

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

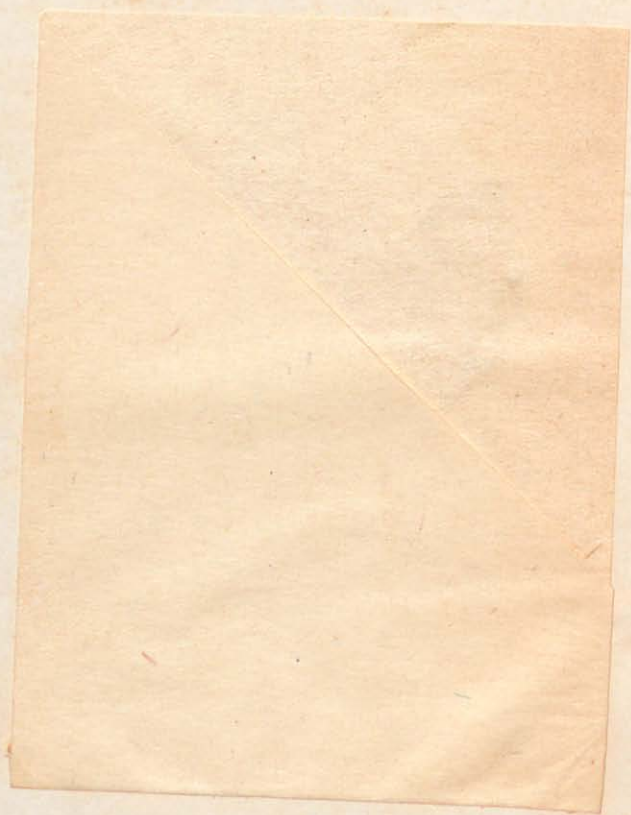
պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

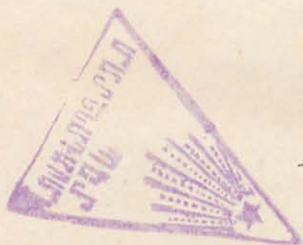
1572

N. 3281

ԱՒԵՏԱՐԱՆԱԿԱՆ

ՔԱՐՈՉՆԱԿ

Վարդապետ Կրիստոսի Կրիստոսի Ինճիլի Կրիստոսի
այլ-և-ինչ Կրիստոսի : Սարկ. ԺԿ. 15 :

ԻԶՄԻՐՏԵ

ԿՈՒՆԻՅԵԼՍՈՍ ԿՐԻՏՓԻԹԻՆ ՊԵՍՍԱՆԱՆԵՍԻՏԵ

1847

8062

REVISED

REVISED

REVISED

REVISED

REVISED

REVISED

ՖԻԶՐԻՍԹ

Ա ՔԱՐՈԶ

ՔՐԻՍՏՈՆԵՆ ԵՒ ՅԷԹ՝ ԳԵՂԻՂԻՅԻ

Սանա մայիւմ՝ օրուն եա՛ մելէք, քի սէնին ալլահարրնա պիղ-իդա-
 ա՛թ էթմէղիղ, վէ տիքտիլին ալթուն սուրէթէ սէճտէ գրլմաղղ : Կան .
 7 . 18 : 1

Բ ՔԱՐՈԶ

ԻՂՆՄՏԵՆԻՔ ՓԵՔԻԼԴԼԸ

Վէ քէնտիմ՝ պունա սալաղըրմ՝ քի, հէք տէմ՝ Ալլահըն վէ առէմէա
 քին գլթընտա էլիէիքսիղ զամիլիմ՝ օլա : Կարճ . ի7 . 16 : . . . 25

Գ ՔԱՐՈԶ

ՔՐԻՍՏՈՍՈՒՆ ԻԵՉԸ

Օ երա արանըղտա հիչ պիլ շէյ պիլմէյէ միւնասիղ կէօրմէտիմ՝, իլլա
 Յիսուս Քրիստոս, վէ օ տախի խաչա շքարըրմիչ : ան Վարձ . 8 . 2 : . 29

Գ ՔԱՐՈՁ

ԱԼԲՁԻՒԹԻՒԹ ՎԼԵՆԵՆ

Պիրի պիրինիդէ հայան սեօյլէմէն : Պր . Գ . 9 :

Վէ հէի հայանճըլարա' ծնլարն հիստէի աթէլ Վէ քիպրիթ
իլէ հանան կէօլիւն ինիստէ օլաճադ . քի օ' իքինճի կօլիւմ' տիր : Յայր .
Ի . 8 : 69

Ե ՔԱՐՈՁ

Ե՛.Օ.Ի.Օ.ԼԻՅԻՆ ԻԳԹԻՕԵՍԸ

(Պիրինճի գըսըմ')

Հէիսի իլէ սէլամէթ իւղըն օլմասընը արայըն' հէմ մուգատտէսլիյի ,
քի օնսուզ Բազպը հիւ քիմնէ կէօրմէյէճէք տիր : ԵԲր . ԺԻ . 14 : . 101

Զ ՔԱՐՈՁ

Ե՛.Օ.Ի.Օ.ԼԻՅԻՆ ԻԳԹԻՕԵՍԸ

(Լիքինճի գըսըմ')

Հէիսի իլէ սէլամէթ իւղըն օլմասընը արայըն' հէմ մուգատտէսլիյի ,
քի օնսուզ Բազպը հիւ քիմնէ կէօրմէյէճէք տիր : ԵԲր . ԺԻ . 14 : . 114

Է ՔԱՐՈՁ

ԻՊԻԼԹԻՄԻՕ ԻՐԻՍՏՈՍ

(Պիրինճի գըսըմ')

Վէ սիդէ, կօրնէք պրագտը, թարիմ' օնուն իղլերի արտընճա վարա-
սընըդ : ա Պի . Ի . 21 : 133

Ը ՔԱՐՈՁ

ՔՐԻՍՏՈՍՈՒՒ ԻՆՆՏԻՄԻՆԱԿԱՆ ԻՊՐԻՏԻՎ ԴՈՒԹԱՐԱՆ
ՄԸՕԸՆ ՍԵՊԵՊԼԵԲԻ

(Իրենքի գրքում)

Վրիստոս . . . սիդէ էօրնէր պրադաւր, թարիմ' օնուն իղէրի ար-
տընձա վարասընըղ : ան Պէր . Ը . 21 : 158

Թ ՔԱՐՈՁ

ԴՈՒԹՈՒՆՇԱՌԻՇԱ ԶԵԼԸ

ԵՆՈՑ

ԵԿԵՂԵՅԻ ՄԵՆՓՈՒՕ

Իմոն Մովսէս տէտի . Շիմոն օղրայում , վէ սու պէօյիւր սէյրանը
կէօրէյիմ , պէօյիւրթլէն նէ սէպէպոնէն Խանմայօր : Ելլէյ . Ը . 3 :
Իմոն պէն սէնի ալաւճուստա րէսմ' էթտիմ' , սէնին Հիսարլարըն տա-
յիմնա հաւաքուստա տըր : Եսայ . իթ . 16 : 175

Ժ ՔԱՐՈՁ

ՄԵՏԹ . Օ : 5—8 ԻՒՕԼԻԲԻՆԵԼԻ ՄԵԿՆՈՒԹԻՒՆ

Վէ տուա՛ էթտիյինտէ , միւրայըլէր կիպի օընայասըն . զերա օնլար՝ ա-
տէմլէրէ կէօրիւնմէր իշիւն՝ ճէմիյէթլէրտէ վէ մէյտանլարն քէօլէրիւ-
տէ տուրուպ՝ տուա՛ էթմէյի սէվէրլէր . կէրլէր տէրիմ՝ սիդէ քի , օնլար
իւճրէթլէրինի ալըրլար : Վէն իսէ տուա՛ էթտիյինտէ՝ օտանա՛ կիլ , վէ
գափունու գափայլպ՝ կիղլտէ օլան Պապանա տուա՛ էյլ . վէ կիղլտէ

կէօրէն Պապան՝ սանա աշխրեարէ էօտէյէ : Ո՛ր տուա՛ էթտիյինիդոն դաի-
ֆէլէր կիպի չօդ սէօյլէ՛մէն . զիբա օնլար զանն էտէրլէր քի , չօդ սէօյլէ-
տիբլէրի իննն ինտիլէ՛ճէքլէր : Լմտի օնլար կիպի օլման . զիբա Պապա-
նրդ՝ միւհթաճ օլտուղու՛նուղ շէյլէրի՛ սիղ օնսան տիլէմղտէն պիլիբ :
Սաարլ . 5 — 8 : 201

ԺԱ ՔԱՐՈԶ

ՄԵԳՊՈՒԼ ՏՈՒԵ՛

Սէն իսէ տուա՛ էթտիյինտէ օտանա՛ կիր , զէ գաիու՛նու գաիպըպ՝ կիզ-
լիտէ օլան Պապանա տուա՛ էյլէ , լճ Լմտի սիղ՝ պէօյլէ տուա՛
էտին . Եւա՛ կէօբլէրտէ օլան Պապամըպ՝ ատրն մոլգատտէս օլտուն , լճ :
Սաարլ . 5 — 13 : 221

ԺԲ ՔԱՐՈԶ

ԵԼԼԵՆԵ ՏԷՕՆՄԷՆՆԵՆ ՆԷ ՕԼՄԵՍԸ ԻԻՕԼԷ-

ԲԻՆԷ

Սէրլէք տերիմ՝ սիղէ , էյէր րե՛օնիւ-պ չօճուղար կիպի օլմազանրդ ,
կէօբլէրին փատիշահըղնա սալա կիրմէյէճէքսինիղ : Սաարլ . Ժը . 3 : 241

ԺԳ ՔԱՐՈԶ

ԵԼԼԵՆԵ ՏԷՕՆՄԷՆՆԵՆ ԻԳԹԻՕԵՍԸ ԻԻՕԼԷ-

ԲԻՆԷ

Սէրլէք տերիմ՝ սիղէ , էյէր րե՛օնիւ-պ չօճուղար կիպի օլմազանրդ ,
կէօբլէրին փատիշահըղնա սալա կիրմէյէճէքսինիղ : Սաարլ . Ժը . 3 : 269

կէօրէն Պապան՝ սանա աշխարհէ կօտէյէ : Ո՛ր տուա՛ էթտիյինիդոն դաի-
ֆէլէր կիպի չօդ սէօյլէ՛մէն . զիբա օնլար զանն կտէրլէր քի , չօդ սէօյլէ-
տիբլէրի իննն ինտիլէ՛ճէքլէր : Լմտի օնլար կիպի օլման . զիբա Պապա-
նրդ՝ միւհթաճ օլտուղունուղ շէյլէրի՛ սիղ օնսան տիլէմղտէն պիլիբ :
Սաարթ . 5 — 8 : 201

ԺԱ ՔԱՐՈԶ

ՄԵԳՊՈՒԼ ՏՈՒԵ՛

Սէն իսէ տուա՛ էթտիյինտէ օտանա՛ կիր , զէ գաիունու գաիպըպ՝ կիզ-
լիտէ օլան Պապանա տուա՛ էյլէ , լճ Լմտի սիղ՝ պէօյլէ տուա՛
էտին . Եւա՛ կէօրլէրտէ օլան Պապամըպ՝ ատրն մնգատտէս օլտուն , լճ :
Սաարթ . 5 — 13 : 221

ԺԲ ՔԱՐՈԶ

ԵԼԼԵՆԵ ՏԷՕՆՄԷՆՆԵՆ ՆԷ ՕԼՄԵՍԸ ԻԻՕԼՆ-

ԲԻՆԷ

Սէրլէք տերիմ՝ սիղէ , էյէր րե՛ճնէ՛—պ չօճուղար կիպի օլմազանրդ ,
կէօրլէրին փատիշահըղնա սալա կիրմէյէճէքսինիղ : Սաարթ . ԺԶ . 3 : 241

ԺԳ ՔԱՐՈԶ

ԵԼԼԵՆԵ ՏԷՕՆՄԷՆՆԵՆ ԻԳԹԻՕԵՍԸ ԻԻՕԼՆ-

ԲԻՆԷ

Սէրլէք տերիմ՝ սիղէ , էյէր րե՛ճնէ՛—պ չօճուղար կիպի օլմազանրդ ,
կէօրլէրին փատիշահըղնա սալա կիրմէյէճէքսինիղ : Սաարթ . ԺԶ . 3 : 269

լէսի օլ ալթունտան հաիր լընչ փուլթուն էօնիւնէ տիւ-
 շիււ պ սէճտէ գըլտըլար : () Լ իւլ ինէ՛ խղճմտանք րա-
 հաթթըղը իլէ Լըսհ հիւսալէատէն զայրի զաթա, սէճտէ
 էտէմէղլէրիտի : Փատիշահ՝ պու շէյն խապէրինի իշիտին-
 ճէ՛ զազապ իլէ տօլտու , վէ օնլարը հուզուրունա չազը-
 րըպ՝ «Սնխոնումու» տէտի «էյ Սէպուս՝ Սնաս զէ Լ, Բէր-
 նադոն, ալտոնլարընա խոտոնէլէ կըմէղլէ, զէ պիսպիլն ալթուն-
 սուրէլէ սէճտէ գըլտուրըպ՝ : Իշպու թաղիր իլէ օնլարա
 քէնտինին Փասըգ Փերմանընա իգասթ էթմէյէ՛ վէ թէր-
 թիպ էթտիլի զայէթ շէտիտ վէ հիլպէթըու ճէզատան
 գուրթուլմաղա պիր Փուրսսթ տահա վէրտի : Լաքին օն-
 լար՝ գաղը՝ ճէվապ իլէ օնա պիրտէն անկլաթտըլար քի ,
 օնուն մաղըւպունու իճրա էտէմէղլէր , վէ իգասթսըղ-
 լըզլարընտան իլէրի կէլէճէք քէյֆիլէթ իշին տաթի մու-
 զայգա էթմէղլէր : () նա իթիմատ իլէ տէտիլէր քի , քէն-
 տիլէրինին իպատէթ էթտիլէրի Լըսհ՝ օնլարը աթէշին
 Փուրունունտան տէ խէլաս էթմէյէ գոպիլը պիլ . լաքին օ՝
 օնլարը գուրթարսա տա գուրթամասա տա՝ օնլար օնուն
 ալտոնլարընա իպատէթ էթմէյէ վէ տիքտիլի ալթուն
 փուլթա սէճտէ գըլմաղա գատիր տէյիլէր : Պունուն իւ-
 զէրինէ փատիշահ խըլմ ու զազապ իլէ տօլտուպ , օնլար՝ եէ-
 տի գաթ զիլատէ շիտտէթ իլէ կազարրաղը Փուրունա
 աթըլմաղա՝ էմր ու Փերման էյլէտի :

Լմնա օնլարըն պունճիլէյին ամմէնին հուզուրունտա
 թաղիր էյլէտիլէրի Լըսհ մուտախալէ էտիպ՝ աթէշ
 վէ ալէվ փիւսքիւրէն Փուրուն օնլարը ինճիթմէյէ գօյ-
 վէրմէտի : () նլարըն զինճիլէրի չէօղլիւպ իւզէրլէրին-
 տէն տիւշտիլէր . վէ օնլար թէքմիլ րահաթթըգ վէ սէ-
 լամէթ իլէ Փուրունուն իշինտէ կէղինիլէրիտի : Պու խու-
 սուստա՝ Լըսհ աղիմ ուշանըն հիլքմ ու նուփուզունա
 գալի ի՛թիպար վարըտը . վէ պու խուսուստա՝ «Գապուս
 ինճէնէնէլը գըլտուրանալուպ կպէրէն պուսան Սն փու-
 զը իլպէ պիլ» (Սալմ . ժին . 1 .) սէօղլէրինին էպէտէն կէր-
 չէքիլի աշիքտարէ պէյան օլունմուշտուր :

Ի շարքս բնարան գուժտուղումուղ համարտան՝ Վրբիս-
պոնեա նիյէլէի վէ գուարըն Գրապիտիւնըն վէ իբլեկապընը
միւհալա էթմէյէ գուղաղուղանըրըր :

Թ . Վրբիստոնեանն նիյէթ ու գարարընըն դապիաթը :
Վրբիստոնեա նիյէթի իբլէ գազի գարար էթմէք՝ Լաւհ
Պա՛ալէանըն իրաաէթիսէ վէ շան ու շէրէֆիսէ պիր մէօհ-
քէմ վէ գազի իթիպաթը էթմէք տէմէք ալիբ : Պու՛ Լա-
ւհըն աշիքեարէ պորճոնն դարիգի օլմագ կէօսթէրտիյի
ա՛մէլ ու հարաքէթ թէրթիպիսէ պիր գազիլիճէ կափըղմագ-
տան իպարէթ օլուպ՝ պիր տաղըղանան վէ գորգագ բու-
հուն՝ վէ տին ֆարղլարընը կարը պուշուք իճարա էթմէ-
նին զըտաթ տըր : (Նոնն գապիաթընը պէյան էթմէյէ
ճէհտ էթմէմիգաէ՛ օնոնն մախտուա նիշանէլէրինին պա-
ղըսընը աշիքեարէ միւհաղա էտէ պիլիբիլ :

Լ . Վրբիստոնեա նիյէթի վէ գարարը՛ պոնիս Լաւհ թա-
ա՛լէանըն իրաաէլէ շէրէֆիսէ պիր իբլեկապըն իտիսա-
մէ իբլէ իճարա օլուտըր :

Պու՛ Գրապիտիւն ու մշէպիտիս սատըր օլան պիր նիյէթ
մէօհքէմիլիյինաէն՝ պու խուսուտաա ֆէրդ օլուտըր : Վա-
պիաթտէն օլան գազի գարար՝ ինսանըն քէնտի ազընըն
կէօսթէրտիյի կօլա գազիլիճէ կափըղմագ օնտան աղա պ-
ըրըմմագ տըր , վէ պու կօլ՝ Լաւհըն իրաաէթիսէ մուվա-
ֆըրգ՝ տա օլա պիլիբ , օնա գապանը դապանընա զըտա տա
օլա պիլիբ : Պու թագափրտէ ատէմ պիր շէյէ նիյէթ է-
տիպ գարար գըլար , վէ պու գարարը՛ ի՛լի էտէպ գա-
նուելարընճա տօղըու տա՛ էյրի տէ օլա , գօլալըղըլա պօ-
ղուլմաղ : Աքիսն Վրբիստոնէանըն նիյէթ ու գարարընա
մալիք օլան ատէմ՝ Լաւհըն բիղտըր իշիւն նիյէթ էտիպ
օնա կէօրէ ա՛մէլ վէ հարաքէթ էտէր : Լաւհըն աղիպ էմ-
րի կախօտ աշիքեար կէօրիւնէն մուգատտէրի՛ օնոնն հէր
պիր նիյէթ ու գարարընա սուրէթ վէ շէրիլ վէրիբ : (Ա
էմր կախօտ մուգատտէր՝ պորճոնն թէմէլն նաղարը իլէ
պաղըրը , վէ պու վէճհիլէ՛ դուժուլմաղա նիյէթ օլուանն

տուղուամուգու էտա էթմէնին եօլունու արամագ՝ վէ գօր-
գուտուղ օնտա եիւրիւմէքտէն սասորը օլան տիւլէագ տէյիլ
տիր :

Ապին մէհէլիզ մատտէլէրտէ՝ սահիհ աւետարանա-
կան նիյէթ մէօհքէմիլի՝ եիւմշագ վէ միւսաստէ էտիճի
օլուր : Պու միսիլու մէհէլիզ մատտէլէրտէ՝ ախերլէրին
կէօնիւլէրինէ՝ իրատէթլէրինէ վէ ա՛ղըլլարլնա պիր ի՛-
թիպար կէօսթերիր : Պու՝ Պօղոս Լոսքեալըն պիր միւ-
նէվիլէր մէշըէպի իտի , քի օ՝ “հէպէնիէ հէր շէյ օլտուր Լու-
սիմ հէր վէճհիլէ պոպուտընը ինլու հըլէն” : Ին Կոթնի-
թ . 22 : Ա է պու պէոյլէ իքէն , աւետարանական նիյէթ
մէօհքէմիլի՝ աղըր վէ մուհիմ մատտէլէրտէ քէնտինի ա՛-
ղիմ զայրէթ վէ ս՛ապիթի գատէմ իլէ կէօսթերիր : Ա է
Տուրա օվասընտա ս՛մէլ ու հարաքէթ էթմէյէ տա՛վէթ
օլունան օլ իւհ Աքէհուտինին հալ ու քէյֆիլէթի պու իտի :
Ղիւմիլէ սահիհ տինին թա թէմէլինէ պիր զարպը վու-
րուշ վուրուտու : Աբուգոգոնոսոր դարաֆընտան Հագգ
թաա՛լէանըն ա՛լէյհինէ էն ճէսարէթի սիթէմէր սէոյ
լէնտի : Իմտի հէր քէս իլէ պիրլէշէրէք փութա սէճտէ
զըլմագ՝ կերէք Աբուգոգոնոսորուն Փասըզըղընա ըի-
լա վէրմէք վէ կերէք քէնտի տինլէրինին շանընը ալլագ-
լատըպ քէնտի իթիպարլէրինի էպէտէն պօղմագ իտի :
(Նտան էօթիւրիւ պու մատտէ՝ օնլարըն աշխքեար կէօս-
թերտիլի նիյէթ գավիլիլինի հէր վէճհիլէ քէնտիլէրտէն
դալապ էտերիտի : (Նլար՝ պու հարաքէթլէրի իլէ՝ տին-
լէրինին թա՛յին էթտիլի էն ա՛ղիլ վէ էն աղիմ պօրճու
իճրա էթտիլէր :

3. Քրիստոնէս նիյէթի վէ գարարը հահճուպուտ վէ
ԳօրԳու իլէ իճրա օլունմալը :

Իշպու թա՛րիֆ՝ Պետրոս Լոսքեալըն թէնպիհինէ մու-
գապըզ կէլըր , քի տեր . “Ալլատէ օլան իւմիտտէն սիլ-
տէն ճէվապ դալապ էտէնլէրէ՝ մահճուպուտ իլէ վէ գօր-
գու իլէ ճէվապ վէրմէյէ տայիմա հաղըր օլուն” : Ին Պէպ .

7 . 15 : Լուսաբանըն պու թէնպիհհի՛ Վրիստոսուն վէ
 Լեւտարանըն խուսուսունտա վէրմէյէ պիղէ վաճիպ օլան
 շէհատէթին սինօրունու կէօսթերիբ , վէ օնու պիղէ թա՛-
 րիֆ էտէր : Վրիստոս իշին աճը լըգ վէ սէրթլըք իլէ սէյ-
 լէմէլի տէյիլիլ , իլա հաճապուգ իլէ սէյլէմէլիլ .
 րուհանի մաղրուրուգ՝ եա խրրս իլէ՛ եախօտ պիր քիպիր
 թավուր իլէ տէյիլ՝ իլա հարգոս իլէ՛ եանի գարշմրդտա
 օլանըն դալպինի իցթիլասիլ պօղմատան վէ իթիպարին է
 պիլա սէպէպ սօգունմատան սաղընարագ՝ սէյլէմէլիլ :
 Ղէվապ վէրմէյէ հարցո օլմալըյըլ . լաքին «ին-
 ճիլէրիմիլի տօնկուղարըն էօիւնէ աթմալը տէյիլիլ» .
 իլա՛ թէհլէքէ զէմանընտա՛ եալընրղ պիլէ՛ սօրանլարս վէ
 քէնտիմիլի հըֆլ էթմէք իշին ճէվապ վէրմէլիլիլ : Լե-
 տարանըն ալըգ վէ աշիքեար տիւշմէնլէրի օլան քիմսէ-
 լէրին հուզուրունտա՛ Լեւտարանըն տիւրլիւ տիւրլիւ ճըշ-
 մարտութիւնլարընտան հէփ պիլտիքլէրիմիլի տայիմա սէյ-
 լէմէյէ պօրճըու տէյիլիլ . իլա՛ պիլէ օլան է-ճիլէն սէ-
 պիլէլէլիլ սէյլէմէլիլ : Պիլէրճէ քիմսէլէր՝ պու միսիլ-
 լու տիւշմէնլէրին հուզուրունտա Լլա՛ թմաալէանըն սի-
 ֆաթլէրի՛ եա խէլասըն սրրրլարը՛ եախօտ իմանըն դապի-
 աթը խուսուսունտա իլի մանղըգ գանունլարը մուճէ-
 պինճէ մուպահէսէ թագաթիմ էթմէսինի միւքիւնսիւզ պիր
 շէյ պուլաճաղար . լաքին թէճրիպէ իլէ էյրէնտիքլէրի՛
 ճանլարընտա ամէլ ու հարաքէթ էտէն ինայէթին աճա-
 յըպ իլէրի վէ իւմիտլէրինին սէպէպլէրի խուսուսունտա
 ճիւմէսիտէ սէյլէյէ պիլիլէր : Խէլաա Խտիճինին մուհապ-
 պէթինի սահիհան քէսպ էթմիշ Լլա՛ կվատընըն քէն-
 տի թէճրիպէսի իլէ էյրէնտիլի շէհատէթինտէն գուվ-
 վէթլի ճէվապ օլմալ . պիր օգումուշ Վրիստոնեանըն՝
 տրամարանութիւն վէ ճարտասանութիւն գանունլարը մու-
 ճէպինճէ վէրէպիլտիլի ճէվապ՝ օլ գատար իսքեաթ էտի-
 ճի օլմալ : Պիլ՝ է-ճիլէլէլիլ խուսուսունտա սէյլէմէ-
 լիլիլ : Խվլէթ՝ իւմիտլէրիմիլ խուսուսունտա քի՛ օնլըր

օլ գտաւար էյի թէմէլէր իզէրինտէ գուրուլմուշ՝ եանի Մլաճըն վա՛տէրի իզէրինտէ պինա օլունմուշար , քի օլ իւժիտէր՝ սալթ պու Ֆանի Գլ-նէ-այէ մախուուս աէյիլ-լէր աիր՝ իլլա էօլիւմանէն սօնկրա էպէտիլլէտէկին երիշիր-լէր :

Իւժիտէրիւղին իշպու շէճատէթինի՝ Կոճուպու-Գ իլէ վէրմէլլիզ : Պու՝ աէմէք աիր քի , աէյիլ եալընըզ ճիւմ-լէ խրշմ ու զօրտան վէ աճլըգասան՝ իլլա Ֆրրգա րուճու կէօսթէրէն ճէր կէօնա շէյտէն տախի սազընմալըյըզ . քէնտի մասլաճաթմըլլա՝ Մլաճըն մասլաճաթմընտան զի-յատէ սաճապէթլիք էաէյօրուզ կիպի կէօսթէրէն ճէր շէյտէն սազընմալըյըզ : Սուճապպէթ վէ սաճիճ իման՝ պադըլ զայրէթէ վէ նիլա րուճունա զըտտ շէյլէր աիր : Աէրշէքլիքտէն զիյատէ սաքին վէ րաճաթ շէյ օլամազ . զի-րա օնտան զիյատէ քէպին շէյ եօզ տուր . վէ մուճապ-պէթտէն զիյատէ եավաշ վէ մաճճուպ շէյ օլամազ . չիւն քի օնտան զիյատէ գուվէթլի վէ իսքեաթ էաիճի շէյ եօզ-աուր : ՀՅակօվըոս Մուքեալ տէր քի , “Վյէր եիւրէքլէ-րինիլտէ աճր ճասէտ վէ զավղաճըլըղնըզ վար իսէ , էօ-յիւնիւպ կէրշէքլիքէ գարշը սէօյլէմէն : Պու իլմ՝ եօզա-րըտան էնէն աէյիլ աիր . լաքին աիւննալի՝ նէֆասանի՝ շէյ-գանի աիր : Մմնա եօզարըտան օլան իլմ՝ էվվէլա փաք տըր . անտէն սէլամէթլու՝ մաճճուպ՝ միւթիւ՝ մերճամէթտէն վէ էյի մյլլէլէրտէն սօլու՝ Փարգ էթմէղ՝ վէ միւրպը-լըզ էթմէղ աիր . ամնա սատազաթըն մէյվէսի՝ սէլամէթի իճրա էտէնլէրէ սէլամէթ իլէ կէլիր” : ՀՅակ՝ Գ . 14 , 15 , 17 , 18 : Սուճապպէթ՝ սէլամէթիլէ սէլամէթին մէյվէ-սինի եքէր” : Սէօյլէտիքլէրի շէյլէրի սաճիճ աէյիւ ի-նանըր կէօրիւնէրէք՝ օնլարը թագրիք էթմէքաէ քէնտի-լէրինէ պիր զօր վէրմէզ կէօրիւնէն քիմնէլէրի գօլայ ինա-նըրըզ : Սա՛զ էթաիքլէրի կէրշէքլիքլէրէ տաճա զիյատէ մէթառէթ վէրմէք իլիւն քէնտի նէֆալէրինին շէօճրէթի-նի արամագտան սազընըր կէօրիւնէն քարօղիւլէրին վա՛զ

ու նաստիճամլարընը տահա թէղ գասուլ էտէրիղ : Արին սեօյլէտիքլէրի ճշմարտութիւնլարա եսխօտ էթտիքլէրի շէհատէթի տիւննափի տիփաննէ ի՛լմ եա սէրթ վէտճը զայրէթ իլէ մէթանէթ վէրմէյէ խթէյէն քիմնէլէրէ՛ հալի իլէ գուլագ վէրմէյէ խթէմէղիղ , վէ պէլքի սեօյլէտիքլէրինէ եիւրէքլէրիմիղ տահա զիյատէ գաթըլանըր :

4. Սահիճ Վրիստոնեա նիյէթի վէ գարարը՝ պահարօլթաճագ պէլա եա սէրթճանսան փէր սղ լէլալ էլէ իճսօլլա :

Բարեխոնն Փօտուլ փատիշահը հուղորունտա օլ իւլ Աէհուտիլէր՝ պունճիլէյին պիր գամի նիյէթէ գարար վէրմէլէրինտէ , ինսանլարըն ա՛մէլ ու հարաքէթլէրիննէ ա՛լէսսեփի թէսիր էտէն միւլահաղալարտան փէք Փարգը միւլահաղալար միւճէպինճէ ա՛մէլ վէ հարաքէթ էթտիլէր : () Նլար բիւթպէսի ա՛լէա վէ դուվլէթի պէօյիք մանսուպլար սահիպլէրի խտի : Այէր օնլար պաշարընա կէլէճէք օլան պէլատան գօրգմուշ օլալար խտի , Ֆիքիլէրիննէ պու միւլահաղալար կէլիլիտի քի , “էյէր պու Փասրգ էմրէ իգասա՛թ էթմէղսէք , պու մանսուպլարըմըղը զայպ էթմէլլիլ” : () Լ աթէշ փիւսքիւրէն հիյպէթլի Փուրուն էօնլէրինտէ՛ խտի , վէ՛ փատիշահըն դութուշմուշ զաղապը թէսքին օլմաղ օլտուղունու էյի պիլիլէրիտի . վէ պունտան պէօյլէ էօնլէրինտէ օլան եօլ՝ թա՛պիր օլունմաղ տէրէճէ գօրգուլու վէ հիյպէթլու խտի : Հագիգատ կէօքլէրին Մլլահըր օնլարա հիմայէթ էթմէյէ՛ վէ պէլա ու մուսիպէթ վագթընտա դուտրէթ վէրմէյէ գատիր օլտուղունու պիլիլէրիտի . լաքին քէնաիլէրինի աթէշտէն գուրթարաւճաղընա օնլարա պիր մախսուս սեօղ վէրմիշ տէյիլիտի : Ա է պէօյլէ իքէն տէ՛ օնլար խղճմտանքըն վէ Մլլահըրն աշոգ վէ պէլի թէնպիհլէրիննէ իգասա՛թ էտիպ՝ պաշարընա կէլէճէք օլան պէլա իշիւն զամ չէքմէյէ կէօնիլէրի վարրար :

Պիր Վրիստոնեայ՝ էօնիւնտէ աչըլմըզ պիր պօրճուն եօլու քէնտի նամ ու շանընա եա քեար ու քիսպինէ եախօտ նէֆսինին սէլամէթ ու բահատթընա ա՛ճապա նէ՛ թէսիր էտէճէյինի սիւալ էթմէյէ պաշլա՛տըզը տէմաէ՛ օլ տէմ օ Վրիստոնեայ՝ աւետարանական նիյէթ գավիլիյինտէն զայէթ ուզագ օլան պիր ա՛մէլ ու հարաքէթ եօլու գուլթար : Սահիհ Վրիստոնեանըն նիյէթ գավիլիյինէ մալիք օլան՝ Մըլաս թասալէանըն էպէտի նօմսու նուն իւզէրինտէն կէօլէրինի գըմըլտաթմազ : Տիւնեանըն մաղլուպլարընը նէ՞ գանտըրըր՝ տէյիւ սօրմազ . իլլա կէօյինն մաղլուպլարընը տօլտուրան նէ՞ տիր՝ տէյիւ սօրար . պու սէֆաա՛թ ու քէյֆ վէ քիպիրլիք վէ ֆէսատ տիւնեասընտան պիր բահատթ կէչիտ նէ՞ իլէ էլէ կէթիրիլէ պիրիւ տէյիւ սիւալ էթմէզ , իլլա Մըլաս թասալէանըն ի՛զգէթ ու շանընը եիւճէլտէն վէ օնուն պէրէքէթինէ պախօ օլան նէ՞ տիր՝ տէյիւ սիւալ էտէր . տէյիլ շիմալքի հալտէ էֆն նէ՞ իլլա քօղըն՝ նէ՞ տիր սօրար :

Ծ . Սահիհ Վրիստոնեանըն նիյէթի վէ գարարը՝ ապա Ֆաստա՛րի գասպուլ էլէմէզ :

() Ը փատիշահ՝ Սեդրաք՝ Սիսաք վէ Մընգնագուլտան զալապ էթալիյի տինէրինին ֆարղլարընտան սատէճէ պիր թէք ֆարղընը պօզմագ իտի : Աէրէ գափանըպ սէճտէ գըլմագ՝ պիր տագիգալըզ իշ իտի : Պու իշ՝ օնլարըն շիւպհէսիզ՝ թա՛ղիմ՝ վէ թէքրիմ՝ էթմէյէ հաղզ էթտիլէրի պիր քիմսէնին կէօյնիւնիւ խօշ էտէպիլիրիտի . օնլարը տիւնեավիլ ըզլալէթտէն վէ խարապ օրմագտան գուրթասրա պիլիրիտի . օնլարը աղիմ մէրթէպէլի մանսուպլարտա՛ պէօյիւք իթիպարտա վէ ալէմէ չօգ ֆայտա էթմէքտէ պագի վէ տէվամ իւզրէ գալմագտա գօյա պիլիրիտի : Այէրէ ճահգիգաթ սյու պիր տագիգալըզ իշ իտի իսէտէ՛ օնլարըն պու տագիգատէ էտէճէյի նէ՞ իտի : Այճէվապ՝ օնլար Մըլաս թասալէայէ պօրճու օլտուզլարը իգաա՛թը թէքը էտէճէքէրիտի . ա՛մմէնին հուզուրունտա օնուն ճէլալինէ հագարէթ վէ խօրլուզ կէօսթ էրէճէքէրիտի . պաղըլ փուլթ-

փերէս թլիլին պիւծիւն նիզամընա ըիզա՝ վէրէճէք ըրիտի ,
 վէ աին նիլէթ մէօճքէմիլի խուսուսուսուս քէնտի իթի-
 պարէրինի պօզաճապարտը : Այէր օնլար աինին մադ-
 ուպարընը որք շէրէ խօր կէօրէ պիլիլիէր իտի իտէ , նի-
 չիւն որն շէրէ տախի խօր կէօրէ պիլմէսինլէր : Ճիւմէ
 եէրին շաքիմի պէօյլէ ճիւքմ էթմիշտիր քի , ապա նա-
 հագգլէք էրէն՝ ըօօրս՝ որտի նահագգ րըր :

Սահիճ աւետարանական գաղիլիլիէնէ մալիք օլան ա-
 տէմ՝ կիւնահ նա պաղբլըրգ իթիլգատի միւլճաղասընա միւ-
 սասա՛տէ էթմէլ : Այէր պիր Փասիտ իշթաս՝ օնտան աղ պիր
 միւսա՛տէ տիլէրտէ , օնու տէր ա՛գապ թէտիպ էտէր : Այէր
 ալէսսէլի պիր ա՛տէթ ճասէպի իլէ մագպուլ կէօրիւնիւպ՝
 ուճու կիւնահ նա տայանըր պիր դարիլգ դութմաղա զօրլա-
 նըրսա , օնտան կէրի տօրաճագ միգտարի օնտա աւետա-
 րանական մէշրէպ ու ախլէագ դուվիլէթի վար : Այէր քէն-
 տի զաթընտա զայէթ քիւչիւք լաքին սահիճան կիւնահ
 օլան պիր շէյտէ քէնտի խղճմտանքընըն եա Ալլահըն մադ-
 լուպարընա գարշըր ամէլ էթմէյէ ըկալէթ՝ եա Փաղբլըրգ
 եա իքքէնճէ եա էօլիւմ գօրգուլարըր թէճտիտ օլունարագ
 գօր վէրիլիրտէ , օ՛ կպէրի որողտըր միտալի եինէ նիլէթին-
 տէ սապիթ վէ գալի գալըպ՝ սալա գըմըրլտանմաղ : ()
 Աէօքտէ օլան շաքիմիինի տարըրթմագասն՝ տիւննալի
 տօսթլուգ վէ մուճագպէթինին ճէր պիր պաղընը չէօլմէ-
 սինի տահա էյի դութար , որննէանըն խըշմ ու զնգա-
 պընը չէքմէսինի տահա խայըրը սայար :

Իմտի էօյլէ իտէ , Վրիտտոնեա նիլէթի վէ գարարը տէ-
 մէք՝ Ալլահըն իլղէթ ու շանընա պիր պօզուլմալ իթի-
 պար սաղլամագ տէմէք տիր : Այու նիլէթ գաղիլիլի տայիմա
 հախոսուլն Ալլահըն հիւմ ու նոփուղնտ պաթիպղլա իճ-
 րա օլունուր , վէ պունճիլէյին՝ պա՛ղի քիմնէլէրին մալիք
 օլտուղու սատէճէ դապիաթտէն օլան մարտա գաղիլիլիւ-
 տէն վէ ի՛նատտան Փարզըր պիր շէյ տիր : Ստէնտն պէօյիւ-
 վէ հուլի մատտէլէրտէ՝ Աէլլիլ օլան մատտէլէրտէն
 Փարզըրճա իճրա օլունուր , հակճուղլուգ վէ գօրգուլ իլէ իճ-

լա օլունուր : պո-հո-բ է-բ-ճէ-ս պէ-լա է-ս սէ-բէ-նճա-մասն զէ-բ
 ապ-գօր-գո- իլէ իճրա օլունուր . իճրալարընտա սալա թո-սո-
 ր-ի է-լ-մ-դ :

6. Վրիստոնեա նիյէթինի վէ գարարընր տաՀա էյի
 անկլամաղա գատիր օլմագ իչին՝ աբ-լ-մէ-լ-ր-ին օնա մալ-բ օլ-
 մար-գլարըն-ի պէ-յան է-բ-ն պո-պէ-բար-գլ-բ-ին սէ-յլէ-յէ-
 լիմ :

ն . Վրիստոնեա նիյէթ գազիլիլինէ օլ քիմսէլէր մա-
 լէք տէյիլէր քի՝ կիզլիտէ Վրիստոնեայ օլմաղա գանաաթ
 էտիպ՝ իթիզատլէրինի ալէ-մին հուզուրունտա իզրար էթ-
 մէյէ սագընրըրար : Պո . քիմսէլէր՝ ՎլաՀըր քէնաի օտալա-
 րընտա իզրար էտէրլէր , լաքին էվէ-րինաէն աիշարը չըզ-
 տըզարը կիպի՝ քէնաի Ֆիքիրլէրինի կիզլէրլէր : ()նլար
 սիթէմ վէ խուսուսէթտէն գօրգարլար , վէ Վիկոզնմոս
 կիպի կիւնտիւղուն կէօրինիւրիւղ տէյու գօրգամլէրի իլէ՝
 Վրիստոսա կէճէ իլէ վարըրլար :

ը . Վրիստոնեա նիյէթ գազիլիլինէ օլ քիմսէլէր մալէք տէ
 յիլէր քի՝ սատէճէ պիր տօղու էօմիր կէչինմէքլէ քէնաի
 բարեպաշտու թիւնլարընր կէօսթէրմլէ գանաաթ էտէր-
 լէր . վէ Վրիստոսու աիւնեայէ վա՛ղ էթմէք զընընտա
 պիր ճէՀա էթմէզլէր : Վաքին աիւնեա՝ պու միսիլու քիմ-
 սէլէրի՝ էյէր պիր շէյ սէյլէմէզլէր իտէ , գօլայլըլլա ա՛վֆ-
 էտիպ՝ օնլարը թէՀամմիւլ էտէր . չին քի՝ աիւնեա՝
 Փազիլէթի տաիս սէվմէք խտիա՛սընտա ալր : Տիւնեա-
 նըն իքրաՀ էթալլի՝ Վրիստոնեալըգ Փազիլէթիին թէ-
 մէլի օլան՝ Վրիստոսա իման իլէ իտէլաս պուլմաղ՝ վէ օ-
 նուն Վուհու իլէ ալիզլէմէք վարգապետու թիւնու տուր :
 Վյէր պիւղ Վրիստոս իչին սէյլէմէզ իտէք , վէ էյէր
 սատէմլէրի Վրիստոսա տա՛վէթ էթմէզ իտէք , սատէճէ
 սիւրաիւլիւմիւղ էօմիր քիֆայէթ միգարի շէՀաաէթ օ-
 լամաղ :

դ . ()նլար տաիս նիյէթ մէօհքէմիլինտէ նօզսան ալր
 քի , ալրզարընր Վրիստոս իչին եալընրզ բարեպաշտ
 սատէմլէրին հուզուրունտա ալարլար : Վաքին միւմքիւնսիւղ

տիրք քի , պիր սահիհ Վրիստոնեայ պու տինենանըն ի-
 չինտէ պուլունսուն՝ վէ օնուն եիւրէյինտէ Խէլաս Լալիճի-
 սինէ պիր զէրրէ դատար մուհապպէթի վէ ճանլարըն խե-
 լասընա զայրէթի օլսուն տէ , Վրիստոսու սայրի քիմնէլէ-
 րէ վաղ էտէճէք չօդ Փուրսաթլար պուլմասըն . վէ օլ Փուր-
 սանթլարտա օնու վա՛ղ էթմէյինճէ օնու մատնել էթմ.ք
 սայրմասըն :

Դ. Սահիհ Վրիստոնեայըդ նկէթ գալիլիյինտէ օլ
 քիմնէլէր տախի նօգսան տրը քի , տինենանըն գօրգուսու
 սէպէպինտէն՝ Վրիստոսուն խաս շայիրտլէրի իլէ դօնուշ-
 մագտան սագընըլար : Լաքին Լստուածաշունչ պիղէտէր
 քի , “Ջիսուս Վրիստոստա տինտարըդ իւզրէ եաշամաղա
 հէյի խթէյէնլէր տախի դօվալանածաղլար” : ի ՏՆՃ . Դ .
 12 : Լաքեր օնլար սահիհան Լլասը սէվէրլէր իսէ , “Լլ-
 ւհտան տօղմուշ օլան” (ի ՋՊՆ . Դ . 7) քիմնէյի տախի
 սէվմէքտէն վէ օնուն իլէ դօնուշմագտան նանըլէկերի տու-
 րա պիլիլլէր : “Պիղ պիլիլիլլ քի , էօլիւմտէն էօմիւրէ կէօչ-
 տիւք , չիւնքի գարընտաշարը սէվէրիլ ” : ի ՋՊՆ . Դ . 14 :
 ‘Աիկօգեմօսուն՝ Ջիսուսա իլք կէճէ իլէ կէլալիյինտէքինի
 տէյիլ՝ իլլա եիւրէյի թէպտիլ օլուպ իւշ երլտան սօնկրա
 կէօսթէրտլիյի ճէսարէթինի քէնտիմիղէ իպրէթ գուլմա-
 լամ . օլ զէման օ՛ աչըգտան աչըղա շայիրտլէրին վէ գա-
 րըլարըն էօնիւնէ տիւշիւպ՝ քէնտիմին խաչանմըշ Վուր-
 թարըճըսընըն ճէսէտինի պալասանլայրպ քէֆինլէմէյէ վէ
 կէօմմէյէ կէլաի :

Ե. () Լ քիմնէլէր տախի սահիհ Վրիստոնեա մէօճքէմ-
 լիյինտէն չըպլագ տրըլար քի , հագիդաթ՝ Վրիստոսու եօ-
 գարըտա զլքը օլունան դարղարըն հիւշ պիրինտէ ինքեար
 էթմէղէր , լաքին Վրիստոս իչիւն իշէտիքլէրի հէր պիր
 շէյի՛ էյլէ պիր սագընարագ վէ հէնտիսէ էտէրէք էտէրլէր
 քի , աճապա քէնտիլէրինի՞ մի եօխսա Վրիստոսումու խօշ-
 ւանտըրմաղա չալըջըլար Փարգ էթմէսի կիւճ՝ պիր շէյ տիր :
 () Լ միսիլիւ քիմնէլէր կէօրիւնիւր քի , օլ տար վէ կէնիշ
 եօլարըն արասընտա պիր օրթա եօլ պուլմաղա՝ վէ Խարա-

յիւլիւէր իլէ Փղշտացիւէր կիպի պիրիպիրինէ տիւշմէն-
լէրին օրտուլարընը պիրլէշտիրմէյէ ճէհտ էտէրլէր : ()ն-
լար կէօրիննիւրլէր քի՛ պիւթիւն պիւթիւն տիւննալի
տէյիլէր , պիւթիւն պիւթիւնէ Վրիստոննայէր տախի տէ-
յիլէր : Վրիստոս իտէ թէքիտէն սէօյլէմիշ տիր՝ “ ւիշ
քիմնէ իրի աղայա խըզմէթ էթմէյէ գատիր տէյիլ տիր ” :
Սոպլ . 7 . 24 : ւադիգաթ՝ պիր Վրիստոննայ՝ Վէնտի-
նին Վրիստոսուն մուհապպէթինէ օլան պօրճունու տիւ-
շինտիւքճէ՛ սատէճէ օնոն զարաֆընը գութմագտան նա՛-
սըլ գաշընա պիլիր : “ Վաքին պէն՝ հաշա՛ քի Վապպըմըզ
հիսուս Վրիստոսուն խաշընտան զայրի պաշգա շէյէ էօ-
յիննէյիմ՝ , քի օնուն վասիգասի իլէ տիւննա պէնտէ խաշ-
լանտը , պէն տախի տիւննայա (խաշանտըմ) : Վաղ . 7 .
14 :

Վրիստոննա նիյէթ գալիլիյինին դարզ ու պ՛տպիտէր
պու թարիֆ էթտիյիմիզ տիր , շիմտի օնուն իգթիլասընըն
միւհազասընա կէլէլիմ :

ի . Վրիստոննա նիյէթի վէ գարարըն իգթիլասըն :

ա . Վրիստոննա նիյէթ մէօհքէմիլի պին գապպըմը պէ
էօնէլէրմէ՛ էլէն իգթիլասըն տըր :

Վրիստոննայ օլան քիմնէ՛ ալէմին հուլուրունտա Վը-
րիստոսա զայէթ աղիմ պիր տօսթլուգ՝ վէ Մէնտարանըն
թէպտիլ օլունմագ ճշմարտութիւնլարընա վէ էմրլէրինէ
պիր զայէթ ա՛ղիմ իթիպար իգրար էթմիշ տիր : Իմտի օ՛
պու մինվալ իզըրէ Վրիստոննալըզը քէնտինէ գապուլ
էթմէյիլէ , մէմիւլ օլունուր քի , իգթիլա էտէն մասրա-
ֆը հիսապ էթմիշ՝ վէ քէնտինի ըիյաղէթէ վէ շէտիտ միհ-
նէթէ պիլէ հազըրլամըշտըր . վէ պունտան էօթիւրիւ մէյլի
զըտտ տուրտուղու՛ իշթասըն եա խըրսը օնու զօրլատըր՝ ա-
տէթ օնա իզվայէ սալտըրը՝ եախօտ ճէպը վէ զօր օնու գօր-
գութտուղու զէման , էյէր օ պէլի պօրճունտան կէրի գա-
լըրսա , օլ զէման օ՛ քէնտինին թէքիտէն գապուլ էտիպ
գութտուղու եօլտան խարիճ չըզմազըլա , քէնտի տուտագ-
լարը իլէ աշըզ վէ աշլըբնար իգրար էթտիլինէ զըտտ հարա-

քեթ եթմիշ օրու պ' գարարարը պիր առեմ սայլըր : Այ՛
 Վրիստոնեայ գարրնտաշըմ' սէն 'Աաղարէթլի Յիսուսա
 իդաս' թ եթմէյէ եէմին եթմիշսին , վէ պէնէայէ Գուլա-
 էթմէսէսէ սէնին պլլը Գ Կէն շար : Աէնին' քէնտի Փա-
 աիշահընը իդաս' թ եթմէքտէն մատա' նէ՞ մասլահահթին
 վար : Աէնի օնուն իրատէթինտէն կէրի շէվիրէճէք հէր
 պիր սէսի' եզվէթ' օնուն ճէլպլինտէն սէնին ազլընը էօթէ ա-
 լաճադ հէր պիր Ֆիքրի սանա եազըշմաղ տէյիւ' եախօա տա-
 հա սահիհի' ա' սըլըղա պիր իզվա տէյիւ սայմալըսն : 'Ա-
 բու գոգոնսորուն փութու էօնինտէ օլ իւչ բարեպաշա
 Աէհուաիլէրին տօյուշարը պու իտի : () նլար' Ալլահըն'
 էպէտի նօմօսունու քէնտի էօմիւրլէրինէ դանուն տէյիւ
 վէ էպէտի Ալլահը քէնտիլէրինէ Փատիշահ տէյիւ սէչ-
 միշլէրիտի . վէ օնլարըն' իդարը իլէ ա' մէլ ու հարաքէթ-
 լէրինտէ պիր թէքմիլ մուվաֆըղըղ վարտըր : Ապլին թահ-
 մին էաէլիմ' քի , օնլար' փատիշահըն էմրինէ' վէ ա' լէմին
 ա' տէթինէ ոյսալարըտը , տէյէլիմ' քի , օնլար' աթէշ
 փիւսքիւրէն Ֆորունտան գօրգալար տա տինլէրինին մադ-
 լուպունու պէր դարֆ էթմէլէրիտի . պու թադաիրտէ օն-
 լարըն ա' ղիղ տինինի բէղալէթտէն' վէ քէնտիլէրինի Գա-
 բարը պլլէ թէօհմէթինտէն վէ զօր իլէ պաստըրը լիշ իրըճ-
 մտանքըն թա' պիր օլունմաղ իսքէնճէսինտէն քիմ' գուր-
 թարա պիլիբիտի :

Չ . Վրիստոնեա նիյէթ մէօհքէմ' իյի տէնէ' Վրիստոնեայ
 մշլէպլինին պիր Գանարըն ճը խաթիւր կիպի իգթիդալը արը :

Իշպու քէլամտա պահսա էթտիլիմիղ տին նիյէթ մէօհ-
 քէլիլի' Աւետարանա սրգը սըգըյա եափըշմանըն իչինտէ
 տիր : Ա է Ալլահըն էվլասալարը վէ ի ղզէթին վարիլէրի-
 նին նիշանէսի օլան տա' Գարանտիան իգաս' լ' պէս պէլիտիր
 քի' պու միսիլի պիր եօլուն իչինտէ տիր : Պու դանուն' ա-
 տէմի' պօրճ օլան շէյլէրին պէր տէվամ իճրատընա դու-
 լաղըղար , վէ պու եօլտա պուլունան տտէմին մէշլէպլինին
 կիւնտէն կիւնէ միւնէվվէր օլմասը' օնուն Ալլահ իլէ պիր-
 լէշմէսինէ' վէ Աիօն Տաղընըն իւսթիւնտէ տուրաճաղընա

շիւպհէ էտէճէք պիր եէր պրագմաղ : () Լ քիմնէնին գա-
նուննամէսի՝ Քապպրն նամօսու տուր . օնուն տայիմ ճէհտ
ու զպրէթի՝ Քլասըն ի՝ զգէթի տիր . վէ շէրաս՝ թ կիւ-
նիւնտէ աշըլաճագ տէֆթէրլէր՝ օրատա ճէմ՝ օրունմուշ
ալէմլէրէ օնուն տին մէշրէպ ու ախէագընըն սաղլամը-
ղընը վէ օնուն իշինն թագրիր օլան սօնկ վէ ճէլլ ճիւք-
մինն միւնասիպէթինի պէյան էտէճէքլէր : Աշպու տին
մէշրէպ ու ախէագընըն նումունէսի՝ Քարեւնտա օլ գօր-
գուսուզ վէ ճէտուր Աէհուաիլէրտէ աշիքեւր օլունտու :
() նլարըն՝ Քլաս թասալէանըն թպատէթինէ՝ օլ միսիլի
միհնէթ ու էղլիլէթլի հալտէ գըմըլաննմաղ եսփրշմալէ-
րի՝ հագիգատ օնլարը տտէթատէն խարիճ հէրարէթլի վէ
միւնէվլէր պիր բարեպաշտու թիւնա մալիք իսպատ էլլէ-
տի :

Իշպու նագիս վէ թէքմիլ օլմայան հալիմիգտէ՝ պիր սա-
հիհ Քրիստոնեսայ պա՛ղը տէֆտ՝ իհթիմալ քի՝ պունուն
այնիսի պիր պօրճուն էտասընանն կէրի շէքիլլին : Աքին
քէնտիսինի իղվայէ թէսլիմ էթմէսի՝ նատիր պիր վուգու-
աթ աըր . վէ ա՛տէթ օլմասը տահա՝ միւմքիւնսիւզ տիւր :
Քրիստոնեսալըգ իգրար էտէն պիր քիմնէ՝ ֆասիա իշթա-
հըն վէ խըրսըն մաղրուպլարընա միւստա՛տէ էթմէյէ ատէ-
թիմի վար : () նուն “օղււլ օլմագլլէթ” Քուհունա մալիք օլ-
մագ իտաիա՛սը ախվանէլիք վէ զէվքլէնմէքլիք տիր : ()
Խէլաս Ատիճիմիղին աարնա ֆէնա սէյլէնալլինի իշիաիր
տէ եիւրէյի աճըմմաղմը : Աղարէթլի Հիտուս օնուն Ա-
ֆէնտիսի տէյիլ աիր . հէմ օնուն Խէլաս Ատիճիսի տա
օլմալը տէյիլ աիր : Քէնտի ամէլ ու հարարէթլէրինի ֆա-
սիտ ախնեանըն գանունլարընա վէ ատէթլէրինէ ոյտուր-
մաղա՛մը ա՛տէթի վար . օնուն Քլասըն թատթընա միւղիւ-
լիլիլ՝ տար լալ քէնտի էօգ պիր միւղիւլիլք աիր : թատթ-
տան սատըր օլան ֆէրման իսէ պու տուր քի , (“) նլարըն
օրլտար նոսն շէթըն վէ այրըլլէն , քէյօք Քապո՝ վէ նոտա շէյէ
թօգո-նման” : ը Արքն . զ . 17 : Պօրճունու էտա էթմէք-
տէն ինսան սարղընըղը գօրգուսու ես թիպար պօղուգ-

նի մէնֆասած էլէ կէթիրիլէ պիլիր , պէլքի հաղըրտա օլուն պիր պէլատէն վէ սէրէնճամտէն խէլաս պուլունա պիլիր : Ապրին երնէ պունուն տա պէօյլէ օլաճաղը սահիհ տէյիլ տիր : Հագրգասթ Արհայէթսիղ հիւքմ ու նուֆուզէ մալըք օլան Ալլահ թաա՛լէանըն կէօսթէրտիլի եօլտան զայրի եօլ դութմագ՝ պու էօ՛միւրտէ պիլէ թէհլըքէլն պիր շէյ տիր : Ա է հէր պիր մուհիմ վէ պէօյլիք տիւննալի մասլահաթըմըղտա տախի Էօլտըրը պէ Ալլահ հալուէ Էլմուհալէ՝ միւմքինի մէրթէպէ սէլամէթ վար :

Բարեւունտաքի իւչ Աքհուտինին դութտուղու եօլ պուխի . օնլար քէնտիլէրինէ գանուն էթմիշլէրիտի քի , սալիրլէրին իրատէթի հէր նէ օլուրսա օլուն՝ տայիմա Ալլահ թաա՛լէանըն իրատէթի կէօզէտիլմէլի տիր : Ամտի օնլար պու գանուն մուճէպինճէ ա՛մէլ ու հարաքէթ էթտիրլէրինտէ , պու տիւնտատ՝ պիլէ իւճրէթլէրինի ալտըլար : ()Նլարա Ալլահ քէնտիսի Փէնուհու եանի սըղընաճագ եէր վէ գուվէլէ՛ վէ , սըգըլէլուէ հապըր Էտըրըմ պուլուհու : Ասըլ . իսլ . 1 : ()՝ օնլարըն պիր գըլը պիլէ ինճինմէյէ գօյվէրմէտի , վէ փատիշահըն մէմլէքէթինտէ զապիղէր կիպի իթիպարէ տայիր՝ եիւզլէրինին աղըղընա զէրրէ գատար պիր լէքէ կէլմէյէ պրագմատը :

Ապրին ինսան՝ սալթ պու զէման իչին եարատըլմատը , վէ օ՛ քէնտիլէ գուրտուղու գանուն վէ ուսուլէրինտէ՛ էյէր էպէտիլլի տախի իչինէ ալմաղսա , օնլար փէք տար օլուրլար : Ամտի օնուն հէփ գուրտուղլարը նիղամլար՝ Աարատըճըսը իլէ օլ հիտապա օթուրաճագ կիւնին եաղլաշմատա օլտուղունու՝ օնուն շէրիւլը չըրիւյա կէօրէ հէ սուրուհուլը լէրիւլըյա կէօրէ գօյմաճաղը (Ասայ . իք . 17) զէմանըն կէլմէքտէ օլտուղունու տիւշինէրէք թէրթիպ վէ իճրա էթմէլի տիր : Ա է օլ զէման աղ շէյտէ էմին պուլունան քիմնէ՛ չօգ շէյլէրին իւզէրինէ թա՛յին օլաճագ . լարին քէնտի րահաթըղընա վէ մէնֆասածի նէֆսիյէսինէ տիղգասթ էտէրէք ա՛մէլ ու հարաքէթ էթմիշ պուլունան պա՛ղը տէֆա՛ Ալլահըն նօմսու մուճէպինճէ վէ պաղը քէր-

րէ քէնտի մէնֆաա՛թի նէֆսիյէսի վէ քէյֆինճէ իշ կէօր-
 միւշ օլան քիմնէ՛ ֆայտասը օ՛լմատըղը զէման էօյրէնէճէք
 քի , Լյպէտի օլան Լյլա՛հ իլէ կէօրիւլէճէք մասլահաթլար-
 տա մէմնո՛ւ օլան ուսուլ ու գանունլար մուճէպինճէ ա՛մէլ
 էթմիշ տիր : () Լ քիմնէ՛ հագիգաթ պիր փէք կիւճ իշ իշ-
 լէմիշ տիր , զիրա Լյլահ՛ըն խըզմէթինի՛ Վամոնանըն խըզ-
 մէթի իլէ պիրլէշտիրմէսի փէք միշքիւլ տիր , վէ օնուն
 էմէքլէրինին մէյվէսի՛ սատէճէ րէզալէթ վէ էպէտի հա-
 գարէթ օլաճագ :

Կ . Վրիստոնեսա նիլէթ գալիլիլի՛ ինսան ճինսինին իլի-
 պարընը վէ իլիմարընը չէսպ էլ-մէ՛ իշն իգթիզալը տըր :

Պիր Վրիստոնեսայ՛ իթիպարա մայլը օլմագ իշին պէլ-
 լի տիր քի , հէր պիր խուսուստա՛ քէնտի իգրար էթտիլի
 տինինէ՛ հանի՛ Կոր կտակարանըն էօյրէթտիլի տինէ կէօրէ
 տապրանմալտըր : Օնուն ատէթա կէչինմէսի՛ Լյլահ՛ըն
 Վէլամընըն դուվլէթլի նուֆուզունա՛ մուվաֆըղ օլմալը
 տըր : Լյլահ՛ըն իրատէթինէ՛ զըտա կէլէն զօրու մէյլէրինի
 զապղ էթմէյէ՛ գատիր օլան՛ Լւետարանըն մագուպլարը-
 նա մուղայիր օլան ատէթլէրէ ույմագտան՛ ալէմին րէզա-
 լէթինի չէքմէսինի խօյրըլը սայարագ , օլ րէզալէթի չէք-
 մէյէ գատիր օլան՛ մէմնո՛ւ վէ եասագ օլան էն չիլ-նէ՛ շէյի
 իշլէյիպ տէքէնտի կէօրտէքի Վատիշահ՛ընըն ի զզէթ ու շա-
 նընա քիր կէթիրմէքտէն՛ քէնտի րահաթթընը՛ շան ու շէօհ-
 րէթլինի՛ էմլաքինի վէ էօթիլ-նիլ պիլէ ճան ու տիլտէն գուր-
 պան սունմասընը էվլա սայմաղա գատիր օլան ատէմէ քի՛մ
 իթիպար էթմէզ : Սեգրաք՛ Վիսաք վէ Լընդնագոյլ՛ քէնտի
 խղճմտանքլարընը պօզուպ Լյլահ՛ա գարըլ պիր իշ իշլէմէ-
 յէ գատիր օլմատըղլարը իշին՛ պաղարա վէ ալէվլէրէ
 էօյլէ պիր մանսուպ տէյիշտիրտիլէր քի , րիւթպէտէ Մա-
 րելուն փատիշահ՛ընըն մանսուպունուն իքինճիսի իտի : Վ է
 պունու էթմէլէրի իլէ էօյլէ պիր ալէա վէ եիւճէ ախլէպ
 կէօսթէրտիլէր քի , քէօթիւ ատէմլէր պիլէ՛ էյի ատէմլէր
 կիպի օնա թա տիննեանըն սօնունատէք թա՛ղիմ վէ թէք-
 րիմ էաէճէքլէր : () նլար՛ ֆուրունտան զարարօրղ չըգտը-

լար , քի օլ զէմաննն ատէմլէրինին՝ հէմ խըշմ՝ ու զազապ
իլէ տօլմուշ փատիշահնն պիլէ օնլար արթմըլ իթիպա-
րընը գապուլ էթսինլէր . օնլարը փատիշահա զամմազա-
մաղիլէ հէլաքլէրինի արայան քիմնէլէր իսէ , իղդիրապ վէ
րէզալէթ իլէ տօլտուլար :

Ապրըթը նիյէթ մէօհ.քէմլիյի՝ ինթուս էտինմէք իչինն
տախի իգթիզալը տըր : Վրիստոնեաննն պօրճլարը՝ զայէթ
պէճիտ վէ տէրէճէսիզ ա՛ղիմ տիր . վէ էյեր օնլար՝ պիւ-
թինն հիյպէթուլ ա՛զամէթլէրի իլէ օնու Ալլահնն իրզմէ-
թինն պէնտ էթմէյէ գուվվէթլէրի օլմազա , էյեր օ՝ տա-
հա րահաթըղընն՝ նամ՝ ու շանընն՝ մէնֆաա՝ թի նէֆսի-
յէսինն վէ գօրգույա տայիր միւհազալարըննա կէօրէ ա՛մէլ
էտէրսէ , հէր քէսէ պէլլի՝ տիր քի , օ՝ իթիմատէ լայըդ
պիր քիմնէ տէյլտիր , վէ հիչ պիր վէճհիլէ օլ քիմնէ ի-
թիմատ գազանամազ . վէ օնուն պինն լապրիլէ կէմնի պի-
լէ օնու գազանամազ օնա մանի՝ օլուր : Ապրին օ՝ հէր պիր
խուսուստա՝ Աէօքտէ օլան Ալլահնն սահիհ վէ կէրէէք
պուլունսուն , վէ տիննետէ հիչ պիր առէմ օնա իթիպար
վէ իթիմատ էթմէքտէն կէրի տուրմազ : Քաբլունտա՝
կիւվէնմէյէ լայըդ՝ եախօտ տահա ա՛ղիմ իթիմատէ մա-
լըք փատիշահնն պու գատար սէրթըք իլէ թէճրիւպէ էտիպ
սաղամ՝ պուլտուղըն առէմլէրտէն զիյատէ քիմնէ վարմը
իտի : Խղճմտանք իլէ Ալլահնն Վէլամը սէնին էօմրիւ-
նինն թէպտիլ օլունմազ գանուննումու , վէ Ալլահնն սա-
նա իհասան էյէտիլի գուվվէթլէրի տօղընու հօլտա գուլա-
նը՝ յօրմուսուն . տիննեա պու միսիլլիւ ալէա էտէպ իլէ
մէվուտֆ ախէազա քէօր օլամազ . վէ պէօյիւք մասլահաթ-
լարը սանա սըփարըլ էթմէյէ կէրի գալմազ : Ալունտան՝
պու միւհազա տախի սատըր օլուր . եանի

Ծ . Վրիստոնեա նիյէթ գապիլիլիյի՝ առէմի պիննեպիւ ա՛-
վէ՛ ֆայիպէ կէմէյէ հուգլէպիլէ կէմէք իլէնն իգթիզալը տըր :

Վրիստոնեա նիյէթ գապիլիլիյի եալընըլ ինսանլարընն տէ-
յիլ՝ իլա ա՛ղիզ Ալլահնն տախի իթիմատընը քէսպ էթ-
տիրիւր . վէ Ալլահնն ա՛ղիմ ուշան սանա գուտրէթ իհասան

էթմէյէ վէ էյլէք էթմէք իշինն էթտիյին ճէհարէրի մնտ- սուսէն միւպարէքլէմէյէ սանա իթիմատ էտէրէք՝ բաղի օ- լաճագ տրր : Ալլահն կէրէք Վէլամընըն վէ կէրէք մու- գատտէրինին սէյլէտիյի պու տուր քի , “Պանն ի՛ պլէլէ Է- րեհէլէրէ ի՛ պլէլէ Էրեճէյի՛ , ղէ պէնի Էօրլայանլար Լաճգիլ օլաճագ” : Է՛ Սա՛ . ի՛ . 30 : () քէնտիսինն ա՛ղիմ՝ թէտպիր- լէրինին իճրասը իշինն գօրգագ վէ վէսվէսէլի վէ տու- րագսըղ քիմնէլէրի սէհմէղ : Խայրը . օնուն գուլարը՝ “Ալլահ պիլէ գօրգագլէգ րուհու ղէրիտի , իլլա գուլլէլ ղէ Էր- հուպպիլէլ ղէ Լաճ ա՛ գլլ (բուհու) ղէրի” (ի՛ Տէ՛ . Է՛ . 7) տէմէյէ գասիր օլմուրարըլար : Վիլիսէնին պիւթիւն թէվարիտի՛ իշպու կէրէքլէյի ա՛ճայրպ պիր դարղ իլէ սա- պիթ էտէր : Ալլահ քէնտի խալըր օլան Խորայէլ օղուլա- րընը Սըսըր տիյարընտան չըգարըպ գուլլուգտան խէլաս էթմէյէ՛ էպէտի նօմօու աղընտան ալըպ խալգա նէշը էթմէյէ՛ վէ տիւննանըն Էարատըլըշընըն վէ իլք ղէմանլա- րընըն Էալընըղ օլան սահիհ թէվարիտիսինի Էաղմաղա պիր ատէմ լաղըմ օլտուղու ղէմանն , Ալլահն սէհտիյի ատէմ քի՛միտի : Մ՝ Ո՝ Ս՝ Ս իտի . պիր ատէմ քի՛ հագիլգաթ մահ- ճուպ վէ Էալաշ՝ լաքին տինճէ տիլէագ ու մէշրէպտէ ղայէթլէ գավի վէ սապիթ քիմնէ իտի . պիր ատէմ քի՛ Ալլահս օլան իգասթընը՝ օնա թագաթիմ օլունան տիւն- Էատէ էն քիպիր վէ էն ղէնկին վէ էն գուտրէթըու փա- տիշահըղա վարիս օլմաղըղա բէտտ էթմէսի իլէ կէօսթէ- րէպիլիր , պիր ատէմ քի ղուպիշահըն ղուպպըր նիսան գօրգիս- յարագ՝ (Ա՛բ . Ժ՛ . 27) Սըսըրը սէվինէրէք թէրք՝ էտէ պիլիր :

Ո՛ է Ալլահ՝ () ղլունուն Աւետարանընը փութիւնէրէսթ դաիֆէլէրին արասընտա տաղըտմաղա միրատ էթտիյի ղէ- ման՝ պիր Է՛լէլէլ գուպ (Վարժ . թ՛ . 15) տէյիւ քիմի՞ տա՛ վէթ էյլէտի : Պ՝ Օ՝ Ղ՝ Ս՝ Ս՝ տա՛ վէթ էյլէտի . պիր ատէմ քի՛ ըշըգ օնուն ճանը իւղէրինէ փարլասըղը՝ տագիլգատէն՝ սօ- բաճագ “Ղ՛ս՛ ի՛տպպ՛ նէ՛ իսլէլիսին ի՛ Էրեյի՛ (Վարժ . թ՛ . 6) տէն ղայրի սիւալի Էօղըտու : () նտան սօնկրա օ՛ աւելըր-

դասպաշտութիւնը արտա զարդ օլմուշ տիննեատէ՝ օլաճագտէն գօրդմայարագ՝ փատիշահար վէ հաքիմէր էօնիւնտէ պիլէ “Յիւսուս Վրիստոստոս օ փախի խաչա շըգմըը (Կրիստի . թ . 2) վա՛ղ էտէրիտի :

Ա է Լլաճ Վրիստէսինին Քարեկարգութիւննու իճրա էթմէյէ միւրատ էթալիյինտէ՝ քիմէրի սէչաի : () քէնտինին հուզուրունտա ալչագ կէօնիւլիւ ատէմէր սէչտի , էօյլէ ատէմէր քի՝ քէնտի տիւշմէնլէրինէ դարըը տուրմաղա շաղըըտըգլարը զէման՝ աալա կէրի տուրմատըլար , իլա Վրիստոստոն ուզուրունա քէնտի նէֆսլէրինի Ֆէտա էտէրլէր :

Լլաճըն իշպու ճէրիլ ա՛մէլինէ ալէաթ տէյիւ գուլանտըը պուրուհտա օլան պա՛զը մէշտուր քիմնէլէրին խիմէլէրինի զիքր էթմէքտէն գօլայ շէյ Եօդ աուր . քի օնլարըն հագգընա տինսիղլէր վէ փուլթիքէսթլէր պիլէ՝ “Պու ատէմէր՝ Լլաճ լժաա՛լէանըն գուլարը տըր , քի օնլար սիւզէ խէլաս Եօլունու վաղ էտէրլէր” (Վարձ . ժիլ . 17) տէմէյէ մէճպուր օլտուլար : Ապին Վրիստոնեալըդ նիյէթ գափիլիյինտէ մէշտուր օլանլարըն ճէհտլէրինի՝ վէ օնլարը զայէթլէ Ֆայտալը դըլաճաղընը խապաթ էթմէք զլմնընտա սայիր վուգուա՛թլէր տախի նագլ էթմէյէ հաճէթ Եօդ տուր : () նուն վա՛տը աչըդ վէ էպէտի տիր . “Պէնի իլգէլէլէյէնլէրի իլգէլէլէյէճէյի” :

Հագիգաթ պու գանուն մուճէպինճէ ա՛մէլ վէ հարաքէթ էթմէքտէ ճանըն հէփ գուվլէթլէրինէ պիր տօղու հարաքէթ վէրէն՝ օնլարը օլ էպէտի Լղընքիլէրինէ սըգը սըգըյա պաղանմըլ սագլայան պիր բուհ վար . շէօյլէ քի Լլաճ հէր նէրէտէ հարէքէթ էտէրտէ , նիյէթի մէօհքէմ Վրիստոնեայ տախի օրատա պուլունուր : Ա է Վրիստոնեանըն ճէհտլէրի ճիւմէյէ Վատիր Օաթըն Եարտըմը իլէ պիրլիքտէ օլտուլու թագտիրտէ՝ օնուն զայէթլէ Ֆայտալը հէմ տախի սէլամէթտէ՝ վէ սաա՛տէթլի օլմամասը միւմքի՛նմիլ :

Ս է շիմտի պու միսիլի ա՛ղիմ վէ մուհիմ սէպէպլէր միւհնազասը իլէ՝ աւետարանական նիյէթ մէօհքեմիլիլինէ մալէք օլմաղա քի՛մ ղայրէթ էթմէղ : Աւետարան՝ գաիֆէլէրին իւղէրինէ գուվվէթ վէ գուարէթ պուլմաղտան՝ պիր դարաֆտա պիր վէ պիր սայրի դարաֆտա պիր՝ պիր դաչ քիմնէտէն ի՛ պարէթ օլարագ աղ քիմնէլէրտէն տէյիլ՝ իլլա պինլէրճէ՝ պինլէր քէրրէ պինլէրճէ քիմնէլէրտէն պու նիյէթ գապիլիլի էլէ կէթիրիլմէյէ ճէհա օլունմալը վէ ճէհո օլունմադ տըր : Ս է փաք տինի իզրար էտէն միլնօնլարճա քիմնէլէր՝ թա՛րիֆ էթմէյէ չալըշտըղմըլ բուհու էօմրէրինտէ աշիքեար էթտիլլէրի զէմանլէր՝ նէ՛ ճէլիլ վէ ա՛լէա սէյրանլէր զուհուր էտէճէքլէր : () Ը զէմանն Վրիլիսէ՝ հաղիգաթ րի՛նէտնըն ըլլալ օլմադ . Սապպըն ճէլլալ օնոն իւղէրինիլ էթօրի՛նէճէ . վէ իոնէֆէրէսէ րիսէ րիսէլէր օնոն ըլլալնո՛ վէ գապիլիլիլ օնոն գալլալնոն իւղէրինն իւղէլէր : Ասայ . Կ . 3 :

Ե՛ր գարնտաշարմ՝ քէրէմ էտին , սիզէ մուհապպէթ իլէ՝ լաքին սահիհ պիր դարղ իլէ սիւալ էտէյիմ . սիզտէ պու Վրիստոնեսա նիյէթ գապիլիլիլ Ֆիլ վաղի՛ պուլուննօլլօրմու , վէ սիզտէն իճրա օլուննօլլօրմու : Սիզին կէչինմէնիլտէ՛ կիւնաս վէ պաղըլըղա միւսասա՛տէյէ պէնկղէր պիր շէյ եօ՛գ մու : Աֆէնտինիլին վէ շաքիմինիլին մաղլուպլարընըն ճիւմլէսի՛ սիզտէն տայիմա կիւլէր եիւղ իլէ վէ հաղըր եիւրէք իլէ իճրա օլուննօլլօրլարմը : Սիզմտանք հիչ պիր քէրրէ պիր թէքտիր սէսի իլէ պաղըրմայօրմու , եա հիչ տէյիլ իսէ գուլաղլարընըղա պիր թա՛ղրի Փըսըլտանմայօրմու : Սիզտէ՛ Ալլահա խըղմէթ վէ տիւնեսայէ խըղմէթ էթմէյի պիրի պիրինէ գարըշտըրմագ եօ՛գմու : Պու տիւնեանըն էտնա մասալահաթլարընա վէ ինսան րէյլէրինի պաղմամագ եօլունտա կիւնտէն կիւնէ եիւրի՛լլօրմուսունուլ . օլ գաղան քէնտինիլին ինքեար էթմէք՝ վէ Ալլահըն խըղմէթինտէ ղայրէթ իլէ գութուշմագ եօլունտա եիւրի՛լլօրմուսունուլ . Ալլահ թա՛ա՛լէանըն իրատէթինէ վէ ի՛ղզէթ ու ճէլալինին մաղլուպիլինէ սըզը սըզըյա եա-

վերջման գարեգինտէմի կեղէյօրսունուղ , քի Հարիմ՝
 թախթընտա օնու թէֆթիշ էթտայի պէման սեղէ՝ «Լ.Ֆէրէն»
 էյէ վէ էթն գուլ՝ տէյէ պիւտին :

(Օ) Ը Տիպէթըն մահշէր կիւնիւնիւ խայալընըղ իլէ էօ-
 նիւնիւղէ կէթիւրին . օլ կիւնիւ քի՝ տիւնեանըն հէփ միլէթ-
 լէրի՝ վէ օնլար իլէ պերասպէր Վրիստոսուն սէչիլիշէրի
 տախի ճէմ օլաճաղար : Վրիստոս իլէ հիսսէ վէ փայլէ-
 րի օլմայանլարըն արասընտա՝ օնուն ստընա քիւֆր էտէն-
 լէրի՝ ա՛ղիղէր Լ. զիզինին ա՛տալէթինի սապիթ էտէճէք
 եէրտէ Լ. ֆէնտիմիզին թա՛րիֆ էթտայի էսքի Վարիսեցի-
 լէր կիպի. քէնտի ա՛տալէթիլէրինի սապիթ էթմէյէ չալըշան-
 լարը՝ հալընըղ Վրիստոսուն վէրէպիլտիլի սէլամէթ ու-
 րահաթտան՝ տիւնեանըն սէֆաա՛թիլէրինի էլլա սայմըղ
 տիւնեալի տտէմլէրի՝ վէ պիր շէյի , եա պիր սայիր շէյի
 էօ՛ղիւր դու թարագ Վրիստոսու թէրք էտէն հէր տիւր-
 լիւ կիւնահաքեարլարը կէօրէճէքսինիլ : Լ. արին պունլարըն
 ճիւմլէսինին արասընտա պիր դագըմ քիմնէլէր տահա կէօ-
 րէճէքսինիլ քի , օնլարըն ա՛ղապը ճիւմլէնինիքինտէն շէ-
 տիտ վէ ա՛ղիմ օլաճաղ . օրատա՝ պիլիպ տէ սէվմէմիշ օ-
 լանլէրի՝ Լ. հտարսնա ինանըպ տա օնու տտէմլէրին հու-
 զօրունտա նէշը ու թապրիր էթմէյէնլէրի կէօրէճէքսի-
 նիլ : () Ը զէման Լ. ֆէնտիմիզ՝ «Պէնի տտէմլէրին էօնիւն-
 տէ հէր քիմ իղրար էտէրտէ , պէ՛ն տախի օնու կէօրէր-
 տէ օլան Պապամըն էօնիւնտէ իղրար էտէճէյիմ . վէ պէ-
 նի տտէմլէրին էօնիւնտէ քիմ ինքեար էտէրտէ , պէն տա-
 խի օնու կէօրէրտէ օլան Պապամըն էօնիւնտէ ինքեար
 էտէճէյիմ՝ (Ստրլ . Ժ . 32 , 33) սէօղլէրինի թէքմիլ է-
 տէճէք սիր : () Ելար օնուն իլէն վէ օնուն սէօղլէրի իլէն
 պո՝ ինտաքէտը վէ պէնտաք սիլիլիլիլի հուլընտոնիտա ու-
 լանտը գլարը (Գ . 1 . թ . 26) իլպի , տպէթն () Ելար տախի
 Պապամընըն ճիւլալիլիլի ա՛ղիլ թէլէլիլիլի իլէ պերտալէր իլիլ
 պիլիլիլի վէման՝ օնլար իլէն ուլանտաճաղ պըր : Ստրլ . Ժ . 27 :

Օանն օլունմասըն քի , պիլ պուրատա գօրգաղարը ֆա-
 սըղարըն սըրասընա գօյուպ , Լ. ստուաճաշունչուն իչինտէ

պուրուննայան՝ ակազագ ու մէշրէպ զըմնընտա ֆարդէր էտէյօրուդ : «Թասխթըն իւզէրինտէ օթուրան», գօրգազլարը՝ օնու ինքեար էտէն կախօա օնու իգրար էթմէյէ ճէսարէթ էթմէյէն ախշմէնլէրինին տէֆթէրինին պաշ ուձունտա գօյարագ՝ ՅօլՏաննէս Առաքեալըն Յայանուծիւնունտա օնուն նէ սէօյլէախլինի աինկէյին , «Ամնս գօրգազլարա վէ իմանարզլարա վէ մէքրուՏլէրէ վէ գաթիլէրէ վէ զինաքեարլարա վէ սիՏիրպազլարա վէ փութփէրէսթլէրէ վէ Տէփ կալանճըլարա՝ օնլարըն Տիսսէսի աթէշ վէ քիպրիթ իլէ կանան կէօլին իշինտէ օլաճագ , քի օ՝ իքինճի էօլիւմ աիւր» : Յայր . ին . 8 :

Այ գարընտաշարըմ , Վրիստոս իլին ութաննայալըմ . իլա «Օնուն սիթէմինի թաշըյարագ՝ օրտուտան տիշարը չոգալըմ (Եբբ . Ժդ . 13) , վէ կիւնասըն զէմանի սէֆասընը սիւրմէքտէն՝ Ալլասըն գալմը իլէ պերապէր էզլիէթ չէքմէսինի տաՏա էյի սայալըմ , Տէմ Աըսըրըն խազինէլէրինտէն՝ Վրիստոսուն սիթէմինի տաՏա պէօյիւք զէնկինլէք սայարագ՝ (Եբբ . Ժե . 25 , 26) իմանըն էյի ճէնկինի ճէնքլէշէլիմ , իմանէ կաիւրշալըմ՝ քի օնա տա՝ վէթ տախի օլտուգ , վէ չօգ շաՏիալէրին էօնիւնտէ էյի իգրարը իգրար էտէլիմ : ն Տի՛մ . իլ . 12 : Շ էօյլէ քի՝ Յիսուս Վրիստոս Աֆէնտիմիզ կէլտիլի զէման՝ Վէտերինին էօնիւնտէ վէ մէլէքլէրինին էօնիւնտէ պիզի իգրար էյլէսին , վէ օնու ճիւմիէ սէվէնլէրէ՝ վէ կէլմէսինի պէքլէյէրէք սըտօ իլէ օնուն խըզմէթինտէ էօմրլէրինի կէշիրէնլէրէ վա՛տ էթախլի թաճը պաշումըզն իւզէրինէ գօսուն : Ա՛Տ , գարընտաշարըմ քէնտիլէրինիզի շիմաի թէֆթիշ էտին , քի աիննեա իլէ պերապէր իւզէրինիզէ Տիւքմի ազապ թագրիւր օլունմասըն . Ա՛մին :

Խ Ղ Մ Մ Տ Ե Ն Ի Ք Փ Ե Ք Ղ Դ Դ

Աէ քենտիմ պունտ սաղաքերմ քի, հէր տեմ Մլաճըն վէ ստեմլերն գրթընտա իլիւքքսիզ զամիրիմ օլա : Գործ . ի ք . 16 :

Պօղոս Մաքեալն իշպու իճրասընա ճէճա էթտիյի շէյ նէ ճէլիլ վէ ա՛լէա պիր շէյ տիր : Վէնտինէ ֆարիզէի զիմնէթ օլան պարի պօրճլարտան կերէք ինսանա վէ կերէք Մլաճա իլէշիտիզ պամիր սագլամագ պօրճունու իւսթիւն սսցան՝ պու մէճուր Մաքեալն հարաքէթի կիպի պիր հարաքէթին մէտհինէ՝ եիւրէյի դամէթլէնմէզ ատէմ վար մը :

Մամա Պօղոս Մաքեալ՝ պայիմա խղճմտանք սահիպի պիրլ ատէմ իտի : Օ՝ սօնկրատան կիւնահլար սպրպ՝ օնլարտան թէվպէ էյլէտիյի իշլերի պիլէ իշլէտիյի զէման՝ խղճմտանք սահիպի իտի : Վրիստոնեսայ օլտուղու զէման խղճմտանք սահիպի իտի իսէ, Ալէհուտի իքէն տէ եինէ էօյլէ իտի : Մլաճա՝ էճտատընտան փաք զամիր իլէ իպատէթ էթտիյինէ՝ վէ միլլէթինտէ չօգ ազրանլարընտան զէյատէ Ալէհուտիլլքտէ իլերի վարտըղընա իֆթիխար էթմէքտէն գօրդմսյօր : ի ՏԻ . Կ . 14 : Գործ . ի ք 1 : Աէ Նահիգաթ քէնտի քէնտինէ՝ Ապարէթլի

Յիսուսուն ատը իչին չօգ զըտ շէյլէր եափմաղա կերէք օլմադ զանն էտէրէք, հէփ ճէմի՛ յէթ եերլէրինտէ չօգ տէֆա՛ Վրիստոնեալարա աղապ էտիպ քիւֆր էթսինլէր տէյիւ օնլարը զօրլարըտը, վէ օնլարը թա տիշարըքի շէհրլէրէտէք գօվալարըտը: Վարժ. իղ. 9, 11: (Յու՛ Եէհուտի իքէն խղճմտանք սահիպի էտէն բուհ՛ հէր նեգատար խղճմտանք սահիպի իտի իտէտէ՛ քէնտիսի կիպի էն պէօյիւք կինահսքեարլարը խէլաս էթմէք իչին Յիսուս Վրիստոսուն տիւնեայէ կէլտիյինի էօյրէնտիյի գէման տախի՛ հէման օրուհ օնու պու տիւնեատէ զարար վէրմէքտէն փաք կէչինմէյէ գատիր էյլէտի: Ա՛ էնիճէ քի՛ օնուն տիւնեատէ կէչինմէսի՛ թէն ի՛լմի իլէ տէյիլ՛ իլլա Ալլահըն լուգֆու իլէ վէ խիլիւսի փաք իլէ օլտուղունու խղճտանքընըն շէհատէթ էթտիյինի իգրար էթմէյէ գատիր օլտու իտէ, (ք՛ Կորնլ. ւ. 12.) պոնճիլէյին տախի Վրիստոնեալարըն շէհատէթինի դալապ էտէրէք՝ “Աիղ շահիտլէրսինիղ՛ Ալլահ տախի, քի սիղ ինանանլարտա՛ ա՛ղիղլիք վէ սատագաթ վէ գուսուրսուղլուք իլէ օլտուգ” (ւ. թ. 10.) տէմէյէ գատիր օլտու, վէ պոնտան պէօյլէ՛ “Պանա ույուն, նիճէ պէն տախի՛ Վրիստոսա” (ւ. Կորնլ. Ժւ. 1) ույարըմ տախի տէյէ պիլիբրիտի: Վրիստոսուն գէմանէ շալիրտլէրինտէն՝ քէնտի արգատաշարընտան պէօյլէ պիր շէհատէթ դալապ էտէ պիլէճէք նէ՛ գատար աղ քիշի պուլունուր:

Իմտի մախսուսէն՝ թադտիմ էթտիյիմիղ խանէտէ՛ ա՛ղը փաք վէ գօրգուսու օլմայան Առաքեալ՛ խղճմտանքընըն շէհատէթինէ մալիք օլմաղիլէ, Հոռվմալը վալի Փելիքսին հուզուրունտա Տերտիւղոսուն օնտան էօթիւրիւ ա՛սիլիք թէօհմէթի իչին էթտիյի շիքեայէթէ ճէվապ վէրմէյէ հիչ փերվասի եօգ տուր, իլլա քէնտիսի տախի էճտատընըն վէ միլէթինին տինինտէն օլուպ՛ օնլար կիպի օ՛ տա կերէք սատրգլարըն վէ կերէք եարամաղլարըն էօլիւլէրտէն տիրիլէճէքլէրինի իգրար վէ ի՛թրաֆ էթտիլք

տէն սօնկրա՛ տէր քի, իշպու եօղիւլէրտէն տիրիլմէք իւմիտի
խուսուսունտան տրր քի, չե՛նրի՛ մասի՛ պու՛նա սալաշարի՛
՛ի, հէր րի՛ Մլաճըն վէ ասեմէրին գուլնապա իլիլիսիւ
գամիլի՛ օլա՛: Պօղոս Մաքեալըն հարաքէթի՛ պուրատա
պիղէ ֆայտեղի միւհազալար իչիւն պիր չօգ մատտէ թագ-
տիմ՝ էտէր:

Իշպու խանէտէ աշիքեար օլունան միւհազայէ շայէս-
թէ մատտէլէրի թէրթիպ իւզընէ թէֆթիշ էթտիլիմիզ
թագտիրտէ, էօնիւմիւզէ պու սիւալէր իղհար օլունուր:

ա. Իչէ կէթիրիլէճէք շէյ նէ՞ իտի:

բ. Պու շէյի էլէ կէթիրմէք իչիւն իգթիզա էտէն ճէհտ-
լէր նէ՞ տիր:

գ. Պիր էյի խղճմտանք սագլամադ իչիւն պուգատար
ճէհտէր չէքմէնին սէպէպլէրի նէ՞ տիր:

Իմտի էվիլէլա սիւալ էտէրիզ քի,

ա. Իչէ կէթիրիլէճէք շէյ նէ՞ իտի:

Պօղոս Մաքեալըն քէնտի գուլանտըղը սէօղլէրինէ
կէօրէ՛ “Մլաճըն վէ ասեմէրին գըթընտա պիր իլիլիքսիզ
զամիր” եա՛նի խղճմտանք իտի: () քէնտինի սիւրչ-
տիրէն եախօտ սիւրչմիւշ պիր խղճմտանք իսթէմէզիտի:

Իմտի օնուն արղուլէտիլի՛ եվիլէլա՛ պիր ըլլալանիւշ
խղճտանք իտի: Խղճմտանքը ըլլալանմըլ օլմայան պիր
աստէմ՝ չօգ շէյլէրի սօղըո՛ւ զանն էտէ պիլիր, քի էյէր
օլ քիմնէնին խղճտանքընտա տահա զիյատէ ըլլոգ օլա-
յըտը, օլ շէյլէրի՛ հիչ պիր իշքիլ էթմէյէրէք էյրի վէ
քեօթիւ տէյիւ ըէտտ էտէրիտի, եախօտ օլ քիմնէ պիր
աւելորդապաշտութիւնա պու տէրէճէտէ գուլ օլա պիլիր
քի, իլիլտիլի՛ եա իլիլմէսինի իհմալ էթտիլի պա՛ղը
շէյլէրտէ օնուն խղճմտանքը օնա թա՛ղիր էտէ, քի է-
յէր օնտա տահա զիյատէ ըլլոգ օլայըտը, օնուն խղճ-
մտանքը օլ շէյլէրի գապո՛ւլ էտէրիտի: Խղճմտանք
տէտիլիմիզ՝ պաղը մախսուս ամէլէրին միւհապա ելիլէ-
րէն եվիլէլա՛ սօղըոլ եախօտ էյրի վէ քեօթիւ օլտուղունու,

պիլիպ դապիաթասն վերիլըր պիր գուվվէթ տիր տէյիւ
 թասճմին էթմէյէ հաճէթ տէյիւ տիր: Ապին պու՝ էօյ-
 լէ պիր գուվվէթ տիր քի, պիր քէրրէ ինսանըն ա՛ղ
 ու Ֆիքրին խորաք՝ եախօտ Վլասհըն իլհամը վասիգասի իլէ
 պա՛ղը ամէլէրին էյի եա քէօթիւ օլտուղունու էօյրէն-
 տիրտէն սօնկրա՝ ընլարը իսթէր իսթէմէղ էյի եախօտ
 ֆէնեա թագրիր էտեր: Ապին պէօյլէ իքէն տէ, պիր ա-
 տէմին խղճմտանքը ընու պա՛ղը ֆէնեա իլէրտէ թա՛ղիր
 էթմէյէր տէյիւ՝ օլ ատէմ պունուն իչին սուչու օ՛լմա-
 մագ լազըմ կէլմէղ՝ նիճէքի պիր ատէմ տախի մէմէքէ-
 թին նօմօսունու պօզտուղունտա՝ հիլէսիղլիք վէ խրղճ-
 մտանք իլէ էթսէ պիլէ՝ օլ նօմօսուն թէրթիպ էթտիյի
 ճէղայր չէքմէքտէն ազատ օլամաղ:

Խղճմտանք՝ ինսանէ օգատար ֆարիղէի զիմմէթի օլան
 պօրճունու էօյրէտէն պիր գուվվէթ տէյիւ տիր: Իլաս
 խուսուսա ինսանէ հայէա մալիւմ օլան պօրճլարընը խաղ-
 րընա կէթիրէն տայիմա ույանըգ տուրուը պիր պէքճի
 տիր: Վէնտիլիյինտէն՝ թա ա՛ղ ու ֆիքրին դապիաթ
 հարաքէթլերինտէն, եախօտ Վլասհըն Վէլամընտան ըըզ-
 լանընճայտտէք քէօր տիր, լաքին ըըզլանտըգտան սօնկ-
 րա տայիմա հազըր տուրուը քի՝ ինսան մուխադարայա
 եագլաշտըղընտա պիր խապեր վէրիճի սէս գալտըրսըն,
 եախօտ ինսան հազգ եօլունտա պուլունտուղու զէման
 պիր աֆէրին իլէ եիւրէյի շազըզ իլէ տօլտուրսուն: ()
 էյի իշտէ պուլունտուղումուղ զէման խօշլանըր, քէօթիւ-
 լիւք իլէտիյիմիզ զէման իսէ՝ տարընըզ եիւղիւ կէօս-
 թէրիր: ()գուրուը քի, տիշ տէնիղին պիր մահայլինտէ
 լիմանըզ հավատէ կէօրիւնմէղ՝ լաքին ֆուրդունալարտա
 մուհադարալու պա՛ղը գայալա՛ր պուլունուը, քի ընլարըն
 իւզէրինէ պա՛ղի խայրաթ սահիպի քիմնէլէրին մարիֆէթի
 իլէ՝ օլ եագընտա օլան պիր գայատան աշաղա պիր շանկ
 սաղմըշ քի, լիմանըզ հավատա սույուն եիւղիւ իլէ պերա-
 պէր տուրուը, լաքին ֆուրդունա օլտուղու թագալիտէ:

տարղալար չարգանտըզճա օնա չարվրպ սարսըթմաղըլա ,
իչինտէ օլան թօգմաղը չանկա վուրուպ օնու էօթտիրիւր ,
վէ օլ գայալարըն իւղէրինէ տօղըու մուխադարայա վէ
էօլմէ տօղըու սալան կէմիճիլէրէ թէհլիքէլէրինի խապէր
վէրիր :

Պունճիլէյին Լլահ զարաֆընտան ինսանըն տախի
հիւրէյինէ խղճմտանք գօնմուշ տուր , քի օնա՝ մա՛լիւմ
օլան մուխադարալարտան կէրի տուրմաղա խապէր վէր-
սին : Ինսանա՝ փէշին սէօյլէնմիշ տիր քի , պու՝ եախօտ
շու շէյէր քէօթիւ օլուպ կիւնահլա՛ր տըր : Լնտէն հագ-
ղըն՝ էյինին վէ քէօթիւնին տույկուսու իլէ խղճմտանք
կէլիպ՝ ա՛գլէ թա՛ղիր վէ ազապ վէրիր , շէօյլէ քի ինսան
օլ դութտուղու եօլու թէրք էտիպ սէլամէթ պուլուն .
“ թաքիմ տէօնսին վէ էօլմէսին ” : Ապէ՛լ , ԼԳ , 11 :

Պիղտէն հիչ քիմնէ ինանմաղ քի , տօղըուլուդ իւղըն ա՛-
մէլ վէ հարաքէթ էթմէյէ իսթէյէն ատէմէ՝ քէնտինին
ճահիլ դապիա՛թընըն քէօր մէյլէրինէ՛ եախօտ Լլահըն
պիղէ վէրտիյէ սէպէպլէրտէն եարտըմ՝ օլունմամըշ խիղճ-
տանքըն սէսլէրինէ կէօրէ ամէլ էթմէսի տօղըուտուր :
Օխրա պու եօլ՝ ատէմլէրի նէ՛ գատար փութիէրէսթիւ-
յէ վէ կիւնահա վէ հէլաքէ կէօթիւրտիւյիւնիւ տայիմ՝
կէօրիյօրուղ : Աէօրիւրիւղ քի , թա՛լիւմ օլունմամըշ
ճահիլ պիր խղճմտանք՝ Պօղոսա՝ Վրիստոսա իման կէ-
թիրէն հէմլէրիլէրինի հալածել էթտիրիյօր : Աանղըշ
թա՛լիւմ ալթընտա Բէրպիլէ՛ օլուշ խղճմտանքը կէօրիւ-
րիւղ քի , շինտիսթանլը վալտէյէ՛ Լլահա խըղմէթ
էթմէք իտտիա՛սըլիէ , դապիաթըն էն սըղը պէնտլէրինի
զըրտըրըպ՝ մա՛սում էվլատընը Վանգէս տէնիլէն ըրմաղա
աթտըրըյօր : Աէվլիմէյէ շայէսթէ ատէմլէր կէօրիւրիւղ
քի , Վրիստոնեայ տինինտէ եանղըշ թա՛լիւմ օլմալէրի՛ ի-
լէ , պաղը ային ու ատէթլէրէ օլ տէրէճէ եափըշմըշապ
տըր քի , օնլարը թէրք էտէն քէնտի ագրանլարընը՝ խիղճ-
մտանք էտէրէք հալածել էտէրլէր : Այքի հէր պիր

միլլէթին խաղար՝ խղճմտանք իլէ պա՛ղը փէք ֆէնա շէյ-
լէր էտէրլէր, քի սայիր տահա ըլըգլանմըլ միլլէթլէրտէ
օլ շէյլէր կիւնահ սայրլըրլար : Իմտի պէօլէ օլուն-
ճա՛ պիր ըլըգլանմըլ խղճմտանք՝ նէ՛ գատար իգթիլա-
լը տըր : Ա՛ է՛ պու խուսուսու քէնտի զաթլէրիմիղէ վէ
հէր կիւնքի է՛ օմրիւմիւղէ տայիր օլան տիւրլիւ տիւր-
լիւ մատտէլէրէ թաղպըգ էթտիլիմիղ թագտիրտէ ,
կէօրմէ յորմոյուղ քի, տէյիլ կալնըղ պու տիւննանըն
ատէմլէրի, իլլա ճիւմլէ Վրիստոնեալար պիլէ՛ էյէր պիր
ըլըգլանմըլ խղճմտանք մալիք օլմաղա իսթէրլէրտէ, օնլարըն
ա՛ զլը ըլըգլանմըլ օլմագ կէրէք տիր : Պիր Վրիստոնեայ՝
խսթէյէրէք տէյիլ՝ իլլա տիւշիւնմէյէրէք ճէհալէթ իլէ
նէ՞ գատար շէյլէր իշլէր, կախօտ ֆարղ օլան շէյլէրին
իշլէմէսինի իհմալ էտէր, քի էյէր օնուն ըլըղը՝ տահա՛ զե-
յատէ օլսայրտը, օնուն Վրիստոսա մուհապպէթի օնա՛
իլիշիքսիղ պիր խղճմտանք՝ սագլամաղա գուլաղուզար-
լար :

Իմտի Պօղոս Լ՛ուաքեալըն պիր մէրամը պո՛ւ իտի, քի
նօմօսա կախօտ Լ՛լլահա գարշը ճէհալէթ իլէ գապահաթլը
օլմամագ իչիւն խղճմտանքը՝ եանի ըլըգլանմըլ պիր
խղճտանքը օլուն : Պունուն իչիւն հէր պիր Վրիստո-
նեանըն պօյնունա պօրճտուր քի, “ այագլարըրղա չիրա-
ղը” (Սուր. ճթթ. 105) օլան Լ՛՛ զիղ Վրիթապտան քէն-
տի եօլարընա ըլըգ արասըն :

Իչիւնմիւնի . Համարըրղտա արղուլանան՝ ըլըգլանմըլ
խղճմտանքտան սօնկրա՛ օնտան՝ իլէրի կէլէն պիր սուչսուղ
խղճմտանք տըր : Լ՛տէմէ՛ մա՛ լիւմաթը օլմագ վէ քէնտի
պօրճու կօլունտա ըլըղա մալիք օլմագ քիֆայէթ էթմէղ :
Սա՛ լիւմաթտէն մա՛ տա՛ պիղէ պիր սուչսուղ խղճմտանք
լաղըմ՝ տըր քի, ույանմագտա չափուք՝ տույմագտա թէզ՝
սօղըրուլմագտա հաղըր վէ տայիմ՝ օլմալը տըր, եալաշ՝
եա գաթլըլանմըլ՝ եա օնութկան վէ ույուշմուշ օլմալը տէյիլ

տիր : Ինսան գըսմը եարամաղ վէ հապիս ատէթէր իլէ՛ կա-
խօտ պիր տիրիւ կիւնահ վասիգասի իլէ պէօյլէ պիր հալտէ
օլա պիլիբլէր քի, եա օնուն խըրսարը օնուն խղճմտան-
քընը ալթ էտիպ էէնէրլէր, եախօտ օնուն խղճմտանքը
տաղլանմը կա՛նի գըղղըն պիր տէմիր իլէ տամղլանմը
կիպի օլուր : Ինսանըն միւհթամ՝ օլտուղու խղճմտանք՝
տէյիլ սալթ ըղղլանմը, իլլա օնա շէտիտ թա՛ղիրլէր
էթմէտիքճէ՛ քէօթիւ՝ պիր իշ իշէմէյէ օնու գօյլէրմէղ,
վէ խապէր վէրիճի սէսլէրինի օնուն գուլաղլարընա՝ թա
իշէտիյի եարամաղլըգտան տէօնիւպ թէվպէ էտէնէտէք
սէսլէնմէքտէն Փէրաղաթ կէլմէղ պիր խղճմտանք օլմալը
տըր : Ինսան պէօյլէ պիր խղճմտանքա միւհթամ՝ տըր
քի, էյէր օ՝ պիր կիւնահա պէշիշի խսէ, օնու էօյլէ պիր
փիւշմանըղ վէ գասավէթ՝ եախօտ տէրունինի՝ էօյլէ պիր
աճը թէքտիրլէր իլէ տօլտուրսուն քի, օ՝ թէվպէ էտիպ
եիւրէյի էրիմիշ կիպի գալըն, վէ օնուն հաղգ եէրինի
պուլմաղ տօյղուսու եալընըղ օլ զէման սուհ օլուպ գա-
պահաթընըն եազասընը սալը վէրսին քի, օնու Ալլահըն
Վրիստոստա ա՛վֆ էտիճի մէրհամէթինէ տայանտըղընը
կէօրիւր :

Պէօյլէ պիր փաք վէ “ իլիշիքսիղ ” խղճմտանքա մալէք
օլմաղա եիւրէքտէն արղուլէյէն քիմնէ՛ շիւպհէլի մատաէ-
լէրտէ պիր չօգ՝ վէ տուա՛ իլէ իճրա օլունմուշ միլհաղա իլէ
քէնտի եօլարընը Ալլահա հէվպէ էտէրէք ա՛մէլ վէ
հարաքէթ էտէր : Օլ քիմնէ՛ իհթիմալէն պիր քէօթիւ
իշ իշէյիպ, Ալլահա գարշը կիւնահ իշէմիշ օլմայա տէ-
յիւ, հէր պիր իշինտէ քէնտի նիյէթինի էյիճէ թէֆթիշ
էթմէղտէն հիշ պիր շէյ իշէմէղ : Ապին տիգգաթա
լայըգ տըր քի, քիմ՝ քի իլիշիքսիղ պիր խղճմտանք իլէ
կէշինմէյէ տահա զիյատէ ճէհտ էտէյօր խսէ, հէման օլ
քիմնէյի օնուն խղճմտանքը՝ չօգ քէրրէ պաղի ատէմլէրին
ճիւմլէսինինքինտէն զիյատէ թա՛ղիր էտէր կէօրիւնիւր :
Օլրա ատէմ՝ Ալլահըն էմրլէրինի վէ սըղը մաղլուպաթ-

լարընը հէր նէ գատար զի յատէ թէֆթիշ էտէր՝ վէ օն-
լարըն իւզէրինէ կէօզէրինի աշարսա , օնլարա Բէմի
իդա՛ւթ էթմէքտէն նէ՛ գատար այրըլընը օլտուղունու օլ
գատար տաճա՛ էյի կէօրիւր , վէ պոննիլէյին օնուն
խղճմտանքը օնա թա՛ղիր էթմէյէ տաճա զի յատէ՛սէ-
պէպ պուլուր : Ի՛նթիմայէն պունտան տըր քի , պիլիմ՝
ճիւմէմիզին էն ա՛ղիզ սայտըղըմը քիմնէլէր , քէնտիլէրի-
նի՛ ճիւմէտէն գաղընազար՝ թա էօլիւմէրի կիւնիւնէտէք
կիւնասքեարլարըն էն պէօյիւյիւ սայանլար օնլա՛ր տըր .
նիճէ քի Պօղոս Լուսքեալ տախի էյլէտի , քի օ՛ էյերզի
Վրիստոս Լփէնտիմիզտէն խէլաս օլմուշ օլտուղունու պի-
լիյօր իտի իսէ տէ , “ կիւնասքեարլարըն էն պէօյիւյիւ իմ՝ ”
(Խ ՏԻ , Խ . 15 .) տէյօր : Պու միսիլու քիմնէլէր քէն-
տի խղճմտանքլէրինի Լլաճըն ա՛ղիզ էմիրլէրի խուսու-
սունտա շօլ տէրէճէ ա՛ղիմ՝ պիր նէղաքէթտէ թէրպիյէ
էթմիշլէր տիր քի , օնլարա հիւ պիր վազթ իլիշէքսիզ
կէօրիւնտիւյիւ եօղուտու . լաքին Լլաճըն ա՛ղիզ էմիրլէ-
րինի թէֆթիշ էթմէքտէն հազղ էթմէյէնլէր՝ քէնտիլէ-
րինի սուչսուզ գապաճաթսրզ զանն էտէրլէր : Լլմնա
պու ա՛ղիզ քիմնէլէրին խղճմտանքլարընըն թէքտիր ու
թաղիրլէրի արասընտա պուլտուղլարըր րաճաթ ու թէսէլ-
լիլէրի՛ եալընըղ է՛օմիրլէրինին ա՛ղիզլիյի Լլաճըն
() զունա իմանլէրինտէն սատրըր օլուրուտու : Պու ճիւմ-
լէ իլէ Պօղոս իլէ պերսպէր՝ ճիւմէմիզ պէօյլէ պիր փաք՝
իլիշէքսիզ խղճմտանք արամաղա պօրճլույուղ . պէօյլէ պիր
խղճմտանք քի՛ օնուն “ տուր՝ տիւշին՝ սաղըն՝ ” տէյիւ
պիղէ էմր էտէն սէսի աւլա պօշ կէչմէլի տէյիլ տիր :

Իւլէննի՛ . Իլէ կէթիրիլէճէք շէյ՝ հէմ՝ Լլաճըն՝ հէմ՝
տախի ինսանլարըն գըլլնադա իլիշէքսիլ պիր խղճմտանք
տըր : Խղճմտանքըն սէսինի հիւ տէյիլ իսէ պա՛ղը՝ տէ-
ֆա՛ իշիթմէյէճէք տէրէճէսինտէ պօղուզ վէ եարամազ
ատէմլէր ազ պուլունուր : Խղճմտանք՝ կէօրիւնիւր քի ,
խըրսըղ ու քէսիճիլէրին պէյնինտէ պիլէ պիր նօմօս սու-

բէթի սահար: Ապրին էգրաֆըմըդտա չօդ քիմնէլէր պուլոււնուր քի, խղճմտանքլէրինի օնօր վէ իլէպար գանունլարը մուճէպինճէ նիզամէ գօմալէրի իլէ՝ զանն էտէրլէր քի, էօ՝միլին ճէք պիր մասլաճաթընտա ճագգ ու սատագաթ իւզդէ ա՝մէլ վէ ճարաքէթ էտէրլէր. պու իսէ տէմէք օլույօր քի, պու միսիլու քիմնէլէրին էյի վէ քէօթիւ խուսուսունտա կէօղէթտիքլէրինի գանունլար Ալլաճըն տէյիլ՝ իլլա ինսանըն թէրթիպ էթտիյի գանունլար տըր: Ապրին օնլարըն էթտիյի ինսանըն տէյիլ Ալլաճա մուճապպէթինտէ՝ իլլա ֆօտուլուզունա՝ եախօտ ըլւթպէ եա նամ ու շանընա պագմատան զայրի նէ՞ տիր: Այլիր քիմնէլէր տիգգաթ էտէրլէր քի, ինսան նօժօսանպան՝ եախօտ խալըն մուճապպէթ գանունլարընտան տիշարը չըգմասընլար. լաքին պունլարըն էթտիյինին ալթընտա տախի նօմօսուն թէրթիպ էթտիյի ճէզլալարա տիշմէք՝ եա ինսանլարտան թաճիր օլմագ գօրգուսունտան վէ մէնֆա՝աթի նէֆտիլէրինի արամագտան մանտա նէ՞ վար: Պիղ պուրատա ինսանըն՝ օնօր վէ իթիպար գանունլարընը՝ մէմլէքէթ նօմօսլարընը՝ խալըն մուճապպէթինի քէսպ էթմէյի վէ մէմլէքէթ բուսուլարընը կէօղէթմէսինի ֆէնա չէյէրմի տիր տէյօրուզ. նաշա. պիզիմ մերամըմըլ՝ ինսանըն խղճմտանքա տայիր պօրճլարընը՝ տաճա ա՝լէա վէ եիւճէ օլան Ալլաճըն թէրթիպ էթտիյի գանունլարա պագմայարագ՝ պու տինեամի գանունլար մուճէպինճէ նիզամա գօմասը քէօթիւ օլուզունու անկլաթմագ տըր: Ինսան պոնլարըն ճիւլէսինի էյլէսին. լաքին էթտիյինտէ Ալլաճըն ի՛զպէթի իչուն օլտուն. վէ ինսան Ալլաճըն էմրէրինի պոնլարըն ճիւլէսինի գէյապէ սագլամալը տըր:

Քէնտինին մէնֆա՝աթի ինսանլէյէ տայիր ճաճիլ վէ գըսա ֆիքիլէրինտէն մանտա, խղճմտանքընը նիզամէ գօյաճագ սայիր գանունլարը օլմայան քիմնէ՝ զաֆլէթի տիշիւպ քէօթիւ իլլաք իշլէյէրէք Ալլաճա գապաճաթը օլ-

մայաճաղընը հիւ պիր վէճհիլէ սահիհ պիլէմէղ : Աքիին
ինսանը Էպոստոլս պիլիպոսի Էն նոմոսլարընը գուրան Օլաթի
ճէլիլին օրէնքլէրինի քէնտի խղճմտանքընա գանուն գոյան
քիմնէ՝ Էալընըղ Էնտանըն հագգընը հագգ Էթմէք տէյիլ՝
իլա Վլադա տախի մագպուլ վէ խօշ կէօրիւնէճէյիլինի սա-
հիհ պիլէ պիլըր : Վէ՞ խօշլանաճագ վէ ըաղի օլաճագ
Վլաճ Էօ գմու . Վլաճըն նոմոսլարը Էօ գմու , ճիւմլէ դա՝
պիաթ՝ պիղիմ ալ ու ֆիլքրիմիղ վէ աղիմ գանուննամէ օ-
լան Վստուաճաշունչ պէօյլէ Էպէտէն թէպտիլ օլունմայա-
ճագ նոմոսլարտան տօլու տէյիլի : Պէնի ճիւմլէ տինկ-
լէյէնլէր՝ պէօյլէ նոմոսլար վար օլտուղունու իգրար Էթմէ-
յէ փէք հաղըրտըրլար . վէ ճիւմլէմիղ ալ չօգ օնլարը անկ-
լայօրուղ : Իմտի էօյլէ իսէ , օլ ճէսուր Վրիստոնեսայ
օլան Պօղոս Վաքեալ իլէ պէրապէր՝ խղճմտանքըմըղ իլի-
շիքսիղ սագլայլամ , վէ տէյիլ Էալընըղ ինսանլարըն՝ իլա
Վլաճըն գըթընտա տախի , վէ ինսանլարտան զիյատէ Վլ-
լաճըն գըթընտա իլիշիքսիղ խղճմտանքըմըղ օլմաղա ճէհտ
Էտէլիմ :

Տէօրպիւնճիւ . Ալէ կէթիլիլէճէք շէյ՝ տէյիլ ալալէօ ա-
րալէօ իլա պայիմ խղճմտանք սահիպի օլմագ տըր : Պօ-
ղոս Վաքեալ տէյօրքի , “Էհր պէ՛ . . . իլիշիքսիղ զամի-
րիմ օլա” : Իմտի պիղիմ մէրամի մագսուտիմիղ պու օլմալը
տըրքի , ա՛մէլ ու հարաքէթլէրիմիղտէ՝ Էհր Վալլէ վէ Էհր
Էհրպէ վէ Էհր պիլ Էստուալէպոս խղճմտանք սահիպի օ-
լալըմ : Էհր պիր առէմ՝ միւտտէթի էօմրիւնտէ պալլէ պիւ-
ֆոս խղճմտանքընա պիլալ իղա՛աթ Էտէր : Էհր պիր
թէնպէլ Վրիստոնեսանըն՝ նոմոսու սագլամագ իլիւն խըղճ-
մտանք Էտէրէք ալալէպալլը վագըթլարը օլուր , վէ պա՛ղը-
լարը՝ պա՛ղը մախսուս՝ շէյլէրտէ խղճմտանք Էտէրէք սա-
յիլ շէյլէրի իճմալ Էթմէյէ մայիլլէր տիր . պա՛ղը քիմնէ-
լէր տէ քէնտի վաղան ու մէմլէքէթլէրիմտէ խղճմտանք սա-
հիպի օլուպ՝ տիլարլէրիմի թէրք Էթտիլքլէրիմտէ խըղճ-
մտանքլարընը տախի օրատա թէրք Էթմէյէ ճէհտ Էտէր-

լէր , վէ ախարի զուրպէթտէ օլտուգլարընտան պու պապ-
 տէ քէնտիլէրինի մա՛ղուր սայմաղա չալըջըրլար . վէ պա-
 գիլէրի տախի պուլունուր քի , մէմէքէթ վէ քէօյ վէ էս-
 նաֆ մասլաճաթլարը կիպի ա՛լէստէվի մասլաճաթլարտա
 էօյիւնէրէք խղճմտանք էթմէք իտտիա՛սընտա օլուլլար .
 լաքին քէնտիլէրինէ մախտուս օլան մասլաճաթլարա կե-
 լինճէ՛ օգատար տիգդաթ էթմէզլէր : Աքին քէնտի եիւ-
 ըէյինէ կիւվէնմէյիպ օնու սըգը սըգըյա կէօզէտէն վէ Մա-
 լաճտան գօրգան քիմնէ՛ էլպէթթէ էօյրէնիր քի , պիր ի-
 շի եարը պրագմագ քիֆայէթ էթմէզ , իլլա իգթիպլը
 սըր քի , օ՛ խղճմտանքընը պայճա իլիշիքսիղ դութմալը
 տըր , վէ Մալաճ թա՛ալէանըն պիր թէք մագլուպունա ճիչ
 աալա պիր քէրրէ տախի գարջը տուրմալը տէյիլ տիր . խղճ-
 մտանք գօլայլըղըլա գաթըլանըր . էյէր պիղ օնա պիր
 քէրրէ գարջը տուրուրսագ , իճթիմալ քի խապէր վէրմէք-
 տէն տուրա , վէ պու վէճճիլէ պիղ գօս գօլայ վէ ճէսա-
 ըէթ իլէ կիւնաճըն եօլունտա եիւրիւյէ պիլիրիլ : Պիր
 կիւն խղճմտանք՝ պէլքի պիր մա՛լիւմ վէ չօգտան պէրու
 իլչէմէսինէ քէնտինէ միւսա՛ատէ էթտիլին կիւնաճը թէքք
 էթմէյէ սանա իլչմար էտէր : Պու թագտիրտէ կէօզէրինի
 գափամա . զիրա իճթիմալ քի , պիր տաճա իլչմար էթմէզ :
 Պէլքի խղճմտանք՝ պուկիւն սանա փարմալը իլէ Մալաճըն
 նօմօսունուէն սագըրլարընը՝ կէօսթէրիպ՝ օնլարը օգումաղա
 վէ օնլարը իճրա էթմէյէ սանա իպրամ՝ էտէյօր : Սագըն
 եիւզինիւ էօթէյէ տէօնտէրմէ , զիրա իճթիմալ քի՝ պիր
 տաճա կէօսթէրմէզ : Պէլքի պիր վաղըթ տէրուինտէն
 սանա պիր սէս՝ «Վալգ , վէ տուա՛ իլէ Մալաճա ֆերեաա էթ՝
 տէյիւ սէպլէնիր : () Լ սէսի՛ սագըն պօղմայասըն . զիրա
 իճթիմալ քի՝ պիր տաճա օլ տուա՛ էթմէք մէյի սանա կէլ-
 մէզ : Մալաճըն Մ՛ զիղ Քուճու՛ խղճմտանքըն վասիգատի ի-
 վէ պիղէ տայիմա նասիճաթ էտէր : «Մալաճըն մուգատտէս
 Քուճուեու գասալէթէնտիրմէն՝ , (Լքէ՛ . 7 . 30 .) իլլա
 խղճմտանքըն նասիճաթլարընը պայճա գապուլ էյլէյի՛ն .

օնուն մինեզվէր ու թէնպի՛հ ու թէքիտլերինէ պայլ-
նա իդա՛ւթ էյլէյին : Ա ազթի հաճէթէ կէօրէ՛ կա-
խօտ սալթ սէնէնին պաղի մնա՛յին զէմանէրինտէ վէ մն-
խազարա ու թէհլիքէ կա գօրգօս վագրթլարընտա տին-
տար վէ խղճմտանք սահապի օլման . իլլա տայիմա ույա-
նրդ սուրուն . Կոսիմա Ալլահըն վէ արեհիլիս գըլըննա ի-
լէլէսիլ խղճմտանքընը օլտողա սոյ վէ դայրէլէ կոսիմ :

Ը խմտի իքինճի պէնտիմիղէ կէլէլիմ :

Ը . Աշպու շէյի էլէ կէթիրմէք իշինն իգթիղա էտէն
ճէհալէր :

Պու համարտա՛ «սալաշըրըմ» լուղէթինին մանասը՛
Պօղոս Առաքեալըն Ֆիքրինէ կէօրէ՛ չալըըշըրըմ՛ քէնտիմի
խաման էտերիմ՛ . քէնտիմի ալըշտըրըրըմ՛ ճէհա ու դայրէթ
էտերիմ օլույօր : Պիր մասլահաթա կա շէյէ սալաշան
քիմնէնին մէրամ ու մագսուտու վէ տայիմ՛ ճէհտի՛ օլ շէյի
էլէ կէթիրմէք տիր : Պիր ատէմին մէրամ ու մագսուտու
իլիշիքսիլ զամիր կանի խղճմտանք սաղլամաղա օլտու-
ղու թագտիրտէ , օ՛ տախի հէման պո՛ւ մինվալ իւղըէ ճէհա
էտիպ սալաշըրը տըր . եօղիտէ խղճմտանքը՛ Ալլահըն վէ
ատէմլէրին գըթընտա իլիշիքսիլ օլտապ , իլլա էյի վէ
սօղրու օլան շէյի՛ դապահաթ սայըլըր պիր իհմալտան՛ կա-
խօտ պի դայտլիքտէն հասիլ օլմուշ պիր ճէհալէթ սէպէ-
պինտէն՛ օլ քիմնէնին խղճմտանքը իլիշիք վէ օնու կիւ-
նահա գուլաղուլար օլուր :

Ատէճէ քէնտիմիլի խօշանտըրմաղ իշինն քէօթիւ
օլան շէյի իշէմէյէ պո՛ւգատար վէսիլէլէր վար տըր , վէ
պիլիմ նէֆսանի արղուլարըմը վէ ֆէնա առէթլէրիմիղին
սէպէպինտէն՛ էյի վէ սօղրու իլէ քէօթիւ վէ էյրի օլան
շէյի ֆէրք էթմէքտէ օլ տերէճէ պօզուդ տուր քի , պիլ
տայիմա էյիլէ՛ քէօթիւ վէ քէօթիլէ էյի տէմէք թէհլի-
քէսի իշինտէ պուլունուրուղ : Աքրին հէր պիր շէյի՛ ը-
շըղլանմը խղճմտանքըն մէհէնկինէ վուրալըմ . հէր պիր
ա՛մէլին էյիլիլինի վէ սօղրուլուղունու վէ ա՛ղիլիլինի կէ-

տիմիլտէ պուլունան էն միւնէվվէր ըշըղը իլէ՝ Եանի Ըլ-
 Լաճըն Վէլամը իլէ այար էտէլիմ՝ ճէճտ էտէլիմ՝ քի՝
 ճէր պիր շէյին հազզընա խղճմտանքըմըղըն պիղէ թագ-
 րիր էթտիլի հիւքմ ու գարար միւճէպինճէ գարար վէրէ-
 լիմ՝ Վէ օլ զէման պիր իլիշէքսիղ զամիրիմիղ օլա Պէլէր :
 Սէշճուր պիր շայիր տէտի քի , «վարքը սօղըուլուգտա
 պուլունան ատէմ՝ էլպէթթէ Եանղըլամաղ՝ : Ա է պու շա-
 յիրին Փիքրի պ՛ու տուր քի , վարքը էյի չօդ ատէմլէր պու-
 Լունուր , քի ծնլարըն վարքընըն գտնուն նամէսի՝ Ըլաճըն
 Վէլամը տէյիլ տիր : Լամտի պու շայիրին սէօզիննիւն Եանղ-
 րըշըղը նէտէ՞ տիր : ()նուն Եանղըրըշըղը շունտա տըր քի ,
 էն էյի ատէմլէրին իգրարընա կէօրէ՝ պիլքիւլիլի վարքը
 սօղըու ատէմ Եօդ տուր , լպքին էյէր պու ատէմին վարքը
 սօղըու օլուրսա , օլ քիմնէ խղճմտանքընը՝ Եախօտ Ըլ-
 Լաճըն Վէլամընըն խղճմտանքա վէրտիլի գանունա պագ-
 մատըղընտան օլմաղ , իլա օլ գանունա կէօրէ ա՛մէլ վէ
 ճարաքէթ էթտիլինտէն օլուր : Պիր սօղըու վարքա նայ-
 իլ օլմագ՝ ա՛ղիմ ճէճտ ու զայրէթ լաղըմ տըր : Սատէճէ
 թային օլունմուշ գանունլար մուճէպինճէ էյի իլէ քէօ-
 թիւնիւն Փարգընա վարմաղըլա՝ սօղըույու սէչմէյէ ճէճտ
 ու զայրէթ էտէն քիմնէնին վարքը սօղըույա Եագըն վարա
 պիլիլր : Պունուն իշիւն պու ճէճտ ու զայրէթ էտէճէյի-
 միղ շէյլէր նէ՞ օլտուղունու պիր քէրրէ սիւալ էտէլիմ :
 ()նլար պաշըրճա՝ իքի տիր :

1. Ըլաճա վէ ինսանա էյլէմէյէ պօրճլու օլտուղումուղ
 շէյլէրի թէֆթիշ էթմէք, վէ

2. ()լ պօրճլարըն տէրէճէլէրինի թէֆթիշ էթմէք տիր :

1. Ըլաճա վէ ինսան Եյլէմէյէ պօրճլու օլտուղումուղ շէյ-
 լէրի Եէֆթիշ Ելմէք : Ճիւմլէմիղ Եիւրէքլէրիմիղտէ՝ պա՛ղը
 պօրճլար՝ վէ պօյնումուղա պա՛ղը շէյլէրի Փարզ պաղլա-
 յան գանունլար տույարըղ : Այէրչի ճիւմլէմիղին տաճա
 զիյատէ Եա տաճա աղ սըղը վէ գափի գանուն ու գայի-
 տէլէրիմիղ վար իսէ տէ , ճէր պիրիմիղ քէնտի տէրունին-

տէ՛ Մլաճըն սէսինի՛ օլ «Պօրճ՝ վէ ֆարղ՝» տէյէն աղըր սէսի իշիտիրիղ, քի օլ սէս պիղտէն՝ քէնտիմիղի օնա գուրպան էթմէյէ դալապ էտէր : Պիղ՝ քէնտիմիղի պու պօրճ տույղուսունտան ազատ էտէմէղիղ, վէ պունճիլէյին՝ Մլաճա վէ ինսանլարա էտա էտէճէք պօրճլար պոյնումուղա ֆարղ օլտուղունու իգրար էտէրիղ : ՄԷԼ ու ղնճնէրէ վէ խղճնտանքլարը քիւլիյէն մուրտարլանմըլ օլան քիմնէլէրտէն մա՛տա՛ խղճնտանքըմըղ պիւթիւն միւտտէթի է՝ օմրիւմիւզտէ տօղըրոյու օլ գատարլ սաճիճ պիլմէք իտտի՛ ասընտա օլուպ՝ ճիւմէմիղի իպրամ՝ էտէր՝ վէ պիղի պուգատար տէֆա՛ պունճէ մատտէլէր իւղէրինէ տօղըրոյա մուղայիր գարարլէր վէրմէյէ գուլաղուղլար քի , Տէր պիր ատէմէ Տէր վէճճիլէ իգթիղալը օլուր.քի , Մլաճա վէ ինսանա քէնտիմիղի իւղէրինէ ֆարիղէի զիմմէթի օլան պօրճլարընը քէնտիսի թէֆթիլ էտիպ էօյրէնսին : Եյէր Պօղոս՝ Նազարէթի Տիսուսա գարըլ չօգ զըտ շէյէր ետիմաղա քէնտինէ ֆարիղէի զիմմէթ սայտը իսէ , էյէր՝ Եյֆէնտիմիղին տէտիյի կիպի՛ չօգ տէֆա՛ վազի օլմուլ.քի , պիղտէն Տէր պիրինի էօլտիւրէն քիմնէ Մլաճա ի՛ պատէթ էթմիլ զանն էթտի՛ իսէ (Տիլ . ԺԳ . 2 .) , էլպէթթէ Տէր վէճճիլէ իգթիղալը տըր.քի , Տէր պիրիմիղ՝ սաճիճան Մլաճա նասըլ մագպուլ օլաճաղըմըղ՝ վէ ինսանա նասըլ էյիլէ՛ Էրէպիլէճէյիթիլ պիլմէյէ ճէճա ու զայրէթ էտէլիմ : Ելլէ՛ Տաղըր մէվճու տուր : (Նու էն չօգ արայանլար՝ պու մինպալ իւղրէ իրշատ օլտուլար .քի , Էրէպիլէ՛ Քրիստոստա պիր Ֆիքիրտէ վէ պիր բուճտա օլալար : Պունճիլէյին փաք վէ ա՛մէլ ու Տարաքէթէ թատպըղ օլունաճապ սուրէթլէրտէ , Մլաճըն՝ Քէլտմընպա պուլունան ըլըգ կիպի պիր ըլըգ սայիր Տիլ պիր քիթապտա պուլունմաղ : Պունուն իշիւն՝ պու մերամ իլէ Մղիղ Քիթաղլարը էն չօգ օգույանլար՝ Տէր Տանկը Ֆըրգատան օլուրլարսա օլունլար՝ Մլաճա վէ ինսանա պօրճլարը նէ՛ օլտուղունա տայիր էն չօգ շէյի էօյրէնիլլէր :

Իշպուռ ատէմ՝ պու պապտէ ճէհտ ու զայրէթ վասիդասի իլէ պորճ նէ օլտուղունու էօյրէնինճէ , պունուն իլէ պերապեր պունո՛ւ տախի էօյրէնիր .քի , քէնտոյլի պէյէնմէք՝ կիւնահ իլէմէք՝ վէ Մլլահը ունութմագ զըմնրնտա պունճէ իղվալէրին օրթասընտա խղճմտանքը իլիշիքսիղ սաղլամագ իշիւն՝ քէնտիտի չօգ ալչագ կէօնիւլիւյէ՝ տուալէ վէ Մլլահըն էյլիլինէ վէ մէրհամէթինէ իմանը օլմաղաս միւհթաճ տըր :

2. Պու ճէհտ ու զայրէթինին պիր դարաֆը տէյիւ՝ Խիճիւի՝ խղճմտանք սահիպի քիմնէնին էօնիւնէ Մլլահաս վէ ինսանա օլան պօրճլալընն Խէրէճէլինին թէֆթիլի չըգար :

() Լքիմնէ էվվէլա կէօրիւր .քի , սատէճէ քէնտիտի խօշլանտորմագ վէ սէֆա՛աթ խուսուսունտա օլան մաղլուպլարըն ճիւմլէսի՝ պօրճ օլան շէյին սէսինէ վէ խղճմտանքըն ֆրսըթըլարընա եէր վէրմէլի : () նտան սօնղրա կէօրիւր .քի , էյէրչի իլէմէսի շէրի՝ վէ քէնտիտինէ իլչէմէսի ճայիղ չօգ շէյէր վար իսէ տէ , օլ շէյէր էյէր պիր սէպէպ իլէ միւնասիպէթսիղ կէօրիւնիւրլէր իսէ , եինէ օլ խըղճմտանքըն սէսի օնա էմր էտէր .քի , օնլարը թէրք էյլէսին : Դիւնքի տիւշիւնիւր .քի , “Պանա հէր շէյէ իղին վար , լաքին հէր շէյ ֆայտալը տէյիլ տիր” : Ը կընն . Ժ , 23 : Վէ պունու՝ տախի կէօրէ պիլիւր .քի , պաղը շէյէր վար .քի , օնլարը իլչէմէսի հէր նէգատար պօրճ իսէ տէ , պա՛ղը սուրէթտէ պիր տահա պէօյիւք պօրճ մուտախալէ էտինճէ՝ մասլահատըն իճապընտան քիւշիւք պօրճ պիր եանա պըրաղըլըպ , պէօյիլիւ իճրա օլունմագ իղթիղա էտէր : Մէսէլա՝ հէր պիր խղմէթքեարըն պօյնունա պօրճ տուր .քի , աղասընըն էմրլէրինէ իղա՛աթ կէթիւրսին : Վաքին էյէր աղասընըն էմրի օլ քիմնէտէն՝ Մլլահըն այան աշիքեար օլան նօմօսլարընըն պիրինի պօղմաղա տայիր օլուրսա , օլ քիմնէ աղասընըն էմրինէ իղա՛աթ էթմէտիլի թագտիրտէ՝ Մլլահըն հուղուրունտա սատըղ օլուր : Խմտի կէօն

րիւյօրուղ քի , Ալլահին նօմօսլարընըն հիւքմու նուֆուզու՝ պագի նօմօսլարըն ճիւմէսինտէն նիհայէթսիղ՝ ա՛ղիմ տիր :

Իլիշիքսիղ խղճմտանք սագլամաղա ելուրէքտէն արզուէտէն քիմսէ , պունու իճրա էթմէսինտէ իհէթիմալ քի՝ քէնտի էմալի օլան ինսանլէրին խաղըրնա սօգունսուն , լաքին օնլարըն խղճմտանքլէրինէ սօգունմազ : () Լքիմսէ իհէթիմալ քի՝ տիւննանըն պա՛ղը նօմօսլարընա վէ պա՛ղը հիւքիւմէթլէրինէ գապահաթլը կէօրիւնսին : Աքին քէնտի խղճմտանքընա գապահաթլը կէօրիւնմէզ : () նուն քէնտի ելուրէլի բահաթտա օլուր . զիրա խղճմտանքընըն պիր ! Իլիշիր եերի եօգ տուր : ()՝ հիչ պիր վագըթ՝ քէնտի խղճմտանքընա պյար տէլիւ ա՛լէմին Կատէթլէրին՝ եախօտ ատէմլէրին սըփարըլարընը դութմազ . քէնտիսինի՛ էգրաֆընտա օլան ատէմլէրին գըթընտա էլի սալլան շէյ իլէ բուպար էթմէզ . քէնտինին մէսնէտու ի՛թիպար՝ վէ նամ վէ զէնկինլիք արզուլարընը խօշանտըրմաղա պագմազ . իլլա Ալլահա խօշ վէ մագպուկ կէօրիւնմէյէ պագար : ()՝ Ալլահա եա Խնսանա գապահաթ իշլէմէտիլինէ էլիճէ վուգուֆ պիր խղճմտանք սագլամաղա պագար . զիրա օ՛ճան ու տիլտէն Ալլահըն նօմօսլարընը սագլամաղա չալըշր :

Խղճմտանքընտա՝ հէր պիր շէյտէ Ալլահա խօշ կէօրիւնիւպ մագպուկ՝ օլմաղա արայան պիր քիմսէ խուսուսունտա , սալքի իգթիղա էթմէզ քի , զիրը էտէլիմ քի , էջլէ պիր քիմսէ՝ Վրիստոսուն քէֆարէթ էտիճի էօլիւմիւ վասիդասի իլէ օլան խէլասընըն իմանընը եա իւմիտինի՛ փաք վէ մուրտարլանմամըլ խղճմտանք եախօտ ա՛ղիզ վարք եերինի դութմաղա սալը վէրմէզ . լաքին խուսուսա՝ Վրիստոսուն վասիդասի իլէ քէնտինէ աշիքեար օլաճագ օլան ի՛ղէթ ու ճէլալին իւմիտի իլէ քէնտինի՛ Վրիստոս փաք օլտուղու կիպի՛ օ՛ տախի փաքլէր . վէ խղճմտանքըն պո՛լիւն տէյէն սէսինէ իգա՛թ էթմէսինի՛ հիչ աղա եարը-

նա պրագմաղ : ԻՆԹրիմալ քի , Էտրընըն Նիչ կելէճէյի եօգ տուր . խղճմտանք վէլ ըուհ խէ տերլէր քի , «Մագպուլ զէման շինարիւր : ք Սորնիլ . 7 . 2 :

Իմտի պիղ տա՛վէթ օլունուրուղ , քի պու խուսուստա Պօղոս Մուքեալա ույարլմ . (ւ Սորնիլ . 7 . 16) , վէ օնա օգատար ույարլմ քի , օ՛ նեգատար Վրիստոսս ույար խէ : ւ Սորնիլ . 8 . 11 : Տայմա ճէհտ էթմէլիյիղ : Խղճմտանքըմըզն սէսինէ մուտախալէ էթմէյէ շիմտիյէտէկին կէթիրտիյիմիղ ճիւմէ սէպէպլէրտէն տահա մուհիմ վէ չօգ զիյատէ իգթիղալը սէպէպլէր իչիւն՝ իշպու ումուրի ազիմէ ճէհտ ու զայրէթ էթմէլիյիղ :

Շ իմտի իւչիւնճիւ վէ սօնկ միւլահաղամըղա՛նա՛նի՛ 7 . Փաք խղճմտանք սաղլամաղա ճէհտ՛ էթմէմիղին սէպէպինէ կէլրիղ :

Պու խուսուսա իլք սէպէպ պունու վէրիրիղ քի , Պօղոս Մուքեալ իլէ պերապէր ինանրըրըլ քի՛ կէլէճէք զէմանտէ վէրիլէճէք իւճրէթ վէ ճէղալէր իչիւն էօլիւլէրտէն աիրիլմէք վար :

Պօղոս Մուքեալ՝ Փելքս վալինին՝ Տուղուրունտա իգրար էյէտի քի , օնուն՝ Մլահա իւմիտի վար իտի քի , էօլիւլէրին՝ կէրէք սատըղլարըն վէ կէրէք նահագլարըն գըյամէթի օլաճագ տըր : Վարժ . ի 7 . 15 : Մէ օնտան սօնկրատէր քի , պո՝ սէպէպիւն քէնտիմ՝ հախօտ համարըմըղտա օլտուղու կիպի «քէնտիմ՝ տախի պո՝նա սավալըրլմ՝ քի , հէր տեմ Մլահա ղն վէ ստէմլէրին գըթընտա իլիշիքսիլ զամիրիմ՝ օլա՛ : Վարժ . ի 7 . 16 : Պօղոս Մուքեալըն պու խուսուս իչիւն սավալըպ էթտիյի ճէհտէ վէրտիյի սէպէպ հագգ վէ տօղըո՛ւմու : Ալէլէճէք զէմանտէ նայիլ օլունաճագ սաստէթին իւմիտի հախօտ չէրիլէճէք ա՛ղապ ու էզիլէթին գօրգուսու՝ Մլահա ղն իրատէթինի էթմէյէ պիր միւնասիպ սէպէպ օլա պիլը՛րմի : Այէր օպիր տիւննանըն աղապ ու էզիլէթլէրին փունկարլարը տայիմ՝ կիւնահատա օլմագտան՝ վէ Մլահա ղն թէքտիրլէրինտէն սատիր օլուր

տէյի սայմազա մերամ էտէրսէք , պիր նափաք խղճմը-
տանքըն իչլէմէսի պիր ճանըն ա՛ղապընը արթըրմնդա չօգ
պիր գուվվէթի օլտուղունա ինանմաը տէյի լիճիլ : Պու
տիւննատա ստէմլէրին խղճմտանքը՝ իրատէթտէն օլան պիր
քէօըլլիք իլէ՛ վէ թէնին սէֆա՛սթլէրի վասիդասի իլէ էօյլէ
պիր տաղանա պիլըր քի , ինսան կիւնասչըն սէֆիլիլիլինի վէ
ա՛ղապընը պուրատա տույամալ : Աքիին բուհ Քէն-սոսէն
սպաս օլտ-պի՛ճան իւմիտ քէսիլքլիլին տիյարընա սյագ պա-
սընճա , պիր թէվպէ էթմէմիշ խղճմտանքըն ա՛ղապը օ-
լան խղճմտանք աճըսընը նիհայէլիսիլ պիլ գո-վիլէլ պուլ-
մտտան մէն՝ էտէճէք նէ՞ վար : Խղճմտանք աճըսը ա՛ղըլ-
տան կէլիլ , վիճիւտտէն կէլմէլ : Ա իւճիւտ խղճմտան-
քըն սէսլէրինի պօղար . լաքին ա՛ղըլ՝ օպիր տիւննատա
օլտուղու կիպի՛ տահա զիյատէ ույանըգ օլունճա , օնա տա-
յիր օլան ա՛ղապլարը տահա քէսկին տույար : Պիր գաչ
սէնէլէրտէն ազտէմ՝ էօլիւմէ փէք ետղըն օլան պիր ա՛լիմ՝
վէ մէշճուր ճարտասան քիմնէնին տէօշէյի եանընտա օ-
թուրուպ օնու կէօղէտիրիտիմ : Աքի կիւնտէն սօնկրա էօ-
թէքի տիւննայէ կէօշտիւ : Աքիին էօլիւմ տէօշէյինին իւ-
ղէրինտէ իքէն , հէքիմինէ տէտի քի , պիր քեաղըտըն իւ-
ղէրինէ խղճմտանք աճըսը՝ եանի իւմիտսիլ փիշմանըգ՝
սէօղիւնիւ եաղսըն , վէ օնու քէնտի կէօղիւնիւն էօնիւնէ
գութսուն , շէօյլէ քի օ՝ օնու օգուսուն : ()նտան սօնկ-
րա օնա տէտի քի , եինէ օ սէօղիւ տահա պէօյիլք եա-
ղըլար իլէ եաղսըն , վէ խասթա քէնտիտի՛ պիր զայէթ հիլ-
պէթլու վէ հիսսէ ալաճագ թալուր իլէ իւչ տէֆա ,
“խղճմտանք աճըսը՝” տէյիւ պաղըրար : Պու ա՛լիմ՝ վէ միւ-
թէպէր ատէմ՝ էյէրչի Պօղոս Լոպրեալ կիպի էօլիւլէ-
րին գըյամէթիինի իգրար էտիպ՝ ախրէթտէ օլաճագ սա՛-
ատէթին վէ ա՛ղապ ու էղիլէթին սահիհիլինէ ինանմաղ
տէյիլ իտի իսէտէ , Պօղոս Լոպրեալըն իղէրինտէ եիւրիւ-
միւշ տէյիլիտի , “Պուրատա աւետարանիչին տէտիլի՛ Լո-
ղըրտան տիլէրինի չիյնէտիլէր , լաքին քէնտի ա՛մէլէրին-

տեն թէ չպէ եթ մե տիւր” (Հայր. Ժ Գ. 10, 11.) սէօղիւ թէք-
 միլ օլտու : Ա՛լիւմիէ միլ պիր իլիշիքսիլ խղճմանքա միւհ-
 թածըլ, քի էօլիւմիւ ելիրէք բահաթըլը իլէ դարչը-
 շայաճագ՝ վէ մահչէր կիւնիւնտէ Ալլահըն հուզուրունա
 գորգուսուղլըլիլէ շողաճագ՝ թէ վպէքեար վէ Վրիստուս
 կիւվէնիր եարնըլ պէօլէ պիր խղճմանք ալը :

2. Իլիշիքսիքսիլ խղճմանք սաղլամագ իշիւն ճէհա
 էթմէյէ պիր սէպէպ տախի պո՛ւ տուր քի, պիւնեա ի-
 վէրիւնիւն էլիւրէս բահաթըլըլա վէ սէլաթիւն իմալի օլմանն
 էարնըլ էօլլա պո՛ւ պո՛ւ : Սէնֆաաթի էպէտիլէմիլ իշիւն
 էյի օլան հէր շէյ՝ զէմանի մէնֆաաթըմըլ իշիւն տախի էյի
 տիր : Ալլահըն հուզուրունտա սէլամէթ վէ բահաթ իլէ
 կէօրիւնմէյէ պիլըն գատիր էթմէք իշիւն իլթիլլալը օլան
 էյի խղճմանք՝ պիլըն եէր իլղէրինտէ քէնտի զաթի-
 միլ իլէ սէլամէթ վէ բահաթ իլէ եամաղա գատիր էթմէք
 իշիւն տախի իլթիլլալը ալը : Ալիւր էյի խղճմանքը օ-
 լան՝ ելիրէյի շէն առեմ՝ կիպի՝ “տայիմա զլիաֆէթտէ տիր”
 (Առա՛յ. ԺԵ. 15.) օ օլուր օլմալ շէյտեն իւրքիւպ գորգմալ
 տենիլ իլղէրինտէ եախօտ գարատա թէհլիքէ վէ մուսա-
 թարատա պուրունտուղու զէման գորգմալ, առեմիլիւն սի-
 թէմ ու շիքայէթլէրինտէն վէ իֆթիրա վէ գօվալարչա-
 րնտան գորգմալ, ս՛ղիլ քիմսէլէրին հուզուրունտա կէօ-
 րիւնմէյէ ութանմալ, էօլիւմիւ վէ էօլիւմ թէհլիքէսի-
 նի գորգուսուլ գարչըլար : (Օ)իրա ծնուն իլղէրինէ՛ կիւնահ-
 տան՝ եանի խղճմանքընը սիւրչտիրմէքտէն տահա պէօ-
 յիւք պէլա կէյէմէլ : Վէնտի խղճմանքընըն սէսինէ
 իդաթ էթմէյէն քիմնէ՝ “պիւթիւն (միւտտէթի) էօմ-
 րիւնտէ” էն աղըր “գուլլուգ ալթընտա” (Իպր. Ժ. 15) ալը :
 (Ն)Ըքիմնէ՛ պիրի պիր եանա վէ օպիրի օպիր եանա շէքէն պի-
 րի պիրինէ զուտ իքի աղալարտան շէքիլիպ փարէլէնիր : (Ն)-
 նու պիր գարաֆտան խըրսըլընտան՝ վէ օպիր գարաֆ-
 տան խղճմանքընտան շէքիլիպ՝ խըրսըլընըն աթէշի վէ
 պօրասը իշիւնտէ խղճմանքը իսքիաթ էթմէյէ հէր նէ-

գատար չապալարսա , նաֆիլէ՛ խղճմտանքը օնու գօյվէր-
մէզ : Պու հայտէ պուլունան քիմնէ՛ րահամթըզ նէ օլ-
տուզունու պիլմէզ . վէ եալընըզ գալըպ՝ քէնտի քէնտինէ
միւլհազա էթմէյէ թէրք օլունմագտան իզրահ էտէր :
Պա՛ղը քիմնէլէրին խղճմտանքը տաղանմաղա եա փէք-
լէնմէյէ միւմքիւն օլմայըպ՝ գապահաթ իլէ եիւքլիւ օլտու-
ղունու տոյմաղըլա , հե՛փ փէլալալընը Ալլահտան կէրիշ ճէ-
զալէր խիւլեա էտէրլէր , վէ սայքի մահշէր կիւնիւնիւն
աթէշլէրի հալա գուլթուշմուշ կիպի՛ օնլար տահա պու տին-
եատէ կքէն՝ վագըթտան վագըթա օնուն պա՛ղը գըղըլճըմ-
լարընը կէօրիւր , քի կէօյա օնլարըն ճանընըն եիւզիւնէ գար-
շը փարլայըպ իւզէրինէ գօնարլար : Վապահաթ լընըն՝ իսթէ-
սէ տէ իսթէմէսէ տէ , հիսսէսի՛ խղճմտանքըն խիւրթիւսիւ
տիւր : Պու միսիլու տույուշլարա գարշըրզ՝ փէրէ յի խղճմտան-
քըն շահաթէլէնի (ք Սարնէ . ան . 12) րուպար օլունահագ
նէ՛ վար : Հագիգաթ պու՝ « Ալլահըն հէր տգըլալալա խարիճ օլան
« ելաթէլէ » (Փիլիպ . ր . 7) տէյիլմիտիր : Այվահ , ինսան՝
քէնտի սա՛ատէթինի արամասընտա նէ՞ գատար գըսա ա-
գըլը արը : Այպտի սա՛ատէթի իհմալ էտէրէք՝ պու տին-
եանըն իւզէրինտէ մալիք օլա պիլտիլիմիղ սա՛ատէթի տա-
խի իհմալ էտէրէք՝ ղայէթ շիւպհէլու օլան ալ տագիգէ-
լէրին սա՛ատէթինի քէսպ էթմէյէ պագարըզ :

3. Պիր իլիշիքսիղ վէ փաք խղճմտանք սագլամաղա պուն-
ճիլէյին ճէհտ ու ղայրէթ էթմէնին խլեանճիւ վէ սօնկ
սէպէպի պուտուր քի , ինսան հէփ ճէհալէրինտէն սօնկ-
րա՝ պուլահագ քի , օնու Վալիսարտուստան իմ՝ րա , փարլէմէյէ
գատիլը օլան էօգ րուր :

Պիր ստէմ՝ պիր քըղըլանմըշ խղճմտանքէ մալիք օլմա-
ղա հէր նէ գատար ղիյատէ ճէհտ ու ղայրէթ էտէրսէ ,
Ալլահըն նօմօսունուն վէ Վալիսարընըն՝ ինսանըն եիւրէյի-
նին ֆիքիլըլէրի վէ նիյէթլէրի խուսուսունտա պիլէ նէ գա-
տար թէքմիլ վէ կէնիշ վէ հէր պիր շէյի ինճէ ինճէ արար
օլտուղունու օլ գատար տահա ղիյատէ կէօրիւր : () Լ քիմ-

սէ էյի անկլար քի, Ալլահ մագլուպ վէ տա՛վա էթտիյի շէյլերտէ զայէթ սըգը վէ գալի՛ վէ ասլա ղէրրէ գատար միւսս՝ատէ էթմէզ պիր ուսուլ գուլանըր : Ա է օլ քիմնէ՛ պիր սուչսուղ վէ փաք խղճմտանք գազանմաղա հէր նէ գատար ղիյատէ չաըջըրսա, քէնտինին՝ Ալլահըն հէփ նօմօսլարընը սագլամագտա նէ գատար չօգ նօգսան օլտուղունա՛ վէ օնլարը հէր կիւն ա՛գլ իլէ՛ սէօղ իլէ վէ ա՛մէլ իլէ պօղտուղունա օլ գատար տահա ղիյատէ վուգուֆիլյէթ թահսիլ էտէր, վէ օ՛ պու պապտէ հէր նէ գատար ղիյատէ մա՛լիւմաթ գազանըրսա, քէնտինին պօրճուլ օլտուղու՛ վէ քէնտի եիւրէյինին կիւնահ իչինտէ ղարգ օլմուչ դապիաթը՛ օնա օլ գատար տահա ղիյատէ աշիքեար օլուր, վէ քէնտինին հէր նէ գատար պիր փաք խղճմտանք սագլամաղա ճէհտ ու ղայրէթ էտէյօր իսէ տէ՛ քէնտիլիյինտէն վէ քէնտինտէ պիր տանէճիք պիլէ սատըգ ա՛մէլ իշլէմէյէ գատիր օլմատըղընը տահա էյի կէօրիւր : Պունտան պէօյլէ Պօղոս Առաքեալ՝ «իլիշիքսիղ խղճմտանք» սագլամաղա էթտիյի պիւթիւն ճէհտ ու ղայրէթլէրի իլէ՛ քէնտի սատագաթընը պիր մուրտար փալաս՝ վէ քէնտինի «կիւնահքեարլարըն էն պէօյիլիւ» սայար, վէ Վրիստոտուն սատագաթընտան ղայրի սատագաթ իլէ կիյինմէսինի արղու էթմէզ : Փիլէպ. Դ. 9 : Տայիմա խղճմտանք սահիպի օլմաղա սավաշմալը իսէք տէ՛ պիղիմ ճիւմիլ ղայրէթիմիղ պիղէ՛ քէնտիմիղին զաթիյէ ղայի՛ Ֆիլիյիմիղի տահա էյի կէօսթէրէճէք, վէ պիղէ պիլտիրէճէք տիր քի, սայիր պիր զաթըն սատագաթընա միւհթաճըղ, քի սատագաթ ու իսէլասըմըղն եերինէ՛ Ալլահըն հուղուրունա օնու թագտիմ էտէլիմ : Խէլաս նօմօստան եախօտ խղճմտանքտան տէյիլ տիր, իլլա ի՛նայէթտէն տիր, եախօտ Պետրոս Առաքեալըն տէտիյինէ կէօրէ՛ Յիսուս Վրիստոտուն տիրիլմէսինին վասիդասի իլէ էյի զամիրին Ալլահա թագրիրի՛» (ա՛ Պէ. Գ. Դ. 21.) վասիդասի իլէ տիր : Վրիստոս՝ «սուչլարըմըղ իշլուն էլէ վէրիլտի, վէ սատըղլանմամըղ ի-

չին զբոսմ էլէտի» (Հովհ. 7, 25), վէ շիմտի՝ «պիղիմ
իչին շէֆա՛ւթ էթմէյէ տայիմա եաշար» : Վար. է. 25 :

Խնդրո՞ւմ գլխնդնդմ՝ իլիշիքսիդ՝ պիր զամիր սագլամանըն
«եպէպլէրնէ տայիր պազը միւհաղալար թապտիմ՝ էտե-
լիմ» : Կէրէք էյի վէ կէրէք ֆէնա ատեմէրին՝ ճիւմէտինին
գապիաթտէն սատրը օլըր պիր արզուլէրի վար քի , բա-
հաթ պիր խղճմանքէ մալիք օլալէր : Պաւ խուսուստա՝
ինսանլարըն էն բեթլէ-պի-նի-ն արզուսու պո՛ւ տուր քի , պիր
գոյր էլիւնէ՛ եախօա էօլմիւշ խղճմանքը օլսուն . վէ էն
էյի՛ ատեմէրին արզուսուն՝ պու տուր քի , սակէ՛ բահաթ վէ
սէլամէթ կէթիրէն պիր փաք վէ մուրտարլանմամը խղճ-
մլրտանքը օլսուն : Աքքին պէօյլէ կքէն աէ , էյի ատեմ իղ-
վայա տիւշմէյիլէ՛ եախօա եէնիլմէյիլէ՛ օնուն խղճման-
քընըն բահաթը պօզուլա պիլիր , Վնի՛ օ՛ եէնիլմիշտիր ,
վէ քէնտինին սատագաթը՝ աէյիլ քէնտինին զաթընըն
մուղլադա փաք օլմասընտան եա ա՛ղիլլէյինտէն՝ իլա Վը-
րիստոստան օլտուղունու ո՛նութմուշ տուր :

Պաւ խուսուստա հէր պիր ատեմտէն կէօզէտիլմէյէ իղ-
թիլալը իւշ աէօրթ գայիտէլէր վար , քի ըըզլանմը վէ ի-
լիշիքսիդ զամիր սագլամաղա օնլարա եարտըմ էթսինլէր :

1. Տուա՛ իլէ Լըլահըն հուզուբունա պիր չօգ վարմագ :
Պաւ Լադիլիլիլէ՛ օնուն նօմսլարընը սագլամաղա պօրճըր
օլտուղումուղու՛ վէ օնուն թէպտիլ օլունմաղ ա՛ղիլլէյինի
փոհա էյի՛ անկլայա պիլիրիլ : Իղվայէ գարշը տուրմաղա
պիղէ եարտըմ՝ վէ գուվվէթ վէրէճիլինէ եալնըլ օ զէման՝
եանի տուա՛ էթտիլիլիլ զէման իթիմատ իլէ կիւվէեէ պի-
լիրիլ . օնուն ա՛ղիլլէյինի՛ սատագաթընը՝ փաքըլընը՝ ա-
տալէթինի՛ մէրհամէթինի վէ մուհապպէթինի՛ օլ տապի-
ղէլէր էսնասընտա տահա էյի անկլայա պիլիրիլ , վէ Վը-
րիստոստա պէյան օլունտուղունա կէօրէ օնուն զայէթ
ճէլիլ սուրէթինէ ույմաղա՛ տահա չօգ արզու էտէ պի-
լիրիլ :

2. Ղիւմէ ա՛մէլ ու հարաքէթիլիլտէ պիր նիլամըմըլ

օլմալը տրր, հասվաի նեֆսիմիղին վէ արդուլարըմըզն վէ եիւրէյիմիղտէ ափաննըդ տօղան խըրսլարըն գուլարը օլմալը տէյիլիղ, իլլա պիր թէքմիլ նիզամ ու թէրթիպ իւղրէ՛ վագ- թըմըզը՝ լիսանլարըմըզը՝ գուտրէթլէրիմիղին վէ պիղէ ինսմ՝ օղան հէր պիր շէյիմիղին՝ Ալլահ հա վէ ինսանա, պօրծլու օլտուղուսուղ վէճհ իւղրէ գուլանմաղա ճիւմէ գուվվէթի- միղին սարֆ էթմէլիլիղ :

3. Տայիմա մուգայէտ օլմալըյըզ : Ղիւմիէ ա՛մէլ ու հա- րաքէթլէրիմիղտէ ույանըզ տուրուպ՝ քէնտի նեֆսլէրիմիղ իւղէրինէ Ալլահըն զայրէթի իլէ զայուր օլմալըյըզ : Ի՛ Արսն՝ . Ժ . 2 : Արամաղըզըն պաշանկըճլարընը կէօղէթ- մէյէ տիգգաթ էթմէլիլիղ, վէ քէնտիլէրիմիղին տայիմա նօմօսա վէ շէհատէթէ տանըշարագ (Ասայ . ք . 20) թէֆ- թիշ էթմէլիլիղ :

4. Ա՛ է նիհայէթի՛ տայիմա մուհապպէթ իլէ՛ կիւնահ- սըզ օղան՝ Ալլահըն թա՛յին : էթտիլի եալընըզ սըղընա- ճագ եէր՝ վէ պիղիմ՝ եալընըզ թէքմիլ ի՛ պրէթիմիղ օղան հիսուս Վըրիստոսա եափըշմալըյըզ : Պիղ օնուն՝ եալը- նըզ տուա՛լարընտա վէ էօմրիւնտէ պիղէ կէօսթէրտիլի ի՛ պրէթէ ույմալը տէյիլիղ, իլլա իղվսյէ գարըջ տուրմա- ղա էն գուվվէթլի մուճիպի պուլմագ իչիւն, օնուն՝ պիղ քէնտի տիւղմէնլէրի իչիւն էօլմէսինտէ կէօսթէրտիլի մու- հապպէթինին ի՛ պրէթինէ տախի ույմալըյըզ : ()՝ նիճէ քի կիւնահ իւչիւն էօլտիլիլ իսէ, պիղ տախի էօյլէ քէն- տիմիղտէ կիւնահա էօլմէլիլիղ : Վըրիստոս Ա՛ֆէնտիմիղէ՛ եալընըզ եօլ՝ եալընըզ կէրէքլիք վէ եալընըզ էօմիւր տէ- յիւ իթիմատ էթմէյէն քիմսէ՛ խղճմտանք սէլամէթի վէ բահաթըզը պուլմագ՝ եախօտ եարամաղըզըզ գարըջ գօմա- ղա գուվվէթ գաղանմագ իւմիտինտէ օլմաղա հագղը եօզ տուր : Ա՛ է հագիգաթ պիղ՝ վէ օնուն կիւնահքեար տաէմլի- րէ վէ պիղիմ՝ հէր պիրիմիղէ թա՛ պիր օլունմաղ մուհապ- պէթինի իշխտէնլէրին հիչ պիրի՛ օնու քէնտինէ հէր վէճհ- իլէ եալընըզ իւմիտ վէ խէլաս էաիճի գապուլ էթմէ-

տիրքձէ՛ խղճմանը իլէ է՛ օմիր սիրմէք խտտասընտա օ-
լամազ :

Վեաշքի՛ քէնտիսինի էպէտի Րուհ իլէ Ալլահա լէքէ-
սիղ սունան Վրիտտուն գանը՝ սաղ Ալլահա իպատէթ
էթմէք իչիւն ճիւմէմիղին խղճմանքընը էօլմիւշ ա՛մէլ-
լէրտէն փաքլէսին . (Լալլ . [Թ . 14 .) Ա՛մին :

ՎՐԻՍՏՈՍՈՒՆ Ի Ե Չ Ը

“Օգիրա արանըզտա հիւ պիր շէյ պիլմէյէ միւնասիպ կէօրմէտիմ”, Իււս
Յիսուս Վրիստոս, վէ օ տախի խաչա չըգարբ լմբլ : ա Վրնիթ . ք . 2 :

Քէնտի եաղնըշարընը, վէ սափմըշ վէ էյրի եօլարը-
նը Ֆէհմ վէ Ֆերդ էտէն կիւնասքեարա՝ տօղրու վէ էմին
եօլու եալընըղ Յիսուս Վրիստոս Լ, Ֆէնտիմիղին Սուրբ
Մեծտարանը կէօսթէրէպիլիր . վէ ալթիւսթ օլմուշ խըղճ-
մտանքա՝ եալընըղ սուրբ Մեծտարան եէնիտէն ըահաթըղ
վէ պարըշըղը գ վէրէպիլիր . վէ ‘Նէ՞ Ետիմալըյլ չի , Խե-
լուս պուլայլ (Վարժ . Ժղ . 30) տէյի սունուլան՝ հէր շէյ-
տէն զիատէ մուգթալի սիւվալէ՝ եալընըղ Սուրբ Մեծտա-
րան քէֆայէթ վէ իսքեաթ էտիճի պիր ճէվապ վէրէ պի-
լիր :

Սուրբ Մեծտարան՝ տիւնեատէ կիւնաստան զուհուրէ-
տէն ճէմի տէրտլէրէ վէ պէլալարա գարշը պիր նատիր վէ
էլգէմ իլաճ տէյիւ պիղէ՝ եալընըղ ալլահանի Վուրթա-
րըճըմըղն էօլիմիւնիւ կէօսթէրիր , չիւնքի Վրիստոս Լ,
Ֆէնտիմիղ պիղիմ կիւնասլարըմըղա միւսթահազգ օլան ա-
զապը քէնտի իւղէրինէ ալըպ՝ պիղիմ իչին իսքէնճէ չէք-

տի : Ա է Սուրբ Լսեատարան պիղէ քէնտի սէլամէթիմի-
զին պիրիճիք վէ զանի սերչէշմէսի կիպի Վրիստոսուն
խալլի սունար, քի օնա իթիգասա տէլիմ, վէ օնու թէ-
ֆէքքիւր էտէլիմ : Պու՛ օլ գօնմուշ օլան թէմէլ տիր քի,
օնտան "Տոպտ հիլ խիսէ Լիւլու գօյամուլ" (Կորնիլ . 7 .
11) . վէ պու օլ թէմէլ տիր քի , Վրիսթիան տինինի՛
տիննետտէ ալ եա չօգ եայրլմրշ սայիր ճէմի՛ տինէրտէն
այրրտ էտեր :

Ինսանլարն Վուրթարըճուր՝ պիր խաչ իւզէրինտէ
ճանընը թէսլիմ էթտի : Հիսուսուն տիննետա իւզէրինտէ
կէօրիւնտիւյիւ վագիթէրտէ՛ պու ճէզաի զպղէպ եալը-
նըղ էն էտնա ետսիրէրէ՛ վէ զայէթ պէօյիւք գասպահաթը
օլան քիմսէլէրէ վէրիլիրտի : Պու զայէթ պէտնամ՝ է-
զիյէթը վէ խքէնճէսի չօգ սիւրէր պիր ճէզա իտի . շէօյէ
քի՛ օնու թարիֆ էթմէտէ պիլէ ինսանըն վիճուտի թի-
թիրէր : Վուրթարըճըմըղն՝ "Նա Լլահըմ , Լլահըմ"
նիչիւն պէնի թէրք էթտին" (Սուրբ . իէ . 47 .) տէյի
էթտիլի տերտըլի ֆէրետարը՝ պիղէ օնուն կերէք թէն իլէ
վէ կերէք ճանըլա չէքտիլի էմսալըղ էզիյէթինի պէյան
էտէպիլիր . չիւնքի օնուն ճանը՛ ինսանլարն կիւնահընտան
էօթիւրիւ "էօլիմ տերէճէսինէտէք գասապէթլէնտի" :
Սուրբ . իէ . 38 :

Վրիստոսուն խաչը տէմէ իլէ՛ Վրիստոսուն շօլ իւզէ-
րինտէ էզիյէթ չէքտիլի սալթ աղաճը աղնամայըղ . իլա օլ
խաչըն իւզէրինտէ իճրա օլունան քէֆարէթ (քաուլթիւն)
էտիճի էօլիմիւ աղնարըղ : Ա է Լսեատարանիչէր վէ Լ-
ուպետալար պու սէօզիւ՛ օլ մանա իլէ գուլլանմըշար . շէօյ-
լէ քի՛ "Կալլի լուլլ" , (Կորնիլ . Կ . 18 .) պու սէլամէ-
թին ճշմարտութիւնու այլմէ պէյան էթմէք տէմէք տիր :
"Վրիստոսուն խաչը իլիւն հալաճանք չէճէք" (եախօտ գօվա-
լանմուգ (Վալ . 7 . 12) պու վարգապետութիւնունա ի-
նանարըղմըղ իչիւն՝ էզիյէթ չէքմէք տիր : "Կալլա էօյիւն-
Էք" (Վալ . 7 . 14) , Հիսուս քէնտի էօլիւմիւ իլէ , քէնտիլիւն

ի' թիզաթ էտէն թէօվպէքեար կիւնաճքեարա դաղանտըղը սէլամէթէ էօյիւնմէք տիր : « Խաչը գալարաբազ » (Խաչը . ԺԿ . 24) . Քրիստոս կիպի նէֆսի ինքեար էթմէք տիր :

Լաշաղտա իշարէթ էտէճէյիմիզ թէֆէքքիւրլէր' Քրիստոսուն խաչընը պու զիքր օլունան դարզ իզըն անկլամանըն իզէրինէ տիր : Պու մատտէ' պիղիմ էօլէիլիւ գուտրէ թիմիզտէն չօդ եիւքսէք օլմագ հասէպի իլէ , պուրատա օնուն իզէրինէ սէօյլէյէճէյիմիզ սէօզլէր , մութլադա օնուն եիւքսէքլիյինէ եէթիշէմէյէճէքլէր : () նուն իշին պիզ պունու օգույանլարա' եալընրզ աշաղտաքի ճշմարտութիւնլարը' աշիքեար վէ սատէ պիր թարիֆ իլէ զիքր էտէպիլիբիզ :

ՔՐԻՍՏՈՍՈՒՆ Խ Ե Չ Ը Ֆիքրիմիզէ' իշպու եէտի մատտէյի թագտիմ էտէր .

ա . Լաշաչըն վատլէրինին' նիյէթլէրինին վէ փէյլամպերլէքլէրին թէքմիլ օլմասընը :

բ . Պիւթիւն Լաետարանըն մէֆումունու :

գ . Պիղիմ սէլամէթիմիզին պիրիճիք եօլունու :

դ . Պիղիմ բուհանի տիւշմանլարըմըզ եէնմէք իշին լազըմ օլան սիլաշլարը :

ե . Պիղիմ ախրէթէ միւթալիզ ումուտլարըմըզն պիրիճիք թէմէլինի :

զ . Լաշաչըն քէմալիյէթլէրինին պէյան օլմասընը :

է . Լանճամը' սուրբուղա թալիպ օլմանըն էն գուվիլէթի սէպէպլէրինի :

ա . Քրիստոսուն Խաչը' Լաշաչըն վատլէրինին' նիյէթլէրինին վէ փէյլամպերլէքլէրին լէքմիլ օլմասընը պէյան եպիք :

Ղեմի' իհսան ու քերէմլէրին Լաշաչը' Վուրթարըճըմըզն էօլիւմիւ իլէ թէքմիլ օլան փիւր ինայէթ « նիյէթիւնի » թա էզէլտէն գուրմուշ տուր : Յիտուուն իսմինէ « Տեւնէտիւն գուրուլմասընպան պիւրու պօղապլանը Վուրու » տէնիլիյօր (Տայա . ԺԴ . 8) . « Լաշաչըն' Տիւսուս Քրիստոս Լաֆէնիթիպէն հագգընտա օլան նիյէթի' եզլէպէն լապիլէ էյ-

օլամայրդ, շինքի՛ Վոր Կտակարաննն ա՛ղեղ միւէլի՞Քէրի
պիղէ պեօյէ թարի՞Ք եթտիլէր :

Սեբիսեգեկին քեա՛հինլլի (Օննի . Ժ . 18 : Ստի . ԺԺ . 4 : Լէր . Է . 1 , 3) վէ Լ՛ճարոնուն վէ էվլատարննն քեա՛հինլլի՛ Լլա՛հնն (Օղունուն էպէտի քեա՛հինլլինէ թէշպի՛հ իտի : Լընց . իր . 1 : Լէր . Ե . 4 , 5 :

Իարայէլ միլէթի՛ն շի՞ֆասը իշինն՝ չէօլտէ թու՛ճտան եըլաննն եիւքսէքտէ գօնուլմասը՝ Յիսուս Վրիստոսուն Խաչա չոգմասը իլէ իճրա օլունմնչ պիր թէշպի՛հ իտի (թուոց . իա . 9 : Յո՛ւն . ք . 14) . « թասի՛հ էիւր օնս ինունան շայո օլմայս , էլա՛ կպէտի եօթիւրէ իմլէր օլա : Յո՛ւն . ք . 15 :

Իարայէլ միլէթի՛ Սըսըր տիյարննտան Վաննան տիյարննա կէչտիքտէ , կէօյիւն էքմէյի իլէ պէսլէնտի : Յիսուս կէօթիւն էնիլ , վէ պիւնէտյէ է՛օթիւր վէրիւր . Օ՛ կօթիւր էքմէյի պիւր : Լընց պիւր իննէ պո- էքմէթիւն եիւրէ , էպէտի էաշայտճագ արը : Լընց . Ժք . 4 , 14 : Յո՛ւն . ք . 33 , 48 , 51 :

Սոլսէս գայայէ վուրուպ՝ օնտան պօլ սու չըգտը . վէ Լլա՛հնն ճէմաա՛թը օնտան իչտիլէր , վէ սուսուզուգլարննը սալուշտուրտուլար : Պու « Վայոս Վրիստոս իտի՛ » (թուոց ի . 11 : Կոլոսի . Ժ . 4) վէ Լլա՛հնն ատայէթինտէն տէօյիւլտիւ , քի պիղէ՛ « Վօմրիւն սուլու » (Յո՛ւն . ք . 10) վէ սէլամէթին չէշմէսի օլունն :

Յեսու՛ Իարայէլ միլէթի՛նի վատ օլմնչ տիյարա կէօթիւրտիւ : Յիսուս պիղէ՛ սէմավի Վաննաննն էպէտի մութըլուլուգ վէ լա՛հաթըգ մէքեաննննն գապիւլարննը աշտը : (Օրի . ք . 28 : Լէր . ք . 7 — 11 :

Հագգ թա՛ալէաննն փէյղամպէրլէրի՛ կէլէ՛ճէք վագթի՛ն էօնիւնտէ օլան փէրտէնի՛ն արտընտաքի՛նի կէօրիւպ Վուրթարըճըրգըն էօմրիւնիւ՛ սիյասէթլէրի՛նի վէ էօլիւմիւնիւ փէշին սէօյլէտիլէր : Տիւնեաննն էվլէլքի ղէմանլէրինտէն պէրու՛ Լլա՛հ (Օղունուն իթիգատը պու հիքմէթիլ վատըն իւզէրի՛նէ պինա օլմուշուտուքի՛ « Վարըննն վէրիւր-

յեկե՛ն եւ լաւնն պաշտնը կպե՛ճեք” : Նոննդ . 7 . 15 : Լքբ . ք . 14 : Լ՛թալարըն պիր գալի ումուտու վարըսը քի, Տեւնեանն ճեթի թլլէլէլէրի՛ Լքբահամնն կզարբնը եեթի ինթիպարեքէնէ՛ճէքլէր : Նոննդ . իք . 18 : Ղալք . 7 . 25 : Յովթ՝ էօյլէ պիլըրիտի քի՛ Վեմիթի Ղարլարըճարը սաղ արբ . (Յովթ . ԺԹ . 25 .) Յակոր՝ էօլէճէք վազթինտէ՛ պու մէշհուր փէյլամպերլլի էթտի՛ “ Զեօթնալ՛ Լքհոսարսանն սյրըլտայամգարըր . նեթի օնունն սյագլարըր սրտսըննորն շէրիտի սահլիթի , լա Շիւօ կեղնճէյեթէք , ղէ իմալէլէր օնն կրտալ՛է եթէճէքլէր” : Նոննդ . լաթ . 10 :

Ղանիէլ՛ Վրիստոսն “ իսեանի՛ ” Եանի “ արննիպլլի պիլլիթիյե՛ ղէ կեանահարըր արեթիլլիյե՛ ղէ Եարտապլլար Եեթարեթ կլիլլիյե՛ ղէ կողթի սապագալըր կեթիլլիյե՛ ղէ ղահիյի հեմ ղեյլամպերլլի հալթ կլիլլիյե ղէ՛ յագարսիլլի Սագարսիլլի յեմ կլիլլիյե՛ ” (Ղանի . Թ . 24 , 26) էօլէճէք վազթընը փէշին սեյլէմիշ :

Ղաւիթ փէյլամպեր՛ Վրիստոս Լքֆէնտիմիղին սիյասեթլլիլլի էօյլէ պիր թափսիլ իլէ նագլ էտէր քի , զանն էտէրսին քի , կեօղիլ իլէ կեօրմիշ տիւր : Սաղ . ին . 1 , 8 , 17 , 19 : Սաթ . իէ . 46 , 39 , 40 : Սաղ . կԹ . 22 :

Փէյլամպերլէր՛ Յիսուսու կեահ պիր գուրպան կիպի՛ վէ կեահ պիր Փաթիհ փատիշահ կիպի կեօսթերիլլի : Պիր եէրտէ օնուն տերէճէսիղ ալշագլանմասընը՛ վէ պիր սայիր եէրտէ օնուն եիքսէլմէսինի վէ աղամէթինի նագլ էտէրլէր : Լսայ . ծ7 . 2 , 3 , 12 : ()՝ օլ Եւլարըր արբ ղի , Յովնթարն չգտամաղարը (Թարոց . ի7 . 17) . վէ օ “ արբ արբ ղի , Յեաննիին Եեթննիին չգտամաղարը ” (Լսայ . Ժա . 1 : Յայր . իք . 16) . վէ Պարըշ մէլայրղը տըր : Սաղ . 7 . 1 : Փէյլամպերլէր օնու պէյլէ թարիֆ էտէրլէր՛ Պիլ փարիշահ կիպի ղի՛ արբ ղիլլի փարիշահըր արեթէք , (Լսայ . Լք . 1 : Օս . Թ . 9 .) ղէ արնեաննն ուճարնն գարսար հեօթ կպե՛ճէք (Սաղ . հք . 8) , վէ օնուն հէօրիմէթի՛ պիր կպետի հէօրիմէթ օլաճագ : Ղանի . է . 14 . : (Նլար

պիր բուհանի սէվինճ իլէ “Պիպէ պիր էվէպոս Կոստանս , պիրպէ օղուն ձերելութի , ձէ օնան հեօթեմելի օնպունայս պրբ . ձէ օնոն հարը Լճայլո՞ Սիշեր՞ Կասարի Լճայլո՞ Լճպիլի Պոսոս՞ Սելուսելն սերվէրն շարքըւմա՞ր” պերլէր : Լճայ . թ . 5 : Վէ պու ճիւղիլ իլէ կենե օնլար պաշգա եերտե պու ճիւսուս իչիւն տերլէր քի , “Լճերն պիր սօղունճանը պրբ ձէ սպեմ պելլիլ պիր , սպեմելլիլն սիլելո ձէ գալմարն խօրոնդոս Կոս” (Սոսլ . իթ . 6) . ձէ օ նահագգ եերել իգրոս շուննաշ Կոս” (Սոսլ . իթ . 19 : ճիւղ . ժի . 25) . Լնասնլարն լնահգեր ելիլիլ ձէ պրոսլլըլըլ պրբ . սերբ սահլոլ ձէ հարսպլլոս տշան պրբ (Լճայ . ծք . 3) . ձէ պիր գոպուն ինպի պօղպլլուննալ ինօլիլլիլլիլլիլ : Լճայ . ծք . 7 : Պիլթիւն պու փէյղամպերլլըլրին մա նասը , Վրիստոսուն խաշը՝ վէ եալլնըլ Վրիստոսուն Լաշը իլէ թաֆսիլէն պէյան վէ թէքմիլ վերիլէ պիլլըր :

Թ . Վրիստոսուն Լոսլը՝ պիլիլիլն Լնարսանըն Թոնոս Կոս” :

Սուրբ Լնետարանըն միւժտեսի՝ պիղէ կէօքտէն իրսալ օլուննուշ՝ վէ Վրիստոսուն սիյասեթլէրի վէ եօլմիլ իլէ թաստիգ օլուննուշ պիր մերհամէթ՝ պարըլ վէ սէլամէթ խապերիտիր : Պիլթիւն Լնետարանըն խիլլասասը նէ՞ տիր . “Յիսոս Վրիստոս” ձէ օրասիլ Լոսլը շգգըլ : Խ Սոսլ . թ . 2 : Տէօրտ աւետարանիչլէր պիղէ նէ՞ նագլ էտերլէր . Օնլարըն հէփսիտէ պիր մատտէ նագլ էտերլէր , վէ օնլարըն հագգ իզրէ տէնիլէն Սիլտէ՝ եախօտ Լնետարան թէսմի օլունան էթտիլի նագիլ՝ Վրիստոսուն Լաշընըն հիքեայէթի տիր : Լնի՝ եախօտ իւլ շահիլիլն սպլլանն հեր սէօլ խալլիլ օլունոս (Սոսլ . ժի . 16) , իմտի Լլահ աղիմնուշան քերեմ էտիպ պիղէ տէօրթ շահիտ վերտի . քի հէփսիտէ շոգին Սուրբուն իլհամը իլէ պիղէ՞ Յիսուսուն սօղունշունու՝ էօմիլիլնիլ՝ զահմէթլէրիլնի՝ վաղէրիլնի՝ միւժիլլաթլարընըլ վէ եօլիլմիլնիլ նագլէթսիլլէր : Վէ օնլար պիղէ Յիսուսուն սէօլէտիլի քէլամլէրիլ՝ էթտիլիլ

Սուրբ Առաքյալներն ա՛ղիմ մէրամը՝ ինսանն սէլամէ-
 թի տիր : Աստուածաշունչուն իչինտէ՛ ինսան ճինսի պո-
 զոզգլուգ՝ սէֆիլլէք վէ բուհանի էօլիւմ հիլէթինէ տիւշ-
 միւշ կիպի թա՛րիֆ օլմուշ տուր : Ա էլ լաքին «Յիսուս՝ գո-
 յուգ օլմուշու գուրլարսուս իւրի» (Սուրբ . Ժբ . 11) . «Ա-
 դաճըն իւլլէրինիւրէ՛ իւրի լէնինիւրէ՛ ինսանլարըն զսէ ինս-
 լէնի» (ա՛ Պիւր . ք . 24) . պէրս գապարսուլարըն ինսն
 Եարալանիւր , վէ Եարալանլարըն ինսն պէօլլէլար-
 (Լասյ . ճք . 5) . վէ իւրիսի Սուրբ Իսն , պիւ նահագգ
 ինսնլարըն ուղլարսուս էօլլէլար (ա՛ Պիւր . ք . 18) . քի պիւ
 օնուսն Եարալարըն ինսն շէֆտ պուլարըն (Լասյ . ճք . 5) , վէ
 օնուն էօլլիւմիւ իլէ՛ էօմիւրէ մալէք օլարըմ :

Աստուածաշունչտա պիղիմ՝ Ղուրթարըճըմըն անճը-
 նըն իլղէրինէ սէօլլէնէն հէօի սէօլլէր՝ պէօլլէ պէյան է-
 սէրլէր : ()՝ «Շէրիլի» սուրէ ինսն պուլարսուս» (Փիլիպ . ք .
 8) իսէտէ , Ալլան ինսն պիւրսուր օլմուշ գապարսուս սայսարը :
 Փիլիպ . ք . 6 : կէրչի օ սահիհէն ատէմ իտի , վէ սիյա-
 սէթ վէ էօլլիւմ մուսաթարասընսայրտը , լաքին «Ալլանլը-
 սն Կէն պուլարսուս» լէնինէ օնսս սասին» իտի : կուր . ք .
 9 : թասպիլէթտէ վէ քէմալիլէթտէ՛ Վրէնտի վէ Պիւր-
 ի պիւր տիրլէր : Յիւլ . Ժ . 30 : Այլէր Յիսուս ինսնլա-
 րըն կիւնահընը ալիֆ էթմէք իչինս էօլլէտի իսէ , նի՛նսն
 «Ալլան լէնիսի տշէլար օլմուս» (ա՛ Տիւ . ք . 16) . նէ՛ լա-
 զըմ ըտը քի Ղուրթարըճըմըն «Ալլանլար» (Սուրբ . ա .
 23 : Լասյ . է . 14) եանի «Ալլան պիղիմ իլէ՛» չաղըր լըն , վէ
 Ալլան պիղիմ թասպիլէթտի իլղի կիլլինսին : Այլէր մասլահաթ
 սալթ Արատըճըմըն իրատէթինի պիղէ պէյան էթմէք՝
 վէ էյի ամէլէրէ պիղէ իպրէթ կէօսթէրմէք իչինս օլա-
 յրտը , Ալլանըն պիւր մէլայիլի պիլէ պիղէ էլլէրիլիտի :
 Ալլան քէֆարէթ էտէճէք պիւր գատիր զաթ լաղըմ իտի .
 վէ Վրիստոսուն Ալլանլըն վէ քէֆարէթ էտիճի էօլլի-
 միւ՝ իքի ճմարտուլիւն տուր քի , պիլիպիլլէրինստէն սս-
 ա սյրըլմաղար . օնլար պէրսպէր տուրուրար , եախօտ՝

միւրիւն փունարը արը : Պիւլ ղէնիւն գապահաւելարընը պատ
 ձէ կէնահարընը պատ կօլմօշեպիւս (Լքիւն . ք . 1) , վէ լա-
 քին Լլլան Բրիստոսը պերապիւր պիւլն պիւլնիւն (Լքիւն . ք .
 5) , քի գըյա՛մ էպիւլն , վէ էէնի կօլմօշեպիւ կիւլնիւն : Լլլան .
 ք . 4 : Յիսուս Բրիստոս քէնտի տէտի՛ «Պիւն կիւլնիւն ղի
 (պէնիմ գօյունլարըմ՛) է՛օլի-ըէ հալն օլստնլար , վէ պէ-
 յարիւնի էլէ (մալիք) օլլար » : Յնձ . 7 . 10 :

Պիղէ ըղղ՛ թէօպէ՛ իման՛ մուհապպէթ վէ սէվինճ՛ վէ-
 քէն Տիրիլտիճի Լողին Սուրբուն լուծփու՛ Բրիստոսուն
 էօլմօշիւնն մէյլէսի տիր : Ղիւնքի Բրիստոս քէնտի
 շայիրտէրինէ տէտի . «Սիւլէ Ֆայրուլ րըլ՛ ղի պէն կիւլնիւն .
 պէրա էյէր կիւլնիւլն , թէնիւլնի վէլնիւն պիւլն կիւլնիւնէս պիւր .
 անա էյէր կիւլնիւն , օնա պիւլն կիւլնիւնիւնիւն » : Յնձ .
 ք . 7 : Բրիստիւն պուլունմամըղ վէ հէր պիր էյլլիյի-
 միղ՛ Լլլան Լարաֆլնիւն պիղէ տէյլլ սալթ ալնիւն՛ ապա-
 լէն վէ Ֆիւս , իլլա տ՛ պիւլն տալի օլսն Յիսուս Բրիստո-
 սուն վասիգասի իլէ Լլլան քէրէմի տիր : Ի կրիւն . Ի .
 30 :

Բրիստոսուն Խաչը՛ պիղիմ՛ կիւնահարըմըլը թէքմի-
 լէն ալֆ էտէր , վէ պիղն փաքա չղղարը : «Ղան պիւ-
 ղի-լնիւնիւն (կիւնահարա) տ՛ Ֆիլլա օլմալ » : Լքի . թ . 22 :
 Պիղիմ կիւնահարըմըլ սայըըլ տըլար . էյէր Բրիստոս
 քէնտի խաչը իլէ պիղի գուրթարմասայըար , պիղ քէն-
 տիմիղի պիր կիւնահարան պիլէ գուրթարմաղըտըք . զիրա
 «օ պիւլն գապահաւելարըմըլ կիւն գօյունա կիւն պալիւ-
 սնիւն իրաօ օլլա-գա- գապար պիւլնիւն իրաօ էլլալն » : Սուլ .
 ք . 12 : «Յիսուս Բրիստոսուն գապար՛ պիւլն հէր կիւնահարան
 ղիսալլ » : Ի Յնձ . Ի . 7 : « () նա ինանան հէօմ օլլա-
 մալ » (Յնձ . ք . 18) . զիրա օնուն կիւնահարը՛ օնա գար-
 չը շէրաալթա գալլամյաճագլար . շիւնքի՛ «մահձ օլմաշ-
 արըլ » (Լլլա . իք . 22) . վէ Լլլան քէնտի մուհապ-
 պէթի իլնն օ կիւնահարը արթըղ պիր տահա «հալիւն
 կիւլնիւն » : Լլլա . իք . 25 :

մահչէրին՝ եանի հօլիւէրտէն տիրիլմէնին պէօյիւք կիւ-
նինէ պէքէտիքէրի պիր բահաթըզ մահալի տիր :

Ե. Վրիստոսուն Խոսչը՝ պիլիմ անիւլէի միւլալի գոհարալ-
ընր պէն պիլիմի լեւիւլի պիլ :

Պիր թագըմ առեմէր վար տըր քի , պու միսիլի ու-
մուտարըր քէնտի սէվապարընըն վէ խայր ամէլէրինին
իւտահնէ պինա էտէրէր . վէ պունունուլա իսպաթ էտէր-
լէր , քի քէնտիլէրինին նէ՞ օլտուղունու սալա թանրմաղ-
լար : Վէնտի գապահաթընը թանըլան՝ վէ քէնտի ան-
րէթի իչին թիթիլէյէն կիւնահքեար՝ քէնտի ամէլէրինէ
նասըլ՝ կիւլէնէպիլիր : Լչէր քէնտի ումուտարընըն հիչ
պիր պաշգա թէմէլի օլմաղսա , ումուտսուղուգտան պաշ-
գա քէնտինէ նէ՞ գալըր : Լչէր օ՝ քէնտի կիւնահլարընըն
բէսիտ օլմուչ՝ վէ էպէտի ատալէթէ օլան պօրճ էօտէն-
միչ՝ վէ քէնտի Լըլահըր իլէ պարըլմըլ վէ սէմավի մութ-
ըուլուգ քէնտինէ հաղըրլանմըլ օլտուղունու սահիհ պիլ-
մէզսէ , օնուն գալպի հիչ պիր շէյ իլէ էմին վէ բահաթ
օլամաղ : Պիղ պալատէ կէօրիւք.քի , ճէմի՝ պու էյլիքէր
վէ քէրէմէր Վրիստոսուն Խոսչընտա մէվճուտ տուրլար :
Պու սուրէթտէ՝ պիղիմ անրէթէ միւլթալիգ ումուտարը-
մըղըն եալընըլ թէմէլի օ տուր . վէ օ պիլիմ ճանը մըպէն է-
մին վէ սահիլ լէնիլէրի կիպի տիր (Լքի . զ . 19) , քի հիլ
քիմէ օնտան պաշգա լեւիւլ գօյամաղ : Ի Կրիլ՝ ք . 11 :
Պիղիմ անրէթ օլմուչ խղճմոսանըրմըլ՝ Պուրթարըլը-
մըղըն եալընըլ քէֆարէթ էտիճի հօլիւմիւ բահաթլատա-
պիլիր :

Զ. Վրիստոսուն Խոսչը՝ պալիլ ինիւլալի պիլ լեւիլիւլ իլէ
Լըլահըն՝ Վրիստիլիլի պէյան էպիլ :

Պիղ պու մատտէտէ կէօրիւք.քի , անիլ վէ անիլ
Լըլահ՝ պիղիմ հագըրմըղտա ճէնտի ինտիլիլի վէ մըրհամ-
լիլի հօյլէ պիր թէրթիպ իլէ իճրա էթմէք իսթէմիլ տիր
քի , քէնտի ատալէթինի քէնտի անիլ նօմօլարընա , վէ
Վրիստընտա օլան թէհտիտիլէրին թէքմիլիլինէ մուսփըզ
օյուն :

տալէ թինին վէ ա՛ղիզ Լիյինին էօրֆիւ պիր սէյրանը վէ տիվանը իսէ տէ , քէնտի ա՛ղիզ վէ սէվկիւ լիւ () Ղըւնուն իս . քէնճէսի գատար հէյպէ թլի տէյիլ տիր , զիրա էյէր Ալլա՛հ՝ “*قُلْ إِنَّمَا أُوتِيْتُ الْحِكْمَةَ لِيُنذِرَ بِنُورِ رَبِّي*” (ք Կորնիլ . Ե . 21) էսիրկէմէտի իս սէ , օլ ինատ էտիպ քէնտինէ ասիլիք էտէն փէք երուրէրլի կիւնասքեարնէ՞ գատար զիյատէ էսիրկէմէյէճէք տիր : “*وَيُؤْتِيهِمُ الْحِكْمَةَ إِن شَاءَ رَبِّي سُبْحَانَ رَبِّي*” պիր պէտնամ աղաճ իւղէրինտէ պիւզիմ կիւնասլարըմըը աֆվ էթմէք իչիւն՝ չէքտիյի րէզալէթ վէ իսկէնճէ՛ կիւնասըն հէփ քէօթիւլիւյինիւ կէօսթէրտիյի գատար՝ հիչ պիր շէյ կէօսթէրէմէզ : Ալլահըն՝ Քէրէմի վէ Մէրհամէթի՛ Վերիստոսուն Խաչընտա ա՛ղիմ պիր շէրիֆիլէ փարլար : Կիւնասլարըն ա՛վֆը՝ էօմիւրին վէ էպէտի մութլուլուղըն լութֆու՛ չազզ թաա՛լէանըն պէօյիւք վէ էօլէ իւսիւզ Մէրհամէթինի քէնտի քէնտինէ պէյան էտէր : Ալլաքին Ալլահ պիղէ՛ պու պահասըզ էյիլքէր “քէնտի սէվկիւլիւ վէ պիր թանէճիք () Ղըւնուն սիյասէթի վէ էօլիւմիւ իլէ իհսան օլմուշ օլտուղունու պէյան էթտիքտէ՛ սալթ քէնտինին պիղէ օլան մուհապպէթինի պէյան էթմէզ , իլլա պիղէ պունու տախի պէյան էտէր քի , օլ պիղէ կէօսթէրտիյի էօլէ իւսիւզ մուհապպէթ՝ պիղիմ գալպիմիլտէ էյիլք թանըմազըզ՝ վէ գարշըը զըը վէ էպէտի պիր մուհապպէթ վէ սէվինճ հասըլալէթիւմէլի տիրէր : Պու սուրէթտէ՛ օնուն գուլլանտըը մէրհամէթին ուսուլի տախի քէնտինի երւքսէլտիր : Օլիրա “*وَاللَّهُ يَهْدِي مَن يَشَاءُ*” () Ղըւնուն էսիլիլիմէտի , իլլա պիլլէմ հէֆսիւմիւ իլլա իլլան օնուն էլլանէմ էլլանէ՛ (Էսուլմ . ք . 31) . “*وَاللَّهُ يَهْدِي مَن يَشَاءُ*” պու գուրապ սէվիլի իլ , էլլանի էլլանիւզ փօղուշ () Ղըւնուն ձէրպի , լաաթիմ հէր օնուն ինաման զաշոլ օլմայո , իլլա էպիլիլի է՛օլիւլի հալէ՛ օլա՛” (Զուլմ . ք . 16 , 17) , վէ տիւնեա օնուն իլլէ գուրթուլա : “*ثُمَّ يَهْدِي مَن يَشَاءُ*” էլլանէմ էլլանէմ իլլէ իսպիլիլիլի սիւրպիլ իլլէ , պիլլէլլէլլէ՛ ի՛նայիլլէ փաթիլ Ռապպըմիւ Էլլանա Վերիստոսուն ձաաիլաաը իլլէ սաաաաաաաա իլլէ էպիլիլի էօլիւլի փաաաաաաաա սիւրիլլէ՛ : Էսուլմ . Ե . 21 : Իլիւլասէի քէլլամ՝

էյէր Ալլահ (ձաւակէաննն նիհայէթսիլ քէմայիլէթլէրիննին պիւթիւն նուրունու վէ շէրիֆիննի կէօրմէյէ իստէրիսէք , տիգպթ իլէ Գուրթարըճըմըլըն խաչննա պագալլմ :

Է. Անճամը Վրիստոսուն իրաչէ ա'պէլէյէ Լուլայ օլմագ իլնն պիլէ էն գուրթիլէնն սեպէպլէր սոննար :

Արննահքեար առէմ ' չիսուսուն էօլիմիւ իլէ լայըգ օլտուղու ճապա խէլասըն վարդապետութիւննու պիլիմ բարոյականա տայիր պօրճլարըմըլը մէն' էթմէլ : Անտարանն բարոյականը՝ Անտարանն իշինտէքի ճչմարտութիւնլարըն իւզէրինէ պինա օլմուշ տուր : () Ը բարոյական պիլի գուրթարմագ իշինն էօլէն Գուրթարըճըմըլըն հագդընտա՝ գալպիմիլտէ հասըլ օլաճագ դանի մուհապպէթիւն մէյլէսի տիր : Վրիստոսուն Լոչաչննն սէյիրինտէն՝ պիլտէ հասըլ օլան տիրի վէ տէրին մուհապպէթ՝ պիլէ էօլէ էյլիք թանըմագըլըլա վէ խայըր ա'մէլէր իպրամ էտէր քի , ֆէյլէսօֆլարըն ճէմի՝ իսպաթըլ գըյասէրի վէ մէսէլէրի իճրա էտէմէլէր . վէ ա'զիլիք եօլունա թալիպ օլմաղա՝ պիլէ շէօլէ պիր զայրէթ վէրիք , քի ճէմի էօրֆլիւ վէ գօրգուտուճու սէօհպէթլէր վէրէմէլէր :

Տէմէք տէյիլ տիր քի , Վրիստոսուն Լոչաչնն վարդապետութիւննու՝ բարոյական նասիհաթլարըն Փայտասըլը պօշա չըգարմալը տըր . ետսօտ Վրիսթիւնն օլանա՝ բարոյականա տայիր նասիհաթ թէնպիհէր վէրմէք լաղըմսըլ շէյ տիր . անճագ տէմէք իստէրիլ քի , Գուրթարըճըմըլըն էօլիմիւ իլէ պէյան օլան մուհապպէթ վէ լութֆ պիլէ սուրըլուղա մէյլ վէ թալիպ էթտիրմէյէ՝ հէր շէյտէն զիյատէ գուլվէթլի սէպէպլէր տիր : Պիլ՝ սուրը Պօղրա Առաքեալ իլէ պէրապէր տէրիլ՝ « Ալլահնն ինէլա էպիճէ ինայիլէնն հէնն տիլիլէրի կէօրննիլն , վէ պիլէ Փուսըլլըլ վէ իննէթլէ տըլուլարըն իննէտը կիլայ պոստիւննէտար Լամ ագըլլը վէ սաստգաթ հէնն պինդարըլէրիլէնն էտաճաղալ իննէպէր » (Տի . ք . 11 , 12) . վէ Սուրը չիլ

Դ ՔԱՐՈԶ

ՊԵՐՉԻՔԻՒՅ ՎԵ ԵՆԵՆ

«Պիրի պիրինիչե եալան սեօյլէմն» : Աող . դ . 9 :

«Վէ հեի եալանճրլարս . . . օնլարն հասեի ամեւ վէ քիպրիթ իւլե եա-
նան կեօլիւն իւնտե օլաճապ . քի օ՛ իքինճի եօլիւմ տիւր» : Յայտ . ի . 8 :

Վերջէքլէք տէմէք՝ հերպիր շէյին սահիհ հալինի սեօյ-
լէմէք՝ վէ սահիհ հալինե կեօրե ամեւ վէ հարաքեթ եթմէք
տէմէք տիր : Ալալան՝ կերջէքլէյին զրատը տըր : Տօղրու
ատեմ՝ օլ տուր քի , տայիմա կերջէք սեօյլէմէք մէշրէպի-
նե մալէք տիր :

Իշպու մատտենին թէֆթիշինտե՝ պու տեօրթ շէյի
միւլհաղա էտէլիմ :

ւն . Ալալանլն տիրլիւ տիրլիւ սուրէթլէրինին պա՛ղտը-
նը :

իւ . Աերջէքլէյին իգթիղալը օլմասընը :

իք . Ինսանլարն եալան սեօյլէմէք իշիւն գուլանտըղլարը
պէհանէլէք՝ վէ հօղիւրլէրին պա՛ղտընը :

իք . Ալալան սեօյլէմէյե գարը՝ Ալալան Վէլամլնն վեր-
տիյի շէհատէթի :

ւն . Եվիկլա եալանըն պիւրլիւ պիւրլիւ սուրէթլէրինին պա-
ղտընը պիւր էպէլէ՛ :

Ինսան՝ հալան թէօհմէթինէ տիրլը տիրլը եօլար
իլէ տիշէ պիլիր : Մտեմ՝ սալթ հալան օլտուղունու պիլ-
տնի շէյի՝ կերէք տէյի սեյլէտնի վաղըթ տէյիլ , իւս
կերէք պիր շէյ սեյլէտնի զեման՝ ամնկէյէնի ալաամ-
մագ նիյէթի իլէ կերէքլէյին պիր փարշասընը սաղլատը-
ղը վաղըթ տախի հալան սեյլէ թշ օլուր : Պիղ հէր պիր
խուսուսաա Ֆիրրիմիզաէ օլան հէր պիր շէյի սեյլէմէյէ
մէճպուր տէյիլը , լըքին հալան սա սեյլէմէյէ հաղղը-
մըլը եօղ սուր , զիրա պիր քիմնէնին պիլմէյէ հաղղը օլ-
մասըղը կերէքլէյի օնսան սաղլատագ՝ հալան սեյլէմէք
տէյիլ տիր :

Ինսան գրամը՝ պիր շէյի օլտուղու սահիհ հալինտէն
Փարրը պիր սուրէթտէ կեօսթէրէճէք պիր եօլտա թմ-
րիֆ էթաթլէրի զեման տախի՝ հալան սեյլէմիշ օլուրլար :
Պու շօղ քէրրէ սայիր քիմնէլէրին իթիզատլէրի վէ ախ-
լէագ ու մէշրէպլէրի խուսուսունաա սեյլէնալի զեման՝
իճրա օլունուր : Պունճիլէյին Լէհուալէր Վրիսաուու
“Վէօմիլիքճիլէրին վէ կիւնահքիտրլարն տօսթու” (Պ Կ-
է . 34) շաղրըլարըլար , վէ Դէրմլարը Կու իտի , օնու
ալէմէ՝ հարամաղ վէ քեօթիւ տաեմէլէրին արգատաշը վէ
ահպասղը տըր տէյի անկլաթսընլար , օ իտէ՝ օնլար իլէ
սալթ օնլարա էյլըք էթմէք իշին կէօրիւշիւրիւտիւ , վէ օ-
նուն օնլար իլէ կէօրիւշմէսի՝ օնլարն ալսէագ ու մէշրէպ-
լէրինէ բայէթ էթալինտէն սալա տէյիլիտի : Ս է Պօ-
ղոս սուաքեալն տախի ախշմէնլէրի՝ “Լէօթիլիլիւ իշ-
լէյէլիմ , թաքիմ էյլըք կէլէ” (Լուսն . 7 , 8) տէյօր
տէյի օնա պուհման էալրլէրիտի , օնուն իտէ՝ էյլէ պիր
շէյ հիշ սեյլէտնի եօղուտու , վէ պու միսիլի պիր զե-
ւււմ՝ օնուն իթիզատընա թապանը թապանընա զրատ ի-
տի : Շաղիգամ օ՝ “Պիլիմ նահաղղըղըմիղ Լըլահըն սա
տաղամընը թաղաիլ էտէր (Լուսն . 7 , 5) տէմիշիտի , լա-
քին ինսանլարը կիւնահ իշլէմէյէ զայրէթլէնտիրմէլիտի :
Պու՝ ախշմանլարընն օնա էթաթլէրի իթիթիւրա իտի :

Ինսան գրամը՝ պիր միւնասիպէթսիզ սիւքիւթ իլէ՝ եւ-
լան թէօճմէթինէ տիւշէ պիլիրլէր . օնլար եալընըզ լիսան
իլէ տէյիլ՝ իլլա իշարէթլէր վէ հարաքէթլէր վասիդաս ի
իլէ տախի՝ եալան թէօճմէթինէ տիւշէ պիլիրլէր :

Իշպու թա՛րիֆ էթտիքլէրիմիզ՝ կերշէքլիյի պօղմանըն
հիսապսըզ եօլարընըն սալէ պիր դաչ էօրնէքլէրի տիր՝
Ա է էն սօնկ զէքր էթտիյիմիզին պա՛ղսընա . քիւշիւք եա-
լանլար տէնիլիլր : Աքին ինսանլար օնլարը հէր նէ գա-
տար քիւշիւք սայարլար իսէ տէ , Մլլաճըն նազարընտա
օնլար Էալանլար սայըլըլար . վէ օնլարը դուլանանլար՝
շէր սա՛թ կիւնիւնտէ պուլաճազլար . քի , օնուս « շէքր տէֆ-
թէրինտէ » իշարէթ օլունմուշլար : Ե իմաի

թ . Ա՛րշէքլիյին իգլիկաւընը միւլաղտ էպիլէ՛ :

Արշէքլիյին՝ եախօտ կերշէք սէյլէմէնին իզթիղալը օլ-
տուլունու՝ հիշ պիր ազըլը վէ ա՛ղբ պաշը քիմնէ ին-
քեար էտէմէզ : Ախէր քիմնէլէր իլէ ինսիյէթլէրինտէ՝
քէնտիլէրի կերշէքլիյէ վէք աղ տիդգաթ էտէն եա հիշ
տիդգաթ էթմէյէն քիմնէլէր պիլէ՝ սէօղ իլէ օնուս իզ-
թիղալը օլտուլունու վէ եալանըն մուզիր օլտուլունու ա-
լէսսէվի իզրար էթմլյէ հազրը տըրլար : Ինսանլէրին ճիւմ-
լէսի՝ ախէրլէրտէն ինանըլմագ իսթէրլէր . վէ սէօղլէրինէ
ի՛թիմատ օլունմայընճա՝ քէնտիլէրին իթիպարընա տօգու-
նուլնու սայարլար : Էաղիգաթ վէք աղ ատէմ պուլու-
նուր (էյէր հիշ էյլէ ստէմ վարլաս) . քի՝ կիւնաճըն
էնկիւնինէ պուգատար տէրին տալընը օլալէր . քի , էյէր
տիւնեատէ կերշէքլիք ումումէն սէյլէնմիշ օլուպ՝ եա-
լան հիշ օլմասայըտը , ճիւմլէ ալէմէ ալլա՛մ պիր ֆայի-
տէ օլաճաղընը եիւրէքլէրի տոյմասըն : Աքին պու
հէր նէ գատար կ՛րշէք իսէտէ , ինսան ճիւնսինին մա-
պէյնինտէ՝ եալան կերշէքլիյին իւզէրինէ պիր ալլա՛մ դօր-
գու կէթիրէճէք տէրէճէտէ զալիպ տիր : Ինսանըն
ա՛ղբ՝ կերշէքլիք իշին եափըլընը տըր : (Նու եարատան
Մլլաճ՝ կերշէքլիք Մլլաճը տըր : Արշէքլիք՝ հէր պիւ ին-

սանըն խղճմտանըրնա խօշ կէօրինիր : Փութփէրէսթ-
 ւէրտէն պիլէ ասմերոս նամ շայիրտէ՝ “Տօղրույու պիլիպ
 տէ եալան սէօյլէյէնտէն՝ ճանըմ՝ ճէհէննէմ գափուսուն-
 տան կիպի իբրահէտէր” տէմէյէ պիր իսթիտամ տ վարը-
 տը : Ինսան գրամը՝ եալանը փէք շօգ վաղըթտան պէրու
 սէօյլէմէյէ .քէնտիլէրինի եալընըլ ալըշտըրտըրլարը վա-
 գըթ՝ եալան սէօյլէտիքլէրի զէման՝ տերունլէրինտէ պիր
 Ֆէնալըգ վէ րահաթսըղըգ տույմաղլար : Աշարանճը լըղա
 քէնտիլէրինի պու տերէճէ ալըշտըրմըլ ատէմլէր պուլու-
 նուր քի , եալանը կէրէքտէն զիյատէ սէվէր կէօրինիւր-
 ւէր , վէ օնու սէօյլէմէսի օնլարա րահաթսըղ լըգ վէրմէղ .
 օնլարըն տէրունինտէ՝ Ֆէնա էթտիլէրինի խապէր վէրէ-
 ճէք օլ ինճէ սէս եօգ տուր : Աքիին տայիմա էօյլէ տէ-
 յիլիտի . ատէմ՝ իլք էվվէլ եալան սէօյլէնտիլի վաղըթ՝
 (վէ իհթիմալ քի պու՝ փէք քիւչիւք չօճուղըգ վագ-
 թընտա օլմուշ օլտուն ,) եիւրէյի տույար քի , դապիաթէ
 զօր օլունուպ Ֆէնա պիր շէյ իշէնտի : () Ղէման խղճմը-
 տանըր ատէմէ սէօյլէր , վէ օ Ֆէնա էթտիլինի տույար : Ա-
 քիինճի տէֆա եալան սէօյլէմէսինտէ՝ խղճմտանը տահա
 եալաշ պիր սէս իլէ սէօյլէր , վէ պու մինվալ իւղըէ՝ եա-
 վաշ եալաշ օլ էօյիւթ վէրէն սէս սիւքիւթ էթմէյէ վէ
 սուս օլմաղա զօրլանըր : Աքիին օլ կէնճ՝ վաղըթտա օլան
 պու միսիլիւ թէսիրաթլէր ունուտուլուր , վէ ատէմ շիմ-
 տի եալանը սէօյլէտիլի զէման՝ տերունինտէ օլ րահաթ-
 սըղ լըղը տույմաղ , վէ Ֆէնա էթտիլինի ինսանաղա իս-
 թէմէղ : Աքիին պունուն ճիւմլէսի ալիմ պիր եանղըլը-
 լըգ տըր : Աիւրէք նասըրլանմըլ՝ վէ ատէմ Ֆէնա էթմէ-
 յէ օլ գատար ալըլմըլտըր քի , օնու արթըգ տույմաղ :

Իմտի կէրէք սէօյլէմէնին պօրճու՝ ինսանըն դապիաթը-
 նա պու գատար սըգը սըգըյա պաղըր օլունճա , դապիա-
 թըն պու գուվվէթլի տույղուսունա իղամթ էթմէնին
 իգթիղալը օլտուղունուն պուրհանըրընը միւհաղա էտէ-
 լիմ :

1. Այլ է վիճակ կերպերը իր թիզալը օլտուղու պունտան պէլի տիր քի, սայքի հեփի պիլտիլիմիզ շէյլէրի պիլմէմէքլիլի՝ սայիր քիմնէլէր իլէ լիսան իլէ սէօյլէշմէքտէն էտինիլի : Ե իմտիլիք՝ Ալլահ թարաֆընտան պիղէ սէօյլէնմիշ ախրէթ՝ վէ տինին օլ ճէլիլ վէ ա՛ղիմ ճշմարտութիւնլարըն խուսուսունտա սէօյլէմէսինի պիր եանա պրաղարագ պու տիւնեայէ վէ պու էօմրիւն տիրլիւ տիրլիւ մաօլահաթլարընա վէ հալէրինէ տայիր պիլտիլիմիզ հէր շէյին իլմինի՝ ախրէրին պիղէ պիլտիրմէսի վասիդասի իլէ քէսպ էտէրիլ : Տօղտուղու կիւնտէն պէրու՝ պիլմիւն էօմրիւննիւն վագթընը պագի ինսանլարտան ուզագ կէշիրմիշ՝ վէ շէյ պիլմէգ խուսուսունտա քէնտի թէճէսսիւս ու տիգգաթլէրինէ վէ քէնտի միւհազալէրինէ թէրք օլունմուշ պիր ատէմ խէյալ էյլէ : Օլ քիմնէ՝ գապիլ տիր քի , սայիր հայվանլարըն պիրի կիպի եիւզ երլ եաշայա , լաքին օ՝ հայվան կիպի եաշայաճագ , վէ հայվան կիպի էօլէճէք տիր . վէ չօգ խուսուսլարտա հայվանտան չօգ ղիյատէ պիշարէ օլաճագ տըր : Օլիրա հայվան գըսմընա պիր դապիթ հարաքէթի իհսան օլունմուշ տուր քի , ինսանա վէրիլէն ֆիքր ու իտրաքին վէ բանականութիւնուն եէրինի սօլտուրուպ՝ էօմրիւննիւն հէր պիր հաճէթիւնէ քիֆայէթ էտէր : Ապին ինսան՝ քէնտինին եարտըմսըզ չալըճմասը իլէ նաֆագասընը թէտարիգ էթմէյէ՝ էսվապլարընը հազըրլամաղա՝ վէ տայիմա էօնիւնէ չըգմագտա օլան հիսապսըզ մուխադարալարտան էօմրիւնիւ սագլամաղա նիճէ գատիր օլա պիլիր : Ապին օ՝ սայիր քիմնէլէր իլէ կէօրիւշէրէք , օնլարտան՝ օնլար տախի սայիր քիմնէլէրտէն՝ վէ եինէ օնլար տա սայիրլէրտէն էօյրէնտիլէրինի էօյրէնմէյիլէ՝ օնուն ազլը ըլըգլանըր , վէ տիրլիւ տիրլիւ շէյլէրին պիլկիտի իլէ տօլար : Պու վէճհիլէ ինսան ա՛ղիմ՝ ա՛ղըլլը՝ վէ Ալլահ վէ ինսանլարա օլան ալագասընտան իլէրի կէլէն հէմ քէնտի նէֆսինէ օլան ա՛ղիմ վէ չօգ պօրճլարընը էտա էթմէյէ գատիր օ-

լուր : Պիղիմ շիմտի պիլտիյիմիզի պինլերձէ սէնէլէր ճէմ' օլուպ երղըլմը իլմ' խապինէսինաէն թաճսիլ էթմիշիզ : Զօգ քիմնէլէրին պաշգա պաշգա չալըշմալարը իլէ վէ պի-րի պիրի արտընձա չօգ սիլիիլէլէր կէլիպ կէչմէսի իլէ' իլմ' ու Ֆունուն շիմտիքի եիւճէ մէրթէպէսինէ վէ պուլուն-տուղու շէօճրէթէ էրմիշ տիր : Էէր պիր իշ վէ սանասթ վէ իլմ' շիմտի եէտիմիզտէ պուլունտուղու քէմալլէթէ պու դարիգ իլէ էրմիշ տիր . վէ ընլարըն շիմտի տիննեա-տէ պուլունան ինսան ճինսինէ իճսան էթտիքլէրի ալիմ մէնՓաամթ ու խայրըլարըն ճիւմլէսի' սոպէճէ սեյլէմէք վասիդասի իլէ իլէրի կէլիիշլէր տիր :

Լաքին սեյլէմէնին Տէփ գըլմէթի վէ Փայիտէսի' սո-պէճէ ընուն պէյան էթտիլի կէրլէպլէպէն Տասիլ օլմուշ տուր : Լալան պիր խապէր' Տիչ պիր իշիմիզէ եարամազ : Պիղիմ իշիմիզէ եարայան' շէյլէսին սակն հալնի պիլմէք տիր . վէ ընտան թաճսիլ էտէճէյիմիզ խայրը' եախօտ շէ-քէճէյիմիզ քէտէր' օլ Տալի պիլմէքտէն վէ օլ պիլլիլէ կէօրէ էտէճէյիմիզ ամէլ ու Տարաքէթտէն ասըլըր : Լամտի պուն-տան փէք աշիքեար տըր քի , պիղէ միւթալիւք օլան շէյ-լէրին խուսուսունտա եալան խապէր' պիղի Տէմ' խայրըր էլէ կէթիլմէքտէն կէրի գօր , Տէմ տէ քէտէր շէգմէյէ էօնիւմիւղէ պիր եօլ աչար : Մէսէլա' էյէր պիր ալըզվէ-րիշ խուսուսունտա պիղէ եալան խապէր վէրիլիրսէ , ընու էթտիլիմիզտէ' էնձամը զարարը չըգարըլ . էյէր շէյլէրին Փիլյաթը խուսուսունտա պիղէ եալան խապէր վէրիլիրսէ , ընլարը ալըր իքէն տէ' սաթարըքան տա զարար էտէրիզ . էյէր պիղէ Փարզ օլան շէյին խուսուսունտա եալան խա-պէր վէրիլիրսէ , ընու եա գուսուր քէսիր իճրա էտէրիզ . եա Տիչ իճրա էթմէզիզ . էյէր Ըլաճըն սըֆաթը վէ ի-րատէթի խուսուսունտա պիղէ եալան խապէր վէրիլիրսէ , ընա իպատէթ էթմէյէ ճէճտ էթտիլիմիզտէ պիլէ' ընու տարըլարըրըլ . էյէր խէլաս խուսուսունտա պիղէ եալան խա-պէր վէրիլիրսէ , ընու էլէ կէթիլմէզիզ : Լշպու շէյլէրին

վէ պիղէ միւթալիւք օլան ճիւղէ շէյլէրին խուսուսուն-
տա՝ եալան պիղէ Ֆայտէ էթմէզ , իլլա զարար էտէր : Պի-
ղէ պիլմէյէ իգթիզա էտէն՝ շէյլէրին սակնէ հալէ տիր . վէ
պունու պիղէ պէյան էթմէյէն հէր պիր խապէր՝ պիղէ
սատէճէ . քէտէր էտէր , վէ սալա էյլիք կէթիթմէզ :

Չ . Վ է եինէ՝ կէրէ.քլիյին իգթիզալը օլմասը՝ ինսանլա-
րըն արասընտա իթիմատըն Էալմէր գ թմէյի օլմասընտան
աշիքեար օլուր : Ինսան կիպի ա՛գլ ու խորաքէ մալիք օ-
լան զաթլարըն արասընա՝ իթիմատ զօլոզութիւնուն պա-
ղը արը : Խըրսըզլար վէ .քէսիճիլէր՝ վէ հէր տիրիւ Ֆէ-
նաքեարլար պէօլիւքլէրի պիլէ՝ չէնոյի մալէյնլէրինոյի ի-
թիմատ սաղլամասընը հէր հալտէ իգթիզալը պիր շէյ
պուլուրլար . վէ օնլար ախէր պիր պաղիլէ պիրիքտէ գալ-
մաղա միւթիւնսիւզ տիր : Պիր .քէրրէ օնլարըն արասըն-
տան իթիմատ պօզուլուն , վէ օնլար պիր սաա՝ թըն իչին-
տէ տաղըլըլար : Ինսան գըսմը էվիլէլա .քէնտի Լարա-
տըճըլարընըն՝ վէ անտէն սօնկրա ալիմ՝ պիր տէրէճէտէ
պիրի պիրինին եարտըմընա միւհթամտըլար : Տօղրու տօղ-
րույա ինսան էլինտէն պունճէ հիսապսրը պէրէքէթլէր
ալմըլըզ .քի , օնլարըն Ֆայիտէսինի ա՛գըլ էրմէ.քտէն ա-
ճիզ գալըր . վէ օնլար հէր կիւնքի սէլամէթիմիղէ վէ բա-
համթըմըլա՝ վէ էմին օլմամըլա՝ վէ չօգ տէֆա էօմիլիւմիւ-
ղին հըֆը օլմասընա հէր վէճ՛իլէ իգթիզալը արըլար :
Օ՛կնկին քիմնէլէր՝ Ֆուգարա քիմնէլէրին իչլէտիքլէրի ի-
չէ միւհթամտըլար . վէ օպիր դարաֆտան Ֆուգարալար
տէ զէնկինլէրտէն ալտըզլարը իւճըլէթէ միւհթամտըլար :
Թէրզի վէ փապուչճու՝ պիրի պիրինէ միւհթամտըլար ,
վէ իքիտի պիրտէն է.քմէ.ք իչին շիֆթճիյէ միւհթամտըր .
վէ օպիր դարաֆտան՝ օ տա էսվապ իչին օնլարըն իքի-
սինէ միւհթամտըր : Ուսթա վէ չըրագ՝ խօճա վէ շայիրա՝
եօլճու վէ սիրիւճիւ՝ զապիզ՝ վէ զապիզ ալթընտա օլան-
լար , ճիւղէսի՝ ինսանըն ճիւղէ սընըֆլարը պիրի պիրինէ
միւհթամտըլար : Վիլ վապի՝ զուլոզութիւն՝ պու իչ թագ-

սիմի իլէ՛ վէ ատեմլէրին պիրի պիրի իլէ էմէքլէրինին հա-
սը լաթընը պուտէ յիշտիրմէ յիլէ տուրուը , օնուն րահաթ-
ըղը արթար , օնուն պէլալարընա գարըը գօնուըուը , վէ օ-
նուն սասա՛տէթի վէ էյիլլի իլէրի կէլըր : Վստի պու պէ-
րէքէթլէրին էլէ կէթ իրիլմէսի իչինն իգթիզա էտէն սե-
պէպլէրի գուլանտըղըմըգտա , հէր վէճճիլէ իգթիզալը
տըը .քի , ակտըլէրին վա՛տլէրինէ վէ սէօղլէրինէ կիւվէնէ-
լիմ : Դօճուգըուգումուգտան՝ թա սին քէմալիյէթիմինէ՛ վէ
թա իխթիար չաղընա էրէնէտէք դասա՛մ ու նաֆագամըլ՝
էսվապլարըմը՛ վէ կէրէք եաշամամըզա կէրէք րահաթըղը-
մըզա մուգլագա իգթիզալը օլան սայիր հիսսպսըղ շէյլէր ի-
չինն աթալարըմըզա վէ ակտըր .քիմէլէրէ կիւվէնմէյէ մէճ-
պուը օլուրուը : ()նլարա կիւվէնտիյիմիղ շէյլէր փէք իգթի-
զալը տըր . վէ հէր կիւն՝ հէր սասա՛թ՝ հէր տագիգա օնլար պի-
ղէ վէրիլըլէր : Պու վէճճիլէ Նէնաթ՝ հէր եէրտէ վէ հէր
վագըթտա իգթիզալը տըր . պիւթիւն է՛ օմիրիմիւզտէ՛ հէր
կիւն՝ հէր սասա՛թ վէ հէր տագիգա ալագամըղ օլան հէր պիր
քիմէյէ իթիմատ էթմէյէ ազ չօգ մէճպուրուը : Վթիմատ
էթմէք պիղէ՛ նէֆէս ալմագ կիպի դապիաթտան կէլըր կիպի
տիր . վէ օնու էթտիյիմիզտէն՝ պունուն գատար ազ խա-
պէրիմիղ օլուը : Վչպու իթիմատ՝ զովողութիւնուն էյլլիլի-
նէ՛ տէմէյիմ վարըղընա՛ զայէթ իգթիզալը տըր : ()ն-
սուը՝ պիղ Ֆիլվագիլ՝ հիչ պիր շէյ պիլէմէղիղ , հիչ պիր
շէյ քէսպ էտէմէղիղ , հիչ պիր շէյ լաղըմ՝ օլտուղու կիպի
էտէմէղիղ : Վքին իթիմատ՝ եալընըղ օլ գէման պուլունա
պիլիր .քի , ատեմլէր՝ վա՛տլէրինտէ վէ սէօղլէրինտէ կէրէք
չըգարլար , վէ օնլարա իթիմատ օլունան շէյլէրտէ կէրէք
չըգարլար : Վտէմլէր՝ հէր նէ գատար սէօղլէրինտէ եալան
չըգարլարսա , հէման օգատար տա օնլարըն իւղլէրինտէն
իթիմատ գալգար , վէ զովողութիւնուն պէօյիւք պաղը չէօ-
ղիւլուպ տաղըըըր :

3. Վ է հինէ՛ կէրէքլիք քէնտի նէֆսիմիլլին էյլլիլի իչինն
զայէթ իգթիզալը տըր : ()նսուը՝ կէրէյի կիպի ֆագիլիլէթ

սահիպի վէ սաստեթիւն՝ եւ այլմէ ֆայիտայլ օլամազըզ : Պիր առեմ՝ հէր նէ գատար սայիր խուսուսարտա անէս օլուր իսէ , կերչէքլիքաէ նօզսան օլտուղու թագտիրտէ՝ սահիհան ֆաղիլէթլու օլամազ : Պաշլըճա ֆաղիլէթլուրն պիրինէ պիր գայզըսըլըզ կէօսթէրմէք՝ պագի ֆաղիլէթլուրն ճիւմլէսինտէ պիր պօզղունլուզ նիշանը տըր , վէ եիւրէյին պիր ֆասիտ հալտէ օլտուղունու պէյան էտէր : Աքին կերչէք սէօյլէմէյէ պիր իսթիտատ՝ ճիւմլէ էյի ակլէագ ու մէշըէպին թէմէլի տիր . վէ պիր լէքէսիլ իսմէ հէր վէճհիլէ իգթիղալը տըր : Շ էօյլէ քի՝ պիր ֆէնա առեմ պիլէ՝ էյէր տայիմա կերչէք սէօյլէր տէյիլթանըլըյօր իսէ , կէօրիւնիւշտէ վաֆիր իթիպարէ մալիք օլուր . լաքին եալանճը օլան՝ հէր հալտէ խօր կէօրիւլիւր : Այալան՝ օլ գատար ալէագ պիր թէօհմէթ տիր քի , պիր առեմէ եալանճը տէմէք՝ ծնու սէօյմէք սայըլըյօր , քի պունու էտէն՝ զապիլ գարիֆէթի իլէ թէտիպէ միւսթահազգ օլուրյօր : Պիր առեմ եալանճը օլտուգտան սօնկրա՝ ծնա պագի ֆաղիլէթլուրտէն հանլըսը քեար էտէ պիլիր : (Նուն խարապ օլմուշ շան ու շէօհրէթիտէն քէնտինէ նէ՞ գալտը : Նսա արթըզ հազըր սայան՝ աղըլը՝ իթիմատէ լայըգ՝ մերհամէթի՝ անղիլ՝ էյի՝ տէնէ պիլիլիմի : Խայըր . ծնուն բարոյականճէ էյլլի պիլիւն պիլիւնէ կէլիլ կիթմիշ տիր : (Նուն մէշըէպի՝ շէյթանըն մէշըէպինին պիր մուխթասարը տըր , քի Օ՝ «եալանճը տըր» : Աստա Աֆէնտիմիլին օլ գօրգուլու սէօլէրինէ կէօրէ , «() իպթիտատան առեմ հօլտիրիւճիւ իտի , վէ կերչէքլիքաէ տուրմատը . զիրա ծնտա կերչէքլիք եօգտուր . եալանը սէօյլէտիլի վագըթ՝ քէնտինինքիլէրտէն սէօյլէր . զիրա Օ՝ եալանըն սէօյլէյիճիսի՝ վէ ծնուն պապասը տըր» : Հնիլ . թ . 44 : Այէր զէմանէտէ՝ արամըգտա եալան սէօյլէմէք օլ գատար իբրահիմը վէ խօրլուգ իլէ պաղըլմայօր իսէ , պունտան սատէճէ պու պէյան օլունույօր քի , պու քէօթիլիւք՝ եիւրէյի գօրգու իլէ տօլտուրամագ պիր իշթա-

Հար պուրմուշ տուր , վէ պու խուսուստա ա՛մմէնին զի իւ՛-
մի ղպյէթ Փասիա օլմուշ տուր :

Հէմ տախի սահիհան սաա՛տէթլի օլմագ իչլեն պիր
քիմնէ քէնախնէ իթիպար էթմէլի տիր : (Նոուն իրզճ-
մասնքը՝ էյի շէհատէթ վէրմէլի տիր . քէնաի եիւրէյի՛
կերչէքլէյէ վէ էյլէյէ մուհապպէթինէ՛ օնուն խուլուսի
փաքըղընա վէ հագիդաթընա վէ աիշարքի ամէլ ու հա-
րաքէթինին սօղըուլուղընա շէհատէթ էթմէլի տիր :
Խշճմտանք՝ Եօգարըտա զէր օլունտուղու կիպի՛ տայիմա
կերչէքլէքտէն հազգ էտէր , տայիմա կերչէքլէյի սէօյլէմէք-
տէ ըիզա վէրիր . վէ պու ըիզա վէրմէսինի տայիմա ճա-
նա խապէր վէրիր : Իշպու գալպին ըազի օլմասընա ըու-
պար օլաճագ զէվք փէք ազ պուլունուր . ղպյէթ ազիմ՝
Ֆէրրահլըգ վէրիր . թէսէլլի՛ ըահաթլըգ վէ իւմիա իլէ սօ-
լու տուր : Աքին եալանճը քիմնէ՛ պու եիւրէք ըիզասըն-
տան հասիլ օլան լէղզէթին՛ պու թէսէլլինին վէ ըահաթ-
լըղըն վէ իւմիտին սէֆաա՛թընտան մահրում տուր :

Պիղիմ Ֆայտալը օլմամըղ տախի՛ իսմիմիզին էյլլիննէ
եա քէօթիւլիյիլենէ պաղը տըր : Իհթիմալ քի պա-
ղը քէրրէ եալան սէօյլէյէն պաղը քիմնէլէր էյլլք էտէ-
լէր , վէ չօգ խուսուսլարտա Ֆայիտէլի օլալէր : Աքին
օնլարըն էյլլք էթմէսի՛ օնլարըն սայլէ էյի ախլէաղլա-
րընտան իլէրի կէլիր : (Նլար՝ հէր նէ գատար եալանճը՛
հիլէքեար վէ ալոտաորճը՛ եախօտ իթիմատէ լայըտըզ օ-
լուրլարսա , հէման օգատար տա օնլարըն սէօլու իլէ ա-
մէլ օլունմաղ , վէ օնլարըն նուֆուզու ղայ՝ օլուր : (Նս-
լար՝ ախէր քիմնէլէրի նէ՛ իքքեաթ էտէ պիլլրլէր , նէ՛ տէ
գանտըրա պիլլրլէր . հէմ ախէրլէրի տախի օնլար իլէ
պիր աղըր եախօա Ֆայտալը իշէ կիրիշմէզլէր : Ինսան
զըամը՛ քէնաի իրատէթլէրի իլէ իթիմատ էտէմէտիլլէրի
քիմնէլէրի՛ քէնաի մասլահաթլարը իւզէրիննէ գօմազլար :
Ալտանմագ գօրգուսու՛ մասլահաթլարը հիլէքեար քիմ-
սէլլին էլինտէ օլտուղու զէման տոյտուղումուզ եիւ-

րէք ըստ ճանաչման ձևով ձեռնարկէ՝ թէ զ օնլարտան այրըլ-
մաղա պիղի մէճպուր էտերէր : Պունուն կիպի պիր տիւ-
նեատա՝ եարտրմա միւհթաճ պուգատար էղիյէթ վէ պու-
գատար միւհթաճըգ , ըջգլանմաղա միւհթաճ պուգա-
տար գարանըգ , տէֆ՝ օլունմաղա միւհթաճ պուգատար
ղուլունմաթ վէ ֆէնալըգ , փաքլէնմէյէ միւհթաճ պուգա-
տար գապահաթ վէ պուգատար մուրտարըգ վար իքէն ,
էյիլք էթմէյէ նուֆուղ ու գուարէթ՝ ինսանըն մալիք օլա-
պիլէճէյի պերէքէթլէրին էն պէօյիւյիւնիւն պիրի տիր :
Նալանճը քիմսէ՝ իշպու նուֆուղտան՝ պու գուարէթաէն
քէնտի իրատէթի իլէ քէնտիսի մահրում էտեր :

4. Ս է հինէ՝ կերչէքլիյի իգթիզալը օլմասը՝ եալան-
տան հասըլ օլան քէօթիւլիւքլէրտէն պէյան օլունուր :
Պունլարըն պաղըսը՝ եօգարըտա զիքր օլունմուշտուր . լա-
քին պու խուսուս՝ մախսուսէն տիգգաթ օլունմաղա լայըգ
տըր : խղճմտանքըն ըստ ճանաչման ձևով ձեռնարկէ՝ թէ զ օնլարտան
քէնտիմիղին իթիպար գըրղընըղը՝ եիւրէք ըստ ճանաչման
վէ թէսէլլինին զայ՝ օլմասը՝ նամ ու շէօհթէթ գըրղընը-
ղը զիքր օլունմուշտար տըր . լաքին հէփիսի սէօյլէնմիշ տէ-
յիլ տիր : Նալանճը քիմսէ՝ եալանը մէյտանա չըգմադ
գօրգուսունտան , տայիմա էղիյէթ իշինտէ պուլունուր . օ՝
հիշ պիր վաղըթ էմին տէյիլ տիր : Սնուն գապահաթը-
նըն մէյտանա չըգարմասը՝ տայիմա ինսան ճինսիսիս մէն-
ֆաթթընա պուգատար եարար՝ վէ պուգատար քերրէ
ֆիլվաղի՝ մէյտանա չըգարըլմըշ տըր քի , եաղայը էլէ վեր-
մէնին թէհլէքէսի տայիմա աղիմ տիր , վէ օնուն եիւրէ-
յիսի տայիմա գօրգու իլէ տօլտուրմուշ դութար : Ս՝ պու
խուսուստան օղրայաճաղը ըստ ճանաչման ձևով ձեռնարկէ՝ թէ զ օնլարտան
օլմագտան՝ սիթէմտէն՝ թէքտիրտէն վէ շէքէճէյի ճէգա-
տան գօրգար : Սնուն եիւրէյի՝ տայիմա պիր գօրգու վէ
իւրքմէք իշինտէ պուլունուր : Նալանը մէյտանա չըգարը
վաղըթ՝ քի պու սայքի էլպէթթէ օլաճագ տըր , տէր Լէր
եալանտան իլէրի կէլէճէք ֆէնալըղլարըն էօյնիւնիւ ալ-

մագ իչին՝ սայիր չօգ եալանլար իճատ էթմէյէ մէճպուր օլուր : Աէրէքլէք տայիմ սատէ վէ սողուու տուր . վէ պէօյլէ պիր ճատտէ եօլտուր .քի , օնտա եիւրիւյէն ատէմ տիվանէ օլսա պիլէ՝ եանղլը կիթմէյէ գօրգու եօգ տուր : Այալան իսէ էյրի վէ չէրփէշիք վէ դարանլըգ սօգագ տրքի , օնտա եիւրիւյէն թէգ եօլունու շաշրրպ զայպ օլուր : Հիչ պիր եալանճրյա՝ օնուն սատէճէ պիր թէք եալանը քէնտինին պաշընա կէթիրէճէք Ֆէնալըգլարըն նէվինի վէ սայըսընը փէշին պիլմէյէ միւմքիւն տէյիլ տիր : Ա է քէնտինի օնլարտան սագընտրըմագ իչին ատէթա օնուն դութատուղու եօլ՝ պիրի պիրի արտըսրա պիր թագըմ եալանլարա տիւզմէք տիր : Պունճիլէյին պիր եալան պիր սայիր եալան սողուրուր , վէ օտա եինէ պիր պաշգա՝ վէ օ տա պիր սայիր եալան սողուրուր . վէ պու եօլու դութան ատէմ՝ գաչ եալան սէօյլէյէճէյինի վէ սօնու նէրէյէ վարաճաղընը պիլէմէզ . լաքին քէնտինի ալտաթարգլարը վագըթ՝ չօգ քէրրէ օլուր .քի տարըլըր , վէ օնու ալտաթանը շիտտէթ իլէ թէքտիր էտիպ օնտան էօճ ալը :

Ա ագա՝ տիւնեանըն պա՛ղը թարաֆլարընտա պա՛ղը տէֆա՝ պիր եալան սէօյլէմէք՝ ատէմէ իթիպար գըրընլըղ կէթիրմէզ , վէ օնու միւթէպէր քիմնէլէր իլէ գօնուլմագտան կէրի էթմէզ , վէ Ֆայտալը հէմ միւթէպէր պիր քիսպ ու մասլահաթ էլտէն գաչըրմասընա կիրիֆթար էթմէզ : Աաքին Վրիսթիանլըգ գուվլէթ պուլուպ քէնտի սալիհ թէսիրինի ինսանըն եիւրէյինէ վէ էօմիւնէ եայմըլ իտիյի մահալէրտէ՝ էօյլէ տէյիլտիր . Վրիսթիանլըղըն գանունլարը եիւրէքտէ իշլէմիշ օլան հէր պիր պէլտէ մապէյնինտէ՝ եալանճը քիմնէ ալագ պիր ատէմ սայըլըր . միւթէպէր ատէմէր օնուն իլէ գօնուլուպ իւլֆէթ էթմէքտէն ութանըլար . վէ հիչ պիր միւթէպէր քիմնէ օնու քէնտի իշինտէ գուլանմագ : Պունտան պէօյլէ չօգ քէրրէ օլուր .քի , պու Ֆէնալըգլարըն սօնու Փագըրըղա տայանըր : Տօղուլուգտա պուլունուպտա Փագիրիլյէ տիւ-

շէն ատէմին իժիպարը ասլա գըրը լմաղ . պէօյէ Փագիր-
 լիք ասլըպ տէյիլ տիր : Աքին Փըսգ ու Ֆիւճիւրտէն կէ-
 լէն Փագիրլիք՝ իժիպար գըրընլըղը կէթիրիր : Ալալանճը
 քիմնէ՝ հալանլարը իլէ գազանամատըղը շէյի էլէ կէթիր-
 մէք իչիւն Տիլէյէ սափմաղա՝ վէ Տիլէ իլէ էլէ կէթիրէմէտի-
 յի շէյի գազանամաղ իչիւն խըրսըղըղա սափմաղա չօգ զօր
 չէգմէղ : Օհրա պիր շէյտէ տօղըու օլմնյան քիմնէ՝ իքի
 շէյտէ տախի էյրի օլա պիլիր : Ալալան սէօյէյէն ատէմ՝
 Տիլէ տա էտէր , վէ Տիլէ էտէն ատէմ՝ խըրսըղըղ տա է-
 տէր : Պասըղըղըն եօլու՝ եօգուշ աշաղա պիր եօլ տուր :
 Պու Փըսգլարըն ճիւմլէսի թէղ սապիթ ասէթլէր օլուր .
 վէ պու ասէթլէր կիւնտէն կիւնէ թաղէ գուվլէթ գա-
 զանըպ , ատէմ տոյմաղտան՝ եիրէյի գաթըլանըր , վէ օ-
 նուն էօմրիւ Փասիտ օլուր , օնուն խղճմտանքը տաղանըր ,
 վէ օ՝ րէտտ օլունմուշ ագըլա թէսլիմ օլունուր : Աագի-
 գաթ՝ ճիւմլէսի պու Փէսատըն վէ խարապըղըն մէնղիլի-
 նի պաշտան սօնունա գատար ալմաղար : Չօգ քիմնէլէր
 վար քի , սատէճէ զարարըղ տէնիլէն հալանլար՝ հանի
 մօտամսիճէ հալանլար սէօյէրլէր : (Նլարա՝ զավալը Փա-
 գըր հալանճը սըրասընա գօնմագ միւհազասը պիր
 տիթրէմէք կէթիրիր : (Նլար քէնտիլէրինի պուգատար
 ալագ սայմաղար : Ասյըր , օնլար էօյլէ տէյիլլէր . օնլար՝
 «Պէն Ալահտան գօրգարըմ՝ պէն հալանը սէվմէմ՝» պա-
 ղըրըլար : Աքին Տէր նէ իսէ՝ օնլարըն սէօղիւնէ իժի-
 մատ օլունամաղ : Օհրա պունուն պէօյիւք Փարգը նէ-
 րէտէ տիր . ատէմին կիյտիյի էսվապտամը , եա օնուն մա-
 լիք օլտուղու մալ ու զանիմէթտէ՞ մի , եօգսամը ալէմտէ
 պուլունտուղու եիւքսէք մէրթէպէտէտիր : Ասյըր , էօյլէ
 տէյիլ տիր . կէրչէք՝ կէրչէք , վէ հալան՝ հալան տըր . վէ
 օնու սէօյլէյէն տիլէնճի տէ օլսա՝ պիր պէյտէ օլսա՝ Փէյ-
 լոսօֆ տա օլսա՝ տիվանէ տէ օլսա Տիլչ պիր Փարգը եօգ
 տուր : Ալէ պիր ատէմին իժիպարը Տէր նէ գատար չօգ
 օլուրսա , ալէմտէ օնուն ըութպէսի Տէր նէ գատար եիւք-

սէք օլուրսա, հէր նէգատար օգուճուշ վէ ա՛լիմ օլուրսա, սէօյլէտիյի եալան քէնտինտէ օլգատար զիյատէ ֆէնա՛ վէ հասիլաթլէրինտէ օլգատար զիյատէ զարարլը օլուր :

Իշպու սէօյլէտիլքլէրիմիլ Եալան սէօյլէյէն պիր թէք քիմնէնին պաշընա կէլէն քէօթիլլիլքլէր տիր : Լաքին ումոմէն ալէմէ նազար էյլէ : Պիր Փամիլեայէ՛ պիր մահալլէյէ՛ պիր քէօյէ՛ պիր շէհիրէ նազար էյլէ : Եալանճըլըղըն քէօթիլլիլքլէրի հէր եհրտէ պիր տիր : Իշէր պիր Փամիլեանըն ճիւմլէ աղալարը եալան սէօյլէրլէր իսէ, օլ Փամիլեատա սէվիլլէճէք վէլէյի տիր տէյէճէք նէ՞ գալըր : Վօճա վէ գարը՛ աթալար վէ չօճուզլար՛ գարտաշար վէ գըզգարտաշար հէփիսի՛ հէփիսի պիրի պիրինէ եալան սէօյլէրլէր, վէ ալտաթըրլար հէմ ալտանըրլար . կերչէքլիք նապէտիտ օլտու, վէ հէփ իթիմատ գալմատը : Իշյվա՛հ, պու՛ մէլէքլէրի աղատաճագ պիր սէյրան տրը : Փամիլեա տաշիրէսի տիւնեա իւզերինտէ էն դաթըլ վէ էն սէվիլլէճէք ա՛ղիլ ճէմաա՛թ օլմալը . կէօյիւն պիր նումունէսի օլմալը : Լաքին պու թագտիրտէ էյվա՛հ ճէհէննէմին նումունէսի օլմուշտուր : Ը՛հ, պէօյլէ պիր Փամիլեանըն պիր ա՛զասը օլմուշ օլմաղա քի՞մ արղուլէյէ պիլըր : Պունճիլլէյին եալան սէօյլէյէն չօճուզլարըն անասը պապասը օլմուշ օլմաղա քի՞մ արղուլէր . պէօյլէ եալանճը պապա վէ անանըն էվլատը օլմուշ օլմաղա քի՞մ արղուլէր : Ը՛հ, պու տիւնեատա եալանճը ագրապամ՛ օլմագտան իսէ, պապասըլ վէ անասըլ՛ գարընտաշարլ վէ գըզգարընտաշարլ խըսըմսըլ վէ տօսթսուզ օլմասընը պին գաթ էվլա սայարըմ : Պու միսիլլի պիր սէյրան՛ ալէմտէ նէ՞ տերէճէլէրտէ ա՛ղիմ ֆէսատ մէքթէպի կէօրիւնմէլի տիր : Պու Փամիլեանըն աղալարը պիլթիւն միլթթէտի էօմիւրլէրինտէ Փըսգու Ֆիւճիւր վէ կիւնահ գարիգինին հա՞նկը եօլարընա սափաճագլարընը քի՞մ փէլին սէօյլէյէ պիլըր : Սապիթ օլմուշ Փըսգու Ֆիւճիւրտէն ի՛ պարէթ պիր խարապաթի էօմիւր՛ նէ՞ գատար սայըսըլ քիմնէլէրտէ՛ չօճուզլուզ

վագթընտա պիր արդուլանան շէյի էլէ կէթիրմէք՝ եախօտ պիր մէհէլիլ գապահաթը սաղլամագ մէրամը իլէ պիր Լէք եալան սէօյլէմէքտէն պաշլանմըլ տըր : Ա է նէ՞ գատար պու միսիլի Փամիլեալար վար քի , խարապըգ եօլունա իլք ատըմը պիր Լէք եալան սէօյլէմիշ օլան պիր Փասիտ էվլատըն եարամաղըղը սէպէպի իլէ՞ գասավէթ տէրեասընա դարգ օլտուլար , ըեղալէթէ կիրիֆթար օլտուլար , վէ կէլէճէք զէմանտէ նայիլ օլաճագլարը ըահաթ ու խօշ հալէ տայիր իւմիտլերի գաղիան մահվ օլուպ պօշա չըգտըլար : Աքին միլէթ ու դարիֆէլէր՝ վէ շէհիր՝ գասապալար վէ քէօյլէր՝ թէք թէք Փամիլեալարըն ա՛ղալարընտան եափըլմըլար տըր : Ա է թէք Փամիլեալարըն ախէագ ու մէշրէպլէրի նասէլ իսէ , օլ Փամիլեալարտան եափըլմըլ օլան ճէմանա՛թըն տախի հալ ու հիլէթ էօյլէ օլուր : Այէր չօճուգլար կերէքըլիյէ ըաղպէթ էթմէղէրսէ , փէք իհթիմալ տըր քի՛ պէօյիտիւքլէրի վագըթ տախի էօյլէ էտէճէքլէր : Այէր ատէմլէր քէնտի Փամիլեալարընտա եալան սէօյլէրլէրսէ , ա՛մմէ իլէ ա՛լեագալարընտա տախի եալան սէօյլէրլէր : Այէր հիւքիւմէթ ալթիթընտա օլանլարըն մապէյնինտէ եալանճըլըգ ալէսսէվի պիր շէյ իսէ , օնլարըն իւղէրինտէ հիւքիւմէթ սիւրէն հաքիմլէրին արասընտա տախի ալէսսէվի օլմուշ օլմալը տըր : Իմտի պիր խալգտա՛ եալան կերէքըլիյին՝ վէ իթիմատըղըգ իլէ շիւպհէ իթիմատըն եերինի գափաճագ օլուրսա , օլ խալգըն բարոյակսան հալի նէ՞ օլմալը տըր : () նտա՝ “շէրաս՛թ կերի տէօնտիւ , վէ սատագաթ իրագտան տուրտու . զերա կերէքըլէք մէյտանա տիւշտիւ , վէ տօղըրուլուգ կէլմէյէ գատիր օլմատըր” : Աստ . ճ . 14 : () Ը ճէմանա՛թտա՝ հէր մէրթէպէ քիմնէլէրին արասընտա դատն միսալի պիր փէք Փէնա իլլէթ եայըլմըլ տըր , վէ պուլաշտըղը հէփ քիմնէլէրին պիւթիւն սաղըղընը խարապ էտէնէտէք թէլէֆ վէ հէլաք էտէյօր : Պապա՛ քէնտի վատինի իճրա էթմէյէ Ֆիքրի եօղիքէն , օղլունուն իգաս՛թ-

սրղըրընը այժմ էժմէյէ վա՛տլէր էտէր : Վ յախտէ՛ օ տա պու խուսուս իչիւն՝ իճրասընը էժմէյէ ֆիքրի օլմայան թէտիպ իլէ թէհտիտ էտէր : Տատալար՝ չօճուգլարըն գուլադլարընը էնվա՛ի եալան վէ գօրգուլու մասալար իլէ տօլտուրուրլար : Խիղմէժքեարլար՝ սաթուն ալտըգլարը շէյլէրին պէհալէրի իչիւն եալանլար տիւղէրլէր : Հէքիմլէր՝ խաստա էօլիւմ տէրէճէսինտէ իքէն՝ «գօրգումս, գօրգումս, հիչ պիր շէյ եօգ տուր» եախօտ պունուն կիպի պիր շէյ սէօյլէյէրէք, սալա թէհլէքէ եօգ տէյիւ ինանտըրըրլար : Տիւքեանճը՝ փաղարըգտա տիրլիւ տիրլիւ եալանլար իլէ մալինի մէտհ էտէրէք սէնի ալտաթմաղա սալալըր : Վէնասթ սահիպի սէօզ վէրիր, լաքին սէօղիւնտէ տուրմաղ : Աիւնտէլէքճի՛ պիր կիւնլիւք իշի իւչ կիւնտէ պիթէր տէյիւ սէնի գանտըրմաղա պագա : Ընէնճիփէր՝ օն փարայ իչիւն՝ սանա վերտիյի սէօղիւ պօզուպ սէնին իւշինի եիւղ իւսթիւնէ պրաղըր : Թիւճճար՝ եալանլարը իլէ մալընը սանա իքի գաթ պահասընտա եութտուրուր : Տիլէնճի՛ սէնի պիր եալան սագաթըգ իլէ ալտատըր : Այալան տօսթ՝ սէնի ալտատըպ րահնէյէ օղրատըր : Այալան շահաի եէմին էտիպ՝ սէնին հագգընը իպգալ էթտիրիր : Ալտասհանէ էտիճի սէնի ալտաթըպ՝ սանա քէնտինի էյի պէլլիլէտիր : Վ է եալանճը խօճա սէնի ալտատըպ՝ կէրչէքլիքտէն՝ Փաղիլէթտէն վէ կէօքտէն մահրոււմ գօր : Խիւլասէի քէլամ կէրչէքլէք վէ էմինլէք՝ ինսան էօմրիւնիւն հէր պիր խուսուսունտա վէ հէր պիր հալինտէ ա՛մմէնին խօշ հալ՝ վէ Փաղիլէթլու վէ սաա՛տէթլու օլմասընա սէպէպ օլուր, վէ հիսապսըղ պէլա ու տէրալէրտէն էմին սագլար վէ օնլարքն օլմամասը՝ հիսապսըղ Փամիլեալարըն վէ պիր չօգ ճէմասթ ու միլլէթլէրին խարապ ու պէրպատ օլմասընա վէսիլէ օլմուչ տուր : Աէրչէքլէքսիպ՝ ատէմ սաա՛տէթլու օլամաղ, պիր Փամիլեա սաա՛տէթլու օլամաղ, պիր մահալէ՛ պիր քէօյ՝ պիր շէհիր սաա՛տէթլու օլամաղ, օնսուղ տիւննտտէ հիչ պիր միլլէթ սաա՛տէթլու օլամաղ :

Եւրոպայի տիրանաւորացի տէրէնքը , վէ օնու՝ չօգ կիւնահարտան վէ փէք չօգ տէր ու պէլալարտան խէլասէտէրսին :
 Գ. Ը ինքի Եւրոպայի հազարնա Եւրոպայի օլու-նան պէհանէ վէ Ե՛օլու-րէրի Թուրքա Եւրոպայի

Իշպու Եւրոպայի տիրանաւորացի տէրէնքը , վէ օնու՝ չօգ կիւնահարտան վէ փէք չօգ տէր ու պէլալարտան խէլասէտէրսին :
 Գ. Ը ինքի Եւրոպայի հազարնա Եւրոպայի օլու-նան պէհանէ վէ Ե՛օլու-րէրի Թուրքա Եւրոպայի

Փէք էյի , տէյէլիմ՝ քի էօյլէ օլսուն , վէ “Տօղրուլուգ իլէ Փագրուրլուգ՝ Տիլլէ իլէ կէլէն մալտարլուգտան տահա էյի տէյիլիմ , վէ անլիմ՝ Սօղրուլուգտան՝ Վատագալիմ իլէ օլան ալ շէյ՝ չօգ հարամ հասիլալիմտան էյի տիր՝ (Մատի , ԺԳ . 8) տէտիլի տօղրու տէյիլիմ” տէյիլ սիւվալ էլիմէսի-նի պիր թարաֆա պրաղալիմ : Տէյէլիմ՝ քի՝ պիր ատէմ տօղրուլուգ իլէ իլինի իլէրի կէօթիւրէմէզ , լաքին պունու սիւալ էտէ պիլիլիլ . հարամ իլէ գաղանըլըլ մալտան պիր խալըր կէօթիւլիլըլիմ . վէ պու միսիլի գաղանըլըլ մալտան պիր ատէմ քէնտինի պու տիրանանըլ պէլալարըն-տան էմին սագլայա պիլիլիմ , պէօյլէ մալըն վասիլասի իլէ՝ Մալահըն ըրղասընը գաղանա պիլիլիմ , էլէրի Եւրո-պայի վէ հիլէնին մէյլէրի իլէ տօլու օլարապ՝ Մալահըն շէ-րաալիլիմ չըգմաղա ճէսարէթ էտէպիլիլիմ , օլ քիմ-սէ՝ էօթիւլիլի կիւլիլի կիւնէրիլիլի Մալահ թասալէա-նըն էմրի շէրիլիլիլիլի պօղմագտա կէլիլիլիլի թագալիլ-տէ՝ Մալահտան կիւնահարընըն անլիլիլի վէ էպէտի էօթիլ-րիլ գալապ էլիմէյէ ճէսարէթ էտէ պիլիլիլի : ()նա փաք էլէր վէ թէմիլ խըլմտանը իլէ Փուգարալարըն Փագրիլ օլմասը՝ պիլիլիլի ճանը գապահալիլ վէ Եւրոպայի իլէ գալիլիլիլիլ օլմագտան չօգ խալըրլու տէյիլիլի : Եւրոպայի տիրանանըն միւլիլիլիլի իլիլիլիլիլի օլուլու սահիհ Եւրոպայի :

Այսպէս պիտի իրաւածի պիտի Փաղիւղի վէ օնտան իլերի կէտէն սրգընթըլարա կիրիֆթար էտէճէք թէնպիհնէրմի վերմիշ տիր : Ատէմէր միւթի՛ւ՛ էյի վէ ա՛ղիզ օլմագ ի- չին՝ Փաղիւղէ՛ր մի օլմագ լապճ՛ կէտէր : Տօղրուլուգ՝ կեր- չէքլիք վէ էյլիք՝ առէմին իշինին իլերի վարմասընա զըտտ շէյլէրմի տիրէր : Խա՛յըր , կօյլէր ԿէյիլԿիլ : Պիր առէմ՝ Այսպէս թէնպիհնէրինէ՛ Այսպէս կէտէ թէնպիհնէրինէ ի- դաս՛թ Կիլ Կիլիլ , վէ օնուն իշի տէ իլերի կիտէ պիլիլ : Ապիգաթ՛ խօշ խալտէ օլմանըն՝ ճատտէ կօլու կերչէք- լիք վէ Փաղիւղթար . եալան՝ ճիլէ վէ ալտատըճըլըգ գուլանան առէմին իտէ , պիր զէման իշի իլերի վարըպ օլ քիմնէ մալ երզա պիլիլ . լաքին օ մալին սէֆասընը ախեր- լերի սիւրէճէք : “ Արամ՝ մալ էտինէն՝ եիւմուրգալարը- նը գըղտըրըպ եավըու չըգարամայան քէքլիք կիպի՛ օնու կիւնլերինին եարըսընտա պրաղաճագ , վէ սօնունտա տէ- լի օլաճագ ” : Երէ՛մ . ԺԷ . 11 : Աքին պիլ ա՛քս՝ Ղաւիթ մարգարէ շէհատէթ էտէրէք տէր քի , “ Ղէնճ՛ իտիմ՝ վէ գօճատըմ՝ , վէ սատըղը թէրք օլունմուշ՝ եա զիւրրիլէթի- նի էքմէք տիլէնմիշ կէօրմէտիմ ” : Սաղ . ԼԷ . 25 :

Թասմին էտէլիմ՝ քի , պիր թիւճճար աըշվերիշինտէ տօղրուլուգ վէ կերչէքլիքտէն զէրրէ գատար սախմաղ պիր կօլ գուլար . իհթիմալ քի օ՛ պաշատըղը իլք զէմանտէ պա՛ղը միւշթէրիսի իլէ փաղարըգ ույտուրամաղ . լաքին վարա՛ վարա օնուն ախլէագ ու մէշըէպի ալէսսէվի մալիմ օլտուղու զէման՝ օլ թիւճճար իլէ աըշվերիշ էթմէքտէն քիմ սագընա պիլիլ : Այլէմին իթիմատինէ մալիք օլմագ- տան պէօյիւք սէրմայէ օլմաղ : Պիր թէրղի՛ պիր տիւլ- կեր՝ պիր գույումճու՛ պիր չիլինկիր եախօտ պիր սայիր սէ- նաս՛թ սահիպի ճէր նէ օլուրսա օլուն՝ ալէմէ սէօ- զինտէ տուրուր պիլինմիշ օլտուղու թագտիրտէ , օնա իշ եափտըրմասընը սայիր պիր սէօղիննէ տուրմաղտան եափ- տըրմասընտան քիմ տահա էյի սայմաղ : Պունճիլէյին պիր քիմնէ՛ իշ պուլամայըպ աճըգտան էօլմէյէ միւմքի՛նն

մի : Տէյէլիմ քի կիւն գազանըր կիւն եէր դագըմընտան , մէսէլա՝ խըզմէթքեար , համմալ , րէնճիփէր , եա կէչինմէք խուսուսունտա սըզընթը չէքէն դագըմը քիմսէլէր տայիմա հէր պիր խուսուստա կէրչէք սէօյլէսէլէր , պունտան քէնտիլէրինէ պիր զարար կէլէպիլլըմի : Տասա զիյատէսի՝ էօյլէ էթսէլէր , օնլարա ալիմ Ֆայիտէ օլուպ տէրա՝ գապ օնլարըն հալի էյիյէ թէպտիլ օլմաղա պաշլամմըմը : Իշպու սիւալէրէ՝ նէ՞ ճէվապ վէրմէք լաղմ կէլտիյինէ տայիր հիչ քիմսէ շիւպհէտէ գալամալ : Լնսանլարըն պիրի պիրի իլէ ալաղալարընտա՝ արզուլանան պիր էյի շէյի էլէ կէթիրմէք՝ պիր էյի իշի իլէրի կէօթիրմէք՝ եա կէլէճէք օլան պիր պէլայը սավուշուրմագ՝ եախօտ հէր հանկը եօլտա օլուրսա օլսուն , պիր քիմսէ քէնտի րահատ ու սասա՞տէթի նէֆսիյէսինի արթըրմագ իշիւն եալան ու հիլէ եօլունա գալմաղա իգթիղա էլիպ : Պիր Վրիստոնեսայ շալիր տէր քի , «Վօրգաղար եալան սէօյլէրլէր . . . օնլար կէրչէք սէօյլէմէյէ ճէսարէթ էտէրլէրմի : Հիչ պիր շէյ իշիւն եալանա հաճէթ էօփ տուր : ()նա միւհթաճ օլան գապահատ՝ օնուն իլէ իքի գաթ պէօյիւր՝ : Լաքին պուրատա՝ ինսան դըսմընըն պէյնինտէ եալանըն հագընա կէչէն տիւրլիւ տիւրլիւ վէ չօգ էօյիւրլէրին ճիւմլէսինի զիքր էտիպ օնլարա գարըն ճէվապ վէրմէյէ միւրատըմըղ եօգ տուր : Լալան սէօյլէմէսի շէրի՝ վէ իգթիղալըմը տէյիւ սիւալին ճէվապը՝ պու սահիֆէլէրի եաղանտան վէ օգույանլարտան տահա չօգ հիւքմ ու նուֆուղա մալիք պիր Օլթտան վէրիլմիշ տիր . վէ շիմտի օլ հիւքմ ու նուֆուղա մալիք Օլթըն պու խուսուստա նէ՞ տէտիյինէ պալաղմ :

Պ. Ինթի էալանա գաղը՝ Լըլահըն Վէլտիլըն շէհապիլի-նի Տիւլապա էրիլիմ :

Պուրայա գատար՝ կէրչէքիլին իգթիղալը օլմասը՝ վէ եալանըն Ֆէնալըղարը իւղէրինէ պահս էյլէտիր . լաքին պու խուսուստա պիր քէրրէ՝ «Սօմօսա վէ շէհատէթէ՝՝ տա-

նըշտըըմըգտա՝ իշպու եալան սէօյլէմէնին տօղըճմու Ֆէ-
 նամը սիւալինէ՝ մասլահամը էպէտէն պիթիրէճէք տէ-
 րէճէտէ գաղը՝ ճէվապ ալըրըղ : Ալլահ (Թաալէա հիւ-
 քիւմէթ իլէ սէօյլէր , վէ օնուն քէստիյի սիճիլ՝ թէպտիլ
 օլունմաղ տըր : Պէնի տինկլէյէնլէր՝ էյէր իսթերլէր ի-
 սէ , տինկլէմէքտէն կերի չէքիլէպիլըլէր . պունու էթմէյէ
 հագգլարը վար , զիրա պէն տէ օնլար կիպի սատէճէ պիր
 ինսան ըմ : Ալլահն օնլար՝ Ալլահը տինկլէմէքտէն կերի չէ-
 քիլէմէզլէր . պունու էթմէյէ հագգլարը եօզ տուր : Իմտի
 Ալլահն պու փէք մուհիմ խուսուստա նէ տէտիյինի խիւ-
 լիւսի փաք իլէ տինկլէյին : Ալլահը չէքիլէյին հագգընա պուր-
 հան տէյիւ Ալլահըն Սէօղլենիւ թապտիմ էթտիյիմտէ՝
 իպթիտա պունու իշարէթ էտէրիմ քի ,

1. Ալլահն աճիմուշան քէնտի Վէլամընտա աչըգտան
 աչըղա վէ հիլմէթ իլէ վէ պիր չօզ տէֆա ստէմլէրտէն՝
 հէն ստէմլէրտէն կերչէյի սէօյլէմէյէ վէ եալան սէօյլէ-
 մէմէյէ մաղլուպ էթմիշ տիր : Վէլամընըն պիր չօզ եեր-
 լերինտէ՝ Րապպ պէօյլէ տեր .

Խըրըըըգ էթմէն , Եալան սէօյլէմէն վէ պիր պիրնիպէ
 ալլամիման : Պ խոր . ժթ . 11 :

Ինայէլէ վէ իլըլէքլէն սէնի լէերս էլլամիլէր , օնլարը պօյ-
 նունա պաղլա , օնլարը եիրէյինին լէվհասը իւզերինէ
 եաղ : Ալլահ . ք . 3 :

Լյլէյէճէյինիլ շէյլէր պունլար տըր . հէր պիրնիպէ գօն-
 շուսուսու իլըլէք սէօյլէմէն , գալուլարընըգտա հագգ վէ սէ-
 լամէթ իւզըն շէրասթ կէօրիւն : Օլոր . լը . 16 :

Օնուն իշին Եալանը բէպու էպիմ՝ հէր պիրնիպէ գալըն-
 րուլը ելէ իլըլէքլէն սէօյլէմէն : Լըվէս . ք . 25 :

Պիրի պիրինիլէ Եալան սէօյլէմէն : Ալլահ . ք . 9 :

Աման էյէր եիրէքլէրինիլտէ աճը հասէտ վէ զավղա-
 ճըլըղընըղ վար իսէ , էօյիւնիւպ կերչէքիլէ գարը Եալան
 սէօյլէմէն : Յալ . ք . 14 :

Ալլահըն Վէլամընտա եալանը եասաղ էտէն խանէլէ-

րին պա՛ղըսը պունւլար տըր : ()նլար պիղէ՛ Լ՛ւլաճըն աղ-
 զընտան կիպի կէլըրէր : ()նլար աչըգ տըր , վէ ճալն մուդ-
 լագ իւզըէ սէօյլէնիպ ասլա միւսաամտէ գապուլ էթմէզ-
 լէր : Պիր միգտար ագչէ գազանմագ՝ եա պիր խայրաթ
 էթմէք՝ գապաճաթլար էօրթմէք՝ պիր պէլայը սավուշ-
 տուրմագ՝ պիր աղլայան չօճուղու սիւքիւթ էթտիրմէք
 պիր խասթանըն գօրղուլարընը տէֆ՝ էթմէք իչիւն՝ եա-
 խօտ թաճալին օլունա պիլէն սայիր պիր սէպէպ իչիւն՝ ճէր
 նէ օլուրսա օլուն՝ կէրչէքլէյի պօլմասը շէրի վէ սօլըու
 տուր աէնմէտի : Լ՛ւլաճըն Վ՛էլամը պիղէ՛ էյլէք կէլին տէ-
 յիւ ֆէնա պիր շէյ իչլէմէսինէ միւսաամտէ էթմէզ : Լ՛ւլա-
 ճըն Վ՛էլամը՝ պա՛ղը Վ՛րիսթիանլարըն պէյնինտէ պուգա-
 տար ալէստէվի օլան՝ «մէրամ՝ վէսիլէյի ճագգ էտէր» սէօ-
 զընէնէրիզա վերմէզ : Խա՛յըր , վէսիլէյէրիզա վերմէզ . կէր-
 շէլէրիզա վէրիր : Պիլտէն ճէր պիր խօսուստա վէ ճէր
 պիր վագըթտա կէրչէքլէյի՝ վէ եալընըզ կէրչէքլէյի սէօյ-
 լէմէսինի գալապ էտէր : Խշպու տէտիքլէրիմիզին գուվլէ-
 թի , եալան շէճատէթին՝ Լ՛ւլաճըն փարմաղը իլէ գաշ լէվ-
 ճալէր իւզըրինէ եաղըրը՛՛ Լ՛ւլաճըն յաւիաննական օրէն-
 քինին իճմալի օլան օն թէնպիճին իչինտէ եասագ օլմուշ
 օլտուղունու ֆիքրէ կէթիլտիլիմիզտէ՝ տաճա էյի անկլա-
 շըլա պիլիր , քի պու եալան շէճատէթի օրատա՝ փութ-
 փերէսթըր՝ գաթը՛ խըրօրղըրգ վէ զինա եասագ օլտուգ-
 լարը մաճալտէ եան եանա գօնմո՛շլար . իմտի պունլարըն
 պիրինի կէօղէթմէյէ՛ վէ օպիրինի կէօղէթմէմէյէ ասլա
 պիր սէպէպիմիզ եօգ տուր :

2. Կանիա . եալան , Լ՛ւլաճըն Վ՛էլամընտա եիւզ եէթ-
 միշտէն զիյատէ մաճալէրտէ զիքր օլունույօր . վէ պունուն
 ճէր պիրինաէ եա աչըգտան աչըղա՝ եախօտ անկլաշըլանա
 կէօրէրէտա օլունմաղըգ՝ իքրաճըգ՝ ճիւքմի զազապ՝ եա-
 խօտ թէճաիա վէ թէքսիո իլէ սէօյլէնիր . ճիշ պիր եեր-
 տէրիզա վերմէքլէք եա միւսաամտէ իլէ պիլէ սէօյլէնմէզ :
 Պու տէտիլիմիզէ էօրնէք տէյիւ պու խանէլէրիվէրիրիզ .

«Րապալ պու ալթը շէյտէն իբրան կոկեր, վէ օնուն ճանընա եէտի շէյ մէքրուհ տուր. եիւճէ կէօղէր՝ Եալան րիւ վէ սուչսուղ դան տէօրէն էլէր. եարամաղ նիյէթէր գուրան եիւրէր, վէ քէմիլէ սէյիրթմէյէ աճէլէ էտէն ալաղլար» . Եալան նո-րդէ կոկէն Եալան շա-լոյ՝ վէ գարըն-տաշար արասընա նիղսլար սալան : Եալ . 16 — 19 :

Եալան րո-րոյ, Րապալ մէքրուհ րո-ր : Եալ . 22 :

Սիղին իլէ Ելաճընըն արասընը այըրան՝ եարամաղ-լըղարընըղ օլաու . վէ կիւնաճարընըղ (օնա՝) սիլտէն եիւղինիւ էօրթաիրաիւ, քի իշիթմէյէ . զիրա ալուճլա-րընըղ դան իլէ՝ վէ փարամաղարընըղ եարամաղըղ իլէ նաիաքլանտը . րո-րոյն Եալան սէյլէլէր՝ աիլէրի-նիղ եարամաղըղ թէլաֆֆիւղ էթաի . սատաղաթ իւղըէ տա՛վա կէօրէն եօգ՝ վէ հագգ իւղըէ շէրասթ էտէն եօգ տուր . հիշէ կիւվէնիպ պաղըլըղ սէյլէրէր՝ : Եալ . 8թ . 2 — 4 :

«Փասըղլար րաճմտէն պերու աղտըլար, գարնտան պէ-րու սաիւղ Եալան սէյլէրէր» : Սալ . 8թ . 3 :

«Եալան սէյլէլէրն՝ կէօղէրիմին էօնիւնէ գայիմ օլմայա-ճագ» : Սալ . 8թ . 7 :

«Նիլէպաղ Եալան նո-րդէ կոկեր» : Եալ . 25 :

«Նին տէտինիղ, Պիղ էօլիւմ իլէ ա՛հտ քէսիշաիք, վէ մէղար իլէ գավլի գարար գըլտըր . ճէօղուն գամը կէչտիրաէ՝ պիղէ օղրամայաճագ . զիրա Եալանը բէնարի-պէ փէնոթէտն րօրո-ր, վէ բէպարէ (եանի եալանտա) իւղ-լէնարի . օնուն իշին Րապալ պէօյլէ տեր վէ շէ րասթը չըրիւրյա կէօրէ՝ հէմ սատաղաթ թէրաղըյա կէօրէ գօյաճաղըմ . վէ Եալանըն փէնոթէտն րօր-իւ-լի-րէճէ, վէ սաղանաճագ եէրի՝ սուլար զարգ էտէճէք իար» : Եալ . իթ . 15 , 17 :

«Սէ Երուսաղէմ փէյլամպէրլէրինտէ իւրըլէճէք շէյ կէօրաիւմ . օնլար զինա էտէրէր, վէ Եալանրո՛ կէվէր-եր» : Երէմ . իթ . 14 :

“Վէ հօլմէյէճէք ճանլարը հօլտիւրմէք իչինն , վէ եա-
շամայաճագ ճանլարը եաշաթմագ իչինն Էտլանն պինիլէ-
յէն գալմիլո Էտլանն սէօյլէյէյիլէ՝ ալուճլար սօլուսու ար-
փա վէ էքմէք փարէլէրի իլէ պէնի գալմիլմոս մուրտար-
լարսընըզ” : Ապէլ . ԺԴ . 9 :

“Վանտի վար , ընլարըն հօնիւնտէ պունու լէվճանըն իւ-
ղէրինէ եաղ , վէ ընու քիթապտա գայտ էյլէ , քի կէլէ-
ճէք զէմանն՝ եպէտէն շէհատէթ իչինն գալա . զիրա պու-
ա՛սը գալմ ալար , Էտլանն՝ օղուլարը տըր . Մապպըն թէվ-
րաթընը իշիթմէյէ իսթէմէ՛ղ օղուլար տըր” : Ասոյ . Ը . 8 ,
9 :

“Աէմին էտիպ Էտլանն սէօյլէյէրէք՝ վէ գաթլ հէմ խը-
սըզլըդ վէ զինա էտէրէք ազտըլար , վէ գանլար գանլարա
տէյէրլէր” : Ալլ . Դ . 2 :

“Վէ Մուհ աշիքեար սէօյլէր քի , ախըր զէմանլարտա
պա՛ղը քիմնէլէր իմանտան մուրթատ օլաճագլար , վէ ալ-
պարը ըրուհլարա՝ վէ ճինլէր թալիմլէրինէ տիգգաթ
էտէճէրլէր , Էտլանն սէօյլէյիճիլէրին՝ քէնտի զալիլէրի
տաղանմըջ օլանլարըն միւրայըլըզլարը՝ իլէ օլաճագլար” :
ա՛ Տ՛՛ . Դ . 1 , 2 :

Պունլար՝ Մստուածաշունչուն իչինտէ՝ եալանըն կիւ-
նահ վէ զայէթ մէքրուհ օլուղունու՝ վէ Մլահ (Թասա՝
լէանըն հագգ տարղընըղընըն ընա միւպթէլա օլանլարա
գարջը թահըրիգ օլուղունու կէսթէրէն պիր չօգ խանէ-
լէրին սատէճէ պիր նումունէսի տիր : Պու տարղընըզ՝ հէր
պիր տիրլիւ դարղտա՝ վէ պու Ֆէսատըն հէր պիրտիրլիսիւ
վէ հէր պիր տէրէճէսինէ գարջը թագրիր օլունմուշ տուր :
Վէ Մլահըն պու թէնպիհինի պօղանլարա էօղիւր դու-
թուլաճագ պիր հալ՝ եախօտ պու կիւնահըն պիր թագրիպ
ա՛ղապսըղ կէլիլէճէյինէ տայիր պիւթիւն Մստուածաշուն-
չուն իչինտէ ասլա պիր սէօլ պուլունմաղ : Պա՛ղըլարը
տէրլէր քի , Մ՛ղիղ Վիթապլարըն իչինտէ պա՛ղը էյի ա-
տէմլէրին եալան սէօյլէտիրլէրի թէքտիրսիղ վէ Ֆէնա

էթտիքլէրինի ասլա՝ կէօսթէրիլմէյէրէք զէքր օլունույօր : Վէք էյի , տէյէլիմ՝ էօյլէ օլսուն , լաքին օլ քիմնէլէրին պու պապտէ էյի էթտիքլէրինէ տայիր տա պիր շէյ կէօսթէրիլմէյօր : Մ՝ զիլ ՎՊիթապ վէրտիյի նազլիյէթլէրի՝ սայիր թէվարիսին նազլիյէթլէրինտէն Ֆարզլ՝ պիր դարզտա վէրիր : Պու պիր պի թարաֆ վէ պի զարազ թէվարիս տիր : Մ՝ տէմլէրին ամէլ ու հարաքէթինի՝ էյի օլսուն՝ քէօթիլ օլսուն , նէ պէօյիւտէրէք նէ տէ էօրթէրէք զէքր էտէր : Վյի ատէմլէրին եանլըրչըրզլարը վէ գապահատլարը իւզէրինէ պիր էօրթիւ ամմաղա՝ վէ քէօթիլ քիմնէլէրին եարամազըրընը իգթիզասըր պիր սէրթլէք իլէ մէյտանա չըգարմաղա ճէհտ էթմէզ : Շ էյլէրի՝ հէման օլտուզլարը սահիհ հալտէ կէօսթէրիր . վէ պունու էթմէսի իլէ՝ չօդ էյի ատէմլէրին կիւնահարընը զէքր էտէյօր : Վաքին Մ՝ զիլ ՎՊիթապլար էյի ատէմլէրին թէօվպէսինի տախի զէքր էտէյօր . վէ օնլարըն Մլահտան ալֆ պուլմալարընը տա պէյան էտէյօր : Պիր ատէմ՝ Մստուածաշունչուն իչինտէ եալանըն կիւնահ օլտուզընու պէյան էտէն եիւզ եէթմիշտէն զիյատէ խանէլէրի օգուտուգտան սօնկրա , օտա՝ Մքրահամ եա հակօր եա Վաւիթ կիպի պիր անիլ պիլէ եալան սէօյէտիյի զէման կիւնահ էտիպ՝ Մլահը տարըլթաըրընը անլլաթմաղա հաճէթ գալը՞մը :

Նորիքու կէօնտէրիլէն ճասուլարը սազլայան Ռաքաք՝ (էլէսու . թ . 1—7) քէնտինին իմանը վէ միւսաֆիր գապուլ էտիճիլիլի իչիւն մէտհ օլունույօր (Վք . ժա . 31 վէ էլէսու . թ . 25) . լաքին եալան իչիւն մէտհ օլունույօր . շէօյլէ քի օ՝ հէր նէգատար բարեպաշտ ամէլէրի իլէ ճահիլլէք՝ զայիֆլիք վէ ինսան թադսիրաթը գարըշտըրտը իտի իսէ տէ , Մլահ օնու գապուլ էյլէտի : Վաքին էյէր օնուն հադգընա ինայէթ չօղալտը իսէ , օնուն ի պրէթինտէն պիր քիմնէ կիւնահ իշլէմէյէ ճէտարէթ ալմալըմը : Հէք . քէս՝ Մլահըն թէնպիհլէրինի օյունճագ եէրինէ սայ-

մագտան էյի սագրնսրն : Ալաճ կերչէքլիյին Ալաճը տըր :
 ()նուն նսմսու կերչէք տիր : ()նուն հեր պիր իչի կերչէք-
 լիք իլէ եսփըլմիշ տըր : ()նուն փատիշաճըղը կերչէք-
 լիք փատիշաճըղը տըր : Իմտի օ՛ կլլէլէլէ կերչէքլիյի
 «եմլէլէ րիբ, վէ եսլան սէօյլէյէն տուտագլարտան՝ հէմ
 եսլանճը տիլտէն իքրաճ հեթմէլի տիր : Ելվէթ, օնուն
 նազարնսա օնլար մէքրուճ տուր : Եսլան տէտիյիմիլ
 շէյ՝ ճանը Ալաճտան այրըրը, վէ օնուն գուլագլարընը
 տուայէ գարըբ գափատըր, վէ զազապը էնտիրիր : Հէմ
 տախի Ալաճ խաղըրա պագան տէյիլտիր : () եսլան-
 տան, էսքի երըթըդ էսվապլար իչինտէ պիրիւնմիշ քիմ
 սէտէն սէօյլէնտիյինտէ իքրաճ հեթՅօրմու, օնտան՝ չօխա
 վէ աթլաղ վէ տիպա իլէ էօրթիւլմիշ քիմնէտէն տէ սէօյ-
 լէնտիյինտէ տախի իքրաճ հտէր :

3. Սալիսէն. Եսլանճըլար՝ Աստուածաշունչուն իչինտէ
 էն քեթիլ ֆասըգլարըն սըրասընա գօնուլոյօր : Հալէա
 իսթիլսրաճ՝ էթտիյիմիլ խանէլէրտէն պիր գաչը՝ պունու
 փէք աչըդ կէօսթէրիլէր. մէսէլա՝ Ասայ. ճթ. 2 — 4 :
 Արեմ. իթ. 14 : Ասայ. Շ. 8, 9 : Ովս. թ. 2 : Եօրնէք
 իչին՝ Ալաճըն Քէլամընտան պիր գաչընը տաճա կէ-
 թիլէլիմ :

“Ո՛ է օ՛ պունու պիլմէլի քի, սատըդ քիմնէ իչին նօ-
 մօս գօնմատը, իլս պինամուսլար վէ իգամթսըղլար՝ Փա-
 սըղլար վէ կիննաճքեարլար՝ խապիսլէր վէ նափաքլար՝
 պապա էօլտիլիւլէր վէ անա էօլտիլիւլէր՝ գաթիլ-
 լէր՝ զինաքեարլար՝ լուղիլէր՝ ասեմ չալըճըլար՝ էտլանճը-
 լա՛՛ կէմին պօղուճուլար իչին (գօնտու), հէմ սաղ թա-
 լիմէ գարըբ օլան զայրի նէ շէյ օլուրսա” : Թ ՏԻ՛ . Թ. 9,
 10 :

“Վապպ պու ալթը շէյտէն իքրաճ հտէր, վէ օնուն ճա-
 նընա եէտի շէյ մէքրուճ տուր. եիւճէ կէօղլէր՝ էտլան պիլ
 վէ սուչսուղ գան տէօքէն էլէր՝ եարամաղ նիլէթլէր գու-
 րան եիւրէք՝ քէմիլյէ սէյիլթմէյէ աճէլէ հտէն այագլար՝

Եւալան նոսրոց երկն Եւալան շահիտի՝ վէ դարընտաշլար ա-
րասընտա նիզալար սալան՝ : Մատի . 7 . 16—19 :

“Մամա քեօփէքլէր վէ սիճիրպաղլար վէ զինաքեարլար
վէ գաթիլէր վէ փութփէրէսթլէր վէ հէր Եւալանը սեվէն
վէ իշլէյէն քիմանէ” . . . : Յայտ . իք . 15 , վէ Յայտ . ին .
8 վէ 27 պա՛գ :

127 Եալանտան վէ ալտաթմադտան հազզ էտէնլէր՝
“տիլլէրինիզէ եալանլար սեօյլէմէյի էօյրէտէնլէր” (Լքլէճ .
թ . 5) , նա՛սըլ օլույօր քի , պու շէյէ պաղըպ տա սիզի
տիթրէմէ ալմայօր , նա՛սըլ օլուր քի՝ սիզին եաղըլը պու-
լունտուղունուզ ֆէնա կիւնահրեարլարըն տէֆթէրինին
էսամէլէրինի տիւշիւնիւպ տէ քէնտիլլէրինիզտէն իքրահ
էթմէյօրսունուզ , վէ կիւնահլարընըզըն ճիւմլէսինտէն
տէօնիւպ թէվպէ էթմէյօրսունուզ :

4 . Բապիան , Մլահըն Վիլամընտա , եալան՝ շէյգանըն
իշի՝ վէ ճիւմլէ օնու սեօյլէյէնլէր շէյգանըն էվլատլարը
վէ շէյգանըն հիւքմիւ ալթընտա տըր կիպի սեօյլէնիյօր :
Մէսէլա՝

“Վէ Պիտրոս տէտի . Լքա՛ Մնանիա՝ Բուհ էլ դուտաս
Եալան սեօյլէմէյէ վէ թարլանըն պէհասընտան սազլա-
մաղա՝ նի՛շին շէյգան սէնին եիւրէյինէ գօտու” : Ղաքթ .
Կ . 3 :

“Վիզ պապանըզ շէյգանտանսընըզ , վէ պապանըզըն
արզուլլէրինի էթմէյէ իսթէրսինիզ . օ՛ իպթիտատէն ա-
տէմ՝ էօլտիւրիւճիւ իտի , վէ կէրշէքլիքտէ տուրմատը .
զիրա օնտա կէրշէքլիք եօգտուր . եալանը սեօյլէտիյի վա-
գըթ՝ քէնտիլլէրինիքլէրտէն սեօյլէր . զիրա օ՛ եալանըն սեօյ-
լէյիճիսի վէ օնուն պապասը տըր” :

Իշպու խանէլէր , եալանըն՝ շէյգանըն սիֆաթի մախսու-
սէսի օլտուղունու պէյան էտէրլէր : Աիւնահըն վէ եա-
րամաղլըզըն տախի էքսէրի շէյգանա մախսուս օլտուղու
հէր նէգատար սեօյլէնիյօր իսէ տէ , Մ՛ղիզ Վիթապլար
իզէ աշլքեար անկլատըրլար քի , պու կիւնահըն իպթի-

տասը մահստուսէն շէյղանտան տըր , վէ պու կիւնահը իշ-
լէյէնլէր՝ ‘‘Իդամ թսըզըղըն օղուլարընտա հայէա ա՛մէլ
էտէն րուհուն հաժանըն հիւքիւմէթիւնին սէրվէրինէ կէօ-
րէ’’ իշէրլէր : (Ն)լար օնուն էվլատլարը օղուպ՝ օնուն տէ-
տիլինի էտէրլէր :

5. Այալանճըլարա գարըը՝ Ա՛ղիղ Վիթապլարտա՝ էն շէ-
տիտ հիւքմի զազապ՝ վէ էն սօնունտա Ալահըն փատի-
շահըղընտան տիշարը պրաղըլմագ հիւքմ՝ օլունոյօր :
Տինկլէյին .

‘‘Այալանճը տուտագլար լալ օլուն’’ : Սադ. լւ. 18 :

‘‘Տիլին քէմլիք գուրար , քէսքին ուսթուրա կիպի հիլէ
իշէր . քէմլէյի էյլիքտէն՝ եալանը կէրէք սէօյլէմէքտէն
սէվէրսին . ճիւմէ հէլաք էտիճի սէօյլէրլի՝ հիլէպաղ տի-
լի սէվէրսին . Ալահ տախի սէնի էպէտէն երգաճաք , սէ-
նի գըրաճագ , վէ սէնի շատըրընտան սէօքէճէդ , վէ եա-
շայանլարըն եէրինտէն սէնին քէօքիւնիւ գօփարաճագ
տըր’’ : Սադ. ծք. 3—5 :

‘‘Այալան սէօյլէյէնլէրին աղըր իտէ գափանաճագ տըր’’ :
Սադ. կք. 11 :

‘‘Այալան շահիտի սուչսուղ օլմաղ . վէ եալանլար նուգգ
էտէն գուրթուլմաղ’’ : Ասալ. ժթ. 5 :

‘‘Այալան շահիտի սուչսուղ օլմաղ . վէ եալանլար նուգգ
էտէն հէլաք օլուր’’ : Ասալ. ժթ. 9 :

‘‘Վէ քիշի գօնշուսունու ալտատըր , վէ կէրէք սէօյ-
լէմէղէր տիլէրինէ եալան սէօյլէմէյի էօյրէթտիլէր , եա-
րամալըրդ իշլին եօրուլտուլար : Սէպրեանըն հիլէ օրթա-
սընտա տըր , հիլէ սէպէպինտէն պէնի պիլմէյէ իպա էտէր-
լէր՝ տէյօր Քապպ օնլարըն տիլի էօլտիւրիւճիւ օգ
տուր , հիլէ սէօյլէրլէր . աղըր իլէ գօնշուսունա սէլամ
սէօյլէր , ամմա եիւրէյի իլէ փուսուսունու գուրար . պուն-
լարտան էօթիւրիւ օնլարը եօգլամնյաճագմըյըմ տէյօր
Քապպ , եօխսա պունուն կիպի օլան գաիֆէտէն ճանըմ
ինթիգամ՝ ալմայաճագմը’’ : Արէ. թ. 5 , 6 , 8 , 9 :

լան փեյղամպերէրինէ գըլըճ՝ վէ տիվանէ օլալէր , օնուն
գահրիմանլէրինէ գըլըճ՝ վէ շաշըրալար” : Այդեմ. Ծ. 36 :

“Այ տր գանլար շէհրի , պիւթիւն Էտլան վէ գափըլ ի-
լէ սօլուտուր . (օնտա) եաղմա էքսիք օլմաղ” : Ատ-
ուսմ. Գ. 1 :

“Վճմա գօրգաղարա վէ իմանսըղարա վէ մէքրուհլէ-
րէ վէ գաթիլլէրէ վէ հէի Էտլանճլարա օնլարըն հիսսէսի
աթիլ վէ քիպրիթ իլէ եանան կէօլուն իշինտէ օլաճագ ,
քի օ՝ իքինճի էօլիւմ ալուր” : Յոյր. ին . 8 :

“Վէ օնուն իշինէ” (եանի կէօյէ) “հիշ պիր մուրտար-
լայան եա մէքրուհ եա եալան իշլէյէն կիլմէյէճէք” :
Յոյր. ին . 27 :

“Վճմա քէօփէքլէր վէ սիհիրպաղլար վէ զինաքեարլար
վէ գաթիլլէր վէ փութիքիքէթլէր՝ վէ հէր եալանը սե-
վէն վէ իշլէյէն քիմնէ տիշարը գալաճագ” : Յոյր . ին .
15 :

Արշէքլի սօղան քիմնէլէր խուսուսունտա Մ՝ զիղ Վի-
թապլարըն վէրտիլի շէհատէթ պէօյլէ տիր : ()նլար՝
Մլաճ (թնա՛լէանըն թէքրար պէ թէքրար վէ միւմքիւնի
մէրթէպէ շիտտէթ իլէ եասագ էթտիլի շէյի իշլէրլէր :
()նլար՝ Մլաճըն իքրահ վէ թէքտիր վէ փէք Ֆէնա տէ-
յիւ հիւքմ էթտիլի՝ վէ էն ազիմ իքրահլէթ իլէ պագ-
տըղը շէյի իշլէրլէր : Մստուածաշունչ եալանճըլարը՝ էն
Ֆէնա մէշրէպլի կիւնահքեարլարըն սըրասընա դօյօր , վէ
օնլարը շէյրանըն էվլատլարը վէ շէյրանըն հիւքմիւ ալ-
թընտա սայայօր . վէ պիղէ խապէր վէրիյօր քի , պուկիւ-
նահը իշլէյէնլէր՝ Մլաճըն էվլատլարը օլամաղլար , վէ օ-
պիր տիւնեատէ օնուն ճէլիլ հուզուրի շէրիֆինտէն մահ-
րում գալաճագլար : ()նլար՝ Մլաճըն էվլատլարը տէյիլ-
լէրաիր . օնլար օնուն թէնպիհի շէրիֆլէրինէ իգամթ
էթմէղլէր , օնուն աճիղ նօմօսունա բաղպէթ էթմէղլէր ,
օնա խըղմէթ էթմէքտէն հազգ էթմէղլէր . պունուն իչիւ ն
օնլար՝ Մլաճ իլէ պէրապէր աճիղլէքտէն իպարէթ օլա՛
Ժ 14

պիր ճէննէթին իչինտէ սաքին օլամազար : ()նլար քէն-
տիլէրինի՝ վէ սայրըլարը տախի օնլարը՝ Վրիստոնեայ չա-
ղըրա պիլիբէր . լաքին էյէր օնլար եալանձը օլմազըլա՝ օն-
լարտա Վրիստոսուն Րուհու եօղիտէ , օնունքիլէրտէն տէ-
յիլէր տիր : ()նլար՝ էյի իլէ ֆէնանըն արասընտա օլան
Ֆարգա իթիպար էթմէզլէր . Ֆէնայա էյի՝ վէ էյիէ ֆէ-
նա տէրլէր , գարանըղը ըջոգ՝ վէ ըջողը գարանըղ եերի-
նէ գօրլար . աճըյը դաթիլ՝ վէ դաթիլըյը աճը եերինէ գօր-
լար : Պու միսիլի քիմնէլէր՝ կէօյէ միւնասիպ տէյիլէր
տիր . վէ էյէր օնլար կէօքտէ օլսալար , օնուն սէֆասընը
անկլայամազար . վէ Մլաճ օնլարը հիչ տալա օրայա գօ-
յաճագ տէյիլ տիր :

Պիւթին Մտուածաշունչուն իչինտէ՝ Մլաճըն իրա-
տէթի պունտան զիյատէ վէ պունտան աչք պէյան օլուն-
մուչ պիր մատտէ հէման եօգ կիպի տիր . վէ պու պէօյլէ
իքէն , իհթիմալ քի՝ Մլաճըն իրատէթինէ տախի պուն-
տան զիյատէ խօր կէօրիլմիւչ մատտէ եօգ տուր : Պազը
թէնպիհլէր վէ էմիլէր վար տըր քի , ինսանլար ալէստէվի
օնլարըն ճիւմլէնին պօյնունա պօրձ օլտուզլարընը իգրար
էտէրլէր : Վաքին կէրչէք սէօյլէյիպ եալան սէօյլէմէմէգ
թէնպիհլինի՝ քէնտիլէրին պօյնունա պօրձ սայան քիմնէ-
լէր նէ՝ դատար ազ պուլունուր : Վաքին տաճասը՝ վար . ին-
սանլարտան թա՛յին օլունմուչ չօգ դանունլար վէ ա՛տէթ-
լէր վար քի , ատէմլէր փէք ա՛ղիզ պիր դարղ իլէ կէօզէ-
տիրլէր . օնլար՝ օլ ա՛տէթլէրի պօղմասընլար տէյիւ՝ քէն-
տիլէրինի չօգ ըաճաթսըղըղ՝ վէ սըղընթըլարա վէ պա՛-
զէն եղլէթլէրէ պիլէ կիրիթիթար էտէրլէր : Վէ տաճասը
տա վար . ինսան մարիթէթի իլէ գօնուլմուչ՝ քէնտիլաթ-
լարընտա մէհէլսիզ վէ էտէպ ու երքեանէ տալա թէսիր-
լէրի եօգ՝ չօգ շուրուլար վէ այլնլէր վար տըր քի , ին-
սան գրամը օնլարըն սաղլամասընը քէնտիլէրինէ Ֆարզ վէ
պօյնլարընա պօրձ՝ վէ պօղմասընը ալֆ օլունմազ աղիմ՝
հիւնաճ սայարլար : Վաքին պուրատա Մլաճըն պիր ա՛ղիմ՝

Թէնպիհի վար , քի քէնտի զամբնտա հէր պիր ատէմին
 խղճմտանքընա Ֆարդ վէ պօրճ պաղանմըշ , քի Մլաճ
 Վէլամընըն էն աղըր վէ հէյպեթլի թապիրլէրի իլէ մու-
 գարրէր օլունմուշ տուր , քի օնու պօղմասը՝ ատէմի
 էպէտէն ճէննէթին սաստէթինտէն մահրում գօյուպ՝ ճէ-
 հէննէմին էպէտի իսքէնճէլէրինէ կիրիֆթար էտէյօր , վէ
 ինսան գըսմը օնու փէք մէհէլիլ պիր շէյ՝ վէ տահա պե-
 թէրի՝ պա՛ղէն իգթիլալը սայարլար , վէ ատէթա օնու
 պօղմագտա պիւթիւն էօմրլէրինի կէշիրլրլէր :

Մտէմլէր՝ չօճուգլուգտան պէրու Մստուածաշունչ էլ-
 լէրինտէ տիր , Սուրբ Արրորդութիւնուն իամի շէրիֆինտէ
 վաֆթիլ օլուլար , վագըթտան վագըթա Մապըն ախ-
 շամ Ղաա՛մընտան իլհագ օլուրլար , օնլար՝ պիր դագըմ
 թա՛յին օլմուշ տին այինլէրի վէ պօրճարը իճրա էտէրլէր ,
 քէնտիլէրինի Վրիստոնեայ չաղըրլար , վէ պու իսիմտէ
 իֆթիլար էտէրլէր . վէ օնլարըն իամիտի պու տուր քի ,
 էօլիւնճէ՛ Մլաճ օնլարը գապուլ էտիպ ալաճագ , վէ կէօք-
 տէ էպէտէն սաստէթլու օլաճագլար : Աքին ունու-
 տուրլար քի , օլ աղիլ մահալէ մէքրուհլուգ էտէն եախօտ
 եալան իշէյէն հիչ պիր շէյ կիրմէյէճէքտիր . վէ եա-
 լանճըլարըն ճիւմլէսինին հիսէսի աթէշ վէ քիպրիթ իլէ
 եանան կէօլիւն իչինտէ օլաճագ , վէ գաթիլլէր հէմ փութ-
 փէրէսթլէր՝ վէ եալանը հէր «էփէն վէ իշէյէն Խէլարը՝ եա՛-
 նի ա՛ղիլ ճէննէթտէն տիշարը պրաղըլաճագ :

Իմտի Մլաճըն Աեօղիւնտէ կերչէքլէք վա՛րմը . օնուն
 սէօղիւ՝ Ֆիքրի իլէ դըպըր դըպըրյա մուգապըճմըտըր ,
 եօխսա՛ սէօղիւ պաշգա վէ մերամը պաշգա՛մը : Վէնտի նօ-
 մօսունու պօղանլարա թէհտիտ էթտիյի հիւքմ ու աղապ-
 արը օնլարըն պաշնա կէթիրէճէքմր : Այէր էօյլէ իսէ ,
 կերչէքլէյին ա՛ղիլլէյինի թախգիր էտիպ եալանճըլըր վէ
 ալտատըճըլըգ էտէնլէրին ճիւլէսի՝ կէօլիւն Փատիշահըղըն-
 տան էպէտէն տիշարը պրաղըլաճագլար : Այիճէ տիգ-
 գաթ էյլէ , պոճու սէօյլէյէն պիր ինսան տէյիլ տիր .

պու Ֆէրման, պիր՝ «Գոտոյ պէ՛տը» Տիւքմ ու նու-
 Փուզ իէ կէլլօր: «Գլա՛հ ատէմ տէյիլ քի՛ եսլան սէօյ-
 լէյէ, նէ ատէմ օղլու՛ քի փիշման օլա» (Թոտոյ, իմ. 19).

Լ՛մն:

Ե ՔԱՐՈՋ

Ե.Օ.Ի.Օ.Լ.Ի.Յ.Ի.Ն Ի.Գ.Թ.Ի.Օ.Ը.Ս.Ր.

“Ահիսի ին սելամեթ իւզրէ օյմասրնը արայըն՝ հէմ մուգատտես
ննի, քի օնսուզ րապպը հիւ քիմնէ կէօրմէ յէճէք տիր” : Երբ . ԺՔ . 16 .

Ղիւմէտէն իգրար օլունուր քի, ատէմէ՛ խէլաս պուլ-
մադ էչիւն պիր կէօնա հազըրլըգ թէտարիք էթմէսի հէր
վէճհ ինէ իգթիզալը տրը : Ալլահըն Վէլամընտա աչըգ-
տան աչըղա թա՛լիմ՝ օլունան իշպու ճշմարտութիւն՝ կէօ-
րիւնիւր քի, հէր պիր ատէմին խղճմտանքընըն տախի փէք
աշիքեար վէրտիյի նասիհամլէրին պիրի տիր : Պու ճըշ-
մարտութիւնու՝ հերետիկոսլար վէ փութիերէսթլէր տա-
խի ինանըրլար : Աքին պու հազըրլըգ նէտէն իպարէթ
օլտուղու խուսուսունտա՝ ղայէթ ա՛ղիմ ինթիլաֆ վար,
վէ պիր ֆըրգանըն ֆիքրի օպիր ֆըրգանըն ֆիքրինէ ույ-
մազ : Ահհուտինին իտտիա՛սը պու տուր քի, պու հա-
զըրլըգ՝ Սոլսէսին նօմօսունու սագլամագտա տրը : () պիր
թարաֆտան փութիերէսթլէրին հէր պիր տիւրլիւսիւ՝ Բ-
նատ էտերլէր քի, քէնտիլէրին մախսուս տինլէրինին ա-
յինլէրինի հըֆղ էթմէք՝ օնլարը էպէտի սաատէթ իչիւն
հազըր էտէճէք տիր : Ա է Վրիստոնեալարըն էնվախ
Ժ 15

Ֆրոգալարընա նազար էթտիլիմիզ թագաիրաէ , կէօք ի-
չին թէտարիք կէօրմէք նէ օլտուղու խուսուսունտա օն-
լարըն Ֆիքրէրինի պիրի պիրինտէն փէք Փարզլը պուլու-
րուզ : Կաթօլիքէր՝ Բումիար վէ Լչրմէնիէր՝ խէլասըն
էօլու խուսուսունտա չօզ շէյէրաէ պիրի պիրինտէն Փարզ-
լը իթիգատէրաէ տիրէր :

Էեր պիր ինսանա իշպու մատտէլէրին էն էլդէմի վէ
մուհիմի խուսուսունտա՝ Ճշմարտութիւնու ճանի կէօնիւ-
տէն արսյան քիմնէ՝ պուգատար պիրի պիրինէ Փարզլը
րէյ ու իթիգատէրին արատընտա օնու վարըպ նէրէտէ
պուլմալը տըր : Եմանընը պինա էտէճէք պիր գավի վէ սաղ-
լամ թէմէլ նէրէտէ պուլա պիլիք , շէօյէ քի օնուն իւզէ-
րինտէ պինա էյլէսին վէ գրմըլտանմաղ գալսըն : Ելլա-
հըն Վէլամընտա՝ վէ Եալմըլ օնտա պուլա պիլիք : Պու
պապտէ Ելլահ կէրչէք՝ վէ Ելլահըն Ելլիզ Վէլամընա մու-
ղապըզ սէյլէմէյէն հէր տտէմ Եալանճը չըգսըն : Պու
Ճշմարտութիւնու էօյրէնմէյէ արսյան քիմնէ՝ ատէմէրին
հէր պիր սըլիարըչընտա վէ ճիւմլէ թա՛լիմաթլարընտա գա-
րըջըրէր՝ վէ պիրի պիրինէ զըտտ սէյլէյիշլէր պուլաճագ .
լարին Ելլահըն Վէլամը ալըզ վէ թէքմիլ տիր , վէ օնա՝
նէ էյլէսին քի խէլաս պուլսուն տէյիւ էօյրէթմէյէ հէր
պիր վէճհիլէ միւնասիպ տիր , վէ Եալըլը խապէր վէրմէ-
սի միւմքիւնսիւղ աիւր : Իշպու մատտէնին խուսուսունտա
ճիւմլէ րէյլէր վէ իթիգատէրին իմթիհան օլունտճագ
մէհէնկի Ելլահըն Վէլամը տըր . զիրա պու խուսուստա
մախլուգաթլարընա տօղրու թա՛լիմ վէրմէք՝ Լչարատըճը-
տան միւնասիպ զաթ Եօգ տուր :

Իշպու սէշտիլիմ քնաբանտա՝ Ելլահ պիղէ խէլասը
գաղանմագ իչին մուղլագա իգթիզալը վէ Փարզ օլան շէյի
էօյրէտիր , վէ պու էօյրէթտիլի քէնտի ա՛ղիզ սըֆաթը-
նա Եաղըջըր պիր տէրս տիր : Պունտա կէօրէճէքսինիզ քի ,
իգթիզալը սէյիւ թագրիք էթտիլի կէօք իչին հաղըրըզ
ինսանլարըն քէնտի Լչարատըճըլարընա մագպուլ օլմագ

իչին գուրտուգլարը թերթիպլէրտէն տերէճէսիզ Փարգ-
լը տրր : Ընաբանըմըզտա պու՝ հագապիւնէր եանի ա՝
զնզլէք տէնիյօր , քի ճան ու տիւտէն Լլաւհըն իրատէթի
շէրիֆինէ միւթիւ՝ օլմագըղը դալապ էտէր : Ա է պու՝ լախէր
հիչ պիր շէյէ սալա պարմայարագ՝ էտէպ ու բարոյականէ
տայիր քիւլիյէն փաք ախէադ ու մէշրէպտէն իպարէթ
տիր : Ապրին պու խուսուստա պագի ճիւմլէ ինսան թա-
լիմաթլէրի վէ սիփարըշլարը՝ սայիր խուսուսլարտա հէր
նէ գատար պիրի պիրինտէն Փարգլը իսէլէր տէ , պու
կէօք իչին հաղըրըզ թէտարիք էթմէնին եօլու խուսու-
սունտա իթիֆագտէ պուլունուրլար , վէ օնու՝ պաճը տի-
շարըքի ամէլէր իճրասը վէ այինլէր սագլամասը իզէրի-
նէ պինա էտիպ՝ եիրէք փաքըղընը փէք ազ տիգգաթէ
շայէսթէ՝ եախօտ հիչ պիր տիգգաթէ լայըբսըզ սայար-
լար : Պունտա՝ պաշըճա պիր Փարգ վար , քի հէր պիր
ատէմ՝ պու խուսուստա Լլաւհ Վրէլարնտա նէ էօյրէթ-
տիյինի անկլամագտան՝ վէ պունտան պէօյլէ սահիհ Վը-
րիստոնեայ օլմաղա գատիր օլմաղտան էվվէլ անկլամալը
տըր : Հէր պիր ատէմէ՝ Վրիստոսուն մէքթէպինտէ էօյ-
րէնմէյէ լաղըմ կէլէն իլք տէրս պու տուր քի , կէօք Խ-
չին հաղըրըզ թէտարիք կէօրմէք՝ բարոյականճէ փաք
ախէադ ու մէշրէպ՝ եախօտ աճիլիլէք քէսպ էթմէքտէ տիր ,
վէ մէղհէպ այինլէրինին տիշարքի իճրասընտա՝ եախօտ
ամէլէրին հիչ պիր նէվինտէ տէյիլ տիր :

Իմօի պէն Վրիստոսուն պիր էլըիսի կիպի՝ պէնի տինկ-
լէյէնլէրին տիգգաթընը դալապ էտէրիմ , քի շիմտի՝
Լլաւհըն իեւտա իլէն աճիլիլէի իգլիկալը վէ Փարգ պէյի-
րալապ էլիմսինն հագգ վէ րօղուս օլլապընտա իեօթիլը-
մէ իլէն՝ թագտիմ էտէճէյիմ պաղը միւլհազալարա
տիգգաթ վէրսինլէր , վէ ինսանլարըն թալիմէրի իլէ՝ Լլա-
ւհըն էօյրէթտիյինին պէյնինտէ կէօք ուղաղըղը միգտա-
րի օլան աճիմ Փարգը կէօրսինլէր :

1. Իմտի պու թա՛լիմին սահնկընէնէ կէօսթէրմէյէ ճէհտ
էտէլիմ :

Ինչպէ՛լա՛ Մլա՛հըն՝ Վե՛լամընտա պա՛զը աշիքեար ճըշ-
մարտու թիւնլար վար քի , օնլարը՝ եալընըղ Մլա՛հըն պի-
նիհայէ էյլլիի իլէ՛ ա՛ղիզլիքսիղ հիչ քիմնէ գուրթուրուչ
պուլամազ թա՛հմին էթտիլիմիզ սուրէթտէ պիրի պիրինէ
իմթիզաճ էթտիրէպիլիրիզ : Իշպու ճշմարտու թիւնլարըն
պիրի պու տուր քի , ինսան Ֆամիլեասընտան պա՛զը քիմ-
սէլէր ա՛գըպէթ հէլաք օլաճազլար , օնլար ասլա եօգա-
րըտա կէօք սերայլարընա կիրմէյէճէքլէր : Պու աղըր
ճշմարտու թիւնու պուրատա թէսասուպ էթմէք իչին
թագտիմ էթմէյօրում . նէ տէ պու մինվալ իւզըէ էնճա-
մը խէլաստէն մահրում գալաճագ քիմնէլէրին գօրգուրու
հալի իւզէրինէ սէյլէմէք իչին օնու զիքը էտէյօրում .
լաքին օնու իլէա՛ օլունմուչ պիր ճշմարտու թիւն իթիպա-
րը իլէ թագտիմ էտէրէք տէրիմ քի , ինսան ճինսինտէն
պա՛զըսը Մլա՛հըն հուզուրուճտան վէ օնուն գուլվէթինին
ճէլալինտէն էնճամը էպէտէն սիւրիւլէճէքլէր տիր . վէ սիւ-
ալ էտէրիմ , էյէր ինսանլար ա՛ղիզլիքսիղ խէլաս պու-
լա պիլիրլէր իսէ , պու ճշմարտու թիւն Մլա՛հըն նիհայէթ-
սիղ էյլլիինէ զըտա կէլմէզմի : Մլա՛հ՝ ճիւմլէ քէնտի մախ-
լուգաթլարընըն քէրիմ վէ լադիՖ Վէտէրի տիր , վէ օ-
նուն բարոյական իշխանութիւնունուն էպէտի գանունլա-
րընա մուղսյիր օլմատըղը սուրէթտէ , օնլարըն էպէտի
սասա՛տէթինի խիւլիւսանէ արզուլէր : ()նուն ախլէագ ու
մէշրէպինի պունտան Ֆարգլը պիր նազար իլէ պողմազ՝ օ-
նուն էյլլիինէ լէքէ ատտ էթմէք իսթէմէք՝ վէ ալահանի
ճշմարտութիւնլարըն էն աշըգ թագրիրլէրինէ զըտա սէյ-
լէմէյէ չալըշմագ արը : Մուքեալարըն պիրի տեր քի՝
“Վապպ վա՛տը կէճիքտիրմէզ , նիճէքի պա՛զըլարը կէ-
ճիքմէք զանն էտէրլէր . լաքին հիչ քիմնէնէ հէլաքինի իսլե-
ճէյիլ՝ հէփիսինին թէօլպէյէ կէլտիլինի իսթէմէյիլէ՛ պի-
ղէ սապր էտէր” : ք Պէպ . 7 . 9 : Պօղոս Մուքեալ տա-

(Օւննդ. Ժէ. 1, 2), վէ օլ ա՛հտըն ճիւմլէ մէրամ ու մադ-
տուտունտա ճան ու տիլաէն Մլաճըն իրատեթինէ թէք-
միլ իդաս՝ թ մադլուպ էտերիտի : Ա է էյերչե օլ էսքի զէ-
մանլերին՝ Վասհապետական Վկեղեցիտի իւզերինէ իշրագ
էտէն իլճամ՝ ըշըը փէք ալ իտի իսէտէ, օլ էսքի վէ-
մանտէ պիլէ ինսանլարըն նաղարընա կիւնահտան իքրահ
էտէն ատիլերին էճրինի վէ եարամաղլարըն ճէղասընը
վէրէճէք ա՛ղիզ պիր Մլաճը աշիքետարէ պէյան էյլէտի :

Վէհոտաթիլեր Վկեղեցիտի իլէ Մլաճըն ճիւմլէ մուամե-
լէլերինին էնճամ մագսուտու՝ օլ Վկեղեցիտին ա՛յլուէն օլ-
տուղունու պուրատա տուրուպ կէօթէրմէսինէ պանահա-
ճէթ եօգ տուր : Պու՝ օլ Վկեղեցիտին պատմութիւնու-
նու փէք գապաճէ կէօղտէն կէչիրմէք իլէ պիլէ զահեր
օլուր : Սինա տաղընտա վէրիլէն ալահանի նօմօսուն հիւ-
լասասը վէ եէքիւնիւ ա՛ղիզ իքտէն իպարէթ տէյիլմի. վէ
պունտան պէօյլէ՝ օլ նօմօսուն ճիւմլէ թէնպիհլերի ինսա-
նըն բարոյական անլէագընըն թէքմիլլիյի զըմնընտա տէ-
յիլէր մի : ()նուն թէհտիտ ու գօրգութմալերի կիւնահ-
քետրլարա գարը՝ վէ պերէքէթլերի ա՛տիլերին իւզերինէ
թագրիր օլունմուշ տէյիլէր մի : Ա է Մլաճըն չէօլտէ
քէնտի գավմընա գուվվէթինին վէ հուզուրունուն աշի-
քետար օլմալերի, օնլարը տիւշմէնլերինտէն գուրթարմագ
իչիւն իլչէտիյի միւճիւզաթլերի, վագըթտան վագըթա
օնլարըն իւզերինէ իճրա էյլէտիյի հիւքմի զաղասլլերի,
գալթըրպ օնլարա թալիմ վէ էօյիլթ վէրմէյէ կէօնտեր-
տիյի փէյղամպերլեր, ա՛ղիզ տաճար վէ օնուն խըղմէթ-
լերի, վէ օնլարը՝ էդրաֆլարընտա օլան փութփէրէսթ միլ-
լէթլերտէն այըրմասը՝ պունլարըն ճիւմլէտի Մլաճըն՝ պիր
թէքմիլլէն ալիմ խօճա վէ բարոյական իշխան կիպի՝ քէն-
տի սէչիլմիշ խաղընը ա՛ղիզ իք եօլունա կէթիրմէյէ գուլ-
լանտըը սէպէպլեր տէյիլմի :

Վաքին Վրիստոնեալըգ թանզըմաթը Մլաճըն ինսան-
լարը ա՛ղիզ էթմէք իչիւն թէրթիպ էտիպ իճրա էյլէտի-

յի աղիմ՝ սէպէպլէրի ղայեթընէ թէսիր էտէր պիր դարղ իլէ աշիքեար էտէր : Վրիստոսուն՝ քիլիսէյի սէվիպ օնուն ուղոսունա քէնտինի վէրտիյի վագըթ աղիմ մէրամը պու իտի քի , “օնու քէնտինէ՛ լէքէսի եա պիրիւշիւքիլիւ եա պունլար կիպի պիր շէյի օլմայարագ՝ քիլիսէյի իղղէթըն իղճար էտէ . թաքի օ՝ մուգատտէս (եանի ա՛ղիլ) վէ ա՛յրպսըղ օլա” : Երկէս . Ե . 27 : (Սնուն թէն ալմասը՝ օնուն ալլահանի թա՛լիմլէրի վէ լէքէսիղ էօմրիւնիւն ի պրէթի՛ վէ պիւթիւն ալէմէ Ալլահըն կիւնահա օլան տէրէճէսիղ իքրահըղընը վէ ա՛ղիլիյէ մուհապպէթիւնի պէյան էտէն օնուն չէքտիյի եղիյէթընը վէ էօլիւմիւ՝ վէ խիւլասէի քէլամ՝ տիւնեայը կիւնահա իշիւն վէ սատագ իշիւն վէ շէրամթ իշիւն իղամ էթմէյէ՛ վէ (Ղլունա ինանանլարըն ճիւմլէսիւնի եէնիլէմէյէ վէ ա՛ղիլլէմէյէ Ա՛ղիլ Րուհուն կէօնտէրիլմէսի՛ պունլարըն ճիւմլէսի պէյան էտէրլէր քի , ինսանըն եիւրէյինտէն կիւնահա տէՓ՝ էտիպ օնուն իւղէրինէ ա՛ղիլլիք տամղասընը պասմագ իշիւն (քի օնտուղ Րապպը հիշ քիմաէ կէօրմէյէճէք տիր ,) իղթիղա էտէն թէրթիպլէրի գուրմագտա վէ իճրա էթմէքտէ՛ նիհայէթսիղ իլմ վէ նիհայէթսիղ էյլիք պիր եէրտէ իմթիղաճ էթտիրիլտիլէր :

Իմտի Ալլահըն պիղիմ ճինսիմիլ իլէ մուամէլէլէրինին գապիաթը պու օլտուղունա վուգուժ օլտուղունուղտան սօնկրա , նէ՞ խիւլասայէ կէլէ պիլիրիլ : Ատէմին էպէտի սաա՛տէթիւնի հուսուլէ կէթիւրմէյէ Ալլահըն հէփ գուլլանտըղը սէպէպլէրին տայիմա մէրամ ու մագսուտու օնու ա՛ղիլ էթմէյէ՛ օնուն ճանընըն հէփ արղուլարընը վէ մուհապպէթլէրինի Ալլահանի իրատէթիւն թէքմիլ իղամթընա կէթիւրմէյէ օլտուղունու կէօրտիլիմիւղտէն սօնկրա , օնուն էպէտի սաա՛տէթիւնէ ա՛ղիլլիք Փարզի մուղլագ վէ հէր վէճհիլէ իղթիղալը տըր տէյի գարար գըլմալը տէյիլմիլիլ : Ալլահ՛ ինսանըն էպէտի սաա՛տէթիւն միւսթահազգ օլմաղա հէր շէյտէն ղիյատէ նէյէ միւհթաճ օլտու-

ղունու պիլմէնովի . վէ ինսանը՝ ազիպէթ Փարզի մուղլագ վէ հէր վէճհիլէ իզթիզալը օլմայան պիր բարոյական հաւլէ կէթիրմէյէ օլգատար ճէհտլէր էտէրմիյիտի : Եւլասըն պու գատար ա՛մէլէրինին իչինտէ զեյատէ վէ իզթիզաւըզ պիր շէյ էյլէտիյինի նէրէտէ կէօրտիւյիւմիւզ վար : Իմտի պունտան պէօյլէ՝ պու նէթիճէյէ կէլմէլիյիզ քի , ալլահաննի իլհամ՝ Վիթապընտա՝ «աղիզլիքսիզ հիչ քիմսէ Բապպը կէօրմէյէճէք տիր» տէյիւ նէշը օլունան՝ ալլահաննի հիւքիւմէթին պիր թէպտիլ օլունմազ դանունու տուր : Եարամաղըզ իշէյէնլէրին ճիւմլէսի՝ կիւնահատան ասլա թէվպէ էթմէյէնլէրին վէ օնու թէրք էթմէյէնլէրին ճիւմլէսի՝ օնուն հուզուրի շէրիֆինտէն էպէտէն տիշարըքի գարանլըզ սիւրիւլէճէքլէր : ()Նլար՝ ինսանլարըն ինտինտէ հէր նէ գատար ա՛ղիզ սայըլմըշլար իսէ տէ՝ Եկեղեցիտէ հէր նէ մանսուպ սահպլէրի օլմուշլար իսէ տէ՝ վէ հէր հանկը Եկեղեցիինին ա՛ղալարը օլմուշլար իսէ տէ , օնլար նիհայէթի էյէր ա՛ղիզլիքտէն չփլազ պուլունուրլար իսէ , Եւլասը կէօրմէք վէ օնուն լուզփունա նալիլ օլմագ իչինն կէօյէ կիրմէյէ օնլարա միւսաստէ օլունմայաճագ տըր :

Ֆ. Պու՝ սուլէսէն , պուլտան տախի քիւլլիյէն աշիքնար օլունուր քի , Եւլասըն Վէլամընտա առէմլէր ա՛ղիզ օլմալըտըրլար տէյիւ տօղու տօղույա թէնպիհլէր վէրիլմիշ տիր : Իմտի առէմլէր՝ իսէլաս պուլմագ իչինն , ա՛ղիզ օլմագ կէրէք օլտուղունու կէօսթէրմէք իչինն՝ օլ թէնպիհլէրի շէհատէթէ կէթիրիլմ : «Եսրայէլ օղուլարընըն ճիւմլէճէմաա՛թընա սէօյլէյիպ օնլարա տէյէսին . Սուգատտէսլէր (Եաննի ա՛ղիզլէր) օլուն , զիրա պէն Եւլասընըզ Բապպ մուգատտէսիմ» : Պ Ե . ԺԹ . 1 : «Եւլաս սիզի տա՛վէթ էտէն մուգատտէսէ կէօրէ՝ հէր կէշինմէնիզտէ սիզ տախի մուգատտէսլէր օլուն» : Ս Պ Ե . Թ . 15 : Ս է Եինէ սէշտիլիմիզ բնարան՝ (Եպը . ԺԲ . 14) ա՛ղիզլիյին արտընճա վարմայը էմր էտէք . վէ նիչինն պէօյլէ էթմէք կէրէք օլտուղունունն փէք իզթիզալը սէպէպիննի՝ տախի սէօյլէր :

Պունտան աչքդ թէնպիհչէր օլմանդ . լաքին Մլաճ
ինսանլարա ա՛ղիղ օլմանդա եալընըդ պու աչքդ դարդ իլէ
սէօյլէտիլի վագըթ էմը էթմէյօր , իլա օնլարա՝ քէնտինի
հէր շէյտէն զիյատէ վէ դօնշուլարընը քէնտիլէրի կիպի
սէվմէյէ թէնպիհչ էթտիլի վագըթ տախի՝ ա՛ղիղ օլմանդա
էմը էթմիշ օլույօր . զիրա պունու էթմէք՝ ա՛ղիղ օլմագ
տէմէք տիր : Մ՛ղիղ Վ՛իթապլարըն պու միսիլի խանէ-
լէրինտէն՝ եալընըդ պիր տանէսինի պուրայա իսթիլարաճ
էտէճէյիմ , քի օլ խանէտէ՝ Խէլաս Լ՛տիճի Լ՛ֆէնտիմի-
զին վուրտուզու ալլահանի նուֆուզուն տամղասը կէօրի-
նիւյօր : «Վ է Հիսուս օնա տէտի . Մլաճըն Մապը պի-
թիւն եիւրէյինտէ՞ք վէ պիւթիւն ճանընտան վէ պիւթիւն
ֆիքրինտէն սէվէսին , իլք վէ պէօյիք թէնպիհչ պուտուր .
վէ պունուն մէնէնտի իքինճի . Վ՛օնշունու քէնտին կիպի
սէվէսին : Պիւթիւն նօմօս վէ փէյղամպէրլէր պու իքի
թէնպիհչտէ սսըլըր» : Սաքի . իք . 37—40 : Իմտի պուն-
տա տախի ինսանլար՝ եօգարըտա զիքր օլունան թէնպիհչ-
լէրտէ՛ կիպի ա՛ղիղ օլմանդա էմը օլունուրլար . վէ պու փէք
աշիքեար տըր , վէ սալթ զիքր օլունմագտան զիյատէ իսպ-
թէ հաճէթ եօգ տուր :

Իմտի պուրատա՝ միւհազա էթմէքտէ օլտուղումուզ
մատտէնին խուսուսունտա զայէթ իգթիլալը պիր ճշմար-
տութիւն կէօրիւրիւզ . վէ պու՝ Մլաճըն ինսանլարա՝ ա՛-
ղիղլէր օլմանդա էմը էթմէսի տիր : Մլաճ՝ օնլարըն ա՛ղիղ-
լէր օլմանլէրինէ տայիր եօլու հաղըրլասարդտան սօնկրա ,
քէնտինին ճէլիլ վէ նուֆուզ իլէ գապի թէնպիհչլէրինի
զամմ էտէյօր . իմտի ա՛ղիղլիլին խէլասէ զայէթ իգթի-
լալը վէ Ֆարզի մուղլալ օլտուղունա պունտան աչքդ պիր
իսպաթ օլտպիլիք մի : Պունլար էպէտի էօրիւմ թէհլի-
քէսինտէ օլանլարա՝ Մլաճըն թէնպիհչլէրի տիր . վէ էլ-
պէթթէ օնուն էմը էթտիլի էպէտի էօմիւրիւ գաղսնմագ-
տա հէր վէճհիլէ իգթիլալը՝ օլմալը տըր : Վ է պունտան
գագը՝ նազար՝ Մլաճ էմը էթտիքտէն սօնկրա , արթըգ օլ

խոստուտա ասլա պիր շիւպհէ՞ գալմաղ . զիրա էյէր Լալ-
լահ օնու էմր էթմէզտէն էվվէլ ա՛ղիղլէյէ պիր հաճէթ
օլմասա պիրէ , շիմտի օնու Լալահըն եալընըղ էմր էթտլիյի՝
խէլաս իչին պէր Ֆարղի մուգլազ օլմուշ օլուր : Իմտի
պու պապտէ՛ պիրէ եալընըղ պու սիւալ գալըյօր քի , Լալ-
լահ ինսանլարա ա՛ղիղ օլմասընը թէնպիհ էթմի՞շ մի . վէ
էյէր էթմիշ իսէ , բնարանըմըն էյրէթտլիյի թա՛լիմ
եանըլմաղ պիր գարղ իլէ սահիհ օլմալը տըր : Սիղ օ-
նուն սէօղլէրինի իշիթտինիղ , նէ՛ տէմէք իսթէտիյինի
քէնտինիղ Ֆէհմ էտին :

2. Ե իմտի բնարանըմըն էյրէթտլիյի Լալ՝ լէմն հագգ վէ
պօղլու օլտուղունու միւհազա էտէլիմ՝ :

Ինսանըն եէնիլէնմէմիշ վէ միւղիւ օլմամըշ եիւրէյի՝
«Պու պիր սէրթ սէյլէյիշ տիր , պունու քիմ տինկլէյէ
պիրլըր» տէյիւ շէքվա էտէր : Պանի՛ գուվվէթսիղ ատէմ-
տէն՝ օնուն խէլասընա եալընըղ շարղ տէյիւ պու գալապ
օլունմասը՝ պու միսիլլէ աճիղ վէ տիւշմէյէ միւպթէլա
պիր զաթտէն փէք սէրթ պիր մաթլուպ սայըլըր : Աքին
պիղ պունու տէյէ պիրլըրիղ քի , պու՛ ատէմ իլէ օնուն
Արատըճըսը պէյնինտէ պիր միւճատէլէ տիր , գուվվէթ-
սիղլէք իլէ ճիւմլէյէ Վատիր գուտրէթին՝ դօփրաղըն պիր
գուրթու իլէ էպէտի Լալահըն պէյնինտէ պիր միւճատէ-
լէ տիր . վէ մասլահաթը՝ հէր պիր ատէմ իլէ օլ աղիմ
հիսապ կիւնիւնտէ կէօրիլմէք իչին պուրաճըգտա թէլըք
էտէրիղ : Աքին պիր տագիգէ պու մասլահաթը թէֆ-
թիշէ ալալըմ՝ , վէ կէօրէլիմ՝ , պու մաղլուպ զայէթ հագգ
վէ տօղրու տէյիլ մի : Լալահըն ինսանա բուհանի զապի-
գի օլուպ , օնա՛ ամէլ ու հարաքէթլէրինտէ կիւնահ նէ
օլտուղունու գարար գըլաճագ պիր նօմօս վէրմէսի հագգ
վէ տօղրու տէյիլ մի : Ինսանա՛ քէնտի Արատըճըսընըն
բարոյական նուֆուզ ու հիւքմիւնէ իթիպար էտէրէք՝
քէնտի եիւրէյինտէ օնուն հէփ թէնպիհլէրինէ իգաաթ
վէ միւթիլլիւք ախլեազը սագլամասը հագգ վէ տօղրու

տէյիլ մի : Ինսաննա՝ քէնտի եիւրէյինտէ Մլաճըն քէնտի
 (Պղու հագգընտա վէրտիյի շէհատէթի ինանմասը՝ վէ օ-
 նու քէնտինէ Գուրթարըճը տէյիւ գապուլ էտիպ՝ քէն-
 տի խէլասը իչիւն եալընըզ օնա իթիմատ էթմէսի հագգ
 վէ սողըու տէյիլ մի : Ինսանտան՝ գօնշուսունու քէնտի-
 սինի կիպի սէվմէք , վէ սայիր քիմսէլէրէ՝ օնլարըն քէն-
 տինէ էթմէյէ իսթէտիյի կիպի էթմէք մաղլուպ օլունմա-
 ռը հագգ տէյիլ մի : Ա է ինսաննա՝ կիւնահլարընտան թէվ-
 պէ էտիպ՝ օնլարը արթըպ պիր տահա իչէմէմէսի հագգ
 վէ սողըու տէյիլ մի : Իչպու ճան ու տիլտէն կիւնահլը
 թէրք էթմէք՝ պու տէրունի ճանտան Մլաճըն իրատէթի-
 նէ միդիւ օլմագ՝ ա՛ղիլլիք պու սուր :

Ա է շիմտի դարը սէյլէյէն ճէվապ վէրսին . ինսան-
 տան՝ ա՛ղիլլիքտէն էտնա պիր շէյ դալապ էթմէք՝ նիհա-
 յէթսիզ տէրէճէտէ ա՛ղիլ օլան Մլաճըն շանընա եագը-
 շըրմը . օնուն ա՛սը մախլուգաթլէրինտէն պունտան էտնա
 պիր մաղլուպ էթմէսի՝ օնուն նիհայէթսիզ քէմալիյէթ-
 լէրինէ վէ իպատէթէ լայրգ ազամէթինէ զիւլ տէյիլ մի :
 Ինսաննա՝ քէնտի գուվվէթի իլէ Մլաճըն օնտան դալապ
 էթտիյի պու ա՛ղիմ մաղլուպուն իճրասընա գօ՝ զայիֆ վէ
 գուտրէթի եէթմէզ օլուն . օնուն դապիաթը պօզուգ օլ-
 տուն , օնուն բարոյական գուվվէթի զայիֆլիքտէն իպա-
 րէթ օլուն , շէյլէ քի՛ իգաա՛թ էթմէյէ իսթէտիյինտէ՝
 խայրը իչէմէյէ իսթէտիյինտէ , օնուն իլէ քէթիւլլիք
 պուլունսուն : Պու՝ օնուն ա՛ղիլ օլմագա իմթինա էթմէ-
 սինտէ գապահատը օլմագտան փաք էտէրմի : Մլաճ քէն-
 տի նիհայէթսիզ մէրհամէթի իլէ՝ օնուն զայիֆ վէ տիւշ-
 միւշ հալինտէ օնա իմտատ էթմէյէ թէնէզիւլ էթմէտի-
 մի : (՝) տիւնեայը քէնտիսի իլէ Յիսուս Վրիստոսուն
 վասիգասը իլէ՝ օնլարըն կիւնահլարընը պարըշտըմայօր-
 մու : Ա է պարըշմանըն շուրուղարը փէք՝ հագգ վէ գօլայ
 տէյիլլէր մի . չիւն քի օ՝ օնլարըն հէփ իգաա՛թսըզըզլա-
 րընտան կէշմէյէ վէ շիմտիքի ա՛ղիլլիքտէն չըփլապ օլմա-

լէրինէ պագմամաղա, վէ օնլարը՝ թէվպէ էտիպ () զլունա
ինանտըզլարը թագտիրտէ՝ ասլա կիւննա՝ իշլէմէմիշէր կի-
պի պագմաղա վա՛տ էտէյօր : () Նլարը կիւննա՝ տան մէն՝
էտիպ ա՛ղիլիյէ գուլաղուզլամագ իշիւն՝ օնլարըն հուզու-
րունա պիւթիւն ալէմին վէրէ պիլտիյի էն գուվվէթլի
մուճիպլէրի թագտիմ էթմէզ մի : Ա է պունլարըն ճիւմ-
լէսինին իւղէրինէ՝ քէնտի Րուհունու տիւննայէ կէօնտէր-
մէտիմի քի , եիւրէյի եէնիլէսին , վէ ա՛ղիլէսին , վէ ալ-
լաճանի ճշմարտութիւնա գուվվէթ վէրսին , վէ օնլարըն
պիւթիւն ախլագ ու մէշրէպինի՝ Մլաճըն մաղուպ էթ-
տիյի կիպի օլմագ իշիւն թէպտիլ օլմագտա՝ օնլարտա կէ-
րէք իսթէմէյի վէ կերէք իշլէմէյի իճրա էլլէսին :

Հագիլգամ Մլաճ օնլարտան՝ էտէմտիքլէրի պիր մագ-
լուպ՝ վէ էլլէրինտէն կէլմէղ պիր շէյ դալապ էթմէյօր :
Մլաճ մուհապպէթ վէ իգամթ մը դալապ էտէյօր . օնլար-
տան իսթէտիյի պուտուր քի , տէյիլ պիր մէլէյին գուվվէթ
ու գուտրէթի իլէ՝ իլա օնլարըն շիմտի մալըք օլուպ օնտան
իքրաճ էթմէյէ վէ օնա ա՛սը օլմաղա գուլանտըզլարը
գուվվէթ ու գուտրէթ իլէ օնու սէվսինլէր : Վապիլթ-
տէն կիւննաճա մայիլ օլան եիւրէքտէ ա՛ղիլիք մի դալապ
էտէյօր . օ՝ հէր պիր կիւննաճքեար իշիւն պիր իւլաս եօ-
լու թէտարիգ էթտի , վէ օնու գապուլ էթմէյէ հէր պիր
կիւննաճքեարա իպրամ էտէր : Վմտի օնլարտան ա՛ղիլ օլ-
մալէրինի դալապ էթմէսի հէր վէճճիլէ հագգ տըր . զիրա
քէնտի նիհայէթսիլ մերհամէթի իլէ՝ ա՛ղիլ օլմայը օն-
լարա հէր հալտէ գօլայ էլլէտի , վէ էյեր օնլար Մ՛ղիլ
Րուհուն թէսիրլէրինէ գարշը տուրուպ՝ ճիւմլէ տիւննա-
նըն Վուրթարըճըսընտան եիւլ չէվիբրիբըսէ , ա՛ղիլիք-
տէն չըվլագ օլտուզլարը իշիւն՝ քէնտի էպէտի փատիլաճ-
լըղնըն ճէլալինտէն օնլարը տիշարը պրագտըղնտա՝ ճիւմ-
լէ՝ ա՛ղիլ դաթլէր Մլաճըն աղիմ ատալէթինէ էպէտէն
թա՛ղիմ էտէրէք սէնալէր սունաճագլար :

Պիր ատէմ հէր նէգատար դայի՛ֆ վէ գուտրէթսիլ օլ-

սա՛ զարարը եօգ . Ալա՛հ զնու նիհայեթսիզ մերհամէթի
իլէ գօմաղա միւնասիպ կէօրտիլիւ հայլին իչինտէ ա՛ղիզ
օլա պիլիբ . վէ էյէր օլմաղսա , Ալա՛հ ըն՝ զնու ա՛ղիզ էթ-
մէյէ գուլանտըզը թէսիրաթլէրէ միւզի՛ւ օլմաղա գարչը
տուրտուղընտան տըր : () Ը քիմնէ իչին տիլիւն գաֆ-
թանը հաղըրլանմըչ տըր , կէօյիւն եօլու զնուն հուղըրու-
տա աչըլմըչ վէ տիւղլիւլմիւչ տիւր , վէ էյէր օ՛ էնճամը
օնտան էպէտէն սիւրիւլիւրսէ , զնուն՝ իրատէթի իլէ քէն-
տի կիւնահարը իչինտէ գալմաղա վէ ա՛ղիզ օլմամաղա ի-
նատ էթմէյէ սէչտիլինտէն օլաճագ : Պու տիւնեատէ ա-
տէմլէր Ալա՛հ ըն՝ մաղլուպլարը խուսուսունտա հիլէյէ գա-
չա պիլիլիլէր . լաքին ախրէթտէ իսքէնճէլէր իչինտէ՝ հէր
պիր զայպ օլմուչ կիւնահարըն խղճմտանքը էպէտէ
չէհատէթ վէրէճէք քի , ա՛ղիզ իքտէն չոպլագ օլանլարըն
հիչ պիրի՛ կէօյիւն սաա՛տէթ ու տէվլէթինէ կիրմէյէ էպէ-
տէն միւսաա՛տէ վէրիլմէտիլի՛ հէր հալտէ հագգ վէ փէք
տօղըրու տուր . վէ զնլարըն օրատա իչտիլի Ալա՛հ զազա-
պընըն քեասէսինտէքի իչքինին իչինտէ գարըչմըչ . շէյլէ-
րին պիրի պո՛ւ օլաճագ . Ա՛մին

Ե.ՕՒ.ՕՂ.Ի.ՅԻ.Ն Ի ԳԹ.Ի.ՕՆ.ՍԸ

(Ի քինճի գրքում)

“ Էկիսի իլէ սէլամէթ իւզրէ օլմասընը արայըն՝ հէմ մուգաստոէսլիյի՝ քի օնսուզ րապար հիւլ քիմնէ կէօրմէյէճէք ” : Ի՛ պր . Ժ ք . 14 :

Լ՝ զիզլիսին խէլաս իչիւն իգթիզալը օլտուղունս տա՛լ յիր օլան իշպու քարողուն իլք գըսըմընտա իքի շէյ միւլհ հաղա օլունտու , քի պիրի՛ բնաբանըն թագտիմ էթտիլի թա՛լիմին մուղլազան սահիհ վէ սօղրու օլտուղու , վէ իքինճիսի՛ Լլա՛հըն պու մաղլուպու էթմէսինին հագգ վէ սօղրու օլտուղու իսի :

Յ . Իմտի իշպու միւլհաղայա ալտրղըմը թալիմին տահա աչըգ վէ տահա էյի անկլաշըմասը իչիւն , սուլեհն՝ պունու սիւալ էտէլիմ քի՛ ա՛ղեղէիսիղ՝ հիլ չիմեհնին Լլա՛հը կէօրեմեհնին “ Էպէպընի նէ՛ պիր . եախօտ պաշգա սէօզէք իլէ , Լլա՛հ պունու նիչիւն քէնտի բարոյական իլխանութիւնունտա պիր գըմըլտանմազ սապիթ գանուն էյլէմիշ տիր :

Ն . Ի վէլա պունու տերիզ քի , Լլա՛հ քէնտի փատիշահըղընըն պու նօմօսունու՝ քէնտի հիւքմ ու նուֆուղունու պէյան էթմէք իչիւն թէրթիպ էթմէմիշ տիր : () նուն՝

քէնտի նուֆուզունու պու դարզտէ պէյան էթմէյէ իհ-
թաճը ևօդ տուր . վէ օնուն նիհայէթսիդ ա՛ղիզլիյի վէ էյ-
լիյի՝ պու միսիլու շէյէ միւհթաճ օլմատրղընը կէօսթէր-
մէյէ քիֆայէթ էտերլէր : Ղիւմիէ ալէմտէ պուլունան՝ կէ-
րէք ա՛ղիզ վէ կերէք խապիս՝ հէփ բուհանի զաթլար՝ Ալ-
լահըն հիյպէթլու հիւքմ ու նուֆուզունու՝ ինսանըն խէ-
լասը խուսուսուհտա օնտան պաղը սերթ վէ իգթիզասըզ
մադլուպաթտէ իզհար օլմագսըզըն՝ դանրըլար , իգրար է-
տերլէր վէ տույարլար : () նուն թախթընըն էթրաֆընտա
տուրան օլ նուրանի բուհլար՝ քէնտիլէրինի սէօզիւ իլէ
վարըզա կէթիրէնէ էպէտէն գուվվէթ վէ սալքանաթ վէ
գուտրէթ վէրիրլէր . ումիտսիլիք հապսընտա օլանլար
իսէ , քէնտիլէրինի էպէտի զինճիրլէր իլէ գարանլըզ ալ-
թընտա շէրաաթըն պէօյիւք կիւնիւ իշին հագգ իւզրէ
պաղլանմըշ սագլայան՝ (չ) - Գ . 6) ՕնՈՒՆ ճիւմիէյէ գա-
տիր՝ գարշը տուրուլմազ գուվվէթի տիր : Պունլարըն պիր
դագըմը տա օպիր դագըմը տա՝ Ալլահըն գուվվէթինի
վէ նուֆուզունու հայէա էյի պիլիրլէր : Հէմ Ղիւմիէյէ
Պատիր՝ ինսանլարա թէվպէյէ վէ Է՛օմիւր ա՛ղիզլիյինէ , օն-
լարը գուլաղուզայաճագ օլան ա՛ղիզ վէ էպէտի ճշմար-
տութիւնլարը էօյրէտէճէյինտէ պիլէ՝ պու տիւնեատա օն-
լարա քէնտի հիւքմ ու նուֆուզունու իզհար էթմէյէ օլ-
գատար գայտ էթմէզ : Պու՝ օնլարըն իմթիհան վագթը
տրը , վէ օնլար իլէ ա՛ղիմ լուդֆ ու ինայէթ վէ քերէմ
իլէ՝ վէ ա՛ղիմ թէհամմիւլ իլէ մոււմէլէ էտեր . վէ քէն-
տինին զայէթ հիյպէթլու հիւքմ ու նուֆուզունու վէ
գուվվէթինի կէօսթէրմէնին թէքրիլ իճրասընը՝ էնճամը
թէվպէ էթմէիշ կիւնահքեարլարըն իւզէրինէ էպէտէն
կէլէճէք օլ աթէշլի դազապը իլէ՝ ճէզա տիւնեատընտա
վագի՝ օլմազա պրագմըշ տրը :

Նիհայէթսիզ մէրհամէթլի վէ ա՛ղիզ Ալլահ՝ հիւ պիր
խուսուստա ինսան իլէ մոււմէլէլէրինտէ ճէպր ու զօր գուլ-
լանմազ : ()՝ հիւ պիր շէյի՝ էն էյի սէպէպլէրի օլ-

մատրդձա՝ էթմեզ . էօյէ սեպեպէր քի՝ հէփ էյի տեմ-
 լէր վէ հէփ մէլայիքէր՝ օնլարը Մ.լահըն պիլտիյի կի-
 պի պիլմէյէ դատիր օլտար՝ օնլարը պէյէնէճէքէր : ()-
 նուն ինսանտան էյէտիյի հէփ մաղլուպլարը նիհայէթսիզ
 էյլըք վէ մուհապպէթսէն նէշադ էտէրէր : ()նլարտան՝
 կինաստան թէվպէ էտիպ օնու թէրք էթմէյէնի դալապ
 էտէյօր . օնու՝ թէվպէսիզլիք օնլարը էլպէթթէ հէլաք
 էտէճէք օլտուղու իչին էտէր : ()նլարտան՝ Հիսուս Վը-
 րիստոսա ինանմաղամը դալապ էտէյօր . օնու՝ պունուն
 իչին էտէյօր քի , չին քի կէօք ալթընտա տեմլէրին ա-
 րասընտա վէրիլիշ պաշգա իսիմ հօգ տուր , քի պիզ օ-
 նուն վասիդասի իէ խէլաս օլալմ : Մ.լահ՝ էթտիյի մաղ-
 լուպլարտա սսլա ճէպր գուլանա պիլիլիմի : ()լ.քի՝ տիւ-
 նեայը պուգատար սեվտի , շէօյէ քի , օնու գուրթարմաք
 իչին քէնտի եալընրզ տօղմուշ ()ղունու վէրտի , տեմ-
 տէն խէլասընըն շարդը տէյիւ հէր վէճճիլէ զայէթ տօղ-
 րու վէ փէք հագգ՝ պէլի՝ օնուն խէլասընա հէր հալտէ իզ-
 թիզալը վէ Փարզի մուղլապ օլմայան մաղլուպլար էտէրմի
 իտի : Խայրը , էլպէթթէ էթմէվիտի : Աարամաղլար է-
 յէր իսթէրլէրսէ տէսինլէր քի , Մ.լահ՝ քէնտի մաղլուպ-
 լարընտա նահագգ վէ զօրպաղ տըր . լաքին պունու տա ու-
 նութմասընլար քի , միւճատէլէրի քէնտի Աարատըճը-
 լարը իլէ տիր . վէ օլ կին թէզ կէլէճէք քի , օնտա՝ Մ.ժ-
 լահըն քէնտի մախլուգաթլարընըն ճիւմլէսի իլէ զըլմըշ
 իտիյի մուսմէլէրինէ նաղարէն՝ հուզուրի մահէրէ ճէմ՝
 օլունմուշ ալթմին ճիւմլէսի անկլայաճագ , վէ իզրար է-
 տէրէք տէյէճէքէր . «Ան ճիւմլէյէ Վատիր օլան Քապպ
 Մ.լահ , սէնին ամէլէրին պէօյիւք վէ անայրու տըր . եա՛
 դաիֆէրին Փատիշահը՝ սէնին հօլարըն սատրզ վէ հագգ
 տըր » : Հայր . ԺԵ . 3 :

Ք . Ա է եինէ՝ պունու աիգգաթ էթմէլիլիզ քի , հիշ
 քինսէնին աղիզլիքսիզ խէլաս պուլամայաճաղը՝ Մ.լահ
 ճիւզլիլի խէլասէ պիր պէտէլ տէյիւ դալապ էթտիյինտէն

տէյիլ տիր : Պունա՛ հիշ պիր վէճճիլէ ասլա պիր պէտէլ
 օլամազ . վէ պիւթիւնն ա՛լէմ՝ էօյլէ պիր շէյ էտէմէզ :
 Պունունն իշիւն Մլլա՛հ՝ քէնտի մասխուգաթլարը խէլասս
 գաղանմազ իշիւնն օնա պիր պէտէլ սունտուգլարը վազըթ՝
 հէր նէ օլուրսս օլունն՝ օնա ա՛ղիմ՝ իբրահիլէթ իլէ նա-
 զար էտէր . վէ պիլլիմ խէլասս սաթունն արմաղա տայիր հէր
 պիր միւլճաղամըզը պիր աշըգ կիւնահ սայար : Մլլահըն՝ Վէ-
 րամընըն կիւնահ իշիւնն մագպուլ սայտըզը էալընըզ պէտէլ՝
 էպէտի Րուհու իլէ քէնտինի Մլլահա լէքէսիլ սունանըն
 (Լքր . թ . 14) վասիգասի իլէ հալէա սունուլմուշ տուր .
 զիրա Մուքեալ օնունն հագդընտա պէօյլէ տէր . “ () կիւ-
 նահլար իշիւնն պիր քէրրէ գուրպանն սունուպ՝ տայիմա իշիւն
 Մլլահընն սաղ էանընտա օթուրսու : Մնտէն իլէրու թա
 օնունն տիւշմէնլէրի օնունն այագլարը ալթըննա պասամագ
 գօնուլմասընատէք պէրլէր . զիրա մուգատտէսլէնմիլշէրի՝
 (էաննի ա՛ղիլլէնմիլշէրի՝) տայիմա իշիւնն պիր հէտիլէ թէք-
 միլ էթմիշ տիր ” : Լքր . թ . 12—14 : Վէ հալէա՛ սու-
 սուլուգտանն հէլպը օլմագտէ օլանն հէր պիր կիւնահքեա-
 րա՛ Մստուածաշունչունն սէօղիւ պու տուր . “ ՄՅ հէփ սու-
 սամըշար՝ սուլարա՛ կէլին . վէ ազէսի օլմայանլար կէլին ,
 սաթընն ալըն , վէ եէյին . վէ կէլին՝ ազէսիլ վէ պահա-
 սըլ շէրապ վէ սիւտ սաթընն ալըն ” : Եսայ . ճԵ . 1 : Օայ՝
 օլմուշ առէմլէր իշիւնն խէլասս թէտարիգ էթմէնինն ա՛ղիմ՝
 իշի թէքմիլ օլունմուշ տուր . վէ օնունն եիւրէյինինն դա-
 պիսա՛ թտէն օլանն մաղրուրլուղուննահ հէր նէ դասար ալլագ-
 լատըր պիր իշ կէօրիւնիւր իսէ տէ , իշին պիւթիւննիւ՝ օ-
 նունն դարաֆընտանն քիւլլիլէնն եարտըմըզ՝ վէ օնա ասլա
 էլ վուրտուրմագսըզընն էափըլմըշ տըր . վէ օնա արթըգ
 խէլասսը՝ սալթ Մլլահընն ինայէթինինն՝ ճիւմլէյէ () զլու-
 նունն Մւտարսանտա ճապա սունուլանն պիր պախշիլ կի-
 պի գապուլ էթմէքտէնն զայրի էտէճէք շէյ գալմազ : Մլլ-
 ահ՝ օնու՛ . քէնտի նիհայէթսիլ մէրհամէթինինն պախշիլ
 կիպի ճապա վէրմէյէ՛ վէ ինսանլարընն օնու պու վէճճիլէ

ճապա գապուլ էթմէլէրինի դալապ էտէյօր . վէ օնու պէօյ-
 լէ գապուլ էթմէյէ հէփի իսթէմէյէնլէր՝ մուգլապա հէլաք
 օլաթճագլար տըր : Խնսանտա՝ էն աշաղա տէրէճէտէ պէ-
 տէլ դապիլաթինէ մալէք սայր լան՝ եախօտ էն աշաղա տէրէ-
 ճէտէ լայրգլըգ գօրգուսու օլան շէյտէն՝ Լլաճ պիլէքիւլլէյէ
 իքրաճ էտէր : Վէֆէս ալտըղըմըղ համա՝ վէ կիւնէշին միւ-
 նէվվէր ըշըղ պիղէ՝ Լլաճըն քէնտի () ղլունուն Լլետա-
 բանընտա վէրտիյի խէլաստան ղիյատէ ճապա պախշիշ-
 լէրի տէյիլտիր . նէ տէ խէլասէ՝ օնլարտան ղիյատէ լայրգ-
 լըգ քէսպ էթմիշիլ : Լ՝ ղիլլէյի՝ էն աշաղա տէրէճէտէ
 պիլէ խէլասէ պէտէլ զանն էթմէքտէն պէօյիւք եանղըրշ-
 լըգ օլա՝մաղ : Լ՝վվէթ, պիղիմ՝ էն էյի ա՝մէլէրիմիլ՝ էն
 էյի արղուլէրիմիլ վէ էն ա՝լիլլէնմիշ մուհապպէթլէրի-
 միլ՝ թէրաղտա խէլասըմըղ իլէ թարթըլաբգտա , հիչ՝
 վէ հիչտէն էքսիք սայր լմալը տըրլար : Լ՝ ղիլլէյիմիլ՝ կէօք-
 տէ մէլայիլքէրին մալէք օլտուգլարը ա՝լիլլէյին տէրէճէ-
 սինէ գալգամաղա միւմքիւն օլա իտի պիլէ , եինէ էվվէլքի
 կիպի լայրգլըգտան քիւլլէյէն պօշ սայրլաճաղտը . ղիրա
 էվվէլքի գապահաթլէրի սիլտիրմէյէ գատիր օլամաղ իտի :
 Լ՝ալընըղ՝ վէ հէր խուսուստա քիֆայէթ էտէր խէլաս Լ՝-
 տիճի Յիսուս Քրիստոս տուր : Ֆիտա օլունմուշար է-
 պէտէն երղլէրինի եալընըղ օնա թաղտիմ էտիպ՝ « Լ՝ա-
 յը՝գսըն . շիւն պօղաղանտըն , վէ գանըն իլէ պիղի Լ՝լ-
 լաճա՝ հէր գապիլէտէն վէ տիլտէն վէ գամտան վէ դաի-
 ֆէտէն սաթուն ալարն » (Յոյա . ն . 9) տէյէճէքլէր : Լ՝ս-
 լա կիւնահ իլլէմէմիշ զաթլար տախի ճէվապ վէրիպ
 տէյէճէքլէր . « Պօղաղանմըղ օլան Գուղու՝ գուտրէթի վէ
 ղէնկիւնլիլ վէ իլմի վէ գուվվէթի վէ իլղղէթի վէ համ-
 տը վէ պէրէքէթի ալմաղա լայրգ տըր » : Յոյա . ք . 12 :
 ք . Սալէ՝էն , ա՝լիլլէքսիլ՝ Բապպը հիչ քիմնէ կէօր-
 մէյէճէք օլտուղունուն սէպէպի՝ ա՝լիլլէք իլէ սաա՝տէթին
 վէ կիւնահ իլէ պէլա ու մուսիպէթին պէյնինտէ օլան է-
 պէտի իլճագլըգ վէ իմթիղաճ տըր : Լլաճ պու իլճագ-

ըզ ու իմ թիզաճը՝ բարոյական զաթլար եարաթտըզը վա-
գը թ թէր թիպ վէ սապիթ էթմիշ տիր . վէ օնու քէնտի
իշխանութիւնունուն իճրասընտա պիր ա՛ղիմ գանուն թա՛-
յին էթմիշ տիր : Պունուն ասը վէ քէօքիւ՝ Ալլահըն ա՛-
զիզ սըֆաթընտա տըր . վէ տիւնեանըն գուրուլմասընտան
էվիէլ վարըզտա իտի . վէ պունուն իշիւն օնուն եազըլ-
մըշ ա՛ղիզ նօմօսու իլէ սսլա ա՛լէազասը օլմամալը տըր :

() Ը նօմօս ինսանլարա սսլա վէրիլմիշ օլմասայտը , վէ
ինսանա սսլա հիչ պիր սուրէթտէ Ալլահըն իրատէթինին
իլհամը վէրիլմիշ օլմասայտը , պու եօգարրտա զիբը օ-
լունան իլհազըզ վէ իմ թիզաճէ պիր խալէլ կէլմէզիտի :

() Նու՝ դապիաթը վէ հիւքիւմէթի թէպտիլ օլունմազ օ-
լան Ալլահ սապիթ էթմիշ տիր . վէ օնու՝ պիւթիւն ա՛լէմ-
տէ զայրի տիւրիւ էտէճէք հիչ պիր գուվիէթ եօգ տուր :

Իմտի պու պէօյլէ օլտուղու թագտիրտէ , ա՛ղիզլիք օլ-
մատըզը եերտէ՝ սահիհ սաստէթ տախի եօ՛գտուր , վէ օլ-
մասը միւմքիւնսիւզ տիւր : Ալլահ՝ օնուն մախլուզաթլէ-
րի կերէք պու տիւնեատէ վէ կերէք կէօքտէ նայիլ օլ-
տուզլարը սաստէթին փունկարը տըր . վէ ա՛ղիզլիք տէ-
մէք՝ օնուն իրատէթի շէրիֆինէ ճան ու կէօնիւլտէն պիր
իգասաթ տէմէք օլուպ՝ օնուն ա՛ղիզ սըֆաթընա վէ հիւ-
քիւմէթինէ պիր մուհասպէթտէն իպարէթ օլմաղիլէ , փէք
աշիքեսար տըր քի , պունսուզ՝ ա՛ղիզլիք օլմազ . վէ ա՛ղիզ-
լիք օլտուղու եերտէ , օնուն հասիլաթի մուզլադա սասա՛-
տէթ տիր : Ալլահըն ճիւմլէ ալէմէ շամիլ օլան փատի-
շահըզընըն թէպտիլ օլունմազ նօմօսու պէօյլէ տիր : Ա՛ է
քէնտի ա՛մէլէրինին հիւսապընը վէրմէյէ պօյնունա
պօրճ օլան բարոյական զաթլար՝ պուլունան հէր պիր
տիւնեատէ պու նօմօսուն հիւքմիւ վար : Ա՛ սը օլան մէ-
լէքլէր՝ քէնտիլէրին իլք հալինի հըֆիլ էթմէքտէ օլտուզ-
լարը վագըթ՝ քէնտի Արատըճըլարընըն հուզուրունտա
վէ ըիզասընտա իքէն , թէքմիլ սաստէթ իշինտէ իտի-
լէր : Ա՛ քին կիւնահ իշիւտիքլէրի անտէ , տէր ա՛գապ քէն-

տիլէրինի գարանլըգտա գափանմըչ վէ էպէտի աթէշէր իշինտէ զարգ օլմուշ պուլտուլար . վէ հէր նէրէտէ Մլա-
հըն տիւշմէնլէրի պուլունուրսա , պու տիւննատա օլտուն՝
տիւրէթտէ օլտուն , օնլարըն տախի հէր հալտէ կէօրէճէյի
պու տուր :

Մղեղլէք իլէ սաա՛տէթին՝ վէ կիւնաս իլէ մուսիպէթ ու
պէլանըն պէյնինտէ օլան իլհագլըգ վէ իմ՛թիղաճ՝ Մլա-
հըն բարոյական իշխանութիւնու գատար կէնիշ տիր . վէ
քէնտի ա՛մէլլէրինին հիսապընը վէրմէյէ պօյնունա պօրճ՝
օլան բարոյական զաթլար՝ օնուն փատիշահըղընըն էն ու-
ղաղ մահալլէրինտէ պիլէ՛ պու գանունուն իճրասընա կէօ-
րէ՛ ես սաա՛տէթ ու տէվլէթէ գալգարլար , եախօտ մու-
սիւպէթ ու պէլանըն իշինէ զարգ օլուրլար . վէ պու գա-
նուն՝ Մլահըն թախթը վէ օնուն սրճաթլարի գատար
թէպտիլ օլունմաղ վէ էպէտի տիր : Պիւթիւն ալէմտէ
պուլունան հալա ա՛ղիլլէքտէ սապիթ օլմամըչ ճիւմլէ բա-
րոյական զաթլար կիւնահա տիւշիւպ՝ պու իլհագլըգ ու
իմ՛թիղաճըն սէպէպինտէն՝ ճիւմլէսի տէ էպէտի մուսիպէթ
ու պէլանըն իշինտէ զարգ օլսալար պիլէ , եինէ պու գա-
նունուն թէպտիլ օլունմասը միւմքիւնսիւղ տիր : () նու՛
ճիւմլէ ալէմլէրին բարոյական Հաքիմի օլան Մլահ սա-
պիթ էթմիշ տիր , վէ էպէտէն էօյլէ՛ գալմալը տըր : Մլ-
լահ իլէ տիւշմանլէք հալինտէ օլան՝ էպէտի ա՛ղապըն թօ-
խումլարընը քէնտի գօյնունտա դաշըյօր : () Լքիմէ՛ Մլ-
լահըն օնա աղապ վէրմէյէճէյինի սահիհան պիլտէ պի-
լէ , էպէտի զաղապտէն գուրթուլաճաղընա հիշ պիր ու-
միտի օլա՛մաղ . զիրա օ՛ պէլա վէ մուսիպէթ տիւննասը
օլան ճէհէննէմտէ գօրգուլու աղապը վէրէն շէյի՛ քէնտի
բարոյական զաթընտա դաշըյօր : () կիւնահքեար տըր ,
օնուն եիւրէյի Մլահ իլէ տիւշմէնլէքտէ տիր . վէ օ թէվ-
պէ էթմէտիքճէ՛ եալընըղ օնուն պու հալի՛ օնուն սա-
ա՛տէթէ մալլէք օլմասընը հէր հալտէ միւմքիւնսիւղ՝ վէ օ-
նուն էպէտէն մուսիպէթ ու պէլա իշինտէ գալմասընը օ-

նա սահիճ էտեր : ()նուն հէլաքինի ալեմտէ հիչ պիր զաթ մէն՝ էտէմէզ , վէ քէնտիսի տա օնտան դաչամազ , զերա քէնտի զաթընտան այրըլամազ :

Լարամազլարըն պու տինեհատա սիրտիքլէրի փէք ազ վարըթըզ զէվք ու սէֆա՝ քի օնա պա՛ղը տէֆա սասա՛տէթ տէնիյօր՝ ա՛ղիլէք իլէ սասա՛տէթին՝ վէ կիւնահ իլէ մուսիպէթ ու պէլսնըն պէյնինտէ օլան էպէտի իլհագըզ վէ իմթիզաճը աալա պօղմազ , զերա պու՝ օնլարըն պիլիզթիզա դապիաթի մէշրէպլէրինտէն նէշազ էտեր պիր հալ տըր : Լաքին հէր նէ իսէ՝ օնլար պու տինեհանըն հէփ վէրէ պիլտիյի զէվզ ու սէֆալարըն էն ալէալէրի օրթասընտա պիլէ ա՛ղիմ եիւրէք ըահատթարըլը վէ պիչարէլիք իշինտէ օլուրլար : ()Ը հէր քէսին քէնտի ա՛մէլինէ կէօրէ շէրա ա՛թը կէօրիւլէճէք օլան տիվանըն պիր թէք զիքրի՝ օնլարըն ըահատթըրընը քիւլիյէն պօղմազա քիֆայէթ էտեր , վէ չօզ քէրրէ քէնտիլէրի պիլէ շէհատէթ էտերլէր քի , սահիճ սասա՛տէթ նէ օլտուղունու պիլմէզէր : Սասա՛տէթին սատէճէ սուրէթի՝ չօզ տէֆա՛ սէյիրճիյի ալոտաթըպ՝ օրատա սահիճ սասա՛տէթ վար տէյիւ դանն էթմէյէ օնա սէպէպ օլուր : Ըստուսճաշունշուն թագրիբի պու՛տուր քի , եարամալար՝ չալզանան տէնիզ կիպի տիր , քի օնուն սուլարը՝ եօզարըյա սպլըրզ վէ չամուր աթարլար (Լասայ՝ ծէ . 20) . վէ պունուն պիւթիւն սէպէպի պու տուր քի , ախլազ ու մէշրէպ Ըլահընքինէ ույտուրուլմազտան զայրի՝ պիւթիւն ալէմտէ սասա՛տէթ կէթիրիբի շէյ եօզ տուր : Ըլահըն մուգատէրինին սէսի՝ վէ էպէտի ճշմարտութիւնուն սէօզլէրի՝ պու միսպահատթը ինսանըն իղճմտանըր իլզէրինէ իպրամ էթմէյէ իթիֆազ էտերլէր :

Ս է նիշիւն էօյլէ օլմասըն . ինսանըն ճանը՝ Ըլահըն կէօրմէյէ վէ օնուն իլէ սասա՛տէթ տէ օլմազա եարատըլմըշ տըր : ()նուն հէփ գուվլէթլէրի վէ իսթիտատլարը՝ սալթ օնուն իրատէթինի իճրա էթմէքտէն՝ օնուն ամէլէրինէ նազար էթմէքտէն՝ օնուն ա՛ղիլ սիֆատթլէրինի պիլիպ օ-

նու սէվմէքաէն՝ եանի ա՛ղիզ օլմագտէն սաս՛տէթ թաս-
սիլ էթմէյէ ույղուն տուրլար, վէ դապիւսթատէ՛ պունտան
թէքմիլ ույղունլուզ եօղ տուր : Տաղնն թէփէսինտէ գա-
յատան դայայէ հէնուզ ուչմազա պաշայան գարթալ
եալրուսունուն՝ հալայէ եօղարը կիւնէչէ տօղրու եիւճէ-
լէնմէյէ պիր դապիւսթ ույղունլուզունա մալիք օլտուղու
միսալի՛ ինսանրն ճանր տախի եէրին զօիրպագտան օլան
շէյլէրինտէն եօղարը եիւճէլիպ՝ թա՛պիր օլունմազ վէ սօ-
նու կէլմէզ ֆէրրահլըզ ու սուրուր իլէ՛ Ղիւմէյէ Վատի-
րին լիսանէ կէլմէզ ճէլալինի սէյր էթմէյէ՛ վէ հէփ սէ-
ֆասթլէրինին եէքիւնիւնիւ օնտա պուլմազա պիր դապի-
սթ ուզունլուզունա մալիք տիր : Լաքին էյէր պիր վու-
րուլուպ եարալանմըշ դուշ կիպի տալա եօղարըյա գալգ-
մազ տա՛ եէրին չիրքէֆլէրի իչինտէ սիւրիւքլէնիր տու-
րուրսա , օնուն պիւթիւն դապիւսթընա զօր վէ ճէպր օ-
լունմուշտուր , վէ օնուն գուլվէթլէրի վէ իսթիատլէրի
եանղըշ եօլա սափրտըլմըշ տըր . վէ պունուն հասիլա-
թը մուղլագա մուսիպէթ՝ պիշարէլիզ վէ աղըրլար տըր :
Պալըզլար՝ սուտան չըզըպ հալատէ եաշամալէրի՛ դապի-
սթլէրինէ զըտտ վէ միւմքիւնսիւզ օլտուղու կիպի՛ ինսան
տախի էօյլէ՛ Լըւահը թէքք էտիպ տէ սաս՛տէթտէ գալմա-
սը միւմքիւնսիւզ տիր : (Նսուզ սաս՛տէթլու օլմազա
գատիր օլմազ իչին՝ էվվէլա օնուն գուրուլուշ վէ եափր-
լըշը պիլքիւլիչէն թէպտիլ օլունմալը տըր : Պու խուսուս-
տա հէր նէ սէօյլէնսէ , աշըրը սէօյլէնմէսի միւմքիւնսիւզ
տիր : Լըւահ սըֆութընա թաղպըզ օլունմատըզճա , ճանր
սաս՛տէթլու էթմէսի՛ Ղիւմէյէ Վատիր Լըւահա պիլէ
միւմքիւնսիւզ տիր :

Խմտի ճիւմլէ բարոյսկան ալէմտէ ա՛ղիզլէր իլէ սաս՛տէ-
թին պիրի պիրինէ՛ պըրըմազ վէ էպէտի՛ իլհագլըզ վէ
իսթիլաճը պէօյլէ օլտուղու թագաիրտէ՛ հիչ քիմնէ ա՛-
ղիզլէքսիլ կէօյէ կիրէմէտիյինին սէպէպի փէք աշիքեար
տըր : Լըւահ՝ ճիւմլէ քէնտի մախլուգաթլէրինին սաս՛տէ-

Թինի արգուլէր . վէ օնլարըն անղլլէյինի պիր եանա պը-
րադաճագ օլսա , օնլարըն սաստէթինի պիր եանա պըրազ-
մըշ օլուր : Պունուն իչինն նիհայէթսիզ էյլլէյի՝ եօգարը-
տա քէնտի սարայլարընա կիրմէյէ միւսաստէ օլաճագ հէր
պիր զաթտան՝ մուղլագ անղլլէք դալագ՝ վէ օնտան չըփ-
լագ պուլունանլարըն ճիւմլէսինի էպէտի սիւրկիւնլիւք իլէ
թէհտիտ էթմէսինի օնա իպրամ էտէր : Ա է օնուն էյ-
լլէյի հէր նէ դատար զիյատէ օլուրսա , Ալլահանի հիւքիւ-
մէթին տախի պու գանունու օլ գատար զիյատէ պօզուլ-
մագ օլմալտորը . վէ օնուն էյլլէյի նիհայէթսիզ օլտուղուն-
տան՝ պու գանուն տախի Ալլահանի դապիաթ գատար
սապիթ վէ թէպտիլ օլունմագ տըր . վէ պունուն իչինն
քէնտի Վէլամընտա քէնտի գուլարը իչինն աչըգտան ա-
չըղա վէ էյի անկլաշըլըր պիր դարը իլէ թագրիր էթմիշ
տիրը քի , պիւթիւն տիւնեայէ խապէր վէրսինլէր քի , ա-
լիլլէյիսիլ Ռոպուլ հիլ իմնէ կո՛րմէյեճէս պիլ :

Պուրաճըգտա պիր տագիգա տուրուպ՝ պու մատտէյի
հուզուրումուլա շիմտի թագտիմ օլունտուղու կիպի միւլ-
հաղա էտէլիմ : Աէօրտիւք քի , կէրէք էնճամը հէլպք
օլմուշլարա անղլլէքտէն չըփլագ օլմալէրի իչինն օլան հիւք-
մի զաղագ՝ վէ կէրէք Ալլահըն ինսանլէր իլէ մուամլէ-
լէրի մախտուսէն օնլարը սաստէթիւլ էթմէյէ մուղագըգ
օլմալէրինին ճշմարտութիւնու՝ իքիսիտէ իշպու թալիմա-
թըն մուհիմ վէ իգթիլլալը օլմասընը փէք աչըգ կէօսթէ-
րիրլէր . վէ պու թալիմին թէքքիլէն հագգ վէ սօղուր օլ-
տուղու՝ օնլարըն անղլլ օլմալէրի իչինն Աւետարանտա օ-
նուն թէտարիգ էթտիլի զանի նիյմէթլէրտէն փէք աչի-
քեար պէյան օլունմուշ տուր . վէ նիհայէթի՝ կէօրտիւք

քի, Ալլահ պունու քենտի բարոյական հիւքիւմէթինին պիր գանունու էթմէսինին սէպէպի՝ քենտի հիւքմ ու նու Ֆուզունու կէօսթէրմէք տէյիլ տիր, նէ տէ ա՛ղիլլիյի խէլաս իչին պիր պէտէլ տէյիւ արամասը արը. լաքին սէպէպի՝ ա՛ղիլլիք իլէ սասա՛տէթին՝ վէ կիւնաս իլէ պէլա ու մուսիպէթին պէյնինտէ օլան իլհազլըզ վէ իմ՛թիզաճը արը: Պու մինվալ իւզրէ պու մատտէ հուզուրումուզտա աչըզ աշիքեար տուրուր: վէ սիւալ էտէլիմ, պունտան չըզան պա՛զը նէթիճէլէր նէ՞ տիրլէր:

ՄԻԻԼՆԵ.Օ.Ե.ԼԻԼԻԸ: Խէլաս իչին՝ սասթէճէ Ալլահն էյլէյնէ էտիօս մերհաթէլինէ կիւլէնմաի՝ պիր գասա անագլլէֆ արը: Հաղիգաթ Ալլահ՝ նիհայէթսիլ էյի վէ մերհամէթի տիր. վէ Աստուածաշունչ պիղէ՝ Ալլահըն պու սիֆատընը՝ «Ալլահ մուհապպէթ տիր» (Յո՛վն. 7, 8) տէմէսինտէ՝ պիղէ թէքմիլէն պէյան էտէյօր: (Նուն ճիւմլէ ամէլլէրի տախի՝ օնուն մուհապպէթինին իպրէթլէրինտէն տօրու տուրլար: Վաքին կիւնասքեարլար՝ քենտի խէլասլէրինէ թէմէլ՝ Ալլահըն էյլիլինի նէ՞ ճիհէթտէն էտէ պիլէճէքլէրինի էյիճէ տիւշինսինլէր: Հէր պիր սահիհ ա՛ղիլլիքտէն քիւլլիլէն չըփլազ օլտուզլարընը էյի պիլէնլէր՝ խիւլեա էթմէյէ փէք հազըրտըրլար քի, քենտի կիւնասլարը՝ Ալլահըն նիհայէթսիլ մերհամէթի օնլարը դուրթարամոյաճագ գատար պէօյիք օլմալը տէյիլ տիր: Տիւնեա իւզէրինտէ կէչիրտիքլէրի պիր գաչ երլլըզ կիւնասքեար էօմիւր իչին՝ պիր նիհայէթսիլ էյի վէ մերհամէթի Ալլահ օնլարը էպէտէն կէօքտէն նասըլ սիւրէ պիլէճէյի՝ ազըլարընըն անկլայա պիլէճէյի շէյ տէյիլ տիր: Վաքին օնլար պունտա՝ պիր թէմէլլի եանղըշլըզ տիւշէրլէր. վէ էյէր օնու տօզրութմազլարսա, հէր վէճհ իլէ օ՝ օնլարըն էպէտի խարապաթ օլմալէրինի շիւպհէսիլ էտէճէք տիր: Ալլահըն էյլիլի՝ օնու կիւնաս իլէ մուսիպէթ ու պէլանըն պէյնինտէ օլան իմ՛թիզաճը պօզմազա

ասլա վէսիլէ օլամաղ : ()նուն էյլիյի վէ մերհամէթի՝ օնուն բարոյական հիւքիւմէթինի ալթիւսթ էտէճէք պիր դարիդտէ՝ կիւնահքեարլարա տօղու ազմաղա միւմքիւնսիւղ տիւր : Այֆ օլունմամը՝ թէվպէ օլունմամը կիւնահ մուգլաղա հիւքմի զաղապ վէ էպէտի էօլիւմ՝ կէթիւմէլի տիր : Պու խուսուստա բարոյական հիւքիւմէթինին գանունլարընը տէյիշտիրմէսի՝ Ալահա մասսուս տէյիլ տիր , վէ օլամաղ : Աիհայէթսիղ էյլիք վէ մերհամէթ՝ կիւնահըն ալֆ օլունմասը՝ վէ կիւնահքեարըն թէվպէ վէ ()իսուս Վրիստոսա օլան իմանըն վասիգասի իլէ խէլաս պուլմասը իչին պիր էօլ թէտարիգ էտէ պիլիք , վէ պունու էյլէմիշ տիր , լաքին պիր թէվպէսիղ կիւնահքեարը խէլաս էտէմէղ : Աիհայէթսիղ էյլիք ու մերհամէթ՝ կիւնահքեարլարըն խէլասը իչին հէփ էտէ պիլէճէյինի՝ ()իսուս Վրիստոսուն վասիգասի իլէ իճրա օլունմուշ տուր , քի օնուն աղը իլէ տիւնեայէ սուլճ վէ կիւնահլար ալֆլըղը վա՞ղ օլունտու : Աիհայէթսիղ էյլիք վէ մերհամէթ՝ կիւնահքեարըն իմտատընա պու դարղ իլէ եթիլէ պիլտի : Աէլաս թէտարիքի կէօրիւլմուշ տիւր . լաքին էյէր սալթ ()իսուս Վրիստոսուն վասիգասի իլէ օլան խէլաս րէտտ օլունուրսա , Ալահըն նիհայէթսիղ էյլիյի վէ մերհամէթի պիլէ արթըգ պիր շէյ էտէմէղ : թէվպէ օլունմամը կիւնահ իլէ էպէտի ա՞ղապըն պէյինտէ օլան իլհաղըգ վէ իմթիղաճ պօղուլմաղ օլտուղու սէպէպտէն էյէր օն պին քէրրէ օն պին էօլիւմսիւղ զաթլէր հէլաք օլսալար , եինէ պօղուլմասը միւմքիւնսիւղ տիւր : Աիհայէթսիղ էյլիք՝ Ալահըն պագի սիֆաթլէրինէ զըտտ՝ վէ բարոյական իշխանութիւնուն նիզամընա զըտտ ամէլ իլէմէղ :

Ա է ա՞ղիղլիքտէն շփլապ օլան պիր ճանը էյէր նիհայէթսիղ էյլիք խէլաս էտէմէղ իտէ , Ալահըն մերհամէթի էտէճէյինէ թահմին էթմէյէ ասլա պիր վէսիլէմիղ էօղ տուր : Օլրա պիր նիշանկեահ վար քի , օնտան ա-

չորր Նիհայեթսիզ մերհամեթ պիլէ աշամաղ . վէ խմթի-
հան վադթը թէքմիլ օրուպ ճան տահա անղիլիքտէն չրփ-
լագ պուլունուր իսէ , սահին տիր .քի , մուղլագա կիւնահ-
քեար օլ նիշանկեհաճը աշմըչ աըր , վէ օնտան սօնկրա ար-
թըգ՝ «պիր գորգուլու շէրասթ պէքլէյիշի վէ ամեշի
ղագապ (գալըր) , քի գըտտ տուրանլարը հէյէճեգ տիր :
Կիւնահ իշլէյիպ՝ աղիլիքտէն չրփլագ գալան ճան էօլէ-
ճեք տիր . օ՝ էօլմէլի տիր . պունու՝ Ղիւմլէյէ Վատիր
Լլահ թագրիլի էթտի , վէ գուրթուլուչ հօգտուր :

2. Խեյլաս պուլմագ իշինն աղիլիքտէն այրըր անփըրգ
ումմագ՝ պիր փէք թէհլիքէլի հանղըչըրգ տըր : Չին
քի աղիլիք իլէ խեյլաս պիրի պիրինտէն այրըլմաղլար .
խեյլաս գազանմագտա պու ճշմարտութիւնտան տիշարը օ-
լան հէփ սէպէպլէր հանղըչը վէ պօ՛չ օլմալը տըր : Պու
հանղըչըրգ իքի պէօլիւնիւր . պիր գըսմը աղիլիքտէն ա-
յըրը կիւնահլար անփըրըր գազանըլմասը միւլքիւն օլմագ
զանն էթմէք՝ վէ իքինճիսի կէօյէ կիթմէյէ սատեճէ պէօյ-
լէ պիր անփըրգ իգթիղա էտէր թահմին էթմէք տիր :
Լաքին Լլահըն Վէլամը պիղէ էօյրէտիր .քի , Լլահ՝
կիւնահը՝ կիւնահքեար սահիհան Յիտու Վրիստոսա ի-
նանըպ տա՝ կիւնահլարընտան թէյպէ էթմէտիքճէ անփ
էթմէզ : Լանի Լլահ կիւնահքեարըն կիւնահլարընը հա-
լընըր օ՝ զէման ալֆ էտէր .քի , կիւնահքեար՝ խեյլասը ի-
շին պիլթիւն պիլթիւնէ Յիտու Վրիստոսա կիւլէնէրէք՝
օնլար իշինն եիւրէյինտէ աղմ պիր գասսավէթ տույար ,
վէ օնլարը թէրը էտէր , վէ Լլահըն ինայէթի իլէ ար-
թըգ օնլարըն իշինտէ հաշամամաղա գարար գըլար : Պու
պապտէ՝ Լլահըն Վէլամընըն տէտիլինի տինկլէ . «Հէփ
փէյլամպէրլէր պունա շէհատէթ էտէրլէր .քի , Օնո հէր
Լնանն՝ օնուն աարընըն վասիղասի իլէ կիւնահլար անփըր
ալըր» : Վարժ . Ժ . 43 : «Պանո օլան Լնանըն վասիղասի իլէ
կիւնահլար անփըրըր վէ մուղատտէս օլանլարըն արասըն-
տա միրաս ալալար» : Վարժ . իղ . 18 : թէյպէնին անփ

իչինն իգթիղալը օլտուղու խուսուսունտա տախի պա'գ նե' տէյօր . «Դմտի Լեփպե' Էրին , վէ պեօնիւն , թէ Լեւնաւալալը նըղ «իլիննիւլը» : Գարձ . 7 . 19 : « Էփ զաիֆէլէրէ օնուն ատընտա թէվպէ վէ կիւնաճար ա'վֆլըղը վա'ղ օլունա» : Գարձ . ի7 . 47 : «Վմն էյէր թէվպէ էթմէզաէնիղ՝ ճէփիինիղ պէօյլէ ճէլսք օլաճադսընըղ» : Գարձ . Ժ7 . 3 : Իչպու՝ վէ պունուն կիպի սայիր փէք չօգ խանէլէրտէն աչիքտարէ պէյան օլունուր քի , իմանսըղ վէ թէվպէսիղ՝ կիւնաճ ա'վֆլըղը օլամաղ : Եւքին սաճիճ իման վէ թէվպէ տէմէք՝ աղիղ էք տէմէք տիր . վէ օնլար ճանտա իլք մէվճուտ օլտուղլարընտա , աղիղլիլին պաշանիլըճը տըրլար . վէ օնլարըղ՝ առէմլէրին արասընտա աղիղլիլ օլամաղ . վէ պունուն իչինն պունտան պու չըգար քի , ա'վֆլըղ վէ աղիղլիլ տայիմա այրըլմաղ պիր գարզ իլէ պիրի պիրինէ պաղըլ՝ տըրլար : Դմտի աղիղլիլտէն այրըլ՝ կիւնաճ ա'վֆլըղը զալապ էթմէք՝ Մլաճըն թա'յին էթտիլի Եօլու թէքք էթմէք՝ վէ օնտան պիր , սայիր Եօլ թա'յին էթմէսինի զալապ էթմէք տիր : Եւքին կիւնաճըն ա'վֆլըղը պու վէճճիլէ էլէ կէթիրիլէ պիլիլմի : Ինսան՝ քէնտի Արատըրընտա ա'վֆլըղ նասըլ վէրմէլի օլտուղունա տայիր պիր Եօլ թա'յին էտէ պիլիլմի . Իսայր , էտէմէզ : Եւյլէ իսէ՝ աղիղլիլտէն այրըլ կիւնաճ ա'վֆլըղը էլէ կէթիրիլմէսի միւմքիւնտիւղ տիր :

Եւքին թաճմին էտէլիմ՝ քի , էօյլէ պիր ա'վֆլըղ էլէ կէթիրիլմէսի միւմքիւն օլա պիլիլ . աղիղ ճէմաա'թըն իչինն կիրմէյէ վէ կէօյին խըզմէթլէրինէ իլճազգ օլմաղալայրգ օլմաղ իչինն՝ իգթիղալը օլան շէյ ճէման պու մուտուր : Շան՝ էյէր ճէփի կէճմիլ կիւնաճարը սայիր ճիչ պիր բարօյական թէպտիլիղ օնտա վազի՝ օլմաղսըզըն սիլինմէյէ միւմքիւն օլա՝ կէօք իչինն քիֆայէթ էտէր միգտարի ճաղըր օլա պիլիլ մի : Պունուն ճէվապընը Մլաճըն՝ Վէլամը վէրսին . «Վ է սիղէ Եէնի Եէրէս՝ վէրէճէյիմ՝ , ճէմ տէրունիինիղէ Եէնի Եւս՝ գօյաճաղըմ . վէ թէնլէրինիլտէն

դաշ երևբէյի կիտերիպ՝ սիզէ էթտէն պիր եիւրէք վէրէ-
ճէյիմ՝ : Եպլէ . ԼԿ . 26 : «Շ էջլէ քի , էյէր պիր քիմնէ
Վրիստոստա իսէ , Էէնի մանլագ րուր . էսքիլէր կէշտի ,
իշթէ հէր շէյ Էէնի օլտու » : ք Կուրնի . Ե . 17 : «Օիրա Յի-
սուս Վրիստոստա՝ նէ սիւննէթին՝ նէ տէ սիւննէթսիլ կիլն
պիր շէյէ գուվէթի վար , իլլա Էէնի Էարարըլընն » : Վարդ .
Կ . 15 :

Պունուն կիպի խանէլէրին՝ ա՛ղիլլիքտէն պյըրը պիր կիւ-
նաճ ա՛վֆըրընտան զիյատէ պիր շէյ իգթիզալը օլտուզու-
նու պէյան էթտիքլէրինէ ապլա պիր շիւպճէ Եօգ տուր :
(Նլար թա՛րիֆ էթմէյէ իսթէրլէր քի , պիր Էէնի մէշրէպ՝
Էէնի մուհապպէթ լէր՝ էսքիլէրին Էէրինի գութմալը տըր-
լար : Հէմ կէօսթէրիլլէր քի , տէյիլ Եալընըզ կիւնաճ-
լար ա՛վֆ օլունտու , լաքին ֆիլ վագի ա՛ղիլ պիր Էօմիւր
պաշլանմըլ տըր : Պու՛ իշպու խուսուստա զայէթ ույզուն
պիր խանէտէն փէք աշիքեար օլաճագ տըր . «Թարիմ սիլ
էվէլէրի կէշինմնիզէ կէօրէ՝ ալտատը շըն արզուլարընա
կէօրէ ֆէսաթըլ օլան էսքի ատէմի թէրք էտէսինիլ , վէ
ա՛ղիլըլլըն ըն րուրնուր Էէնիլէնէնիլ . վէ կէրչէքլէյին
սատագաթը վէ ա՛ղիլլիլի իլէ՝ Ելլաճա կէօրէ Եարատըլան
Էէնի ատէմի կիլէսինիլ » : Եպլէ . Կ . 22—24 : Պուրատա
Եռաքեալ՝ տէյիլ Եալընըզ էսքի ատէմտէն սէյիլնմէյի՝
իլլա Էէնի ատէմի կիլինմէյի տախի աչըզ աչըղա խապէր
վէրիյօր , քի օնուն պաշլըճա նիշանէլէրի՝ սոփաթալ վէ
առնէն ա՛ղիլլէր րիլ : Հագիգաթ՝ Եռաքեալըն թա՛լիմի պու-
տուր քի , պու միւլճագա էթմէքտէ օլտուզումուզ միսալի
պիր ա՛վֆըրդ՝ խէլաս վէրմէյէ քիֆայէթ էթմէզ : Եօղիլ-
սէ օ՛ նիշին գարընտաշլարընա պուգատար չօգ նասիճաթ
վէրիյօր քի , գարընտաշ մուհապպէթինէ՝ սապրէ՝ ճալիմ-
լիյէ իմանէ՝ ալագ կէօնիլլիյէ՝ էօրքէտէ՝ սապրէ՝ թէ-
ճամիլլէ վէ ա՛վֆ էթմէքլիյէ մալիք օլտունլար , Եախօտ
ախէր սէօղէր իլէ՝ ա՛ղիլլիլլի վէ Ելլաճըն իրատէթինէ
տաճա թէքմիլ միւղիլ օլմայը արասընլար :

Այնչափ կիւնահարըն սատեճէ անփլըզը՝ երբեք թէպտիւլիլի պերապերինճէ օրմատըգճա՝ ճանը եվլէլքի կիպի Մլահա մուհապպէթտէն վէ ինսանա մուհապպէթտէն պօշ գօր, վէ Մլահըն սըֆաթլերինէ վէ հիւքիւմէթինէ եվլէլքի կիպի ալ խօշուտլուգ իլէ պրաղըր : Ա է պունտան էօթիւրիւ՝ հալընը պիր գուլ գօրգուսու՝ կիւնահարն եպէտէն կէթիրտիլի պէլալարըն գօրգուսու՝ չօգ քէրը կիւնահարը սատեճէ անփլըգ արամաղա պայիս օլուր : Աքին սահիհ պիր էվլատ գօրգուսու՝ Մլահա իղամթսըղըգ էթմէնին գօրգուսու տուր քի , ստեմի՝ տէյիլ եալընըգ անփլըգ արամաղա՝ իլա Մլահըն հուղուրունտա անղիլիք վէ անտալէթ իլէ եաշամաղա գուլաղուղլար : Ա՝ զիլլիքտէն այըըր անփլըգ՝ չօգ տէֆա՝ կիւնահարընը թէրք էթմէյէ նիլէթ էթմէյէն քիմնէլէրտէն հերարէթ իլէ արանըր . վէ պունտան աշիբեար տըր քի , օնլարըն զիւլի՝ ամիւնճէ խէլաս գաղանմաղա իղթիղալը օլան եալընըգ պու տուր . լաքին էյէր օնլար պու զիւլի՝ ամլէր վէ պու նիլէթլէր իլէ անփլըզը էլէ կէթիրէ պիլէլէր , պունտան մատա կէօք իչին պիր հաղըրըղա տահա միւհհիթաճ տէյիլէր մի : Մլահըն Վէլամը՝ Մ՝ զէպէրիւլ Մապուր հիլ թիմիլ իւրիւնէճէճէ՝ տէմէսի իլէ , պու սիւալէ էպէտէն գաղը՝ պիր ճէվապ վէրմիշ տիր : Աիւրէյին իչինտէ անղիլ մուհապպէթլէր տիքիլմէլի տիր . քէնտույի սէվմէք վէ իքրահ երիւրէտէն տէֆ՝ օլուպ՝ օնլարըն եերինէ էյլէք վէ մուհապպէթ կիրմէլի տիր : Ղ՝ան՝ կէօքտէ խէլաս Ատիճիւնին ասլա տիւքէնմէղ համա ու սէնասընը սէօյլէմէնին սըրասընա կիրմէյէ հաղըրլանմաղտան էվլէլ՝ ճանտա մուղլագա Վրիստոնեալըըն լուգֆլէրի մէվճուտ օրմալը տըրլար :

Արդէ նիյա՛ղ էտէրիմ՝ , անղիլլիքտէն այըըր անփլըգ էլէ կէթիրէ պիլիւր տէյիւ՝ եախօտ սատեճէ անփլըգ սիղէ կէօք իչին հաղըրլայա պիլիւր տէյիւ սագըն զանն էթմէյէսինիլ : Պու պիր պէօյիւք վէ հէլաք էտիճի եանղըրչըրգ

տրք, քի պունա՝ Վրիստոնեսայ տէնիլէն պինլէրճէ պինլէր
քիշի տիւշիւպ՝ ճանլարընը գայ էտերլէր : Օնլար քէնտի զա-
միրլէրինտէն՝ վէ պիտիքլէրի գատար Մլլահըն Վրէլամըն-
տան՝ կէօք իշին պիր կէօնա հաղըրլըգ հէր վէճհիլէ իգթի-
զալը օլտուղունու էօյրէնմէլէրի իլէ, տիրլիւ տիրլիւ շիւպ-
հէլի եօլլար դութարլար, քի պօշ եհրէ ումտուղլարընա
կէօրէ կիւնահլարընըն ա՛վֆլըղընը էլէ կէթիրսինլէր, վէ
օնլարը կէօք իշին հաղըրլամաղա ա՛ղիղլիլին իգթիզալը
օլտուղու ֆիքրլէրինտէն պիլէ կէչմէզ : Վիլ վագի՝ ճշմար-
տութիւնու պիլմէյէն հէր պիր սօֆունուն արատըղը պաշ-
լըճա շէյ՝ վէ հէր պիր պաղըլ տինին տիրլիւ տիրլիւ վէ չօգ
պիլնլէրի վէ ատէթլէրի իլէ գաղանտըրմաղա վատ էթտիլի՝
իշպու Մ՛ղիզ Վրիթապլարա մուղայիր օլան ա՛վֆլըզ վա-
սիդասի իլէ խէլաստըր : Մգըլտա տայիմա սագլանան ա-
զիմ՝ սիւալ պու տուր քի, աճապա կէչմիշ կիւնահլար
նահըլ մահվ օլունա պիլիր, լաքին ա՛ղիզ նահըլ օլա
պիլիրիմ՝ վէ շիմտէն սօնկրա կիւնահլ իլէմէսինտէն նահ-
սըլ գուրթուլա պիլիրիմ՝ պէնտէ հիւքիւմէթ սիւրէն կիւ-
նահլըն գուվվէթի նահըլ գըրըլա պիլիր տէյիւ սիւալ օ-
լունմասը՝ խաղըրա պիլէ կէլմէզ : Պու սիւալի ասլա հիշ
պիր պաղըլ տին էթմէզ, նէ տէ պու խուսուստա աղըլա
պիր ըլըզ վէրէ պիլիր. հէմ՝ տախի ինսանըն եիւրէյի դա-
պիաթտէն պունա պիր եարտըմ էտէմէզ : Խէլաս պուլ-
մագ իշին ա՛ղիզ օլմանըն իգթիզալը օլտուղունու վէ եօ-
լունու եալընըզ Մլլահըն Վրէլամը էօյրէտիր :

Մ է շիմտի պանա բուխսա՛թ վէրին, քի պուրատա սէօ-
զիւմէ խիթամ՝ վէրիր իքէն՝ սիզէ Մլլահըն Վրէլամընըն
պիր ազիմ ճշմարտութիւնունու տահա զիքը էտէյիմ՝ վէ
սիզ օնու՝ հալա թագտիմ օլունան մատտէ իլէ պէրապէր
ֆիքրինիգտէ պիր էյիճէ միւլհաղա էտին : Մ է օ՛ պու տուր՝
Լահ պէնի տինկլէյէնլէր, էյէր սիպրէն պիլիլէն՝ պիր Բա-
րոյտիան Լէպպիլէի վագի՝ օլմաղա կէրէս խէ, պու պիւնէտապի
իքէն շիմտիսի հալէնիպի վագի՝ օլմաղա պըր. պէրա պու պիւ-

նեաբեհն եօլեհ՝ հեր շէյ սապելե վէ գայել՝ վէ եպեբեհն սապելե
 վէ գայել արիւ : Րուհլար տիւնեասընտա՝ խելաս սունան
 եօ՛գ տուր : օրատա՝ հելաք օլմուշ կիւնասքեարլարը գու-
 ճաղընա տա՛վէթ էտեճէք սալա մերհամէթ էտեն պիր
 գուրթարըճը պուլունմա՛ղ , օրատա թէվպէսիղ կիւնաս-
 քեարըն եիւրէյինէ Մ՛ղիղ Րուհ պիր թէսիր էթմէ՛ղ : Իմ-
 թիհանըն վազթը կէչմիշտիր . վէ հէմ բարոյական մէշ-
 րէպ՝ հէմ էպէտի հալ սապիթ օլմուշար տըր , վէ
 էպէտեն էջլէ՛ գալաճագլար : Աէօք կիւրլէմէսինտեն շիտ-
 տէթլի պիր սէս օրատա նիտա էտեր քի , “Ահազգղըգ է-
 տեն տահա նահազգղըգ էթսին , վէ մուրտարլանան տահա
 մուրտարլանսը՛ն , վէ սատըգ՝ տահա սատըգ օլսուն , վէ մու-
 գատտէս՝ տահա մուգատտէ՛ս օլսուն” : Հայր . իք . 11 : Այ
 գարընտաշլար՝ կէօք իչիւն հաղըրլանմաղա հէր նէ էտե-
 ճէյինիղ վար իսէ՛ թէղ էյլէյին , օլմայա քի օրատա աիան-
 սըղ պուսէս գուլաղընըղա կէլսին , վէ օլ զէման սիղին էպէ-
 տի հալինիղ սապիթ վէ գայիմ՝ օլուր , վէ օրատա արթըգ
 հիչ պիր իւմիտ օլա՛մաղ . Մ՛մին :

Է Ք Ա Ր Ո Ջ

Ի Պ Բ Է Թ Ի Մ Ի Օ Կ Բ Ի Ս Տ Ո Ս

(Պիրեննի գրքում)

«Պէ սիդէ էօրնէք պրագտը , թաքիմ օնուն իղլերի արտընճա վարա-
ւընըղ» : ան Պետ . ք . 21 :

Ի շարու խանէտէ Վրիստոս պիզէ՝ էզլյէթ ու միհ-
նէթլէրտէ թէհամիւլ մատտէսինտէ մախտուսէն պիր
էօրնէք՝ եախօտ ի պրէթ կէօսթէրիլյօր : Լսքի Վրիս-
տոննեալար՝ Լուտարանա եափը շմալէրի իչին՝ չօգ միհ-
նէթլէր վէ էզլյէթլէր թէհլիքէսի իչինտէ օլուպ՝ օնլարըն
գօրգուսուստան օլմայա Վրիստոննեալըգտան տէօնիւպ
մուրթատ օլալար տէյիւ՝ ա՛ղիմ պիր մուխադարա վարըտը .
վէ ֆիլ վագի՝ պազըլարը վագա Վրիստոսու ինքեար էթ-
միչլէրիտի : Պունուն իչին Պետրոս Լուսքեալ օնլարա
նասիհամ վէրիր քի , Վրիստոսուն էզլյէթլէրինի խա-
ղըլարընա կէթիրսինլէր , շէօյլէ քի՝ տինլէրի իչին հէր
պիր էզլյէթի չէքմէյէ գուվվէթլէնսինլէր , վէ պունտան
պէօյլէ՝ Վրիստոսուն՝ մախտուսէն ի պրէթինէ ոյալըմ
տէյիւ՝ պիղէ պիր էզլյէթ չէքմէք էօրնէյի պրագտըղընը
օնլարա զիքր էտէր :

Լաքին էյէրչի Լճաքեալ՝ Վրիստոսուն էօրնէյինի՝ պուրատա ինսանլարը էղկէթլէրէ սապը իլէ տայանմաղա գուլաղուզլամագ իչին զիքը էտէյօր իսէ տէ , օնուն Ֆիքրի պու տուր քի , օ էօրնէք՝ էօմրին ճիւմլէ մասլաճաթ ու ճալէրի իւղէրինէ տախի թէսիր էթմէլի տիր . եանի՝ Վրիստոսուն էօմրինին ըուհու՝ էօմրինմիւղին ճէր պիր մասլաճաթնտա վէ ճէր պիր ճալինտէ պիղէ էօրնէք վէ գուլաղուզ օլմաը տըր :

Վրիստոս Լճֆէնտիմիղ քէնտի շայիրալէրինէ չօդ թէնպիճլէր վէրմիշտի . էօյլէ փաք վէ քէամիլ թէնպիճլէր քի՝ օնուն կիպի ճիչ պիր ատէմ՝ էօյրէթտիլի եօղուտու : () ինսան ճինսինին աղիմ՝ Լոճասը իտի : Ա է պէօյլէ իքէն տէ՝ էյի պիլիրիտի քի , ինսանլարա քէնտի պօրճլարընը կէօսթէրմէնին՝ վէ օնու իճրա էթմէյէ օնլարը գանտըրմանըն պիր եօղու՝ օնլարըն էօնինէ պիր էյի իպրէթ գօմագ տըր : Պու պէօյլէ սասն վէ ճէր պիր ատէմնէն՝ կէնճ օլտուն իսթիտըր օլտուն՝ ալիմ օլտուն ճաճիլ օլտուն , գօլայ անկլաղըրը վէ աղիմ թէսիր էտէր պիր ուսուլ տուր քի , օլ էմնալի եօդ թէնպիճլէրի վէրմէսի իլէ՝ օնլարա պիր աղիղ վէ լէքէսիղ էօմիր իլէ օնլարըն էօրնէյինի տախի կէօսթէրմիլ տիր , վէ պու մինլալ իւղրէ՝ էմրին նուֆուղունա՝ իպրէթին եիւրէյի ճէլպ էտէր ճէմալինի վէ գուլվէթինի զամմ էթմիշ տիր : () Նուն էօմրիւ՝ վէրտիլի թալիմաթլէրինին իւղէրինէ պիր գօլայ վէ կիւղէլ շէրճ վէ պէյան տըր , քի օլ թալիմաթլէրտէն՝ ճէր քէսէ կէրէք տիր քի էօյրէնսին վէ Ֆայիտէ թաճսիլ էյլէսին . չին ճէր քէս օնլարտան էօյրէնէ պիլիր , վէ Ֆայիտէ թաճսիլ էտէ պիլիր :

Իմտի Վրիստոս Լճֆէնտիմիղն իպրէթ ու էօրնէյի՝ ճէր պիր Վրիստոնէանըն տիգգաթի մախսուսէսինէ շալան պիր խուսուս տուր . վէ շիմտի օնուն իւղէրինէ սէօյլէմէյէ իպթիտար էյլէտիլիմիղտէ , իքի քարոզտա կէօսթէրէճէյիղ քի ,

1. Վրբխարստանն է՛ղբէլն ու եօրնէյննէ հմնիլ խոստաւ-
լարարս օնա ույմալլըրս : վէ անտէն սօնկրա՛

2. Վրբխարստանն է՛ղբէլն ու եօրնէյննէ նիշէն ույմալլ
օլարարստանստարս որս՝ սլ սեղեղլէր էօսլէրէճէյնս :

Իշպու քարոզտա կէօսլթէրէճէյնիզ քի ,

1. Եւվէլա՛ Վրբխարստանն է՛ղբէլն ու եօրնէյննէ՛ հմնիլ
խոստաւլարարս օնա ույմալլըրս :

Պա՛ղը խոստուլար վար քի , օնլարտա՛ օնա ինանանլա-
րըն ճիւղէն՝ օնա ույմաղա տա՛վէթ օլունմուշ տէյիլէր
տիր : Սէսէլա՛ օնլարըն ճիւղէն՝ օնուն կիպի ալէսսէվի
խօճալար օլմաղա տա՛վէթ օլունմուշ տէյիլէր տիր : ()-
նա ինանանլարըն եալընըզ պիրաղը օնուն տինինին ալէս-
սէվի խօճալարը օլա պիլիբ . օնլարըն չօղու օլան պագի-
լէրի խէ , օնուն եկեղեցիսինին պայաղը ա՛ղալարը օլմալլ
տըրլար : Պու միսիլի պա՛ղը խօճալար՝ տայիմա պուլուն-
մալլ տըր . վէ օ պէօյլէրիննէ՛ կէօրիւպ օնա կէօրէ ա՛մէլ
վէ հարաքէթ էտէճէք փէք ա՛լա պիր էօրնէք պրազմըշ
տըր : () օնլարա՛ նէ՛ էօյրէթմէյէ հէմ՝ օնու նէ դարզ
վէ նէ րուհ իլէ էօյրէթմէյէ կէրէք օլտուղունու՛ մուհիմ՝
վէ Ֆարզ օլան վէ օլմայան շէյլէրի՛ խէլաս իշին հա՛նիլը-
սը Ֆարզի մուգլագ՝ վէ հանկըսը Ֆարզ տէյիլ տէյիւ վաղ
օլունմագ լազրմ՝ կէլթիլինի օնլարա կէօսլթէրտի : Սէ պու
ա՛ղիզ մէմուրլիլէթտէ ճիւմլէ պուլունանլար կէօրիւպ ի՛պ-
րէթ ալաճագ ա՛ղիմ էօրնէք՝ օնուն կիւնահքեարլարը կիւ-
նահլարընը թէրք էթմէք իշին նասիհաթլէրինտէ կէօս-
լթէրտիյի մուհապպէթ վէ եիւրէք եումուշագլըզ վէ եօ-
րուլմագսըզըզ տըր , քի օնլարըն վասիդասի իլէ օնլարը
թէվպէյէ վէ խէլասէ կէթիրմէյէ չալըշըրտը :

()նուն միւճիլաթ իշլէմէսի խոստուսունտա տախի օ-
նուն էօրնէյինտէն ի պրէթ ալմաղա պիղտէն մաղրուպ օ-
լունմայօր : ()՝ միւճիւղաթլէրի Մլահըն ()ղու կիպի՛ վէ
օնուն Սէսիա օլմասընա շէհատէթ տէյիւ իշլէտի : ()ն-
լար օնա Փէտէր դարաֆընտան՝ տիւնեայէ օնուն Մլահըն

(Օ)ղու օլտուղունու պէյան էտէն պէրաթլէր կիպի վէրիլ-միշ իտի . քի օնլարըն վասիդասի իլէ տիւնեա ինանսըն , վէ օնու՝ զայ՝ օլմուշ ինսան իլէ ՄլաՏըն պէյնինտէ թա՝յին օլմուշ Սիանճը վէ տիւնեանըն Խէլաս Լչտիճիսի օլմագ իչիւն՝ ՄլաՏըղը ինսանըգ իլէ պիրլէշտիրէն օլ սըրրանի՝ Օլթ տէյիւ գապուլ էթսինլէր : Լամի Վրիստոնեալարտան պունուն կիպի միւ՛ճիւզաթլէր իշլէմէսի դալապ օրունմոյաճաղընը կէօսթէրմէյէ պունտան զիյատէ իսպաթէ Տաճէթ գալմագ : շագիգաթ Վրիստոնեալըղըն իլք դարլարընտա՝ տիւնեայէ Վրիստոնեայ տիւնինին ՄլաՏտան օլտուղունու իսպաթ էթմէք իչիւն՝ միւ՛ճիւզաթլէր իշլէմէսին գուվլէթի Վրիստոսուն պա՛ղը շալիրտէրինէ վէրիլմիշիտի : Լաքին Վրիստոնեայ տինի չօգտան պէրու սապիթ օլմուշ օլտուղունտան՝ միւ՛ճիւզաթլէրին իշլէմէսինէ արթըգ Տաճէթ գալմատըղընտան՝ օնլար տախի չօգտան պէրու քէսիլմիշէր տիր :

Լամի Վրիստոսուն էօրնէք ու ի պրէթինէ Տա՛նկը շէյլէրտէ ույմալըյըղ : Պիղ օնուն էօրնէք ու ի պրէթինէ՛ էթլէլա՝ օնուն Տէր կէօնա կիւնաՏ,քնար խըրսլարտան ազատ օլմասընտա , վէ սանխան՝ օնուն Տէր կէօնա Վրիստոնեայ Փաղիլէթինէ մալլք օլմասընտա ույմալըյըղ :

Լչվլէլա՝ օնուն ի պրէթինէ՛ օնուն Կէր Էօնա Էլնանքլար իւրալարտան սպար օլմասընտա ույմալըյըղ :

ն . Վրիստոս՝ Տէր տիրլիւ դամո՛ւքլարլըգպան ազատ իտի : Լչյէրշի տիւնեայը պիւթիւն խաղինէլէրի իլէ եարտտան՝ վէ տիւնեատէ պուլունան ճիւմլէ զանիմէթին վէ Տէփ մալլէրին Տագգ սաՏիպի օ իտի իսէ տէ , օնլարտան քէնտի նէֆսի իչիւն էն քիւչիւք պիր Տիսսէսինէ պիլէ թէսաՏուպ էթմէտի : ()՝ պու տէրէճէ Փաղիր իտի քի , քէնտի միւլքիւնտէ՝ “պաշընը տայայաճագ եէրի եօղուտու” : Սապլ . ը . 20 : Լչյէրշի օ՝ պու տիւնեատէ փէք գօլայ պիր պէյ մէնէթինտէ կէօրիւնէ պիլլրիտի իսէտէ , Տէր կիւնքի Տաճէթլէրի իչիւն սայիրլէրին եարտընտա միւ՛ճիւզաթլիտի :

վէ “պահը գարըլար օնա՝ քէնտի մալարընտան խըղմէթ է-
տերլէրիտի” : Ղ Կ. 1 . ք . 3 : Վրիստոս Եփէնտիմիղ իշ-
պու հարաքէթի իլէ՝ պիւթիւն տիննեանըն պու գատար
հարաքէթ իլէ արատըղընը՝ վէ քէնտիլէրինի Վրիստո-
նեայ ատը իլէ չաղըրան պահը քիմնէլէրին պիլէ էն էյի
շէյ տէյիւ էլէ կէթիրմէյէ չալըշարգլարը շէյի խօր կէօ-
րիւրիւտիւ : Պու միսիլու քիմնէլէր կէօրիւնիւր քի , Պօ-
ղոս Լուսաբեալըն՝ դամա՝քեարըղը փուլթիէրէսթիք (Ղ Կ .
ք . 5) գատար պէօյիւք կիւնահ թարիֆ էթտիլյինի՝ու-
նութմուշար , եա հի՛չ օգուամամըշար տըր : () Նլար՝ փուլթ-
փիւրէսթ տէնիլմէք միւհազասընտան գօրգու իլէ կէրի չէ-
քիլիլէր . լաքին դամա՝ըն տիւրլիւ տիւրլիւ սիւրէթլէրին-
ճէ ա՛մէլ էթմէլէրի իլէ , քէնտիլէրինի օլ իսմէ միւսթա-
հագգ էտէրլէր . վէ Լուսահըն Վէլամը տախի ֆիլ վագի
օնլարա օլ իսմի վէրիյօր :

ք . Վրիստոս Եփէնտիմիղ հէր կէօնա իւլլէլէ ու հու-
նէրո մահապպէլլէնիպէն ազատ իտի : () պու տիննեանըն
իղզէթլէրինի՝ նէ սէվէրիտի՝ նէ տէ արարըտը : Պու տիւ-
նեանըն ա՛ղամէթի՝ տարաթ ու իհթիշամը վէ տօսթլու-
ղու՝ օնուն նաղարընտա սէվիլէճէք շէյլէր կէօրիւնմէղէր
իտի : Պիր դէման օնու գափըպ զօր իլէ փատիշահ էթ-
մէյէ իսթէտիլլէրինտէ՝ օ պիր տաղա չէքիլտի : Խալգըն
օնա էթտիլյի ի թիպար պու գատար պէօյիւք իտի քի , է-
յէր օ իսթէսէ իտի , օնա՝ փատիշահա եագըշըր իղզէթ
ու իքրամլարա մալիք օլմագտան գօլայ պիր շէյ օլամագ
իտի : Լաքին օ՝ պու շէյլէրին հի՛չ պիրինէ բաղպէթ էթ-
մէտի . օնուն եալընըղ արատըղը՝ Լուսահը իղզէթլէմէք ի-
տի : () Նուն պու իսթիտա՛տը՝ ճիւմլէ Վրիստոնեայ տէնի-
լիպ տէ՝ պու տիննեանըն իղզէթլէրինէ պու գատար բաղ-
պէթ էտէնլէրէ՝ իղզէթ գաղանմագ իչիւն քէնտի խղճմը-
տանքլարընը զօրլայըպ՝ Լուսահըն թէնպիհլէրինտէն պի-
րինի եա ճիւմլէսինի պօզարագ՝ քէնտի ճանլարընըն մէն-
ֆաա՛թլէրինի իհմալ էտէնլէրէ՝ վէ տիննեանըն իղզէթ-

լերինի շայս եթմէքտէն իսէ՝ հէր պիր կիւնասը իշլէմէյէ
 իրթիքնապ էտէնլէրէ նէ՛ պէօյիւք պիր թէքտիր տիր :
 Պէօյլէ քիմնէլէրէ՛ ի՛ղզէթ օնլարըն ալասը օլուր . վէ օն-
 ւար հէր կիւն օնա ի՛ պատէթ էթմիշ օլուրլար : Պէ՛լի , օն-
 ւար օնու . Լլաստան իւսթիւն սայարլար . զիրա օնու էլէ
 կէթիւրմէք վէ սագլամագ՝ իշլին՝ հէր կիւն տիրլիւ տիրլիւ
 էմէք ու էղլյէթլէրէ կիրիֆթար օլուրլար , քի օնլարըն
 հիշ պիրինի Լլաստ թասալէանըն ուղուրունա էթմէղ-
 լէր : Քրիստոս Լշֆէնտիմիղին ամէլ ու հարաքէթի պուն-
 անն նէ՛ գատար Փարզը իտի :

դ . Քրիստոս Լշֆէնտիմիղտէ ասլա պիր իսղուրլուգ
 կէօրիւնմէտի : () էյէրչի հէր տիրլիւ անա տիլէազ իլէ
 տօնանմը՝ վէ թէքմիլէն հէր պիր Փաղիլէթէ մալըք իտի
 իսէ տէ , օնուն սէպէպինտէն Փօտուլ օլմուշ տէյիլ իտի :
 () քէնտիսի տէյօր քի , «Մասճուպ վէ ալագ՝ կէօնիւլի
 իմ» : Մարլ . Ժա . 29 : () Լշյէրչի ճիւմիլէ անլմին Սա-
 հրպի իտի իսէ տէ , տայիմա Փուգարալէր իլէ կէօրիւշմէյէ՛
 վէ օնլարըն նիյաղլէրինի տինկլէմէյէ հազըր իտի : (Յուն
 ալագ կէօնիւլիյիւ՝ օնու սահիհան Փուգարալէրին տօս-
 թու էյլէտի : Լպքին օ՛ էյէրչի ալագ կէօնիւլիյիւ պիր
 էսվապ կիպի կէյինմիշ իտի իսէ տէ , քէնտիլէրինի օնուն
 շայիրտլէրի շաղըրանլարըն արասընտա մաղուրլուգ նէ՛
 գատար ալէսսէվի պիր կիւնաս տըր : Պիր քիմնէ՛ պիրաղ
 մալէ եախօտ նուֆուղա մալըք՝ եա տինեսատէ պիրաղ
 շէօհրէթ պուլմուշ օլա , եախօտ Լլաստ օնա պա՛ղը իլմ՝
 վէ Ֆէնուն պախշիշլէրի իհսան էյլէսէ , օ՛ շօգ վէ պէօ-
 յիւք կիւնասլար իլէ թէօհմէթլի իքէն տէ՛ տէր ա՛գապ
 մաղուրլուգ իլէ գապարըր : Ա է շօգ քէրրէ օլուր քի ,
 քէնտիստէն տահա Փաղիլէթլի օլան Փաղիւր պիր քիմնէ
 իլէ սէօյլէշմէյէ պիլէ թէնէղլիւ էթմէղ :

դ . Քրիստոս Լշֆէնտիմիղ եիրէյինտէ ասլա շէն վէ
 էօճ ալագ սագլամաուր : Ինսանլար մապէյինտէ պիր
 քիմնէ իքրահ օլունտուղու վազըթ՝ էքսէրի օ տախի գար-

չըլլալը իբրև՛հ էտէր , վէ պիր զարարէ կիրիֆթար օլուն . տուղու վագըթ՝ օ տա ինթիգամ ալմաղա պիր Ֆուրսաթ արար . վէ պէօյլէճէ՛ ատէմլէր . քէօթիւլիւյէ պէտէլ . քէօթիւլիւք էտա էթմէսինտէն հաղղ էտէրլէր : Աքին Վրիստոս՝ էյէրչի օնուն փէք չօդ տիւշմէնլէրի օլտու իսէ՛ վէ օնա չօդ նահագգ մուամէլէ իճրա օլունտու իսէ՛ վէ էյլէտիյի էյլիքլէրէ պէտէլ օնա սալթ քէօթիւլիւք էտա օլունտու իսէ տէ , օ՛ ասլա պիր ճէզա վէրմէտի : ()Նլար օնտան իբրա՛հ էթտիքլէրի՛ վէ օնու գօլալատըգլարը՛ վէ պաշը իւղէրինէ լանէթլէր երղտըգլարը վագըթ՝ օ տիւշմէնլէրինի սէվտի , օնլար իչիւն տուա՛ էյլէտի , վէ օնլարը ինէլաս էթմէյէ չալըշտը : ()՝ միւ՛ ճիւղաթլէր իչլէմէյէ գատիր իքէն , քէնտինէ իճրա էյլէտիքլէրի . քէօթիւլիւքլէրի իչիւն՝ օնլարն գօլայճէ ճէզասէնը վէրէ պիլիրիտի . վէ պէօյլէ էթմէսի հէր հալտէ հագգ օլուր իտի : ()՝ օնլարն Արատըճըսը վէ Աֆէնտիսի օլուպ՛ պունու էթտիքտէ՛ սատէճէ իհգագի հագգ էթմիշ օլուրուտու : Աքին պունու էթմէսի՛ քէն սագլամագ վէ էօճ ալմագ կիպի կէօրինմէսին տէյիւ՛ պու հագգընը պիր եանա պրագտը : Աիչ պիր եէրտէ օգումայօրուգ քի , պիր թէք քէրրէ օլտուն՝ տիւշմէնլէրինտէն ինթիգամ ալմագ իչիւն՝ քէնտի ալլահանի գուվվէթինի գուլանմըշ տըր :

Ե . Վրիստոս Աֆէնտիմիզ՝ լէն «էֆտա՛ լէլէրէնէ վէրբլէշ տէյիլիտի : Աագիգաթ օնուն տիւշմէնլէրի օնա՛ «չօգ եէյիճի վէ պէքրի՛ կէօմրիւքճիւլէրին վէ կիւնահքեարլէրին տօսթու (պիր) ատէմ՛» (Մարթ . ԺԾ . 19) տէտիլէր . լաքին պու պիր պուհթան վէ իֆթիրա՛ իտի : ()՝ տայիմա նէֆսինին իշթահլարընը՛ ա՛գլ ու իտրագ վէ իղճմտանք ալթընա թէքմիլէն միւգիւ սագլարըտը : Աէմէքտէ վէ իչմէքտէ տայիմա գաննաթ սահիպի իտի . վէ հիչ ասլա գաննաթտէն աշըրը վարմա՛ղըտը : Տիւննանըն խալգը ալէսսէվի վէ Վրիստոնեայ տէնիլէնլէր պիլէ՛ քէնտի սաա՛տէթլէրինի՛ թէնին իշտահլարընտան հասիլ օլան սէֆաաթ-

իշիւն պիր ազնի տարկունըդ իտի : Վէ՛ տախի օ՛ ատէմէ-
լէրին ալեսսէվի էթտիյի կիպի՛ թէզ հարարէթէ կէլերի-
տի : Ինսան գրամը՝ քէնտիլէրինի պիր եիւզտէն ազաճըդ
տօգունտուգլարը կիպի՛ եախօտ քէնտիլէրինէ զարար սայ-
տըզլարը պիր շէյ օլունտուղու կիպի՛ տէր ա՛գապ քէնտի
նէֆսլէրինին հիւքիւմէթի էլէրինտէն չըզպ՝ ճիւլէ գալ-
գարաք՝ էօրքէլէնիլլէր . վէ չօգ քէրրէ զազապլարը օլ-
գատար շիտտէթլի օլուր քի , տուտազլարընտան՝ սէլ կի-
պի քիւֆիւր կիւնաս՝ վէ էն քէօթիւ սէօղլէր ագար : Եւ-
քին Եֆէնտիմիզ պէօյլէ խըրսլարա ա՛սլա տիւշմէտի : ()-
նուն ա՛գլը բասաթ վէ սաքին օլուպ՝ ալչազ կէօնիւլլիք
վէ հալիմլէյին վէ միւրիւվլէթին ա՛լէա տէրէճէտէ մէս-
քեանը իտի :

Ինսան գրամընըն միւպթէլա օլտուգլարը պագի կիւնաս-
քեար խըրսլարըն ճիւմլէսինի զիքր էտիպ՝ Վրիստոսուն
օնլարտան աղատ օլտուղունու կէօթէրմէսի գօլայ տըր . լա-
քին պունա հաճէթ եօգտուր : Էէր պիր Վրիստոնեայէ
մալիւմտիւր «Վի օ կիւնաս իշլէ՛մէտի , վէ ազընտա հիլէ
պուլունմատը՝ : ք Պէպ . ք . 22 : ()՝ տէյիլ սալթ ին-
սանլարը պունլարը իշլէմէքտէն կէրի էթմէյէ չալըջըրը-
տը , իլլա քէնտիտի տախի օնլարտան քէմալի մէրթէպէ
սագընըրըտը . վէ պու խուսուստա Ելլաշըն Վէլամընտա
օնուն էօրնէյի՛ օնա ույմագ իշիւն պիզէ պիր ի՛ պրէթ թագ-
տիմ՝ օլունույօր :

2. Սանխան : Ե իտի՛ Վրիստոսա՛ հէր կէօնա ֆապլէլէլէ
տալէր օլտուր խոստոստանտա՛ պիլէ իպրէլէ տըճագ էօրնէ-
լիպի նոպաք էպիլէ՛ :

Եւետարանըն՝ հէր պիր բարոյական զաթտան դալապ
էյլէտիյի՛ պու ֆազիլէթլէր տիր . վէ Վրիստոս Ե-
ֆէնտիմիզ՝ օնլարըն ճիւմլէսինէ ա՛լէա տէրէճէտէ մալիք
իտի : Աւքին օնուն ախլէագ ու մէշրէպիինի տաճա էյի՛
անկլայա պիլմէք իշիւն՝ պուրատա մուֆասսալ պիր դարզ
իլէ հէր պիրի իւզերինէ այրըր այրըր վէ թէրթիպ իւզրէ
սէօյլէյէլիմ :

ան . Վրիստոս Լ յՖէնտիմիզ ալլադ կէօնիւլլիւնի վէ հահ-
 ճապլոնոն մալիք իտի : () նուն պու ախլէագը՝ փէյղամպէր-
 լէրտէն փէշին սէօյլէնմիշիտի : Օպարիա մարգարէ տէր
 քի , “ () հալիմ տիր , վէ մէրքէպէ՝ տիշի մէրքէպ եսվրու-
 սունա գուտուղա պինմիշ տիր ” : Օպ . թ . 9 : Լասյիա
 մարգարէ տէր քի , “ () պաղըրմայաճագ վէ (սէս) գալ-
 տըրմայաճագ , վէ սէսինի տիշարը իշիթտիրմէյէճէք ” :
 Լասյ . խթ . 2 : Պու փէյղամպէրլիքլէրի թէքմիլ էթտի-
 յի՝ օնուն պիւթիւն էօմրիւնտէն աշիքեա՛ր տըր : Պօղոս Լ-
 ուքիալ Կորնթոսու Վրիստոնեալարա՝ Վրիստոսուն
 մահճուպուղու վէ հալիմլիյի իշիւն եալվարըյօր : “ ()
 մաղլում օլտու , վէ օ՝ ճէֆա՝ չէքտի . ամնա պօղաղանմա-
 ղա կէօթիւրիւլէն գօյուն կիպի աղըրնր ա՛չմատը , վէ գըր-
 գըրլարըն էօնիւնտէ տիշի գօյուն լալ օլտուղո՛ւ կիպի՛ աղ-
 ղըրնր ա՛չմատը ” : Լասյ . ծգ . 7 : () էյէրչի փէք եարամաղ
 պիր դարիգտէ րէզալէթէ՛ ալընտը , վէ օնա ղայէթ նա-
 հագ շէյլէր եաիրլար , վէ ա՛ղիմ սէրթիք վէ մէրհամէթ-
 սիղլէք իլէ գօվալանտը իսէ տէ , պունլարըն ճիւմլէսինի
 էն ա՛ղիմ՝ մահճուպուգ իլէ չէքտի : () ա՛սլա պիր շէքվա
 վէ թէշէքքի էթմէտի . վէ քէնտինէ՝ Վլահըն սէօղիւնէ
 պու գատար մուղայիր իշլէր էտէնլէրին թէտիպ ու աղա-
 պընը արամագտան օլգատար ուղագ իտի քի , մահճուպ վէ
 ալագ կէօնիւլլիւ պիր բուհ իլէ օնլարըն եիւրէքլէրինի
 եումուշաթմաղա վէ օնլարը քէնտինէ՝ վէ էյրէթտիյի
 ճչմարտութիւնա ճէլպ էթմէյէ՛ չալըրըրտը : Հաղիգաթ
 պու բուհա՝ պունճիլէյին ա՛ղիմ պիր տէրէճէտէ մալիք ի-
 տի , քի օնա զուլմ էտէնլէրի եիւրէքլէրինի եուճատըպ
 թէպտիլ էթմէտիյի շալըլաճագ պիր շէյ տիր :

ք . Վրիստոս Լ յՖէնտիմիզ ա՛ղիմ սապլէ մալիք իտի :
 () պիր ինսան կիպի՝ էօմրիւն հէփ ղայիֆլիքլէրինէ վէ
 միհնէթլէրինէ միւպթէլա իտի , վէ օնուն սայիր ատէմլէր-
 տէն Փարզը օլմասը՝ սատէճէ պու խուտուտա իտի քի ,
 քէնտինին ճիւմլէ էղիյէթլէրինտէ՝ հէր պիր կիւնահատան

փա՛ք իտի . վէ հիչ ա՛սլա քէնտի կիւնահլարը սէպէպին . տէն չէքմիչ տէյի՛լիտի : () Փագիր՝ վէ էն Փուգարալէրտէ՛ն իտի . վէ Փուգարալըղըն կէթիրտիյի ճիւմլէ սրգընթըլար վէ բահահաթսրըլըլար՝ քէնտինին հիսսէսինէ տիւշմիւշէրիտի : () աճըգ , եօխսուլուգ վէ եօրդունը՛ւգ չէքտի . լաքին պու միսիլի միհնէթլէր հեր նէ գատար չօգ վէ աղըր իտի իսէլէր տէ , ճիւմլէսինի սապը իլէ չէքտի :

Պունտան գաղը՝ նազար՝ օնուն ախէադ ու մէշըէպինին ա՛ղիլլիյի՝ օնուն հալինի պու եարամաղ տիւնեանըն իչինտէ տահա զիյատէ միհնէթէ կիրիֆթա՛ր էյլէտի : () կիւնահտան՝ օնուն հեր պիր շէքլ ու սուրէթինտէն թէքմիլէն իքրահ էթտիյի կիպի՛ քէնտի էդրաֆընտա օնուն պու գատար չօգ օլտուղունու կէօրմէսի իլէ՛ եիրէյի նէ՛ գատար էլէմ՝ վէ քէտէր տույար օլմալը իտի . վէ ա՛ղիլլիյէ օնուն մուհապպէթի օլգատար հարարէթլի իքէն , օնուն էլէմ չէքէճէք տերէճէլէրտէ էքսիքիլիյի քէնտինէ նէ՛ գասէվէթլի պիր թէսիր էտէր օլմալը իտի : Պիր եարամաղ ստէմէ պու Փասիտ տիւնեանըն իչինտէ սաքին օլմասը խօշ օլմալը տըր . զիրա օնուն եարամաղ եիրէյինին մէյիլլէրի իլէ տիւնեանըն իչինտէ տօլու օլան քէօթիւլիքլէրին պէյնինտէ պիր դապիաթ ույղունըլու վար : () նտա՛ քէնտի թէն իշթահլարընը խօշանտըրաճաղ չօգ շէյլէր պուլուր : Աքին պիր էյի ստէմէ՛ վէ ա՛լէլխուսուս թէքմիլէն ա՛ղիլ պիր քիմնէյէ նէ՛ գատար Փարգը տըր : () օնտա եիրէյինի ճէլպ էտէճէք վէ քէնտինէ խօշ կէլէճէք ա՛սլա պիր շէյ պուլա՛մաղ : Տիւնեանըն սունտուղու՛ շէյլէրին ճիւմլէսի՛ օնուն ա՛ղիլ մէշըէպինէ վէ սէմալի բուհունա զըտտ տըր . օ՛ օնուն իլէ՛հիչ պիր իլհագլըգ էտէմէղ : Պու սուրէթտէ՛ Քրիստոսուն եարամաղ քիմնէլէրին մապէյինտէ սաքին օլմասը՛ քէնտինէ նէ՛ գատար աճը վէրիր պիր շէյ օլմալը իտի : Պունուն՝ օնա նէ՛ գատար ճէֆա վէրտիլինի անկլամագտան ագլըմըգ ա՛ճիլ գալըր : Շիւպհէսիլ՝ պու օնուն չէքտիյի նէ՛ պէօյիւք միհնէթի-

տի . վէ պէջլէ իքէն տէ՛ կերէք պունտա վէ կերէք պա-
գի ճիւղէ միհնէթլէրինտէ պիր թէքմիլ սապր ըուհո՛ւ
կէօսթէրիրտի :

Գ . Վրիստոս Լ Ֆէնտիմիլ՝ պիր Կրաս՛ը ըուհունա մա-
լիք իտի : Վէնտիսի տէյօր . “Վէօքտէն էնտիմ քի , տե-
յիլ քէնտի իրատէթիմի՛ իլլա պէնի կէօքտէն կէօնտերէ-
նին իրատէթինի էտէյիմ” : Յո՛ւն . Դ . 38 : Վ է երինէ
տեր : “Պէնիմ դաա՛մըմ՝ պէնի կէօնտերէնին իսթէյինի
էթմէքտիր” : Յո՛ւն . Գ . 34 : () քէնտի էօմրիննիւ պեր գա-
րար պու սէօղլէրին ըուհունտա կէչիրիրտի : () նուն հեր
կիւնքի սիւալի պու իտի . Պէտէրիմին իրատէթի նէ՞ տիր .
վէ պուլունտուղում հալտէ՛ օնուն պէնտէն դալապ էթ-
տիլի նէ՞ տիր : Վ է պիր քէրրէ օնու էօյրէնտիքտէն սօնկ-
րա , հիչ պիր շէյ՝ ատէմլէրին գօրգուսու վէ տարղնը-
ղը՝ եա օնլարըն միւտահանէսի վէ վա՛տլէրի՛ վէ էօլիւմ
պիլէ օնու օնտան կերի չէքէմէղիտի : Ղիւմլէ ինսան իրա-
տէթի՛ հեր նէ գատար պէօյիւք վէ գուվէթ սահիպի օլ-
սայրտը՝ օնուն ինտինտէ Մլլահըն իրատէթի եանընտա սա-
յրլմա՛ղ իտի . վէ Մլլահըն իրատէթինէ մուղայիր ինսան
իրատէթինէ իմթիսալէն ամէլ վէ հարաքէթ էթմէտիլին-
տէն՝ քէնտի իւղէրինէ պիւթիւն տիւնեանըն զաղապընը
ճէլպ էյլէտի :

Ինսան գըսմը՛ Մլլահ թաա՛լէանըն մա՛լիւմ օլան իրա-
տէթինի իճրա էթմէլէրինտէ , էքսերի՛ ատէմլէրին իրատէթ
ու արղուլէրինէ պագարագ էտէրլէր : Մլլահա իգաա՛թ
էթմէք՝ ատէմլէրէ վէ ա՛լէլ խուսուս միւթէպեր ու զէնկին-
լէրէ խօշ կէօրիւնէճէյինի՛ քէնտի նամ ու շանլարընը
պէօյիւտէճէյինի՛ քէնտի իշլէրինի արթըրաճաղընը՝ եա
քէնտիլէրինէ պիր տիւնեալի րահաթլըգ կէթիրէճէյինի
եախօտ պիր դարիգտէ քէնտիլէրինէ պիր զէմանի մէնֆա-
ա՛թէ պաիս օլաճաղընը կէօրտիւքլէրի վաղըթ , իգաա՛թ
էթմէյէ հաղըրտըրար : Վաքին պու միսիլի պիր շէյ ու-
մաճագ պիր եէր օլմատըղը թագտիրտէ , օնլար՝ Մլլահըն

էմբի շէրիֆէրինէ ասը՝ օլուրլար : Վարիստոնեայ ատը իլէ չաղըրլան քիմնէլէրին էն չօղու պիլէ պու մա՛գուլէ ա- տէմլէր տիր : Ա է պունճիլէյին օնլար կէօսթէրլըլէր քի , օնլար ֆիլ վազի՛ առէմլէրին իրատէթինէ վէ զիւլիւմլէրի- նէ՛ Մլլահճըն իրատէթինտէն զիյատէ ըաղպէթ էտէրլէր , զիրա օնլար՝ Մլլահճըն իրատէթինի իճրա էթմէք իչիւն՝ ին- սանլարըն խաղըրընր պօղմաղա իսթէմէղլէր , վէ պին խու- սուսլարտա՛ ինսանլարա խօշ կէօրիւնմէք իչիւն՝ Մլլահճըն իրատէթինէ ասը՝ օլուրլար : Վարիստոս Լփէնտիմիղ էօյ- լէ էթմէտի : (Նուն մերամի մադսուտու՝ սատէճէ Մլլա- ճըն իրատէթի շէրիֆինէ իղամ թ էտէրէք օնու իճրա էթ- մէք իտի , վէ պունուն էթմէսինտէ՛ ինսանլարըն եէմէյէ վէ իչմէյէ օլան իշթահլարընր խօշանտըրմադտա տույտուգ- լարը սէֆատէն չօգ ա՛ղիմ՝ պիր սէֆամ թ տույարտը :

Դ. Վարիստոս Լփէնտիմիղ հագե՛ վէ Էրլէլէ՛ սահիպի պիր զաթ իտի : (Նուն հագընա եաղըլմըլ տըր քի , “Ղուգֆ վէ կերչէքլիք իլէ տօլու իտի” (Յո՛ւն . ան . 14) , վէ քէնտիսի տախի՛ “Ղերչէքլիք յ . . պէն իմ” (Յո՛ւն . ԺԴ . 6) տէյօր , եանի՛ կերչէքլիյին սահիպի վէ օնուն իճատ է- տիճիսի օ՛ տուր , վէ օնուն հէփ սէօյլէտիյի վէ էյլէտիյի շէյլէրին օլտուգլարը սահիճ հալինի թարիֆ էթմէք իտի : Խմտի պու պէօյլէ օլունճա , օ՛ կերչէքլիյէ՛ մուղայիր օլան պիր շէյ ասլա սէօյլէմէյէ գատիր օլմուշ տէյիլ տիր : (Ն- նուն հէփ նասիհատթիլի վէ էօյիւտլէրի վէ սէօզլէրի՛ հէր պիր խուսուստա տայիմա կերչէքլիյէ մուվաֆըղ իտի : Ա է պունտան կէօրիւրիւղ քի , օ՛ տինկլէյէնին ա՛ղընը սափը- տըր ճէվապ վէրմէքտէն՝ հիլէտէն՝ ալտատըլտան՝ եալան սէօյլէմէքտէն փէք ուղագ իտի , քի պունլարըն ճիւմլէսի ա- տէմլէր մապէյնինտէ օլ դատար ալէսսէվի շէյլէր տիր : Գուրթարըճըմըղըն ասլա սահիճ օլմայան եախօտ հիլէ իլէ պիր սէօղ սէօյլէմիշ օլմասը միւմքիւնսիւղ իտի , էօյլէ պիր շէյ խաղըրմըղտան պիլէ կէչսէ՛ պու միւլճաղպէ եիւրէ- յիմիղ՝ իքրահլըգ իլէ տօլար : Լէքէսիղ վէ ա՛ղիւղ Գուր- Ժ 22

Թարրճը՝ եախօտ օնուն շայիրալէրինտէն պիրի պիլէ՝ եա-
 ւանմը սէօյլէմիշ օլտուն : Զաշմ . տիւշմանլարընտան պի-
 լէ օնա դարըը պէօյլէ պիր շէյ իշիտիտիյինի պիլմէղիղ :
 Վ է պէօյլէ իքէն տէ , հէր նէ դատար ինանըլմաղ պիր
 շէյ կէօրիւնիւր իսէ տէ , պու կիւնքի կիւնտէ քէնտիլէրի-
 նի օնուն շայիրալէրի տէյէնլէրտէն նէ՝ դատար չօգ քիշի
 պուլունուր քի , տայիմա հէր կէօնա եալան ու հիլէ գուլ-
 ւանմասընտան ասլա սագընմաղլար : Պիր ախէրինէ խօշ
 կէօրիւնմէք՝ պիր գապահաթըր էօրթմէք՝ պիր քիմսէ իլէ
 տօսթ օլմագ իչիւն՝ վէ անլէլ խուսուա աղ պիր քեար՝ պիլ-
 քի օն փարալըգ պիր շէյ էլէ կէթիրմէք իչիւն եալան վէ
 հիլէ գուլւանմաղա վաղիֆէլէրի օլմաղ : Վ է օնուն կիւ-
 նահ օլտուլունու իզրար էտէճէքլէրի եէրտէ՝ օնուն իչիւն
 էօլիւր տիլէրլէր . վէ չօգ քէրրէ՝ հէր հալտէ եալան՝ կէ-
 չինմէք իչիւն իթիլալը տըր , վէ տօղուլուղիլէ ատէմ
 աճըգտան էօլիւր , վէ եալանսըղ իշ իլէրի եիւրիւմէղ տէ-
 յէրէք՝ ինատ էտէրլէր : Օնլար կէօրիւնիւր քի , Վրիս-
 տոս Վֆէնտիմիղին ի պրէթի՝ օնլարըն էթտիքլէրինէ դա-
 պանը դապանընա զըտտ օլտուլունու խաղըլարընա կէ-
 թիրմէղլէր , վէ ՆՅայտ . ին . 8 , օլ գօրգուլու սէօլլէրի ու-
 նութմուշլար տըր , քի “ Զէփ եալանճըլարա՝ օնլարըն հիս-
 սէսի աթէշ վէ քիպրիթ իլէ եանան կէօլիւն իչինտէ օ-
 լաճագ , քի օ՝ իքինճի էօլիւմ տիւր” : Տիգգաթ էյլէ քի՝
 սալթ պաղը փէք քէօթիւ վէ աղըրն եալանճըլար տէն-
 մէտի , իլլա հէփիսի՝ օնլարըն էն քէօթիւսիւ տէ՝ օգատար
 քէօթիւ օլմայանը տա օլ ֆէնա հալէ տիւշէճէքլէր :

Ե . Վրիստոս Վֆէնտիմիղ է՝ նայէլ վէ Թըհամէլ սահիպի
 իտի : Վյէրջի օնուն տիւնեայէ կէլմէսինտէն պաշլըճա մէ-
 րամը՝ ինսանլարըն ճանլարընը խէլաս էթմէք իտի իսէ տէ ,
 օնլարըն թէնճէ չէքտիլէրի միհնէթ ու տէրալէրինէ պի-
 դայտ տէյիլիտի : Վիւղլէր վէ պիւնլէրճէ քիմսէլէրի քէնտի
 տէրալէրինտէն գուրթարաղ : Վէօրլէրին կէօլլէրինի աչ-
 տը , ախիլլէրին տիլլէրինի չէօղտիւ , ճիւտամ իլէթիւն-

տէն մա՛րազը օլանլարը՝ քէնտիլէրին մէքրուհ նափաբը-
ղընտան փաքլէտի , դօփալարը եիւրիւթտիւ , տիւրլիւ
տիւրլիւ խասթալարա շիֆա վէրտի , վէ աղլայրպ եաս չէ-
քէն ագրապալարա թէսէլլի վէրմէք իչլան՝ էօլլուլէրի պի-
լէ հայաթէ կէթիրտի : () նտան նիյազ օլունտուղու թագ-
տիրտէ՝ հիչ պիր տիւրլիւ սըգլէթ ու էղլլէթտէն գուր-
թուլմամը շ եօ՛գ տուր : Աքին օնուն պու ախլէագը օլ տէ-
րէճէ մա՛լիւմ վէ հէր քէստէն իգրար օլունուր քի , պունուն
իւզէրինէ պունտան զիյատէ սէօլլէմէյէ հաճէթ եօգ տուր :
() նուն պիւթիւն էօմրիւ՝ մուհապպէթ վէ մէրհամէթ ա՛-
մէլլէրի իլէ տօլու տուր . վէ օնլար պիղէ՝ օնուն ախլէա-
գընըն ճէլալինի վէ ալէալըղընը՝ վէ տինինին կիւզէլ րու-
հունու՝ եիւրէյի ճէլպ էտէր պիր դարզ իլէ պէյան էտէր-
լէր :

Դ . Քրիստոս Աֆէնտիմիզ՝ ախէրլէրին իթիգատլէրի-
նէ Լէհամիլը Էլմեմէպուէն վէ գօլլայրը զոհոննպան քիւլ-
լլէն աղատ իտի : () խալգըն զապիթլէրինէ վէ պաշա-
րընա տէ՝ քահանալարա վէ տին խօճալարընա՝ եախօտ օն-
լարըն ճէմաաթլարընա տէ նազար էթտիլինտէ , պիր դօր-
գուլմաճագ տէրէճէտէ կիւնահըն վէ Ֆէսատըն իշթահար
պուլմուշ իտիլինի կէօրիւրիտի : () նուն վագթընտա Այէ-
հուտի միլլէթի զայէթ պօղղուն իտի . օնլարըն էն չօղու-
նուն Ալլահ սունտուգլարը քիպատէթ՝ սատէճէ րէսմէն
իճրա օլունուր պիր դաղըմ այինլէրտէն իպարէթ իտի : ()
նուն հէր շէյի պիլէն ա՛գը՝ պունու էյի պիլիւրիտի . վէ քէն-
տի խալիս թա՛լիմլէրի վէ նասիհաթլէրի իլէ՝ օնլարը քէնտի
կիւնահարընտան տէօնտէրմէյէ չալըշըրտը . վէ չօգ տէ-
ֆա՝ սատէճէ նասիհաթ քեար էթմէտիլի թագտիրտէ , օ՛
փէք գուվվէթլի թա՛ղիրլէր սէօլլէրիտի : Աքին օնուն
հէփ սէօլլէտիլի շէյլէրտէ վէ ա՛մէլ ու հարաքէթինտէ՝ ա-
խէրլէրին իթիգատիւնէ թէհամիլը էթմէմէղլլէրի եա դօ-
վալայրընա պէնկղէր պիր շէյ ապա կէօրիւնտիւլիւ եօ՛ղուտու :
Ատէմլէրին թէվպէ էտիպ ա՛ղիզ օլմատըգլարընա էյէրչի

օնուն էյլիյի սէվէն եիւրէյի զամ ու գասավէթ չէքէր ի-
 տի իսէ տէ , օնլարը՝ էյեր օնուն թա՛լիմէրինէ իդամթ
 էթմէղէր իսէ՝ տիննեալի վէ ճիսմանի աղապլար վէ պէ-
 լարար իլէ գորգութտուղու եօղուտու : () օնլարա՝ էյեր
 թէվպէ էթմէղէրսէ՝ հէր վէճհիլէ հէլար օլաճագլարընը
 խապէր վէրիրիտի : Աքին օնլարա՝ «Ղյէր պէնիմ իթի-
 գատրմա տէօնմէզսէնիղ , սիղէ պու տիննեատա անալէնա
 վէ քանադանս էտէրիմ , քէնտի ա՛ղիմ գուվվէթիմի սի-
 ղին իւզէրինիղէ գուլանըա՝ պէնի վէ պէնիմ սեօղէրիմի
 թահգիր էթտիլինիղ իչին սիղին ճանլարընըը աճրտա-
 ճաղըմ՝ տէտիյի ասլա եօ՛ղուտու : Ա է պու ճիւմէ իլէ է-
 յէր տիննեատա պիր բուհանի իշխանութիւնունուն պէօյ-
 լէ էթմէյէ հագգը օլսայրար , Վրիստոս Ափէնտիմիղին
 հագգը վար իտի : Ղիւմէ գուվվէթ ու իշխանութիւնուն
 սէր չէշմէսի օ՛ տուր . վէ հէր շէյին հէմ ճիւմէ ինսանըն
 իւզէրինէ Սահիպ օլտուղունտան , պու գուվվէթի գուլ-
 լանմաղա թէքմիլէն հագգը վարրար : Աքին օ՛ ասլա էթ-
 մէտի : ()նուն հարաքէթի՛ պունուն Վըտար իտի : Պիր
 քէրրէ՛ Յակովբոս իլէ Յօհաննէս Առաքեալար՝ կէօքտէն
 աթէշ էնտիրիպ օնու գապուլ էթմէյէնլէրի թէլէֆ էթ-
 մէյէ իսթէտիքլէրինտէ , օ՛ օնլարա թա՛ղիր էտէրէք՝ տէ-
 տի քի , «ատէմէրէ էյլիք՝ վէ տէյիլ քէօթիւլիւք էթմէյէ
 կէլտիմ՝ » : Վ Կ . Թ . 54 , 55 , 56 : () ինսանլարը տօղրու
 եօբա կէթիրմէյէ՛ գանտըրմաղըլա վէ տէյիլ զօր էթմէք իլէ
 չալըջըրրար : () քէնտիննէ լա՛նէթ օգույանլարա խայրը
 տուա՛ օգուրուտու , վէ քէնտիննի թահգիր էտէրէք գօլա-
 լայանլար իչին տուա՛ էտէրիտի : ()նուն գօլալայըլ ըու-
 հունտան՝ ըլըգ գարանլըգտան ուզագ օլտուղու գատար
 ուզագ օլտուղունտան զիյատէ աշիքեար վէ պէլի շէյ եօգ-
 տուր : Իմտի պու միսիլի պիր բուհ կէօսթէրէնլէրին ճիւմ-
 լէսի՛ օնուն թա՛լիմթ ու նասիհաթլէրիննէ վէ Էօմրի շէ-
 րիֆիննէ զըտա օլտուղլարընը պէյան էտէրլէր : ()նլար՝
 Վրիստոսուն ա՛ղընա մալիք տէյիլէր տիր :

է. Վրիստոս Լճֆէնտիմիզ պիւթիւն պիւթիւնէ լուհանի ֆիլիլլէ իտի : () պիր քերրէ տէմիշտի քի , ‘‘Մըզը՝ եիւրէյին դաշգընըզնտան սէօյէր’’ : Սալլ . ԺԷ . 34 : Լճէր օնու պու դանուն իլէ թէֆթիշ էտէճէք օլուրսագ , օնուն ա՛ղ ու ֆիլքրի տայիմա նէ՛ հալտէ օլտուղունու աշիքեար կէօրիւրիւզ : () խալզըն գալապալըզ եա քէնտի շայիրտէրինին քիւչիւք ճէմաա՛թը օրթասընտա իքէն՝ հէյքէլտէ եա եօլտա՝ տօսթլար իլէ էվտէ՛ զլյաֆէթտէ՛ եա խօտ պիր գույու պաշնտա պիր գարը իլէ օթուրմուշ իքէն տէ՛ վէ հէր ներէտէ վէ հէր հանկը քիմսէլէր իլէ օլսայըտը , օնուն սէօհպէթի տայիմա բուհանի շէյէր իւղէրինէ իտի : Ա է օնուն սէօյէյիշինին դավը ու դարզը աշիքեար կէօսթէրիթիտի քի , օ՛ եիւրէյինին դաշգընըզնտան սէօյէրիտի : () նուն սէօյէյիշի՛ մէմուրիյէթիինին իճապընտան պու խուսուսլար իւղէրինէ սէօյէմէյէ մէճպուր օլան պիր քիմսէնին նաշարի սէօյէյիշի տէյիլտի , իլլա բուհանի միւհազալար վէ ֆիլքրիլէր իլէ տօլու պիր ագըն ճէօղունլուղունուն դաշգընըզ իտի :

Պունտան գաղը՝ նազար՝ պու միսիլու միւհազալար իւղէրինէ թէֆէքքիւր էթմէսի՛ օնուն սէֆաա՛թի ա՛ղիմի իտի : () նլար՝ օնուն ա՛ղ ու ֆիլքրինին դապիաթընտան սատըր օլան էսէրլէր իտի : Պիր ատէմ՝ մախսուսէն պիր շէյէմէյլ էթտիյի զէման , ագը իլէ օլ շէյին իւղէրինէ թէֆէքքիւր էթմէքտէն խօշանտըզը կիպի , պունճիլէյին Վրիստոսուն ա՛ղ ու ֆիլքրի տայիմա սէմալի վէ ալլահաւնի շէյէր իւղէրինէ թէֆէքքիւր էթմէքտէն տայիմա բուհանի շաղըրգտան տօլու իտի : () ինսանլարըն վէ քրիստոնեայ տէնիլէնլէրին պիլէ չօղունուն ճիւմլէ ա՛ղ ու ֆիլքրինի ճէլպ էտէն ալլագ վէ տիւնեամի շէյէրէ ասլա պիր մէյլի եօղուտու . օնուն ա՛ղիզ ա՛ղը օնլարտան ասլա հազգ էթմէզիտի . զիրա օնլար իլէ օնուն եիւրէյինին արասընտա պիր թէքմիլ զըտըզ վարըտը : Ա իւճիւտիւնիւն ա՛ղիզ հէյքէլի օնլար իլէ մուրտարլանմըշ տէյիլտի :

Լաքին Վրիստոնեայ իսմինտէ օլանլարըն փէք չօղու պու խուսուստա Վրիստոսուն ի' պրէթինտէն նէ' դատար Ֆարգըտըրլար : Սպաստան ախշամա դատար՝ հաֆթանըն պիր պաշընտան օպիր պաշընա դատար՝ խիւլասէի քէլամ պիւթին էօմրլէրինտէ՝ օնլարըն ա' գլ ու Ֆիքրի սալթ տիւնեալի շէյլէրին իւղէրինտէ օլուր : Բուհանի շէյլէրէ իշթահլարըն եօ' դ տուր , վէ օնլարտան հաղը էթմէզլէր , վէ ա' գլ ու Ֆիքրլէրի Վրիստոսունքի կիպի տայիմա օլ շէյլէրին իւղէրինտէ օլմադ՝ օնլարա իսքէնճէլէրին էն պէօյիլի տիր : () Նլար պու խուսուստա Վրիստոսա ասլա պէնկղէմէզլէր , վէ ասլա օնուն կիպի տէյիլէր տիր :

Ը . Վրիստոս Լ՜ֆէնտիմիղ իպարէլէր տէվամ էտէրիտի : Տէնմիշ տիր . քի , օ՝ «Տուա՝ էթմէյէ թէնհաճէ տաղա չըգտը» : Սաքլ . ԺԴ . 23 : Վ է եինէ տէնիյօր . քի , «Տուա՝ էթմէյէ տաղա վարտը» (Սաքլ . ԴԷ . 46) . վէ տաղըն իւղէրինտէ սուրէթի թէպտիլ օլտուղու զէման , տուա՝ էտէրքէն օլմուշուտու (Պաքլ . Թ . 28—29) . վէ (Պաքլ . Գ . 12) եինէ տէնիյօր . քի , պիր տաղըն իւղէրինտէ կէճէյի Մլլահա տուա՝ էթմէքտէ կէչիրտի : Պունու տիգաթ էյէ . քի , պու՝ հէյքէլտէ ճէմանաթ իլէ տուա՝ տէյիլիտի . իլլա մահֆիճէ ի' պատէթ իտի : Հազիգաթ օ՝ ճէմանաթ իլէ տուայը կէրի գօմաղ իտի . լաքին պունու՝ քիֆայէթ էտէր սայմաղըտը : Տիւնեանըն շամաթա վէ կիւրիւթիւսիւնտէն ուղադ՝ եայընըղճա վէ օնու սալթ Մլլահըն կէօղիւ կէօրէ պիլէճէյի մահալէ չէքիլիպ՝ վէ չօգ քէրրէ կէճէնին հեր քէսին ույգույա տալմըշ սիւքիւթ վադթընտա՝ կէօքտէքի Ֆէտէրի իլէ սէօհպէթ էտէր իտի : Պունճիլէյին պու խուսուստա քէնտինին վէրտիյի գանունուն կիւղէլ պիր դարղ իլէ իպրէթինի կէօսթէրտի , քի տէմիշիտի . «Սէն իսէ տուա՝ էթտիյինտէ օտանա կիր , վէ դափունու գափայըպ՝ կիղլիտէ օլան Պապանա տուա՝ էյէ . վէ կիղլիտէ կէօրէն Պապան՝ սանա աշիքեարէտէ էօտէյէ» : Սաքլ . Գ . 6 : () Նուն նիյաղարընտա՝ եիւրէյինտէն ճէօ

չան հերարեթ՝ ալբադ կեօնիւլիւք՝ իման՝ միւզիլիւք վէ տէվամ նէ տերեճէ ա՛ղիմ՝ օլմուշ օլմալը իտիլէր : (Օլ ֆէրեստուլէր՝ կեօքլէրի պիլէ նէ տերեճէ տէյմիշ օլմալը իտիլէր : (Նլար կեօք սէրայրնա չըդարդարընտա՝ նէ գատար դաթը վէ մագպուլ կեօրիւնմէլի իտիլէր , վէ օնլարըն գուվլէթի նէ գատար պէջիւք օլմալը իտի : (Նլարըն՝ Լճֆէնտիմիղին եանընտա պուլունանլարըն իւղէրի՝ նէ նէ՝ գատար ա՛ղիմ թէսիր էթտիքլէրի՝ Լճֆէնտիմիղին պիր քէրրէ իպատէթինի պիթիրտիքտէն սօնկրա , օնուն շայիրտլէրի օնտան տուա՝ էթմէսինի օնլարա էջրէթմէյէ տիլէտիքլէրինտէ՛ն պէլի տիր : Վէք աշիքեար տըր քի , օնլար՝ օնուն տուա՛սընըն դարզընտան վէ բուհունտան մուլ թէհայիր օլտուլար : (Նուն տուա՛լէրի օլ գատար սէմալի վէ փաք վէ տօղու իպատէթ էթմէնին բուհունտան օլգատար մալիք իտիլէր քի , օնլարըն եիրէյինտէ պունուն կիպի իպատէթլէր թագտիմ էթմէք արղուսունու հասիլ էթտի : (Նուն տուա՛լէրի՝ քէնտինին շայիրտլէրի օլմագ իտտիա՛սընտա օլանլէրին էն չօղունուն սօղուգ վէ եիրէքսիղ տուա՛լէրինտէն նէ՝ գատար ֆարզը օլմուշ օլմալը իտիլէր :

Ս է պու իպատէթ բուհու օնտա՝ եալընըդ տուա՛ վադթընտա պուլունմաղըտը , իլա տայիմա օնուն դալպինտէ սաքին իտի : (՝ Պօղոս Լճաքեալըն էմր էթտիյինէ կեօրէ (ա՛ թէս . ե . 17) , տայիմա տուրմայրպ տուա՛ էտէրիտի : Խմտի իշպու խուսուստա՝ օնուն իպրէթինտէն էօրնէք ալմալըյըլ : Աիղի տուա՛տէն հազգ էթմէլիյիղ , վէ օնուն էթտիյի կիպի օնտան տօղու օլմալըյըլ : Վալպիմիղտէն կիղլիճէ՝ եալընըլ Լճահա մա՛լիւմ իքէն , խիւլեսի փաք վէ հերարեթ իլէ եիրէքլէրիմիղի օնա գալտըրմալըյըլ : Իպատէթ բուհու՝ սահիհ Վրիստոնեանըն ճանը վէ էօ՛մլրիւ տիր : (Նսուղ՝ բուհանի էօ՛միւր օլմալը , սահիհ բարեպաշտութիւն օլա՛մաղ , խէլաս օլա՛մաղ :

Թ . Վրիստոս Լճֆէնտիմիղին էյլէտիյի իպատէթ բու-

Հանի իտի , վէ բէսմէն պիր ի պատէթ տէյիլիտի : () քէնտիսի սէօյլէմիշ տիր .քի , “Մլաճ (Բուճ տուր , օնա սէճտէ գըլանլար տախի բուճ իլէ վէ կէրչէքլէք իլէ սէճտէ գըլմագ կէրէք տիր ” (Տրվ. 7. 24). վէ օ՛ Մլաճա տայիմա պու սէօղլէրին մէֆհուսուան կէօրէ ի պատէթ էտէրիտի : Մլաճ (Թաալէա՛ Լասայա մարգարէնին աղղը իլէ Լէհուտիլէրին հագգընտա շէքեայէթ էյլէյիպ՝ տեր .քի , “Պու գալմ աղղ իլէ եագլաշըպ՝ պէնի տուտագլարը իլէ իղղէթլէտիլի՛ ամմա եիւրէյի պէնտէն իրագ օլտուղու ” , ԼԵ : Լասայ . իթ . 13 : Վաքին Վրիստոս պէօյլէ տէյիլիտի . օնուն ի պատէթի տայիմա եիւրէքտէն սատրը էտէրիտի : () վիւճիւտինիւ ի պատէթ սուրէթինէ գօտուղու ղէման , օնուն եիւրէյի վէ ճանը տախի Մլաճըն հուզուրունտա պիր ալչադ կէօնիւլիւք իլէ եէրէ գափանըպ՝ ի պատէթ էտէրիտի : () նուն մուհապպէթլէրի վէ պիւթիւն Ֆիքրի Մլաճա եիւճէլիր իտի : () Լ ղէմանտէ՛ քէնտիսի տինեստան վէ օնտա օլան հէր շէյտէն վէ օնուն գայղուլարընտան պիւթիւն պիւթիւնէ կէրի շէքիպ՝ պիւթիւն ա՛ղղու Ֆիքրինի վէ եիւրէյինի՛ անկաշըլմաղ օլան Մլաճըն թէֆէքքիւրինէ վէրիտի . վէ օնուն ի պատէթինին հարարէթինի՛ ասլա ագըլ տաղընըգըղը եա տինեսավի խիւլիսալէր քէսմէզիտի . () նուն ի պատէթի՛ պիր փաք , խիւլիսանէ , հէրարէթլի վէ կէրչէքտէն բուհանի իտի , քի տայիմա Մլաճըն ինտինտէ մագպուլ իտի :

Իմտի պիղ պու խուսուստա՛ մախուսէն Վրիստոսուն ի պրէթինտէն էօրնէք ալմաղա պօրճույուղ : Վաքին օնուն ստրնը իգրար էթմէք իտախա՛սրնտա օլանլարըն չօղու՛ պու խուսուստա օնա պէնկղէմէքտէն նէ՛ գատար ուլագ տըրլար : () նլարըն էթտիքլէրի ի պատէթ՝ օնունքինէ ասլա պէնկղէմէղ : () նլարըն չօղու ասլա ի պատէթ էթմէղլէր . վէ էյէր էտէրլէրսէ տէ , սալթ վագըթ պէ վագըթ՝ պէլքի հաֆթատա պիր քէրրէ էտէրլէր : Ա է օնլար Մլաճըն էվինէ կիթտիքլէրի ղէման՝ օնլարըն ա՛ղղու Ֆիքրի-

լէրի տիւնեալի մասլահաթլար իւզէրինտէ օլուր : (Նլար՝ քէնտի իշ կիւճլէրի, տիւքքեանլէրի, օտալէրի, թիճաւրեթլէրի, պողպաղէլէրի վէ պունուն կիպի շէյլէր իւզէրինէ աիւշինիւրլէր, եախօտ եանլարընտա օլան սաւյիւրլէրին սեօհպեթլէրինի տինկլէրլէր : Ա է չօգլարը Աւլահն էվինէ՝ կէօրիւնմէք վէ կէօրմէք իշին՝ տօսթլարը իլէ կէօրիւնմէք իշին վէ եէնի խապելլէրի սեօյլէմէք վէ տինկլէմէք իշին՝ եախօտ պիր մասլահաթ իւզէրինէ սեօյլէշմէք իշին կիտէրլէր . վէ պունճիլէյին Աւլահն իպատէթի իճրա օլունմագտա իքէն՝ օնլարըն ա՛ղլ ու Փիբրի՛ Աւլահ ա՛ղիմ ուշշանըն գօրգուսունտան վէ օնաթաղիմ ու թէքրիմ էթմէքտէն տօլու օլաճագ եէրտէ, պիւթիւն պիւթիւնէ տիւնեալի միւլհաղալար իլէ տօլուտուր : (Նլար Աւլահն էվինէ կիրիպ չըգարլար՝ վէ օրատա պիր ա՛ղիլ եա էյի միւլհաղա ա՛ղա Փիբրլէրինտէն կէշմէլ, վէ Աւլահա ալար պիր սահիհ իպատէթ էթմէղլէր : Ա է պունտան պեթերի՛ Աւլահ իպատէթ էտէճէք եէրտէ՝ օնու սատէճէ տուտագ տուա՛սը իլէ զէվլէնմիշ պուլունուրլար . վէ օնուն պէրէքէթինի թահսիլ էտէճէք եէրտէ, քէնտի իւզէրլէրինէ օնուն տարղընլըղընը կէթիբիբլէր : Հէփ պու միսիլի տուա՛լէրտէն Աւլահ թէքմիլէն իբրահ էթտիլինի թագրիբ էյլէմիշ տիր : (Նուն պունլարըն հագգընա նէ՛ տէտիլինի տինկլէ՛ . «Աթթըգ պօշ հէտիլլէր կէթիբմէն, պուխուր պանա մէքրուհ տուր . այպաշըլարը վէ շաբաթլարը վէ ճէմի՛յէթ տա՛վէթինի թէհամմիլ էտէ՛մէմ . պայրամ պիլէ եարամաղլը՛գ տըր . այ պաշըլարընըղտան վէ մուա՛յին պայրամլարընըղտան ճանրմ իբրահ էտէր . օնլար իւզէրիմէ եիւք օլտուլար, գալտըրմագտան եօրուլտում, իմտի սիլ էլլէրինիլի գալտըրտըղընըղտա, կէօղլէրիմի սիղտէն կիլլէյէճէյիմ, հէմ նիլաղ չօղալտըղընտա, պէն տինկլէ՛մէյէճէյիմ” : Ասույ . ա . 13—15 : Իմտի պու ճիւմլէ իլէ՛ Վլըխտանեայ տէնիլէնլէրին փէք չօղունուն սունտուղլարը

ի պատէթ պու նէվտէն տիր . վէ օ՛ Վրիստոսուն սուն-
տուղու ի պատէթէ պենկզէմէքտէն՝ տուննալի շէյլէրին
բուհանի վէ սէմալիլէրտէն՝ եսխօտ գալլա ագէէնին խասս
ազէտէն՝ ես աէլիճէնին խասս գուղապաէն ուզադ օլ-
տուղու գատար ուզադ տըր . վէ օ՛ պու հալտէ պուլունան-
լէրէ նէ նիւրէք գատէվէթի իլէ նազար էթմէլի տիր :

Ժ . Վրիստոս Նֆէնտիմիզ՝ ա՛լէա մէրթէպէտէ խալլը
սաէլիլ օլուպ՝ տայիմա էյլըք էթմէքտէ խտի : (Նուն ախ-
լէադ ու մէշրէպիստէ պունասն ղիյատէ աշիքնար կէօրիւ-
նիւր Ֆաղիլէթ եօղուտու : (Նուն էօմբիւ ի պիթիտասըն-
տան սօնունա գատար խայրաթ էթմէքտէն խպարէթ խտի :
(Նուն կէօյիւ պրաղլալ եերէ կէլմէսինէ սէպէպ պու օլ-
տու : Պու խուտուս իշին քէօյտէն քէօյէ վէ շէհիրտէն
շէհիրէ կէզիպ՝ հէր տիւրիւ խասթալըղա շիֆա վէրէրէք
վէ էօլիլէրի պիլէ տիրիլաէրէք՝ ճիւմէյէ էյլըք էտէրիտի :
(Նուն իմտատընը դալապ էտիպ պօշա չըգան խասթա
եա սըգլէթտէ օլան պիր քիմսէ օլմտը : Էէմ միհնէթ-
տէ օլանլարըն քէնաինէ կէլմէսինիտա պէրլէմէղիտի , իլ-
լա քէնտիսի օնլարը արտանղա կիտէրիտի . վէ օնուն էյ-
լէալիլ խայրաթ ու էյլըքլէրէ տտէմլէր մութէշէքքիւր
օլտուղլարը զէման տէ՝ օնլարըն իմտատընա եէթիշմէյէ
հաղըր խտի : (գուրուղ . քի , օն ճուտամլը քիմսէ՝ քէնաի-
լէրին մէքրուհ մարաղընտան փտըլանտըղլարը զէման , օ-
նա թէշէքքիւր էթմէյէ օնուն հանընա սալթ օնլարըն պի-
րի կէլաի . վէ պադի տօգուղու սալա պիր թէշէքքիւր
կէօսթէրմէտիլէր : Պու միսիլի վուգուաթլար՝ տահա չօգ
օլտուղունա շիւպհէ եօգ տուր . վէ չօգ քիմսէլէր՝ օնուն
իհասանլէրինէ լւյըգ տէյլլէրիտի : Վաքին օնլար՝ լայրգ-
սըղ վէ նալթէօր օլտուղլարը թաղտիրտէ տէ՝ օ օնլարա
տայիմա էյլըք էթմէյէ հաղըր խտի :

Վաքին օնուն խայրաթ վէ էյլըք էթմէք խթիտասը
ալէլ խուտուս ինսանլարա թա՛լիմ վէրիպ՝ օնլարըն ազլընը
ըշըղլանտըրմաղա՝ վէ օնլարը կիւնահասան տէօնտէրիպ ա՛-

զիզւելէ կեթիրմէյէ՝ վէ պունճիլէյին օնլարը սահիճ սե-
լամէթէ մալըք էթմէյէ՝ վէ էպէտի իզզէթ ու սամտէթէ
հազըրլամաղա էյլէտիլի ճէհա ու զայրէթինտէ կէօրիւ-
նիւրիւտիւ : Փէք աշիքեար տըք քի , կիւնաս՝ ինսանը պի-
չարէլիլէ զարգ էտեր : Սայիր հէք նէ գատար բահամ-
սըզըրդ սէպէպլէրի օլա պիլսէլէր տէ , հիչ պիլրիսի պու-
նուն գատար պէօյիւք տէյիլ աիր . վէ հապիգամ պագի-
լէրինէ զօր ու գուվվէթի վէրէն պու տուր : Այէր ինսան
գըսմը կիւնասըքեարլար օլմասալար իտի , օնլար տերա ու
էզիլէթ չէքմէզլէրիտի , վէ օնլարըն էօմրիւ սամտէթ ի-
լէ կէչէրիտի : Քրիստոս Աշփէնտիմիզ պունու էյի պիլ-
մէսի իլէ , օնլարը կիւնաս պէլասընտան գուրթարմաղա
չարըզըրլար : Սնուն ինսանլարը թէպէէյէ կեթիրմէյէ էթ-
տիլի հէք պիր ճէհաթի՝ օնլարա էյլըք էթմէյէ իսթէմէսինին
պիր նիչանէսի իտի : () պիլիր իտի քի , օնլար եալընըզ
պու դարիգտէ սամտէթլու օլա պիլիրլէք , վէ օնուն էյ-
լիլի սէվէն եիւրէյի՝ օնլարըն մէնֆամթընը արզուլէմէ-
յիլէ , օնլարը ա՛ զիզլիք եօլունա կեթիրմէյէ ա՛ զիմ զայ-
րէթ էտերիտի :

Աքրին օնուն՝ տիւնեանըն կիւնասլէրի իչիւն էզիլէթ
չէքիպ էօլմէսի պիզէ խէլաս դաղանմազ վէ էպէտի էօմր-
հազըրլամազ իչիւն խաչըն իւզէրինտէ օլ չէքտիլի թա-
պիր օլունմազ սրգլէթ ու իսքէնճէսինտէ իզհար օլան մու-
հապպէթ խուսուսունետա նէ՞ տէյէլիմ : Պու՛ աիւնեա ա՛-
լէմին ա՛սլա միսլինի կէօրմէմիչ վէ կէօրմէյէ միւմքիւնսիւզ
պիր մուհապպէթ աիր : Մէլայիքլէր վէ հէփ ա՛ զիզ զամ-
լէր օնտա մութէհայիր գալմըչ տուրուրլար : Սնուն պիր
ուզունլուզու վէ էնիլիլի վէ եիւքէքիլի վէ տերինիլի
վար քի , քի օնլարըն եիւճէ ագըլարը էօլմէքտէն ա՛ ճիզ
գալըր : Պիզիմ պիլմէյէ գուտրէթիմիզ օնուն հագգընա
պու գատարատէք վարա պիլիր քի , օնտան պէօյիւք մու-
հապպէթ կէօսթէրմէսի միւմքիւնսիւզ տիւր : Խտլաս պուլ-
մուշարըն էպէտէն թա՛ ճիւպ էտէճէքլէրի պիր մատտէ տիր :

վէ օնլար օնու էպէտիլիքտէ միլեօնլարճա սէնէլէր թէ-
ֆէք.քիւր էթտիքտէն սօնկրա , օնլարա թա՛ղէտէն թա՛-
ճիւպ վէ համառ ու սէնա սէպէպլէրի իղհար էտէճէք . զի-
րա տիւքէնմէղ պիր չէշմէ տիր :

Վաքին Վրիստոս Վֆէնտիմիղին մուհապպէթ ու ի-
նայէթինի պէյան էթմէք , չօդ ճիւտ քիթապլէր եազմադա
միւհթամճ պիր մատտէ տիր . վէ ինսանըն էն ա՛ղիմ ճէհտ
ու դայրէթլէրի պունու իճրա էթմէքտէն ա՛ճիզ գալլըլլար .
զիրա ֆանի զաթլար՝ նիհայէթսիլ օլանը նի՛ճէ թա՛րիֆ
էտէ պիլլրլէր : Վաքին օնուն դայէթլէ էյլէք վէ խայրաթ
սահիպի օլտուղունու կէօսթէրէճէք միդտարի սէօյլէնմիշ
տիր : Վմտի պու խուսուստա պիղ օնուն իպրէթինտէն
էօրնէք ալմալըլըլ : Պիղ տախի օնուն կիպի քէնտի սէ-
ֆաա՛թիմիղի արամալը տէյիլիլ . իլա սայիր քիմնէլէրէ
էյլէք էթմէք իչիւն քէնտի նէֆսիմիղի ինքեար էթմէլի-
յիլ . վէ եալընըլ քէնտիլէրիմիղի տէյիլ՝ իլա գօնշուլարը-
մրըլ տախի սէվմէլիլիլ . եալընըլ քէնտի բահաթլըլըմըլ
վէ խէլասըմըլ իչիւն տէյիլ՝ իլա ախէրլէրին բահաթլըլը
վէ խէլասը իչիւն չալըշմալըլըլ : Վրիստոս Վֆէնտի-
միղին էն ա՛ղիմ մէրամ ու մադսուտու էյլէք էթմէք վէ
ինտանլարըն խէլասը իչիւն չալըշմալ օլտուղու կիպի՝ օ
ճանընըն արզուլարընը տայիմա պունա նազարէնտօղութ-
տուղու կիպի՝ հէր պիր սահիհ Վրիստոնեայ տախի էյ-
լէք էթմէյէ պիր իսթի՛տատէ մալէք օլմալը տըր : Վրիս-
տոսուն բուհու պաշըլըճա պու շէյտէն ի՛պարէթ օլտու-
ղու կիպի՝ կիւն օրթասընտա կիւնէշ կիպի աշիքեար տըր
քի , օնունքի կիպի պիր բուհա մալէք օլան՝ եախօտ պաշ-
գա սէօղլէր իլէ՛ եալընըլ աա իլէ տէյիլ , իլա սահիհան
օնուն շայիրտի օլան՝ պու խուսուստա հէր վէճհիլէ օնա
պէնկզմէլի տիր : Պունսուղ քէնտիլէրիմիղի Վրիստո-
նեայ զանն էթմէք՝ քէնտիմիղի ալտաթմալ տըր :

Վմտի պու սէօղլիմիւլէ իսթամ զըմնընտա՝ նիյազ է-
տէրիմ պանա բուխսաթ վէրին քի , սիղէ սիւալ էտէյիմ՝

սիզին՝ Վրիստոսս պենկղէմէնիզին իսպաթը նէ՞ տիր . սիզին ա՛զիզ էօրնէյինիզին հա՞նկը մէյլէլէրինի կէօսթէրէ պիլերսինիզ . սիզին էյլիք էտիճի պիր բուհ իլէ էյլիք էթտիլինիզ քիմնէլէր նէ՞րէտէ տիր . կիւնահլարընտան թէվպէ էթտիրմէք իչինն չալըշտրղընըլ ատէմլէր նէ՞րէտէ տիր . սիզին էյի օլտուղունուզ սիզտէ պուլունան հա՞նկը Փագիլէթլէրտէն պէյան օլունուր , վէ գա՞ն խուսուստա Վրիստոսս պենկղէյօրսունուզ :

Իչպու սեյլէնէն շէյլէրէ նազարէն խղճմտանքընըլ շէհատէթ էտէյօրմու քի , էյէրչի պու թէքմիլ էօրնէյէ թէքմիլէն պենկղէմէքտէն փէք ուզադ իսենիզ տէ , քէնտփինիզտէ եինէ ազաճըլ օլտուն՝ օնա պիր պենկղէյիշ պուլուրսունուզ : Իշէր էյլէ իսէ , պու շէհատէթին հէփ վէրէ պիլտիլի թէսէլլիտէն մութէսէլի օլուն . լաքին էյէր իղճմտանքընըլ սիզէ՝ պիլթիւն պիլթիւնէ օնա պենկղէմէլ տէյիլ . թա՛ղիր էտէյօր իսէ , թա օնուն բուհունա մալիք օլունճայատէք քէնտփինիզէ բահատ վէրժէն . զիրստ պիր թէպաթիլ օլունմալ էպէտի ճշմարտութիւն տուր քի , « Իշէր պիր քիմնէտէ Վրիստոսուն բուհու եօղիսէ , օ՞նուն տէյիլ տիր » : Լուսիլ . ք . 9 : Վէ հէր պիր ատէմին էպէտի հալի՝ պու ճշմարտութիւն մուճէպինճէ սապիթ օլաճագ տըր . Լ՛մին :

Ը Ք Ա Ր Ո Ջ

ՔՐԻՍՏՈՍՈՒ ՔԼԵՏԻՄԻՕՆ ԻՊՐԵԹ
ԴՈՒԹՄԵՄԸՆ ՍԷՊԷՊԼԵԲ

“Քրիստոս . . . սիղէ էօրնէք պրագաղ , թարիմ՝ օնուն իղլերի արտըն-
ճա վարասընըղ” : ն Պետ . ք . 21 :

Պունտան ագտէմքի քարոզումնուլտա՝ Քրիստոս Լյ-
Ֆէնտիմիդին ի պրէթինտէն էօրնէք արմաղա պիղէ Փարղ
օլան խոսուսլարըն պա՛ղըս նը մուխթասարճէ րէսմ էյ-
լէտիք : Աքրին եիւրէյիմիղ էյի տույայօր քի , րէսմ էյ-
լէտիյիմիղ թաս՝ վլը՝ կէօսթէրմէյէ մերամ էյլէտիյի Օլա-
թըն հիւանիւ ճէմալինէ նաղարէն՝ փէք սօղուգ վէ չօդ
գուսուրլու տուր , վէ պու էճիլտէն պու գուսուր իչիւն օ-
նուն այագլարընա գափանըպ՝ ա՛վֆ ու մէրհամէթինի նի-
յաղ էթմէյէ հազըրըղ : Ա՛ մմա օնու թա՛րիֆիմիղ հէր
նէգատար գուսուրլու իսէ , էյի պիլիբիղ քի , օ՛ գուսուր-
սուղ վէ թէքմիլ իտի : () հէր պիւր ա՛մէլ ու հարաքէ-
թինտէ՝ եիւրէյինին տույուչլարընտա՝ թա՛լիմ ու նասի-
հաթլէրինտէ վէ ատէմլէր իլէ գօնուշմագլէր վէ մուամէ-
լէլէրինտէ՝ Ա՛լահըն ա՛ղիղ նօմօսունա թէքմիլ իգաս՝ թ իճ-
րա էտէրիտի : () նուն ի պրէթի պունճիլէյին թէքմիլ օլմասը
Ժ 24

տէյիլ տիր . օնլարտան հէր պիր խոսուստա թէհլիքէսիղ
 էօրնէք ալնմազ : Ա է պու փէք կէրչէք պիր վուգուա՝ թ
 տրը քի , էյի ատէմլէրին ի՛ պրէթինտէն էօրնէք ալարագ՝
 օնա կէօրէ ա՛մէլ վէ հարաքէթ էտէնլէր՝ էքսէրի օնլարն
 գուսուրլարն ա տա՝ Փաղիլէթլէրի գատար զայրէթ ու հէ-
 րարէթ իլէ ույտուլար : Պօղոս պիլէ տէյօր քի , «Պանա
 ո՛ւյուն , նիճէ պէն տախի Վրիստոս» : Ին Ապնլ . օ՛ւն .
 1 : ()՝ քէնտինին ի՛ պրէթինի սայրլէրէ Վրիստոսուն-
 քինէ մութապրգ օլտուղու գատար՝ եախօտ մութապրգ
 օլտուղու իչին սրփարըլ էտէյօր : Ե իւպհէսիղ օնուն
 մէրամը՝ Վրիստոսուն ի՛ պրէթինի սրփարըլ էթմէք ի-
 տի : Ա է նիճին ախէր պիր ա՛ղիլնքինի սէչմէտի տէ՝
 Վրիստոսուն ի՛ պրէթինի սէչտի . պունուն սէպէպի՝ օնուն
 հէրպիր խոսուստա թէքմիլ օլմասը տրը . վէ պու սէպէպ-
 տէն պիղ տախի տայիմա օնուն էօրնէյինէ պագմալըլը :

Ի՛ պրէթ ու էօրնէքտէ պու էյլէք տա վար քի , օնու
 եանղըլ անկլայամազըլ : ()Նուն չօգ թէնպիհլէրինէ
 եանղըլ մանա վէրիլը , վէ եանղըլ եերէ գուլմանը լըր :
 ()Նլարա պիրի պիրինէ դապանը դապանընա զըտտ մանա-
 լար վէրիլտի . վէ էլպէթթէ պազըսը եանղըլ օլմալը տրը .
 լաքին օնուն ամէլ ու հարաքէթինէ էօյլէ օլմազ : ()-
 նուն է՛օմը շէրիֆինտէ պու գատար ա՛ղիմ՝ նուր իլէ զիյա
 վէրէն Փաղիլէթլէրին կիւզէլլիլինի վէ ա՛լէալըլընը՝ պիր
 քիւչիւք չօճուգ պիլէ անկլայա պիլըր . վէ էյէր օնլարն
 էօրնէյինէ կէօրէ ա՛մէլ վէ հարաքէթ էտէրսէք , օնուն
 թէնպիհլէրինէ տախի սահիհ մանա վէրէճէյիմիղէ պիր
 շիւպհէ գալմազ :

Ք . Վրիստոս Եփէնպիսիպէն ի՛ պրէթ ու էօրնէյի՝ ա՛մէլ ու
 հարաքէթէ Քիֆայիլէ կիւզ պըր գանուն արար : ()Նուն էթ-
 տիլինտէն զիյատէ էթմէյէ հաճէթիմիղ կօգ տուր . օնուն
 էթտիլի գատար էտէ պիլսէք՝ քիֆայէթ էտէր . վէ էյէր
 պիղիմ՝ ա՛մէլ ու հարաքէթիմիղի օնունքինէ եագլաշտըրա
 պիլսէք պիլէ՝ նէ՛ մութու պիղէ : Եյէր օ՝ քէնտի վիւճիւ-

տիւնէ ճէվը ու ճէֆա վէ եղիյէթ ու անընդ սուսուզուդ ա՛մ-
մէլէրի իլէ ա՛ղապ վէրմէտի իսէ, պիզ վիւճիւտիւմիւ-
զէ պէօյլէ շէյլէր իլէ ա՛ղապ վէրմէք նաֆիլէ՛ տիր : Լյ-
յէր օ՛ պիր ա՛ղիզ էօմիւր կէշիրմէք նիյէթի իլէ քէնտի-
նի պիւթիւն պիւթիւնէ տիւնեա իլէ կէօրիւշմէքտէն քէ-
սերէք՝ պիր եայլնըզըդտա եաշամագ իչիւն քէօշէնին
պիրինէ շէքիլմէտի իսէ, պիզէ պէօյլէ էթմէյէ ա՛սլա իզ-
թիզա էթմէզ : Պազը քիմնէլէր պունճիլէյին արթըլէ
ամէլէրէ սէվապ տըր տերլէր, էյէրչի էօյլէ ամէլէ-
րի Քրիստոս Լյֆէնտիմիզ իշլէմէմիշ իսէ, վէ օնլարը
Լւետարան ատէմիլէրտէն դալապ էթմէզ իսէ, վէ օնլար
պու ամէլէրի ազիմ սէվապլէր վէ ա՛ղիմ ա՛ղիզիք նի-
շանէլէրի սայարլար իսէ տէ : Լպքին Քրիստոսուն կէօս-
թէրտիյի ի՛ պրէթիմտէ պուլունմայան վէ օնուն թէն-
պիհլէրի իչինտէ օլմայան հէր պիր հարաքէթի՛ հէր նէ՛
օլուրսա օլուն՝ իճրա էթմէյէ մէճպուր տէյիլիզ, վէ իսէ-
լասըմըզա իզթիզալը ա՛սլա տէյիլ տիր : Սուն ի պրէ-
թի մուճէպիմնճէ թէքմիլէն ամէլ ու հարաքէթ էթտիյիմիզ
թագտիրտէ՛ պիզի գուսուրլու թէրք էտէճէք տէյիւ ֆիքր
էթմէք՝ օնուն էյիլիյինէ նօգսանըդ ա՛տա էթմէք տիր :

Դ . Լստոստաշուննլա շօ՛ր խրրէ՛ Քրիստոս Լյֆէնտիմիլէն
ի պրէթիմտէն էօրնէք ալապ է՛ր օլմայարտա : Պօղոս
Լւաքեալ տէյօր քի, «Սիզտէ հէման պու ֆիքիր օլունն ,
օլ քի հիսուս Քրիստոստա տախի վարըտը» : Փիլոպ . Դ .
Ծ : Ս է Լյֆէնտիմիզ «Օլիրա սիզէ էօրնէք վէրիրիմ քի ,
սիզ տախի՛ պէնիմ էթտիյիմ կիպի էյլէյէսիզ» (հօլմ .
ԺԴ . 15) տէյօր : Ս է եինէ Պօղոս Լւաքեալ՝ շոզմա-
յեցիլէր մէքթիւպիւնիւն Դ . 20 համարընտա տէյօր քի ,
օնուն «() զլունուն սուրէթիմին սիմասընա հիսսէտար՛՛
օլմալըյըզ : Ս է քէնտիսի պիզէ՛ իւղէրիմիզէ քէնտի պօ-
յունարուզունու վէ եիւքիւնիւ ալմաղա թէնպիհ էթտիյի
զէման՝ այնի սայիր պիր չօզ եերլէրտէ օլտուղու կիպի՛ հէ-
ման պունու անկլաթմասընը մէրամ էտէյօր : Իմտի Լւլ-

լահճն Վրէլամբ պու դատար չօգ տիրելու սիրեթէրտէ
 էմբ եթտիյի պիր շէյ՝ փեք իցթիզայը օլմալըտըր : Ա է
 թէնպիհհին պիր սեպեպի պու տուր քի , Վրիստոս] :
 Ֆէնտիմիզ քէնտի ի պրեթ ու էօրնէյիտէ՝ հէփ քէն-
 տի թէնպիհհինի վէ Մատուանշունշուն ճիւմէէ էմբ-
 լէրինի պէնտ էյլէմիշ տիր . շէօյէ քի , պիզ օնուն ի պ-
 րեթի մուճէպինճէ ամէլ վէ հարաքեթ էյլէտիյիմիզտէ ,
 Ֆիլ վագի Մլահճն պիզտէն ճիւմէէ դալապ էթտիքլէրինի
 իճրա էթմիշ օլուրուզ : Պիզ օնուն կիպի սապք էթտիյի-
 միզ թագտիրտէ , «սապրըն թէքմիլ ամէլի օլուն» (էճալ .
 Թ . 4) թէնպիհհինի իճրա էթմիշ օլուրուզ : Պիզ օ-
 նուն կիպի ի պատէթքեար օլտուղումուղտա՝ «Ֆէրաղաթ
 էթմէյէրէք տուա՝ էտին» (Թ իճ . Ե . 17) էմբինի իճ-
 րա էթմիշ օլուրուզ : Մլահճա իպատէթ էթտիյիմիզտէ
 օնուն էթտիյի կիպի ազըլ փաքըղը իլէ էտերսէք , Մլահ-
 ճա բուհ իլէ վէ կերէքըլը իլէ իպատէթ էթմիշ օլուրուզ :
 էճալ . Գ . 23 : Մ՛գլ ու Ֆիքրիմիզ վէ եիրէյիմիզ տայիմա
 օնունքի օլտուղու հալտէ պուլունտուղու զէման , էօգարըտա-
 քի շէյլէրի տիւշիւնմիշ օլուրուզ , եէրտէքիլէրի տէյիլ :
 կիզ . Գ . 2 : () նուն կիպի էյլէք էթմէյէ տօլաշտըլըմըղտա՝
 պիլէ թէնպիհհ օլունտուղու կիպի ըշըլըմըղա ինսանլա-
 րըն էօնիւնտէ զլյա վէրտիրմիշ օլուրուզ , վէ իմանըմըղ
 շօգ մէյլէ հասիլ էթմիշ օլուր : Ա է քէնտիմիզի օնուն
 օլտուղու կիպի հէր պիր կիւնահտան փաք սագլամաղա չա-
 ըշտըլըմըղ զէման , «Մուգատտէյէր (էանի աղիզէր)
 օլուն , զիրա պէն մուգատտէս իմ» (Թ Պի . Թ . 16) վէ
 «կէօքտէրի Պապանըղ քեամիլ օլտուղու կիպի քեամիլ օ-
 լուն» (Մաթի . Ե . 48) թէնպիհհինի իճրա էթմէյէ չա-
 ըշմըղ օլուրուզ : իսիւլասէի քէլամ՝ հէր հանիլը վագըթ-
 տա՝ հէր հանիլը հալտէ վէ հէր նէ տէրէճէտէ օնուն էօր-
 նէյիսճէ ամէլ վէ հարաքեթ էտէճէք օլուրսագ , տայիմա
 Մլահճն պիր թէնպիհհինի իճրա էթմիշ օլուրուզ : Պու՝
 օնուն ի պրեթինտէն էօրնէք ալմամըղա փեք գուլվէթլէ
 պիր սեպեպ տէյիլի :

Ե. () նսն ի պրէլէ ու Էօրնէյնին Էսպլանսարն ասն Էրոմ^օ պրէլէ օնս ույոագ Էպր : () նուն ամէլէրինին Էազըլմը շ օլտուղու՝ Էյէր օնլարտան ի պրէթ ալնմազսա , նէ՛ ֆայտասը օլուր : () նուն ամէլ ու Հարաքէթլէրի՛ սատէճէ պիղէ պօրճումուղու խազըլմըզա կէթիրմէք իչին տէյիլ՝ իլլա մասսուսէն օնու իճրա Էթմէյէ պիղը գամէթլէնտիրմէք իչին պուգատար կիւզէլ պիր գարզ իլէ թասհիր օլունմուշտուր : Պիր մէշուր քիմնէնին վարքը Էազըլմը՝ ամէմէ տաղըլտըղը վազըթ՝ մէրամ պու տուր քի , ինսանլար օնուն Էիւրիւմիւշ իտիյի Էօլու գութմազա գամէթլէսինլէր : Մէրամ պու օլմասսյըտը , պու միսիլի փէք ազ քիթապլար Էազըլըրըտը : Վրիստոս Էֆէնտիմիզին վարքը տասպունուն կիպի տիր : () նուն վասիգասի իլէ պիղէ օնուն ամէլ ու Հարաքէթլինին կիւզէլլիինի վէ ամէալըղնը կէօսթէրիյօր , վէ պիղտէն գալապ Էտէյօր քի , օնուն կիպի Էթմէյէ ճէհտ ու ղայրէթ Էտէլիմ : Էաքին պիղ՝ Էյէր օնուն Էօրնէյինէ պիգայտըզ կէօսթէրէրէք՝ օնու Էօմիւմիւզէ թագպըզ Էթմէյէ ասլա ղայրէթ Էթմէղսէք , օնուն մէրամ ու մագսուտունա մուխալիֆէթ Էթմիշ օլուրուզ : Պու Էիւզտէն՝ պիղ տէյիլ սալթ օնտան թասիլ Էտէ պիլէճէյիմիզ մէնֆասաթը ղայ՝ Էտէրիզ , իլլա Էլլահ ամիմ ուշանըն Էյիքքիանի մուրատընը տախի խօր կէօրիւպ՝ օնու թասգիր Էթմիշ՝ օլուրուզ :

Ը. Վրիստոս Էֆէնտիմիզ ի պրէլէ ինճապինճէ ամէլ օլունս պիլլը : Պու խուսուստա ինսան գըսմը չօգ Էանղըլը շէյէր տիւչինիւրլէր : () նլար՝ տէյիլ քի Էալնըզ օնուն Էյլէտիյի կիպի Էթմէյէ չալըլմազլար , իլլա Էօյլէ Էտէմէղլէր տէյիլ տիւչինմէքտէն Հազզ Էտէրլէր : () նլար թասմին Էտէրլէր քի , Վրիստոս Էֆէնտիմիզ Էլլահ օլուպ՝ չօգ միւճիգաթլէր իչլէտիյի իչին՝ օնուն ի պրէթի պիղէ Էօրնէք ալմագ իչին վէրիլմէմիշ տիր : Էաքին Էֆէնտիմիզին Էլլահանի գուվէթի իլէ իճրա Էյլէտիյի շէյէրին նումունէսինէ պագըլպ՝ օնս կէօրէ ամէլ Էթմէյէ պիղտէն

դալապ օլունմայօր . իլլա օնուն ինսան դապիա՝ թը իլէ իշ-
լէտիլի շէյլէրտէն ի պրէթ ալմաղա մէմոլորուզ : (Նուն միւ-
ճիւղաթլէրի՝ քէնտի Ալլահանի գուվլէթինին իճրալարը
օլմաղըլա՝ քէնտի Օլթի շէրիֆինէ մախսուսա ա՛մէլէր օ-
լուպ , պիզիմ էտէ պիլէճէյիմիզ շէյլէր տէյիլ , վէ պիզ-
տէն դալապ օլունմաղլար : Աքին պիզէ՝ մախսուսէն էմը
օլունմուշ տուր , քի օնուն էյլէք.քեանիլլիննէ՝ մահճուպ-
լուղունա՝ հալիմիլիննէ՝ եավաշլըղննա՝ իպատէթքեարլը-
ղննա՝ բուհանիլլիննէ՝ ա՛ղիզլլիննէ վէ օնուն մալիք օլտու-
ղու հէր պիր Փազիլէթէ պագըպ՝ ի՛ պրէթ ալալմ : Պուն-
լար՝ ինսանա մախսուսա՝ Փազիլէթլէր տիր , քի Աֆէնտիմիզ
ինսան դապիաթը իլէ իճրա էթմիշիտի , վէ հէր պիր ա-
տէմ տախի թահպիլ էտիպ՝ մալիք օլապիլիր : (Նլար ի-
րատէթ ամէլէրի տիր , վէ իսթէյէնին հէր պիրի օնլարը
իճրա էտէ պիլիր : (Նլարը իճրա էթմէք իշիւն պիր քիմ-
սէ Վրիստոսուն մալիք օլտուղու կիպինիհայէթսիզ գուվ-
լէթ վէ իլմ կիպի ալլահանի սիֆաթլէրէ մալիք օլմաղա
հաճէթ եօ՛գ տուր . լաքին սատէճէ եիրէքտէ օնլար իշիւն
պիր հավլէս օլմալը տըր : Պիր քիմէնին մերամը օլտուղու
թագտիրտէ՝ Վրիստոս կիպի մահճուպ օլմաղմը . օնուն
կիպի մերհամէթլի՝ միւրիւվլէթլի՝ եավաշ՝ էյլէք.քեանի՛
բուհանի ա՛գըլը՝ իպատէթքեարլվէ ա՛ղիզ օլմաղմը :
(Նու մէն՝ էտէն նէ՞ օլա պիլիր . օնու՛ պիր իսթէքսիզ եիւ-
րէքտէն մա՛տա՛ մէն՛ էտէն նէ՞ օլա պիր :

Վրիստոս Աֆէնտիմիզ հէր պիր խուսուստա գարըն-
տաշլարընա պէնկզէր օլմուշուտու : Եբբ . ք . 17 : () կիւ-
նահտան մա՛տա՛ թէնին հէր պիր զա՛յիֆլլիննէ մալիք իտի ,
վէ հէր պէր շէյտէ պիզիմ կիպի թէճրիւպէ չէքմիշ իտի :
Եբբ . ք . 15 : (Նուն ալէալըղն պիր թէքմիլ նումունէ
օլմասը՝ օնտա օլան ինսանլըղն թէքմիլլլինտէն իտի . վէ
օնուն մալիք օլտուղու հէփ Փազիլէթլէր՝ ինսան Փազի-
լէթլէրի կիպի կէօսթէրիլտի : () թէճրիւպէ վէ իզվա-
լէրտէն սզատ տէյիլիտի , իլլա օ տա պիզիմ կիպի օն-

լարտան սրղէթ չէքերիտի, վէ տայիմա օնլար իլէ ճէնք-
լէշմէյէ մէճպուր իտի : ()նուն Լլաշլըղը՝ օնլարըն
գուվլէթինտէն օնու աղատ էթմիշ տէյիլիտի, վէ ինան-
մաղա սէպէպիմիղ վար քի, օնուն պունճիլէյին անլէտ վէ
անղիղ պիր Օլաթ օլմասը՝ օնուն էօնիւնէ տաճա շէ-
տիտ թէճրիւպէլէրէ աչարըտը : Աքիւն պու ճիւմլէ իլէ
օ՝ տայիմա օնլարա գարշը տուրուրուտու : Պու պէօյլէ
օլտուգտան սօնկրա, քիմնէ զանն էթմէսին քի, Վը-
րիստոուն էօրնէյինէ կէօրէ անլէ էթմէսի՝ քէնտիսէ
միւմքիւնսիւղ պիր շէյ տիր : Այէր էօյլէ օլտա իտի, օ-
նուն պիղէ թէնպիճ օլունմասը միւնասիպ վէ ճադդ օլըր-
մույուտու : ()Լ թագտիրտէ տոնէլէրի սատէճէ զէվզէն-
մէքտէն իպարէթ պիր շէյ օլուրուտու :

է . Վրիստոս Ափէնսիմիղին իպրէթինտէն էօրնէք ալ-
մադ՝ որ- ան-նէտոտ սէլալէլ վէ բոհալլէլէ Գապանմանըն
էտլանը սալէլէ էօլա- որ-ը : Այէրչի օ՝ պու եարամաղ տիւ-
նեատա եաշայըպ՝ շէյգանլին վէ օնուն մէլէքլէրինին իղ-
վալէրի օնուն իղէրինէ ճիւճիւմ էտերլէրիտի, վէ չօգ միճ-
նէթլէր չէղէր իտի իսէտէ, օնուն եիւրէյի բաճաթտա ի-
տի . չիւն քի օ՝ ա՛ղիլ իտի : Պաղոս Լաքեալ վէ Լը-
տուաճաշունչտա զիքր օլունուր սայիր Լաքեալար վէ ա՛-
ղիղէր՝ եիւրէք բաճաթլըղ վէ թէսէլլէյէ մալիք իտիլէր .
չիւն քի օնլար Վրիստոսա պէնկղէրլէրիտի : Ալինաս վէ
եարամաղըրդ՝ սաճիճ եիւրէք բաճաթլըղընըն վէ սէլամէ-
թին տիւշմէնլէրի տիր, վէ Փաղիլէթի պիր էօմիւր՝ Վրիս-
տոսունքի կիպի՝ սաճիճ սաանտէթին փունկարը տըր : Պունուն
իչիւն Վրիստոս կիպի օլմաղա էմր օլունույօրուղ : Լլաճ՝
պիղիւմ էյիլքքեանի վէ լաղիճ Վէտերիմիղ կիպի՝ պունճի-
լէյին սիղէ սաճիճ թէսէլլի վէ բաճաթլըղ գաղանմանըն
էօլունու կէօսթէրի : Իմտի ճէր քէս Վրիստոսուն ի՛պ-
րէթինէ կէօրէ անլէ էթմէսին, վէ օ՝ Լլաճըն օնու՝ սէֆա-
սընը սիւրմէք իչիւն եարաթմիւղ իտիյի շէյէ մալիք օլուր :
Պու սաանտէթի ճէր քէս արամատա տըր . օնու՝ պա՛ղըսը

զէնկինլիքտէ , պաղըսը ի՛ զզէթ ու ի՛ թիպարտա , պաղըսը ճիսմանի պիր սեֆասա՛ թտա , վէ ճիւմէսի տիւնեալի պիր շէյտէ արարլար : Աքին օ՛ պունլարն հիչ պիրինտէ պուլուննա՛ մալ : շէր պիր թարիխտէ օն պինլէրճէ քիմսէլէր պուննուն իչին սա վաշտըլար , լաքին օնու պուլամատըլար : Այ պէնի տինկլէյէնլէր , պու՛ հալընըլ Վարիստոսուն ի՛ պրէթիմուճէպինճէ ա՛ զիմ տիգգաթ իլէ ա՛ մէլ ու հարաքէթ էթմէքտէ պուլունուր : ()նու օրատա՛ վէ սուլէ օրատա՛ աբայըն : Վարիստոս կիպի օլմաղա չալը՛ շ . վէ հէր նէ՛ գատար օնուն կիպի օլուրսան , հէման օգատար տախի սաա՛ տէթլու պիրատէմ՝ օլուրսուն :

Ե . Այլէր Վարիստոս Աֆէնտիմիլէն ի՛ պրէլէն հուճէպինճէ՛ կիլիպիլ իսէր պո՛ղս Թրիլէպէր ա՛ մուլ էլէմեպէր , օնուն շայիբուլէրի օլամալըլ , վէ օ պիլիլ րէտա էտէճէք : Վարիստոսնայ օլմաղ նէ՛ տիր : Վարիստոսուն արտընճա կիթմէք՝ օնուն եիւրիւտիւյի կիպի եիւրիւմէք՝ օնու քէնտիմիլէ Աֆէնտի վէ Սահիպ էտինմէք , վէ օնուն թէնպիհլէրիննէ իգասա՛ թէթմէք տիր , եախօտ պաշգա սէօղէր իլէ՛ օնուն ի՛ պրէթիննէ պաղըպ՝ օնուն կիպի ա՛ մէլ վէ հարաքէթ էթմէք տիր : Ապղըլըլտըր քի , “Այլէր պիր քիմնէտէ Վարիստոսուն թուհու եօղիսէ , օ՛ օնուն տէյիլ տիր” : Սուրճ . Ե . 9 : Աէ Աֆէնտիմիլ քէնտիսի տէյօր քի , “Այլէր պիր քիմնէ արտըմճա կէլմէյէ իսթէրսէ , քէնտիսինի ինքեա՛ր էթսին , վէ խաչընը ալըն , վէ աբուրճա իլէլէն” (Արիլ . ԺԴ . 24) . վէ՛ “Վրիթի խաչընը գալտըրըպ՝ աբուրճա իլէլէն , պէնի՛ շայիբուլէ օլամալ : Արիլ . ԺԴ . 27 : Վարիստոսուն արտընճա կիթմէք , պէս պէլի տիր քի , եօլա տիւչիւպ՝ օնուն արգասընտան հէր հանիլը մահալէ վարըրսա օրայա վարմաղ տէմէք տէյիլ տիր : Պիլ պունու էտէմէղիղ . զերա օ՛ շիմտի տիւնեա իւղէրինտէ եաշամայօր , քի էօյլէ էթմէյէ դատիր օլալըմ՝ : Աքին պու՛ օնուն կիպի օլմաղ՝ օնուն եաշատըղը կիպի հաշամաղ վէ էթտիլի կիպի էթմէք՝ եախօտ պաշգա սէօղէր իլէ՛ կէօսթէրտիլի ի՛ պրէթէ կէօրէ ա՛ մէլ

վէ հարաքէթ էթմէք տէմէք տիր : Իմտի պիղէ՛ Վրիստոս Լճֆէնտիմիզ քէնտիսի սահիհան պիլտիրիր քի , էյէր պիրատէմ՝ ընա պէնկղէմէզսէ , ընուն Վրիստոնեայ օլտուղունա իւմիտ էտէճէք եէրի եօգ տուր : Լճյլէ պիր քիմսէ՛ Վրիստոսուն քէնտիսի գապուլ էտէճէյինի հէր նէ գատար ի՛թիմատ իլէ ինանըրսա տա , էնճամը՝ քէնտիսի գօրգուլու պիր գարղտա ալտանմըչ պուլաճագ տըր : Ալ է պու պէյլէ իքէն , քէնտիլէրինի Վրիստոնեայ ատը իլէ չաղըրան նէ՛ գատար քիմնէլէր վար քի , ընա զէրրէ գատար պէնկղէմէղէր : ()նլարըն հարաքէթլէրի՛ Վրիստոսունքիլէրինէ գապանը գապանընա զըտտ տըր , շէյլէ քի , ըլըղըլա գարանըգ պունտան լըլյատէ պիրի պիրինտէն Փարզը տէյիլ տիր : Լճյ գարընտաշըմ՝ հէր քիմ իսէն , Լլլաշըն Վէլամընն հիւքմ՝ ու նուֆուղու իլէ սանա թագրիր էտէրիմ քի , էյէր սէնին ազլընտա՝ եիրէյինտէ վէ հէր կիւնքի ամէլ ու հարաքէթինտէ Վրիստոսա պէնկղէր պիր շէյ ասլա եօղիսէ , սէն Վրիստոնեայ տէյիլսին . վէ էյէրչի վաֆթիղ օլտուն իսէ տէ , վէ Վրիստոնեայ տէնիլէն պիր միլէթին վէ Լկեղեցիինն աղասը իսէն տէ , եինէ զա՛յ ու հէլաք օլաճագսըն :

Լճյէր սէն՝ պիլթիւն պիլթիւնէ տիւնեալի իսէն , էյէր սէնին ա՛գլ ու Ֆիքրին վէ տայուշլարըն վէ արղուլարըն ճիւմանի իսէլէր , էյէր սէն ըուհանի շէյլէրտէ պիգայտ իսէն՝ վէ ընլարա արղուն եօղիսէ , էյէր թէսէլլինի վէ բահաթընը պու տիւնեանըն շէյլէրինտէ արար՝ վէ օրատա պուլույօր իսէն , վէ ա՛լէլ խուսուս՝ էյէր ախէր քիմնէլէր իլէ մուա՛մէլէրինտէ վէ ա՛մէլ ու հարաքէթինտէ եալան վէ ալտատըլ վէ հիլէ վէ նահագըգ իլէ՛ եախօտ դամա՛քնարըգ վէ հասէտ վէ Ֆօտուլուգ վէ սայիր Փասիտ խըրսլար իլէ Լլլաշըն Վէլամընա իղաա՛թարղըրգ էթմէյէ ատէթին իսէ , սէնին Վրիստոսա պէնկղէր էսէրին եօգ տուր , վէ օ՛ էլպէթտէ սէնի գապուլ էթմէյէճէք տիր : Լճյէր սէնտէ սահիհան պիր Վրիստոնեայ մէշըէպի վէ հարաքէ-

Թի եօղիսէ , սատեճէ պիր գուրու Վրիստոնեայ ատը սանա հիչ պիր ֆայիտէ էթմէյէճէք տիր : Այննէ Վրիստոսուն տէտիյինի տինկլէ՛ . «Պանա հէր եա՛ (Րապպ՛ եա՛ (Րապպ տէյէն կէօքլէրին Փատիշահլըղընա կլրմէյէճէք տիր , իլլա կէօքլէրտէ օլան Պապամըն իրատէթինի էյլէյէն՛ի (Սապլէ . է . 21) . եանի տէմէք տիր քի , քէնտիլէրիմիղն սատեճէ Վրիստոնեայ չաղըրմագ՛ պիղի խէլաս էթմէյէճէք տիր : Ա է պու ճիւմլէ իլէ , պինլէրճէ պին Վրիստոնեայ չաղըրլան քիմնէլէր՛ Վրիստոնեայ իսմինտէն զայրի սսլա պիր շէյլէրի եօգ տուր , շէօյլէ քի՛ էյէր օնլարտա պու իսիմ՝ օլմասա իտի , օնլարըն Վրիստոնեայ օլմալէրինի ա՛մէլ ու հարաքէթլէրինտէն հիչ քիմնէ թահմին պիլէ էտէմէյէճէյիտի :

Իշպու Վարողունմուզա իւչ ա՛տէթ շէյ իշարէթ էտի պ խիթամ վէրէլիմ :

1. Վրէսպոսոնն ի՛ պրէլն ու եօրնէյնիլէն՛ խէլաս էլէն էլէրէնն հուլէ վատիլ օլտիլ իլէրէն՛ վէ նէ ի՛ պրէլն իգլիկալլ օլտոնդոննու իեօրիլիլլ : Ի՛յ գարընտաշըմ՛ , պու ֆաղիլէթլէր սէնտէ վա՛րմը . սէն՛ սապրը , մահճուպ վէ եավա՛շմըսըն . սէն՛ րուհանի , տուաքեար վէ սէմավի՛ ագըլլըմըսըն . սէնին ճանընա վէ խէլասընա տայիր շէյլէր իւղէրինէ թէֆէքքիւր էթմէքտէն հաղ շտէ՛րմիսին . տայիմա կերչէք սէօյլէր պիր ատէ՛միսին . ատէմլէրին՛ կերէք ճանլարընա վէ կերէք վիւճիւտլէրինէ էյլլք էթմէքտէն խօշանը՛րմըսըն . վէ Մլլահա մագպուլ վէ խօշ կէօրիւնմէսինի հէր շէյտէն զիյատէ արա՛րմըսըն , շէօյլէ քի քէնտիլնէ իլք վէ էն ա՛ղիմ մասլահաթ՛ Մլլահըն շան ու ճէլալինի վէ քէնտի ճանընըն խէլաս ու սէլամէթինի արամայը էյլէյէսին : Ի՛յէր էօյլէ էտէյօր իսէն , օլ զէման Մլլահա մագպուլ սուն . եօղիսէ՛ պու շէյէ ճէհտ էթմէյօր իսէն , սէլամէթ վէ խէլաս եօլունտա տէյիլլին . նաֆիլէ քէնտիլնի ալտաթմա : Սէն՛ էյէրչի չօգ սէնէլէրտէն պերու Վրիստոնն այ իմ տէյիլ՝ տայիմա քիլիսէյէ կիրիպ՛ Մլլահըն ի՛ պա տէթինէ

սուրէթան մէշղուլ օլարագ՝ օնուն Վէլամընըն վէ օնա տուալէր վէ հոգևոր երգլէր օգունտուղունու տայիմա տինկլէմիշ խսէն տէ, վէ էյէրչի միւթթէտի էօմբիւն- տէ չօգ քէրրէ Վապպըն սօֆրասընա ինճագ պիլէ օլտուէ խէնտէ, վէ չօգ սայիր այինլէրի իճրա էյլէտին խսէ տէ՝ պու ճիւմլէտէն սօնկրա՝ սէն էյէր Վրիստոսա պէնկղէ- մէյօր խսէն, խէլաս օլաճագ տէյի՛լին : Պու սէօյլէտիյիմի աղըր պիր սէօզ զանն է՛թմէ . Մլլաճըն Վէլամընըն տէ- տիյի պո՛ւ տուր : Եյէր պունուն՝ Մ՛ղիզ Վրիթապար- տան պիր խանէ իլէ Եանղըրշ օլտուղունու ի՛սպաթ էտէ պիլիբսէն, օլ զէման օնու կերի ալըրմ՝ : Լաքին էյէր պունու էտէմէզ խսէն, (վէ էտէմէյէճէյինի էյի պիլի- բիմ՝,) օզէման սէնին քէնտի Եիւրէյինէ վէ ճանընա ի- նա՛ն, վէ օնա կէօրէ ամէլ էյլէ՛, քի թէպտիլ օլունմուշ վէ Վրիստոսա պէնկղէր պիր ատէմ՝ օլասըն . Եօղիսէ սէ- նին իչիւն գուրթուլուշ Եօզ տուր : Եյվաճ, նէ՛գատար քէնտինի ալտատըր ատէմէր վար, քի օնլար կէօյէ վար- մաղա իւմիտ էտէրլէր . Լաքին օնլարըն Վրիստոսա պէնկ- զէր ասլա պիր Եէրլէրի օլմատըղընտան, օնլարը էպէտէն կէօքտէն տիշարը պրաղաճաղը՝ օնուն Սէօղիւ կէրչէք օլ- տուղու գատար սաճիճ տիր : Եյգ գարընտաշըմ՝, սանա նիյազ էտէրիմ՝, օնլարըն վարտըզ Եօլու գութմա՛, քի էնճամը օնլարըն տիւշէճէյի էպէտի պօշա չըգմագըզա վէ իւմիտսիլլիյէ տիւշմէյէսին :

2. Պիզ Վրիստոսա պէնկղէմէքտէ՝ օնուն Փաղիլէթլէ- րինին սատէճէ պիր գաչընա մալիք օլմալը տէյիլիզ, իլլա ազ չօգ՝ օնուն ճիւմլէ Փաղիլէլէլէլիէնէ հալէ՝ օլմալըն : () - նուն սալթ պիր՝ Եախօտ պիր գաչ Փաղիլէթինէ մալիք օ- լուպ տէ՛ պագըլարընտա նօգսան օլմագ՝ օնուն կիպի օլ- մատըղըմըզա պիր իսպաթ տըր : Սէսէլա՛ պիր ատէմ՝ ճէր կիւն սատագա վէրիւր տէ՛ օպիր դարաֆտան հիլէ վէ Եա- լան գուլլանըրսա, Եախօտ ճէրկիւն քիլիսէյէ կիտիպ ի՛սպա- տէթքեար կէօրիւնիւր տէ՛ օպիր դարաֆտան աղըրնտան՝

ի պրէթի նէ՛ օլտուղու կէօսթէրիւմիշ տիր : Դամի սա-
հիհ՛ Քրիստոնեայ օլտուղումնու անկլամագ իչիւն՝ ա-
մէլ ու հարաքէթիմիզի սատեճէ՛ օնունքինին եանընա գօ-
մաղա միւհ՛Թաճըլ : Սիւալ օլունմայօր քի, հա՛նկը քիլի-
սէնին աղալարըլըլ, եախօտ Ռու՛մ՝ Երմէնի՛ Վաթօլիք եա
Լեւտարանական քիլիսէլէրինին հա՛նկըսընտա սօղտուգ վէ
թա՛լիմ՝ օլունտուգ, լաքին Քրիստոսս պէնիկէ՛ Բոյիլ տէ-
յիւ սօրուլոյօր : Պիզտէն սօրուլմայօր քի, տիւրլիւ տիւր-
լիւ աստուածաբանական իթիգատլէրտէն հա՛նկըլարընը
գապուլ էտէյօրուգ, լաքին սիւալ օլունույօր քի, եիւ-
րէքտէն ինանը՛յօրմույուլ, վէ Քրիստոսուն հէր կիւնքի
ա՛մէլ ու հարաքէթինտէ իճրա էյլէտիյի թա՛լիմաթլարը
իճրա էտէյօրմույուլ : Խիւլասէի քէլամ՝ Քրիստոնեա-
լըղն պազը պէօյիւք թա՛լիմաթլէրինի՛ մէսէլա ամենա-
սուրը Երրօրդութիւն վէ Քրիստոս վէ Հոգին՝ Սուրը մի-
սալի թա՛լիմաթլէրի պիլիըմիլիլ վէ ինանը՛մըլըլ տէյու
սօրուլմայօր, իլլա սիւալ օլունույօր քի, Լլասհըն հէփ
թէնպիհէրինէ՛ Քրիստոսուն էթտիլի կիպի՛ իդաա՛թ էթ-
մէյէ չալըլը՛յօրմույուլ, մատտէնին էն պէօյիլիւ պո՛ւ
տուր :

Քէնտիմիզի Քրիստոսա՛ սատեճէ՛ օնուն իամինի իւզէրի-
միզէ պլմաղըլա՛ եափըչտըրմագ տէ օնուն բուհունա մալիք
օլմամագ՝ էլպէթթէ պիզի սահիհ Քրիստոնեայ էյլէմէլ :
Թասմին էտէլիմ՝ քի, էօմրիւնտէ իլլի դիպօգումամըլ վէ
նէ օլտուղունու ալա պիլմէլ պիր քիմնէ գալգըպ՝ ալէմէ
պէն հէքիմ իմ տէսէ, օնուն հէքիմիլին նէ՛ օլտուղունու
պիլմէքսիզին՝ սալթ պէօյլէ տէմէսի օնու հէքիմ էտէրմի :
Հաղիգաթ տիւչիւնմէյէն գալապալըգ օնու հէքիմ կէօղիւ-
լիէ պագա պիլիլ, լաքին օնու հէքիմ չաղըրանլարտան
չօգ քիմնէլէր՝ տէրտլէրինէ տէրման պուլաճագ եէրտէ՛ հէ-
լաք : օլաճաղլար : Լւյնի պունուն կիպի՛ էյէր պիր ատէմ
Քրիստոսուն աւլ՝ իամինէ մալիք օլուրսա, ճանընը զա՛յ
էտեճէք տիր :

Իմտի Վրիստոսս նէ գատար պէնկզէտիյնիզի անկլա-
մագ իչինն , քէնտիլէրինիզէ պունուն կիպի սիւալէք սօ-
րուն . եանի՛ էյէր Վրիստոս՝ այնի շիմտի պէնիմ՝ օլտու-
ղում կիպի օլսայրտը , օնուն հագգընա նէ՞ տիւշինիւրիւ-
տիւմ : Եյէր օ՛ պէնիմ՝ օլտուղում կիպի տինեսավի վէ
ալահանի շէյլէրի ունութմաղա մայիլ վէ բուհանի շէյ-
լէրտէ իհմալ՝ վէ ախէրլէրին խէլասը իչինն պէնիմ՝ գատար
ազ գայտ էտիճի օլսայրտը , օնուն պիզիմ՝ Սլյանճըմըզ վէ
պիզէ ի՛ պրէթ կէօսթէրէճէք ա՛ղիմ էհլի գըպլէմիզ կիպի
մայլիք օլտուղու մէսնէտի պանա նասըլ կէօրինիւրիւտիւ :
Եյէր օ՛ հէր պիր խուսուստա այնի պէնիմ՝ կէչիբտիյիմ՝
կիպի էօմիւր կէչիւրմիշ օլսայրտը , քէնտիմէ ի՛ պրէթ ալա-
ճագ ա՛ղիմ էօրնէք տէյիւ օնա պագա պիլիճըմիյիտիմ . եա-
խօտ օնու էօյլէ՛ սայիրլէրինէ սըրիարըշ էտէ պիլիճըմի ի-
տիմ : (Ս) սուրէթտէ օնուն ի՛ պրէթ ու էօրնէյի՛ շիմտիքի
կիպի ա՛ղիմ զիյա վէ կէօզիւ գամաշտըրըր նուր իլէ փար-
լաճըմը իտի , եօխսամը օլ գատար գարանլըզը օլուրուտու-
քի , օնա հիչ քիմնէ ի՛ թիմատ էտէմէզիտի : Եյէր պու-
միսիլլի սիւալէք՝ սէնին օնա պէնկզէմէմէն սէպէպինտէն
եիւրէյինի բահաթսըզըզ իլէ աօլտուրուրլար իսէ , օլ զէ-
ման ազաճըզ տո՛ւր տա , Վրիստոնեսայ տար սանա եագը-
շըմը տէյիւ պիրազ տիւշինն : Պունտա պիր եանղըրշը-
ղա տիւշմէմէն՝ սանա նիհայէթսիզ իգթիզալը տըր . զիրա
խաղըրնա՛ կէթիր քի , սէնն ճանընն էպէրի է՛ օյի- էա
էօլէ-ի- պոնիտան ապըլըր . Ը՛մին :

ԴՈՒԹՈՒՇ, ՄՈՒՇ, ՉԵՂՇ

Ե Ա Տ Օ Ց

Ե Կ Ե Դ Ե Յ Ի Մ Ե Զ Ֆ ՈՒ Օ

“Դմտի Մովսէս տէտի . Շ իմտի օղբայլմ՝ վէ պու պէօյիւք սէյրան
նը կէօրէյիմ՝ պէօյիւրթլէն նէ՞ սէպէպտէն եանմայօր” : Ալեց . դ . 3 :
“Դմտի պէն սէնի ալուճումնա ըէսմ՝ կթտիմ՝ սէնին հիսարլարըն տտա
յիմա հուզուրուճումա տըր” : Ասայ . խթ . 18 :

Ը՛ղիզ Վիթապլարըն իշպու իքի խանէսինտէ՝ Ալա-
հըն Ակեղեցիսինին տայիմա էմին վէ մաճֆուզ՝ եանի սագ-
լանմըջ օլուպ՝ տիւշմէնլէրինին օնուն իւզէրինէ կէթիրէ-
պիլէճէքլէրի պէլալարըն եա գօվալայըշլարըն հիւ պիրի
օնու հէլաք էտէմէյէճէյինի կէօսթերէն իքի էօրնէք վէ
թէշպիհիմիզ վար :

Իլք թէշպիհի՝ դութուշմուշ չալը տըր :

Մովսէս՝ Սիտիյան տիյարընտա գայինաթասընըն սիւ-
րիւլէրինի կիւտէրիտի . վէ օլտու քի պիր քէրրէ օնլարը
չէօլէ՝ շօրէպ տաղընըն սինօրլարընատէք սիւրմիւշ իքէն ,
Բապպըն մէլէյի օնա՝ դութուշմուշ պիր պէօյիւրթլէն չա-
լըսընըն ա՛լէվինտէ կէօրիւնտիւ : Մովսէս կէօրտիւ քի ,
օլ չալը աթէշտէ դութուշմուշ իքէն՝ եանըպ թէլէֆ օլ-
մայօրուտու : “Դմտի Մովսէս տէտի . Շ իմտի օղբայլմ՝
վէ պու պէօյիւք սէյրանը կէօրէյիմ՝ պօյիւրթլէն նէ՞ սէ
պէպտէն եանմայօր” : () Իլք կէօրիւշտէ՞ օլ չալընըն եանըպ

Թէէֆ օլաճաղընը կէօրմէյէ մէմիւլ էթտիյինէ շիւպհէ եօգ տուր : Աքին տուրուպ՝ ա՛լէվին օրթասընտա օնուն հէր պիր տալը վէ հէր պիր եսիրաղը սաղ սէլիմ տուրտուղունու կէօրտիւքճէ, դապիա՛թը իլէ՛ բէնտինէ ազիմ թա՛ճիւպ կէլտի, վէ պու սէպէպտէն պու ա՛ճայրպ սէյրանը տիգգաթ իլէ թամաշա էթմէյէ տէօնտիւ : Չալլա եագլաշտըղը կիպի, ա՛լէվին իչինտէն պիր սէս զուհր էտիպ, օնա՛ սյաղլարընտան սյազգապլարընը չըգարմաղա էմր էյլէտի. շիւն քի՛ օնուն օլ իւզերինէ պաստըղը եէր ա՛ղիզ իտի : () Ը զէմանն Լալլահ օնա՛ պասպլարընըն Լալլահ օլտուղունու թահգիգ էյլէտի. վէ վարըպ գարընտաշարընը էսիրլիքտէն խէլաս էթմէյէ օնու մէմուր էթտի : () Ը աթէշտէ դութուշմուշ իքէն ա՛լէվլէրին օրթասընտա ինճինմէյէն՝ վէ իչինտէ Լալլահ սաքին օլմուշ չալը՝ սերէնճամէր վէ գօվալայրըլէր օրթասընտա հայաթտէ տուրան վէ նօգսան պուլմազ Լիկեղեցիյէ թէշպիհ տիր : Իհթիմալ քի Սոլտէս՝ Սըրուլարըն շէտիտ էզլիյէթլէրի Լիկեղեցիյի եօղ էտէր տէյիւ վէսվէսէյէ տիւշմիւշ օլա : Լիւրէյի գասալէթ իլէ տօլտուրան պու միսիլու պիր վէսվէսէտէն գուրթուլուպ՝ օնլարըն խէլասընըն մէմուրիյէթինի գապուլ էթմէյէ ճէսարէթ պուլմազ իչիւն, Լալլահ գարաֆընտան օնա պու սէյարան իհսան օլտու :

Իքինճի թէշպիհ՝ օլ զէմաննլէրտէ ատէմէր խաղըլարընտա՝ սագլամաղա իսթէտիքլէրի շէյլէրի՛ ալուճլարընա բէսմ էթմէյէ օլան ատէթլէրինտէն ալընմըշ տըր : Լէհուտիլէր Լիկեղեցիսի՛ էսիրլիյի զէմանընտա ֆիքր էտէ պիլիլիտի քի, Լալլահ օնու թէրք էյլէմիշ տիր : Պունուն կիպի պիր վէսվէսէյի քիւլլիյէն տէֆ՝ էթմէք իչիւն Լալլահ ա՛ղիմ ուշան՝ փէյղամպերին վասիգասի իլէ պու էօմրին էն սըզը պէնտլէրինտէն պիր թէշպիհ կէօսթէրիյօր : “ Իչ գարը մա՛ սումունու ունուտուպ՝ գարընընըն էվատընա մէրհամէթ էթմէ՞ղ մի. օնլար ունութսա պիլէ պէն

սենի ունութեամբ" : Այսպէս խմբ. 15 : Սիոնա՛ ծնուն մուհապակեթի թէպտիլ օլմազ օլտուղունու պու մինվալ իւզրէ թահգիգ էտէյօր : ()նուն խալըբ օլ գատար չօղալաճագքի , տիյար՝ տիւշմէնէրի օնլարը օլ իշինտէ գրոտըզլարը տիյար օնլարը սըղմայաճագ : ()նլարա փատիշահլար վէ միլէթլէր գուլուգ վէ րաղպէթ էտէճէքլէր : Սիօն՝ օնա կեօզ պէպէյի կիպի գըյմէթլի տիր : ()նու քէնտի աՎուճլարը իւզերինտէ րէսմ էտէճէք , վէ օնուն հիսարլարը տայիմա օնուն հուզուրունտա ալը : ()նու հիշ պիր աագիգա ունութեամբաճագ , վէ օնու ինճիթմէյէ հիշ պիր տիւշմէնէ րուխսաթ վէրմէյէճէք :

Պուրատա՛ զայէթ կենիշ պիր ա՛ղիղ վա՛տ պուլուրուզ , քի օնուն Մլահհըն ճէմաթթը հէր պիր դարտա վէ հէր զէմանտէ քէնտի ֆիքրլէրինտէ սագլամալը տըրլար ; վէ օնու տուալէրինտէ զիքր էթմէլիտիրլէր , քի Մլահհ քէնտի Ակեղեցիսինի հըֆզ էտէճէք վէ միւպարէքլէյէճէք տիր . վէ օնուն սաղ սէլիմ գալմասը իշին՝ վէ ի՛թիպարընը արթըրմասը իշին՝ քէնտի Ղիւմլէյէ Վատիր գուտրէթ ու գուվէթիլի հէր վէճհիլէ գուլանաճագ ալը :

Պունճիլէյին Ակեղեցի էմին վէ մահօղադար , վէ Մլահհըն ճէմաթթը հիշ պիր վէսվէսէ էթմէլի տէյիլլէր տիր , նէ՛ պունուն իշին պիր թէք կեօզ եաշը տէօքմէյէ հաճէթլէրի վար . իլա քէնտի կիւնահլարը իշին՝ վէ օնուն գուճաղընա գաշըպ՝ սըղընմաղա իսքեսթ օլմայան հիսապարզ խալզ իշին աղլասընլար : Ակեղեցիին էմին վէ մահօղադուր օլտուղունու , ա՛ Մլահհըն ա՛մուլլէրինի իճրա էթմէյէ տէ սապիլէ վէ գայիմ օլմասընտան , թ՛ Մլահհըն քէնտի Ակեղեցիէ իլէն շիմայիլէ գադար իճրա էթմէյէ շիլլէրպէն , զ՛ շիմայի իճրա էթմէյէ օլտուղուն շիլլէրպէն , զ՛ իճրա էթմէյէ վ՛տա էթմէյէ շիլլէրպէն իսպաթ էտէճէյիմ . վէ ն՛ կէօսթէրէճէյիմ քի , Ակեղեցիին տէվաթ իսքէ պտօր գալմատ՝ Մլահհըն մագադարիլին պէր մի՛ճըղալը պըր :

ա՛ Ակեղեցիին էմին վէ մահօղադ վէ տայիմ սէլա՛

մեծտէ օլտուղունու՝ Ալլահըն ամէլլերինի իճրա ելլեալե սապիլէ վէ գայիմ օլտար նարան անկարող : Պունտա՝ Ալլահըն սալթ թէպտիլ օլունմաղ օլտուղունու՝ վէ պու սէպէպտէն՝ հէր շէյի քէնտի նիհայեթսիղ իլմինին գուրտուղու թէրթիպտէն շաշմայարագ՝ իճրա եթմէքտէ օլտուղունու տէմէք իսթէմէյօրում , չին քի օ թէրթիպ պիպտէն կիղէնմիշ տիր . իլա օնուն Ղիւմէյէ Վատիր էլլերինին եափմաղա պաշատղը հէր իշտէ՝ օնուն դութմուշ օլտուղուն սապիլէ վէ րոյշէպ եօլու տախի անկաթմագ իսթէրիմ : Ալլահըն տայիմա հէման օ ա՛ղ օլուպ՝ օնու հիչ քիմնէ սալա թէպտիլ էտէմէղ օլտուղուն՝ ա՛ղիմ թէսէլլի իլէ տօլու պիր միւհաղա տըր . լաքին էլլինէ դութտուղուն հէր պիր իշնի թէքմիլէն պիթիրմեսի՝ էօյլէ սահիհ պիր վուգուաթ տըր քի , ա՛ղ ու իտրաքէ մալիք օլան հէփ զաթէր՝ օնու կէօրիպ վուգուֆ օլուրլար . վէ էն ա՛ղիմ իմիտիմիղի պունուն իղէրինէ թէմէլլտէ պիլիրիղ :

Ալլահ՝ եափմաղա պաշատղը հէփ տինեալարը պիթիրտի : ()նլարըն հիչ պիրինի եարը պուչուգ պրագմատը : ()նլարըն հէր պիրինի քէնտի տայրէսինէ գօյուպ՝ օնլարա հարաքէթ վէրտի . հէր պիրինէ գանունլար վէրիպ՝ օնլարը հարաքէթէ գօտու . վէ Ալլահըն սապիթ վէ գայիմ օլմասընըն պու իլք աշիքեար օլմասընտան պէրու՝ մուգատտէրին իճրա եթմէքտէ օլտուղուն ա՛մէլլեր պիր սապիթ վէ գայիմ դարիգտէ վագի՝ օլմագտէ տիրէր , Ղիւմէյէ Վատիր գուվէթ՝ հէր պիր պաշատղը շէյի եարաթմագ խուսուսունտա օլուն եա հէլաք խուսուսունտա օլուն՝ թա թէքմիլէն պրթէնէ գատար րահաթ տուրմուշ օլտուղուն սալա եօգ տուր :

Ալլահ պիղիմ տինեամըղա գահը էտիպ՝ օնու հէլաք էթմէյէ գարար գըլտղը ղէման , քէնտի մերամընը նէ սապիթ վէ գայիմ պիր եօլտա իճրա էյլէտի : Վոյ նահապետ տապանակը եափտը , վէ Ալլահ փունկարլարը հաղըրլատը , քի օնլար եինէ օնուն էմրի իլէ աչըլպ՝ Փասըգ սիլիլէյի ղարգ էթտիլէր :

Ղիւմէ քեայինաթ՝ օնուն օնլարա գօտուղու սապիթ
 գանունլար մուճէպինճէ տուրուլար : Աինեչլէր քէնտի
 մահալլէրինտէ տուրուպ՝ սլյարէլէր (մուրակլար) պիզիմ
 սաքին օլտուղումնու քիւրէի արզ (երկիր) իլէ պէրապէր
 քէնտիլէրինէ թա՛յին օլունմուշ տայիրէլէրինտէ տէվը է-
 տէրլէր . վէ կէճէ իլէ կիւնտիւղ՝ եապ՝ գըշ՝ իլք պահար
 վէ կիւղ պիրի պիրի արտընճա վագթընտա կէլմէքտէ
 տիրլէր , վէ վագթըլարընտան աալա զէրրէ գատար շաշ-
 մազլար . վէ պիզէ Լալահըն գօտուղու գանունլար թէպ-
 տիլ օլունմազ օլտուղլարընը խապէր էտէրլէր :

Սարգարէութիւնուն թէքմիլ օլմասը նէ՛ գատար սա-
 պիթ վէ սահիհ տիր : Պինլէրճէ սէնէլէր օնուն իճրա օլ-
 մասընա մանի՝ օլամազ : Տիսուսուն Վոդգոթատա գան
 տէօքմէսի՝ մարգարէութիւն դարիգի իլէ իլք վա՛տ օլմա-
 սընտան տէօրթ պին երլ սօնկրա վուգու պուլտու : Լէ-
 հուտիլէր՝ մարգարէլէրին իւչ պին երլտան էվվէլ սէջ-
 լէտիլլէրի կիպի՝ շիմտիլէտէկին սիւրկիւնտէ տիրլէր : Պու-
 նուն կիպի էօրնէլլէրտէն Լ՝ զիւղ Վիթապլար տօլու տուր :

Լալահըն գուվլէթինէ գարշը տուրան Փասըզլարա թէք-
 տիր վէ ազապ էթմէք իչիւն՝ Լալահ քէնտի գուրտու-
 ղու նիզամ ու թէրթիպինի պօզմազ : Վուֆանտան էվ-
 վէլ եարամազ սիլսիլէյէ Լալահ լա՛նէթ օգուտուգտան
 սօնկրա , ճէզլարընը պուլանա գատար եիւղ եիրմի երլ
 պու տիւնեանըն սէֆասընը սիւրտիլէր : Սոդոմ՝ էհալի-
 սինին մուրտար սէտլէրի՝ Լաքէրլէր Բապլընըն գուլազլարը-
 նա եէթիլտիքտէն սօնկրա , վաֆիր զէման պիր փէք մահ-
 սուլտար վատի գալմըշ տըր : Չօգ գաթիլլէր՝ գապահաթ-
 լարընըն ճէզասընը պուլանա գատար էլի երլ կէչտի :
 Լալահ եարամազըղը հէփ իշէյէնլէրին ճէզասընը վերէ-
 ճէք տիր , լաքին քէնտի թա՛յին էթմիշ իտլի վագթըն
 կէլմէսինէ պէլլէր . վէ վագթըլ կէչտիքճէ , օնուն տիւշ-
 մէնլէրի՝ “()նուն կէլմէսինին վատի հա՛նի” տէյիւ սիւալ
 էտէրլէր : Լաքին օնլար էյի պիլսինլէր քի , օ՛ չօգ քէր-

րէ կէօրինտիւ տէ՛ պիր չօգ տիւշմէնլէրինին հազգընտան կէլտի . վէ պունտան պէլլի տիր քի , օնու պատի հէլաք օլաճագլար տըր : Ալլահ հէր նէ պաշլարսա , օնու պիթիւրիր . վէ օնու՛ իլք գուրտուղու թէրթիպտէն տէօնտէրէճէք խադրա կէլմէմիշ էնկէլ հօգ տուր :

Ը իմտի սապիթ էթմէյէ մերամ էթտիյիմիղ պու տուր քի , Ալլահ պիր Ակեղեցի ետիմաղա պաշլամըշ տըր . վէ օ՛ պու խուսուստա տախի սայիր հէր պիր խուսուստա էյլէտիյի կիպի էտէճէք տիր : (Ը)ահմին էտէլիմ քի , պիր տէօնէք վէ տուրագսըղ ատէմ՝ պիր էվ պինա էթմէյէ պաշլար : (՝) թէմէլ դաշընը գօտուղու վագըթ՝ օ էվի պիթիրէճէյինէ շիւպհէ էթմէյէ պիր եիւղտէն սէպէպիմիղ օլա պիլիր : Ապրին էվի պինա էտէն՝ հէր պիր պաշլատըղը իշի պիթիրիր մագուլէսինտէն պիր ատէմ՝ օլտուղու զէման , օլ զէման օնուն պիթէճէյինէ շիւպհէյէ ասլա պիր եէր գալմաղ : Ը իմտի՛ պինա էտէն Ալլահ օլտուղու թագտիրտէ՛ օնու պիթիրմէյէճէք տէմէյէ ճէսարէթ էտէն օլա պիլիրմի : Աջօխսա օնուն ի՛լի վէ գուվիէթի՛եախօտ ի՛նայէթի սալթ պո՛ւ խուսուստա նագը՛սմը պուլունաճագ տըր . վէ եալընըղ պունտա՛ պինա էթմէյէ պաշլայրպ՝ թէքմիլ էթմէյէճէք տիր :

Պու մինվալ իւղըէ Ակեղեցիին պատմութիւնունու օգումագտան՝ եախօտ վա՛տլէրի օգումագտան՝ էյէր Ալլահըն պիր Ակեղեցիտի վար իմիշ իտիյինի ինանըրսագ , Լաւմինաէն հասիլ օլա պիլէն էն դալթ՝ իսպաթըմըղ վար տըր քի , Ալլահ օնուն մէնֆաա՛թընա պագաճագ , օնուն մէգպահլարընըն աթէշլինի սէօյինտիւրմէյէճէք , օնուն օղուլարընը ուղագտան՝ վէ գըղլարընը եէրին ուճլարընտան կէթիրէճէք , վէ օնու ասլա պրագմայաճագ , վէ թէրք էթմէյէճէք տիր :

Թ . Ալլահ թաալէանըն Ակեղեցի իշիւն նէլէր ինու էյլէտիյին կէօրտիւյիւմիւզտէ՛ իւմիտլէրիմիղէ ա՛ղիմ պիր գուվիէթ կէլիր : Ալէա կէօսթէրտիք քի , էյէր Ալլահ

քէնտի սէմալի պինասընըն սալթ թէմէլինի գօտու իսէ ,
էլպէթթէ օ՝ պինս օլունուպ թէքմիլ օլաճագ տրր : Ը իմ
տի պինայլ եարը եափըլմըլ նաղար էսիպ՝ Կէլիլ զէնան
լէլպէ օլանտարասն ըուպարէն՝ օնուն էլպէթթէ թէքմիլ
օլաճաղընը իսպաթ էտէճէլիլ :

Լպեղեցիներն պատմութիւնունու պիր տագիգէ նագար
էտէլիմ . վէ կէօրէճէլիլ քի , օ՝ աշաղա պրաղըլմըլ օլտու
ղու վագըթտա՝ Ըլլաճ օնու գալտըրտը , թէհլիքէ վէ
մուխագարա իջինտէ օլտուղու վագըթտա՝ օ՝ օնու գուրթար-
տը : Լպքի տիւնեանըն ճիւմէ խարապաթ վէ վիրանէլի-
լինտէ՝ Լպեղեցի հիչ պիր վագըթ պիւթիւն պիւթիւնէ
հէլաք օլմատը : () Ը՝ ղէմանլէրտէ՝ սալթ իքի եա իւչ պէօ-
լիւք ա՛ղիլ ղէքը օլունույօր , քի օնլարըն պիրի վէ էն
մէշնուրու Լքնուք իտի : Ըլլաճ օնու օլգատար սէվտի քի ,
օնու՝ էօլիւմ կէօրմէլտէն կէօյէ ալտը : ()՝ փէյլամպէր
իտի . վէ դուֆան՝ հէմ սօնկ մահշէր վէ շէրասա՛թ խու-
սուտունտա աչըգտան փէյլամպէրլիք էյլէտի : Կէօրիւնիւր
քի օլ վագըթլարտա՝ վագըթ պէ վագըթ ինսանլար Ըլ-
լաճըն իպատէթիւնէ ույանըրլարըրտը . լաքին օլ ղէմանըն
տիւնեա էհալիսինին սայըսընա պագարագ՝ Լպեղեցի փէք
քիւչիւք օլմալը իտի : Լպեղեցի պու գատար քիւչիւք օլուպ՝
տիւնեա պու գատար ղուլմ իլէ տօլմուշ իքէն , վէ Ըլլա-
ճըն Բուճու ինսանլար իլէ պօշունա եիւղլէրճէ սէնէլէր
ճէնքլէշիր իքէն , փէք ա՛ճայըպ տրը քի , Լոյ նահապետ
եիւղ եիրմի երլ օլ ֆասըգ սիլիլէնին օրթասընտա եա-
շայըպ՝ արդարութիւնուն վա՛ղճըսը օլտու . թաքիմ էն-
ճամը Ըլլաճ ըլուգկեարլարը քէնտի ալուճունտա դութուպ՝
տիպսիլ էնկինին փունկարլարընը աչտը , վէ օնլարը սու-
լարա ղարգ էթտի , վէ Լոյուն ֆամիլեասընտան՝ եանի
սէքիլ ճանտան իպարէթ օլան Լպեղեցիսինի խէլաս էյ-
լէտի :

Լպեղեցիներն պիւթիւնիւ՝ Ըքրահամըն ֆամիլեասընըն
իջինտէ օլտուղու վագըթլարտա , Ըլլաճըն օնու՝ հիմա-

յէթ էթմէք զըմնընտա կէօսթէրտիյի զայրէթի նէ ա՝
 ճայրպ տըր : ()նու՝ Սըսըրըն գուլուղունտան գուրթար-
 մասընտա , օլ գապահաթը մէմլէքէթին իզէրինէ՝ թա
 Մլահըն խալզընը տիշարը չըգարանատէք՝ կէօքտէն նէ՝
 գօրգուլու զաղէպլէր կէօնտէրտի : Աէ ճէմահաթընը
 Քանահան տիյարընա եինէ օլ գուվլէթըն էլ իլէ գուլա-
 զուզլատը : Տէնիզ եարըլտը , Յորգանան ըմմաղը սու-
 լարընը կերիյէ եիւրիւթտիւ , Վայա՝ փունկար օլտու , վէ
 կէօքլէր օնլարա եքմէք եաղտը , թա օնլար՝ քէնտիլէրինէ
 վատ օլունան տիյարըն սուլարընտան իչիպ՝ մահսուլուն-
 տան եէյէնէտէք , վէ Մլահըն մէլէյի պիր ըջըգ տիրէ-
 յինտէ՝ չէօլին մուխադարալը եօլարընտա վէ թէհլէքէ-
 լէրինտէ օնլարը գուլաղուղլատը : ()նլար պիր ա՛ղիլ թօ-
 խում իտի , քի Վրիստոս՝ թէնճէ օնտան կէլէճէյիտի . վէ
 Մլահ օ վազըթա գատար՝ քէնտի Նկեղեցիսինի օնլարըն
 արասընտա՝ սագլամաղա գարար գըլմըջտը : ()նլարըն
 պատմութիւնու՝ տայիմ միւ՛ճիւզաթլէր սէյրանը պատ-
 մութիւնու տուր . վէ օնլարըն վարըզտա գալմալարը՝
 դութուչմուչ իքէն՝ եանըպ թէլէֆ օլմայան չալը կիպի՝ Մլ-
 լահըն ա՛հտընըն էմին օլմասընա՝ պիր սաղ վէ կէօրիւնիւր
 նիշան վէ էսէր տիր : Չէօլտէն կէչտիքլէրինի՝ օնլարըն
 գարըջընա կէլէն թէհլէքէլէրի՝ իշէտիքլէրի կիւնահալա-
 ը՝ օնլարա օլան զաղապլար՝ վէ եօլարը իզէրինտէ օլան
 տիւչմէնլէրին խուսուսունտա օգուտուղունմուղ զէման , օն-
 լարա վատ օլունմուչ մէմլէքէթէ եէթիշէ պիլտիքլէրինէ
 թա՛ճիւպ էտէրիլ : Աքին Մլահ օնլարըն օրթասընտա
 իտի , վէ օ՝ քէնտի վատինէ էմին տիր :

Նկեղեցի քիւչիւլիւպ՝ ալչագ հալտէ պուլունտուղու զէ-
 ման՝ Մլահ բարեկարգո զար գալտըրտը : Ասմուէլ՝ Վա-
 շիթ՝ Նզեկիա՝ Յօսիա՝ Վանիւլ վէ Նէեմիա պէօյլէ քիմ-
 սէլէր իտի . վէ ճիւմլէ մարգարէլէր պու միսիլի քիմսէ-
 լէր իտի : Պունլարըն հէր պիրի պիր մի՛մար օլտու , վէ
 հէր պիր էնկէլէ գարը՝ հէյքէլին պինասը եօգարը գալց-

տը : Լըրաճամըն էվլատլարը էսիրիլյէ սիրիւլտիւքլէրի զէման , Լկեղեցիներն պիւթիւն պիւթիւնէ հէլաք օլմասը հէր վէճհիլէ սահիհ պիր շէյ կէօրիւնիւրիւտիւ : Լաքին օնա զուլմ վէ ճէվը էտէնլէրին ճիւմլէսի հէլաք օլտու , վէ Լկեղեցի էն շէտիտ պէլա վէ միհնէթլէրին օրթասընտա զարարսըզ վէ սաղլամ գալտը : Լագիգամթ Լկեղեցի՝ Լըրաճամըն էվլատլարընտան դաիֆէլէրէ կէչտիլի զէման փէք ալապ պիր հալէ տիւշտիւ , լաքին պիւթիւն պիւթիւնէ եօղ օլմատը . տահա ալէվլէր օրթասընտա դութուշմուշ՝ լաքին եանըպ թէլէֆ օլմայան պիր չարը խտի : Քրիստոս՝ տիւնեատէ օնուն տօսթու կէօրիւնմէյէ ճէսարէթ էթտիլի իչիւն խաչանտը , վէ օնուն Լուպեալարընըն չօղու օնուն մէզպահը իւղէրինէ գանլարընը տէօքտիւլէր : Տին՝ եէնի ահտըն թանզըմաթիւնտէ տիւնեայէ տաղըլմասը իլէ , տիւշմէնին զաղապընը՝ օնտան էվլէլ վագի՝ օլմամիշ պիր դարը իլէ գութուշտուրտու : Լխսապսըզ տիւշմանտան պիր օրտու՝ եէնի գալգամագտա օլան Լկեղեցիլի հէլաք էթմէյէ հիւճիւմ էյլէտի : Գուզույա միւթիւ օլանլարըն գանը իլէ հէր պիր եէրին դօփրազը պօյանտը , թաքի տիւշմէն օնլարը էօլտիւրմէտէն եօրուլտու . վէ ալէմ կէօրտիւ վէ անկլատը քի , հէր պիր հաւատացեալըն գաթիլ՝ ինանանլարըն սայրսընը արթըրըյօր :

Լկեղեցիներն պատմութիւնունու Լուպեալարըն վագթընտան Բարեկարգութիւնուն զէմանընտէք թէֆթիշ էթտիլիսիլտէ , օնու չօգ քէրրէ հէլաքին աղզընտա կէօրիւրիւզ : Աոստանդիանոսուն էլի ալթընտա՝ Լկեղեցի աղ պիր վագթթ խօշ հալտէ կէօրիւնտիւ . վէ պու ճիւմլէ իլէ՝ օնուն իմօտա վէ հիմայէսի Լկեղեցիլէ էօլիւմ վուրուշու կիպի օլտու : Աոստանդիանոս՝ օնուն թէնիներ պէսլէտի , լաքին՝ օնուն ճանընը աճ պրագտըլ , վէ Լկեղեցի օնուն վէֆաթը իլէ հէլաք օլմագտա կէօրիւնտիւ : Լաքին Աոստանդիանոս էօլտիւ , վէ օնուն անմահ տէյիւ մաղ-

բուրբուրու գիւղէ կէօսթէրիլէն թիւրպէսի հէլաք վէ նապէտիս օլտու , վէ Լակեղեցի տահա հայաթտա գալտը , ()նտան սօնկրա պիր գաչ եիւզ երլ Լակեղեցի փէք աշաղա տիւշտիւ : ()նուն սիմասը պօղուլտու , մէզպահաբընըն աթէշի սէօյիւնտիւրիւլտիւ , տուա՛ սունան տուտագլարը սիւքիւթ օլունտու , վէ նիհայէթ՝ կէօրիւնտիւ քի , օնուն մէզարը գազըլըյօր : Լաքին Լակեղեցի գաչըպ՝ Պիէմօնտ տաղարընա սըղընտը : ()րատա օ՛ նէֆէսլէնտի , գան տէօրտիւ , տուա՛ էյլէտի , թաքի օն ալթընծը դար՝ օնուն իւզէրինէ իւմիւտին իլք շաֆագընը կէօսթէրտի : ()լ գէման Մապպ՝ օնուն մասլահաթլարընը կէօրիւպ՝ օնա հիմայէթ էթմէք իչիւն , Լուտեր՝ Կալվին՝ Սեւանկտոն՝ Օլուինկլիոս վէ պունլար կիպի սայիր չօգ քիմսէլէր գալտըրտը : Պունլար՝ էօյլէ պիր վագըթտա զուհր էթտիլէր քի , օլ վագըթտա Լակեղեցի պաթմագտա իտի , վէ օնլարըն ճէսարէթինէ վէ տուա՛լէրինէ միւհթաճ իտի : Եօգ սէնէլէր՝ օնուն ա՛ղալարը օլմաղա իսթէյէնլէր՝ պունու քէնտի՛ գանլարը իլէ սաթըն ալըրլարըտը . զիրա Մէլահա քէնտի խղճմտանքընճա իպատէթ էթմէյէ հէր իսթէյէն՝ ա՛վֆ օլունմայաճագ պիր գապահաթ իչլէմիշ սայըլըրտը . վէ Վրիստոնեայ տէնիլէն մէմլէքէթլէրին ճիւմլէսինտէ՛ չալըյը եագըպ թէլէֆ էթմէյէ՛ աթէշլէր դութուշտուրմուշարըտը : Լաքին Մլահա եէթիշտի , վէ քէնտի Լակեղեցիսինի խէլաս էյլէտի : Վէ էնճամը Մարեկարդութիւն սապիթ օլտուգտան սօնկրա , Լակեղեցիինին ալլէվլէր իչինտէ եաշամասը պիթմէտի : Վագըթտան վագըթա՛ Վրիստոնեայ մէմլէքէթլէրին սայքի հէր պիրիսինտէ կերէք իթիգատէ վէ կերէք ա՛մլէ տայիր ֆէնա եանղըլըլըգլար եայըլտը , քի բարեպաշտութիւնուն քէօքիւնիւ սէօքմէյէ թէհտիտ էտէրլէրիտի : Լաքին Լակեղեցի սաղ սէլիմ՝ վէ մահֆուզ գալտը , վէ պու կիւնէ գատար Մլահաըն գուվլէթիւնին վէ կերէքլիւնինին պիր եաշայան նիշանը տուրույօր :

Իմտի կէօսթէրմէյէ մերամըմը պու տուր քի , քէնտի
 Ակեղեցիսի իչին պուգատար պէօյէ շէյէր իճրա էյէ-
 յէն , օնու հիչ պիր վագըթ թէրք էտէճէք տէյիլ տիր :
 Եյէր օ՝ օնուն զարգ օլան պիր եարամազ տինեանըն իւ-
 զէրինտէ եիւղտիրտու իսէ , եէսիրլէքտէն գուրթարտը ի-
 սէ , շէօլտէ օնու գուլաղուղատը իսէ , օնա կէօքտէն էք-
 մէք եաղըպ՝ գուրու գայատան սու վէրտի իսէ , տիւշմէն-
 լէրինի եէնմէք իչին՝ կինեշի տուրտուրտու իսէ , օնու գօ-
 վալայանլարըն ֆէնտլէրինտէն գուրթարտը իսէ , վէ գօ-
 վալանմասըն՝ գուվվէթ պուլմագ էյէտի իսէ , օնուն է-
 մին վէ մահֆուզ գալաճաղընա ա՛սլա շիւպհէ գալմագ :

Ալա՜հ Սիօն իչին՝ եինէ եթփէյէ շէյէր կիպի եթէճէր
 տիր : “ () Ըմուշ օլան շէյ՝ եինէ օլաճագ օ տուր ” : () Նուն
 գօլու գըսալմատը , վէ գուլաղը աղըրլանմատը : Ակեղե-
 ցիլի՛ շէթէր սէվտիլինտէն զիյատէ սէվմիշ իտիլի եօգ տուր :
 Ս է օ շիմտի օնուն տիւշմէնլէրինտէն , այնի Վարաւոն՝ Սը-
 նէքերիմ՝ ‘ Եերոն վէ Տուլիանոստան իքրահ էթտիլի՛
 կիպի իքրահ էտէր : () տինեայը օղէման Ակեղեցիսինին
 խաղըր իչին իտարէ էտէրիտի , վէ շիմտիյէ գատար օնուն
 խաղըր իչին իտարէ էտէյօր : “ Բապպըն հիսսէսի՛ օնուն
 ճէմաա՛թը տըր ” : Տիւնեատա վուգու՝ պուլմուշ վուգու-
 ա՛թէրտէ՝ Ալա՜հըն պիլ Բէր մուրատտէն զիյատէսի օլ-
 տուղունու պիլմէզիլ . վէ օ՝ պիլ միւրատը՝ քէնտի ճէմա-
 ա՛թընը խէլաս էթմէք տիր . վէ շիմտիյէ գատար օնուն
 գալպինտէ օլան եինէ պա՛մ միւրատ տըր : Տիւշմանը հէ-
 լաք էթմէք՝ պու միւրատըն պիր դարաֆըր տըր : Ակեղե-
 ցի շիմտիյէ գատար Աղիանըն Ալա՜հընա նիտա էտէ պի-
 լիր , Պէյթէլ Ալա՜հընըն հիմայէսի ալթընասըղընա պի-
 լիր , վէ Վէնուէլին մէլէյի իլէ կիւրէշէ պիլիր : Եյէր օ
 եէսիրլէքտէ պուրունուրսա , պիր Մոպէս տահա գալգա
 պիլիր , օնու Մըսըրտան տիշարը պիր պուլութ տահա գու-
 լաղուղայա պիլիր , վէ հէման օ կէօքէրտէն օնա մանանա
 եաղա պիլիր : Եյէր օնա դարանըզ պասարսա , քէնտի

պէջիւթտիւյիւ օղուլարընըն արասընտա պիր Լուսաւո-
րիչ՝ պիր () գոստինոս՝ պիր Լուտեր՝ կալվին եա՝ Սօքս
եա շասս տաճա գալգա պիլիր , քի օնու էլինտէն գու-
թուպ՝ ի՛ թիպարընա թէսաճուպ էթսին , վէ գուլվէթինի
պիր եէրէ ճէմ՝ էթսին : Պիր Վրիստոնեսայ՝ Լակեղեցինին
պատմութիւնունու պիլիրիքէն , եինէ գորգսուն , նէ պէօ-
յիւք այըպ տըր : Վէ՞ , գորգսունմու . նէ՞ իշիւն գորգ-
սուն : Մլաճ քէնտի կէօղիւնին պէպէյինի կէօղէթմէք-
տէն Ֆէրաղաթ կէլէճէք տէյիւ մի գորգսուն : () նուն է-
լինին ալուճու իւղէրինտէ եաղըլըր շլան շէճիր՝ տուշ-
մէնտէն Ֆէթճ օլունաճագմը տէյիւ գորգսուն : Լշյէր
Մլաճ շիմտիյէ գատար իճս ելմէպէ օլոո-ղո- շէյէր կի-
պի էթմէք իւղէրինտէ օլաճագ օլուրսա , Լակեղեցի՝ ճիւմ-
լէ թէվապիտի իլէ ճէր թէճլիքէ վէ մուխագարատան է-
մին վէ մաճֆուլ տուր : “ () նուն սէրպլէրինտէ՝ Մլաճ
պիր սըղընաճագ եէր կիպիպիլինմիշ տիր ” :

Գ . Մլաճ շէպի՝ այնի պունտան ագտէմ էյլէտիյի շէյ-
լէր կիպի ելմէպէ պիլ : Իպթիտա՝ պինանըն իլք թէմէ-
լինի գօնմուշ կէօրտիւք , վէ իլք պաճսըմըղը օնտան ալ-
տըգ : Վ է օնտան սօնկրա պինայը եարը պիթմիշ նաղար
էթտիք , վէ պունտան իլինճի պաճսըմըղը ալտըգ : Շիմ-
տի պինայը՝ մաճիր միմա՛րլար վէ ութալար իլէ տօլու
կէօրէճէյիլ , վէ իլինճի պաճսըմըղը պունտան ալաճա-
ղըգ : Պիլ շիմտի՝ կէօղէրիմիլին կէօրէ պիլտիյի շէյլէր-
տէն սէյլէյէ պիլիրիլ . շէճատէթ իշիւն թէսթէրէյի վէ
քէսէրի վէ շէքիճի կէթիրէ պիլիրիլ . վէ գուրուլմուշ տու-
րան իւքէլէլէր սէյլէսին :

Գապիլ տիր քի , պու սաճիֆէլէրի օգույանլարտան պա՛-
ղըլարը՝ նէ՛ ա՛ղմ սէմալի իշլէր իճրասը կիւնիւնտէ եա-
շատըղլարընտան խապէրլէրի օլմասըն : Տիւնեատա նէ՛
պէջիւք շէյլէր իճրա օլմագտէ օլունտուղունու պիլր՛րմի-
սինիլ . Վրիստոնեսայ մէմլէքէթլէրին ճէր պիրինտէ Մս-
տուաճաշունչըն կերութիւնլարը թէրթիպ օլունմագտա

օլտուղունա ակեա՛հմբսննրդ , վէ վուգո՞ն ֆմոսունուզ քի ,
 Լ՛ զիզ Վրիժապլար շիմտի պէլքի եիւզտէն զիյատէ լիսան-
 լէրտէ օգունոյօր , քի սալթ պիր գաչ սէնէտէն էվլէլ
 օլ լիսանլէրտէ Լլասհըն Վէլամընըն պիր թէք խանէսի
 պիլէ կէօրիւմիւշ վէ իշիտիւմիշ շէյ տէյիլիտի : Սա՛լու-
 միւնի՞նզ մի տիր քի , պիր գաչ սէնէտէն պէրու Լլաս-
 հըն Վէլամընըն նէշօ օլուպ տաղըլմասը՝ եիւզ ալթմիշ
 տիլտէ օլմաղա պաշլամըշ տըր , վէ իսսիզ չէօլէրէ վէ եա-
 պանի ատալարա վարըպ՝ եապանի ատէմլէրի ինսան հիյէ-
 թինէ գօյուպ՝ դարանլըգտա օլան կէօղլէրին էօնիւնէ սէ-
 մալի պիր նուր տէօքէյօր :

Պիլի՞րմիսինիզ քի , Լ՛կեղեցի՛նին խաա էվլատլարը ա-
 րասընտա՝ պիր Վարողիչիք րուհու հիւքմ էտէյօր : Լ՛ջօ-
 րէնտինի՞նզ մի քի , կէրէք ա՛գլ ու ֆիքիլտէ վէ ի՛լմ ու
 ֆունուն թէրպիյէսինտէ՝ վէ կէրէք տին եա վարիյէթին-
 տէ ա՛լէա մէրթէպէտէն՝ էրքէք օլուն տիշէհի օլուն՝
 կէնճլէրին արասընտա խաշըն Վարողիչի օլմագլըգ զայ-
 րէթի սալգանաթ սիւրէյօր : Պուկիւնքի կիւնտէ չօգ տի-
 յար ու մէվէքէթլէրտէ իշիթտիյիմիզ վէ կէօղլէրիմիզ ի-
 լէ կէօրտիյիւմիւզ նէ՛ գատար չօգ եէրլէրտէ չօգ քիման-
 լէր պիրտէն թէվպէյէ կէլիպ՝ կիւնա հլարընը թէրք էտէր-
 լէր , վէ Վրիստոսուն եօլունու գապուլ էտիպ՝ խէլասըն
 եօլունու դութարլար : Սուգիմ՝ Վարողիչ օլմայան չօգ
 մահալլէրտէ պիլէ՛ զանիմէթ իլէ ինայէթին եաղմուրլարը
 եաղըպ՝ գօրազ եէրլէրի մահսուլտար էտէրլէր : Լ՛կեղեցի-
 նին պատմո՞ւթիւնունու օգուտուղունուզտա շիմտիքի կիպի
 ի՛ւմիւմի տիննանըն իպատէթէ իթիֆագ թամ կիպի պիր
 շէյ պուլա պիլի՞րմիլիզ * : Ը իմտի Վրիստոնեալար՝
 տիննանըն հէր պիր մէմլէքէթինտէ ճիւմլէսի պիրտէն

* Վարողու եաղան պուրատա՝ տիննանըն հէր պիր մէմլէքէթինտէ
 Վրիստոնեալէր այլն իւք փազար էրթէսի կիւնիւ ճէմաթլարնա ճէմ՝
 օլուպ՝ Վարողիչէր վէ սայիր Վրիստոնեալէր վասիդասի իլէ Լւետա-
 րանըն ճիւմլէ ինսանլարտան գապուլ օլունուպ՝ Վրիստոնեայ օլմալէրի ի-
 չիւն սունտուգլարը տուա՝ ճէմիլէթլէրին տէմէք խթէյօր :

նի՝ Լյամանուէլին Փատիշահը իչին գուլանը յօրլար :
 Ընտիսթան՝ սայիր գարանը գտա գալմըշ մէմլէքէթլէր
 իլէ՝ հալէա Լյօմրին Սէօղինիւ կէթիրէն միւթտէճիլէրի
 գապուլ կէթտիլէր . օնլարըն Սոլթը ալլահը՝ քէնտի մէ-
 լու՝ ն Ֆամիլեսը օլան սայիր ալլահը իլէ՝ խաչըն պապ-
 լարը տիպինէ տիւշէ յօրլար : (Նտան տահա ալլագ հալ-
 տէ պուլունան Լճիրիգա տախի՝ քէնտի սէլամէթի իչին
 չալըշանլար վէ տուալէր էտէնլէր պուլտու :

Պունտան սատէճէ պիր գաչ սէնէ էվվէլ՝ պէօյլէ պիր
 կին կէօրէճէյինի քիմ ումա պիլերիտի : Լյէր պունտան
 օթուզ սէնէ էվվէլ՝ պանա պիրի տէյէյիտի քի , Վրիս-
 տոնալար ույանըպ՝ շիմտիքի պուլունտուգլարը հալէ է-
 րէճէքլէր , պէն՝ Լյղիշէ մարգարէնին վագթընտաքի Սա-
 մարացի կիպի ինանմայարագ՝ «մէյեր Լալահ կէօքլէրաէն
 փէնճէրէլէր աչըն , պուշէյ միւմքիւնսիւլ տիւր՝ » տէյէճէ-
 յիտիմ : Լաքին Լալահ պունուն ճիւմլէսիւնի՝ հիշ մի՝ Լճիգաթ
 իշլէմէղտէն իճրա էյլէմիշ տիր . վէ օնուն իսմի շէրիֆինէ
 նիհայէթսիզ համտ ու սէնալէր օլտուն , քի պիղն պու-
 կինլէրի կէօրմէյէ նայիլ էյլէտի :

Լամանըղըըն վագթը կէշմիշ տիր . վէ ումարըլ քի է-
 պէտէն կէշտի : Օուհրաթլար վուգու պուլույօր քի , ճիւմ-
 լէ միլլէթլէրի պիրի պիրինէ մուհապպէթին պաղլարը ի-
 լէ պաղլամաղա պաիս օլույօրլար : Պէօյլէ պիր զէման ի-
 չին օգումուշուտուք , լաքին օնու կէօրմէյէ նասըլ իւմիտ
 էտէ պիլերիտիք : Սիլլէթլէրին շիմտիքի բահաթտա օլ-
 մալէրի իլէ՝ Վրիստոնեայ մէմլէքէթլէրի՝ շիմտի տինեսայը
 Լստարանըն ուսուլի ալթընա կէթիրմէք իչին եէք ճի-
 հէտ օլապիլիլլէր :

Կէչէն օթուզ սէնէ՝ էն եիւքսէք իւմիտլէրիմիղն օլ գա-
 տար կէշմիշլէր տիր քի , պունտան սօնկրա կէլէճէք եիր-
 մի սէնէ տահա նէ՝ կէթիրէ պիլէճէյինի թահաթին էթմէք-
 տէն ա՝ ճիղ գալըրըլ : Լալահ պիր էէնի՝ վէ ա՝ զէ՝ ուսուլ-

տէ ամէլ էթմէյէ պաշլամը տըր . վէ պու գատարընը թահմին էտէպիլիրիզ քի , օ՝ տուրմայըպ իշինի իլէրի սիւրէճէք տիր . վէ կէօրտիւյիւմիզ շէյլէրտէն բուպար էտէրէք թահմին էտէճէք օլսագ՝ էյէր օթուզ սէնէնին զարփընտա Մստուածաշունչ հէփ տիլէրէ թէրճիւմէ օլունսա , վէ տիւնեանըն հէփ գարանըզ մահալլէրինէ ազ չօգ Վարօղիչէր վարածագ օլսա , փէք թա՛ճիւպ էտէճէք շէյ տէյիլ տիր : Այլիք էթմէք զայրէթի՝ իշպու կէչէն սէնէլէր արթմագտա օլտուղու միգտարի արթմագտա օլածագ օլուպ՝ Մլլահ տախի պերէքէթինի կէօնտէրէճէք օլսա , չօգ վագըթ կէչմէղտէն ճիւմլէ ամլէմ Մետարանը գապուլ էտիպ՝ արսլան վէ գապլան վէ գուրտ վէ գօյուն վէ սըզըրլար պերապէր պիր եերտէ օթլանըպ՝ օնլարը պիր չօճուգ կիւտէճէք , վէ եերին՝ հէփ չէօլլէրինտէ՝ կերչէք Մլլահըն իպատէթի իճրա օլունածագ իպատէթիսանէլէր եափըլածագ տըր : Աքին Մլլահ քէնտի էվլատլարընտան տահա զիյատէ զայրէթ գալպ էտէր : Վրիստոնեալար՝ կերչէք տուալէրի իլէ վէ կերչէք մալ ու ճանլէրի իլէ Մլլահըն պու ամլիմ՝ ամէլինէ տահա զիյատէ եարտըմ էթմէյէ պօծլուտուրլար , վէ Մլլահըն՝ օնլարըն ճէհտլէրինի միւպարէքլէյէճէյինէ շիւպհէ եօգ տուր :

Մլլահ՝ շիմտի Ակեղեցի իշին պու գատար շէյլէր էտէյօր քի , պունտան տահա զիյատէ շէյլէր էտէճէյինէ պիզէ ումմաղա պիր սէպէպ վէրիր : () ույանտըրտըղը իւմիտի պօշ չըգարմալ . էմր էթտիյի տուայը ճէվապսըզ գօմալ : Շ իմտիքի օլան շէյլէր՝ շիմտէն սօնկրա օլածագ տահա ամլիմ շէյլէրին նումունէսի տիր : Մլլահ՝ էյէր քէնտի խալքընը թէրք էտէճէք օլսայըտը , օնլար իշին պու գատար շէյլէր իճրա էթմէղտի : Ակեղեցի տայիմա աաղ սէլիմ գալարագ՝ հալի կիւնտէն կիւնէ էյի օլածագ : Ահտըն տապանալը իշին գօրգու իշինտէ օլածաղըմըզ եերինէ՝ օնու պիր վագըթ թէհլլէքէտէ զանն էթտիյիմիզ իշին աղայալըմ :

7. Իշպու իւմիսլէրիմիզի՝ վա՛րլէրին վէ փէյրամպէրլէր-
 լէրին իւզէրինէ թէմէլէտիրիզ : Պինս օլունմագտա կէօր-
 տիւյիւմիւզ պինսյը՝ Լըսհ թէքմիլ էթմէյէ վա՛տ էյլէ-
 տի : Հէր իգթիզա էտէն խարճ օնուն տուր . այթունուն
 վէ կիւմիւշիւն ճիւմիլէսի օնուն տուր : ()՝ մի՛մարը վէ ուս-
 թալարը տէֆթէրինտէ թահրիր էյլէտի , վէ իգթիզա է-
 տէն ալէթլէրի հազըրլատը : Ֆէրման սատըր օլտու , թի
 Լչրուսաղէմ՝ եսփըլաճագ , վէ Լըսհ քէֆալէթինի թէք-
 միլ էտէճէք տիր . օ՛ վէրտլի սէօզտէն տէօնմէզ . հէման
 սէօյլէտլի կիպի էտէճէք տիր : Ֆէյրամպէրլէրին սէօզ-
 լէրի միւճէպինճէ միլէթլէր՝ “գըլըճլարընը սափան տէ-
 միրլէրինէ՛ վէ մըզըագլարընը դըրփանլարա տէօյէճէքլէր .
 վէ գուրտ՝ գուղու իլէ սաքին օլաճագ , վէ գափլան՝ օլլաղ-
 ըլա պիր եէրտէ եսթաճագ” . “օնլար Լըսհըն հէփ ա՛-
 զիզ տաղընտա զարար վէրմէյէճէքլէր վէ հէլաք էթմէյէ-
 ճէքլէր տիր” : “()նլար հէր քէս քէնտի ասմասը վէ քէն-
 տի ինճիր աղաճը այթընտա օթուրաճագլար , վէ օնլարը
 գօրգուտան օլմայաճագ տըր” :

Լսքին՝ “Լըստարան էվվէլա՛ հէփ դաիֆէլէրին արա-
 սընտա վա՛զ օլունմարը տըր : Իշպու վա՛տըն խուսուսուն-
 տա՛ շիմտիլիք պիր սէմուվի նուր եսյըլըպ՝ աշիքեարէ իճ-
 րա օլունտուղունու կէօրիւրիւզ : “Լչէրին իւզէրինտէ սա-
 քին օլանլարա վա՛զ էթմէք իշիւն Լըստարանը գութան
 մէլէք” օնու հէր դաիֆէյէ վէ գապիլէյէ վէ տիլէ վէ միլ-
 լէթէ վա՛զ էթմէյէ պաշլամըշ տըր” : Վրիստոնեալարըն
 հսյրաթլարը՝ թէսիրի՛ տուսլէրի վէ զսյրէթի՛ Լըսհըն
 շէհրինի մէսուր էտէն ըրմաղըն կէնիշլէնմէսինէ վէ տէ-
 րինկէնմէսինէ եարտըմ էյլէտի : Պու ա՛մէլ իճրասը էնս-
 սընտա՛ պիր միլլէթ պիր կիւնտէ տօղաճագ : Հէփ սա-
 քինլէրի Լըստարանը գապուլ էթմիշ օլան Սանտվիչ ա-
 տալարըն վուգուսթը՛ իշպու վատին իլինտէ օլմալը տըր ,
 “Պէքճի կէօզ կէօզէ կէօրէճէք” : Իշպու վա՛տին թէքմիլ
 օլմասը՛ Ըսքաթ մէքթէպլէրի վէ Լստուսաճաշունչ ըն-
 ժ 29

կերուծիւնլարը վէ Վարողիչ կէօնտէրմէյէ մերպուդ օլան ընկերուծիւնլարըն թանղում վէ թէրթիպ վէ իտարէ էթմէյէ օլան իթիֆապըն գուրուլմասընտան պաշամըշ տըր : Եէհուտիլէր՝ քէնտի պապալարընըն Լլահընա տէօնէճէքլէր : Պու վատին թէքմիլ օլունմասը խուսուսունտա տախի պիրաղ ըշըգ տօղմուշտուր : ()նլարը Վըրիստոսա տէօնտէրմէյէ՝ միսլի կէօրիւլմէմիշ ճէհտլէր օլուշօր . վէ օնլարտան պա՛ղըլարը գարանըգտա գալմըշ պագի գարընտաշարընա՝ Վրիստոսուն թէֆթիշ օլունմաղ զանիմէթինի վա՛ղ էտէրլէր :

“ Հապէշ տիյարը՝ թէղ էլլէրինի Լլահա տօղըու ուլտաաճագ : Պու վա՛տին տախի իճրա օլունմասը եաղըն տըր : Եֆրիգանըն զինճիրլէրի չէօղիւլիւշօր , վէ Վամ էվլատլարընըն ա՛ղը ըշըղանըշօր : Ղիհանըն պու գըգասընտա չօգ Վարողիչլէր պուլունուր վէ Լլետարան վա՛ղ օլունուր . վէ պիր գաչ մահալինտէ Վրիստոնեայ ճէմաա՛թլարը պուլունուշօր . վէ եերլիլէրտէն Վրիստոսա կէլմիշ վաֆիր նուֆուսլէր վար տըր :

Եշէր կէօղէրիմիղի Եկեղեցիինին տիւշմէնլէրինէ օլան թէքտիր վէ թէհտիտլէրէ տէօնտէրիրսէք , էօնիմիւղէ պիր ա՛ղիմ վա՛տլէր խաղինեսի աչըլմըշ կէօրիւրիւղ : Փարաւօնուն ասքերլէրինի Խարայէլին օրտուսունտան պըրան տումանլը պուլուլթ կիպի՝ պու վա՛տլէր տիւշմէնին օրտուսունա պիր գօյու գարանըգ կէթիրիրլէր , Յակորուն չատըրլարընա իսէ ա՛ղիմ ըշըգ վէրիրլէր : “ Վապպըն կիւնիւ պիր Փուրուն կիպի դուլթուշաճագ , վէ հէփ մաղըուրլար էվլէթ , հէմ հէփ եարամաղ հարաքէթ էտէնլէր՝ սաման չէօփիւ օլաճագլար , վէ օլ կէլէճէք կիւն օնլարը թէլէֆ էտէճէք՝ տէշօր Վապպ , շէօյլէ քի՝ օնլարա նէ՝ քէօք նէ տալ պրաղաճագ ” : Իշպու թէհտիտլէրին իճրա օլունմասը՝ էլպէթթէ վուգու պուլաճագ տըր : Լաքին վագըթ կէլիւր , քի օլ զէման ա՛հտըն Սիանճըսը սալգանաթ իլէ կէլէճէք , վէ քէնտի տիւշմէնլէրինի հէլպք էտէճէք տիր :

(Ը) զգեման «Մասպալըն իլմի, եերի» սուլար տէնիդի գափլա-
տորը կիպի գափլայաճագ տոր» : Հիսուս՝ օնա վա՛տ օ-
լունան «միրասը զապդ էտէճէք», վէ օնուն հիւքիւմէթի
«տէնիդտէն թա տէնիդէտէք, վէ ըրմագտան թա եերին
ուճլարընա գատար օլաճագ տոր» :

Իմտի վէսվէսէ էտէն Վրիստոնեայ՝ պունլարըն ճիւմ-
լէսինի օգո-խալա վէ ինանխալա՝ հէմ օպիր դարաֆտան օ-
թուրուպ՝ գօրգուսունտան աղլումաղա գատիր օլուրմու :
Վէ օ՛ նէ՞ իչին աղլար : Լուս հպիր սեմավի հէյքէլ
պինա էթմէյէ պաշլամըլ տըր, վէ իշլէնմէսի հիշ տուր-
մամըլ տըր . հէմ օ՛ վա՛տ էտէյօր քի, հիշ տուրմայա-
ճագ տըր : (Կ) Եսփմաղա պաշլատըրը հիշ պիր շէյի թէրք
էթմիշ տէյիլ տիր . վէ էթտիյի վա՛տէրտէ՛ իճրասընը
էթմէտիյի եա էթմէյէճէյի ա՛սլա պիր վատ եօգ տուր :
Վէ պունտան նէ՞ զլյատէ էտէ պիլիր : Ե՛ր Վրիստոնեայ՝
էյէր իսթեր իսէն աղլայա պիլիրսին, լաքին կէօզ եաշ-
լէրին՝ կինասլարըն իչին՝ եախօտ սէվինճ կէօզ եաշլէրի՞
օլուն : Կէլէճէք օլան՝ կէլէճէք, վէ կէճիքմէյէճէք տիր .
վէ հէր քէսին եիրէյի՝ «Պէլի՛ թէզ կէլ, եա՛ Մասպալ Հի-
սուս Վրիստոս», տէսին :

Ե. Շ Իմտիյէ գատար պիր Լակեղեցի պուլունտուղու փէք
ա՛ճայրպ տըր, վէ օնուն պագի սուրուպ տէվամ իւլրէ
գալմասը աշիքեար պիր մի՛ւճիւզաթ տըր, վէ պու տէտի-
յիմիզ՝ իշպու միւհաղալարտան աշիքեար օլունուր :

1. Լակեղեցի՛ քէնտի տիւշմէնլէրինին ա՛սքերլէրի իլէ
րուպար օլունունճա, սայրտա նէ՛ գատար ազ՝ վէ գուվվէ-
թի նէ՛ գատար քիւշիւք տիր : Վրիստոսուն Լակեղեցիսի՛
հալէա շիմտիյէ գատար պիր քիւշիւք սիւրիւ տիր : «Ե՛օ-
միրէ կէօթիրէն գափու նէ՛ գատար տար՝ վէ եօլ սրգըլ-
մըլ տըր, վէ օնու պուլանլար աղ տըր» : Սուր. է. 14 :
Ե՛յէր տինեա՛ Սիօնու հէլաք էթմէյէ իթիֆագ էթսէ,
օնուն էլինտէ օ՛ նէ՛ գատար քիւշիւք օլաճագ տըր : Ե՛յէմ
ճիւմլէ թէվպէ էթմէմիշէր՝ օնուն իւղէրինէ ճէնք գալ-

տրրաճագ օլսալար , Ալլահ թաա'լէա ասլա գարը շմտը-
ղը թագտիրտէ' օնու նէ գատար դօլայ եօղ էտէ պիլիբլէր :
Լակեղեցիինն չօգ' գահրիման վէ ի'նատընտա գալի տիւշ-
մէնլէրի վար : Տիւնեա' թէն վէ շէյդան օնուն հէլաքինէ
իթիֆագ էթմիշէր տիր . վէ կեօղէրինի հէր նէրէյէ սօղ-
րու չէվիբիսէ , պիր տիւշմէն կէօրիւր . վէ հիչ պիր տա-
գիդա կէսմէղ քի , օնուն հէլաքի իչին պիր ֆէնա գու-
րուլմասըն , Ա է էյերչի Ալլահ տայիմա օնուն տիւշմէն-
լէրինին մերամ ու մագտուտունու պօշա չըգարմագտա վէ
Լակեղեցիի խէլաս էթմէքտէ իսէ տէ , օնուն իւղէրինէ պիր
օրտու հիւճիւմ էթտիյի վագըթ' տայիմա Լակեղեցիի
գուրթարմատա օլան օլ կէօրիւնմէղ գուվվէթին սապիթ
հարաքէթլէրինէ թա'ճիւպ էթմէքտէն կէրի տուրամագըղ :

2. Լակեղեցիինն մէվճուտ պուլունուպ պագի գալմասըն-
տա' պունա թա'ճիւպ էտերիղ քի , օնուն աղալարընտա
հիչ պիր թէքի պուլունմագ քի , տիւշմէնլէրին էն ֆէնա-
սընը քէնտի դօյնունտա թաշըմըլ օլմասըն : Լակեղեցիինն
հէր պիր աղասը' հէլաքէ միւսթահագ օլաճագ տէրէճէ-
տէ' հէր կին Րապպը տարըլտըր իքէն , օնուն մահֆուղ
գալտըղը չօգ աճայըպ տըր : Պու տինեատա պիր Լակե-
ղեցի վար օլտուգճա' ասըլըղըն վէ պաշ դալտըրմագըղըն
թօխումլարը հէր պիր Վրիստոնեանըն եիրէյինտէ մէվ-
ճուտ տուր : Ա' զիղէրին տէվամը պիր աշիքեար միւ'ճիւ-
ղաթ տըր : Վրիստոնեայը քէնտի ինսանի դապիաթըն-
տա նաղար էթտիյիմիղ հալտէ' օնուն էնճամը ա'սի օլա-
ճաղընը միւմքիւնսիւղ եախօտ իհթիմալտէն ուղագ սա-
յամաղըղ , վէ օնուն տէվամ էթմէսի աճայըպ տըր : Այ-
յէր տինին' Ալլահըն էվլատլարընըն եիրէքլէրինտէն մա-
տա տիւշմանը օլմասայըտը , եինէ օնլարտան պիրի կէօ-
յէ եէթիշէ պիլտիյի' պիղէ չօգ աճայըպ կէօրիւնմէլի իտի :

3. Լակեղեցիինն սաղ գալտըղընա թա'ճիւպ էտերիղ .
չիւնքի օնուն քէնտի գուճաղընտա պու գատար միւրայը-
լէր պուլունուր : Լակեղեցի պու տինեատէ սալթ տիւշ-

մանէր իշինտէ եաշամայօր, իլլա օնուն ճէմաս' թընտա տայիմա՝ Բապպտան իքրահ էտէլ վէ օնուն Փասիշահչըղնտան իքրահ էտէն չօգ քիմսէլէր պուլունուր : Փէք աշիքեար տըր քի, պու՝ օնուն գուվվէթինէ խալէլ վէրէ՝ ճէք տիր : Եւէր բարեպաշտութիւն իտտիասընտա օլան քիմսէլէրին ճիւմէսինի՝ Ալլահըն տօսթլարը հիսապընա գօմսղա գատիր օլա պիլսէլիտիր, օլ զէման Սիօն՝ քէնտի գուվվէթի իլէ ըուպար օլունուր պիր օրտու օլուլուտու : Եւքին շիմտի օ՝ քէնտի տիւշմէնլէրինտէն պիր չօղունու քէնտի իշինտէ հըրֆղ էտէն պիր գալէ՝ տիր : Էէր պիր միւրայընը՝ Ակեղեցիին գուվվէթինի զայը՝ Փլատըղընա շիւպէ եօգ տուր : Տինէ գարշը զէմմ ու սիթեմ կէթիւրէն՝ վէ տիւշմէնի օնուն հէլաքի իշինն գուտուրտան, օնլարըն եարամաղ ա՛մէլ ու հարաքէթլէրի տիր . վէ օնլար՝ Ալլահըն ճէմաս' թընըն եիւրէքլէրինի տախի կէվշէտիրլէր, վէ Ակեղեցիլի՝ պիր ճիւմհիւր կիպի տիւշմէնին իւզէրինէ հիւճիւմ էթմէսինէ մանի՝ օլուրլար :

4. Ալլահըն էվլատլարը՝ քէնտիլէրինէ վաճիպ ու Փարղ օլտուղունա կէօրէ ա՛մէլ ու հարաքէթ էթտիքճէ՝ տիւնեանըն խըշմ ու զապպընը հարաքէթէ կէթիւրտիլքլէրինի միւհաղա էթտիլիմիղ թագտիրտէ, Վրիտոննեայ Ակեղեցիսինին մէվճուտ պուլունմասը թա՛ճիւպ էտէճէք պիր շէյտիր : Ալլահըն ճէմաս' թըն՝ եարամաղ ատէմլէրին սէվմէտիքլէրի վէ տիւշման օլտուղլարը շէյլէրի իւնանըլար, վէ տայիմա օնլարա բաղպէթ էթմէլի տիրլէր, վէ եարամաղ էօմիւր սիւրէն քիմսէլէրէ տայիմ թա՛ղիր կիպի կէլէն պօրճլարը իճրա էթմէլի տիրլէր : Պունտան տըր քի, Եւքէնտիմիղ՝ թագրիր էյլէմիշ տիր քի, օ՝ տիւնեա իւզէրինտէ սէլամէթ գօմսղա կէլմէտի, իլլա գըլլաճ գօմսղա . վէ պապա իլէ օղուլուն՝ անա իլէ գըղըն՝ հէմ էն եաղըն ագրապալարըն արասընա խուսումէթ գօմսղա կէլտի . վէ քիշինին տիւշմէնլէրի քէնտի էվինտէն օլաճագ տէտի . վէ իշպու գօրգուլու մարգարէութիւնն չօգ քէր-

ըէ իճրա օլտուղունու կէօրմիւշիւզ : Վրիստոսուն տինիւնէ օլան իքրահլըգ՝ չօգ քերրէ դասիւսթըն էն դաթը վէ սրգը պաղարընը չէօգտիւ՝ վէ օնուն եէրինէ էն աճը խուսումէթի կէթիրտիյի կէօրիւմիւշ տիւր : Ըլահ քէնտի ճէմաս'թընա՝ «Վրիստոս Յիսուստա բարեպաշտճա կէշինմէյէ իսթէյէնլէրին ճիւմլէսի գօվալանաճագլար» տէտի : Ա է Լկեղեցի պատմութիւնունուն հէր պիր սահիֆէտի՝ Ըւետարանըն տինի՝ ինսանլարըն խըրսլարը իլէ տիւշմանլըգտա օլտուղունու շէհառէթ էտէր : Պունտան պէօյլէ՝ տինին շիտիյէ գատար սէօյիւնմէյիպ՝ տիւնեա քէնտիին շիւրիւմէքտէն հըֆը էտէճէք թուղսուզ գալմասըղը փէք աճայլպ տըր :

5. Լկեղեցիինն չօգտան պերու պիւթիւն պիւթիւնէ մահվ օլմատըղընա թաճիւպ էթմէղէ պիր սէպէպ տախի՝ օնուն քէնտի վարըղընըն պաղըր օլտուղու այինլէրի վէ գանունլէրի սագլանմագ իչիւն տիւնեանըն իմտատընա միւհթաճ օլտուղու տուր : Լկեղեցիինն խըզմէթլէրինէ վէ ալինլէրինն հըֆը օլմասընա եարամաղ առէմլէր եարտըմ էթմէմիշ հիչ պիր վագըթ եօգ տուր : Խարոյէլտէ հէյքէլին եափըլմասընա էյիլէր տէ եարամաղար տա եարտըմ էյէլէիպ՝ հէր կիւնքի գուրպանլարըն վէ Պլեինն Փամիւլեասընըն իտարէսինին լէվալմաթընը պերտպէր վէրտիլէր : Ա է Լէհուտիլիք թանղըմընըն պիւթիւն էյամընտա՝ չօգ քերրէ Լկեղեցիինն էն ա՛ղիմ եարտըմճըլարը արասընտա եարամաղ առէմլէր պուլունտուլար : Ըւետարան թանղըմը իխտաս օլայըտան պերու տախի՝ եինէ տայիմա պուպէօյլէ օլտու : Ըւետարանը վա՛ղ էթմէյէ Լքիէնտիմիզ քէնտիսինտէն սէշիլմիշ առէմլէրին իչինտէ պիր Յուդա պուլունտու . վէ օնտան սօնկրա՝ մալընը սաթըպ՝ պահասընըն պիր միգտարինի կէթիրիպ՝ Ըուաքեաղարըն այագլարընա պրաղան պիր Ընանիա պուլուրուզ . վէ տայիմա Վրիստոնեայ Լկեղեցիսի պուլունան հէր պիր եէրտէ : քիլիսէլէր պինա էթմէքտէ՝ Լկեղեցականլարըն իտարէսին-

տէ վէ Լօկեղեցիներն սատագալարնտա էօյլէ ատէմէր
ա՛ղիմ եարտըմլար էթմիշլէր տիր քի, օնուն գուլաղուղ օլ-
տուղու խէլաստէն հիսսէտար օլմաղա սալա իւմիտլէրի
եօղուտու :

Լաքին հէր նէ գատար ա՛ճայըպ կէօրիւնիւյօր իսէ տէ՛
պու ճիւմլէ իլէ Լօկեղեցի իլք գուրուլմասընտան պերու
շիմախէտէք մահֆուղ գալմըշ տըր, վէ թա սէշլմիշլէ-
րին ճիւմլէսի ճէմ՝ օլանա գատար՝ կէրչի աթէշլէրին ի-
չինտէ դութուշմուշ իքէն՝ եանմայան շալը կիպի մահֆուղ
գալաճաք տըր :

Ը իմտի պիր գաշ մուլթասար միւլհաղալար իլէ սէօ-
ղիւմիւզէ խիթամ վէրէլիմ :

ՄԻՒԼՆԵՕՆԼԻՄ

1. Լօյէր Լօկեղեցիներն պիւթիւնիւ պէօյլէ մահֆուղ ի-
սէ, օնուն հէր պիր աղասը տախի մահֆուղ տուր : Պիր
շէյին պիւթիւնիւ մահֆուղ օլտուգտան սօնկրա, օնուն
հէր պիր գարաֆը տա մահֆուղ օլմալը : Մո՛վսէսին կէօր-
տիւյիւ շալընըն աթէշ օրթասընտա հէր պիր տալը վէ հէր
պիր եափրաղը սաղ սէլիմ տուրուրուտու : Լօյէր ա՛ղիւղ-
լէր՝ տէվամ էթմէլէրի իլէ թէհլէքէտէ օլսալար, կէլէճէք
կիրակի կիւնիւնէ գատար տիւնեատէ Լօկեղեցի գալմաղ :
Վ է պու պէօյլէ իքէն տէ՛ թահմին օլունմասըն քի, Լօ-
կեղեցիտէ պուլունան միւրայիլէրին տախի մահֆուղ օլ-
մագտէ հիսսէլէրի վար : Օլիւրա էյէրչի պու տիւնեատէ
օնլարըն խիմլէրի Մլլահըն էվլատլարընըն տէֆթէրինտէ
եազըլմըշ իսէ տէ, կէօքլէրտէ՝ Վուղունուն Լօ՛միւր տէֆ-
թէրինտէ տէյիլ տիր . վէ Մլլահ քէնտինինքիլէրինի խէ-
լաս էտիպ տէ՛ օնլարը թէրք էտէ պիլըր :

2. Լարամաղլարըն Լօկեղեցիյի հէլաք էթմէյէ էթտիք-
լէրի ճէհտլէրի՛ նէ գատար պօշ օլմուշլար տըր՝ : ()՝ օնլա-
րըն հէփեագա պիլտիքլէրի աթէշլէրին իչինտէ սաղ սէլիմ

գալտը , վէ սաղ սելիմ գալա պիլիր : () չօգ քերրէ՛ էն շիտտեթլի գօվալայըշ օլտուղու զէման՝ օ վազըթ տահա էյի հալտէ օլտու : Ս է՝ «Սարսիրսալարն Գանը Լալեղեցե-նին Լօսխո-նո-սո-ր» տէյիւ սէօյլէմէսի օնտան գալար : () Ն-լարըն ճէհալէրինին պօշ օլտուղու Լակեղեցիյէ հէր նէ գատար էյի իսէ , տիննայէ տախի օգատար էյի տիր . զիրա ա՛ղիղէր եէրին թուղու տուր , վէ պունտան պելլի տիր քի , Լակեղեցի հէլաք օլսա , տիննա տախի հէլաք օլմալտոր :

Լայէր պիր քիմսէ զայ՝ օլմուշ մէլէքէր իլէ իթիֆագ էտիպ՝ Լակեղեցիյէ գարշը տուրմաղա մէրամ էտէրսէ , մէ-րամընը իճրա էյլէսին . լաքին Լակեղեցի եիննէ սաղ սելիմ վէ մահֆուզ գալաճաք : Տիւննա վէ ճէհէննէմ պիր եէ-րէ կէլէլէր , Լակեղեցիյէ սալա պիր քէտէր կէթիրէմէղ-լէր . Ըլլահ քէնտի ճէմամթընըն օրթասընտա տըր , վէ սրգէթ զէմանընտէ օնլարա հազըր եարտըմ տըր :

Լակեղեցիյի հարաքէթէ ույանտըրմաղա պիրազ սրգըն-թը իգթիզալը տըր : Սղոմոն՝ իլք տաճարը եէտի երլ-տա պիթիրտի , քի օլ զէման հէր դարաֆտան րահաթըզ վարըտը : Լաքին Լզըաս իքինճի տաճարը՝ պիր էլինտէ մալա վէ օպիր էլինտէ գըլըճ իլէ՛ իւշ երլտա պիթիրտի : Լակեղեցինին տիւշմէնի զարար էտէյիմ տէրքէն , տայիմա օնա էյլէք էթմիշ պուլունմուշ տուր : Լայէր պիր ատէմ իլէրի վարսն Լյամնուէլին Փատիշահըլընա գարշը տուր-մաղա իսթէրսէ , էօյլէ էյլէյէ պիլիր : Լաքին օ՛ կնճամը պուլաճազ քի , մէրամընը իճրա էտէմէթիշ օլտուղունտան մատա՝ քէնտինին վէ պէլքի էվլատլարընըն տախի հէլա-քինի իճրա էյլէթիշ տիր : () Ը «չուգու-ր աշըպ՝ օնու գաղ-տը , ամմա հափտըղը չուգուրա քէնտիսի տիւշէճէք . օնուն ճէֆասը քէնտի պաշընա տէօնէճէք վէ զուլմու քէնտի թէ-փէտի իւղէրիննէ էնէճէք տիր» : Սաղ . է . 15 , 16 : «Լայ-քիւշիւք սիւրիւ գօրգամ՝ , զիրա Պապանըզա՝ սիղէ փատի-շահըղը վէրմէյէ խօշ կէօրիւնտիւ» : Ղ Կ-ի , Ժ ք . 32 :

3. Այլաճըն էվլատլարընըն գորգուլարը նէ գատար ֆայտասըղ տըր , վէ նէ գատար նամքէօրըուգ կէօսթէրիրլէր : Օնլար ֆայտասըղ տըր , շինքի օնլարտան պիր շէյ հասիլ օրմաղ , վէ նամքէօրըուգ կէօսթէրիրլէր . շինքի՛ Այլաճ շինտիլէ գատար Ակեղեցինին իթիմատընը քէսպ էթմէյէ եէթիշէճէքտէն չօգ ղեյատէ շէյլէր իճրաէյլէմիշտիր : Այլէր Այլաճ՝ Ակեղեցինին հէլարիսէ պիգայտըգ կէօսթէրէյտի , էյէր օնուն պիր թէք վատը պօշա չըգայլտը , էյէր Ակեղեցի օնուն՝ սըղլէթի ղէմանընտա տիւշմէն պուլմուշ օլայըտը , օղէման գորգույա եէր օլուրուտու : Այլքին պունլարըն հիչ պիրի եօգտուր . հէր պիր սըղլէթինտէ՛ օ՛նա մէրհամէթ էյլէտի , օնուն տուալէրինտէն ասլա գուլագլարընը չէվիրտիլի եօգ տուր , օնուն պու գատար վա՛տլէրինտէն հիչ պիրի պօշա չըգմատը , նէ տէ օնուն տիւշմէնլէրի՝ Այլաճը քէնտի Ակեղեցիսինին սըղընթըսը ղէմանընտա քէնտիլէրինէ տօսթ պուլտուգլարը վար : Իմտի արթըգ գորգու եէրի գալըմը :

Նեթիճէյի բէլա՛ . է՛յ գարընտաշլարըմ՝ պու մատտէ սիղին իւմիտլէրինիղի ճանլանտըրմալը տըր : Սիղ պէօյլէ պիր մահալտէմի տուրոյօրսունուգ քի , էգրաֆընըղը գարանըգ չէվիրմիշ , վէ ճէհէննէմին գուվլէթլէրի սիղի գորգուտույօր : Արիւրէքլէրինիղի շէն էտին : Այդրաֆընըղտա օլան գարանըգտան էօթէ պագմաղա ճէհտ էտին , վէ թէղանկլայաճագսընըղ քի , գորգուլարընըղըն ասլա եէրի եօգտուր : «Իսրայէլ օղուլարընա սէօյլէ՛ քի , ինքի եիւրիւնիւնլէր՛» : Այլէր էգրաֆըմըղտա կէճէ գարանըղը կէօրիւնիւյօր իսէ տէ , պէս պէլի տիր քի , կիւնիւնըղըղ տաղլարըն թէփէսինէ գատար կէլմիշ տիր : Ակեղեցի հիչ պիր վագըթ թէհըթէտէ օլմամըշ տըր . վէ պիղ՝ գորգտուղումուղ իչիւն ութանմալըյըղ : Այլէր պունուն կիպի պիր կիւնտէ ճէսարէթիմիղ քէսիլիրսէ , պիղէ՛ սատէճէ տիւշիւպ այըպ իլէ տօլու էօլմէսի գալըր : Այ՛մուհապպէթլու գարընտաշլարըմ՝ պէն սիղէ ֆէնա սէօյլէմէլի տէյլիմ՝ ,

սիզ գորգմազսրնրզ, վէ Լ, ֆէնտիմիզին մասլաճաթնա ճան
 ու տիտէն չալըճմաղա չաղըսրնրզ : Պու մասլաճաթ ա՛-
 զիմ վէ ճէլի տիր, վէ պունտա սիզէ եարտըմ էտէն Ղիւմ-
 լէյէ Գատիր, Լ, լաճ տըր : Պունուն իչիւն ճէսարէթինիզ
 գուվիլէթ պուլմալը տըր : Պիր աղ տաճա՛ վէ էմէքլէրին
 սունու կէլէճէք տիր : Եկեղեցի մաճֆուզ վէ սիզ տաթի
 մաճֆուզսունուզ : Էման ինանը՛ն, վէ թէզ Րապպըն
 խէլասընը կէօրէճէքսինիզ, Լ, մին :

«Վէ տուա՛ կ'Թտիյննո՛ւ, միւրայրէր կիպի օլմայարն . զիրա օնլար՝ ատեմլէքէ կէօրինմէք իչինն՝ ճէմիյէթլերտէ վէ մէյտանլարըն քէօլէրինտէ տուրուպ՝ տուա՛ կ'Թմէյի սէվէրլէր . կերլէ՛ք տէրիմ՝ սիգէ քի , օնլար իւճրէթլերինի ալլըլար : Սէն իսէ տուա՛ կ'Թտիյննա՛ն՝ օտանա կի՛ր , վէ դախուճու դափայրպ՝ կիզլիտէ օլան Պապանա տուա՛ կ'յլէ . վէ կիզլիտէ կէօրէն Պապան՝ սանա ալիքեարէ էօտէյէ : Վէ տուա՛ կ'Թտիյնիզտէ դախ֊Քէլէր կիպի լօգ սէօյլէ՛մէն . զիրա օնլար դանն էտէրլէր քի , լօգ սէօյլէ՛տիքլէրի իչինն իշիտիլէճէքլէր : Իմոի օնլար կիպի օլման ք զիրա Պապաննը՛ միւհԹաճ օլտուղունուզ շէյլէրի՛ սիզ օնտան տիլէմէզտէն պիլըր՛ : Պատթ . 7 . 5—8 :

Տուա՛ կերէք դապիա՛թի վէ կերէք Ըլաճտան իլճամ օլունմուշ տինին՝ էն ա՛ղիմ նօմօսլարընտան պիլըրի տիր : Տիւննապէ ճիւմլէ տինլերին ի՛նտինտէ՛ մագպուլ օլան տիւրլի տիւրլի ի՛պատէթլերին պաշը՝ տայիմա տուա՛ սայլըլմըշ , վէ պու՛ տիւննանըն իպթիտասընտան պերու շիւմոյէտէք պէօյլէ օլմուշ տուր : Պու ա՛տէթին ներէտէն ալընմըշ օլտուղունու արատըղըմը թագտիրտէ , պուլուրուզ քի , օնու վէրէճէք եալընըզ իքի ներիմիզ վար քի , պիրի ա՛գլ — Փէր՝ վէ օպիրի իլէաթի իլանի տիր : Իմոի՛ էյէր ինսան զըսմը պունու ա՛գլ — Փէրէրէն էօյրէնմիշ իսէլէր , պէսպէլի տիր քի ինսանտան տուա՛ կ'Թմէյի մաթլուպ էտէն՝ ա՛գլ — Փէրէր տիր , վէ օնու իճմալ էթմէսի ա՛ղիմ ա՛գըլըրըրդ տըր : Լաքին օնու է-

յէր իլհամի իլահնէտէն էօյրէնմիշէր իսէ , օլ զէման օնու դալապ էտէն՝ օնլարըն Լարատըճըսը տըր , վէ օնու իհմալ էթմէսի կիւնահ տըր :

Լաքին ինսանլարըն մապէյնինտէ տուա՝ իսմի իլէ անկըլան շէյտէ՝ չօգ քէրրէ Եալընըզ Խաճ վար , վէ ճիսիճաֆէն վիէք ազ շէյ պուլունուր : Պիր ատէմ հագիգաթ՝ քէնտի Լալահընըն հուզուրունա՝ ալազ կէօնիլլիլիւն վէ թէվազուունն սօնկ տէրէճէսի իլէ վարմըշ Կօլլէնէ պլլըր . Լաքին էյէր օ պու ճիւմլէ իլէ՝ օրատան՝ քէնտի էմսալի օլան ինսանլարըն արասընա տիւննավի քիմսէլէրին ճիւմլէ Փօտուլուղու իլէ չըգաճաք օլսա , օնուն օլ էթմիշ խոխինէ հէր նէ իսիմ՝ վէրիլըրսէ վէրիլլին , օ էլպէթթէ տուա՝ տէյիլտիր : Մունանըն ախէագ ու մէշրէպինէ պիր թէպտիլլէք հասիլ էթմէյէն շէյ՝ տուա՝ տէյիլ տիր : Լալահըն տուա՝ իշիտիճի պիր դաթ օլտուղունու ինանմայարագ սունուլան շէյ՝ տուա՝ տէյիլ տիր : Մէմավի մէշվէրէթլէրտէ թէսիր էթմէյէճէք տէյիլ մէմիլ էտէրէք սունուլան շէյ՝ տուա՝ տէյիլ տիր : Լալահըն պիր ա՝տէթ տիր տէյիլ իւսթիւնքէօյ վէ կէօրիւնմէք իշիւն սուրէթան սունուլան՝ տուա՝ տէյիլ տիր : Լալպ գօրգուսունտան՝ Եախօտ Եիւրէյին կէլիր կէչէր հարաքէթինտէն սունուլան՝ տուա՝ տէյիլ տիր : Աէ՝ տախի՝ տինկէյէնլէրին ա՛զլընա պունուն կիպի պիր հարաքէթ կէթիրմէք մէրամը իլէ սունուլան՝ տուա՝ տըր : Պիղիմ պաշըճա մէրամըմը՝ տուա՝ մըզը ապէլէր կէօրմէք օլտուղու զէման , սահիհ պիլմէլլիլիլ քի Լալահ օնու կէօրէճէք տէյիլ տիր , մէյէրքի օնու՝ օնտա օլան քէնտի իքրահ էթտիլի միւրայրըզ իշիւն կէօրսիւն : Վէզալիլ ճէմաս՝ թ տախի պէօյլէ տիր : Լալէր օնլար՝ քէնտիլէրի իշիւն սունուլան տուա՝ յը սատէճէ տինկէլէրլէր իսէ , Եախօտ տուա՝ տա գուլանըլան սէօղէր վէ սէօյլէյիլլին ուսուլ ու դարզը վէ տուա՝ նըն բուհու իւզէրինէ պիր շէրաս՝ թ քէսմէք իշիւն տուրմու շար իսէ , էյէրչի օ՝ տուա՝ յը սունանըն հագգընա

Ընկալանքն ի նստինսէ տուա՛ իսէ տէ , օնլարա կէօրէ տուա՛ տէյիլ տիր : () ճէնաա՛լէ իլէ տուա՛ տէյիլ տիր . տինկլէյէնկէր՝ տուա՛ սունմուշ օլմայօրլար :

Տուա՛ ա՛ղլ հէյրանըղը կախօտ սէօղէր ճէօղուշուշու տէյիլ տիր : Տուա՛ պիր սատէ վէ հէրկիւնքի իշ տիր : Սատէճէ վարրպ՝ «Պապամըղա՛» սէօյլէմէք տիր . վէ վարաճաղըմըղ եէր՝ ինսանէ մախսուս օլան մասլահաթլար վէ իշ կիւճտէն վէ միհնէթ ու թէճրիւպէլէրտէն վէ երիքլէրտէն ուղագ եօգարրտա հալա օրթասընտա պիր եէր տէյիլ տիր . իլա հէման պուրատա եէրին իւղէրինտէ տիր , քի պուրատա ի նայէթ ու եարաբմա միւհթաճըղ : Տուա՛ պիղիմ քէնտի քիւշիքլիւյիւմիւղ իլէ՛ նիհայէթսիղ պէօյիլքլիւյիւն մապէյնինի , պիղիմ պօշուղումուղ իլէ՛ նիհայէթսիղ սօլուլուղուն մապէյնինի պիրլէշտիրէն հալգա տըր : Պունտա՛ նիհայէթի օլան ֆանի զաթ՝ նիհայէթսիղ օլան պագի Օլաթ իլէ էն եագըն ինսիլէթի էթմէյէ կէլըր , քիւլի պիչարէլիք՝ էպէտի գուվվէթէ եափըշըր : Տուա՛ պիր չօճուղուն քէնտի պապասընըն գուլաղընա արղուլարըղը շէյի սէօյլէտիլի միսիլի՛ սատէ պիր շէյ տիր : Քրիստոննայ ի՛ պատէթինին ա՛ղիմ նումուշնէսի օլան Րապպըն տուա՛սընտա՛ տիննեանըն ա՛ղամէթլու հէյալ՝ աշգի հարաքէթ՝ աղլի խիւլնա տէյէ պիլէճէյի օնտա նէ՛ գատար աղ շէյ պուլունուր : () նուն պիւլթիւնիւ՛ ա՛ղլ ու ֆիլքիրտէն սօլու սատէլիք տիր . վէ կէրէք մաստէսի կէրէք գարղը՝ չօճուլարըն պիլէ ֆէհմինէ մուվաֆըրգ տըր :

Տուա՛տա՛ եարատըլմամըշ օլան Օլաթ իլէ մուսահիպէթ էթմէք իշիւն՝ եարատըլմըշ զաթլարըն ճիւմլէսինի պիր եանա պրաղըրըղ : Ճիւմլէ էօլիւմլիւ վէ կէօրիւնիւր օլան շէյրէրէ կէօղէրիմիղի գափարըղ քի , սօղու սօղրույա էօլիւմիւղ վէ կէօրիւնմէղ () րանա սէօյլէյէլիմ : Պիղ էյէրլի գօփրագ վէ քիւլ իսէքտէ , էյէրլի զայի՛ ֆ՝ տիւշկիւն՝ կիւնահքեար՝ մուրտ սըլանմըշ վէ լսըգսըղ ի-

սէք տէ , էջլէ պիր ա՛մէլէ էլ գօմաղա ճէսարէթ էտէ-
րիզ քի , նիհայէթսիզ ա՛ղլին տիգգաթընը ճէլպ էթմէ-
յէ մախսուս մէրամը վար . պիր ամէլէ քի , օնուն մախ-
սուսէն մէրամ ու մագսուտու՝ հէր շէյի կէօրէն ա՛ղիզ
կէօղիւ՝ պիղէ նաղար էթմէյէ ճէլպ էթմէք տիր : Պիրլիմ՝
մագսուտումուզ՝ օնուն իլէ պիղլալ՝ եանի բէնիպիպ () նս-ն
բէնիպիլ իլէ սէյլէմէք տիր : Պիր՝ էջլէ Փիքիրէր անկ-
լաթմաղա կէլիրիզ քի , օնլար՝ () նուն Փիքրինէ թէսիր է-
տէ պիրլինլէր : Պիր կէլիրիզ քի , () նուն քէնտիսինտէն
էջլէ անկլաշըրը պիր դարղ իլէ տինկլէնէլիմ՝ , նիճէ քի՝
կէօյա պիղէ՝ էպէտիլլէ սաքին օլան (լաաալէա վէ Լ՛ զի-
զին հուզուրունա չըդրպ՝ օնուն իլէ թէնհա սէյլէշմէյէ
միւսաա՛տէ օլունմուշ տուր : Խիւլասէի քէլամ՝ մէրամ ու
մագսուտումուզ պու տուր քի , աղըրմըղտան չըգարտը-
ղըմըզ սէօղլէր՝ օլ Ղիւմիլէյէ Վատիր Օլաթտան տինկ-
լէնսինլէր քի , օնուն քէնտի հէր շէյէ գատիր Սէօղիւ հէր
պիր վագըթտա՝ վարըղա եէնի տիննալար եարատըլմա-
լարընը՝ եախօտ հալէա մէվճուտ պուլունան տիննալարը
մահվ օլմալէրինի էմր էտէ պիլիր :

Իմտի տուա՝ թա՛րիֆ օլունան մինվալ իւզրէ նաղար
օլունտուղու թագտիրտէ , շիմտի՛ իշպու քարոզուն իպթի-
տասընտա թագտիմ էթտիլիսիզ Լ՛ Ֆէնտիմիզին սէօղլէ-
րինտէ թա՛րիֆ օլունան տուանըն դապիա՛թը իւզէրինէ
մէկնութիւն զըմնընտա պա՛զը միւհաղալարա կիրէլիմ :

“Ս էր րուս՝ ելիպիլնիպի Ռուսյըլէր՝ կիլի օլմայալն . պէ-
լու օնլուր՝ արիլէլէլէ կէօրիւնմէս էլէն՝ ճիւլէլէլէրպի վէ
Ռուսյըլէրն բէօղլէլէլէլէլէ րուսպ՝ րուս՝ ելիպիլն սէվէլէ-
լէլ” :

Պուրտա զիքր օլունան միւրայըլէր՝ քէնտի ի՛պա-
տէթլէրի ա՛լէմ պիլնմէս սէվտասընտա իտիլէր : () նլա-
րըն Փիքրի՛ տուա՝ իշիտէն Օլաթա պագմաղտըր : () նլա-
րըն թա՛ղիմ էթտիլլէրի՛ Լ՛ լահ տէյիլ իտի . նէ տախի
ի՛պատէթ էթտիլլէրի զաթ Լ՛ լահ իտի : () նլարըն եիւ-

րէքէրի օնա՝ եիւճէլմէզ իտի : ()նլարն ազրլարնն Տիչ պիր Ֆիբրի՝ եօգարըյա սօղու չըգմայրտը : ()նուն իսմի շէրիֆի օնլարն սուտագլարնտա իտի իսէտէ , օ՝ տինկէսին տէյլ Տիչ պիր սէօզ սէօյլմէզլէրիտի : ()նլարն էն պէօյիւք՝ օնլարն եարնըզ մագսուտու՝ խալգտան պիր աֆէրին զազանմագ իտի :

Իչպու խանէտէ “Ճէմլէթլէր” լուզէթի՝ պէս պէլլի քի , սալթ ի՛ պատէթ եերլէրի մանասընա տէյլ տիր . իլլա փազար վէ սէյիր եերլէրի վէ համամլար վէ չարչար կիպի մահալէր տախի տէմէք տիր , քի խալք՝ օրալարա դօփլանմագա ա՛տէթլէրի վարըտը : Պունուն՝ պունտան սօնկրա կէլէն սէօզլէր կիպի պիր ալէսսէվի մանասը վար : Սէսէլա՝ Տէյրսնլարն՝ իսանի տլլգ սօգտլարն՝ շէօլլէրիէն՝ քի պու տախի իքի՝ եա տահա զիյատէ սօգաղարնն աղզը տէմէք տիր . քի օրատա՝ հէր պիր սօգագտան կէլէնլէր՝ օնլարն ի՛ պատէթինի հէր հալտէ կէօրէ պիլիւրիտի : Պունուն ճիւմլէսինի օնլար՝ “աբէլլէրէ կէօրիւնի իլլէն” էտէրլէրիտի : ()նլարն հագգընա տէնմիշ տիր քի , օնլար՝ պու միսիլու մահալէրտէ “տուրուպ՝ տուա՝ էթմէյի սէվլէրէր” : Տուա՛տան՝ զաթընտա հազզ էթմէզլէրիտի : Վաքին տուա՝ օնլարա շան ու շէօհրէթ գազանմագա պիր Ֆուրսանթ վէրտիյի վագըթ՝ օնլարա խալգըն իթիմատընը վէ օնուն իլլէ պէրապէր , տուլարն վէ էօքսիւզլէրին մալլէրինի կէթիւրտիյի վագըթ՝ օնլար օզէման տուա՛ էթմէյի սէվլէրէր իտի :

Պունճիլէյին միւրայը իգրարլար՝ պունճիլէյին տիզլէր շէօքմէք՝ վէ պունճիլէյին վիւճիւտիւ եերէ գափաթմագ՝ եիւրէյին իչինտէ նէլէր կիզլէնմիշ օլտուզունու պիլմէյէ գուտրէթի օլմայան աբէլլէր ի՛նտինտէ փէք խօշ վէ մագպու կէչէ պիլիւր : Վաքին հէփ կիլլիլէրի կէօրէն վէ ճիւմլէ եիւրէքլէրին Ֆիբրլէրինի անկլայան Օաթի շէրիֆին ի՛նտինտէ՝ պունուն կիպի շէյլէր կէլմէզլէր : Պունուն կիպի պիր ի՛ պատէթ՝ մալպուլ օրաճագ եերինէ՛ մէքրուհ

Դմտի պու պիղէ՛ պիր փէք պէօյիք ի՛նայէթ տէյիլմի
քի , պիղաէն՝ պէօյէ օ՛լմամաղա մաղուպ օլունույօր : Օխ-
րա տուա՛՛ պիղիմ՝ պօյնումուղա պաղլանմըչ սատեճէ պիր
Ֆարղ վէ պօրճ տէյիլ տիր . Մլաճա պօրճլու օլտուղու-
մուղ սատեճէ օլ իղասա՛թ վէ ի՛ պատեթին պիր դարաֆը
տէյիլ տիր . իլա պիղէ պաղըչլանմըչ պիր փէք ա՛ղիմ վէ
զիզըյմէթ խասս ի՛նայէթ տիր : Զէր պիր վազըթտա
եիւրէյիմիզ իլէ պէրապէր էլէրիմիզ կէօքտէ օլան Մլ-
լաճա գալտրոա պիլտիյիմիզ՝ պիղէ պիր զիզըյմէթ քէ-
րէմ՝ տէյիլ մի : ()նուն գուլաղլարը՝ պու չէօլուն չէր պիր
գարաֆընտան օնա ֆէրեսատ էտէն ալազ կէօնիւլիւլէրին
տուա՛սընը իշիթ մէյէ տայիմա աչըգ տըր : Մճլարը վէ բու-
ճու գըրըլըչլարը օ սալա պօչ կէրի կէօնտէրմէզ : Տուա՛՛
կէօք իլէ եերին արասընտա պիր մուսաճիպէթ եօլու աչ-
մագտա սալա պօչ չըգմաղ . վէ պու եօլտան խէլաս՝ կէլ-
մէքաէն սալա գալմաղ : Զէր քիմ տիլէրսէ ալըր , վէ ա-
բսյան պուլուր : Վաքին

“Տուա՛՛ ելիպիլինալ մարտըլէր կիպի օլմայասըն” : ()նլար
արատըղլարը մէտճի՛ արղուլատըղլարը շան ու չէօճրէթի
ալըրլար : ()նլարըն էէ՛ արատըղլարը՝ պու տուր , վէ օնլար
պունու էլէ կէթ իրիլէր . վէ էլէ կէթ իրտիլէրի էէ՛ պու
տուր : Վֆէնտիմիզ տէտի քի , “Վէրէա պէրիմ սիլէ , օն-
լար իւճրէլիսի տըրտըր” : Վաքին պու՛ նէ՛ գատար ալազ
պիր իւճրէթ տիր : Մլաճ տարըլտըգտան սօնկրա , ին-
սանլարըն մէտճի նէ՛ գատար թաճգիր օլունամագ պիր
չէյ տիր : Խօշնութ օլմասը էօ՛ միւր՝ վէ եիւզ չէվիբմէտի
եօլիմ օլան Օլաթըն Տուղուրունա կէլտիյիմիզ վազըթ՝
պիղիմ կիպի գօվրաղ վէ քիւլ օլան էմալի զաթլարըն
խազըրնը Տիսապա գօմասը նէ՛ գատար ալազ՝ նէ՛ գա-
տար խօր կէօրիւլէճէք պիր չէյ տիր : Զէմ ճանը չէմ՝
թէնի ճէճէննէմտէ չէլաք էթմէյէ գատիր օլան Օլաթ՝
սունտուղումուղ գուրպանտան իքրաճ էթտիյի թագտիր-
տէ , պիր եօլիմիլ զաթըն Տագըրմըղա օլան էյի եա ֆէ-

նա րէյ ու Ֆիքրի նէյէ՞ ետարար : Հէլար օրան հէր պիր տուա՛ էտիճի առէմ՝ պիր միւրայը տըր : Պիղ՝ պիղիմ էմ-
 սալըմըլ առէմէրի ալտատա պիլիբիղ , վէ քէնտիմիղի տէ
 ալտատա պիլիբիղ . անճագ օլ Օլթըլ քի՛ մասլահասթը-
 մըլ օնուն իլէ տիր , օնու ալտատա՛մաղըլ : () պիր կիւն
 իւղէրիմիղտէ օրան եուֆգա էօրթիւյիւ գալտըրաճագ , վէ
 պիղի այնի օլտուղումուղ հալտէ պիւթիւն այէմէ կէօսթէ-
 րէճէք : Ա է պիր տտէմ՝ սաս՛թլարճէ տիղ իւսթիւնտէ
 տուա՛յէ մէշղուլ օլարագ՝ էօ՛միւր կէշիրտիքտէն սնկրա ,
 էօ՛միւրնտէ սալա տուա՛ էթմէմիշ՝ վիւճիւտիւնիւ Ասիան
 վէ ճանընը Արատանա սալա պիր սէօղ սէօյլէմէմիշ պու-
 լունտուղու թագտիրտէ , ասրէթտէ օնուն հալի նէ գա-
 տար քօրդուլու օրաճագ տըր : Ա է պէօյլէ պիր քիմսէ հէ-
 լար օլտուգտա , գապահասթ քիմսէ՞ տիր :

— ‘Սէն ին րուս՝ էլիպիլնիք՝ օրանս ինք , վէ գաթուս-
 գաթայը պ՛ ինքիլէ օրան Պապանս րուս՝ էյլէ , վէ ինքիլէ
 իէօրէն Պապան՝ սանս աշէնտիլէ էօրէյլէ’ :

Պուրատա թէնպիհ օլունան տուա՛ Մլահ հիլէ ճանըն
 մնպէյնիտէ պիր թէնհա սէօյլէշմէք տիր , վէ պու խու-
 սուա իշիւն թէնհայէ չէքիլմէսի թէնպիհ օլունույօր :
 Մրգատաշարընտան այրըլ , օտանա չէքիլ , օրատա
 եսղընըլ գալ . ինսանըն կէօղիւ կէօրէմէտլի շէյլէրի
 կէօրէն վէ եիւրէքլէրի թէֆթիշ էտէն օրատա տըր :
 () հալէա օրատա սէնի պէքլէյօր : Մնտէն “գափուտու
 գափա” , վէ քիմսէյի իշէրի գօ՛մա : Տիւննա նափաք տըր ,
 վէ պէօյլէ ա՛ղիղ մահասլէ կիրմէյէ պրաղըմալը տէյիլ
 տիր . գափույու օնուն իւղէրինէ գափա . վէ հէր նէ գա-
 տար միւմբիւն իսէ , օնա միւթա՛լիղ օրան էշղալ ու մաս-
 լահասթլարըն ճիւմլէսինի տիշարըտա պրա՛գ : Սէնին կէօ-
 րէճէք միէք մուհիմ վէ իգթիղալը ա՛ղիմ պիր իշին վար .
 վէ մալիք օլտուղուն էն ա՛ղիմ աօսթունու՛ պոնա մու-
 տախալէ էթմէյէ գօյվէրմէ : Չարըլ փաղարտա վէ ճէմ՝
 օլմուշ խաղըն օրթատընտա պիլէ՛ թէնհա վէ մահֆիճէ

Պաղէստին մեմէքէթիմնտէ էլէրին տամը տիւղ օլուպ՝ օրատա ախշամ սէրինլէյինտէ տէյիլ սալթ օթուրաճագ վէ սէօհպէթ էտէճէք՝ իլլա թէնհա թէֆէքքիւր էտէճէք պիր էյի մահալ օլուրուտու : Ա է սայքի հէրպիր էվին՝ պապի պինտտան եիւքսէք վէ պիր գափուտու տամա ա չըլըր պիր շիրվանիսի վար իտի , քի՝ Կօր Ատաղարանտա իւսթ օտա թա՛պիր օլունմուշ տուր : Հէր պիր բարև պաշտ Աէհուտի պու օտայը՝ քէնտի թէնհա չէքիլիպ կէօքտէ օլուպ կէօրինմէզ՝ լաքին կիղլիտէ կէօրէն Պա պասընա եիւրէյինին արղուլարընը իֆատէ էտէճէք պիր եէր թա՛յին էթմիշիտի :

Աքին Աֆէնտիմիլ քէնտիսնին պէօյլէ պիր օտասը եօղուտու , քի թէնհա չէքիլիպ տուա՛ էյլէսին : () Նուն պաշընը տայայաճագ եէրի օլմատըղը միսալի տիղ չէօքէճէք եէրի տախի եօղուտու : Պիղէ սէօյլէնմիշ սիւր քի , օ՛ պիր քէրրէ կիւն տօղմալտան չօգ իլէրի գալըպ՝ տըշարը չըգտը , վէ պիր թէնհա մահալէ վարքպ՝ օլուտու՝ էյլէրի : Պունուն կիպի օ՛ չօգ քէրրէ՛ տուա՛ էթմէք իչին պիր տաղա վարըրտը . “վէ ախշամ՝ օլունճա՛ օրատա եաղընը գալտը” տէյիւ զիքր օլունույօր : () օրատա՛ ախշամ երլտըղընըն եա այըն տօղտուղունու սէյր էթմէք՝ եախօտ կէօյին պուրճլարընը թամաշա էթմէք իչին տէյիլ իլլա “կիլէիպէ կէօրէնէ” ուտու՝ էլէրի իչին գալտը :

Լլահը արատըղըմըղ վարթթ՝ օնու արատըղըմըղը քէնտիստէն զայրի քիմնէ պիլմէղ իսէ , պիր նիշան տըր քի , պիղ Լլահըն քէնտիսինի արայօրուղ : թէնհա օտատա պէրապէրի իրզէ՛ Պապամըղտան զայրի զաթ եօգ տուր : Պիլի օրատա Պապամըղտան զայրի զաթ կէօրմէղ , վէ օնտան զայրի զաթ պիլի իշիթմէղ : Պիլիլէրիլիպի վէտույուշարըմըղ՝ օնտան զայրի զաթ պիլմէղ : Պիլէ՛ սայքի Լլահ իլէ թէնհա կէօրիլմէք միւստա՛տէ օլունույօր . վէ հիշ պիր էօլիմիլիւ զաթ՝ նէ՛ պէօյիւք շէյլէր տիլէտիլիմիլիլ

վէ նէ ա՛ղիմ՝ պերէքեթլէր ալաճագ մերքեղնտէ օլտու-
ղումուզու պիլմէզ : Հայտալը՝ թա սապահըն ըըըլը տօղուն-
ճայէտէք պիս թիւն կէճէ օնուն իլէ կիւրէշտիյինտէ , եա-
լընը՛զ իտի . վէ օ պիր պէյ իտի . վէ Ալլահ իլէ գուվ-
վէթլի օլտու , վէ եէնտի : Վաւիթ՝ «Ալէն քի՛մ իմ , վէ
պապամըն էվի քի՛մ տիր , քի պէնի պուրայա դատար կէ-
թիրտին՝ տէտիյի զէման՝ օնուն իլէ եալընը՛զ իտի : Սով-
սէս՝ «Այլեր սէնին հուղուրուն պերապերիմճէ կիթմէզտէ ,
պուրատան պիլի չըգարմա՝ տէտիյինտէ , օնուն իլէ եա-
լընը՛զ իտի : Աբրահամ՝ «Վամնյէլ հուղուրունտա եաշա-
սըն՝ տէյիւ աուա՝ էյլէտիյինտէ , օնուն իլէ եալընը՛զ ի-
տի : Հոլը՝ «Վէնին հագգընտա՝ գուլագ խապերի իլէ ի-
շիթմիշիտիմ . լաքին շիմտի քէնտի կէօղիւմ սէնի կէօրիւ-
յօր , օնուն իշիւն քէնտիմտէն իբրահէտերիմ , վէ դօփ-
րագտա հէմ քիւլտէ թէվպէ էտերիմ՝՝ տէտիյի զէման ,
օնուն իլէ եալընը՛զ իտի : Աղնա՝ օլ տուլ դարընըն էօլ-
միւշ էվլատընըն տիրիլմէսի իշիւն՝ պու դատար հէրարէթ
իլէ տուա՝ էտիպ՝ տուա՛սը գապուլ օլտուղու զէման՝ օ-
նուն իլէ եալընը՛զ իտի : Վանիէլ՝ քէնտիլնէ պիր էլ տօ-
ղունուպ՝ «չօգ մուհապպէթլի՝՝ օլտուղու օնա խապեր վէ-
րիտիյի վագըթ՝ օնուն իլէ եալընը՛զ իտի : Վետրոս՝ հէ-
փիսինի տիշարըյա չըգարըպ՝ օնուն իլէ եալընը՛զ գալտը ,
վէ Տաբիթա իսմինտէ պիր շայիրտ իշիւն տիղ չէօքիւպ
տուա՝ էյլէտի , վէ օնուն էօլմիւշ ճէսէտի եիննէ հայաթէ
կէլտի : Խիւլասէյի քէլամ՝ Ալլահըն ճիւմիէ տօսթարը՝
օնուն մուհապպէթլինին էն պէօյիւք շէհատէթլերինին՝ վէ
ինայէթ ու քէրէմինին էն դանի պախշիշէրինի հէր ալ-
տըղլարը զէման՝ օնուն իլէ եալընը՛զ իտիլէր :

Պիր փատիշահըն մուսահիպէթինէ նայիլ օլմագ՝ ին-
սանի շան ու իղգէթին էն պէօյիւյիւ օլտուղունու քի՛մ
պիլմէզ : Չօգ տէֆա՝ պիր տտէմ փատիշահ իլէ սալթ պիր
քէրրէ կէօրիւշմէք իշիւն նէ՛ վէրմէզ : Ա՛հ . օ՛ պէք քէրրէ
փատիշահ իլէ եալընըզ օն պէշ տագիլգաճըրգ կէօրիւշէ

պիլէյիտի : Աբիին թէնհաս տուա՞ն, փատիշահարըն փատիշահարըն իլէ՛ կէրի վէ կէօյիւ հարատան Ալլահ իլէ կէօրիւշմէք տիր : Օ, իրա պիւթիւն տիւննա պիղիմ իլէ կէօրիւշմէյէ իմթինա էյլէսէ պիլէ՛ Ալլահ էթմէզ : Ալէ պիղ պու դարիգտէ՛ պու ֆանի տիւննանըն իւզէրինտէ՛ քէնտի մուրատլէրիմիղի օնա իֆատէ էթմէյէ՛ կէօքտէ ի՛ղզէթտէ պուլունան ա՛ղիղէրին մալիք օլտուգլարը գատար բուխտթըմըզ վար : Պիղ՛ պու ինայէթէ նայիլ օլմագ իչիւն՛ Տան տիյարընտան թա Արուսագէմ հէքթլինէ գատար վարմաղա միւհթաճ աէյիլիզ : Պիղէ՛ Յօվա կիպի , “Ա՛հ , նօլայըտը՛ օնու նէրէտէ պուլա պիլտիյիմի պիլէյիտիմ” աէմէյէ հաճէթ հօգ տուր : Յօվա՛ Ալլահը պուլմագ իչիւն շալըղըլա հէր հէրէ կիտէրիտի : () Նուն մէսքէանը՛ Ա իբանան տաղըն էն հիւքսէք վէ էն սօղուգ թէփէսինտէ օլտայըտը պիլէ՛ վէ Ա իբանան տաղըն պիլթիւնիւ Սինա տաղընըն կըճըրտատըղը կիպի կըճըրտամըլ օլտայըտը , Յօվա օնուն իլէ պիր գաչ սէօզ սէօյլէշմէք իչիւն՛ հէր պիր ատըմընտա , “ () պէնի պօղաղլասա պիլէ՛ պէն հօգարըյա չըգաճաղըմ” աէյէրէք , էլլէրի վէ տիղլէրի իւզէրինէ սիւրիւնէրէք՛ թա օնուն թէփէսինէ գատար չըգարըտը :

Աբիին պիղէ պու միսիլու զահմէթլէրէ կիրմէյէ հաճէթ հօգ տուր : Պիղէ՛ պու միւպարէք քէրէմէ տայիմա բուխտթ վար : Միւպարէք Վուրթարըճըմըղը հալընըզ պիր տաղըն իւզէրինտէ խէյա՛լ էյլէ , քի կէճէնին սօղուգ բիւզկեարլարընըն վէ շիհինին սըզընթըսընը չէքէյօր , օնուն տիղլէրի ալթընտաքի դօփրագ հաչ՛ վէ էզրաֆընտաքի հավա սօղուգ , լաբին պու ճիւմլէ իլէ՛ օ եինէ ուզուն տուա՞լլէր սունայօր , վէ չօգ տէֆա օնու սապահ երլարըղ՛ ախշամ երլարընըն պրագտըղը հէրտէ պուլույօր : Պիղիմ՛ պուլնուն կիպի կիւճիւքլէր իլէ կիւրէշմէյէ հաճէթիմիղ հօգ տուր : Պիր օտանըն գը շըն ազաճըզ սօղուգ վէ հաղըն պիրաղ զիյատէճէ սըճագ օլտա պիլէ , բահաթսըղըրը՛

Յեճէ եարբսընտա պիր գարա վէ իստիղ տաղըն եապոնի
 Թէյինէ րուպար օլունսա նէ՞ օլաճագ տըր :

“Վ է կիլէրէ կեօրէն Պոպոն” սանա աշխէարէ կօրէյէ” :

Աեօրտէ օլան վէտերիմիղին էյլիյի նէ՞ աճայրպ տըր ,
 քի պիղէ՞ տէյիլ սալթ տիլէտիյիմիղի՞ վէ տիլէտիյիմիղատէն
 տաՏա զկյատէ վէրիյօր , իլլա տիլէտիյիմիղ իչիւն պիղէ
 պափաշիչ էօտէյօր . եանի տուա՞ իչիւն պիլէ պիղէ պախ-
 շիչ էօտէյօր : Իմտի տիլէմէտէ նէ՞ Փաղիլէթ վար , քի
 տիլէյէնէ իւճրէթ վէրիլսին : Վ է պու ճիւմիլէ իլէ օ՞
 տուա՞լարմըզը օնա օլունան խըզմէթլէրին սայըսընա գօր ,
 վէ Տէր շէյի օնտան տիլէտիյիմիղտէ՞ իթիմատըմըզը քէն-
 տի Տիսապըմըզա սայտը : Փարիսեցիլէր՞ քէնտի իւճրէթ-
 լէրինի պիւթիւն շէՏրին էՏալիսինին էօնիւնտէ ալըրլարը-
 տը . վէ օ՞ սոպէճէ պիլ քէօլլէ իտի : Վրիստոնեայ՞ քէնտի
 իւճրէթիլնի ճէմ՞ օլմնչ պիւթիւն ալէմին Տուզուրուն-
 տա ալաճագ . վէ օ՞ “ղայէթ չօգ՞ Տատտէն զկյատէ ի՞ղլէթ
 աղըրլըզը” օլաճագ : ք Վրիլ . ք . 17 :

Ը իմտի՞ բնաբան գութուղուղումուղ խանէլէրին օօնկ
 խանէսինէ կէլէլիմ :

“Վ է րոտ” ելիւնիւնիպիւն՝ դաթիլէր կիլէ չօգ “եօյլէ-
 մէն . պէրտ օնլար պանն եպիլլէր քի , չօգ “եօյլէրիլլէրի ի-
 շէն էլիւնէլէճէլլէր” :

Թիւրքճէ՞ Նոր Ատակարանտա՞ “չօգ “եօյլէ՛մէն” թէր-
 ճիւմէ օլունան լուղէթ՞ Աունան շայի՛րլէրին պիրինին
 իսմինտէն ալընմըչ տըր . քի օնուն պէյթլէրի՞ տիւքէնմէզ
 թէքրարլամալար վէ մանասը չօգ սեօյլէմէլէր իլէ՞ օգու-
 յանը օսանտըրըքտը : Փարիսեցիլէր՞ էյէրչի օնլարըն
 էօրնէյի պուրատա զիքը օլունմայօր իսէտէ՞ պուրատա
 սագընմասը թէնպի՛Տ օլունան Տարաքէթտէն աղատ օլ-
 մագտան փէք ուզագ իտիլէր : ()նլարըն ի՛նտինտէ պէօյ-
 լէ պիր զիւիւ՛մ վար իտի քի , տուա՞նըն մագպուլ օլմասը՞
 ուզունլուղունա կէօրէ վէ սեօյլէրինին չօգուղունա կէօ-
 րէ տիր : Վ է օնլարըն արասընտա պիր գանուն վար ի-
 տի , քի Տէր պիր ատէմէ կիւնտէ օնսէքիղ քէրրէ տուա՞
 Ժ 33

էթմէք կերէք : Իմտի օնլարըն տուա՛լէրինտէ՛ պիր ֆիքքրի պաշգապաշգա սէօղլէր իլէ վէ չօդ տէֆա՛ հէման օ լուղէթլէր իլէ թագրիր էթմէլէրի էմրի մուգարէր տիր :

Լաքին պունուն պիր տահա ույլուն էօրնէյինի Ռասաղլն քեհահինլէրինտէ կէօրիրիւղ : (Նլար՝ պինլէրճէ տէֆաա՛թլէ՛ աղըղլարընտան չըգան սէօղ անկլաշըլմազ տէրէճէտէ պիր չափուգլուք իլէ՛ «Նա՛ Ռասաղ՝ պիլիլի իշի՛թ», պաղըըրըլարըտը : Ա է օնլարտան տէօրթ եիւղ էլլի բիշի պիր աղըղտան սապահտան իքինտիյէ դատար մէղպահըն եդրաֆընտա պու մինվալ իւզըէ պիւթիւն գուվլէթլէրի իլէ սըչըպարագ՝ թերլէյերէք՝ աղըղլարընտան քէօփիւք կէլէրէք վէ վիւճիւտլէրինի պըչագլար իլէ քէսերէք՝ տէլլէր կիպի պաղըրըլարըտը : Լաքին Նղեա մարգարէ իսէ՛ խալզը հանընա չաղըրտը . վէ անտէն պիր աղըր դարղ իլէ վէ եավաշ սէս իլէ վէ պիր տագիգէտէն զիյատէ սիւրմէյէճէք՝ աղ սէօղլէր իլէ քէնտի տուա՛սընը Մալահա սունտու : Ա է օնուն տուա՛սը Մսքերլէր Ռապպընըն գուլագլարընա կիրտի : Կէօքտէն աթէշ էնտի , վէ աթէշ դուրպանընը՝ մէղպահը իլէ վէ օտունլարը իլէ վէ դաշլարը վէ դօփրաղը իլէ եագըպ թէլէֆ էթտի , վէ չուգուրտարի սույու պիլէ եալատը : Ա է խալզ եիւզիւ դօյուն եերէ գափանըպ՝ Ռապպ տըր Մալահ՝ Ռապպ տըր Մալահ տէյիւֆերեատ էթտիլէր : Խ թապ . Ժը Պաշըն 21 խանէսինփէն 39 խանէսինէփէթ օթո՛ն : Ռասաղ փէյղամպերլէրինին զիքր օլունան պու նագլիյէթի՛ վուլթփէրէսթլիք ի՛պատէթիսին ըուհունու էյիճէ պէյան էտէր . տինեանըն հէր պիր դարաֆընտա վէ հէր պիր դարտա վուլթփէրէսթլիք ի՛պատէթի պո՛ւ տուր :

Լաքին ինսան գըամը՝ եիւրէք տօլուլուղու իլէ քէնտիլէրին Նարատանը հուգուրունա կէլիպ՝ եիւրէքլէրինին ճէօղընլուղընու տէօքերէք չօգ սէօյլէտիքլէրի զէման՝ Լաֆէնտիմիլին էմր էյլէտիյի տուա՛ էթմէքտէ չօգ սէօյլէմէմէք գանունունու պօզմուշ պուլունմաղլար : Մտէմլէր՝ քէնտի խէլասլարը խուսուսունտա եիւրէքլէրի ույան-

մըջ օլապիլիր . ատեմլեր՝ պիր մախսուս պերեքեթի աչգ
 իլէ դալապ էթմէքտէ՝ եա պիր պելանըն տեֆի՝ իչինն հէ-
 րարէթ իլէ ֆերեատ էթմէքտէ օլա պիլիրլեր, վէ պուն-
 ճիլէյինն օնլարըն ա՛գլը վէ ֆիքրի օլ մատտէնին իչինն օլ
 գատար տալմըջ օլա պիլիր քի, եիւրէքլէրինինն տույու-
 լարընը սէօյլէմէքտէն տուրմասը քէնտիլէրիննէ կիւճ կէօ-
 րիննսինն : Պունուն կիպի՝ Լչֆէնտիմիզ Վեթմսմանէ
 պաղէսիննէ վարրպ՝ «իւչիննճիւ քերրէ հէմանն օ՛ սէօղիւ
 սէօյլէյիպ՝ տուա՛ էյլէտի» (Պարթ. իգ. 44). լաքին օնուն
 տուա՛սընտա պու՛ պիր չօգ սէօյլէյիւ տէյիլիտի : Տուա՛տա՛
 գուլանտըղմըջ սէօղլեր էյեր եիւրէքլէրիմիզինն արղու-
 լարընը էյի պէյան էտերլէրսէ, եիւրէքլէրիմիզ տէ օնլար
 իլէ պերապեր օլտուղու վագըթ՝ հէր նէ գատար թէք-
 րարլասագ՝ զարարը եօգ տուր : Ա՛ է մագլուպ էտէճէք պու
 գատար չօգ շէյլեր վար իքէն, հէմ թէշէքքիւր էտէճէք
 պու գատար պերեքեթլեր՝ վէ իգրար էտէճէք կիւնաչլար
 վար իքէն, էյեր եիւրէքլէրիմիզ վէ ա՛գլմըջ բուհանի
 պիր հալտէ օլուրսա, տուա՛ էթմէքտէ չօգ վագըթ տու-
 րա պիլիրիզ, վէ եինն տուա՛մըզտա չօգ սէօյլէմէք օլմա-
 մըջ օլա պիլիր : Լչէր տուա՛՝ օնու սունանըն աչգը վէ
 իմանը իլէ ճանլանմըջ օլուրսա, հէր նէ՛ գատար ուղուն
 օլսա, Լլա՛հ օնու տինկլէմէքտէն օսանմազ : Տուա՛ հէր
 նէ՛ գատար ուղուն օլսա, վէ գուլանըլան սէօղլեր հէր նէ
 գատար թէքրարլանսա, էյեր եիւրէք տախի օ՛րատա իսէ,
 օ՛ տուա՛ մագպուլ տուր : Լչֆէնտիմիզ Տիսուս Վրիս-
 տոս կէճէլէրճէ տուա՛յէ տէվամ էյլէտի, լաքին օնուն
 «չօգ սէօյլէտիյի իչինն՝ տուա՛սը մագպուլ օլաճագ տէյիւ-
 տիւչիննտիւյիւ եօղուտու : Կիւլէ՛ տուա՛տա՛ պիզ տուա՛
 էթմէքտէն օսանմատըղճա, Լլա՛հ տինկլէմէքտէն օսան-
 մազ : (Նուն հուղուրունա պու գատար սըգը սըգը վար-
 տըղմըջ իչինն՝ օնտան էօ՛ղիւր տիլէմէյէ ապլա հաճէթի-
 միզ եօգ տուր, նէ տախի պու գատար ուղուն վագըթ օ-
 նուն հուղուրունտա տիզ իւղէրինտէ տուրտուղումնը ի-
 չինն օնտան ա՛վֆ տիլէմէյէ միւհթաճըլ : Լաքին՝

Տո՛ւմ՝ ել՛-րոյննէսրէ՛ , գոթե՛լէր կեպե՛ չօգ՛ ! «եօյլէ՛ մէն . պէ-
րսօ օնլար զանն երեւրէր յի , չօգ՛» «եօյլէրոյնէրն . նշե՛ն նշե-
րոյնէ՛ ճեպէր :

Ալլահն ի՛նտինտե՛ «եօյլէր լտուա՛» եերինէ կէզէ՛ յինի
խիւլեա էթմէք՛ , եախօտ նշերոյնէ պուլունմայան՛ շէյինն՛՝ եէ-
րինի րոշարարոն պիր կէօսթէրիշ լտուուրաճագ տէյիւ
հայալ էթմէք պօշ տուր : Այտէր եիւրէք՛ Ալլահ իլէ սէօյ-
լէշմէքտէ իսէ , տուա՛ հէր նէ՛ գատար գրսսա օլսա տախի՛
չօգ սէօյլէնմիշ վէ չօգ իշ կէօրիւլիւշ տիւր : Ապրին
էյվահ՛ . տիննետա՛ չօգ սէօյլէմէք վէ եինէ տէ Ալլահս
հիշ պիր շէյ սէօյլէմէմիշ օլմագ միսիլու պիր շէյ վար :
Ալլա օլմատրղը՛ իման օլմատրղը՛ սրտօ օլմատրղը թագ-
տիրտէ , պիր գրսսա տուա՛ պիլէ Ալլահն ի՛նտինտե՛ ու-
ղուն՛ վէ կէվէզէլիքտէն ի՛ պարէթ՛ տիր : Տուա՛ տա մաղ-
րուրուգտան՛ աւելորդապաշտու թիւնտան՛ , եախօտ Ալլա-
հը խապէր էօյրէնմէյէ եա գանտրրլմաղա՛ միւհթաճ
տրը զանն էթմէքտէն՛ եա ինսանյարն քէնտիլէրինին
սէօյլէտիյինի տինկլէմէքտէն հաղզ էթտիլէրի սէպէպին-
տէն՛ ճիւմլէ եափմա սէօյլէյիշէր վէ իսգիլահէր պու-
րատա եասագ օլունույօր : Անասարղ սէօզլէր գուլանմագ՛
ա՛ղլ սայիր շէյլէրտէ կէղէրէք՛ վէ եիւրէքտէ աշգ օլմա-
յարագ՛ սէօզլէր վէ թա՛ պիրլէր թէքրարլմագ՛ պուրա-
տա եասագ օլունույօր : Պունլարն ճիւմլէսի պիր պօշ կէ-
վէզէլիք՛ պիր ֆայտասարղ եանկշագլըգ տրը : Պունճիլէյին
պիր գարղ իլէ քէնտիմիզ կիպի օլան պիր ինսանա սէօյ-
լէնսէ , իքրահ էտիպ եիւզիւնիւ էթէյէ չէվիլիր : Պէօյ-
լէ էթմէք՛ փութիքէթէսթլէրին ի՛ պարէթինէ ույմագ տրը ,
քի օնլար զանն էտէրլէր քի , պունուն կիպի օյունպաղլըգ
վէ ֆէնտլէր իլէ քէնտի ալլահլարնը ույգուսունտան գալ-
տրըսընլար , վէ պաղըրմալարը իլէ օնլարն եիւրէքլէրինի
հարաքէթէ կէթիւրսինլէր , վէ չօգ սէօզլէրի իլէ օնլարն
քիպրինէ միւտասանէ էթսինլէր , եախօտ օնլարն ա՛ գ-
լընը գանտրըսընլար : Ապրին Ալլահնտիմիզ՛ Տինճի համար-
տա տէտի քի ,

Իմարի օնուար կիպի օլման , պէրա Պապանուզ մեհլամ օլ-
 րոպուրնուզ շէյլէրի՝ սիլ օնորան որիլէմլուրէն պիլէր :

Ըլլահ ա՛գլ ու Ֆիքրէ մալիք պիր . Օլաթի շէրիֆ տիր .
 վէ օնուն ի՛ պատէթի՛ ա՛գլ ու Ֆիքրէ մուգասպըզ պիր
 դարզ իլէ իճրա օլունմալը տըր : Ըլլահ Ռուհ տուր : Պիլ
 ի՛ պատէթիմիզտէ՛ էլպէթթէ փութփէրէսթլէր կիպի օլ-
 մալը տէյիլիլ : Պիլ կէօքտէքի Վէտէրիմիզէ՛ փութփէ-
 րէսթլէր ալլահարընըն սըրասընտա սայար կիպի էթմէլի
 տէյիլիլ : Ա է պիր ատէմ՝ պու հալտէ պուլունտուղու
 թագտիրտէ , էյեր սէօյլէյէճէյի ալ իսէ , վէ էյի տէ
 սէօյլէյէմէզ իսէ՝ աճայըպ տէյիլ տիր : Տուա՛ պաշը-
 ճա երուրէյին պիր ա՛մէլն տիր . վէ պիր թէք սէօզ սէօյ-
 լէմէզտէն երուրէյի օրատա դութմասը՝ երուրէք օրատա օլ-
 մագսըզըն երուզ պին սէօզ սէօյլէմէքտէն էյի տիր : Ա ի-
 սանըն վէ իսդիլահըն կիւզէլլիլ՝ կէօքտէ հի՛չ սայըլըր .
 լաքին պիր գըրըլմըշ երուրէյին շէքտիյի ահլէրին՝ օրատա
 պիր ճիւմլէյէ գատիր գուվլէթլէրի վար : Ինայէթին
 թախթը հուզուրունա տուա՛ «էօյլէմլէ վարմայօրուզ ,
 իլլա տուա՛ էլմլէյէ վարըյօրուզ : Պիլ տինկլէնմէյէ լա-
 յըզսըզըզ . լաքին սէսիմիլ օնուն էօնիւնտէ Ըլլահըն
 գուլպըլարընա՛ պիլիմ՝ ա՛ղիլ Հէֆաա՛թճըմըզըն սէսի իլէ
 պիրլէշէրէք եթթիշիր , վէ Վիտէր օնու տայիմա տինկ-
 լէր : Այէր հագգըմըզա ճիւմլէ ա՛լէմ շէֆաա՛թ էյլէսէ ,
 եախօտ տահա էյիսի՛ եօգարրտա օլան ճիւմլէ ա՛ղիլէրին
 ճէմի՛յէթի նիյազլար սունսա , Վրիստոսուն հագգըմը-
 զա էյլէտիյի շէֆաա՛թա բուպարէն՝ պիր շէյ տէյիլ տիր :

Իշպու քէլամըմըզըն իլք դարաֆընտա տուա՛ հագգըն-
 տա տէնիլմիշիտի քի , պու սաթէճէ Ըլլահ իլէ «էօյլէմլու-
 րէն իպուրէլ պիլ մ՛լուր պիլ : Ի՛ճթիմալ տըր քի , սէն՝ օ-
 նուն հուզուրունա վարըպ տա՛ օնա սէօյլէյէճէք պիր շէ-
 յին եօգ տուր տէյու գօրգասըն : Լաքին պիլքի պիր
 քէրրէ թէճըրուպէսինի էտէճէք օլսան , քէնտի Աբարատա-
 նընա սէօյլէյէճէք հի՛չ պիր շէյին օլմայաճագ երինէ՛
 երուրէյինի տօլմուշ վէ ճէօշմիշ պուլաճագսըն : Սիւմ-

բիւնմիւ քի՛ էլ յլիքքեանի Լարատանընա սեօյլէյէճէք հիչ պիր շէյին օլմասըն : Տէյէլիմ քի շիմտի սէն՝ Լղիաս կիպի աթէշտէն պիր ա՛րապա վէ աթէշտէն աթլար իլէ՛ ի՛ղզէթ թաճընը ալմաղա վէ Վրիստոս իլէ պէրապէր օնուն թախթընտա օթուրմաղա կէօթէրէ կէօթիւրիւլտին , սէնին սեօյլէյէճէք հիչ պիր շէյին օլմա՞ղմը իտի . սէնի Լարատանա՝ սանա պիր թէն վէ պիր ճան վէրէնէ պու տիւնեա տէ մուսաֆիրլիյինին պիւթիւն վաղթընտա սանա իղթիլա էտէն շէյլէրի իհասն էտէնէ՝ սանա քէնտիինին պիրիճիք Լչվլատընը կէօնտէրէնէ՝ սանա քէնտիինին ա՛ղիղ Վէլալմընը՝ ա՛ղիղ Կիրակիլէրինի վէ Լ՛ղիղ Րուհունու վէրէնէ՝ սանա էպէտի մէպեան օլմագ իչիւն պէօյլէ ճէլիլ պիր կէօք հաղըրլայանա թէշէքքիւր վէրմէլի տէյի՞լմիտին , վէ հիչ պիր սեօյլէյէճէյին օլմա՞ղմը իտի : Լչէր տիւշիւնիւրսէն քի , օղէման օնա թէշէքքիւր էթմէլի իտին , շէնի տէ օնա թէշէքքիւր էտէ՞մէղմիտին :

Ա է եինէ թահմին էտէլիմ քի , սէնին Լարատանըն օրատան սէնի թէքրար պիր դաչ սէնէ տահա տուրմագ իչիւն՝ պու միհնէթ վէ թէճրիւպէլէր տիւնեսարնա կերի կէօնտէրտի , օղէման սէնին տիլէյէճէք հիչ պիր շէյին օլմա՞ղմը իտի . օղէման օնուն պէրէքէթիինի ճան ու տիլտէն դալապ էթմէ՞ղմի իտին . օնուն գուլաղուղուղունու հիմայէթիինի՝ օնուն պիլէնճէ օլմասընը տիլէմէ՞ղմի իտին : Սանա եարտըմ էթմէք իչիւն օնուն շնորհքունու՝ ճիւմէ տէրտէրինտէ՝ թէհլիքէլէրինտէ՝ միւշքիւլէրինտէ վէ միհնէթլէրինտէ պիլէնճէ՝ օլուպ սէնի ա՛ղիղէմէք , ճանլանտըրմագ վէ սանա թէսէլի վէրմէք իչիւն՝ օնուն Լ՛ղիղ Րուհունու սանա վէրմէյէ եալվարմա՞ղմը իտին : (նա՝ պու չէօլտէ սէնի եալընը զ պրագմամաղա՝ սանա քէնտի էն ա՛ղիմ Փայիտէլէրինի՝ սէնին էպէտի միրասընը ունութմաղա բուխսաթ վէրմէմէյէ , սէնի կիւնահա՝ տիւշմէյէ եարամաղարըն եօլունա վարմաղա՝ քէնտի Գուրթարըճընա՝ յիւլ օլաճագ ա՛մէլտէ պուլունմաղա՝ վէ քէնտի ճանընը էպէտէն զա՛յ էթմէյէ սէնի գօյվէրմէսին տ էյիւ

Եւ յարմար զմը՛ իտին : Սէնին շէմոյճէ՛ տախի միւհթաճ՝
օլտուղուն շէյլէր հէման պունլար տէյլիմի :

Պտպանը զ մեհլէսճ՝ օլտուղուն շէյլէրէ՛ սեղ օնսան
պիլէմէպիէն պիլէր :

() քէնտի մա՛տում էվլատլարընըն իլէլէի՛ տիլինի պի-
լէ անկլար : () նլար՝ « Լքբա՛ Պապա՛ » տէյիւ չաղըրըլար ,
վէ սէսլէրի հէր նէ դատար զայիֆ օլա՛ վէ եալընըզ պիր
ահտան ի՛ պարէթ օլա պիլէ , պուլուլթլարը տէլէր կէշէր ,
վէ կէօքլէրէ եէթիշիը : Ս է էյերչի՛ տուամըզ չօգ քէրրէ
պիլէ՛ ըիւզկեարլարա տաղըլմըզ վէ կէօքտէ Լլաճըն գու-
լագլարընա եէթիշմէմիշ կէօրիւնիւր իսէ տէ , օրատա՛
էտնա տուամըզըն տաղըլմըզ փարչալարընը տայիմա դօփ-
լայաճադ պիր Օլաթ վար : () րատա տայիմա հագգըմը-
զա պիր էյի սէօզ սէյլէյէճէք պիր Օլաթ վար , քի օնուն
իչին՝ « Պու տուր պէնիմ սէվկիւլիւ () ղլում՝ քի օնսան
րալի օլտում՝ » տէյիւ շէհատէթ օլունմուշ տուր : Ս է օ՛
պիլիմ իչին՝ պիլզ քէնտիմիլ իչին էթմէտիլիմիլ կիպի՛
տուա՛ էտէր . ղիրա օնուն շէֆաաթընտա՛ ա՛գըլ տաղը-
նըգլըզ , ափանըզ պիր վուգուաթտէն քէսիլմէք , եախօտ
կէվէքլէք կիպի շէյլէր օլամալ : () խիւլիւսի փաքըզ
կիպի պիր շէյ պուլունան տուա՛լարըմըզն հէփ փարչա-
լարընը ինայէթի իլէ դօփլար . օ՛ քէնտիսի իլէ պերապէր
ա՛ղիլէր Լ՛ղիլինէ իսիմլէրիմիլի պիլէ կէօթիւրիւր . օ՛
պիլիմ իչին՝ քէնտիսին նիհայէթսիլ լայըզըզլարընըն
պուխուրունու սունար . օ՛ պիլիմ իւզէրիմիլիլ վէ տուա՛-
լէրիմիլինէ իւզէրինէ քէնտինին ղիգըլմէթ գանընը սեր-
փէր . վէ պիլ՝ օնսա լէիմիլ օլտուղուն : Պիլ՝ օլ « Սէվ-
լիւլէ վասիդասը իլէ մագպուլ օլուրուլ » : Ս է նի՛շին
պու պիլիմ ա՛ղիմ Վահանայապետիմիլին էլինտէքի
պուխուրտանըն իչինտէ քէնտինին ճիւմլէյի եէնէն շէ-
ֆաաթընըն պուխուրու իլէ պերապէր՝ եօգարըյա չըգան
պիր տուամըզ պուլունմասըն : Փէտէր՝ քէնտինին փէք
սէվկիւլիւսի օլան () ղլունտան հագգ էթմէքտէն՝ եախօտ
օնուն իլէ պիր օլանլար իչին օնուն դալապ էտէճէյի իհ-

տանլէրի՝ հէր նէ խեղէր՝ վէրմէքտէն ա՛սլա օսանմազ : Ս է նա՛ պէնիմ գարընտաշարում , օ՛ քէնտինին ինայեթինին պիզիմ հէփ տիւշիւնէ պիլէճէյիմիզ ճէփ տուա՛ւլարըմըզ վէ հէփ արզուլարըմըզ նէ՛ գատար նիհայեթսիզ աշտըզնը կէօսթէրմէյէ հազըր տըր : Խմտի պիզ՝ «կիզլիտէ օլան Պապամըզա՛» տուա՛ էթմէքտէն նի՛շիւն չէքինէլիմ՝ վէ՛ արզուլարըմըզ օնա իֆատէ էթմէքտէն նի՛շիւն իհթիրաղ էտէլիմ : ()՝ վէրմէյէ պու տերէճէ հազըր իքէն , պիզ նի՛շիւն ալմաղա տահա՛ զլյատէ հազըր օլմայալմ : Պիզիմ գապլարըմըզ օնուն տօլու՛ օնուն զէնկին պերէքէթինի գապուլ էթմէյէ քիւշիւք տիրլէր : ()՝ Երֆուր վա՛տ էթմիշ իքէն՝ պիզ նի՛շիւն պիր գաչ տամլալար իլէ գանասթ էտէլիմ :

Եւ՛ գարընտաշարում , բնաբանըմըզն պագի խանէլէրինի օպիր քարողումուլտա թէֆթիշ էտէճէյիզ : Եւքին խիթամ զըմնընտա՛ պունու տիգգաթ էտէլիմ քի , տուա՛տա՛ տօղուաու պու տուր քի , կէօյէ չըգան՝ սէօզլէրիմիզ տէյիլ տիր : Սէօզլէրիմիզ սէսլէրիմիզին եէթիշէ պիլտիյի մահալտէն էօթէյէ վարամաղար : Աէօյէ եէթիշէն՝ էիւրէյին արդուստուր : Սէօզլէր օրատա քեար էթմէզլէր : ()նլար պունուն իշիւն իճատ օլունմուշ տէյիլէր տիր : Եւյէր տիւնեա իզլէրինտէ պուլունան հէփ գաիֆէլէր վէ միլէթլէր վէ գապիլէլէր՝ հէր պիրի քէնտի տիլինտէ տուա՛ էտէճէք օլալար , օնլարըն պիրի պիրինտէն Ֆարգլը տիրլիւ տիրլիւ լիտանլէրի՛ կէօքտէ պիր գարըջըզդգ հասիլ էտէճէք տէյիլէր տիր . լաքին իշպու սէքիզ եիւզ միլտն եիւրէքլէրին արզուլարըն ճիւմլէսի պիրլէշիպ՝ Եւլահըն հուզուրունա եօգարըյա չըգան պիր պէօյիւք պուսուր պուլուլթու օլաճագ , վէ պիզիմ ա՛ղիմ քէֆարէթ էտիճի Քեհահինիմիզին վասիգասը իլէ՛ օրատա ապյիմա խօշ վէ մագպուլ օլաճագ տըր . Եւմին :

ԺԱ ՔԱՐՈԶ

ՄԵԳՊՈՒՂ ՏՈՒՄՆԵՐ

“Սէն իսէ տուա՛ կթտիյինտէ օտանա կիր, վէ դափունու դափայրպ՝ կիղ-
լիտէ օլան Պապանա տուա՛ էյլէ . վէ կիղլիտէ կէօրէն Պապան սանա ա-
շիբեարէ էօտէյէ . վէ տուա՛ կթտիյինիգտէ դափֆէլէր կիպի շօղ սէօյլէ՛ մէն .
զերա օնլար զանն էտէրլէր քի, շօղ սէօյլէտիքլէրի իշինն խիտիլէ՛ճէքլէր :
Իմտի օնլար կիպի օ՛ւման . զերա Պապանրզ՝ միւհթաճ՝ օլտուղունուզ շէյ-
լէրի՛ սիղ օնտան տիլէմէղտէն պիլիւր : Իմտի սիղ՝ պէօյլէ տուա՛ էտին .
Խա՛ կէօրլէրտէ օլան Պապամրզ՝ ատրն մուգատտէս օլտուն՛”, ԸԸ : Մատթ .
Պ . 5 — 13 :

Պունտան ագտէմքի քարոզումուզտա թէֆթիշ էթ-
տիյիմիզ համարլարտա՛ Վուրթարըճըմըզ միւրայրլարըն
տուա՛սընը՝ եախօտ տահա տօղըոսու՛ միւրայրլարըն տուա՛-
սընըն Գապլէնը րէտտ էյլէտի : (Նտան սօնկրա օ՛ քէն-
տի շայիրտլէրինէ պիր տահա ա՛լէա դարզ կէօսթէր-
տի : (՝ օնլարա՛ “Իմտի սիղ՝ պէօյլէ տուա՛ էտին” տէտի :
Տուա՛նըն մուգատէմէսինտէ Լչֆէնտիմիզին գուլանտրղը
իշպու “պէօյլէ” սէօղիւնտէն՝ կէօրիւնիւր քի, օ՛ օնլարա
պիր տուա՛ էօրնէյլէ վէրիպ՝ նիճէ տուա՛ էթմէք կէրէք օլ-
տուղունու կէօսթէրտի, վէ Լըլահա սունմազա եազըշան
նիաղարըն մազմունուոնու թա՛րիֆ էյլէտի : (Նուն պու
տուա՛յր Գապլէն սունուլաճագ պիր տուա՛ սա՛րէլէ՛ մէրամը
իլէ վէրմէտիլի՛) Վուկաստա պուլտուղումուզ եինէ պու
տուա՛նըն սուրէթիւնտէն պէլի տիր . վէ պու՛ Լըլետարան-

տա պուլունան կերէք քէնտինին կերէք շայիրալէրինին
 օնտան սօնկրա սունտուղլարը տուա՛ լէրտէ գուլանտըղլա-
 րը սէօղլէր պունուն գըրգըսը օլմատըղընտան տա՛հա՛ ա-
 շիքեար օլուր : Վրիստոս Աֆէնտիմիղ՝ Վազարոսուն մե-
 դարընտա տուա՛ էյլէտիյի զէման , պո՛ւ տուա՛յը սէօյլէ-
 մէմիշիտի : ()նուն՝ էզլիյէթ չէքէճէյի կէճէտէ կէօղլէրի-
 նի կէօյէ գալտըրըպ՝ քէնտի շայիրալէրի իչին՝ վէ օնլարըն
 սէօղլու վատիգասի իլէ օնա ինանաճագ օլանլարըն ճիւմլէ-
 սի իչին պու գատար հէրարէթ իլէ տուա՛ էյլէտիյի զէ-
 ման , պո՛ւ տուա՛յը գուլանմատը : Վեթսէմանէ պաղ-
 չէսինտէ եիւզիւգօյուն գափանտըղը զէման , պո՛ւ տուա՛-
 յը սունմատը : Վէնտինի էօլտիւրէնլէր իչին խաչըն իւ-
 ղէրինտէ տուա՛ սունտուղու զէման , պո՛ւ տուա՛յը գուլ-
 անմատը : Սէ ճան թէսլիմ՝ էտէրքէն՝ քէնտինին սօնկ
 տուա՛սընտա՛ պո՛ւ տուա՛յը սէօյլէմէտի : ()նուն շայիրա-
 լէրի տախի՝ Յուգասըն եէրինի դութաճագ պիր քիմնէյի
 սէչմէյէ գուլաղուղուգ իչին տուա՛ էթտիքլէրինտէ , պո՛ւ
 տուա՛յը գուլանմատըլար : ()նլար պու տուա՛յը՝ քէն-
 տիլէրին արասընտան իքիսի՝ եէթմիշլէր ճէման թընըն
 էօնիւնտէ տէօյիլլտիւքտէն սօնկրա , ճիւմլէսի ի՛թթի-
 ֆագ պիրլէ՛ էլէրինի կէօյիւ վէ եէրի եարատան Ալա-
 հա գալտըրտըղլարը զէման տախի գուլանմատըլար :
 Վէ՛ տախի օնլար օնու՛ Սէթիւպլէրին իչինտէ պուլտու-
 ղումուգ՝ Վրիստոնեայ գարընտաշար իչին սունտուղլարը
 տուա՛ լէրտէ գուլանմըշլար տըր :

Աքբին պու տուա՛՝ հէր նէ գատար տայիմ սունուլաճագ
 պիր տուա՛ սուրէլէ տէյիլ՝ իլա պիր էօքնէր իչին վէրիլ-
 միշ խտէ տէ , քէնտիմիղտէ պիր արզու տույտուղումուգ
 վտըղթ՝ օնտա օլան սէօլլէրին այնիսին՝ գուլանմասը փէք
 միւնասիպ տիր : ()նու աֆսուն կիպի գուլանմագ՝ գաիֆէ-
 լէրին էթտիյի կիպի՝ չօ՛գ սէօյլէմէք տիր : Աքբին սէօյլէմէ-
 յէ մէրամ էթտիյիմիղի՛ գուլանաճաղումըղ տայիր սէօղլէր-
 տէն տա՛հա էյի թագրիր էտէր իսէ , հէր տուա՛ էթտի-

յիմից ղէման՝ օնու գուլանս պիղիբիլ : Ա է հաղիգամ՝
 ազ սէօղէր իլէ չօգ շէյ անկլաթմագ խուսուսունտա՝ օ-
 նուն էմսալի եօգ տուր : Հէմ տախի պու տուա՝ հէր մեր-
 թէպէտէ վէ հէր հալտէ վէ տիննանըն հէր պիր դարա-
 ֆընըն սաքինլէրինէ ույղուն տուր : Վիբրիմիզի՝ պիր գաչ
 փէք իգթիղալը պէօյիւք մատտէլէրէ պէնտ էտէր . վէ
 սէօյլէմէքտէ օլտուղունմուղ Օլաթըն էյլիլինէ վէ պէօ-
 յիւքըլիլինէ պիլի պիր տույ՛ու իլէ տօլտուրուր : Խիւլա-
 սէի քէլամ՝ պու տուա՝ էն ա՛ղամէթլու ի՛պատէթ խ-
 դէլահընտան ի՛պարէթ տիր : ()նտա հիչ պիր արթիլիէ
 սէօղ եօգ տուր : «Մտըն մուգատտէս (եանի ա՛ղիղ) օլ-
 սուն : «Վատիշահըղըն կէլին» : «Խրատէթին օլսուն» :
 «Վինահալարըմըղը ա՛վֆ էյլէ : «Պիլի թէճըիւպէյէ սալ-
 մա» : «Պիլի եարամաղտան գուրթար» : «Վէնին ստընա
 էպէտէն ճիւմլէ իղգէթ օլսուն» : Պու էօրնէյին վէրիլ-
 մէսինտէն էվվէլ՝ վէ օնտան սօնկրա՝ պու գատար ազ սէօղ-
 էր իլէ պու գատար չօգ շէյ սէօյլէնտիլի վա՛րմը : Իչ-
 պու տուա՛տէ օլան սատէճէ մագլուպլարըն թա՛պիրինտէ
 օլան ա՛ղամէթ՝ ա՛լիմլէրտէն օլ գատար թա՛ղիմ՝ օլունան
 Օ՛ննդօց քիթապընտա պուլունան օլ՝ «Մտընըգ օլսուն»
 վէ այտընըգ օլտու» խանէսինին աղամէթի կիպի տիր :

Իմտի սիղ պէօյլէ տուա՛ էտին . Լա՛ կէօքլէրտէ օլան
 Պապամըղ :

Իչպու տուա՛ մատտէսի իղէրինէ՝ պու բնաբանըմըղըն
 խաղրըմըղա կէթիրտիլի շէյլէրտէն իքի շէյին միւհապա-
 սընա կիրէճէյիլ :

Իչվէլու . տուա՛տա սէօյլէտիլիմիղ Օլաթ քիմ տիր .
 եանի կէօքլէրտէ օլան Պապամըղ տըր : վէ

Իքինճէալ . կէօքլէրտէ օլան Պապամըղըն իշիտիպ ճէվապ
 վէրէճէյի տուալէրին նիշանէլէրի նէ՛ տիր : Իմտի

Իչվէլու . տուա՛տա սէօյլէտիլիմիղ՝ Օաթ քիմ տիր :

Լըլահ պիլիլէ՛ քէնտի Վէլամընտա սէօյլէր , վէ պիլ օ-
 նա տուա՛տա սէօյլէրիլ : Պիլիմ տուալէրիմիղ օնա կէօյէ

տօղրու թագաւիմ՝ օլունուր : Իմտի պիղ տուա՛ էթմէք մասլահաթընը պաշլամազտան էվվէլ՝ օլ մասլահաթըմը զ օլան Օլախ տայիման պիր նիտա իլէ պաշլամալըյը : Ա է քիմէ՛ նիտա էթմէք կերէք օլտուղու տախի պիղէ սէօյլէնմիշ տիր , եանի նիտա էտէճէյիմիզ՝ սուրբլարա վէ հրեշտակարա տէյիլ՝ իլլա Լ՛լլահա՛ էթմէլլիյիզ : Հէմ Լ՛լլահա նէ՛ ի՛ննվան իլէ նիտա էթմէյէ պիղէ կերէք օլտուղու տա սէօյլէնտի . եանի ինայէթին թախթընա ճէսաթէթ իլէ կէլմէյէ գօրգմայալըմ տէյիլ՝ օնա Պապա ստընը վէրմէյէ պիղէ իհսան օլունմուշ տուր : Պիղ՝ պիր ինթիգամ ալըճըյա՛ պիր հաքիմէ՛ պիր պէյէ եա պիր ուլու փատիշահա կէլմէյօրուզ . նէ՛ տէ պիր քէնտի մէնֆաաթի նէֆսլէսինի արայան՝ խասիս վէ մէրհամէթսիզ պիլինմիշ քիշլէյէ վարըյօրուզ . իլլա պիղիմ վարտըլըմը՝ պիր Պապայա տըր :

(՝) Հէմ Պապա՛ հէմ տէ “Պապայիզ” տըր . Պու պիղէ՛ եալընըզ պիղիմ քէնտիմիզ իչիւն տէյիլ՝ իլլա սայլըլէրէ իչիւն տախի տուա՛ էթմէյէ էօյրէտիր . զերա պիղ՝ պիրի պիրիմիզին ա՛զալարըյըզ : Տուա՛լէրիմիզտէն հասիլ օլան ֆայիտէտէն՝ պիղիմ ճինսիմիզտէն օլանլարըն ճիւմլէսինի իլհագ էթմէլլիյիզ , սայիրլէրին մէնֆաաթընը՝ քէնտի մէնֆաաթըմըլըն սըրասընա գօմալըյըզ , վէ քէնտիմիզին էն կիզլի ի՛պատէթլէրիմիզտէ պիլէ գարընտաշլարըմըզը տիշարը գօմամալըյըզ : Ֆիլ վագի՛ բարեպաշտատէմլէրին էն սըրը տուա՛սը՝ պիր ումուժի պերէքէթ տիր : Իմտի՛ Պապայիզ տէմէյէ՛ քիֆայէթ էտէր միգտարի սէպէպ վար : Վէնտի Լ՛արատանընը բուհ իլէ վէ կերէքըլիք իլէ ի՛պատէթ էթմէյէ մէյլի օլան պիր զաթ պուլտուղունուզ թագաթիրտէ , շինիմաշինլի օլուն , շինտիսթանը օլուն , Լ՛մերիգանըն տաղատէմլէրինտէն օլուն , վէ հանկը միլէթ վէ տիլ վէ գապիլէտէն օլուրսա օլուն՝ օնուն իլէ պերապէր տիզ չէօքիւպ , վէ եիւրէյիմիզ իլէ էլլէրիմիզի գալտըրըպ՝ Լ՛ա՛ կէօքլէրտէ օլան Պապայիզ

տեյէ պիլիբիզ : Օ,իրա “Տէփիմիզին Պապասը պիլ տէյիլ-
մի . վէ պիզի պիբ Լ,լաճ տօղը՞րմատըմը” : ()՝ Եարնըզ
պիլէ՛ “Պապամըզ” տէյիլ տիր . իլա Եարատըճ Տասէպի
իլէ ճիւմէ տտէմէրին Պապասը տըր : ()՝ սալթ Լ,էՏու-
տիլէրին՞ն Լ,լաճըմը տըր , Եախօտ սալթ Լ,ոնանիլէրին
Եա շայլարը՞ն Լ,լաճըմը տըր : Խա՛յըր . օ՛ ճիւլէնէն ա՛-
զիմ՝ Լ,արատանը՞ Սագլայանը վէ Լ,շխանը տըր :

Լ,աքին Լ,լաճ՝ պու սուրէթտէ Տէփ տտէմէրին Պա-
պասը տէնիլէ պիլիբ իսէ տէ , պիբ ախէր սուրէթ տախի
վար տըր քի , օ՛ տաՏա ա՛լէա վէ տաՏա էյի վէ տաՏա
դաթը պիբ սուրէթ տիր , քի Լ,լաճ օլ սուրէթտէ “Պա-
պամըզ” օլուր , վէ պու՛ օղուլու-գ օլմագրան տըր : Վ,րիս-
տոտու Տէփ գապուլ էտէնէր՝ Լ,լաճըն օղուլուրը օլմուշ-
լար տըր : շէփ թէքրար տօղանլար՝ Եօզարրտան տօղ-
մուշլար՝ Լ,լաճտան տօղմուշլար , վէ օնուն էվլատլարը օլ-
մուշլար տըր : ()նլար՝ օնուն Փամիլեսար իչինէ էվլատ-
ըզ ալնմըշլար , վէ օնուն ԲուՏու իլէ գուլաղուզանըր-
լար : Վ է օնլար էվլատլէր օլտուղլարը իչինէ՝ օ քէնաի
()ղունուն ԲուՏունու օնլարըն Եիւրէքլէրինէ կէօնտէր-
միշ տիր , քի “Լ,բրա՛ Պապա չաղըրըբ” : Վ է պէջլէլէրին
ճիւմէսի տուա՛ էթտիլէրի դէման՝ Լ,լաճա “Պապամըզ”
տէմէլէրինտէ տօղու սէջլէմիշ օլուրլար . չին քի օնլար
Եինէ գուլուզ րուՏունու ալմատըլար քի գօրգտունլար ,
իլա “օղուլ օլմագըզ” րուՏունու ալտըլար , քի օնուն վա-
սիդասի իլէ “Լ,բէա՛ Պապա” չաղըրըլար : Վ է օնլար
Սուրբլարըն Տաղըրգութիւնունա ինանտըզլարընտան էօ-
թիւրիւ՝ տէյիլ սալթ Պապա՛ իլա “Պապալըզ” տախի
տէյէ պիլիբլէր : Վ է Տէր պիրինին՝ պագիլէրին տուա՛լէ-
րինտէն պիբ Տիսսէսի վար : ()նլարըն ճիւմէսի՛ օպիր տիւն-
Եա իլէ՛ էթմէքտէ օլտուղլարը թիճարէթտէ պիրի պիրի-
նէ օրթագ տըր :

“Տուա՛ էթտիլինիզ դէման տէյին . Լ,լաճ . . . Պապա-
լըզ” : Լ,աքին պիլզէր պունու՛ պօյնումուզա պիր պօրճ

պաղլայան պիր էմբ մի սայմալըյը : Պու՛ պիղէ իհասան օւ
լունմուշ ա՛ղիմ պիր քերէմ սայը լմալը տէյի՛լմի : Աս-
հապետէր վէ մարգարէլէր՝ քէնտի տուալէրինի ճիւմէ-
յէ Վատիր Լ՛լլահա՛ վէ Լէհօվա Լ՛լլահա տէյերէք սու-
նարլարըտը : Խարայէլին դաթը Սաղմոսճուսուսուն պիլէ՛
ինայէթին թախթընա պիր քերրէ օլտուն՝ «Պապամըղ՝
տէյերէք եագլաշտըղը պիլինմիշ տէյիլ տիր : Ա է էյեր-
չի՛ մարգարէլէրին Լ՛նտարանա էն եագընը՝ «Շ իւպհէ-
սիղ Պապամըղ սէն սին» տէյէ պիլիր իտի իսէ տէ , օն-
լարըն պիրինին քէնտի Լարատանընա պէօյէ պիր էվատ
ի՛թթիմատը իլէ եագլաշտը՝ «Պապամըղ՝ տէմէյէ գատիր
օլտուղու պիլինմիշ տէյիլ տիր : Լաքին Վուրթարըճըմըլ՝
սայիր պիր սէօղ սալքի գուլանմամըշ կիպի տիր : ()՝ պի-
ղիմ տախի եագանճը վէ միւսաֆիր կիպի ուզագտան տուր-
մամըղը իսթէմէտի . օ՛ պիղի «Պապամըղա՛» փէք եագըն
կէթիրմէյէ իսթէտի : Ա է պիղ՝ «Պապամըղտան՝ ղայրի
քիմէ՞ վարմալըյըլ : Ճիւմէ սըղընթըլարըմըղտա «Պա-
պամըղա՛» տէյիլ իսէ , քիմէ՞ սէյերթմէլիլիլ : Լյէր պի-
ղի «Պապամըղ՝ գապուլ էթմէղսէ , քիմ՞ գապուլ էտէ-
ճէք տիր : Վիմտէն ի՛թթիմատ իլէ տիլէյէ պիլիրիլ , է-
յէր «Պապամըղտան՝ տէյիլ իսէ : Հէր գասսալէթ ու
տէրալէրիմիղի քիմի՞ն գուլաղընա սէօյլէյէլիմ , վէ քիմի՞ն
ի՛լմինէ վէ էյլլիլինէ վէ գուլվէթինէ վէ էմինլիլինէ կիւ-
վէնէլիմ , էյեր «Պապամըղըն՝ տէյիլ իսէ : Ճանըմըղը
վէ թէնիմիղի կերէք պու տիննեա վէ կերէք ախրէթ իչին՝
էյեր «Պապամըղա տէյիլ իսէ՛ քիմէ՞ սըփարըշ էտէլիմ :
Իչպու «Պապամըղ՝ տէյիլ Լ՛լլահա վէրմէյէ պիղէ միւ-
սաս՛տէ օլան իտիմ՝ ճիւմէ իսիմէրին էն մուհապպէթիլիսի
տիր . վէ պիղի ի՛թթիմատ իլէ տօլտուրուպ՝ մերհամէթին
թախթընա տահա զիյատէ եագլաշտըրմաղա քիֆայէթ է-
տեր : Օ իրա էյեր տիննեա աթալարը՝ Փէնալար իքէն՝
քէնտի էվատլարընա էյի շէյլէր վէրմէսինի պիլիրէր իսէ ,
պիղիմ կէօքտէքի Պապամըղ չիսուս Վրիստոստա պիղէ

Տէր տիրելու բուհանի պերէքէթի տահա զկատէ իհասն էտէճէք տիր : Իմտի էյէր պիզէ պրաղըլսայըր , Լարատանըմըղա վէ պիզի խտարէ էտէնէ՝ էվլատըն մուհայպէթըու պապասընա եագլաշտըղը միւնասիպէթտէն էյի նէ՞ միւնասիպէթ իլէ եագլաշմաղա սէչէ պիլըրիտիք : Լարայէր ճիւմլէ ալէմ պիզի աճըմագտան վէ պիզիմ իչիւն գայիրմագտան կէրի տուրսա տտիսի , «Պապամըղ» էլպէթտէ կէրի տուրմաղ : Լարայէր պիլթիւն տիւնեա էքմէք եէրինէ պիզէ գաշ վէրէճէք օլսա պիլէ , էլպէթթէ «Պապամըղ» պէօյլէ էթմէղ : Լարայէր ճիւմլէ ալէմտէ պիզի Տիչ քիմնէ հուզուրունա չըգմաղա բուխսաթ վէրմէսէ տտիսի , տայիմա «Պապամըղ» պիզի շաղըրգ իլէ գապուլ էտէր : Ալ է պիր էվլատը՝ եիւզ եաշընտա պիլէ օլսուն՝ էյիլիպ ի՛թթիմատ իլէ «Պապամըղտան» պիր ի՛նայէթ տիլէմէսիսի սէյր էթմէքտէն զկատէ սէվիլէճէք պիր սէյրան օլա պիլըրմի : Իմտի սապահլայըն սէօղլէրիմիլի պուխուր կիպի՞ վէ ախշամ քէօլլէլէրինտէ խօշ գօգուլու բահիյա կիպի կէօյէ տօղրու գալտըրմաղա պիզէ նէ՞ աղիմ բուխսաթ վէրիլմիշ տիր :

Լարալէօլլէրտէ օլան «Պապամըղ» : Լարին «Պապամըղ» նէ՞րէտէ տիր . պու կէօքլէրնէ՞րէտէ տիր , քի պիզիմ «Պապամըղ» օրատա օլուր : Պու կէօրտիյիլմիւզ փարլագ եըլտը զլարըն կէօրիւնտիլիւ եիւքսէք վէ միւնէվլէր գուպպէնին էօթէսինտէ ուղագ եախօտ եագըն պիր եէրտէ՞մի տիր . հէմ օլապամը , վէ սալլէ՞ օրատամը տըր քի , «Պապամըղըն» օլտուղու կէօքլէր պաշլայօր : () ճիւմլէնին իչիւնտէ վէ ճիւմլէտէ տէյիլմի տիր : «Վէօքլէրտէ օլան Պապամըղ» պու քիւչիւք տիւնեատա՝ օնտան պաշըմըղըն հէփ գըլարընըն սայըլմըշ օլտուղու մահալտէ տտիսի հաղըր տէյիլմի տիր : () նա քէնտիմիլէ՝ տէյիլ ուղա՞ իլա իլէ Լարալէօլլէ տըր տէյիւ ֆիքր էթմէլի տէյիլմիլիլ : Ալ է օնա՝ եօլումուղուն վէ եաթտըղըմըղ եէրլէրին էգրաֆընտա մէվճուտ՝ վէ ճիւմլէ գարիլլէրիմիլէ աշնա կիպի սէօյլէմէլի տէյիլմիլիլ :

“Այս Լեօքլեբուհե օլան Պասպանը” : Լաբին պու սեօղլէ-
րի հէփ աստեմլէր կէրչէքլէք իլէ գուլանա պիլիբլէր մի :
(Օ) Լ քիմսէլէր քի՛ Լլաճա պիր էվլատ բուհու իլէ ասլա
պագմաղար , վէ օ տախի օնլարա պապա կեօղիւ իլէ նա-
զար էթմէղ , կէրչէքլէք իլէ վէ հագգ իւղրէ՝ “Այս Լեօք-
լեբուհե օլան Պասպանը” տէյէ պիլիբլէր մի : Վիւֆիւրպազ՝
սէրիսօ՝ խըսըզ՝ գանլը գաթիլ քիմսէլէր՝ Լլաճա “Պա-
պ” տէյէ պիլիբլէր մի : Լլաճըն հէփ վա՛տլէրինէ վէ
հէփ գօրգուլթմալէրինէ քիւլլիյէն պիգայտ օլարագ՝ կիւնաս-
տա եաշայրպ եարամաղլըղն չիրքէֆի իչինէ զարգ օլանլար՝
Լլաճա “Պասպ” տէյէ պիլիբլէր մի : (՝) պու խըսըմլըղը
գանլըմը : (Ն) Լարա տէմէղմի քի , “էյէր պապա իսէմ ,
պէնիմ ի՛ղգէթիմ հա՛նի” . պէն սիղին պապանըզ տէյիլ-
իմ : “Աէրչէք տէրիմ սիղէ քի , սիղի գանլմամ” : “Աիլ
պապանըզ շէյգանտանսընըզ , վէ պապանըզն իլթաս-
լարընր իճրա էտէճէքսինիլ” . “վարըն քէնտի սէշտիյինիլ
ալլաճլարընըզա եալվարըն” :

Պունճիլէյին տուա՛տա սէօյլէտիյիմիլ Օլթ քիմ օլ-
տուղունու միւլճաղա էթտիքտէն սօնկրա , շիմտի պու քա-
րօղուսմուղուն իքինճի մատտէսինէ կիրէլիմ , քի օ՛ իշպու-
աշաղատա զիքր էտէճէյիմիլ տիր :

Իւինճի , կէօքլէրտէ օլան Պասպամըղն իշիտիպ՝ ճէվապ
վէրէ պիլէճէյի տուա՛լէրին նիշանէլէրի :

1. Հիճապ : Իշպու հիճապ լուղէթի իլէ՝ տուա՛ էթտի-
յիմիլ Օլթ օլան Լլաճա Ֆիքիրտէ իքէն , եիւրէքտէ
տույուլան օնուն զաթի շէրիֆինէ թա՛ղիմ իլէ պէրապէր
պիր ա՛ղիմ Գօրգու- տէմէք իսթէրիմ քի , օնուն էլինտէն
պունճէ նիլ՝ մէթլէն ալըպ օնա պօրճուլ՝ վէ քէնտիլէրիմի-
ղին զայի՛ֆ վէ օնա միւլճթաճ օլտուղուսմուղու եիւրէյիմիլ
տույմագտան հասիլ օլուր : “(Ն) օնն ճէլալի սիղի իւրքիլթ-
մէղմի . վէ գօրգուսու իւղէրինիլէ տիւլմէղմի : Հիճա . ԺԴ .
11 : Պիր աստէմտէ եաշ կէչկինլիյի վէ ա՛լիմիլք օլտուղու
ղէման՝ օլ քիմսէյէ հէր քէս տայիմա հիճապ իլէ եաղլաշ-

տըզընը միւլհազա էթտիլիմիղտէ , վէ պիր Փաղիլէթ սահիպի
քիմնէնին հուզուրունտա՝ էտէպտիղ վէ րէզիլ քիմնէլէրին
գօրգու իլէ՝ վէ մուգալիտլէրին ութանմայիլէ տուրտուգ-
լարընը կէօրտիլիլմիլղտէ , վէ պիր րայանըն քէնտի փա-
տիշահը հուզուրունտա՝ պիր շայիրտին քէնտի խօծասը էօ-
նիւնտէ՝ վէ չօգ տէֆա պիր էանա քիմնէնին քէնտի պէօ-
յիլիլ հուզուրունտա նէ պէօյիլէք հիճապ վէ ա՛ղիմ՝ գօր-
գու իլէ պիլէ եագլաշտըզընը նազար էթտիլիմիղտէ , ԼԵ-
լահըն հուզուրունա պիգայտլըգ իլէ սէյիրտէնլէրին քէօր
ճէսարէթի՝ պիղի թա՛ճիւպ իլէ տօլտուրուր : Կնասն՝
քէնտիլիլ իլէ ինսան օլանը ն հուզուրունտա գօրգուսունտան
տիթրէր , վէ քէնտի Լարատարանը հուզուրունտա պիգայտ
վէ վաղիֆէսիղ տուրսո՛ւնմու : Լարատըլմըզ պիր զաթ՝
քէնտիլիլ Լարատըճըսը հուզուրունա գօմագ քիլէս պիլ
շէյ տէյիլ տիր : Եյէր մահֆիճէ տուա՝ էթմէյէ չէքի-
լէճէյիլիլ մահալտէ՝ եախօտ ճէմնա՛թ իլէ տուա՝ եերին-
տէ Կէօքէն պիլ յէլէյէ գափուշահազըմըղ միւլհազասը պի-
ղի գօրգու իլէ տօլտուրույօր իսէ , ճիւմլէ մէլէքլէր օլ հու-
զուրունտա եիլղէրինի էօրթտիլքլէրի՝ Օլաթա գափուշ-
մագ իշիւն նէ՞ գատար ա՛ղիմ՝ հիճապ իլէ եագլաշմալը-
յըզ : Տիւշիւն պիր քէրրէ . նէֆէսիլիլ ավուճունտա՝ վէ
էպէտի հուլիլիլ քէնտի իրատէթիլիստէ դութան Օլաթը
ֆիլքը էյլէ . պիղի եարատան՝ վէ հէմ ճանը հէմ թէնի
ճէհէնէմէ հէլաք էթմէյէ գատիր օլան Օլաթը ֆիլքը էյ-
լէ . “գըպլէ ճանիպիլի պօշ մահալին իղէրինէ կէրէնին”
“տաղարը միղանտա վէ թէփիլէրի թէրաղտա թարթա-
նըն ա՛ղամէթ ու ճէլալինի ֆիլքը էյլէ , օնու քի՛ օնուն
հուզուրունտա եերին ճիւմլէ պէօյիլքլէրի “գուվանըն պիր
տամլասը կիպի տիր , վէ թէրաղտա թօզուն էն ուֆաղը
կիպի սայըլըրար” . օնուն ի՛լմինի՛ կերէքլիլինի՛ ա՛տալէ-
թիլիլ՝ ա՛ղիլիլիլինի՛ օնուն հէր շէյէ գատիր գուտրէթիլիլ
վէ օնուն հիլպէթիլիլ ֆիլքը էյլէ . վէ օնտան օնկրա պիր
գապահաթըլ՝ էօլիւմլիլ սէֆիլ գուրթ գալգըպ տա՝ պու

Բապպ Լլաճը լա սեօյլէշմէք նէ՞ տիր տախի պիր տիւշիւն :

Սագպուլ տուաննն նիշանէլէրինտէն պիրի տախի ,

2 . Լլաճ Էօնիւլիւր տիր : Վէնտի տիւանէլէյի իլէ
քէնտինի տիլէնճիլիք հալինէ տիւշիւրմիւշ պիր ատէմ՝
սատագա տիլէմէք իշիւն գափուճուղու չալտըղը զէման՝ սա-
տագայը իւղէրիմիղտէ հագգը վար կիպի՝ Եախօտ Գալաճ
Էօնիւլիւր Էօնիւլիւր Էօնիւլիւր Էօնիւլիւր Էօնիւլիւր Էօնիւլիւր
Էօնիւլիւր : Հագիգաթ օ՝ չօ շէյլէր սեօյլէյէ պիրի . Լաքին
հէր սեօյլէտիլի՝ քէնտի Էօնիւլիւր Էօնիւլիւր Էօնիւլիւր Էօնիւլիւր
Էօնիւլիւր սեօյլէր օլմալը տըր : ()՝ քէնտինէ իհսան օլու-
նան պիր ի՛նայէթի շիւշիւր օլտուղու իշիւն թահգիր Է-
տէր՝ Եախօտ պիր մաղուր բուհ իլէ սեօյլէր կէօրինէճէք
օլմա , օնուն հալինին միւհթաճ օլտուղու Եարտըմ պիլէ
վէրիլմէյէճէյի՝ վէ հագգը Էօնիւլիւր վէրիլմէյէճէյի Էմրի մու-
գարէր տիր :

Պունճիլէյին՝ «Լլաճ մաղուրլարա գարշը տուրուր .
Լաքին ալագ կէօնիւլիւրէրէ ի՛նայէթ վէրիլի» : Պիլ Լլա-
ճա՝ օնուն պէրէքէթլէրինի ալմագ իշիւն՝ Էօնիւլիւր կի-
պի՝ օնուն զանիմէթինին ֆուգալալալ կիպի՝ Էօնիւլիւր վէ
Գալաճ մախուրլար կիպի վարմալըյը . Լաքին քէնտի
լայըղըղըմըղ իշիւն տինկլէնմէյէ Էօնիւլիւր մէմիլ Էթմէլի տէ-
յիլիլ : Պիլմըմ լայըղըղըմըղ Էօնիւլիւր : Պիլ քէնտի-
միղի հէր պիր ի՛նայէթէ լայըղսըղ էյլէտիլիք : Պիլ ալա-
հանի մէրհամէթէ հէր նէ գատար չօ Գալաճ իսէք տէ ,
օնա Գալաճ տէյիլիլ : Պիլ՝ նիհայէթսիլ պէրէքէթ-
լէրի հէր նէ գատար ճան ու տիլտէն տիլէր իսէք տէ , Եիւ-
րէյիմիլ տույմալը տըր . Էպէտի լա՛նէթլէրտէն զայրի
շէյէ միւսթահագ տէյիլիլ :

Լլաճա՝ «Իշթէ պէն դօփրագ վէ քիւլ իքէն , Բապպ
իլէ սեօյլէշմէյի իւղէրիմէ ալտըմ՝» տէտիրէն նէ՞ իտի :
Լլաճ Էօնիւլիւր իտի : Յակորա՝ «Սէնին մէրհամէթլէրի-
նին էն քիւլիլիւնէ՝ վէ գուլունա կէօսթէրտիլին հէփ կէր-
շէքլիլէ լայըղ տէյիլիլ» , տէտիրէն նէ՞ իտի : Լլաճ Էօ-

չին տէյիլ իտի . օնուն պիր զէր իգլիկալը յասլանը վարը-
տը , վէ պունուն իչին օնուն սը րոգը վարըտը . օնուն ճան
ու տիլի պիլ քիւլլէյէն պու մասլահաթըն իճրասլան ևա-
փըլըլը իտի , վէ օնուն իչին օնտա կէրէքտէն իւլլէ-
փոքըլ վարըտը :

Պիր ասէմ՝ տուա՛տա գուլանտըղը սէօղէր փէք էյի վէ
փէք մինասիպ օլա պիլըրէր : Ապրին էյեր օ՛ սէօյլէտիլի-
նին յանասընը եիւրէքտէն տույմապա , էյեր օնուն տուա՛-
սը Ֆիլիքիէ սագընըլըլ՝ եախօտ տուա՛լէրտէ սէօյլէն-
մէյէ արիւլ օլո՛ւ սէօղէրտէն ի՛ պարէթ իսէ , էյեր օ՛ տուա՛-
տա տիլէտիլի շէյին քէնտինէ ի՛ճսան օլո՛ւ յանաճաղընը եախօտ
օլո՛ւ յանաճաղընը տալա Գայր Էլ-Մեյլէրէ՛ր՝ կինտէն կինէ պիր
գազըմ սէօղէր սէօյլէմէյէ քէնտինէ ատէթ էթմիշ իսէ ,
եախօտ էյեր օ՛ Սուրը () գոստինտուն Վրիստոնեայ օլ-
մազտան էվլէլ էթտիլի կիպի՛ տուա՛ էտէր իքէն՝ տուասը
Գայր-Օլո՛ւ տէյիլ կիլիճէ գորգայօր իսէ , պէօյլէ
տուա՛ Մըլահըն հուզըրունտա իքրահիլէլ-Գէն ղսյրի նէ՞
տիր : Աէ պու ճիւմլէ իլէ՛ էյիվհ , չօգ քիմսէլէր Մըլահ
օնլարա՛ տըտօ ի՛ օնիլլէլ-Գէն վէրսին տէյիլ տուա՛ էտիպ՝ ալ-
չագ կէօնիլլիլ օլմաղա վէսիլ օլան շէյլէրտէն՝ վէ ալչագ
կէօնիլլիլ իւլլիլ Խարթա իլլիլ-Գէն պիլէ նէֆրէթ էթմէլ-
լէ՞րմի : Չօգ քիմսէլէր՝ «Վասիլալըն իլլիլ» տէյիլ
տուա՛ էտէր իքէն , պու փատիշահըղըն իլլիլ վարասընս
պիլ Եարթըլ Էրէրէր րէյիլ- գորգմաղըրմը : Ախօտ սա-
յիլըրի՛ տիւնեայէ էօլմիլ օլալէր տէյիլ տուա՛ էտիպ
տիլըրինի շէօքմէքտէն գալգարըրը կիպի՛ Մըլահ օն-
լարը էթմէյէ Գայրիլ Էլ-Մեյլէր տէյիլ եալվարտըրընը՝ քէն-
տիլէրի իլլիլ-Մեյլէր նիլէթ էթմէլլէրմի : Աէ՛ գատար չօգ
քիմսէլէր պուլունուր քի , քիլիսէտէ քէնտի վիճիլտէլ-
րինի սահիհ ի՛ պատէթ էտէնլէրին շէքլինէ գօրլար , վէ է-
յերչի օրատա հէփ սէօյլէնիլէնտէն սալլէ պիր գաչ եարը
պուչուգ սէօղէրտէն ղիյատէ իշիթմիշ տէյիլլէր իսէ տէ ,
եինէ պունու րոտ՝ իլլիլ Էլ-Մեյլէր Էրէրէր , վէ տուա՛

էթ միշտ աւելի : Լաքին Ալաշըն նաղարընտա վիճիւտին տուրուչու՝ եախօտ տուտապարըն օյնամասը՝ եա էլէրին վէ կէօղէրին հիլէթի հիշ սայըլըր : Վապուլ օլունան՝ հէրաբէլէ իլէ վէ էիլէրէսէն սունուլան տուա՝ տըր : Ալաշըն վա՛տլէրի՛ սըրֆ իլէ վէ էիլէրէսէն վա՛ իլէ սունուլան տուա՝ իշիւն վա՛տ օլունմուշար : Վապուլ օլուպ ճէվապ վէրիլէճէք օլան տուա՝ կէճէ եարըսընտա էքմէք իսթէմէյէ ասօթունա կիտէն քիմէնին՝ հագգընը հագգէթմէք իշիւն նահագ գատըյա վարան գարընըն թա՛ծիզլիյի իլէ տիլէյէնին տուա՛սը տըր :

4. Տուա՛ մագպուլ օլմագ իշիւն՝ Վըլիսուսուսն ապընպաս սունուլմալ տըր :

Ինսան՝ սունուլ գալսայըտը պիլէ, օնուն հալի ինսանճէ նաղար օլունտուղու թագտիրտէ՝ միանճըսըլ Ալաշա եաղլաշմագ իշիւն փէք ալապ կէօրիւնիւր : Իմտի օ՝ քէնտիինին տիւշմէսի իլէ կիւնահա վէ էօլիւմէ զարգ օլտուգտան սօնկրա՝ պու պապտէ նէ՞ էտէ պիլիւր : Ելէր մէլէքլէր՝ օլ գուվիլէթտէ ա՛լա օլան րուշլար Ալաշըղըն հուղուրունա եաղլաշտըղլարը զէման «քէնտի եիւղէրինի էօրթէրլէր» իսէ, Ալաշըղըն ճէլալի Ալաշըն ()ղընուն ինսան օլմասը իլէ պիլէ էնիւլ օլսայըտը, շիւպհէսիղ պիլիմ հալիմիղ փէք Ֆէնա օլուրուտու : ()նուն Ալաշ օլմասը հասէպի իլէ՛ վէ պիլիմ գապտէլիւմէ պլմասը իլէ՛ Ալաշ իլէ ինսանլարըն պէյնիտէ պիլի Սիանճի օլմաղա քիֆայէթ էտէր՝ կէրէք Ալաշա վէ կէրէք ինսանա՝ եաղընըղը վար . եանի Սիանճը օլմագ իշիւն՝ ինսան կիպի պիլիմ ալապ հալիլիլէ փէք միւնասիպ տիր . վէ Ալաշըն ()ղու կիպի՛ Ալաշըն հուղուրունա չըգմաղա քէմալի մէրթէպէ լայըգ տըր : Ապրապըլը օլան մախլուգ իլէ Ապրապընըն արասընտա րուպար օլմաղա . ալարարընտա օլան Ֆարգ՝ նիհայէթսիղ տիր . վէ կիւնահ տալի հաղէյնիլիլէ պիլի պիլիլ շուտուր ալմըլ տըր : Իմտի Ալաշ իլէ ճիւմլէ մուամլէլէլէրիլիլ իշիւն՝

Խեղաս Երեմիայի միջանձրընես միսճամբը : Ալ-
 լաճանի իլէ ինսանի դապիաթլէրին օլ աճայըպ պիր-
 լէշմէսի՝ Ալլաճ իլէ ինսանըն պէյնինատէ կիւնաճըն աչ-
 տըղը օլ մէյտանը Գալլուրուր կիպի տիր . վէ պուն-
 ճիլէյին՝ ուղագտա օլանլար՝ պիրի պիրինէ եազըն կէ-
 լէ պիլիլիլէր :

Երբ Աբխաղըմ՝ պապասը Ղաւիթին եիւզինիւ
 կէօրմէյէ գօրգտուղու զէման՝ Յուարը քէնտիսի իչին
 շէֆաս՝ թէ թմէյէ տա՝ վէթ էթտի իսէ , էյէ : Ղաւիթ
 Սաուղուն Տուղուրունա կէլմէյէ ճէսարէթ էտէ՝ մէտիյի
 վագըթ՝ Յօնաթանը քէնտիսի իչին միանձրըգ էթմէյէ
 եալլարտը իսէ , վէ էյէր ԱյէՏօվա՝ մաճէրին պիլթին
 Տիպէթլէրի իլէ կգրաֆընտա օլարագ՝ Սինա տաղընըն
 թէփէսինէ էնտիյի զէման՝ խալգ ա՛ղիմ՝ գօրգու իլէ
 Սնվսէսէ՝ “ Պիղիմ իլէ սէյլէ , վէ պիղ տինկլէյէ-
 լիմ . լաքին պիղիմ իլէ Ալլաճ սէյլէմէսին , օլմայա քի
 էօլլիլիմ ” տէտի իսէ , պէս պէլի տիր քի , կիւնաճքեսար-
 լարըն ՄԵՂ ԵԼԼԵ՛ իլէ պիր մասլաճաթլարը օլտուղու
 վագըթ՝ պիր Տիպանձր Միսճամբ տըրլար : Օնլար
 քէնտի լայըգսըղըգլարընը տույմալը տըրլար : Օնլար
 էյի պիլմիշ վէ անկլամըշ օլմալը տըրլար քի , Ալլաճ
 Տագգ իւզըն օնլարըն եախօտ սայիր հիլ պիլ Տիպը-
 խաղըր իչին էն քիւչիւք ինայէթի պիլէ իճսան էտէմէղ ,
 լաքին Վրէստուրն խաղըր իչին նիճայէթսիլ պէրէքէթ-
 լէր իճսան էտէ պիլիլի : Օնլար տույմալըտըրլար քի ,
 օնլարըն տուա՛լէրի քէնտի զաթլարընտա Ալլաճա մէք-
 րուճ տուր , վէ Փէտէրին ինտինտէ պիր շէյէ եարար
 սայըլըրարբաս՝ եալընըղ Վրէստուրն վասիդասը իլէ
 տիր , վէ օնլարըն տուա՛լէրի իլէ պէրապէր սունուլան
 պուրուր՝ օնուն լայըղըգլարը տըր , քի օնլարը Ալլաճա
 մագպուլ՝ պիր խօշ գօգուլու րայիճա էտէր :

Իճամի իլաճիտէն պիլխապէր օլան փուլթիէրէսթիէր՝
 Ալլաճ իլէ քէնտի մապէյնլէրինտէ պիր միանձընըն իգ-

Թիզալը օլտուղունու ելւրէքլէրի տույմաղըլա , պունու
 էթմէյէ քէնտիլէրին էօլմիւշ ալտարսնը վէ խարմարս-
 նը թային էթտիլէր : Պիր շինտիսթանըյա սօր քի ,
 նիշին Լէհօվաննն եերինէ՝ փութլարա ի՛ պատէթ էտէ-
 յօր . վէ օ սանա ճէվապ վէրէճէք քի , “Պէն ա՛ղիմ՝
 Մլահա նա՛նըլ ի՛ պատէթ էտէպիլիլիմ՝ . պիր պարսիլ իլէ
 պէնի կէօրիւշտիւրմէյէ պիր տօսթում օլմալը տըր , գա՛ն-
 տէ դալըր քի՛ տօսթուզ՝ Մլահ իլէ կէօրիւշէ պիլէ-
 յիմ : Վեա՛շքի օնլար՝ “Մլահ իլէ ինսանն պէ յին-
 տէ եալընը Սիանճը օլան ստէմ Տիսուս Վրիստօսու”
 պիլէլէրիտի : Վեա՛շքի օնլար՝ ալթուն պուխուրտանը
 դութանը՝ վէ բայիհալար իլէ տօլու . ալթուն քեստէլէր
 օլ սունան Օլթր պիլէլէրիտի , օղէման օնլար՝ թէլէֆ
 օլմագ գօրգաւտունտան՝ չօղ միանճըլար իճատ էթմէզլէրի-
 տի :

Ինսանն Մլահտան եատ օլմասընտան պէրու՝ Վէտէ-
 րէ եագլաշմանն եալընըր Եօլու՝ Տիսուս Վրիստօս օլ-
 մուշ տուր : Վէտէր օնտ փինկէր : Սէ սոյլը պիր
 Եօլտա եագլաշմաղա հէր քիմ ճէսարէթ էտէրսէ , կէօ-
 յին գափուսունտա սէօղիւ փինկէնմէյէճէք տիր : Խե-
 լաս Լշտիճիմիզ տէմիշտիր քի , “Լշէր պէնի՛ սարսոս
 պիր շէյ տիլէրսէնիլ , օնու էտէճէյիմ” : “Պապատան՝
 պէնի՛ սարսոս հէր նէ տիլէրսէնիլ , օ սիղէ օնու վէրէճէք
 տիր” : “Պապատան պէնի՛ սարսոս հէր նէ տիլէրսէնիլ ,
 օնտ պէն էտէճէյիմ . թագիմ Պապա՝ ()ղուտա ի՛ գ-
 զէթլէնսին” :

5 . Լճամը՝ մագպուլ տուա՛նըն նիշանէլէրինտէն զիքր
 էտէճէյիմիլ ի՛մն տըր :

Տուա՛տա ի՛մն տէմէմ իլէ՝ ելւրէյին օլ հալնի անկ-
 լաթմագ իսթէրիմ քի , պիղի Մլահա վարմաղա գատիր
 էտէճէք , լաքին տէյիլ պիղէ էն քիւշիք ինայէթի փէք
 նատիր էտէն՝ վէ էտէճէք օլտա պիլէ օնու սոյնա զայէթ-
 լէ չէքինէրէք էտէն՝ պիղի սէվմէզ պիր Գօնըյա վար-

տըղըմըղ կիպի , իլլա պիղի սեվէն պիր միւրիւվլէթլի պապայա վարտըղմըղ կիպի , քի օ՝ էվլատարընա էյի շէյէր վէրմէյէ սէօյլէնմէսի եա ազըլա սըղմասը միւմ քինսիւղ պիր դարղ իլէ հազըր տըր : Այիւրէյին պէօյլէ պիր հալինի անկլաթմագ իսթէրիմ քի , օ պիղի՝ Եւլլահըն գուվլէթինէ՝ էյի յինէ ի՛լինէ վէ միւրիւվլէթ ինէ սինօրսուղ իթիմատ գօմաղա գատիր էտէճէք , քի տուա՛տա արղ օլունան մատտէյի հիչ պիր գավլ էթմէղտէն պիւթիւն պիւթիւնէ օնա թէվէքքիւլ էթմէյէ քի էն սէվկիւլիւ իւմիտլէրիմիղի վէ էն արղուլու իսթէքլէրիմիղի օնուն էլլէրինէ թէսլիմ էթմէյէ՝ վէ ճան ուտիլտէն “Տէյիլ Կէնի՛ իրատէթիմ՝ իլլա Կէնի՛ իրատէթին օլուն” տէմէյէ պիղի գատիր էտէճէք տիր :

Ելլահ “էօղվէրիչ Կիւ Քի , “Տիլէյէն ալըր” : Ապին “օ՝ հիչ պիր իշքիլ էթմէյէրէք իման իլէ տիլէսին” : Ելլահ քէնտի էթիւլէնի քէֆալէթէ վէրմիչ տիր , քի “պիղ տուա՛տա ինանսուգ հէր նէ տիլէրսէք ալաճաղըղ : Ինճաղ պիղիմ՝ տուա՛լարըմըղ՝ օնուն վա՛տլէրինէ մուվաֆըր օլմալը տըր : () Կուլուգ տէյիւ վա՛տ էթտիլինի էլպէթթէ վէրէճէք տիր : () պա՛ղը շարրուր իլէ վա՛տ էթտիլի շէյի՛ շարղլար իճրա օլունատուղու թագտիրտէ օնու վէրէճէք տիր : Տուա՛տա՛ սալթ միւհթաճըղըմըղ տէյիլ՝ իլլա Ելլահըն վէրիլի “էօղլէ՛ օնուն վա՛տլէրի վէ օնուն կէրլէրիլի տալի զկըր էթմէլի յիղ :

Պագիր քէօր Բարաթիմէօս՝ Գուրթարըճընըն հագգընա իշիթտիլի շէյէրտէն՝ քէնտի մաղլուպունա պիր ճէվապ մէմիւլ էտէրիտի , վէ էյէր էնճամը օնու էլէ կէթիւրէմէյէճէք օլսսյըտը , սօգաղըն պիր դարաֆընա օթուրուպ՝ աղլամագտան զայրի պիր շէյ էտէճէք տէյիլիտի : Պիղ տալի հէման օ Յիսուսա բուհանի ինայէթլէր իշին վարտըղմըղ զէման , հէման պու իմանա մալէք օլմալըյըղ : () նա՛ Չաթընըն քէմալիյէթլէրինէ թէքմիլէն գանմըշ օլարագ վարմալըյըղ , օնա էթտիլիմիղ հէփ իթիմատէ

խօր կէօրմէ յէճէ յինէ քէմալի մէրթէպէ իւմիտ էտէրէք
եագլաշմալը յը :

Ե՛ Վարիստոնեայ գարընտաշարըմ՝, տուա՛ իշիտէն
Մլաճա եագլաշմագ ի՛նայէթի սիղէ ի՛հսան օլունմուշ
տուր : Սիղ իլէրիյէ տէ կիթսէնիզ՝ կէրիյէ տէ կիթ-
սէնիզ , սաղա տա վարսանըզ՝ սօլա տա վարսանըզ , պիր
գարանըզ մաղարայա տա հապս օլանըզ , եէրին էն իս-
սիղ մահալէրինէ տէ սիւրիւսէնիզ , սիղ եինէ Մլաճը-
նըզն հուզուրունտա օլաճագսընըզ , սիղ եինէ “տուր-
մայարագ տուա՛ էտէ պիլիրսինիզ” , եինէ հիճապ իլէ՛ ալ-
չագ կէօնիւլիւք իլէ՛ խիւլիւսի փագ իլէ վէ իման իլէ տուա՛
էտէ պիլիրսինիզ . “հէր վագըթտա հէր տուա՛ վէ նիյազ
իլէ տուա էյլէյէ” պիլիրսինիզ : Իմտի սիղին ա՛ղմ Մի-
անճը վէ Շ էֆաա՛թճընըզն ատընտա վարըն , վէ “տիլէյին
վէ ալաճագսընըզ , շէօյլէ քի՛ սէվինճինիզ թէքմիլ օլուն” :

Վեթիճէ՛ Էլեմ : Ե՛ Վարընտաշարըմ՝ սիղտէ՛ թա-
րիֆ էթտիյիմիզ մինվալ իւզրէ Կոոա՛՛ Էլեմիլէրէք է՛օմիր
կէչիրէն վարմը : Ե՛օյլէ պիր քիմսէ վար իսէ , օնուն իշպու-
հարաքէթինի սէօզլէրէ թէպտիլ էսինճէ , պո՛ւ տէմէք օ-
լույօր . “Պէննէ՛ իգրուր Էրեճէք իննուրըմ՝ Էօգ , հոմ Կոո-
նա ղէ լէլէլէրէք Էրեճէք ի՛նայէլէլէրին Էօգ Կոոուր . Մլանա
հիշ պիր վէճիլէ պօրճուր Կիլիլէն , վէ օնա իննիւմըմ՝ Էօգ Կոոուր .
օնուն Կոոուր վէ Ֆոմ իլէմա մալա գարըշարըզն իսլէմմէ՛” :

Ե՛ կէօյիւն հալասընը նէֆէսլէյէնլէր վէ կէօլէրինիզ
կիւնիւն ըշըզնա աչըպ գափայանլար , սիղին արանըզտա
ի՛պատէթսիզ է՛օմիր կէչիրէն պուլունըմմու : Ե՛յվահ .
խագընըզա կէթիրին քի՛ պու իհմալըզնըզ իչիւն հիշ
պիր էօ՛ղիւրիւնիզ Էօգտուր : Սիղ քէնտինիզն՝ էպէտի
միւսիպէթէ սալարսընըզ : Սիղ պիլիւթիւն է՛օմիրիւնիզտէ
քէնտինիզ իչիւն եախօտ սայրիլէրի իչիւն հիշ պիր քէրրէ
պիր տուա՛ սո՛ւնմատընըզմը քի , Մլաճ օնու իշիթսին ,
վէ օնա ճէվա՛պ վէրսին : Պապա անա օլանլար՝ Ֆիքրէրինէ
օնու կէթիրսինլէր քի , քէնտի Ֆամիլեալարընա պէլքի .

“Վ՛յ , կէլին ի՛ պատէթ էտիպ եէրէ գափանալըմ՝ , լա-
րատըճըմըզ Ռապպըն հուզուրունտա տիղ չէօքէլիմ” աս-
լա հիչ տէնմիշ տէյիլ տիր . վէ պէլքի Մլաճըն քէնտի
ինայէթի իլէ օնլարա վէրտիյի էվլատէրի՝ ըուհլարընըն՝
Պապասընա վէ Հիսուսուն մէրհամէթլէրինէ ասլա սըփա-
րըշ էթտիքլէրի եօգ տուր : Պունու էյիճէ միւհճազա էթ-
սինլէր , վէ տիննետաէ Մլաճսըզ եաշամանըն նէթիճէ-
լէրինտէն գօրգտունլար :

Վ՛յ գարընտաշարըմ՝ , Մլաճ՝ էվլատլարընը ճանտան սէ-
վէն պիր միւրիւվլէթլի պապա կիպի սիզին ճիւմլէնիզի ին-
պի հուզուրունա վարմաղա վէ օնուն պէրէքէթլէրինի ալ-
մաղա տա՛ վէթ էտէյօր : () սիզի տա՛ վէթ էտէյօր , քի կէճէ
օլտուն կինտիւզ օլտուն՝ օնան հուզուրունա վարասընըզ ,
քի օնուն իլէ տայիմ՝ վէ սըզը իւլֆէթ ու իլհագլըղընըզ
օլտուն , քի օնուն հուզուրունա ճանընըղըն հէփ արզուլա-
րընը վէ պիւթիւն հալինի աշասընըզ , վէ օնա հէփ գօր-
գուլարընըզը իֆատէ էյլէյէսինիզ , վէ օնուն մէրհամէթ-
քեանի հուզուրու էօնիւնէ հէփ տէրտ ու գասավէթլէրի-
նիզի տէօքէսինիզ : Վ՛ է օ՝ սիզի պիր միւրիւվլէթլի Պա-
պանըն քէրէմի իլէ սալթ հոմլէ՛լէ էթմէյօր , իլլա Մլաճըն
հէփ իշխանութիւնու իլէ սիզէ է՛յ տախի էտէյօր : Վ՛յէր
Մլաճ պու ի՛նայէթի հէր ինէ իհասն էտիպ տէ՛ օնու սալթ
“իպլէն մէն՝ էթսէյիտի , օ զէման Մլաճըն պու էթտիյինէ
նէ՞ տէրէճէ շէտայէլէ՛ էտէրիտինիզ : Իմտի սիզէ նիյազ օ-
լունուր քի , Մլաճըն՝ քէնտի մէրհամէթի իլէ սիզտէն մէն՝
էթմէտիյի պիր ի՛նայէթի՝ սիղ ինպի ինպիլէն մէն՝
էթմէն :

Վ՛յ պէնիմ՝ գարընտաշարըմ՝ , սիզտէ՛ է՛ օմրիւնիւն կին-
լէրինի ի՛ պատէթսիզ կէչիքէն պուլունս՛ւրմու : Սիզ պո-
լէն վէ էտըն իպատէթսիզ է՛ օմիւր սիւրէպիլիւրսինիզ ,
լաքին հոյնիմ էօյլէ է՛ օմիւր սիւրէմէզս ինիզ . վէ օլա պիլէր
քի , կէօմրիւքճիւնիւն “Վա՛ Մլաճ՝ պէն կինաճքեարա մէր-
համէթ էյլէ՛” տէրէք սունտուղու տուա՛յը սունասընըզ :

հէ՛մ պո՛ւ տա՛ օլո՛ւ ունի՛ր քի՛, օլ զէ՛նկինին՝ տիլինի սէրինէթ-
մէք իչինն պիր տամլա սու տիլէյերէք սունտուղու տուա՛յր՝
օլ Փայիտասը՛ղ տուա՛յր սունասընըղ :

Ա՛յ ագըթ կէլիյօր քի՛, դո՛ւ ունի՛ր օլո՛ւնսու ունի՛ր դարդու խի-
լէսի փոք իլէ հէփինիղ տուա՛ կո՛ւնձէսնիկ . վէ քեանքի
դո՛ւ տիւնեատէ օլսուն : Ա՛յլա՛հ քերէ՛մ ու ի՛նայէթ էթսին
քի պո՛ւ տիւնեատէ օլսուն : Ա՛յ իմտի ճան ճէսէտտէ օլուպ
է՛օմիր էլտէ իքէն , ա՛յ վ Ֆ էտիճի մէրճամէթ պուլունուր
իքէն , Ա՛յլա՛հը Վրիստոսուն վասիդասը իլէ տուա՛տա ա-
րայալըմ՝ վէ էպէտի սաա՛տէթէ էրէլիմ . Ա՛յին :

ԺԲ ՔԱՐՈԶ

ՄԼԼԵՆԵ ՏԷՕՆԹԷՆԵՒՆ ԵՒ ՕԼՊԵՅԸ

ԻԻՕԼԻՐԻՆԵՆԷ

“Արշէր տերիմ սիդէ, էյէր Գէնիւոյ չօճուգլար կիպի օլմապօսանը, կէօբլէրին փատիլաճըղընա սսլա կիրմէյէճէքսինիզ” : Մատթ . ԺԷ . 3 :

Ղիւմլէ առէմլէր՝ խէլաս պուլմաղա արղու վէ իւմիտ է-տէրլէր : Ընսան գըսմը՝ սիւրտիքլէ ՚ի է՛օմիւր հէր նէ գատար եարամազ օլսա, վէ օնլար Մլաճըն թէնպիհլէրինտէն հէր նէ գատար ուղաղա սափմըչ օլսալար տա, ումարլար քի Մլաճ ա՛գըպէթ օնլարը կէօյէ կիրմէյէ միւստա՛տէ էտէճէք տիր : Եյէրչի օնլար ճէննէթին ա՛ղիղ վէ միւպարէք հալի իչին վէ օնուն խըղմէթինէ եարար օլմագ իչին պիւթիւն պիւթիւնէ հաղըրլանմամըչար իտէ աէ, հէր պիրի քէնտի-նի գանտըրմաղա շալըչըր քի պիր եօլտա եա պիր վէճհլիլէ՛քի օնու քէնտիլէրի տէ թա՛րիֆ էտէմէղլէր, ճէհէննէմին աղապլարընտան աղատ գալաճագլար : Մլաճըն տօսթ-լուղունտան էպէտէն մաճըում գալմագ միւլճաղասընը՝ ա՛գըլարը պիլէ թէհամիւլ էտէմէզ :

Եչպու բնարանըմըղըն սէօղլէրինտէ՛ Եֆէնտիմըլ՝ խէ-ասէ մուգլաղա իգթիլալը պիր շարդ թարիֆ էտէյօր : Մ՛գըպէթ գապուլ օրունմագ իչին իգթիլալը նէ օլտու-ղունու վէ նէ օլմատըղընը էլպէթթէ օ էյի պիլիլ : ()՝ փէք աչքդ սէօղլէր իլէ վէ դարգի մուգլաղ իլէ թագրիլը էյ-

լէտի քի, էյէր Խեօնիւնէս, խելաս պուլամաղղ : Խամի
Խեօնիւնէս նէ տէմէք օլտուղունու տօղրու անկլամասը՝ զա-
յէթ էլղէմ պիր մատտէ տիր : Պիղ՝ էյէր Խեօնիւնէս, գա-
պուլ օլունմաղա հէր նէգատար շիտտէթ իլէ արգու՝ վէ
հէր նէ գատար չօգ իւմիտ էյլէսէք, վէ պիւթիւն անլէմ
հէր նէ գատար պիղի ճէննէթին Եօլունտա զանն էթսէլէր,
նիհայէթի՝ խելասէ օլան հէփ իւմիտլէրիմիղ պօշա չըգա-
ճաղընա հիչ պիր շիւպհէ Եօգ տուր : Պունտան պէջլէ՝
տէրէճէսիղ իգթիղալը տըրքի, պիղ՝ օնուն թանլին էյլէ-
տիլի շարղլարա մուվաֆըգ անլէ էտէլիմ, քի օնլարըն պի-
րի՝ Խեօնիւնէս տիր : Քրիստոնեայ տէնիլէնլէրտէն փէք չօգ
քիմսէլէր՝ Խեօնիւնէս օլտուղլարը իչիւն զայ՝ օլտուլար,
վէ շիւպհէսիղ՝ պու մինվալ իւղրէ փէք չօգ քիմսէլէր աա-
հա հէլար օլաճաղլար :

Պու էճիլտէն՝ տինկլէյէնլէրիմի՝ իշ պու մատտէնին պիր
տիղգաթլը վէ խիւլիւսանէ միւլհաղայէ արընմասընա տա՝
վէթ էտէրիմ : Օնու հաֆիֆճէ կէչմէն : Պուրատա սու-
նուլաճագ օլան հէր պիր Ֆիքրի՝ լայըղը իւղրէ գարթըն :
Ճիւմլէսինի Լլաճըն Վէլամը իլէ բուպար էյլէյին, վէ
էյէր պուրատա պէյան օլունաճագ օլան շէյլէր՝ օնուն էյ-
րէթտիլինէ մոլթապըպ խէլէր, խիւլիւսի փաք իլէ օնլարը
գապուլ էտիպ՝ Եիւրէյինիղէ գօյուն, վէ օնլար՝ անլէ ու
հարաքէթինիղէ՝ լայըղը օլան վէճհիլէ թէսիր էթսինլէր :

Իշ պու մատտէ իւղէրինէ սէյլէտիլիմիղտէ, Լլաճա
Խեօնիւնէն նէ օլտուղըն՝ վէ իգթիլալը օլտուղըն՝ խուսուսուն-
տա իքի Վարողտա սէյլէյէճէյիղ, վէ իշպու իլք Վա-
րողտա՝

Օնուն նէ՝ օլտուղընն՝ պէյան էտէճէյիղ, վէ պունու
տահա էյի էտէ պիլմէք իչիւն, պու պապտէ, ան՝ Տեօնիւնէս
նէ՝ Խեյիլէ Խեյիլնէ, վէ ի՝ Տեօնիւնէս սահիլան նէ՝ օլտուղըն-
նէ կէօսթէրէճէյիղ :

ան . Տէօնմէք նէ՝ Խեյիլտէր :

1 . Ստէճէ պիլ Վարողտան իգթիլալ կէլէս՝ Խեօնիւնէս

տէյիլ տիր : Լչէր սատեճէ Վրիստոնեայ տինինի իգրար էթմէք քիֆայէթ էթսէ իտի , օլ զէման Վրիստոնեայ անկրանլարըն ճիւմէսի խէլաս պուլուրուտու : Լաքին Լչ-
 ֆէնտիմիզ տէյօր քի , “Պանա հէր եւ՛ Րապպ եւ՛ Րապպ տէյէն՝ կէօքլէրին փատիշահլըղընա կիրեճէք տէյիլտիր”
 (Սաքլէ . է . 21) . եւ՛նի՛ հէր քէնտինէ Վրիստոնեայ ատընը վէրէն՝ գուրթուլաճագ տէյիլտիր : Սէ Վրիստո-
 նեայլըգ իգրար էտէն պունուն կիպի չօգ քիմսէլէր իչին տէրքի , “()նլարա իգրար էտէճէյիմ քի , Սիղի ալա պիլ-
 մէտիմ . պէնտէն ուղա՛գ օլուն , էյ պինամուսլուղու իչէյէն-
 լէր” : Սաքլէ . է . 23 : Վրիստոնեայ տէնիլէնլէրին փէք չօղունուն ա՛մէլ ու հարաքէթի հէր պիր շիւպհէտէն տիշա-
 րը՝ իսպաթ էտէր քի , օնլար թէվպէ էթմէտիքճէ , գուր-
 թուլաճագ տէյիլլէր տիր . զիրա օնլար՝ քէնտիլէրինի Վրիստոսուն շայրալէրի չաղըրըր իքէն , հիչ պիր սա-
 հիհ Վրիստոնեանըն իչէմէտլիյի կինահլար իլէ՛ եւ՛նի եալանճըլըգ՝ մասլահաթլարընտա խալըր ալտաթմագ վէ
 հիլէքեարլըգ՝ դամն՝քեարլըգ վէ տիւնեալիլլէք՝ վէ պունլար կիպի տիւրիւ կինահլար իլէ թէօհմէթլի օլարագ , Վրիս-
 տոսուն թէնպիհլէրինտէն փէք չօղունա ա՛սի օլուրլար : Պօղոս Լ՛ապեալ՝ ա՛ Վորնթ . դ . 20 տէր քի , Վրիստո-
 նեայլըգ սէօղ իլէ տէյիլ՝ իլա գուլվէթ իլէ տիր . եւ՛նի օ-
 նու սալթ լիսան իլէ իգրար էթմէյէ քիֆայէթ էթմէղ . սնճագ սիրտիւլիւմիւղ էօմիւր իլէ տախի օնուն գուլ-
 վէթինի կէօսթէրմէլիլիլ : Սէ ք Տիմ . դ . 5 տէ տախի՛
 էօյլէ առէմլէր զէքր օլունույօր քի , “()նլարտա տինտարլը-
 զըն սուրէթի օլաճագ , աճմա օնուն գուլվէթինի ինքեար էտէճէքլէր” . եւ՛նի օնլար տինտարլըգ իգրար էտիպ՝ տի-
 նին տիշարըքի այինլէրինին չօղունու իճրա էտէրլէր , լա-
 քին օնուն գուլվէթինի եիւրէքլէրինտէ տույմաղլար , վէ պունտան էթիւրիւ սահիհ Վրիստոնեայլըգտան չըվլագ
 տըրլար : Սարգիս Վրիլսէսինտէ՛ իգրարլարը մուճէպինճէ
 Վրիստոնեայ տէնիլէն չօգ քիմսէլէր վարըտը վէ օնլա-

ըն՛ն եաշար տէյիւ պիր աալարը վարըտը . լաքին՛ պու ճիւմ-
 լէ իլէ՛ օնլարտա Վրիստոնեայըղըն սալթ աաղնտան զայրի
 պիր շէյ պուլունմաաըղը իչիւն , Վրիստոս օնլարը թէքաիր
 էյլէտի : ()այո . 7 . 1—6 օգու : Վրիստոնեայ իսմինի
 վէ իդարընը իւղէրիմիղէ ալմագ չօգ գօլայ պիր շէյ տիր .
 լաքին՛ պիր տինտար է՛օմիւր սիւրմէք՛ պունտան փէք Փարդ-
 լը պիր շէյ տիր : Լ՛յնի պունուն կիպի՛ պիր աաղմ՛ տախի
 քէնտինի սանա տօսթ տէյի անկլաթմաղա իսթէյէ պիլըր ,
 օնուն եիւրէյի իսէ սանա գարչը կիղլի տիւշմէնլէքտէն տօ-
 լու օլա պիլըր : Լաքին աաղմէք՛ սաաէ պիր տօսթլուգ իդ-
 րարընը՛ սաճիճ տօսթլուգ եէրինէ գապուլ էթմէտիքէրի
 միսիլըո՛ Լլաճ տախի օնա էթտիլիմիղ սաաէ պիր մուճա-
 պէթ իդրարըմը՛ եիւրէյիմիղ սաճիճ մուճապպէթմտէն
 պօշօլտուգճէ՛ տաճա զիյատէ գապուլ էտէճէք տէյիլ տիր :

2 . Սալէ մկրտուլիւն՛ Լլաճըն հաբուպ էլիպիլի տէօնմէք
 տէյիլ տիր : Պունու պէօյլէ սէօյլէտիլիմիղտէ՛ մկրտուլիւն
 ճազգընա խօրլուգ իլէ սէօյլէմիշ օլմագտան փէք ուղաղըղ :
 Մկրտուլիւն Լլաճտան թայի՛ն օլունմուշ պիր պյին տիր ,
 վէ միւնասիպ քիմնէէրէ միւնասիպ պիր դարղ իլէ իճրա
 օլունմալը տըր : Լաքին անկլաթմաղա մէրասըմըգ պու տուր
 քի , պիր աաղմ՛ սալթ մկրտել օլմաաը իլէ , օ՛տէօնմիշ
 օլմայօր : Վ է պու՛ պինլէրճէ պին մկրտել օլմուշարըն ա՛-
 զիլլէքտէն չրփլագ օլմալէրինաէն աշիքետար տըր : ()նլա-
 րըն մկրտել օլմաաը՛ քէնտիլէրինի տաճա էյի աաղմէր
 էթմէտի : ()նլար՛ մկրտել օլմուշար իսէ տէ , մկրտուլիւ-
 նու ալմամըշար գատար տիւնեալի՛ վէ եարօմաղլըղա մա-
 յիլ տիրլէր , վէ Փիլ վազի՛ օնլար գատար կիւնաճ իշէրլէր :

Պիլիլիւճիւ Սիմոն՛ ճադիդաթ մկրտել օլմուշուտու , ան-
 ճագ օ՛ երինէ՛ «էօա աճըլըղընտա փէ նաճաղըղըն պաղընտա՛»
 գալմըլըտըր : Վարճ . 7 . 13—23 : Լնանիաս վէ Սափիրա
 մկրտել օլմուշարըտը . լաքին օնլար Լ՛ղիղ Մուճա գար-
 շը եալան սէօյլէմէք գապաճաթընը իշէտիլէր , վէ կիւ-
 նաճարը իշիւն ափանսըղ վուրուլուպ էօլտիլէր : Վարճ .

Ե . 1—11 : Յովհաննէս Մուսքեալ տէր քի , “(Յնար պիղտէն չըդարւար , լաքին օնլար պիղտէն տէյիլէրիտի” : ին Յովհ . ք . 19 : Լյալէթթէ պունլարըն հէփիսի մկրտեղ օլմուշարըտը . զիրա օ զէման՝ հիչ պիր մկրտեղ օլմամըշ քիմսէ Լգկեղեցիյէ դապուլ օլունմաղըտը . (Նճագ օնլարըն իւզէրինէ էյէրչի Սուրբ Լքրորդութիւնուն ատը օգունմուշ իտի իսէ տէ , (Մուսքեալ թագրիր էտէյօր քի , օնլար տէօնմէմիշէրիտի :

Պէօյլէ քիմսէլէր՝ Լգկեղեցիտէ հէր պիր դարտա մէ հէր պիր մէմէթթէթտէ էքսիք օլմատըլար : Պու միսիլու քիմսէլէրին պա՛ղըսը՝ էնճամը մուրթատ՝ մէ Վրիստոնեալըղըն էն պէօյլէք տիւշմէնլէրի օլտուլար , քի Յուլիանոս փատիւշահ պունլարըն պիրիտիր : ()՝ հագիգաթ մկրտեղ օլուպ՝ Վրիստոնեալըգտա թէրպիյէ օլունտու : Լաքին Կոստանգիանոստան սօնկրա՛ 361 թարիխինտէ թախթա կէչինճէ , շօգ չալըշար քի՝ Վրիստոնեալըղը եօղ էթսին , մէ փութփէրէսթիլի թէքրար մէյտանա չըգարսըն : Իմտի էյէր սալթ մկրտութիւն՝ առէմի Վրիստոնեայ էթսէյիտի , պունուն կիպի շէյլէր սալա վագի՝ օլմազլէրիտի :

3 . Վրիստոնեալըղըն սալլէ Լա՛լէլէրինն պէր պիլլէ՛ տէօնմէք տէյիլ տիր : Վրիստոնեալըղըն թա՛լիմաթընը պիլլմէքսիզին՝ հէր նէ դատար տէօնմէք օլամաղ իսէ տէ , սատէճէ պու՝ առէմի տէօնմիւշ էտէմէղ : Չօգ քիմսէլէր Մատուճաշունշա էյիաշնա արըլար , մէ քէնտի պօրճլարընը պիլլրլէր , լաքին օնլարը էթմէզլէր : (Յնար՝ պիւս պիւթիւն մուհագպէթտէն չըփլագ օլուպ՝ քէմալի տէրէճէ քէնտի մէնֆաաթի նէֆսիյէլէրինի արայան քիմսէլէր իւքէն , պիղիմ Մլաշը սէվիպ օնա գուլուգ էթմէյէ՝ մէ ախէր ինսանլարը սէվմէյէ պօրճու օլտուղումնղ իւզէրինէ սէօլէյէ պիլլրլէր : (Յնար՝ քէնտի լիսանլարը՝ ամէլ ու հարաքէթլէրինէ քիւլլէն մուղայիր իքէն , հէր տիրլիւ տին

մատուցած իւզերիննէ փէք միւնասիւզ վէ տինտարըզ իլէ պիլէ՝ չօգ սէօզլէր տէյէ պիլիւրլէր : Պաղըլարը՝ Լ՛ւլաՏըն Վ՛էլամընա պու տէրէճէ աշնա տըրլար քի , օնլար՝ օնտա օլան սայքի Տէր պիլը շէյի զէքը էտէ պիլիւրլէր , վէ պուլունտուղու Պաշը վէ խանէյի տէ սէօյլէյէ պիլիւրլէր , վէ պու ճիւմլէ իլէ օնլար Լ՛ւլաՏըն սէսինէ՝ օրատա պուլունտուղու միսալի՝ իդաա՝ թ էթմէզլէր : Ա է պաղըլարը տախի՝ էյէրշի Լ՛՛զնզ Վ՛իթապլարա մեկնութիւն վէրմէյէ՝ վէ Վ՛րիստոննեալըզա գարշը իմանսըզլարըն սէօյլէտիքլէրիննէ ճէվապլար վէրմէյէ գատիր խէլէր տէ , տաՏա կիւնաՏլարընը թէրք էթմէմիշլէր : Պիր քիսնէ քէնտի պօրճունու սալլէ պիլմէք՝ օնու իճրա էթմէք տէյիլ տիր : « Ը էյգանլար տախի ինանըրլար , վէ տիթրէրլէր » : Տալ . ք . 19 : () նլարըն ա՛գլ իլէ պիլմէլէրի՝ դապիա՝ թլէրիննի տէյիշտիրմէզ : () նլար եիննէ Ը էյգան գալըրլար : Լ՛՛յնի պունուն կիպի պիլը ստէմ՝ Վ՛րիստոննեալըզ էօյրէնմիշ իտէ տէ , եիննէ տէօնմէմիշ գալա պիլիլը : Լ՛ւետարանըն Տէփ կէրէքլէրլէրիննի պիլմիշ՝ վէ ինանմաղա իզրար էթմիշ Տիսապսըզ քիմէլէր զայ՝ օլմուշ տուր :

Տիգգանթ էյլէ քի , կէրէքլէրլէրի էյնէ պիլմէյէ գարշը սէօյլէմէյօրուզ : Պու փէք իգթիզալը պիլը շէյ տիր : Պիլիմ՝ անկլաթմաղա մէրամըմըզ պու տուր քի , օնու սաթէճէ պիլը սատէ պիլմէք՝ օնուն մուճէպիննէ ամէլ վէ Տարաքէթ օլունմատըզճա՝ պիր ստէմի խէլաս էթմէզ . վէ տաՏա պէթէրի՝ օնուն ա՛զապը տաՏա զիյատէ օլաճագ տըր : « () գուլ քի , էֆէնտիսինին իսթէյիննի պիլիլը տէ Տապըրլամաղ , վէ օնուն իսթէյիննէ կէօրէ էթմէզ , չօգ տէօյիլէճէք » : Պալ . Ժք . 47 : Ա է պու պէօյլէ իքէն , նէ՛ գատար Վ՛րիստոննեալար պուլունուր քի , օնլարտա Լ՛ւլաՏըն ինտինտէ մագպուլ սայրլաճագ՝ ճշմարտութիւնու պիլը պիլմէքտէն զայրի շէյլէրի հօգ տուր :

4 . Տիննի սալլէ պիլը րիշտըրէ պինլէրէ վէ սաթէլէրէննի պիլը րիգգալլէ իճրասը րա պիլմէք տէյիլ տիր : Պարիսեցիլէր

տիշարութի շէյլերտե օգատար չօգ տիգգաթը իտիլեր քի ,
 Լէհոտիլերին արասննտա պիր զարպի մեսելօլմուշուտու ,
 քի՝ «էյեր կէօյէ եալննրղ իսի ատեմ կիտեճէք օլսա , պի-
 րի՝ պիր Փարիսեցի օլմալը տըր» : (Նլար՝ հէյքէլտե իպա-
 տէթլերինի ասլա իհմալ էթմէղլերիտի , սինակոկալարըն-
 տա չօգ՝ վէ ուղուն տուալար էտերլերիտի • վէ եալննրղ պու-
 տէյիլ՝ իլլա եօլլարտա պիլէ ի պատէթ էտերլերիտի • չօգ
 ուրուճլար էտերլերիտի , վէ սատագալար վէրիլերիտի , վէ
 սօֆուլուգլարընը ալէմէ աչըգ կէօսթէրիլերիտի : Ա է
 պու ճիւմլէ իլէ՝ Վֆէնտիմիղ օնլարա չօգ տեֆա՝ «միւրա-
 յըլար» տէմիշիտի , վէ օնլարըն իւղէրլերինէ զայէթ գօր-
 գուլու վայլար թագրիլ էթմիշիտի : Ասալ . ինչ . 23—29
 պա՛գ : (Նլարըն տին իչիւն հէրարէթլի զայրէթլերի՝ եիւ-
 րէքտէն տէյիլիտի :

Պօղոս առաքեալ տէյօր քի , քէնտիսի՝ տէօնմէղտէն
 էլվէլ՝ տին խուսուսունտա փէք տիգգաթը իտի , շէօյլէ
 քի՝ նօմօ հագգընտա գուսուրսուղ իտի : Ա է օ՝ սալթ
 պիր Փարիսեցի տէյիլ՝ իլլա կէօրիւնիւր ա՛ղիղլէքտէ քէն-
 տի ագրանլարընը կէամիշ՝ փէք զայրէթլի պիր Փարիսեցի
 իտի : Վաղ . ամ . 14 պա՛գ : Աքրին Վրիստոս օնու՝ Վա-
 մասիոսա կիտէրքէն եօլոտա րասթ կէլէնէ գատար , (Վաթ .
 թ . պա՛գ) օ՝ պիր տէօնմէմիշ ատեմ իտի : Իմտի Վրիս-
 տոնեայ տէնիլէնլէրտէն պինլերճէ քիմսէլեր՝ այնի Փարի-
 սեցիլերին օլտուղու կիպի ալտանմիշ տըրլար : (Նլար տի-
 նին տիշարըքի այինլերիլին իճրասընտա փէք տիգգաթը
 տըրլար : Չօգ քէրրէ քիլիսէյէ կիտերլեր , հէր պիր ու-
 րուճու դութարլար , սատագա վէրիլեր , վէ տինլերինին
 տիւրլի տիւրլի ա՛տէթլերինի տայիմա էտերլեր , լաքրին
 տինտարըղըն պու ճիւմլէ կէօսթէրիշի իլէ՝ օնլարըն տիւն-
 եավիլիլի վէ տիւրլի տիւրլի կիւնաճարը՝ օնլարըն տէօն-
 մէմիշ օլտուգլարընը պէյան էտերլեր : (Նլարըն եիւրէյի՝
 եէնիլէնտիլի վէ կիւնաճտան փաքլանտըղը եօգ տուր , վէ
 պունուն իչիւն օնլարըն տինէ օլսն զայրէթի՝ օնլարը խե-
 լաս էտէմէղ :

5. Պիր Փլըրգոսոսն պիր Փլըրգոսոս րեօնեւ րոսիկ՝ Լա-
 լահըն խարուսպ ելիակի րեօնեւ րեյիլ րիլ : Չօգ քիմսէլեր-
 տէ՝ քէնտի Փըրգալարընը արթըրմագ ա՛ղիմ՝ պիր Ղայ-
 րէթ վար : Ա՛է չօգ քիմսէլեր պիր Փըրգոսը պրաղըպ պիր
 սայրիսինէ կիրմէյիլէ , զանն էտէրլէր քի , խէլասլէրինի
 գազանտըլար : Ապին պիր ատէմ էսվասընը տէյիշտիր-
 տիյի միսալի՝ այնի օնուն կիպի երարէյինի տէյիշտիրմէզտէն
 վէ էյի ատէմ օլմողտան Փըրգասընը տէյիշտիրէ պիլիր .
 վէ եինէ Լալահըն նազարընտա օ էվվէլտէն նէ խտի խտէ ,
 եինէ հէման օ տուր : () չօգ քէրրէ Փըրգա տէյիշտիրսէ
 տէ , օնուն երարէյի եինէ եարամազըրգ իլէ տօլու գալա
 պիլիր . վէ իհթիմալ քի , Պարիսեցիլէրին տինէ կէթիր-
 տիլլէրի քիմսէլեր կիպի՝ տահա պէթէր տախի օլտուն , քի
 Աֆէնտիմիղ օնլարըն հագգընա տէյօր քի , օնու քէնտի-
 լէրտէն իրի գաթ զիյատէ ճէհէննէմէ միւսթահագ էտէր-
 լէրիտի : Մոսլ . Ժճ . 15 : Վրիստոննալըղըն պիր սուրէթին-
 տէն պիր սայրիսինէ՝ մէսէլա՝ Բու՛մ այնինտէն շայ այնինէ՝
 եա շայինքինտէն Բու՛մնքինէ՝ եալօտ Վրաթօլիլքտէն
 Բրօթէսգանլըղա՝ եա Բրօթէսգանլըղտան Վրաթօլիլքիլէ
 տէօնմէմիղ՝ պիղէ ասլա քեար էթմէղ . Վրիստոս պիղէ
 հանկը Փըրգաստան օլտուղումուղու սիւալ էտէճէք տէյիլ
 տիր : Լնճագ՝ օնուն պիղէ սօրաճաղը սօրուչար՝ կիւնահլա-
 րըմըղտան ա՛ղիղլիյէ տէօնտիւք միւ , տիննեայը սէվմէք-
 տէն վէ օնա խըղմէթ էթմէքտէն օնու՝ եանի Վրիստոսու
 սէվմէյէ վէ օնա խըղմէթ էթմէյէ տէօնտիւքմիւ , ճիւմլէ
 ատէմլէրին օլտուղու կիպի ճիւմանի օլմագտան վէ նէֆսի-
 միղին մէնֆասաթընը արամագտան տէօնիւպ՝ բուհանի վէ
 էյիլքքեանի օլտուղումու օլաճագ : () Նուն պիղտէն մաղլուպ
 էթտիլի տէօնմէք պու տուր . վէ պիղ պունու էլէ կէթիր-
 մէտիլքճէ , հէր նէ գատար մէղհէպ տէյիշտիրսէք տէ Լալահ
 պիղի օնուն իչիւն գապուլ էթմէյէճէք տիր :

6. Տէօնմէք՝ սոսմէճէ պո՛ղը պէօյիւս վէ Գոսպա Լիւնալարը
 Լիւրս էլիւս տէյիլտիր : շարիգաթ ատէմ սահիհ տէօն-

մէք տէ՛ հէփ քէօթիւլիւքլէրի վէ կիւնահարը թէրք է-
տէր . վէ պէօյլէ էթմէտիքճէ՛ հիչ քիմնէ Քրիստոնեայ օ-
լամաղ : Ընճագ պիր ատէմ պունլարըն ճիւմլէսինի թէրք
էտիպ տէ՛ երինէ երիւէյի թէպտիլ օլմամըչ օլա պիլիր :
Սէրիսօչ՝ պէքրիլիյինտէն վազ կէլէ պիլիր , քիւֆիւրպաղ՝
տիլինի զապդ էտէ պիլիր , հիլէպաղ՝ հիլէյի պրաղըպ՝ սօղ-
րուլուղ իլէ իչ կէօրէ պիլիր , վէ եալանճը՝ եալանը թէրք
էտիպ՝ սօղրու սէօյլէյէն օլա պիլիր : Չօգ քիմնէլէր
պուգատարատէք է՝ օմրլէրինի սօղրուլթտուլար , քի օն-
լար՝ աճըպէթ խէլաս պուլմատըլար : Լ՝ օմիւր սօղրուլթ-
մագ՝ զաթընտա փէք էյի պիր շէյ տիր . լաքին քէօթիւսիւ
չունտա տըր քի , էօ՛մրլէրինի սօղրուլթմաղա պաշլայան-
լարտան չօգ քիմնէլէր՝ պա՛ղը ֆէնա խուլլարընը թէրք
էթտիքտէն սօնկրա , օրատա տուրուլար : Պու՝ պիր ֆէ-
նա աղաճըն տալլարընը պուտայըպ մէյվէլէրինի քէսմէյէ՛
վէ քիւթիւլիւ իլէ քէօքլէրինի պրագմաղա պէնկղէր .
եախօտ՝ պիր աճը չէչմէնին՝ պունկար պաշընը օլտուղու
կիպի պրաղըպ տէ՛ սատէ իչինտէ օլան սուլարը դաթըլ էթ-
մէք կիպի տիր :

շերովդէսին հագգընա տէնմիչ տիր քի , Յօվճաննէսի
չաղըզ իլէ տինկլէտի վէ "չօ շէյլէր" պիլէ էյլէտի(Սալի .
զ . 20) . եանի օ՛ օնուն նասիհատլէրինէ պա՛ղը մերթէպէ
իդասիթ էտիպ՝ պա՛ղը կիւնահարընտան վազ կէչտի ,
վէ պու եարը պուչուզ սօղրուլմասը իլէ՛ ումարտըր քի ,
օնուն իւղէրինէ կէլէճէք տէյիւ Յօվճաննէսին խապեր
վէրտլի պէլլարը սամուչտուրաճագ տըր : Ապքին հիչ
պիր եէրտէ օղումայօրուզ քի , օ՛ կերչէքտէն թէվ-
պէ էյլէտի : Ա՛ է պատմութիւնտան էօյրէնիլիլ քի , օ՛
փէք ֆէնա պիր էօլիւմ իլէ էօլաիւ : Տէյիլ սալթ կէօ-
րիւնիւշտէ էօ՛մրիւմիւղ պա՛ղը խուսուլարտա սօղրուլ-
մալը , լաքին պիւթիւն մէշըէպիմիլ վէ հէփ ա՛մէլ ու
հարաքէթլէրիմիլ տէյիշտիրմէլի տիր . վէ պու տէյիշմէք-
իլէ պերապէր՝ պիր փաք երիւէյէ տախի մալըր օլմալըլըր :

7. Տէօնմէք՝ ագուն իւրերինէ սալն պիր գո-վճէլէն լե-
պինստէն իպարել տախի տէյիլտիր : Հագիգաթ Տիչ
քիմնէ կերչէքլիյէ՝ օնու էվվէլա անկլամաղտան՝ մուհապ-
պէթ իլէ եափըշամաղ : Աքին թէճրիւպէ իլէ անկլա-
շըլմըշ տըր քի , փէք չօգ քիմնէլէր կերչէքլիյի տէյիլ
սատեճէ փէք էյի անկլարլար , իլա օ՝ օնլարըն ա՛ղը իւ-
ղէրինէ փէք գուվվէթլի պիր թէսիր տախի էտէր , վէ
պէօյլէ իքէն տէ՝ եինէ օնլար օնու թաճգիգան սէվմէղ-
լէր վէ օնա կէօրէ ա՛մէլ վէ հարաքէթ էթմէղլէր : Այի-
րէքլէրի դաշլըգ եէրէ պէնկղէյէն տինկլէյիճիլէր՝ սէօ-
ղիւ շաղըրգ իլէ գապուլ էյլէտիլէր , լաքին քէնտիլէ-
րինտէ քէօքլէրի օլմատըղնտան՝ չափուճագ սիւրչտիլէր :
Սապլ . Ժ Գ . 20 , 21 : Չօգ քիմնէլէր՝ Մեատարանը
տիգգաթ իլէ իլք օգուտուգլարընտա , եախօտ օնուն
սատագաթ իլէ վա՛ղ օլունտուղունու տինկլէտիլէ-
րինտէ , օնուն էօնլէրինէ գօտուղու կերչէքլիքլէրին ա՛-
լէալըղ՝ վէ օնլարըն իգթիղալը օլմալարընա տայիր եիւ-
րէքլէրինտէ պիր թէսիր տույարլար : () Նլարը փէք պէ-
յէնիլլէր , վէ օնլարտան էօթիւրիւ եիւրէքլէրինտէ պիր
սէվինճ տօղար , վէ չօգ քէրրէ հարաքէթի օլ տէրէճէյէ
վարըր քի , օնլարըն կէօղլէրինտէն կէօղ եաշլէրի պիլէ կէ-
թիլիր : Աքին պու ճիւմլէտէն սօնկրա՝ նէչէ՝ նէչէ քիմ-
սէլէր էօմիւրլէրինին պիւթիւն զէմանընտա Մեատարանըն
եօլունտա սահիհան եիւրիւմէղլէր :

Այլէր պիր առէմ՝ էօ՛մրինտէ Մեատարանը իշիթմիշ
օլմասա , վէ օնուն ա՛ղը եանղըրշլըգլար իլէ տօլու օլա ,
ըշըղլանմաղա պաշայըպ կերչէքլիյի անկլամաղա իլք պաշ-
լատըղը զէման՝ էքսէրի կերչէքլիք օնուն ա՛ղը իւղէրինէ
ա՛ղիղ պիր թէսիր էտէր : () քէնտիլին պու խուտուս-
տա օլգատար պիգայտ օլտուղունա միւթէհայիր օլուր .
վէ ախէրլէրին տախի կերչէքլիյի հաֆիֆճէ կէտիլքլէրինէ
թաճիւպ էտէր : () չօգ տէֆա՝ եիւրէքտէն տույար քի ,
օ՝ հէր քէսէ պու խուտուստա սէօյլէմէյէ պօրճու տուր :

() ան՝ զիմ գարանըդ իշինտե է՝ օմրիւնիւ կէշիրմիշ իբէն , ախանսըզ միւնէվմէր ըշըղա չըգմըշ պիր ատեմէ պէնկզէր : Լաքին պիր ատեմին եհրէյի պու միսիլու ան՝ զիմ հարաքեթէ կէլիպ տէ՝ եհնէ օ՝ ան՝ գըպէթ տէօնմէմիշ գալա պիւլեր : Փէլէքս՝ Պօղոսու «սատագաթ վէ քէնտոյի հըֆիլ էթմէք վէ կէլէճէք հիւքմ՝ խուտուտունտա սէօյլէրքէն՝» տինկլէյիպ գօրգու իլէ տօլտու (Վարժ . իր 25) . Լաքին օնուն՝ կիւնահարընը թէրք էթտիլի մանլիմիւմիւզ տէյիլ տիր : Պիւլիւճիւ Սիմոնա՝ Լաքինալարըն վանը օլ գատար թէսիր էյլէտի քի , օնուն հագգընա «ինանտը» տէնմիշ տիր . վէ օնա՝ տահա «էօտ աճըլըղնտա վէ նահագըլըղն պաղընտա» օլտուղունու խապէր վէրտիքլէրի զէման , օ՝ օլ գատար թէլաշ էթտի քի , օնլարա րէճա էյլէտի , քի քէնտիսի իշին տուա՝ էթսինլէր , թաքիմ սէօյլէտիքլէրի պէլալէր օնուն իւզէրինէ կէլմէսինլէր : Վարժ . իր . 22—24 : Լաքին պունուն ճիւմիէսինտէն սօնկրա , օտէօնմէմիշ գալար : Պունուն կիպի Փարաւոն տախի Սովսէսին օնա սէօյլէտիլի շէյլէրտէն դանմըշ իտի . Լաքին օնուն եհրէյի եհնէ գաթըլանմըշ վէ թէպտիլ օլմամըշ գալմըշըտար : Ա է շիմտի տախի այնի պունուն կիպի տիր : Պինլէրճէ ատեմլէր պուլունուրլար քի օնլարըն եհրէքլէրի կէրչէքլէրտէն սատեճէ պիր հարաքեթէ կէլիպ՝ պիր գօրգու իլէ տօլար . վէ պու կէշէր , վէ օնլար եհնէ էվմէլէրի կիւնահարընէ տէօնէրլէր . վէ պունուն քէօթիւլիւլիւ պուտուր քի , օնլար պունու տէօնմէք զանն էտէրլէր , վէ պունճիլէյին քէնտիլէրինի ալտատըրլար :

8. Սուլ տիւլէտգ ու իշընպ րօղըն-լուղըն վէ ալըլէրնշրէ րօղըն-լուղ տախի տէօնմէք տէյիլ տիր : Պէլլի տիր քի , մէրամըմըղ՝ իշպու Փագիլէթլէր իգթիղասըղ տըր տէմէք տէյիլ տիր . զիրա օնլար դայէթ էլլէմ օլուպ՝ օնլար պիր սատեմտէ պուլունմատըրգճա , օ՝ Վրիստոննայ օլմաղ : Լաքին պիլլիմ՝ անկլաթմաղա իսթէտիլիմիլ պու տուր քի , պունլար քիֆայէթ էթմէլ , պիր պաշգա շէյ տահա լու-

զում տըր : Պիր առեմ՝ ինսանլարըն կեօղիւ էօնիւնտէ տօղ-
րու վէ գուսուրսուզ օլա պիլիր , վէ էօյլէ էքէնտէ եինէ օ-
նուն եիրէյինտէ՝ Մլլաճա մուճապպէթին էսէրի պիլէ
պուլունմազ օլա պիլիր : () պիր էյի գօմշու՝ պիր միւ-
րիւվվէթլու տօսթ վէ ճադգ ու տօղրուլուգ իլէ իշ կէօրիւր
պիր թիւճճար օլա պիլիր , վէ եինէ տէ պիր բուճանի ա-
տէմ օլմամըշ օլա պիլիր : () պէքրի վէ սէրլսօշ տէյիլ՝
զալիմ տէյիլ՝ վէ աշըգտան աշըղա պիր եարամազ տէյիլ
էքէն տէ՝ պու սէպէպտէն մուգլազան պիր բարպաշտ
ատէմ տիր տախի տէնիլէմէզ : Տիւնեա օնու պիր էյի վէ
փէք ալէա առեմ տէյէ պիլիր , վէ օնու մէաճ տախի է-
տէ պիլիր . լաքին օ՝ Մլլաճըն ի՛նտինտէ ճէր վէճճիլէ մագ-
պուլ տէյիլտիր : Չօգ քիմնէլէր տէրլէր քի , «Պէն նէ՞ էյ-
լէտիմ , քի Մլլաճ պանա տարլսըն . պէն ճիչ պիր ա-
տէմ էօլտիւրմէտիմ , ճիչ քիմնէնին մալինի ալմատըմ ,
ճիչ քիմնէնին աաընը վէ իթթիպարընը գըրմատըմ ,
ճիչ քիմնէնին ճադգընը եէմէտիմ , վէ պէօյիք կիւնաճ-
լարըն ճիչ պիրինի իշլէտիյիմ եօգ աուր . իմտի պէն՝ նի՞
չիւն խէլասէ միւսթաճադ օլմայրմ » : Ապին պունտան էվ-
վէլ պէյան էթտիլիմիլ կիպի Աաղըճըլար վէ Փարիսեցի-
լէր տախի պունուն ճէփիսինի՝ վէ պունտան տաճա չօգ
շէյլէր սէօյլէյէ պիլիրլէրիտի . վէ պու ճիւմէ իլէ Աֆէն-
տիմիլ օնլարը՝ տիշարըտան կիւզէլ՝ լաքին իչէրիտէն ճէր
տիւրլիւ մուրտարլուգ իլէ տօլու պատանալանմըշ մէզար-
լարա պէնկզէթմիշիտի : Սաթլ . իդ . 27 : Տիշարըտան
կէօրիւնէն պունճիլէյին քէմալիյէթ՝ ճէր նէ գատար էյի
խտէ տէ , սալթ պու քիֆօյէթ էթմէզ : Պունտան մա՛-
տա՝ եիրէք փաքլըղը տախի օլմալը . չիւնքի պունսուլ՝
պիր առեմտէ ճէր նէ գատար կիւզէլ ա՛խլէագ ու մէշըէպ
օլսա տէ , օ Մլլաճա մագպուլ օլմազ :

(իմտի՝ էյ գարընտաշարըմ՝ պու շէյլէր էյէրչի ա՛լէա
խտէլէր տէ , Աֆէնտիմիլին խէլաստէ իգթիլալը տէտիյի
պէօնմէք տէյիլլէր տիր . խայրը տէյիլլէր տիր : Պիր սատէ-

Ճէ Վրբիստոննեալըդ իրարար էթմէք՝ սատեճէ պիր մ'կըր-
տել օլմագ՝ Վրբիստոննեայ տինինին թա՛լիմաթլերինի սա-
տեճէ պիր պիլմէք՝ տին այինլերինի սատեճէ կեօրիւ-
նիւշտե իճրա էթմէք՝ պիր մեզճէպտէն պիր մեզճէպե
տեօնմէք՝ պիր կիւնահը թէրք էթմէք՝ կերչէքլէյի սա-
տեճէ էյի անկլամագ՝ սատեճէ ախլէադ ու մէշրէպ տօղ-
րուլուլու վէ՝ ալըշվէրիշտե տօղրուլուգ՝ օլ տեօնմէք տէյիլ
տիր : Վէ տե պունլարըն պիրի եախօտ ճիւմլէսի պիր
եէրտէ պիր ատեմի ճէննէթ իշիւն հազըրլայա պիլիլէր :
Խմտի պունլարա կիւվէնիպ քէնտինիզի ալտաթման . զի-
րա Ալլահըն Վէլամը կերչէք օլտուլու գատար պու տա
կերչէք աիր քի , եալընրզ պունլար սիզի խէլաս էտե-
մէլէր :

Եւրին էյէր պու շէյլէրէ մայլը օլանլարըն տեօնմէմիշ
օլմալէրի գապիլ խէ , աչըգտան աշըղա վէ պէսպէլի եա-
րամագ օլանլէր իշիւն նէ՞ տէյէ պիլիլիզ : Եյէր սա-
տեճէ կերչէք սեօյլէմէք գուրթարամայօր խէ , եալանը
սեօյլէմէյի քէնտինէ ա՛տեթ էթմիշ քիմսէնին հալի նէ՞
օլաճագ : Եյէր ալըշվէրիշտե տօղրուլուգ գուլանմագ եա-
լընրզ խէլաս էտեմէյօր խէ , հարամ իլէ մալ գազան-
մագ իշիւն հիչ պիր ֆուրսանթ գաչըրմայանլար նէ՞ ու-
մա պիլիլէր : Եյէր տինին սատեճէ տիշարըքի այինլէ-
րինի տիգգաթիլէ՞ կեօղէթմէք ճէննէթէ կեօթիւրէմէյօր
խէ , տին խուսուսունտա քիւլլիէն պիգայտ օլուպ՝ ճէն-
նէթ եօգ ճէճէննէմ եօգ վէ ճանլարը եօգ կիպի եաշա-
յանլար իշիւն նէ՞ տիւշիւնմլէյիլ : Եյ՛ սեվիլիլիւ դարըն-
տաշըմ , էյէր սէնտէ պու շէյլէր պիլէ եօղիսէ , սէն հա-
գիգաթ հէլաք եօլունտասըն : Սէն փէք պեօյիւք պիր թէճ-
լիքէ իշինտէսին : Թէղ քէնտինէ կէլ : Պիր տաղիգա
պիլէ կէշիլմէյէրէք Բապպա տեօն : Վուրթարըճըտան՝
օնուն ա՛ֆվ էտիճի վէ եէնիլէտիճի լուղֆ ու քէրէմինի
տիլէ , վէ թա Բապպ սէնտէ պիր թէքմլլ թէպտիլլիք
իճրա էտինճէյէտէք՝ քէնտինէ րահաթ վէրմէ . զիրա

սէն՝ եա Յիսուս Քրիստոստա պիր Եէնի ատեմ օլմալըսըն , եա էպէտէն Հէլսք օլմալըսըն :

Լաքին սիլ տէյէճէքսինիլ .քի , “էյէր տէօնմէք պու շէյէր տէյիլ իսէ , եա նէ տիր” : Իշպու սիւալէ յճէվապ տէյիլ՝ շիմտի սաննան կէօսթէրէճէյիլ .քի ,

բ . Լալտահ պէօնմէք սահնան նէ պիր :

Պիլ ալէսսէվի տէրիլ .քի , տէօնմէք՝ ինսանըն Լէրսիլէն պիր Լէպպիլէյի պիր . ինսան Ել-բէյիլնի վէ Էօմբիլնի պիր Լէթիլ պէյիլէսի պիր : Պու՝ ինսանըն ազլընր վէ Եիւրէյինի վէ պիւթիւն աճէլ ու Հարաքէթինի էյլէ պիր դափլար .քի , օնա Եէնի ատեմ տէնիլմէսի զայէթ միւնասիպ օլուր :

Տէօնմէք՝ Լալիլ Ռուհուն ճշմարտութիւն վասիգասի իլէ Եիւրէքտէ պիր աճէլի տիր : ()նուն օլմասը՝ Եալընրլ Լալիլ Ռուհուն ալլահանիլ թէսիրի իլէ վագի օլա պիլիր : () քէնտիլիլինտէ՝ կէօրիւնմէլ պիր շէյ տիր . շիւնքի ինսանըն տէրունինտէ իշլէնէն պիր աճէլ տիր . Լաքին օնուն դապիաթը՝ հուսուլէ կէթիրտիլի իճրալարընտան աշիքեար օլուր : Իմտի օնուն դապիաթընը աշըգտան վէ աշիքեար պիր դարլ իլէ կէօսթէրմէք իշիւն , օնուն մէյվէլէրինի պէյան էտէճէյիլ , .քի օնլար ատէմին թէպտիլ օլմասընտա պէյան օլունուրլար : Ալ պու մաստէ զայէթ էլլէմ վէ մուհիմ օլմալըլա , պու թէպտիլիլին պէյան օլտուղու պաղի խուսուսլարը զիքր էտէճէյիլ :

1 . Տէօնմէք պէ՝ աճէլ ու պէն ըշպլանմաղըլա Լէպպիլ օլունուր , շէյլէ .քի ինսան՝

ա . Լալտահ հագգըն Ել վէլիլէրինի պիր Փարգըլ պէլ-ի-մ-լէրէ հալէ օլուր : Իշէրչի օ պունտան էլվէլ Լալահը վէ օնուն քէմալիլէթիլինի պիլմէլ տէյիլիտի իսէ տէ , շիմտի Լալահըն լէքէսիլ փաքըլը՝ կիւնահտան թէքմիլէն իքրահ վէ նէֆրէթ էթտիլի , վէ կիւնահըն ճէզասընր վէրմէյէ օնուն նիհայէթսիլ աճէլէթի , օնուն նիհայէթսիլ իլմի վէ գուվէթի վէ էյլիլի , օնուն ճիւմլէյէ

քիֆայէթի , վէ ա'ղիզ Վէլամլնտա իլհամ օլունմուշ
օնուն ճիւմէ ճէլիլ քէմալիյէթլէրի օնուն ազլնա ղա-
յէթ գուվլէթլի պիր ճէտիտ թէսիր էտէր : Պունլարրն
ճիւմէսի օնա՝ սայիր ատէմլէրէ օլտուզլարը կիպի՝ քէն-
տինէ զարարը Ֆայտասը սոգունմուզ զանն օլունուր պօշ
խէյալար տէյիլէր տիր . իլլա օնուն ա'գլ ու Ֆիքրինի
գափլամըշ ալըր վէ Նիյպէթլու ճշմարտութիւնլար տըր :
Վ է պու պապտէ տէօնմիւշ ատէմին ա'գլը տայիմա պու
հալտէ օլմասը իլէ , տէօնմէմիւշ քիմէլէրին պա'զը տէ-
ֆա՝ ճշմարտութիւնու դանրտըգլարը էճիլտէն ա'գլըլա-
րընա օլան օլ կէլիր կէչէր թէսիրտէն էօմիւր իլէ էօլիւմ
պէյնինտէ օլան ֆարգ գատար պիր ֆարգ վար :

ը . Մգլ ու ղիհնտէ օլան պու թէպափլիք՝ ինսանրն
կիւնն հոգիւրն օլուն էէնի պէ-ի՝ մլէրինոէ պէյան օլու-
նուր : Լչյէրչի օ պունտան էվլէլ՝ կիւնահը մէհէլիլ պիր
շէյ՝ եախօտ ֆէնալըգ տէյիլ կիպի սայայօր իտի իսէ տէ ,
շիմտի օնու՝ ֆէնալըգլարըն էն պէօյիլիլ սայար :

Աիւնահ օնա՝ զաթընտա պիր մուրտար վէ իքրահ օ-
լունահաճագ՝ վէ Մլահըն նաղարընտա մէքրուհ՝ վէ քէնտի
ճանընա զարարը վէ հէլաք էտիճի պիր շէյ կէօրիւնիլ :
Պունտան էվլէլ օ կիւնահը բահաթլըգ իլէ իշլէյէ պիլիւ-
իտի . վէ եարամազլըղըն էն գապասը պիլէ օնուն եիւ-
րէյինէ պիր բահաթսըղըր կէթիրմէլիտի . լաքին շիմտի օ
օնտան ղայէթ ա'ղիմ տիգգաթ իլէ սաղընըր , վէ պիւ-
թիւն գուվլէթի իլէ գաշար : Վ է պէօյլէ էթմէսի՝ կիւ-
նահըն սատէճէ Մլահը ղազպէ կէթիրտիլի իշիւն տէ-
յիլ տիր , իլլա օնուն՝ քէնտի զաթընտա մէքրուհ պիր շէյ
օլտուղու իշիւն տախի տիր : Վ է պունտան ազտէմ օ-
նուն պու գատար տիւրլիւսիւնիլ իշլէտիլի վէ օնուն հիւք-
միւ ալթընտա էօմիւր սիւրմիւշ օլտուղու իշիւն , օ քէն-
տինի ալաղլատըպ՝ քէնտինտէն իքրահ էտէր , վէ քէն-
տիսինի տէլիլէրին էն պէօյիլիլ սայար : Վէնախինին մու-
գատտէմա պու գատար հաղը էթտիլի իշթահ ու հապլէս-

լէր , շիմտի օնա էն մեքրուհ շէյլէր կէօրիւնիւր . վէ օնլարա տիւշմէտէն իսէ , քէնտի սաղ կէօղիւնիւն չուգարըմասընը՝ եա սաղ էլինին քէսիլմէսինի տահա խաշըրը սայար . վէ օնու թէլաշէ տիւշիւրէն շէյլէրին էն պէօյիւյիւ կիւնահ սըր : ()՝ կիւնահը եվվէլտէն՝ էյէրչի չօգ սէվէրիտի իսէ տէ , շիմտի՝ եվվէլտէն օնա տիւշմիւշ իտիյինի տիւշիւնտիւքէ , եիւրէյի ա՛ղիմ գասավէթ իլէ վէ կէօղէրի եաշլար իլէ տօլար . վէ օնուն հագիգաթ ա՛ղիմ եիւքիւ օլուր :

Գ . Ա՛ղեղէի հագգընա էէնի գէ-ի՛-մէրէ հուէ օլուր : ()՝ պունտան ագտէմ ա՛ղիլլիքտէ պիր կիւղէլլիք եա ա՛լէալոգ ֆէրգ էտէմէղիտի : Հագիգաթ՝ օնա մալիք օլմասընը քէնտինէ պօրձ օլտուղունու իգրար էտէր իտի . շիւնքի օնու Ալլահ էմը էթմիշ տիր , լաքին քէնտի եիւրէյինի ճէլպ էտէճէք օնտա պիր կիւղէլլիք կէօրէմէղիտի : Շ իմտի իսէ՝ օնտա՝ թա՛պիր օլունմաղ տէրէճէ կիւղէլ վէ սէվիլէճէք պիր շէյ կէօրիւնիւր . օնտա՝ ալթունտան՝ պէլի խասս ալթունտան զիյատէ արգուլանահագ պիր հիւսն ու կիւղէլլիք քէշֆ էտէր : Փուլթ կիպի սէվ-կիւլիւ օլան պիւթիւն տիւնեանըն հէփի հագլինէլէրի տէօնմիւշ ատէմէ՝ ա՛ղիլլիյէ բուպարէն՝ սիւփրիւնթիւ կէօրիւնիւր : Ալլահը պիւթիւն եիւրէքտէն վէ պիւթիւն ա՛գըտան սէվմէք , վէ օնա պիւթիւն գուվվէթիմիղ իլէ խըզմէթ էթմէք՝ Ալլահըն էմըլէրինի հէր պիր խուսուստա հըֆղ էթմէք՝ խիւլասէի քէլամ՝ քիւլլիէն Վրիստոս կիպի կիւնահտան փաք՝ վէ Ալլահըն օլտուղու կիպի ա՛ղիլ օլմագ՝ պու տիւնեատա օնուն էն սէվ-կիւլիւ վէ էն աշղուլանահագ շէյլէրի տիր , վէ օնուն եիւրէյի պունլարը ա՛ղիմ հէրարէթ իլէ արղուլէր : Ա է պունուն իչիւն օնուն պէյէնտիյի ատէմլէր՝ Ա՛ղիլ Վրիթապարտա վարքլարը թա՛րիֆ օլունան ա՛ղիլլէր՝ վէ պու տիւնեատէ էն սահիհ ա՛ղիլլիյէ մալիք օլան վէ Վրիստոս էն եագըն պէնկղէյէն ատէմլէր տիր : Ապին

տէօնմէ շտէն է վիզէլ օ՛ ճիւմէէ պու միսիլ ի սույո շարա
 եապանճը իտի :

Պ . Ի շարու թէպտիլըք՝ շէնիլ զալը Լազար շէնիլ
 էլիսիլ էէնի վէնի՝ իլէրիլ պէյան օլունուր : Ի շէրչի օ՛
 պունտան է վիզէլ քէնտինտէ քէօթիլ տէնիլ ճէք փէք
 աղ շէյ կէօրիլ օրուտու իսէ տէ , շիմտի տէրունի պիւ-
 թիւն կէօզլէր իլէ սօլմուշ կիպի օլուր , վէ անկլար քի ,
 քէնտի տէրունի հէփ եարամաղըղըլա սօլմուշ , վէ եիւ-
 րէյինի հէր տիւրլի քէօթիլըք իլէ սօլու սույար :
 Հ իմտի օ՛ սալթ տիշարտան կէօրիւնէն հարաքէթլէ-
 րինտէ չօգ կիւնահ կէօրիւր տէյիլ՝ իլլա գանար քի ,
 օնուն դապիա՛թը պիւթիւն պիւթիւնէ պօզուգ վէ Փա-
 սիտ տիր , վէ օնտա՛ Մլահա վէ օնուն ա՛ղիղ նօմօ-
 սունա գարչը չօգ տիւշմանըղ սագին օլմուշ տուր : Լազար
 Պ . 7 : () Է վիզէլտէն պաղը փէք դապա կիւնահ շար-
 տան մա՛տա փէք աղ շէյ կէօրիլըրիւտիւ . շիմտի էօմ-
 րիւնիւ հիսապսըղ կիւնահ շար իլէ մուրտարլանմըլ կէօ-
 րիւպ՝ հէր տիւրլի Փէսատըն թօխումլարընը գալիճէ
 քէօքլէնմիլ պուլուր , քի օնլար օնուն եիւրէյինի ալտա-
 տըճը՝ վէ հէր շէյտէն զլյատէ զայէթ եարամաղ էտէր-
 լէր : Ս է օ պունտան է վիզէլ Մլահըն հուզուրունտա կիւ-
 նահ քեար օլտուղունու իգրար էթմէյէ փէք աղ հաճէ-
 թի վար տէյիլ զանն էտէրիտի իսէ տէ , շիմտի եիւ-
 րէյինտէն , Սուրտար՝ մուրտարըմ . եա՛ Մապա՛ պէնի
 կիւնահ շարըմտան չօգճա եպգա , վէ տէրունիմտէ պիր
 եէնի եիւրէք եարաթ (Սաղմ . ճա . 7 , 10) . « Ի շէթ եա-
 րամաղըղտա սօղտում . վէ անամ պանա կիւնահ տա
 կէպէ դալտը » (Սաղմ . ճա . 5) տէյիլ Փէրէատ էտէր .
 վէ Պօղոս՝ կիպի՝ « Օլիրա պիլիբիմ՝ քի , տէրունիմտէ՛
 եա՛նի թէնիմտէ՛ էյի շէյ սաքին տէյիլ տիր » . « Պէն
 նէ՛ ա՛ճիղ ատէմ իմ . պէնի պու էօլտիւրիւճիլ թէնտէն
 քի՞մ իսէլաս էտէճէք » (Լազար . է . 18 , 24) տէյիլ պա-
 զըրըր : Իսիւլասէի քէլամ՝ օ՛ քէնտի կիւնահ շարընըն

չօգրուղունս վէ պէօյիւքիւյինէ պու տերէճէ վուգուֆ
օլուր քի , քէնտիննի պիւս պիւթիւն զայ՝ օլմուշ տոյար ,
վէ քէնտի տուա՛լէրի սասագալարը՝ քիլիսէյէ կիթ-
մէլէրի՝ Եախօտ սայիր հէր կէօնս խայրը ամէլէրի իլէ
քէնտիննի գուրթարմագ իւմիտիննի գագ՝ էտէր . վէ շիմաի
օնուն Եալընըղ իւմիտի՝ քիւլիւյէն Ալլահըն ա՛վֆէտիճի
մէրհամէթինտէ օլուր՝ :

Ե. Տէօնմուշ ատէմին ա՛գլ - « Ֆէրն՝ Վրիստոսս - պիւ-
Ռ- իլէ ըլբէլանըր : () հայկեամթ օնուն տայիմա Խէ-
լաս Ատիճի օլտուղունու պիլիլիտի . լաքին շիմաի օնուն
էօյլէ օլտուղունու՝ վէ օլմաղա միւնասիպ օլտուղունու
տահա էյի անկլար : () էյերչի պոնտան էվվէլ քէն-
տի խէլասը խուսուսունտա Վրիստոսս միւհթամ՝ օլ-
տուղունու տույմաղ՝ վէ քէնտիննի խէլաս էթմէք իչիւն
օնս սայքի ասլա ֆէրեատ էթմէմիշ իտի իսէ տէ , շիմաի
էյի անկլար քի , օնտան զայրի իւմիտ էտէճէք Եերի
Եօգտուր : () նտա պիր նիհայէթսիղ լայըզըզ կէօրիւր ,
քի կիւնահլարընս քէֆարէթ էթմէյէ՝ վէ օնլարը թէք-
միլէն սիլմէյէ Եէթիշիւր . օնտա՝ քէնտի միւհթամըզա-
րընըն ճիւմէսիննի տօլտուրմաղա քիֆայէթ էտէր տօլու-
լուզ կէօրիւր . վէ անկլար քի , օ՝ քէնտիննի գուրթար-
մաղա տէյիլ սալթ հէր խուսուստա գատիր՝ իլլա օնու
էթմէյէ տախի թէքմիլէն բաղի տիր : () կէօրիւր քի ,
օնուն ա՛լէալըզ վէ ճէլալի վէ ա՛ղիմ լիյագաթը օլ տէ-
րէճէ ա՛ղիմ տիր քի , քէնտի պիչարէ հալինէ Խէլաս
Ատիճի օլմաղա ա՛ճայըպ պիր դարղ իլէ փէք միւնա-
սիպ տիր . վէ քէնտիննէ հէմ սայիր հէր պիր զաթա՝
հէր նէ գատար ա՛ղիղ վէ էյի օլուրսս օլուն՝ խէլասը
պապընտա ի՛թիմատ ու իւմիտ էթմէյի պիւթիւն պիւ-
թիւննէ գագ՝ էտէր , վէ սէվինճ ու թէշէքքիւր իլէ Եա-
լընըղ Վրիստոսս Եափըշըր . վէ օնուն գալպիննին սէօզ-
լէրի՝ «Վէօքտէ սէնտէն զայրի քիմի՛մ վար , վէ Եեր
Խղէրինտէ արղուլէտիլիմ սէնտէն զայրի Եօգտուր՝» օլուր :

Եւ իմօր Վրիստոս օնա՝ հեր շէյտէ հեր շէյ՝ վէ օն-
պինկեր արասընտա սերվէր՝ վէ պիւթիւն պիւթիւնէ սեվ-
կիւլիւ օլուր : Պունտան էվվէլ Վրիստոս հեր նէ գա-
տար խաղրընա կէլմէլ իտի իսէ տէ , շիմօր մուհապպէթ
վէ թէշէ.ք.քիւր իլէ տայիմա գալպինին իշինտէ տիր ,
վէ օնու ասլա ա՛ղընտան չըդարմաղ :

Իմօր էյ մուհապպէթլու գարընտաշլմ՝ սէնին ա՛ղլ
ու Ֆիքրին պու մինվալ իւզրէ ըըդգլանմը շմը տըր : Պու-
րատա սունուլան մատտէլէրին խուսուսունտա՝ սէնին զիւ-
րիւմլէրին թէպտիլ օլունտո՛մու : Եյէր պունլարըն ճիւմ-
լէսի սէնտէն ուզազ՝ վէ սանա եէնի շէյլէր կէօրիւնիւր-
լէր իսէ , սէն տահա տէօնմէմիշսին , սէն տահա կիւ-
նահլարընտա պուլունուրսուն , կիւնահլըն կէնիշ Եօլու ի-
շինտէսին , վէ տահա՝ տինին իլք մատտէլէրի նէ օլ-
տուզունու էօյրէնմէյէ միւհթամճսըն :

Մհ . քէնտինի էյիճէ թէֆթիշ էյլէ , վէ էյէր սէն-
տէ պէօյլէ պիր թէպտիլիք նիշանէլէրի պուլամազ ի-
սէն , թա օնլարը քէնտինտէ տույանա գատար , քէն-
տինէ րահաթ վէրմէ :

2 . Սահիհ տէօնմէ.քտէ իրտիւլէ Էէնիլէնիպ Ալլահըն ի-
րտիւլէի տլլընա լտպի օլուր : Տիւնեալի ատէմլէրին
պէր ախլէազը՝ քէնտի իրատէթինճէ ա՛մէլ վէ ՚հարա-
քէթ էտէրէ.ք էօ՛միւր սիւրմէ.ք տիր , վէ օ՛ Ալլահըն
իրատէթի շէրիֆինի նէգատար մուղայիլր օլուրսա օլունն :
()նուն իրատէթի՝ քէնտի ճիւմանի իշթահ ու արզու-
լարընը տօլտուրմազ տըր , վէ պէօյլէ էթմէսի իլէ ,
տայիմա Ալլահըն իրատէթինէ մուղայլըր ամէլ էթմէ.ք-
տէ պուլունուր : Աքրին ինսան տէօնտիլիւ կիպի , օ-
նուն պէօյիւ.ք սիւալի՝ Ալլահ օնտան էթմէյէ մաղլուպ
էթտիլի նէ՞ տիր՝ օլուր , վէ քէնտի իրատէթինի՝ Ալ-
լահըն իրատէթինէ թէսլիմ՝ էտէր : Չօգ տէֆա՝ պիր
շէյ օնուն զայէթիլէ հազզ էթտիլի պիր շէյ իսէ տէ , է-
յէր Ալլահ օնուն օ շէյի էթտիլինի իսթէմէլ իսէ :

օգէմանն օ շաղըըզըլա քէնտի նէֆսինի ինքեար էտիպ՝ օ շէյտէն կէրի տուրուր . շինն պիլիր քի , Ալլահըն իսթէտիյի տէյիլ եալընըզ հազգ վէ սօղըու՝ իլլա օնուն մէնֆաա՛թընա տախի պախս տիր : (Օ՛) պիր եէնի իշէ՛ պիր եէնի մասլահաթա պաշլայաճագ օլտուղու թապտիրտէ , էվվէլա օնուն սիւալ էյլէտիյի պու տուր քի , «Պու շէյ Ալլահըն հազգ էթտիյի՛մի տիր , պու իշտէ Ալլահըն պերէքէթինի դալապ էտէ պիլիթմիյիմ՝ օ վէ օ շէյին Ալլահըն իրատէթինէ մուվաֆըզ օլտուղունա գանմատըզճա , հէր նէ գատար ֆայտալը վէ հէր նէ գատար խօշ օլթա աէ՛ օնա էլ սունմազ : Հէր պիր խուսուստա վէ հէր պիր վազըթտա՛ ինսանլարըն խազրընա վէ նէ սէյլէյէճէքէրինէ պագմայարագ՝ Ալլահըն իրատէթինի կէօղէտիր , վէ տէյիլ զօր իլէ , իլլա ճան ու կէօնիւլտէն պէյլէ էտէր : Ա է հագիգաթ սէյլէնէ պիլիր քի , օնուն դաա՛մը վէ իչքիսի՛ կէօքտէ օլան փէտէրինին իրատէթինի իճրա էթմէք օլուր : Իմտի պիր աւտէմին ա՛ղլ ու դալպի պու հալի քէսպ էտէրսէ , օ ատէմտէ պիր պէյլիւք թէպտիլիք վուգու՛ պուլմուշ տուր . զիրա իշպու Ալլահըն իրատէթի շէրիֆինէ թէքմիլէն թապի՛ օլմագ՝ ինսան գըսմընըն ալէսէվի ախլէտգ ու մէշրէպինէ քիւլիյէն մուղսյիր տիր :

3 . Տէօնմիւշ ատէմին Ֆլուպալուրս էէնի օլուր : Ինսանըն ախլէտգ ու մէշրէպինի՛ տայիմ՝ եէլթէնտիյի միւլհազալարը վէ եիւրէյինին տույուշարընտան էյի կէօսթէրէն շէյ եօզ տուր : Պիր ոտէմ՝ «հէման ճանընտա տիւշինտիւյի կիպի տիր» : Բուսի . ին . 7 : Պունճիլէյին դամաքեար կէճէ կիւնտիւզ սէվտիյի մալարընը՝ Փօտուլ քէնտի շան ու շէօհրէթինի՛ վէ տինեալի քիմսէ տինեա շէյլէրինի տիւշինիւր : Աքին տէօնմիւշ ատէմին եիւրէյի տէյիշմէյիլէ , օնուն ա՛ղլ ու ֆիրբի սայիր եէնի վէ բուհանի շէյլէրէ մէյլ էտէր : Իչէրչի օ՛ պունտան էվվէլ օնլարը սէվմէտիյի իշինն օն-

նօյսյալոր , Լ լ ա ճ ը ն մ ու հ ա պ պ ե թ ի ե ի ր Է յ ի մ ի ն ի չ ի ն Է զ ա ն ի մ Է թ ի լ Է տ Է օ ք ի Լ Է յ ի տ ի , վ Է հ Է ր պ ի ր խ ու ս ու ս տ ա Լ Լ լ ա ճ ը ն պ Է ն տ Է ն մ ա դ լ ու պ Է թ ա ի յ ի կ ի պ ի ն ս Է օ զ տ Է ն ա զ Լ ու Ֆ ի ք ր ա տ Է վ Է ա մ Է Լ ու հ ա ր ա ք Է թ ա տ Է ա զ ի զ օ լ ա յ Լ ա լ ու մ Է յ Է ր պ Է ն հ ա պ ի գ ա թ ի ի Լ զ ր Է ա զ ի զ օ լ ա պ ի լ Է մ , ճ ա ն ու ա ի լ ա տ Է ն վ Է հ ի ւ ս ն ի Լ ր ի զ ա մ ի լ Է Ֆ ու գ ա ր ա ղ ր զ զ ա պ ու Լ Է տ Է ր ի մ : Պ ու ն տ ա ն մ ա տ ա օ շ ի մ տ ի կ Է ր չ Է ք ի յ ի ն վ Է ա զ ի զ ի յ ի ն տ ի ն ն ե ա տ Է ե ա յ ր լ մ ա ս ը ն ը վ Է ի ն ս ա ն Լ ա ր ը ն կ ի ն ն ա ճ ա ն Ֆ ա ր ի զ օ լ ա պ տ Է օ ն մ Է Լ Է ր ի ն ի փ Է ք ա ր գ ու Լ Է ր , վ Է Վ ր ի ս տ ո ս ու ն փ ա տ ի շ ա ճ լ զ զ ը ն ը ն կ Է լ մ Է ս ի ն Է հ ա ր Է թ չ Է ք Է ր : Լ յ յ գ ա ր ը ն տ ա շ լ ա ր ը մ , ս ի զ տ Է պ ու մ ի ս ի լ Լ ր ր ու հ ա ն ի ա ր զ ու Լ Է ր վ ա ը մ ը : Լ յ յ Է ր ս ա ճ ի հ ա ն տ Է օ ն մ ի լ չ ի ս Է ն ի զ , ե ի ր Է ք ի Է ր ի ն ի զ պ ու ն Լ ա ր ը ն թ Է ճ ր ի Լ պ Է ս ի ն ի Է թ մ ի շ օ լ մ ա լ Է տ ր ր :

բ . Տ Է օ ն մ ի լ շ ա տ Է մ ի ն Է Է ն ի ս Է ր Է ր ու ֆ Է ր ր ա ճ լ Է Է Է Է Է Է Է չ Է Է Է Է օ լ ու ր : Պ ու ն տ ա ն Է վ մ Է Լ օ ն ա Ֆ Է ր ր ա ճ լ Է Է վ Է ր Է ն տ ի ն ն ե ա վ ի շ Է յ Է ր տ ի ր , լ ա ք ի ն շ ի մ տ ի օ ն ու ն ս Է վ տ ի յ ի ր ու հ ա ն ի շ Է յ Է ր տ ի ր : () Լ լ ա ճ ը ն Վ Է լ ա մ ը ն տ ա մ Է ս ր ու ր օ լ ու ր . Վ ա ի թ մ ա ր գ ա ր Է կ ի պ ի օ օ ն տ ա մ ա լ ու զ ա ն ի մ Է թ ա տ Է ն չ օ գ զ ի յ ա տ Է Ֆ Է ր ր ա ճ լ Է Է պ ու Լ ու ր , վ Է օ ն ա ա լ թ ու ն տ ա ն պ Է լ ի չ օ գ խ ա ս ս ա լ թ ու ն տ ա ն տ ա ճ ա ա ր զ ու Լ ու , վ Է պ ա լ տ ա ն հ Է մ կ Է օ մ Է ճ պ ա լ ը ն տ ա ն տ ա ճ ա ա ր զ ու Լ ու տ ու ր : Ս ա ղ . ճ Թ թ . 14 , վ Է Թ թ . 10 : () Լ լ ա ճ ը ն ի պ ա տ Է թ ի ն տ Է մ Է ս ր ու ր օ լ ու ր : Լ լ ա ճ ը ն Վ Է լ ա մ ը ն ը ա ի ն կ Է մ Է ք վ Է Լ լ ա ճ Է վ ի ն ի ն ճ Է մ ա ա թ ի լ Է տ ու ա ս ը ն տ ա պ ու Լ ու ն մ ա գ պ ու ն տ ա ն Է վ մ Է Լ օ ն ու ն գ ա յ տ Է թ ա ի յ ի շ Է յ Է ր տ Է յ ի Լ ի տ ի ի ս Է տ Է , շ ի մ տ ի օ ն ա պ ու ն տ ա ն զ ի յ ա տ Է Ֆ Է ր ր ա ճ լ Է Է վ Է ս ի ր ի Լ ր վ Է ր Է ն շ Է յ ե օ գ տ ու ր : Լ Է մ տ ա լ ի լ Լ լ ա ճ ը ն Վ Է լ ա մ ը ն ը մ Է չ ք Է թ մ Է ք տ Է ն վ Է մ ա ճ ֆ ի ճ Է տ ու ա թ Է թ մ Է ք տ Է ն չ օ գ խ օ շ լ ա ն ը ը : Ս Է օ ն ու ն տ Է օ ն մ ի լ շ օ լ տ ու Լ ու Լ լ ա ճ ը ի լ Է ս Է օ յ Է շ մ Է ք տ Է պ Է յ ա ն օ լ ու ն տ ու Լ ու գ ա տ ա ր հ ի շ պ ի ր ս ա յ ի ր շ Է յ ա տ օ Լ գ ա տ ա ր ա շ ը գ վ Է ա շ ի ք ե ա ր պ Է յ ա ն օ լ ու ն մ ա ղ : () ն ա պ ու պ ի ր ս Է Ֆ ա ա թ տ ր ր ք ի ,

օնու տիւնեա օնա վերեմէղ : (՝) սահիճ բարեպաշտ քիմնէլեր իլէ գօնուշմնագտան՝ էյէրչի պունտան էվվէլ հաղգ էթմէղ իտի իսէտէ , շիմտի օնուն սեչկին տուծարը վէ արգատաշարը օնլար օլուպ՝ օնլարիլէ պերապեր օլմտար՝ օնուն եիրբէյինի շաղըղըլա տօլոուրուր : Մ. լաճա գուլուդ էթմէլ՝ պիր վաղըթ օնա պիր եիրբ իտի իսէ տէ , վէ օնու էթտիլի վաղըթ պիլէ զօր իլէ էտէյօր իտի իսէ տէ , շիմտի օ՝ Մ. լաճա շաղըղգ վէ ֆերրահնըղ իլէ իրըղմէթ վէ իրգասթ էտէր : Ասիլլասէի քէլամ օ՝ հէր պիր բուհանի շէյտէն հաղգ էտէր , վէ Մ. Ե. տարաննն տիւնեատէ տաղըլմտար վէ կէրչէքիլին տաղըլմտար օնա ա՛ղիմ՝ ֆերրահնըղ վերրի . և վէ օնուն շաղըղը՝ տիւնեալի ատէվլերին մալ ու զանիմէթլերի արթարըղը վէմանտէ մալըք օլտուղարը սեվինճ ու սիրիւրտէն տահա պէօյիք օլուր : Մաքին օ՝ պունտան էվվէլ հէփ պունճիլէյին սեվինճ ու սիրիւրտէն տալա խապերի եօղուտու :

Գ . Տէօնմիւշ ատէմին էէնի գասալէլէլէլ օլուր : Պունտան էվվէլ օ՝ սատէճէ պաշնա պիր պէլա կէլտիլի՝ եա պիր քէտերէ օղըտաղըղը զէման գասալէլէլէնիրիտի . լաքին շիմտի օ՝ քէտի կիւնահնարը վէ թագսիրաթլարը իչիւն գասալէլէլէնիր : (՝) Մ. լաճը պուգատար աղ սեվտիլինէ վէ օնա պունճիլէյին սատագաթարըղը իլէ իրըղմէթ էթտիլի իչիւն վէ ինսանլարըն ճանլարընըն ֆայտտաքնա պուգատար աղ զայրէթի իչիւն գասալէլէլ շէքեր : (՝) քէտի եիրբէյինի քէթիլլիլի վէ էօմիւնիւնիւն շօգ կիւնահնարը իչիւն թատալանըր : (՝) կիւնահնարը սեպէպիստէն պլաղլանըղ՝ եիրբէյի էլէմ իլէ տօլարագ՝ «Այա՛ Մ. լաճ» պէն կիւնահնարա մերհամէթ էլլէ՛» (Պ. Գ. Ժ. 13) պաղըրըր : Ա է շիմտի՝ պիր վաղըթ օնու տալա ոահաթարըլ էթմէլէն սաթ կիւնահնարը իչիւն տէյիլ՝ իլա ա՛ղիլլիլէ իլերիլէմօնտէ աղըր վէ եավաշ օլտուղու իչիւն եիրբէյինտէ պիր սահիճ քէտեր տույար :

Դ. () նուն էէնի գորգուլարը օլուր : Պիր վագըթ օ տիննեալի մալինի եախօտ ի' թիպարընը զայպ էթմէքտէն գատար պիր սայրի շէյտէն գորգմաղըտը . Ֆուգարալըդ վէ աղըր վէ անէմէ բէզիլ օլմագ գատար՝ օնուն կէօղինստէ գորգուլու շէյ կէօրինմէղիտի : Աքըին շիմտի պունլար օնուն ի'նտինտէ՝ Ալլահըն տարըմասընաբուպարէն ճիչ կիպի տիրլէր : () կիւնահտան գորգար , վէ տիշմէսին տէյիւ՝ զայէթ տիգգաթ իլէ վէ ճէր պիր խուսուստա ա'գիլանէ տավրանըր : Ալլահըն բիզասընտան չըգմագ՝ օնա գորգուլու պիր շէյ կէօրինիւր . վէ պու թէճլիքէյէ օնու տիշիւրմէյէ պա'իս օլաճագ ճէր պիր սէպէպտէն ա'զիմ տիգգաթ իլէ սաղընըր : Անէմ տախի Քրիստոսա Փէնա կէօրինէճէք՝ պիր շէյի իլէմէքտէն՝ վէ օնուն իրատէթինէ մուղայիր պիր հարաթէթտէ պուլունմագտան զայէթլէ գորգար . վէ քէնտի փէք սէվկիլիւ պիր տօսթունու տարըմագտան սաղընան պիր ատէմ կիպի տավրանըր :

Ե. () նուն էէնի ի'թիլընի օլուր : Պունտան էլվէլ օ շան ու շէօճրէթինի արթըրմաղա՝ մալինի չօղալթմաղա վէ զէվք ու սէֆասընա պա'իս օլաճագ շէյլէրի չօղալթմաղա պագարըտը . լաքին շիմտի օնուն իւմիտլէրի բուհանի շէյլէրէ տօղըու պագարլար : () քէնտի եիւրէյինին ֆասիտ խըրսարընը կիւնտէն կիւնէ տահա էյի ալթ էթմէյէ , մաղըուրըղու՝ հասէտի՝ ֆօտուլուղու՝ տիննեա մուհապէթինի վէ ճէր պիր քէօթիւ խըրսը օրատան քէօքտէն սէօքմէյէ իւմիտ էտէր : () լուգֆտա՝ մուհապէթտէ՝ իմանտա՝ թէվպէտէ՝ ալչագ կէօնիւլիւքտէ՝ հալիմլիքտէ՝ եավաշըրգտա վէ ճէր տիւրլիւ Քրիստոննայ ֆաղիլէթինտէ թարագգա պուլմաղա ումար : () Քրիստոսուն ի'պրէթի ճէլիլինէ թէքմիլէն ույա պիլմէքտէն փէք ուլագ օլտուղունու էյի պիլմէսի իլէ , էլինտէն կէլտիլի գատար օնա ույմաղա ճէհտ ու զայրէթ վէ իւմիտ էտէր : Ա է Քրիստոս՝ քէնտի շա-

յիրտլէրինտէն չօգ մէյվէ կէթիրմէսինի մագլուպ էթ-տիլյինի պիլմէյիլէ , տայիմա չալըշըր վէ տուա՝ էտէր քի , զիյատէ վէ զիյատէ մէյվէտար օլտուն : Ա է պունտան գադը՝ նազար , օ սայրիլէրինին տախի ա՛ղիզլիքատէ թարագգա՝ պուլմալէրինի՝ վէ ա՛ղիզլիլին տիւննատէ չօղալմասընը արզուլար , վէ օնու կէօրմէյէ ումար : Ա է պու տիւննատէն չըգտըղը զէման եալընըղ օնուն պէլալարընտան գուրթուլմագ տէյիլ՝ իլա օպիր տիւննանըն սաա՛տէթինէ տախի նայիլ օլմագ ումար :

Դ. (Նուն էէնէ գայդուլուր օլուր : Պունտան էվ վէլ օնուն չէքտիլի գայդուլարը՝ սալթ տիւննա խուսուսունտա իտի , վէ ճանը իչինն սալա պիր գայդու էթմէզիտի , վէ սայքի էպէտիլիք եօգ կիպի պիր էօ՛միւր սիւրէրիտի : Աքին շիմտի օնուն պաշ գայդուսու՝ Ալլաճա նանըլ մագպուլ օլմագ՝ կիւնաճըն էսիրլիլինտէն նի՞ճէ գուրթուլա պիլմէք՝ չէփի՛ պօրճլարը նի՞ճէ էտա պիլմէք՝ վէ քէնտի Ալլաս Ատիճիսի օլան Վրիստոսա նէ՞ դարիգատէ իզզէթ էտէ պիլմէք վէ օնա օլան մուճապպէթինի պէյան էթմէք խուսուսունտա տըր : Աիլասէի քէլամ՝ շիմտի օնուն գայդուսու՝ պու տիւննատա Ալլաճըն ճիւննիւ բիդասընը՝ վէ ախրէթտէ օնուն ճուղուրունա չըգմաղա նայիլ օլմասընը նասըլ քէսպ էտէ պիլէճէյի խուսուսունտա տըր : Տէօնմիւշ ատէմին շիմտի գայդու չէքտիլի շէյլէր պունլար տըր , վէ պունլար՝ օնուն էվվէլքի գայդուլարընտան՝ բուճանի շէյլէրին ճիսմանի շէյլէրտէն Փարզըլ օլտուգլարը գատար Փարզըլ տըրլար :

Ա է շիմտի էյ մուճապպէթլու գարընտաշըմ՝ սէնին սէվտիլին շէյլէր խուսուսունտա սէնտէ պէօյլէ պիր թէպտիլիք վագի՛ օլտոմու : Ա խմտի արզուլատըղըն՝ օլ սէնին եիւրէյինէ Ֆէրրաճըղ՝ եախօտ գասավէթ եա գօրգու կէթիրէն եա ումուղըն եա գայդուսունու չէքտիլին շէյլէր ճէման օ էվվէլքի՞ շէյլէրմիտիր : Այէր

Եօյլէ իսէ , սէն տաճա տէօնմէմիշսին , վէ տաճա կիւ-
նասլարնտանսն , վէ կէօյիւն փատիշաճըզնա կիրմէյէ
Տազըր տէյիլսին :

5 . Տէօնմիշ տաէմին պիւլիւն Էօ՛յիւնտէ վէ ա՛յիւլ
— Էտաւէլիւնտէ պիւլիւլ Էօնմիւլ Էօնմիւլ : Եւմ-
տիյէգատար սէօյլէտիյիմիզ շէյլէրտէ պու խուտուտա
վաֆիր շէյ սէօյլէնմիշ տիր . լաքին պու մատտէ՝ մախ-
տուսէն միւլՏազըյա ալնմաղա շայէսթէ տիր : Ինսաննն
Տէփ գուվվէթլէրի օնուն տէօնմէսինտէն Էվվէլ կիւնա-
Տա ալէթլէր տէյիւ գուլանըտըը միտիլիւ՝ օնուն տէօն-
մէսինտէն սօնկրա օնլար ա՛տալէթին ալէթլէրի օլուրլար :
Պունտան Էվվէլ օլ վիւճիւտիւնիւ Ֆէնայէ գուլանան
քիմսէ՝ շիմտի քէնտի գապընը ա՛ղիլիքտէ՝ ի՛զզէթտէ՝
ղապղտա՝ փաքըզտա վէ այրգըզտա գուլմար վէ օնու
Էալնըզ Գապա վապֆ Էտէր . վէ Պօղոս Ա՛սաքէալն
տէտիյի կիպի՝ օլ քիմսէ “Իէնի մախլուգ տուր . Էսքի-
լէր կէշտի , իշթէ Տէր շէյ Էէնի օլտու” : ք Վրնն , Ե .
17 : Այլէր օ քիմսէ պունտան Էվվէլ գամնաքեար իտի
իսէ , շիմտի զանիմէթլէ վէրէն օլուր . Էյէր զուլ՝ ու
նասազըզա մայիլ իտի իսէ , շիմտի Տազգ վէ ա՛տիլ օ-
լուր . Էյէր Փուրսաթ պուլտուգճա Տիլլէ Էթմէյէ վէ խալ-
զը ալտաթմաղա Տազըր իտի իսէ , շիմտի Տէր քէսէ Տազ-
գընը վէրմէյէ Տազըր տըր . Էյէր քեարը իշիւն Էալան
սէօյլէմէյի քէնտիսէ ա՛տէթ Էթմիշ իտի իսէ , շիմտի
կէրշէքտէն մատա աղզընտան սէօզ չըզմամաղա փէքտիգ-
դաթ Էտէր . Էյէր աղզը Էէմին վէ քիւֆրէ վէ սէօյմէ-
յէ ալըշմըլ իտի իսէ , շիմտի օնուն տուտազարընը ար-
թըզ պէօյլէ սէօզլէր նափաքլէմէզ , վէ Ա՛լլաՏըն ատընը
ասլա պօշ Էէրէ աղզընա արնալ . Էյէր Էվվէլտէն ա-
խէրլէրինի զէմմ ու տախլ Էթմէյէ մայիլ իտի իսէ ,
շիմտի սայիր քիմնէնին ի՛թմիպարընա տօգունաւճապ
սէօզ սէօյլէմէմէյէ տիգգաթ Էտէր , վէ ախէրինի ինճի-
տէճէր սէօզ սէօյլէմէտէն իսէ , օնուն Տազգընա Էյի

սեօյլէմէսինի խայրըը սայար : Ա՛ է էյէր էվվէլտէն հասէտ էտիճի վէ էօճ՝ ալմաղա հազըր իտի իսէ , շիմ տի ախէրլէրին էյի օլմաարնտա սէվնիլր , վէ քէնտինէ զարար ու քէտէր էտէնլէրին ա՛վֆը իչիւն ալւագ կէօնիւլ իլէ տուա՝ էտէր : Ղիւմլէ պու կէօրիւնէն ա՛մէլ ու հարաքէթին տէյիշմէսինի տահա գըլմէթլի էտէն գալպին տախի տէյիշմէսի տիր :

()՝ պիւթիւն պիւթիւնէ տիւննազի իքէն , շիմտի բուհանի օլուր . տիւննազի զէվը ու սէֆաս՝թլէր իլէ էյլէնմէյէ եէլթէնէճէյինէ՝ պու շէյլէրտէ պիր լէզգէթ պուլմատըը իչիւն՝ Մապատա վէ օնուն խըզմէթինտէ մէշոուլ օլուր . վէ եիւրէյինի շաղըզ իլէ տօլտուրան պուտուր : Տիւննայէ տալըպ պիւթիւն պիւթիւնէ ա՛զը ֆիքրի օնտա օլաճագ եէրինէ , օնուն ա՛զլ ու ֆիքրի բուհանի մատտէլէրտէ վէ ճանընըն սէլամէթինտէ օլուր :

()՝ պիր զէման տուա՛տէն հազզ էթմէզ իտի իսէ , տուա՛ օնա՝ շիմտի ճանընըն դաս՛մը օլուր , վէ էվվէլտէն տին խուսուսունտա սեօյլէմէքտէն իքրահ էտէրիտի իսէ տէ , շիմտի օ՛ ճանընըն սէվտլի շէյ տիր . վէ Մւետարանըն կերչէքլէրլէրի օնա հէր նէ գատար լէզգէթսիզ իտիլէր իսէ , շիմտի օնլար՝ եիւրէյինի ֆէրրահըզ իլէ տօլտուրան շէյլէր օլմուշար տըր :

Տէօնմէքտէ վուգու՝ պուտան թէպտիլիք պեօյլէ օլուր : Պու թէմէլտէն՝ քէօքտէս թէքմիլ պիր թէպտիլիք տիր . ա՛զլ ու ֆիքրտէ վէ եիւրէքտէ վէ ամէլ ու հարաքէթտէ թէքմիլ պիր թէպտիլիք տիր . տէօնմէմիշ ատէմլէտտէ պիլէ պա՛ղէն վագի՝ օլան սատէճէ պա՛ղի խուսուսլարա տայիր պիր թէպտիլիք տէյիլ տիր . պու՝ պեօյլէ պիր տէրին վէ թէքմիլ թէպտիլիք տիր քի , օնու եալընըզ մալիք օլան քիմսէ տույմազ , իլա օլ քիմսէյի պիլէնլէրին հէր պիրիսի տախի տույար , վէ “ () նա՛սըլ տէյիշմիշ տիր , օ՛ պիւսպիւթիւն պաշգա եէնի պիր ատէմ՝ օլմուշ տուր ” տէմէյէ մէճպուր օլուր :

Շ իմտի էյ սեվկիւլիւ գարընտաշըմ՝ սանա սիւալ
 էթմէյէ պանա բուխսամ վէր , սէնին ա՛ղլ ու Ֆիքրինտէ
 վէ ա՛մէլ ու հարաքէթինտէ պէօյլէ պիր թէպտիլիք վա-
 գի օլմո՞ւշմուտուր : Այվէլտէն օլտուղունտան Ֆարգլը
 պիր ատէ՞մմիսին . վէ էյէր էօյլէ իսէ , սէնտէ օլան թէպ-
 տիլիք պուրատա թա՛րիֆ վէ պէյան էթտիլիմի՞ղ կի-
 պի մի տիր : Ալլահըն Վէլլամը՝ խէլաս իչիւն պէօյլէ-
 սինի Ֆարգ թագրիր էտէր : Վէնտինի թէֆթիշ էյ-
 լէ , վէ պագ , սէնտէ պունուն իսպաթընը պուլա պի-
 լիմիսին : Աօղճմուսնըն նէ՞ տէյօր . էօ՛մրիւն նէ՞
 շէհատէթ էտէյօր . սէնին խըսըմլարըն վէ տօթլարըն
 սէնտէ պիր Ֆարգ կէօրմիւշլէ՞մի : Այլլէ պիր շէյ օլ-
 սա , ընլար ընուն Ֆարգընա վարըլար . էյէր ընլար պու-
 պապտէ հիշ պիր շէյ սէօյլէմէտիլէր իսէ , փէք ի՛հթի-
 մալ տըր քի սէնտէ էօյլէ պիր շէյ վագի օլմամըլ օլա :
 Այէր սէն՝ տահա բուհանի տէյիլ իսէն , էյէր տին մատ-
 տէլէրինի տահա զիյատէ սեվմէղ իսէն , վէ ընլարա տա-
 հա զիյատէ մէշղուլ օլմայօր իսէն , վէ էյէր էվվէլտէն
 օլտուղունտան պիւս պիւթին Ֆարգլը պիր ատէմ տէ-
 յիլ իսէն , սէն տահա տէօնմէմիշսին : Ատէմ պու տիւն-
 եատա Վրիստոնեայ տօղմաղ : () էյէր օլուրսա՛ սօնկ-
 րատան օլուր , վէ օլտուղու վագըթ ընտա՛ գարանըգ-
 տան ըշըղա կիպի պիր թէպտիլիք օլուր : Ա է պու
 պէօյլէ իքէն , քէնտիլէրինի Վրիստոնեայ տէյէն նէ՛ գա-
 տար քիմսէլէր պուլունուր քի , ընլարտա ասլա պիր թէպ-
 տիլիք օլմամըլ տըր : ()նլար տայիմա տիւնեայը վէ
 զէնկինիլի վէ շան ու շէօհրէթի վէ զէվք ու սէֆայը սէ-
 վէրլէր , վէ ճանլարը իչիւն ասլա գայըրմաղլար , վէ
 պէլքի կիւնտէն կիւնէ տիւնեա մուհապպէթինէ տա-
 լարլար : Այ գարընտաշըմ՝ ընլար իլէ պէրապէր ալ-
 տանմա , իլլա ճէհտ էթ քի , պիր թէքմիլ իրիւրէք
 թէպտիլիլինէ մալիք օլասըն . Ամին :

ԵՊ ՔԱՐՈԶ

ՄԷԼԵՆԵ ՏԷՕՆՄԷՆԵՐԵ ԻՊԹԻՕԵՍԸ

ԻՊՕԼԻՐԵՆԷ

“Այերէք տերիմ՝ սիղէ, էյեր Խեօնէ—պ չօճուղար կիպի օլմաղսանըղ, հեօքլէրին փատիւհաճըղնա ասլա կիրմէյէճէքսինիղ” : Մատթ . ԺՂ . 3 :

Պունտան ագտեմքի Վարողումուղտա Մլաճա տէօնւմէնին նէ օլտուղունու թա՛րիֆ էյլէտիք . վէ օնուն հագղընա էթտիյիմիղ թա՛րիֆի պու խուսուստա Մ՛ղիղ Վիթապլարտա սէօյլէնէնէ թէքմիլէն մուվաֆրդ պիլըրիղ : Սէ պունտան աշիքեար օլուր քի , տէօնմէք՝ Մ՛ղիղ Վիթապլարտա մաղլուպ օլունմաղըլա՝ հէր պիր ատէմին իւղէրինէ ֆարղ օլմուշ օլուր :

Լաքին՝ չիւնքի չօգ քիմնէլէր՝ էյերչի թագտիմ օլո . նան միւհագալարըն սահիհիյինէ պիր տէյէճէքլէրի եօղիսէտէ , պու մատտէյի իհմալ էթմէյէ՝ եախօտ Մ՛լաճտան պիր ինայէթ ու մէրհամէթ պէքլէյերէք՝ քէնտի տէօնմէմիշ հալլէրինտէ գալմաղա գանաա՛թ էտիպ՝ պիլթիւն պիլթիւնէ տէյիշմէղտէն վէ Մլաճըն ինայէթի իլէ վէ օնուն Քուհի Մ՛ղիղի իլէ ենիլէնմէղտէն խէլաս մէմիլ էտէրլէր . պուրատա՝ Տէօնմէնին իգթիղալը օլտուղու խուսուսունտա սէօյլէմէսինի ղայէթ միւնասիպ

կէօրտիւք : Եւսպատի էթմէյէ ճէհտ էտէճէյիմիզ թա՛ւ-
լիմ պու տուր քի , պո՛նճիլէյին պիք պէ՛օնիւք օլմապուգճո՛
տալէ ինչուս պո՛ւլմապ : Ա է նյազըմըզ պուտուր քի ,
պուրատա իպրազ էտէճէյիմիզ ճշմարտութիւնլար՝ հէր
պիր օգոլյանըն եիւրէյինէ էյիճէ թէսիր էթսինլէր :

Պու Ալլահա տէօնմէք իգթիզալը տըր ,

1 . Ալլահա տէ՛օնմէք պլմապ ինչն : Ինսանլարըն
ճիւմլէսի կիւնահքեարլար՝ վէ ա՛վֆըզա միւհթաճլար
տըր . վէ Ալլահ ինպէթլու՝ վէ ա՛վֆ էթմէյէ հազըր
տըր : Եւքին օնուն մէրհամէթի հէր նէ գատար նի-
հայէթսիզ իսէ տէ , օ եպընըզ թէվպէ էտիպ կիւնահ-
լարընը թէրք էտէնլէրի ա՛վֆ էտէճէք : Իսէլաս պուլ-
մուշ պինլէրճէ քիմսէլէրին հիչ պիրիսի՝ տէօնմէզտէն
ա՛վֆ օլունմուշ տէյիլ տիր : Գաւիթ օլ զինա կիւ-
նահընը իշէտիյի վազըթ՝ օ 51ինճի Սաղմոստա զէքր
օլունան ճան ու տիլտէն թէվպէյէ կէլմէզտէն՝ ա՛վֆ
պուլմուշ տէյիլ տիր : Պետրոս քէնտի Աֆէնտիսինի
ինքեար էթտիյի վազըթ՝ տիշարը չըզըպ օլ ա՛զիմ կիւ-
նահը իշիւն աճը աճը աղլատըգտան սօնկրա ա՛վֆըզ
պուլտու : Պենտէկոստէ կիւնիւնտէ վաֆթիզ օլուպ՝
Վրիտոնեարլարըն սայըսընա զամմ օլունան օլ իւչ պին
քիշինին ճիւմլէսին եիւրէյի էզիլտի , վէ տէօնտիւքլէրի
օնտան աշիքեար օլտու : Գործ . ք . 14—46 պագ :
Ա է Գործ . ք . 19 Պետրոս առաքեալ քէնտի տինկ-
լէյէնլէրինէ տէյօր քի , “(ժ)էվպէ էտին , վէ պէ՛օնիւք ,
ի ինչուս պուլմապ ինչն” :

Իմտի Ալլահ ա՛վֆ էթմէք իշիւն մազըլուպ էթտիյի
շարգ՝ պու տուր քէնտիսի տէյօր իսէ , պունսուզ իսէլաս
ուամնագ նէ գատար պօշ պիր շէյ տիր : Պիր տաէմ
ա՛վֆ օլունմագ իշիւն փէք չօգ եարվարա պիրիւր , վէ ա՛վ-
ֆը ալաճաղընա փէք չօգ ումա պիրիւր , վէ պիւթիւն
տիւնեա պիլէ օնա՝ պու ա՛վֆը ալաճաղընը մէմիւլ էթ-
մէյէ ճէսարէթլէնտիրէ պիրիւր , լաքին պու ճիւմլէ ի-

լէ՛ էյէր օ քիմնէ սահիհն տէօնմիւշ տէյիլիսէ , օ՛ էլ պէթթէ հէլաք օլաճագ տըր . զիրա ինսանլարըն իւմիտլէրի վէ արզուլարը իլէ Լ լաճըն թագաիրի իպրաւ օլունմաղ : Կնսանլարտա պիլէ ա՛վֆլըգ՝ փիշմանլըգ վէ ա՛մէլ ու հարաքէթ թէպտիլլիյի շարդը իլէ վէրիլըր : Պիր փէտէր՝ քէնտի էվլատընըն Ֆէնա հարաքէթինի՝ օնուն փիշման օլուպ տօղըուլմաղա ճէհտ էթտիլլինի կէօրմէտիլքճէ ա՛վֆ էթմէղ : Պու տիւնեանըն իտարէտի իւզէրինէ մէմուր օլան զապիղէրին ի՛նտինտէ պիլէ՛ թէվպէ վէ Ֆէնալըղ թէրք էթմէք Ֆայտա էթմէղ : Հանկը փատիշահ եախօտ հանկը վալի քէնտի թէպա՛սընըն խըրսըղըղընը եա գաթիլլիլլինի՝ սատէճէ փիշման օլուպ պիր տահա պու քէօթիլլիլլէրի էթմէմէյէ թա՛հուտ էթտիլլէրի իշին ա՛վֆ էտէր : Խմտի Լ լաճ՝ պիր թէվպէ պիլէ եօղիքէն՝ ա՛վֆ էտէրմի : Պու իւմիտ նէ՛ գատար ույըունսուղ վէ ա՛պէս տիր : Ա է պ լ պէօյլէ իւքէն , քէնտիլլէրինի Քրիստոնեայ տէյէն պիլլէրճէ քիմսէլէր վար քի , քէնտի կիւնահլարընը թէրք էթմէմիշ իքէն՝ խէլաս պուլմաղա ումարլար : () նլար էօմիւրլէրինի տիւնեամիլլիքտէ՛ վէ բուհանի շէյլէրի հէմ քէնտի ճանլարընը իհմալ էթմէքտէ՛ սայքի էպէտիլլէք վէ ախրէթ եօգ կիպի կէշիրիլլէր , վէ եինէ տէ իթիմատ իլէ ումարլար քի , Լ լաճ օնլարը ա՛վֆ էտէճէք : Լ շ լ ա ճ , սօնկ սօնկուտա Քրիստոս օնլարա՝ «Պէնտէն ուղագ օլուն՝ էյ պիլամուսլուղու իշէյէնլէր» (Մարտ . է , 23) տէտիլի զէման՝ օնլարըն հէփ իւմիտլէրի պ՛շտ շըգաւճագլար :

2 . Տէօնմէք իգթիլլալը տըր , շինքի օնսուգ՝ Լ լաճըն հէ՛նի յիթմէլէ ճէլլէլլէրի ինսանըն ինլարըն գարըճ պըրլու : ա . () նուն հաթանիլլէլլէ՛ տէօնմէք օլմատըղճա՛ խէլասըն վէրիլմէսինէ զըտտ կէլըր . զիրա Լ լաճըն շէրաւ ա՛թընըն ա՛տալէթի՛ օնուն հէր քէտէ քէնտի ա՛մէլինէ կէօրէ իւճրէթինի վէրմէքտէն իպարէթ տիր : Ա քիլի էյէր

պիւթիւն պիւթիւնէ թէնճէ եաշայան քիմսէլէր եպէտի
էօմիւրէ վարիս օլուրլար իսէ, Լ, լաճըն հազանիյէթինին
ճէլալի նէրէտէ գալըր . չիւն քի պու՝ եարամաղա սա-
տըրը՝ն ա՛մէլինէ կէօրէ իւճրէթ վէրմէք օլուր :— ք .
() նուն ա՛կէլիյի՛ տէօնմէք օլմատըգճա՛ խէլասըն վէրիլմէ-
սինէ զըտտ կէլիր : Լ, յէր Լ, լաճ կիւնահքեարլարը կիւ-
նահարընտա իքէն խէլասէտէճէք օլսայըտը, օնուն ա՛ղիզ-
լիլինէ խալէլ կէլիրիտի : Պէօյլէ քիմսէլէրի քէն-
տիտի իլէ սաքին օլմաղա միւսաա՛տէ էթսէ՛ քէնտի
դասպիա՛թընըն ա՛ղիզլիլինէ դարչը հարաքէթ էթմիշ օ-
լուր : Վաւիթ տէյօր քի, Լ, լաճ էօյլէ քիմսէլէրի
հուզուրունտա՛ վէ քէնտի կէօղէրի էօնիւնտէ թէհամ-
միւլ էտէմէղ (Սաղ . ճա . 3—7) . իմտի սէն՝ Լ, լա-
ճըն պէօյլէ քիմսէլէրի քէնտի հուզուրունտա թէհամմիւլ
էտէճէլինի իւմիտ էտէրմիսին : Լ, ճ, պու նէ պաղըլ իւմիտ
տիր :— ք . Պունուն կիպի օնուն կէրչէլիյի տալի . զիրա
Լ, լաճ կէօքտէն թագրիր էյլէտի քի, էյեր պիր քիմսէ՛
Վիւրէլիմին հէվասընտա կէղսէմ տա՛ պանա սէլամէթ
օլուր տէր տէ՛ քէնտինի եարամաղըրղա վուրուրսա ,
Բապպ օնու իսլահ էթմէյէ իսթէմէղ . ամնա օղէման
Բապպըն զաղապը վէ շայրէթի օլ քիմսէնին իւզէրինէ
դութուշուպ՝ պու քիթատա եաղըլան հէր պէտտուա՛
օնուն իւզէրինէ գօնաճագ տըր , վէ Բապպ օնուն ա-
տընը կէօյիւն ալթընտան մահվ էտէճէք տիր՝ : ք ()-
լին . իթ . 19—20 : Հէմ պունու տալի թագրիր է-
տէր (Սաղ . իք . 3—4 վէ Սաղ . ժն . 2) քի , օ-
նուն ա՛ղիզ տաղընա չըգանըն էլլէրի թէմիզ վէ եիւ-
րէյի փաք օլմալը , վէ օրատա եալընըր «Քեամիլճէ եիւ-
րիւյէն , վէ սատաղաթ իշլէյէն , վէ եիւրէյինտէ կեր-
չէքըք սէօյլէյէն» սաքին օլաճագ տըր : Լ, լաճ՝ պուն-
լարը սէօյլէտիքտէն սօնկրա՛ կիւնահքեարը տէօնմէքսի-
զին կէօյէ ալտըրը սուրէթտէ՛ նա՛սըլ կերչէք օլա պի-
լէր :— ք . () նուն կէլի տալի պունա զըտտ տըր . զիրա

ինսանլարը տէօնմէքսիզին խէլաս էթմէք՝ քէնտինին էն պէօյիւք մերհամէթլէրինի՝ օնլարըն մէգատիրինի վէ գըլմէթինի պիլմէյէնլէրին իւզլէրինէ աթմագ տըր : Ա՛ղիւլէնմէմիշ օլան կիւնասքեար՝ Ալլահըն ա՛ղիմ խէլասընըն գըլմէթինի դանըմազ . պունուն իչիւն՝ բուհաննի քերէմլէրի խթէյիպ՝ օնլար իչիւն հէր վէճ՛հիլէ միւթէշէքքիւր օլմնյանլարա՝ օլ քերէմլէր իհսան էթմէք՝ քէնտինին պինհսայէ իլմինէ մուղայիր պիր հարաքէթ տիր . հէմ տախի կէօյէ՝ օնուն փաք վէ ա՛ղիլ սէֆաա՛թլարընա ույզունսուզ օլանլարը գօմաղա իճապ էտէճէք , քի պու՝ օնուն իլմինէ խալէլ կէթիրիր : — Ե . Տէօնմէմիշ կիւնասքեսարլարը կէօյէ կիրմէյէ միւսաա՛տէ էթմէք՝ Ալլահըն հէր շէյի պիլմէք վէ հէր շէյի գապիլ օլ՝ ազ վէ գապիլ՝ օլմագ սիֆաթի ճէլիլէլէրինէ զըտտ տըր : Ալլահ պիր գանուն սապիթ էյլէտի , քի «նալընըզ եւրէյի փաք օլանլար՝ Ալլահը կէօրէճէքլէր» : Սապիլ . Ե . 9 : Իմտի էյէր Քրիստոս տէօնմէմիշլէրի կէօյէ ալաճագ օլա , պունու Ալլահըն խապէրի օլմաղտան էթմէլի տիր . իմտի պու սուրէթտէ՝ Ալլահըն հէր շէյի պիլմէսի նէրէտէ գալըր . օնուն իրատէթմինէ գարըն օնլարը ճէննէթէ ալաճագ օլա , օնուն հէր շէյէ Վասիր օլմասը նէրէտէ գալըր , եօղիսէ պու իքի պապտէ տախի իրատէթմինի տէյիշտիրմիշ օլմուշ օլուր . վէ օ սուրէթտէ օնուն դայիմ՝ օլմասը նէրէտէ գալըր : Իմտի ա՛ղիլ վէ հաղգ Ալլահ քէնտի Սիֆաթի ճէլիլէլէրինէ պուն՝ ճիլէյին զըտտ հարաքէթ էտէրմի :

3 . Տէօնմէք՝ պիլլէ պու պիլմէտապա բաւմէլլէ՛ վէ Լէնէլլէ վէրմէյի իգթիզալը տըր : Հագիգաթ Ալլահա տէօնմէմիշ քիմնէլէր՝ պիւթիւն պիւթիւնէ բահաթսըզ տէյիլէր տիր . վէ օնլար՝ սիւրաթիւքլէրի սէֆաա՛թլարտա պիր տիւրլու պիր լէզզէթ պուլուրլար : Իաքին օ՝ ա՛ղիլլէտիճի տէյիլ տիր . իլլա զէմաննի օլուպ՝ աղ վաղթըն իչինտէ կէչէր կիտէր , վէ օնուն արաընճա էքսէրի պիր

պէջիւք վէ չօգ սիրէն բահամարզըդ վէ պիշարէլըդ կէլըր : Աքին երբէյի սահիհէն թէպտիլ օլուպ ա՛ղիզ պիր էօմիւր սիրէն քիմնէնին բահամարզը սապիթ վէ ա՛ղիզ՝ վէ ճանը հէր վէճհիլէ գանտորըճը տըր : Տէօնմէմիշ օլան քիմնէ տահա կիւնահը սէվմէքտէ՝ վէ տա՛յիմա օնու իշլէմէքտէ տիր . լաքին կիւնահ՝ ինսանըն բահամարզընըն վէ թէսէլիսինին պէջիւք տիւշմանը տըր . վէ հագիգաթ տիւնեատէ բահամարզըլըլըն վէ պիշարէլիյին պաշ սէպէպի օ տուր : «Աարամազլար՝ բահամարզանմադա գատիր օլմայան չալգանան տէնիզ կիպի տիր , քի օնուն սուլարը պալըրը վէ չամուրու տիշարը՝ աթար : Վապահամարզընըն սէլամէթի օլամաղ՝ տէյօր Ալլահըմ՝ » : Ասսոյ . ճէ . 20 , 21 : Հէր պիր տէօնմէմիշ կիւնահըքեարըն թէճրիւպէսի՝ Աստուածաշունչուն պու թագրիբինին կէրչէքլիյինէ շէհատէթ էտէր : ()նլար՝ աչըգտա կէօրիւնէն էն ա՛ղիմ սաս՝տէթլէրի օրթասընտա իքէն , երբէքլէրի տէրտու գասապէթտէն տօլու տուր : Աքին Ալլահըն «թէվրաթընը սէվէնլէրէ չօգ սէլամէթ վար» (Սուր . ճթթ . 165) , վէ ճիւմլէ տէօնմիւշ քիմնէլէրին հալի պու տուր : Սորումօն տէյօր քի , (Ասսոյ . 7 . 17) ա՛ղիզլիյին «եօլարը լադիֆ եօլար՝ վէ դարիգլէրի սէլամէթ տիր» : ()նլար՝ Վրիստոսուն վասիդասի իլէ կիւնահլարը ա՛վֆ օլունուպ՝ օնուն վասիդասի իլէ գապուլ օլունտուգլարընը՝ վէ Ալլահ՝ քէնտիլէրին տօթու օլուպ ապիմա օնլարը հըֆղ էտիպ միւպարէքլէյէճէյինի պիլմէլէրի իլէ՝ Ալլահըն Վրէլամընը օգումագտա վէ տինկլէմէքտէ պուտուգլարը սէֆասա՝թ՝ վէ Ալլահա իպատէթ էթմէքտէ՝ վէ օնուն իլէ հէմ ճիւմլէ բուհանի Վրիստոնեալար իլէ մուսահիպէթ վէ իլհագըրգ էթմէքտէ տույտուգլարը սիրիւր՝ օնլարա էօյլէ պիր երբէք բահամարզը վէ թէսէլի վէրիւր քի , տիւնեանըն ճիւմլէ մալ ու գանիմէթի վէ սէֆասա՝թլէրի վէրէմէլէր : Այիլ վագի պու տիւնեատէ սահիհ սաս՝տէթէ մալըր օլան քի նէ-

լէր՝ եալընըղ սահիհան կիւնահատան ֆարիղ օլուպ՝ տէօն-
միւշ օլան քիմնէլէր տիր :

4 . Տէօնմէք՝ կէօյի-ն զառ «էֆառ» Լ-նը «ի-րե պիւլէ-
իշե-ն պիւ Լաղըրըգ Լալի իգթիղալը տրը : Ղ՛իւմէ ա-
տէմլէր՝ Տէր նէ գատար էօլիւմտէն սօնկրա ճէննէթե
կիրմէյէ արղուլէրլէր իսէ տէ , կէօրիւնիւյօր քի , օրպայ
կիրմէյէ հազըր պուլունմագ իշին կէրէքտիր քի , էվվէ-
լա օնլարըն եիւրէքլէրի թէպտիլ օլունսուն : Աէօք ա՛-
ղիղ պիր մահալ տրը . վէ օրատա ա՛ղիղ զամլարտան
մա՛տա քիմնէ պուլունմագ , վէ օրատա՝ ա՛ղիղ ֆիքիրլէր-
տէն վէ տույուշարտան վէ հարպէթլէրտէն մա՛տա շէյ
օլամագ : Լ, լաճ՝ նիհայէթսիղ ա՛ղիղ տիր . Քրիս-
տոս՝ թէքմիլէն ա՛ղիղ տիր , վէ մէլէքլէր տախի ա՛ղիղ
վէ սէմավի զամլար տրը . հէմ տախի օրատա օլան հէփ
խէլաս պուլմուշ ինսանլար՝ ա՛ղիղլէր տիր : Հ իմտի՛
եիւրէյի կիւնահը սէվէն տէօնմէմիշ պիր քիմնէյի՛ Տէր
պիր մէշղուլիյէթ վէ ֆիքիր վէ տույուշ ա՛ղիղլիք՝ վէ
թէքմիլէն ա՛ղիղլիք օլան պիր մահալէ գօ . օ՝ օրատա պիր
լէղզէթ տույուպ՝ քէնտինի սասա՛տէթտէ պուլա պիլլը
մի : Խայրը , օ՝ ա՛ղիմ պիր սըզընթը իշինտէ օլաճագ
տրը , զիրա օնուն եիւրէյի օրանըն շէյլէրինին հիշ պի-
րինի սէվմէղ , վէ օնլարտան հիշ պիր վէճ՛իլէ հազգ
էթմղ : () նուն կիւնահ.քեար դապիա՛թը ճիւմէ օլ
ա՛ղիղլիքտէն վէ փաքըրգտան նէֆրէթ էտէճէք : Պունու-
խազըրմըգա կէթիրմէլիյիղ քի , էօլիւմ եիւրէյի թէպ-
տիլ էթմէղ : Արնահատան տէօնմէմիշ պիր հալտէ է՛օ-
միւր կէշիրիպ՝ եինէ օ հալտէ էօլէն քիմնէ՛ էպէտիլիյէ
էյլէ պիր թէպտիլ օլմամըշ եիւրէք իլէ կիրէր , քի օ
հիշ պիր ա՛ղիղ շէյտէն հազգ էթմէղ : Լաքին ճէն-
նէթի սասա՛տէթ մահալէ էտէն ա՛ղիղլիք տիր :

Աէրէք տիր քի , Լ, լաճ ա՛ղիղ օլմայան հիշ պիր
քիմնէյի օրպայ կիրմէյէ գօմայաճագ տրը : Օլրա եա-
ղըմըշ տրը քի , «օնուն իշինէ հիշ պիր մուրտարլա-

յան եա մէքրուհ եա եալան իշլէյէն կիրմէյէճէք” .
 (Յոյո . ին . 27) լաքին էյէր տէօնմէմիշլէրէ օրսյա կիր-
 մէյէ միւսաա՛տէ պիլէ օլսա , կէօք օնլարա պիր րահաթ-
 լըդ մահալի օլաճագ եէրինէ , պիր էղիյէթ մահալի օ-
 լաճագ տըր : Պու տիւննատէ պիլէ՛ ինսանլար թէքմի-
 լէն ա՛ղիլէր օլմասը միւմքիւնսիւղ իքէն , պիր տիւննավի
 ատէմ՝ բարեպաշտլարըն օրթասընտա պուլունտուղու զէ-
 ման նէ՛ գատար րահաթսըղ օլուր : () Տէր նէ գա-
 տար գապիլ իսէ՛ թէղ օնլարըն իշինտէն չըգմաղա պա-
 գար : Իմտի օ՛ կէօքտէ նէ՛ գատար տահա զիյատէ սըգ-
 լէթ տույաճագ տըր : () պու տիւննատա Լալահըն ի՛-
 պատէթինտէն վէ խըղմէթինտէն հաղղ էթմէղ . իմտի օ՛
 քէնտինի կէօքտէ նասըլ սաա՛տէթտէ տույապիլիր , քի
 օրատա “կիւնտիւղ վէ կէճէ՛ րահաթ տուրմայըպ... Սու-
 գատտէս՝ մուգատտէս՝ մուգատտէս տիր Ղիւմլէյէ Գատիր
 օլան Բապպ Լալահ՝ օլ քիմ մէվճիւտ իտի , վէ մէվճիւտ
 տիր , վէ կէլէճէք տիր” (Յոյո . 7 . 8) տէյէրէք՝ սէճտէ
 վէ իպատէթէ մէշղուլէր տիր : Խա՛յըր . սահիհ տէօնմէք
 օլմագսըղըն հիշ քիմսէ կէօք իշինն հաղըրլանմըշ օլա՛-
 մաղ , վէ պունտան զիյատէ սահիհ վէ կէրէք շէյ օլա՛-
 մաղ : Պու՛ Լալահըն ա՛ղիլ օլտուղու սահիհ օլտու-
 ղու գատար սահիհ տիր : Ա՛ է պու ճիւմլէ իլէ՛ սայքի
 պիւթին տիւննա՛ կիւնահլարընը թէրք էթմէղտէն կէօյէ
 կիթմէյէ իւմիտ էտէրլէր : () նլար՝ պիր թագրիպտէ՛
 քէնտիլէրի տախի նասըլ օլաճագընը անկլամաղ իքէն՝
 պիր ա՛ղիլ էօ՛միւրէ մալիլլէր օլմաղտան խէլաս պուլ-
 մաղա ումարլար : Լաքին էյվահ՝ , օնլար քէնտիլէրինի
 նասըլ ալտանմըշ պուլաճագլար : Լ՛ զարընտաղմ ,
 սէն տախի օլ չօգլարըն պիրիմիսին : Լ՛օյլէ իսէ պէն պիր
 աղըր դարղ իլէ վէ մուհապպէթ իլէ սանա նասիհաթ
 էտէրիմ , քէնտինի պէօյլէ պիր պարըլ իւմիտ իլէ ալ-
 տա՛թմա : Պէն սանա՛ Լալահըն ա՛ղիլ Վէլամընտան
 խապէր վէրիրիմ՝ քի , սէն պիր եէնի ատէմ՝ օլմատըգճա ,

կէօյէ կիրմէյէ հիչ պիր վէճճիլէ ոյզուն տէյիլսին :

Եյէր ճէննէթին սէֆաս' թլէրի' կիննաճքեարլարըն պու տիննետա սէվտիքլէրի վէ հազզ էթտիքլէրի շէյլէրտէն իպարէթ օլմուչ օլպըտը , էյէր օրանըն նիյմէթլէրի տիննետ մալը զէվք ու սէֆալէր վէ շան ու շէօհրէթ օլպըտը , էյէր օնուն մէշղուլիյէթլէրի պու տիննետանըն սէյիլլէրինտէն վէ էյլէնճէլէրինտէն պաշղա պիր շէյ օլմասպըտը , օ զէման օնլարըն օրատա' էյէրչի պիր սահիհ տէյիլ իսէ տէ' պիր տիւրլիւ պիր ֆէրրահչըզ ալաճագ սէպէպի օլուրուտու : Ելքին պու շէյլէրին կէօքտէ ասլա պիր եէրի եօզ տուր : () Ը հալէ նայիլ օլանլարըն սաս' տէթի' Ելլահչըն քէմալիյէթլէրինի' վէ եարատըշըն վէ մուգատտէրին' վէ անլէլ խուսուս խէլասըն անլէլէրինի թէֆէքքիւր էթմէքտէն ի' պարէթ տիր : Պունուն իչին պու հալ "Ելլահչը կէօրմէք" պիր պիկի հալ' Ելլահ իլէ պիր իւլֆէթ վէ օնա տէվամ իւզրէ ի' պատէթ էթմէք վէ համա ու սէնալէր գըլմագ տէյիւ թա'րիֆ օլունույօր : Կէօյին սէֆաս' թլէրի պունլար տըր , վէ պունլարտա էն ա' զիմ սաս' տէթլէրինի պուլամայան քիմսէլէր' օնու կէօքտէ պուլամաղար : Ելքին ա' զիլ օլմայան ատէմ պու շէյլէրտէ լէզզէթ պուլամագ , օնա ա' զիլ Ելլահ զայէթլէ գօրգուլաճագ պիր զաթ օլաճագ , վէ օնուն սէվտիյի պիր զաթ օլմայաճագ , վէ օնա' Ելլահա ի' պատէթ էթմէք պիր եիւք օլաճագ տըր :

Եյ պէնիմ' տօսթում , էյէր շէֆ' սէնին վէթանըն եէրտէ օլուպ' կէօքտէ տէյիլ իսէ , էյէր շէֆ' թէն սէֆաս' թլէրինտէ եաշոյօր իսէն , էյէր սէն շէֆ' քէնտի վիւճիւտինի' ճանընը վէ բուհունու Ելլահա մագպուլ վէ ա' զիլ սաղ պիր գուրպան հըֆըլ էտէճէք եէրինէ' տիվանէ վէ զարարը իշթահլարա խըզմէթ էտէյօր իսէն , էյէր շէֆ' տիննետանըն պաղըլ շէյլէրինտէ սաս' տէթ աւրայօր իսէն , էյէր շիմտի սէնին տէրունինտէ' սահիհ Բրիտոննէայէ մախուս օլան վիպ' սէմալի վէ ա' զիլ

ախլէագլէր եւրինէ՛ տիւնեալի վէ ճիսմանի ախլէագլէր
 Տիւքիմէթ սիւրէյօրլար իսէ , վէ էյէր սէն պու՛ հալտէ
 պուլունույօր իսէն , փէք սահիհ պիլ . քի , Մ.լլահն հու-
 զուրուենա վարմաղա սանա միւսաա՛տէ օլունմայաճագ տըր :
 Սէն՝ կէօյիւն սաա՛տէթինէ քիւլլիյէն լայրգարըրն : Քէօր-
 լէր՝ ըշըրն կիւզէլլիյինին սէֆասընը սիւրմէյէ՛ վէ սազըր-
 լար՝ մուսըգանըն լէզլէ՛թինին անկլամաղա գատիր օլմատըգ-
 լարը կիպի՛ պու սաա՛տէթ խուսուսունտա սէն տախի ա՛յ-
 նի օնլար կիպի սին :

5 . Տէօնմէք իգթիզալը տըր . զիրա օնսուզ՝ Էլը պէր
 ապէ՛ն պի՛ն պօրճուրը վէ իպտուէլ՝ շիւլլիյէն պօշ շէյլէր
 օլուր : Մ.լլահն Վ.էլամընտա էմր օլունան տիւրլիւ տիւր-
 լիւ պօրճլարըն իճրասը՝ հէր պիր ատէմին պօյնունա ֆարզ
 տըր : Վաքին ինսան՝ օնլարըն իճրասընա կէօրինիւշտէ
 հէր նէ դատար ա՛ղիմ տիգգաթ սարֆ էտիպ՝ օնլար իլէ
 տօլու իսէ տէ , օ տէօնմէտիքճէ՛ օնլար նէ Մ.լլահն մագ-
 պուլ օլապիլիւրէր , նէ տէ օնուն ճանընը իսէլաս էտէ պի-
 լիւրէր : Պիր ատէմ՝ հէր նէ գատար հէր կիւն քիլի-
 սէյէ կիթսէ , Մ.լլահն Վ.էլամընը տայիմա օգուսա ,
 հէր կիւն տուա՛լէր սունսա , զանիմէթ իլէ սատագա վէր-
 սէ , վէ տիւրլիւ տիւրլիւ սայիր չօգ տինէ տայիր խըզ-
 մէթլէր իճրա էյլէսէ , պիր եէնի եխրէյի օլմատըգճա՛
 օնլարըն հիչ պիրի գապուլ օլունմաղ : Զագիգաթ
 պունլար՝ զաթընտա փէք էյի շէյլէր տիր , լաքին օնլար
 սատէճէ օ զէման Մ.լլահն մագպուլ օլուպ՝ օնլարըն
 էճրի վէրիլիւր , նէ զէման քի՛ Մ.լլահն Ռուհու վասի-
 գասի իլէ տէօնիւպ՝ ա՛ղիլլէնմիշ պիր եխրէքտէն չը-
 գարլար : Առղըլըր տըր քի , « իմանսըղ » (եանի ի-
 ման օլմատըգճա) մագպուլ օլունմաղա միւմքիւն տէյիլ
 տիր՝ : Լէր . ԺԵ . 6 : Վաքին սահիհ տէօնմէք օլմա-
 տըգճա՛ իման տախի օլմաղ : Պօղոս Մ.ապեալ տէյօր
 քի , « յէր ատէմլէրին վէ մէլէքլէրին տիլլէրի իլէ
 սէօյլէրսէմ , վէ մուհապպէթիմ եօղիսէ , եօթէն պա-

պիր գորգու՝ վէ խայրը իշլէյէնլէրէ մէտ՛՛ օլմագ տըր :
 () Ըլլահըն պիր խըզմէթճիտի օլուպ՝ եարամաղլըդ իշ-
 լէյէնին ճէղասընը վէրէրէք ինթիգամ ալըր : Աքին
 էյէր Վրիստոս՝ Փասըզարա խագըր էտիպ՝ պու տիւ-
 նեատէ օնլարըն իւզէրինէ Փատիշահըդ սիւրտիւյիննիւ
 իսթէմէյէնլէրի՝ քէնտիսի իլէ պէրապէր իզգէթ իլէ փա-
 տիշահըդ սիւրմէյէ ալաճագ օլսա , քէնտիսին մանսու-
 պունա մուղայիր հարաքէթ էթմիշ օլուրուտու : Ըլըդ
 ասըլըգտա օլան քիմսէլէրի՝ հանկը փատիշահ քէնտի
 սերայընա ալըր :

Վ է տէօնմէմիշ ատէմլէր խէլաս օլապիլտիքլէրի սու-
 րէթտէ՝ Նիճէ քի Վրիստոս պէյ օլսուալ իտի իսէ ,
 պունուն կիպի օնլարըն Ըլլահտան թային օլունմուշ
 գուրթարըճը տախի օլամաղըտը : Չինքի՝ օնուն խէ-
 լասը ալլահանի տիր : ()նա Յիսուս տէնիլտի , չինքի՝ օ՝
 քէնտի խաղընը կիւնահըլըրնոսն գուրթարըր : Սորթ .
 Խ . 21 : Աքին օնլարը կիւնահըլըրնոսն գուրթարմագ՝
 թարիֆ օլունան քէնտիսին գուրթարըճը մանսուպունա
 զըտտ պիր ասէլ տիր :

7 . Տէօնմէք իգթիզալը տըր , չէնքի՝ Վրիստոս՝ քէնտի-
 նին խիստոս խագըրիլնէ խաղայիր տիւլ էտիպ՝ քէնտի-
 քի գուրթարմագ քէնտի տիր : Աքիքիք քէնտիսի օլան
 տէտի . “Աքիք կէրէք տէրիմ սիղէ , էյէր տէօնիւպ չօ-
 ճուզար կիպի օլմալանըլ , կէօքլէրին փատիշահըլընա
 ասլա կիրմէյէճէքսինիզ” : Սորթ . Ժք . 3 : Վ է եր-
 նէ “Այէր թէվլպէ էթմէղսէնիզ , հէփինիզ պէյլէ հէ-
 լաք օլաճադսընըլ” (Վ . Կ . Ժք . 3) տէտի : Վ է Յով-
 հաննէս տէ տէր . “Աքիք կէրէք տէրիմ սանա , էյէր պիլ
 քիմսէ եօգարըտան սօղմաղսա , Ըլլահըն փատիշահըլընը
 կէօրէմէլ : . . . Սանա՝ սիղէ եօգարըտան սօղմագ կէ-
 րէք տիր տէտիյիմէ թաճիւպ էթմէ” : Յով . ք . 3 ,
 5 , 7 : Իշպու խանէլէրին ճիւմլէսինին սարլ մանսը
 հէման պիր տիր . ճիւմլէսինտէ Վրիստոս օլ ասլիմ կէր-

չեքընդի անկլամամագ իսթէյօր , քի տէօնմէք՝ թէվպէ վէ եէնի աօղուչ տէնիլէն թէպտիլլէք պիր ատէմօտ վագի՝ օլմաղսա , օ գուրթուլամազ : Իմտի Վրբիստոս քէնտի սէօղլէրինի ունուտորմու : Արնասքեար ատէմլէրին խաղընը խօշ էթմէք իչիւն՝ քէնտիինի աօղու օլմայան շէյի սէօյլէմիշ կէօսթէրի՞րմի : Պունու տիշիւնմէսի պիլէ հէման քիւֆիւր կիպի պիր շէյ տիր : Իմտի ատէմլէր՝ տաճա քէնտի պաղըլ իւմիտլէրինտէ գալսպիլլիրլէրմի :

Վէթիճէի քէլամ՝ տէօնմէք իգթիլալը տլըր . զերա Մլաս ուն եէմն էլէ լեագրեր էյլէտէ քի , տէօնմէմիշ օլանլար խէլաս պուլմայաճաղար : Աքըր . 7 . 18 տա տէնիյօր քի , Մլաս Վէհուտիլէրէ եէմին էյլէտի քի , օնլար օնուն բահաթընա կիրմէյէճէքլէր . եանի տէյիլ սալթ Վանսան տիյարըր բահաթընա՝ իլլա օլ վատ օլունմուշ տիյարըն օլ նիշանը օլտուղու կէօյլէն բահաթընա տախի : Ա է Մլաս պու եէմինի նի՞չիւն թագրիր էյլէտի : Չիւնքի Մլասըն օնլարա իհսան էյլէտիլի պունճէ թէնպիհլէրտէն վէ նասիհաթըրտան վէ ի՛նայէթլէրտէն սօնկրա՝ օնլար եինէ իմանսըղ՝ թէվպէսիղ վէ իրգաա՛թսըղ գալսըլար : () Նլար թէվպէ էտիպ տէօնմէյէ իսթէմէղլէրիտի . վէ պունուն իչիւն օ եէմին էթտի քի , օնլար օնուն բահաթընա կիրմէյէճէքլէր : Իմտի օլ տէօնմէմիշ Վէհուտիլէրէ հէր նէ էթտի իսէ , հէր պիր տէօնմէմիշ ատէմէ տախի էօյլէ էյլէտի , վէ էօյլէ էտէճէք տիր : () Ճիւմլէ ատէմլէրէ՝ էյէր թէվպէ էտերլէրսէ , աղչէսիղ ճապա էպէտի էօմիւր վէրմէյէ վատ էտեր : Աքին օնուն օնլարա կէօսթէրտիլի հէի սապըրնտան վէ ա՛ղիմ թէհամիլլիւնտէն՝ վէ օնլարը էօմիլէրինի աօղուլթմաղա գանսըրմագ իչիւն հէի ճէհալէրինտէն սօնկրա էյէր թէվպէսիղ գալըրլարսա , օնուն օլ աղըր եէմինի օնլարըր էպէտէն կէօքտէն տիշարը պրաղաճագ տլըր :

Ինսանլար պէյնինտէ եէմին տայիմն տիգգաթ իլէ
 Տըֆղ օլունուր . օնու պօզմաղա՝ Տիչ պիր շէյ օնլարը
 իսքեաթ էտէմէղ : Իմտի տէօնմէմիշէրի գուրթարմագ
 իչիւն Ալլահ քէնտի եէմինինի պօզաճաղը ա՛գըլ քէսէճէք
 շէյմի : Պունտան զիյատէ թէմէլիզ իւմիտ օլմասը
 միւմքիւնմի : Ինսանլար՝ քէնտիլէրի կիպի օլան ինսան-
 լարը քէնտի եէմինլէրինտէն տէօնտէրմէյէ մէմիւլ էթ-
 մէզլէր . վէ պու ճիւմլէ իլէ էօյլէ կէօրիւնիւր քի , ին-
 սանլարըն փէք չօղու՝ օնլարը քէնտի կիւնասլարընտա
 գուրթարմագ իչիւն՝ սայքի Ալլահ քէնտի եէմինինի ու-
 նուտաճագ իւմիտինտէ տիրլէր : Եյվահ՝ , ինսան զըս-
 մը պու խուսուստա նէ՛ աճայրպ ալտանմըշ պուլունուր-
 լար : ()նլար պու իւմիտին պագըլ օլտուղունու էն-
 ճամը անկրայաճագլար . լաքին՝ էյվահ՝ , էօյլէ պիր զէ-
 մանտէ ույանաճագլար քի , օնլարա սալա պիր Ֆայիտէ օ-
 լամայաճագ տրր :

Եյ սէվկիւլիւ գարընտաշըմ՝ , տէօնմէնին նէ օլտուղու
 պու՝ վէ իգթիզասը պէօյլէ ա՛զիւմ տիր : Պիզ ճէհա
 էթմիշիզ քի՛ , պու մատտէյի սէնին հուզուրունա՝ Ալլա-
 հըն Վէլամընտա օլտուղու կիպի գօյալըմ՝ , վէ սէնին
 հուզուրունա թագոիւմ օլունան բէյլէր պիզլըմ բէյլէրի-
 միզ տէյիլ՝ իլա Աստուաճաշունչուն էօյրէթտիյի թա-
 լիմլէր տիր : Իմտի օնլարը սէն տէ էօյլէ գապուլ էյ-
 լէ , վէ միւճէպինճէ ա՛մէլ ու հարաքէթ էթ :

Սէ պու մատտէ հէր քէսէ թա՛պիր օլունմաղ տէ-
 բէճէտէ իգթիզալը օլտուղու իչիւն՝ քէրէմ էյլէ պանա
 բուխսաթ վէր , քի խիթամ զըմնընտա՝ սըտգ իլէ վէ
 մուհապպէթ իլէ օնու սէնին տիգգաթի մախսուսէնէ սը-
 փարըշ էյլէյիւմ : Պիզի իգթիզասըլ՝ հէրարէթի զանն
 էթմէ : Տ՛անըն էպէտի մէնֆաս՝ թլէրի թէհլիքէտէ օլ-
 տուզլարը հալտէ՝ նասըլ հարարէթի օլմայալըմ :

Իմտի էյլեր պիր տիգգաթ ու սապը իլէ քէնտինի թէֆ-
 թիշ էթտիրտէն սօնկրա՝ քէնտինտէն պէօյլէ պիր տէօն-

մէնին վուգու՝ պուլտուղունա պիր սահիճ իսպաթ պու-
 Լամազ իսէն , նա՛սըլ րահաթ օլապիլիբսին : Սէն տահա
 տէ՛օնմէմիշմիսին , իմտի Փիքրին նէ՛ օտիր : Ի՛յ ույույան՝
 գա՛լգ , Բապպա Փէրեա՛տ էյլէ , քի հէլաք օլմայասըն :
 Ի՛յ քէնտինի րահաթտա զանն էտէն կիւնահքեար՝ ու-
 յան , օլմայա քի եարամազըղարընըն իշինտէ թէլէֆ
 օլասըն : Սէն տախի օլ ճիւտամլըլար կիպի տէ՛ քի ,
 էյէր պուրատա գալսամ՝ էօլիւրիւմ (ի Թաօ՛ , է . 4) .
 վէ օնլարըն էթտիլի կիպի սէն տէ գալգ , վէ գուրթու-
 րուշունո՛ւ արա : Սէն թէվպէ էտիպ տէօնմէտիքճէ՛ հա-
 գիգաթ ա՛ղապ տիւնեասընտան շիմտի տիշարը օլտուղուն
 հէր նէ գատար սահիճ իսէ , թէղ օրայա կիտէճէյին տա-
 խի օդատար սահիճ տիր : Սէն եա՛ տէօնմէլիսին , եա
 հէլաք օլմալըսըն , պունլարըն պիրի մուգլաղա օլաճաղ
 տըր : Ա՛ է էյէր սէն քէնտինի տահա կիւնահքեար հա-
 լինտէ գաթըլատըյօր իսէն , սէնին հէլաքինին սէպէպի
 քէնտի ի՛նատըն օլաճաղ : Ի՛յէր սէն պիր ճանսըղ մախ-
 րուգ տէյիլ տէ՛ ինսան իսէն , աղաճըգ տուր տէ՛ ներէյէ
 կիտէյօրսուն պիր քէրրէ տիւշինն : Ի՛յէր ինսանա իհսան
 օլունան ա՛գլ ու Փիքր սէնտէ վար իսէ , պունճիլէյին ա-
 չըղ կէօղէր իլէ քէնտի հէլաքինն սէյիրտմէ , լաքին պիր
 քէրրէ քէնտինն կէլ , վէ Բապպտան թէվպէ վէ ա՛վֆ
 տիլէ : Ա՛յվան հայվան իքէն՝ թէհլէքէտէն սագընըր ,
 վէ սէն ինսան իքէն , քէնտի հիւանիւ րիղան իլէ հէլաք
 չուգուրունա տիւշէ՛րմիսին . սէն ա՛գլ ու Փիքրէ մալիք պիր
 զաթ իքէն , էօլիւմ վէ ճէհէննէմ իլէ՛ վէ ճ՛իւմէյէ Գա-
 տիր իլէ օյունամըլ չըգայօրսուն : Ի՛յպէտի աղապտէն գաչ-
 մաղա ա՛ճէլէ էթմէ՛ղմիսին : Ե՛ղընը պաշընա զօփլա :
 Ա՛իհայէթսիղ ա՛ղիմ Ե՛լահա գարըն տուրուպ՝ քէնտինի
 օնուն ա՛ղիղ Վէլամընա գարըն գաթըլաթմաղ՝ ա՛գլ ու
 Փիքրէ մալիք պիր զաթա եագըշըմը : Ե՛րին զօփրա-
 ղընտան ետիրմըլ պիր զօփրաղ գապ՝ քէնտի Ե՛արատանը
 իլէ չէքիշմէք (Ե՛սսյ . խն . 9) ա՛գըլը իշմի տիր : Ի՛յ

պէնիմ տօսթում՝ թա սէնին իւզէրինէ Լլաճըն զազապը կէլիպ՝ սէնի էպէտի պէլանըն տերեսարնա զարդ էտէնէ գատար պէօյլէ տուրաճաճմըսըն : Լլաճ սէօղիւնտէ տուրո՞րմու տէյիւ թէճրիւպէսինի էթմէք՝ սանա խայրըլըմը տըր , քի սէն եիւրէյինի գաթըլատըպ՝ կիւնասճըն էսիրլիյինտէն գուրթուլմամըչ իքէն՝ ա՛գըպէթ հագգընա խայրըլը օլաճագ իւմիտինտէ օլասըն :

Լյօլաճ , Լլաճա տէօնմէմիշ կիւնասքեհարլար նէ՛ գատար ա՛գըլարը տըրլար : Օկյարէթ կիւնիւնտէ օնլար նէ՛ էտէճէքլէր , վէ եարտըմ իշիւն օնլար քիմէ՞ գաչաճագլար : Լապ . Ժ . 3 : Լյօլաճ , կիւնասըն ղէհիրի՛ օնլարըն եիւրէյինէ նէ՛ գատար պէօյիք գուլվէթ իլէ թէսիր էյլէմիշ տիր : Պու տիւննանըն հիւքիւմտարը օնլարըն կէօղէրինի նէ՛ գատար թէքմիլ քէօրլէթմիշ տիր : (Նլարըն ալտանմայէրի նէ՛ գատար գուլվէթլի տիր : (Նլարըն եիւրէյի նէ՛ գատար չօդ սերթլէշմիշ տիր : Նլյազ էտէրիզ քի , Լլաճ՝ ա՛ղիմ մէրհամէթի իլէ՛ պու միւլհազալարը օգույան Լլաճա տէօնմէմիշ հէր պիր ճանա մէրհամէթ էտիպ եօգարըտան եարտըմ՝ կէօնտէրսին , վէ օնլարը էպէտի աթէշլէրտէն խէլաս էյլէսին :

Լյ մուհապպէթըու գարընտաշըմ՝ սանա րէճա էտէրիմ , պու տիւննատէ տէվլէթ ու սաստէթէ օլան մուհապպէթինին աշգընա՛ կէօքտէ էպէտի սաստէթէ վասըլ օլմաղա սէնտէ օլան արզունուն աշգընա՛ վէ սէնին էօլմէզ ճանընըն նիհայէթսիզ գըյմէթի աշգընա՛ թա սէնին եիւրէյին թէպտիլ օլունճայա գատար քէնտինէ րահաթ վէրմէ : Սէն՝ թէհամիլ օլունմաղ վէ սօնու օլմայան ճէհէննէմին ա՛զապ ու ի՛սքէնճէլէրինտէն ազատ օլմաղա արզու չէքտիյին կիպի՛ վէ թա՛պիր օլունմաղ հէմ թիւքէնմէզ ի՛զգէթ ու տէվլէթտէ սաքին օլմաղա իսթէտիյին կիպի՛ ա՛հ , թա եիւրէյին Լ՛ղիզ Մուհտան եէնիլէնինճէյէտէք՝ կէօղէրինէ ույգու՛ վէ քիփրիքլէրինէ ույուգլամագ վէրմէ . Լմին :

ԵՂ ԲԱՐՈՁ

ԻՕԼԻԻՄՏԻՆ ԹԻՍՒԼԼԻԻ

Ե Ա Ի Օ Ց

ԻՕԼԻԻՄՏԻՆ ՍՕՆԱԲԵ Ե՛ՕԻՕԼԻՐԻՆՆ ԷՆԵԼԻ

“Կանա ինանան՝ հօլէ տախի հաշայաճագ տըր” : Հովհ . ԺԿ . 25 :

Բեթանիայը Ղաղարոս խասթա եաթար իքէն , օնուն գըզգարընտաշարը Սարիամ իլէ Սարթա Քրիստոս Լճէնտիմիզէ խապէր կէօնտէրտիլէր , քի կէլսին վէ օնու կէօրսիւն . Լաքին օ պա՛ղը էյի սէպէպլէրիլէ՝ օրայա վարմասընը թա Ղաղարոսուն էօլմէսինէ գատար կէճիքտիրտի : Ա է կէլտիյի ղէման՝ Սարթա օնուն կէճիքմէսինէ գասավէթ կէօսթէրէրէք տէտի քի , “Լա՛ւ Րապպ էյէր պուրատա օլսայրտըն , գարընտաշըմ էօլմէ ղիտի : Հիսուս օնա տէտի . “Ղարընտաշըն գալգաճագ տըր” : Սարթա օնա տէտի . “Պիլիբիմ քի՝ սօնկ կիւնտէ գըյամէթտէ գալգաճագ տըր” : Հիսուս օնա տէտի . “Ղըյամէթ վէ է՛օմիւր պէ՛ն իմ , պանա ինանան՝ հօլէ՛ տախի հաշայաճագ տըր . վէ հէր հաշայրպ պանա՛ ինանան՝ էպէտէն հիչ պիր վէճհիլէ էօլմէյէճէք տիր” : Հովհ . ԺԿ . 21—26 : Լճէնտիմիզին պու սէօյլէտիքլէրի իլք նաղար օլունտուգտա , պիրի պիրինի պաղամաղ վէ միւնասիպէթսիղ սէօղլէր կէօրիւնէ պիլեր : Լաքին աղ տիգգաթ իլէ օնլարը պիրի պիրինէ ույղուն վէ միւնասիպէթլի պուլապիլերիղ : Քրիստոս Լճէնտիմիզ պուրատա իքի նէվ՛ էօլիւմ խուսուսունտա սէօյլէյօր , քի պիրի թէնին՝ վէ

օպիրի ճանըն էօլիւմիւ տիւր : () Էյէրչի ա՛ղիզէրին պիր դապիւթ էօլիւմիւ իլէ էօլէճէ քէրինի՝ վէ օնլարըն թէնլէրի թա սօնկ կիւնտէ օլաճագ զըյամէթէ գատար դօփրադտա ույույաճագլարընը իգրար էտէյօր իսէ տէ , օնլարըն ճանլարընըն թէնլէրի իլէ պերապեր էօլէճէյինի՝ եախօտ պիր ույուչուգ վէ տույղուսուղուգ հալինտէ գալաճաղընը ինքեար էտէյօր : Այքին պիլ ա՛գա՝ օնուն անկլաթտըղը պօւ տուր քի , օնլար՝ թէնի թէրք էթալքէրինտէն սօնկրա՝ թա օնուն իլէ թէքրար օլ ղմմումի գըյամէթտէ պիրլէշինճէյէ գատար հայաթտա տըրլար : Իմտի Վուրթարըճըմըղըն սէօղէրինի պու աչըգ վէ պէլլի մանասը իւզրէ անկլատըղըմըլ թագտիրտէ , օնլար պիրի պիրինի պաղամագ վէ միւնասիպէթսիղ օլմագտան փէք ուզագ օլտուգլարընտան մա՛տա , ա՛ղիզ թէսիր էտիճի պիր դարղ իլէ պիղէ փէք աղըր վէ իգթիզալը պիր կերչէքլէք էյրէտիրլէր : Պէյլէ պիր կերչէքլէք քի , ա՛ղիզլէրէ՝ էօլիւմ միւհաղասընտա ա՛ղիմ թէսէլլի վէրիւր , հէմ տախի Վրիստոնեալարա՝ Ըլաճ օնլարըն ինանան տօսթլարընը էօլիւմ վասիդասը իլէ քէնտինէ տա՛վէթ էյլէտիլի վագըթ՝ եաս չէքէն եիրէքլէրինի թէսէլլի իլէ տօլտուրուր : Իշպու բնարան թագտիմ էթտիլիմիղ՝ Վուրթարըճըմըղըն սէօղէրինին էյրէթտիլի կերչէքլէք՝ հուզուրումուզա միւհաղա իչիւն թագտիմ էթտիլի մատտէլէր՝

1. Ղան վէ Էէն պիրի պիրինիւն այրըր օլտարըր՝

2. Ը՛ղիւլիւն ճանլարը Էէնիւն այրըրը գրառն սօնկրա էինէ Եալմալարը՝ վէ

3. Ը՛ղիւլիւն ճանլարը Էէնիւն այրըրը գրառն սօնկրա սիրիւրիւլէրի Եօ՛միւր նէ՞ օլտուրըր րուր :

1. Ղան վէ Էէն՝ պիրի պիրինիւն այրըր օլտարընը միւհաղայէ ալըմ՝ : Իշպու այրըրը՝ եանի ճանըն թէնտէն Փարգըր օլմասը՝ էյէրչի դապիւթըն էն աշիքեար վէ տույուրուր Փարգլարընըն պիրի իսէ տէ՝ պա՛զը քիմ

սէլէրտէն ինանըլմազ՝ վէ ինքեար օլունույօր : (Թէն՝
 պիր ճիսիմ տիր , լաքին ճան՝ բուհ տուր : (Թէնտէ պա-
 զը մախսուսիյէթլէր վար քի , օնլար բուհտա պուլունմազ ,
 վէ բուհտա պաճը մախսուսիյէթլէր վար քի , (Թէնտէ
 պուլունմազ : Ղիսմին պաշըլըճա մախսուսիյէթլէրի պիւ-
 յիւքլիւք՝ պերքլիք վէ աղըրլըգ տըր . լաքին բուհուն պաշ-
 լըճա մախսուսիյէթլէրի տույուշ՝ Ֆէհհմ ու իտրաք՝ անկկա-
 մագ վէ իրատէթ տիր : Ղիսմ իլէ բուհուն իշպու պաշ-
 լըճա մախսուսիյէթլէրի պիրի պիրինէ պու գատար պէնկ-
 զէմէզ վէ պիրի պիրինտէն պու գատար Ֆարգը տըրլար
 քի , պիրինիքլիք օպիրինէ կէչէմէզլէր . նէ տէ պիրինին՝
 օպիրինիքլիք թէպտիլ օլա պիլիր : Ղիսմ պիր շէյի
 տույմազա՝ եա Ֆէհհմ ու իտրաք էթմէյէ՝ եա անկկամազա
 եա իրատէթ էթմէյէ միւմքինսիւզ տիր . վէ պեյիւք-
 լիւք՝ պերքլիք վէ աղըրլըգ մախսուսիյէթլէրի տախի բու-
 հանի գուվլէթլէրէ թէպտիլ օլունմազլար : (Բուհ իլէ
 ճիսմին պէյինտէ օլան պու աշիքեար Ֆարգըն պօղուլ-
 մասը միւմքին օլաճաղը՝ աղըմլըզա եեր էտէմէզ : Ղա-
 նա պեյիւքլիւք՝ պերքլիք վէ աղըրլըգ վէրէմէզիզ . (Թէ-
 նէ տախի Ֆէհհմ՝ անկկայըշ վէ իրատէթ վէրէմէզիզ :
 (Թէն խուսուսունտա հէփ պիլտիյիմիզի՝ օնուն մախսուսի-
 յէթլէրի տիր . վէ ճան խուսուսունտա տախի հէփ պիլտի-
 յիմիզ օնուն մախսուսիյէթլէրի տիր : Ա է պուլուրուզ քի ,
 (Վ՛զիզ Վիթապլարըն (ԹաքիՖի տախի՝ ալեսսէվիյէ պու
 տուր : (Նլարըն պիզէ վէրաիքլէրի ինսանըն իլք նագ-
 լիյէթլինտէ՝ օնուն (Թէնի իլէ ճանը պիրի պիրինտէն ա՛յ-
 րը վէ Ֆարգը պէյան օլունույօր : “Վմաի (Բապպ Վէ-
 լահ տաէմի եերին դօփրաղընտան եախտը , վէ պուրնու-
 նուն տէլիքլէրինէ էօմիւր նէֆէսի իւֆիւրտիւ . վէ ատէմ
 եաշայան ճան օլտու” : Օննպ . ք . 7 : Ինսանըն (Թէնի
 վէ ճանը իլքին պիրի պիրինտէն այըր վէ Ֆարգը եա-
 փըլտըգլարը կիպի՝ քէլալիք օնլար էօլիւմ վագթընտա
 պիրի պիրինտէն այրըրլար , վէ պուրնու կէօղ իլէ պլէ

Ֆերգ էտէ պիլիբրիզ : “() Լ տէմ գօփրագ՝ իտիյի կիպի
 եէրէ՝ տէօնէճէք , վէ բուհ՝ օնու վէրէն Լ լլահա՝ տէօնէ-
 ճէք” : Եւր . Ժբ . 7 : Ս է թէնի էօլտիւրէնլէրտէն՝
 ամնա ճանը էօլտիւրմէյէ գատիր օլմայանլարտան գօրգման” :
 Ս . 28 : Յակօվոս Լ ռաքեալ պու Ֆարգը՝
 պիր ասէր մատտէյի պէյան էթմէք իչիւն էօրնէք կէ-
 թիրիյօր : “Օ իրա նիճէ քի թէն բուհսուզ էօլիւ իսէ ,
 պէյլէճէ իման տախի ա՛մէլիզ էօլիւ տիւր” : Յ . 26 : Պետրոս Լ ռաքեալ՝
 քէնտի թէնի խուսուսունտա՝
 քէնտի ճանընտան Ֆարգը պիր շէյ կիպի սէօյլէյօր :
 “Ս է լայրգ կէօրիւրիւմ քի պէն պու չատըրտա օլտուգ-
 ճա , սիզի՝ խաղրա կէթիրմէյէ գամէթլէնտիլէյիմ՝ , չիւն
 պիլիբրիմ՝ նիճէ քի Բապարմըզ Յիսուս Քրիստոս տախի
 պանա պէյան էյլէտի՝ քի չատըրմըն պրաղըմասը եա-
 գըն տըր” : Ի Պ . 13 , 14 : Չատըր լուղէթի ի-
 լէ՝ քէնտի թէնի նի՝ վէ օնուն պրաղըմասը իլէ՝ քէնտի
 էօլիւմիւնիւ անկլաթմագ իսթէյօր , նիճէ քի՝ պունու սէօյ-
 լէտիքտէն սօնկրա՝ տէր ա՛գապ իլալէ էյլէտիյի սէօզ-
 լէրտէն աշիքեար օլունուր : “Խմտի ճէհտ էտէրիմ քի
 պէնիմ՝ կէօչիւմտէն սօնկրա տախի՝ տայիմա պու շէյլէրի
 խաղրընըղա կէթիրմէյէ գատիր օլասընըզ” : Ի Պ . 15 : Պօղոս Լ ռաքեալ
 տախի՝ ճան իլէ թէնի ն արա-
 սընտա օլան Ֆարգը պէյան էթմէք իչիւն Պետրոս Լ ռաքեալընքի
 կիպի պիր թէչպիհ գուլանըյօր : “Օ իրա պիլիբրիզ քի՝ էյէր
 մէքեանըմըզըն գօփրագ էվի պօզու-
 լուրսա , Լ լլահտան՝ էլ իլէ եափըլմամըչ էվ՝ կէօքլէր-
 տէ էպէտի պիր պինամըզ վար : Օ իրա պունտա՝ կէօք-
 տէն օլան մէքեանըմըզը կէյինմէյէ արզու չէքիպ՝ ա՛հ
 չէքէրիզ . . . : Խմտի տայիմա ճէսարէթ էտէրիզ , վէ
 բաղի իզ քի՝ պախուսուս թէնտէն այրըլալմ , վէ Բապ-
 պա վարալմ” : Ի Պ . 1 , 2 , 8 : Պօղոս Լ ռաքեալ պիզէ՝
 քէնտի թէնի եէր իւզէրինտէ իքէն՝ բուհու-
 նուն կէյէ գափըլմասը խուսուսունտա տախի սէօյլէր :

“(Ն)տէօրթ երլտան էվվէլ Վրիստոստա պիր ատէմ պիլտիմ . թէնտէմի պիլմէմ , եօխսա թէնտէն խարիճմի պիլմէմ , Մլաճ պիլիր , քի օլ քիմնէ իւչիւնճիւ կէօյէ գապիլլտը” : Ի Վրիւն . ԺԷ . 2 : Իչյէր թէն իլէ բուհոնն արասընտա պիր Ֆարգ օլմասայրտը , Պօղոս Մաքեալ թէնտէմի թէնտէն խարիճմի տէյիւ պիր շիւպճէ էտէրմի իտի : Լախօտ՝ էյէր իլճամի իլաճի իլէ եաղան մուէլլիֆէր պէօյլէ պիր Ֆարդըն օլմատըղընը պիլսէլէր իտի , Մ՛ղիղ Վրիթապլարըն պու գատար մաճալլէրինին իլինտէ պէօյլէ պիր Ֆարգ զէբը օլունո՞րմու իտի : Լաքին թէն իլէ ճանըն արասընտա օլան Ֆարգ վէ սյըրլըգ կիպիաչըգ վէ աշիքեար պիր մատտէ իւղէրինէ սէօյլէմէյի քէսիպ՝

2 . Մ՛ղիլլէրին ճանլարը Լէնիւնն սյըրլըգ գոտն սօնկրա ելինէ Եաշախարը մատտէսինի կէօսթէրմէյէ կէչէլիմ :

Ը իմտի կէօսթէրիլէն Ֆարգ ու սյըրլըգտան կէօրիւնիւր քի , թէն էօլտիւքտէն սօնկրա՝ ճան սաղ գալըպ եաշայա պիլիր . վէ թէն հէպի գուվվէթլէրինի վէ հարաքէթլէրինի զայպ էթտիքտէն սօնկրա՝ ճան հարաքէթ էթմէքտէ գալա պիլիր , վէ թէն դօփրագ իլինտէ շիւրիւմիւշ գալմըշ իքէն՝ ճան Մլաճա տէօնէ պիլիր : Իմտի պու միւմքինն օլտուղու սուրէթտէ՝ ա՛ղիլլէրին ճանլարը էօլիւմ վալթընտան թա գըյամէթ զէմանընատէք սաղ գալըպ եաշայաճագլար տէյիւ տիւշիւնմէյէ սէպէպիմիղ վար : Օհրա

Թ . Մ՛ղիլլէրին ճանլարը թէնլէրինի թէրք էթտիքտէն սօնկրա՝ օնլարը էօմիւրտէ վէ հարաքէթ էտէ պիլլէճէք պիր հալտէ սագլամագ՝ Մլաճըն իղզէթ ու ճէլալինէ պալիս պիր շէյ տիր : Մ՛ղիլլէրին ճանլարը թէնտէն սյըրլտըգտան սօնկրա՝ ճիւմիլէ դապիաթ էքսիլլէրիլլէրինտէն վէ բարոյական նօգսանիլլէթլէրտէն ազատ օլաճագլար . վէ պոունտան պէօյլէ՝ թէնտէ օլտուղլարընտան հէզարան պին տէրէճէ տաճա էյի՝ Մլաճա ի՛ պատէթ էթմէյէ վէ իղզէթլէմէյէ գատիր օլաճագլար : (Ն)լար օղէման՝ Մլա-

հա կիւնտիւզ վէ կեճէ քէնտի հէյքելինտէ հիչ տուր-
մնյարագ վէ ասլա եօրուլմայարագ՝ իպատէթ էթմէյէ
գասիր օլաճագլար : Ալլահ պու տիւնեատէ օնլարըն ի-
պատէթինտէն հազը էտէր , վէ օպիր տիւնեատէ օնլա-
րըն ի՛պատէթինտէն հազը էթմէմէսինէ նէ՞ սէպէպ օլա
պիրը : ()նլար թէն վէ գան իքէն , Ֆիլ վագի՛ օնուն
իզգէթ ու ճէլալինին արթմասընա եարար ալէթէր օլուր-
լար , վէ թէքփիլ օլմուշ բուհլար օլտուզլարը հալտէ՛ Ալ-
լահ ա՛ղիպէրին ճանլարընտան թէնտէն այրըմըշ գալ-
տըզլարը օլ ուզուն վագըթտա պիր չօգ իզգէթ ու ճէ-
լալ թահսիլ էթմէմէսինէ նէ՞ սէպէպ օլա պիրը : Աշ-
յէր օ պու տիւնեատէ օնլար իլէ մուա՛մէլէրինտէ քէն-
տի իզգէթ ու ճէլալինի արայօր իսէ , պու տիւնեայր թէրք
էթտիքլէրինտէն սօնկրա օնլար իլէ մուա՛ Ռէլէրինտէ նէ՞
իչին քէնտի իզգէթ ու ճէլալինի արամայաճագ տըր :
Ա է էյէր Ալլահ՝ էօլիւմտէն սօնկրա տախի օնլարըն վա-
սիգասի իլէ քէնտի ի՛զգէթ ու ճէլալինի արթըրմաղա մե-
րամ էտէյօր իսէ , պունու Ֆիքր էթմէյէ ա՛ղիմ՝ վխի-
լէմիլ վար քի , օ էօլիւմտէն սօնկրա տախի օնլարըն ճան-
լարընը թէնտէն այրըր իքէն հայաթտէ՛ վէ ամէլ ու հա-
րաքէթ էտէճէք վէ լէզգէթ տույա պիլէճէք պիր հալտէ
սագլայըպ՝ օնլարըն ա՛ղիլ իպատէթլէրինտէն ա՛ղիմ իզ-
գէթ ու ճէլալ թահսիլ էտէճէք տիր : Աքին պու՛ ա՛ղիլէ-
րին ճանլարը էօլիւմտէն սօնկրա եաշամալարը խուսուսուն-
տա՛ եալընըլ թահմինտէն իլէրի կէլէն պիր իսպաթ տըր :
()նուն իչին պունու տախի տիգգաթ էտէլիմ՝ քի ,

թ . Ա՛ղիլ Վիթապլար՝ մումինլէրին ճանլարընը՝ թէն-
լէրինի մեղարտա պրագտըրգտան սօնկրա՛ եաշար վէ ամէլ
ու հարաքէթ էտէր վէ սաստէթ իչինտէ օլմագ թա՛-
րիֆ էտէրլէր : ()լտէմ՝ զօփրագ՝ իտիյի կիպի եէրէ տէօ-
նէճէք , վէ բուհ՝ օնու վէրէն Ալլահա տէօնէճէք : Եւր .
թի . 7 : Ասայիա փէյղամպէր սատըզըն էօլիւմիւ խու-
սուսունտա սէօյլէրքէն , «Սէլամէթէ վարըր» (Ասայ . ծիլ .

2) տէր: Լճֆէնտիմիզ քէնտի շայիրտէրինի պրազըր էքէն, օնլարա թէսէլի իշին տէտի քի, «Պապամըն էվինտէ չօգ գօնադլար վար, եօղիտէ սիղէ տէրիտիմ. սիղէ եէր հաղըրլամաղա կիտէրիմ թաքիմ սիղ տախի պէնիմ օլտուղում եէրտէ օլասլնըլ» (Յո՛ւ՛. ԺԴ. 2, 3). վէ պէրապէրինձէ խաչա չըգարըլմը թէվպէքեար խըրսըրլա՝ «Վէրչէք տէրիմ սանա՝ պո- իւն պէնիմ իլէ ճէննէթտէ օլաճագսըն» (Պո՛ւ՛. իԴ. 43) տէտի: Լճքի զէման՝ Վրիստոնեալարընըն սէօլլէտլյի տէ պու իտի քի, «Ղէսարէթ էտէրիլ, վէ րազի իլ քի», թէնտէն այրըլալմ, վէ Մապպա վարալմ»: Թ Վոբն՛. Ե. 8: Լճօլմիշ Ղաղարոսուն րուհունու՝ մէլէքլէրտէն Մըրահամըն գուճաղընա կէօթիւրիւլմիւշ՝ վէ զէնկինի աղապտա կէօղէրինի գալարըրը թա՛րիֆ էլլէտի: Պո՛ւ՛. ԺԴ. 22: Իմտի էլէր էօլիւմ իլէ գըլամէթին պէյնինտէ օլան վագըթ իշինտէ սասա՛տէթ վէ ա՛ղապ տույաճագ պիր հալ օլմնասյրտը, Լճֆէնտիմիզին՝ շիմտի զիքը օլունան Ղաղարոսուն օլտուղու հալի սասա՛տէթլու՝ վէ օլ զէնկինին ա՛ղապտա օլտուղունու թա՛րիֆ էտէճէյնի տիւշիւնմէյէ եէրիմիզ եօգ տուր: Լճինէ Լճֆէնտիմիզ Լէհոտիլէր իլէ միւճատէլէ էթմէսինտէ, ա՛ղիլէրին ճանլարընըն՝ տիննայը պրագտըղլարընտան սօնկրա հայաթտէ օլուպ սասա՛տէթ իշինտէ օլտուղլարընը աշիքեար թա՛րիֆ էտէր: (՛) Մղիլ Վիթապլարտան պիր խանէ իսթիխրաճ էտէր, վէ օնուն իլէ քէնտիսի Մլաճը՝ Մըրահամըն Մլաճը՝ Խսահակըն Մլաճը վէ Յակուլըուն Մլաճը օլտուղունու թագրիր էտէրէք՝ Մլաճըն եաշայանլարըն Մլաճը՝ վէ տէյիլ էօլիւլէրին Մլաճը օլտուղունու իսպաթ էտէր: Հագիգաթ օ պու սէօղլէրի՛ օղէման պահս օլունան գըլամէթ թա՛լիմաթընը իսպաթ էթմէք իշին իսթիխրաճ էթմիշտի: Մաքին պունու խագըրմըղա կէթիրմէլիլիլ քի, օնուն օլ պէրապէրիլինձէ միւճատէլէ էթմէքտէ օլտուղու Սաղուկեցիլէր՝ եալընըլ գըլամէթտէ թէնին տիրիլմէսինի տէյիլ՝

իլլա մէլէքլէրին վէ բուհլարըն վարըղընը տախի ինքեար
 էտէրլէրիտի : Իմտի Լփէնտիմիղ նահապետլէրին էօ-
 լիւմաէն սօնկրա տախի եաշատըղլարընը իսպաթ էթմէյ-
 իլէ՝ օնլարըն պագըլ վէ Լ՛ղիղ Վրիթապլարա մուղա-
 յիր օլան թալիմաթընը թէքմիլէն եանղըը կէօսթէր-
 տի : Ստեփաննոս արղու էտէր վէ ումարտը քի , բու-
 հու ճէսէտինտէն չըգտըղը կիպի՝ Վրիստոստան գապուլ
 օլունաճաղտը : Պօղոս աչըգտան աչըղա թագրիր էտէ-
 յօր քի , օնուն իւմիտի պու իտի քի , պու տիւնեսայը թէրք
 էթտիյի կիպի՝ անիտէ Բապպա վարաճագ տըր . վէ պու-
 նուն իչիւն պու սէօղլէրի սէօլլէտիյինի կէօրիւրիւղ .
 “Օ իրա պանա եաշամագ Վրիստոս՝ վէ էօլմէք քեար
 տըր չիւն պու իքի շէյտէն սըգըըրըմ՝ ամմա ար-
 զում վէֆաթ էթմէքտէ՝ վէ Վրիստոս իլէ օլմագտա տըր՝
 զիրա պանա տահա չօգ զիյատէ էյի տիր” : Փլլէդ . Թ .
 21 , 23 : Պետրոս Վրիստոնեալարա թէսէլի իչիւն տէր
 քի՝ տին դարիգլէրինի թէքմիլ էթտիլէրի կիպի , անիտէ
 կէօյէ ալընաճաղլարընը մէմիւլ էթսինլէր : “()նուն ի-
 չիւն եա գարընտաշար՝ պախուսուսա ճէհտ էտին , քի
 տա՛վէթինիղի վէ սէչիլմէնիղի թահսիհ էտէսինիղ . զիրա
 պու շէյլէրի էթմէնիղ իլէ՝ հիչ սսլա թէօքէզէ օղրա-
 մազսընըղ . զիրա պունճիլէյին սիզէ Բապպըմըղ վէ խէ-
 լաս էտիճիմիղ Յիսուս Վրիստոսուն էպէտի փատիշահ-
 ըղընա կիրմէսի զանիմէթ իլէ վէրիլէճէք տիր” : ի Պլլ .
 10 , 11 : Հէմ տախի շէմիլ “վատլէրէ վարիս օլան-
 լար” (Լփր . Գ . 12) խուսուսունտա օղուրուղ : Իմտի Լ՛-
 զիղ Վրիթապլարըն պու թագրիրլէրի՝ ա՛ղիղլէրին ճան-
 լարը էօլիւմ իլէ գըյամէթին պէյնինտէ օլան զէմանտէ
 եաշար վէ սաս՝տէթ իչինտէ՝ օլտուղլարընա գաղը՝ իս-
 պաթլար տըր : Սէ պու մատտէյի հէր պիր շիւպհէ-
 տէն տիշարը էթմէք իչիւն՝ պունու տախի իշարէթ է-
 տէրիղ քի ,

Գ . Լ՛ զիղ Վրիթապլար՝ տիւնեսայը թէրք էթմիշ ա՛ղիղ-

լէրին բուհարը շինտի ֆիլ վապի՝ հայաթտէ ոլուպ կէօք-
 տէ թէքմիլ ոլմուշ ոլտուգլարընը աշխբեարէ սապիթ է-
 տերէր: Անովք վէ Լղիաս՝ Բլլահաս մագպուլ ոլտուգ-
 լարը իչին՝ էօլիւմ՝ կէօրմէղտէն պու Փանի էօմիւրտէն
 էպէտի հայաթէ կէօչիւրիւրիլէր: Սովսէս վէ Լղիա-
 նըն՝ Լփէնտիմիլ տաղտա թէպտիլ սուրէթ ոլտուղու վա-
 գթթ կէօրիւնմէլէրի խէյալ տէյիլ խտի, իլլա օնլար օրա-
 յա ֆիլ վապի՝ կէլմիշէր խտի: Բբրահամըն՝ Խասհա-
 կըն վէ Հակոբուն եաշատըղլարընը՝ եօգարբտա զիբր օ-
 լունտուղու կիպի՝ Լփէնտիմիլ քէնտիտի սէօյլէմիշ տիր:
 Խաստա էօլէն թէվպէքեար խըրսըղ շիմտի ճէննէթտէ
 տիր: Աէօքտէ թէքմիլ ոլմուշ սատըղլարտան ի՛ պարէթ՝
 իլք սօղմուշլարըն պիր ո՛ւմումի ճէմիլէթի վար ոլտուղու
 տախի՝ աշխբեարէ սէօյլէնմիշ տիր: Լէր. ժք. 23: Ա է
 Հոլհաննէս Բռաքեալ Հայտնութիւն քիթապընտա պի-
 զէ իլան էտեր քի, պիր վահիտէ՝ Բլլահըն սէօղիւ վէ
 Հիսուսուն շէհատէթի իչին գաթլ ոլունմուշլարըն ճան-
 լարընը՝ վէ պէօյիւք միհնէթտէն չըզըպ քէնտի էավապ-
 լարընը Վուղունուն գանընտա եպգամըշ վէ աղարթմըշ
 սայիր չօգ քիմնէլէրի կէօրտիւ, քի օնուն թախթընըն էգ-
 րաֆընտա սուրուրլարըաը, վէ կիւնտիւղ հէմ կէճէ օ-
 նա ի՛ պատէթ էտէրլէրիտի: Խմտի պունտան աշխբեար
 օլուր քի, Բ՛ղիլ Վիթապլար՝ Լփէնտիմիլըն պու մնա-
 քան դութտուղումուղ խանէտէ օլան թագրիլինի՝ եանի
 միւմիւնլէր էօլիւպ թէնլէրինի դօփրաղա պրագտըղտան
 սօնկրա՝ օնլարըն ճանլարը թա գըյամէթէ դատար եա-
 շայրպ սաստէթտէ ոլտուգլարընը սապիթ էտեր: Խմտի
 ճանըն էօլիւմտէն սօնկրա ույուշուգ վէ տույղուսուղ գալ-
 տըղը իթիգատընտա օլանլար՝ Բ՛ղիլ Վիթապլարըն պու
 պապտէ պու գատար աշըգ թա՛րիֆլէրինտէն գանմայան՝
 Բբրահամըն տէտիյի կիպի՝ էօլիւլէրտէն պիրի տիրիլէ
 տախի գանաճաղը եօգ սուր: Խմտի եալընըլ պունու-
 կէօսթէրմէսի գալըյօր քի,

3 . Ազնիւներ թէնլէրինի օլ ալնմը շտուգլարը դօփրաղա պրաղպ' բուհլարը օնլարը վէրէն Ալլահա տէօնտիւքտէն սօնկրա նէ կէօնա էօմիւր եաշարլար : Իմտի պուրատա՝ ալէսսէվի պունու տիւգաթ էթմէլլիլլ քի ,

()նլար՝ պիր սէմավի էօմիւր եաշարլար : ()նլար սօղրու սօղրույա կէօյէ կիտերլէր : Թէվպէքեար խըրսըլ խաշըն իւզերինտէ էօլտիլիւ վազըթ՝ սօղրու սօղրույա կէօյէ կիթտի : Գ Գ-ի . ԺԳ . ԿՅ : Գ շալարոս էօլտիլիւ վազըթ՝ մէլէքլէրաէն սօղրու սօղրույա Արասհամլին գուճաղընա՝ ճէլալին տիւննասընա կէօթիւրիւլտի : Այլա պիր շիւպհէ եօգ տուր քի , Բապպ Հիսուս՝ բուհունու թէսլիմ էտէն Ստեփաննոսուն նիյաղընը իշիթտի , վէ օնուն բուհունու կէօյէ գապուլ էյլէտի : Պօղոս վէֆաթ էյլէտիլի վազըթ՝ էլպէթթէ արղուլատըղը կիպի Բապպա վապտը : Ղիւմլէ ազնիւներին ճանլարը թէնլէրինի պրաճտըղլարը կիպի՝ անիտէ ի՛ղզէթ ու ճէլալին մահալինէ կէչէրլէր , օլ մահալէ քի՝ Վրիստոս օրատա տըր , վէ Ալլահ օրատա տըր , վէ հէփ սատըղլարըն բուհլարը օրատա տըր , վէ օրատա՝ Ալլահըն ճէլիլ հուղուրու իլէ թէքմիլէն աղիլ վէ սաա՛տէթլու օլուրլար : ()նլար թէնտէ իքէն , Ալլահը վէ ալլահանի շէյլէրի՝ ճամ իչինտէն կիպի տիւմանը կէօրիւրլէրիտի . լաքին կէօյէ վասըլ օլտուգլարը զէման , օնլարըն ա՛գըլլարընտան հէփ պուլլութլար վէ տիւմանլար տաղըլաճագլար , վէ օնլարըն ա՛գըլլարընըն գուվվէթլէրի ըշըղլանահագ վէ գուվվէթլէնէճէք , շէօյլէ քի սատագաթ իլէ Ալլահըն եիւղիւնէ պագմաղա՝ վէ կէօքտէ սաքին օլանլարըն հէփ ճէմալինի վէ ալէալըղընը կէօրմէյէ գատիր օլտունլար : Պու միսլիլի պիր սէմավի էօմիւր՝ օնլարըն եիւրէքլէրինի շաղըգու Փէրրահլըգ վէ աշի իլէ սօլտուրահագ : Ալէրչի օնլար կէօք խուսուսունտա պիր չօգ շէյլէր օգումուշ վէ իշիթմիշ վէ տիւշիւնմիւշլէր իտի , վէ օրատա օլմաղա չօգ արղուլէմիշլէր իտի , լաքին պու ճիւմլէ իլէ՛ շիմտի օնլարս օրատա հէր շէյ՝ էվվէլքի իւմիտ վէ մէմիւլ վէ Փիքր էտէ-

պիլտիբլերին տէն անձիմ վէ ճէլիլ վէ անձայրպ կէօրիւնիւր ,
 վէ պունտան պէօյլէ երկրէքլերինի ՖերրահՅլրգ վէ թէշէք-
 քիւր վէ թանճիւպ իլէ տօլտուրուր : ()նլար զահմէթլերին-
 տէն՝ գօրգուլարընտան՝ կիւնահՅլարընտան՝ էլէմ ու տերա-
 լերինտէն րահաթ պուլտուգլարընա՝ վէ քէնտիլերին հէփ
 դապիա՝ թ վէ բարոյական գուսուրլարընտան ազատ օլտուգ-
 լարընա շար օլահագլար : ()նլար՝ միւպարէքլերին չա-
 տրըլարընտա՝ քէնտիլերտէն էվվէլ օրայա վարմըշ Վրիս-
 տոնեսայ տօսթլարը իլէ պուլուշմաղա՝ վէ օնլար իլէ պիր-
 լէշմէյէ շար օլահագլար : ()նլար քէնտիլերին եէնի մէշ-
 դուլիյէթլերի վէ սէֆասա՝ թլերի վէ միւլահագլարի իլէ՝ վէ
 հէղարան պին սայիր ճէլիլ սէյրանլար իլէ շար օլահագ-
 լար : Հագիգաթ եէնի Վրուսաղէմ պիր եէնի տիւնեսա՝
 վէ պիր անձայիպլեր տիւնեսար կիպի կէօրիւնէճէք տիր :
 ()նլար՝ պունտան էվվէլ կէօրմէմիշ իտիբլերի քէնտիլերին
 միւպարէք վէ ալահանի խէլաս Վտիճիլերինի ի՛ղզէթին
 թախթընտա օթօլմուշ կէօրէճէքլեր : ()նլար՝ պուն-
 տան էվվէլ կէօրմէմիշ իտիբլերի անձիլ մէլէքլերին ճէ-
 մայինի վէ բուշանլըղընը կէօրէճէքլեր : ()նլար՝ պուն-
 տան էվվէլ կէօրմէմիշ իտիբլերի հէղարան պին փաք բուհ-
 լար կէօրէճէքլեր : ()նլար՝ պինլերճէ սէնէլերտէն պերու
 պու տիւնեսաթ պուլունան Վիլիսէնին անձալարընը կէլ-
 մէսի իլէ արթմագտա օլան իլք տօղմուշլարըն ալէսաէվի
 ճէմասա՝ թընը վէ Վիլիսէսինի կէօրէճէքլեր : Վշպու եէնի
 վէ ճէլիլ շէյլեր՝ օնլարըն անձընա՝ անձիմ թէսիր էտէ-
 ճէքլեր , վէ օնլարը տայիմա տիգգաթէ ույանըգ դութա-
 ճագլար , վէ օնլարըն երկրէքլերինի էն փագ խօշնուտ-
 լուգտան վէ անձիլ սէֆասա՝ թտան տօլտուրահագլար :

Ս է օնլարըն սէֆասա՝ թը վէ սիւրիւրիւ՝ կէլիլ կէլեր նէ-
 վի՛նտէն օլահագ տէյիլ տիր . զիրո կէօյիւն ճէլիլ շէյլե-
 րի վէ անձայրպլարը տայիմա արթմագտա օլահագլար , վէ
 եէնի իւմիտլեր հասիլ էտէճէքլեր : ()նլար՝ կէրիտէ
 պրագաթըլարը բարեպաշտ տօսթլարընը՝ անալարընը պա-

պալարընը՝ գարընտաշարընը՝ գըզգարընտաշարընը՝ օլուլ-
լարընը վէ գըզլարընը վէ պու տիւնեատէ էն սէվկիւլիւ
խըսըմլարընը վէ աճրապալարընը կէօրմէյէ իւմիտ վէ
մէմիւլ էտէճէքլէր : ()նլար ումաճագլար՝ վէ մէմիւլ է-
տէճէքլէր քի , պու տիւնեատէ ատէմլէրտէն միլսօնլարճէ
միլսօնլար խէլասէ նայիլ օլուպ՝ քէնտիլէրին սայրսընա
գամմ օլաճագլար , վէ օնլար իլէ օլ միւպարէք խըզմէթ-
լէրէ վէ սէֆաա՛թլէրէ իլճագ օլաճագլար : Ա է օն-
լար աճիմ շաղըրգ իլէ՝ օլ ալէսսէվի գըլյամէթի վէ ո՛ւ-
մումի մաճէր ու շէրաա՛թը պէքլէյէճէքլէր , քի օլ զէման
օնլար կէրէք թէնճէ վէ կէրէք աճըլճա տաճա թէքմիլ
օլուպ՝ Լ՞լաճ խուսուսունտա՝ մէլէքլէր խուսուսունտա՝ ին-
սան ճինսի խուսուսունտա՝ վէ Լ՞լաճ թաա՛լէանըն մու-
գատտէրինին ճէփ սըրը թանղըմաթլէրի խուսուսունտա
տէրէճէսիղ տաճա զիյատէ մա՛լիւմաթ քէսպ էթմէյէ
գատիր օլաճագլար :

Պու տիւնեայը թէրք էթմիշ ա՛ղիղէրին բուճլարը՝ էօ-
լիւմտէն թա սօնկ ա՛ղիմ կիւնէ գատար սիւրէճէքլէրի
շաղըրգ վէ սէֆաա՛թ վէ իւմիտտէն ի՛պարէթ օլան էօ՛-
միւր պու տուր : Պու պիր եէնի՛ վէ պու տիւնեանըն
իւզէրինտէ կէշիրտիքլէրի էօ՛միւրտէն փէք ֆարգը պիր էօ՛-
միւր տիւր , վէ պէլքի պա՛ղը խուսուսլարտա՝ խէլասըն
պէօյիք ա՛մէլի թէքմիլ օլտուգտան՝ վէ ճիւքմ ու շէրա-
ա՛թըն կիւնիւ պիթտիքտէն՝ վէ ա՛ղիղ օլան ճէմ ա՛ղիղ
օլմայան մախլուգլար միւսթաճագգ օլտուգլարը սաա՛տէթ
եախօտ ա՛ղապ ճալինէ թէպտիլ օլունմաղ պիր գարղ
իլէ սապիթ օլտուգտան սօնկրա սիւրէճէք օլտուգլարը
էօ՛միւրտէն տախի ֆարգը պիր էօ՛միւր տիւր : Պիղ շիմ-
տի օլ կէօրիւնմէղ օլան տիւնեատա վուգո՛ւ պուլմագտա
օլան՝ վէ գըլյամէթէ գատար վուգո՛ւ պուլմագտա օլաճագ
օլան սէյրանլարտան ասլա պիր խապէրիմիղ եօղ իսէ տէ ,
ա՛ղիղ՝ վէ ա՛ղիղ օլմայան մախլուգլարըն՝ պիւթիւն ա՛լէ-
մին մասլաճաթլարընա էնճամը միւսթաճագընա կէօրէ գա-

բար վերիլտիքտէն սօնկրա օլաճագլարը հալինտէն տա-
հա զիյատէ պի խապերիդ : Աքքին շու գատարընը պի-
լիրիզ քի , պէօյլէ պիր վադըթ կէլէճէք տիր , վէ պիզ՝
օղէման էլպէթթէ եա սաս'տէթտէ օլանլարըն՝ եախօտ
միւսիպէթ ու ա'ղապտա օլանլարըն արասընտա՝ պուլունտ-
ճաղըզ : Ալ է պունու սահիհ պիլմէլիլիզ քի , օղէման
ա'ղապ ու միւսիպէթտէ պուլունանլարըն հալի սապիթ վէ
թէպտիլ օլունմազ օլաճագ , լաքին սաս'տէթտէ օլանլա-
րըն հալի պա'ղը խուսուսլարտա տէյլիլէճէք տէյիւ գա-
րար էթմէսի՝ մասլահաթըն դապիաթընա փէք մուվաֆըզ
պիր Ֆիքիր տիր :

Առաքեալ տէյօր քի , “Շ իմտի պու իւչ շէյլէր՝ իման ,
իւմիտ , մուհապպէթ գալըր , ամինա պունլարըն պէօյիլիւ
մուհապպէթ տիր” : Կորնթ . ԺԳ . 13 : Ա՛ղիզ ատէմ-
լէր՝ պու տիւնեատէ իքէն՝ իման՝ վէ իւմիտ իլէ էօ՛միւր
սիւրէրլէր , վէ պու տիւնեայը թէրք էթտիքլէրինտէն սօնկ-
րա տալսի՝ իման վէ իւմիտ իլէ՝ տահա օլաճագ վուգու-
ա՛թլար պէքլէյէ պիլիլլէր : Աքքին նիհայէթի հէր պի՛
շէյէ միւսթահագընա կէօրէ գարար վերիլիպ՝ ճիւմլէսի-
նին հալի սապիթ օլունտուգտան սօնկրա , իման վէ իւմի-
տէ փէք աղ եէր գալըր , վէ պէլքի հիչ պիր եէրլէրի
եօգ տուր : ()նտան սօնկրա իման իլէ պէքլէնէճէք վէ
իւմիտ օլունաճագ ա՛ղիմ վէ միւհիմ եէնի վուգուա՛թ-
լար վէ սէյրանլար եօգ տուր : Աքքին մուհապպէթ է-
պէտէն գալաճագ , վէ օ՛ կէօքտէ օլան ա՛ղիմ վէ հիսապ-
սըզ ճէմաս՛թըն իման իլէ իւմիտ ինգրրազ պուլուպ զա-
յիլ օլտուգտան սօնկրա՝ պիրի պիրլէրի իլէ իլհագլըղն
վէ պիրլէշմէնին փունկարը օլաճագ : Շ էրաս՛թ կիւ-
նինտէն ճիւմլէ տիւքէնմէզ վէ սօնու օլմայան տէհր-
լէրտէ հէր պիր շէյ տիւղիյէ պիր գարարտէ գալըպ՝ հէ-
ման օ գարարտէ իլէրի վարաճաղը կիպի , պունուն կիպի
տէ հէփ ա՛ղիզ մախլուգլար ճիւմլէ օլ նիհայէթսիզ տէվը-
լէրտէ հէփ տիգգաթլէրինի կէլէճէք զէմանէ վերէճէքլէրի

Եւրինէ՛ կեչմիշ զէմանէ վերէճէքլէր տիր . վէ օլ միւ-
 պարէք էպէտիլիքտէ՛ տէյիլ կէլէճէք զէմանըն վուգու-
 ա՛թլէրինի կէօղէթմէքտէ՛ իլլա կէչմիշ զէման շէյլէրի-
 նին թէֆէքքիւրիւնտէ մէշըու-լ օլաճագլար : Ալէչմիշ զէ-
 մանըն հէփ վուգուա՛թլէրի աշիքնար օլտուգտան սօնկրա ,
 վէ ա՛ղիղ օլան հէմ ա՛ղիղ օլմայան զաթլարըն հէփի-
 սինին ախլէագ ու մէշըէպլէրի պէյան օլուպ մէյտանտա
 աշըդ կէօսթէրիլտիքտէն սօնկրա , հէփ պու վուգուա՛թ-
 լէր վէ ախլէագ ու մէշըէպլէր էպէտի թէֆէքքիւրիւն
 մատտէլէրի՛ վէ Վ.լլահըն ի՛լմի վէ ատալէթի վէ մերհա-
 մէթի վէ ա՛ղամէթի վէ գուտրէթի էպէտէն կիթտիքճէ
 տահա զիյատէ քէշֆ ու պէյան վէ թամաշա ու հէյ-
 րան օլունաճագ պիր այնէ օլաճագ : Պու թէֆէքքիւր
 փունկարը հիչ ասլա տիւքէնէմէղ . շիւն քի՛ ճիւմլէ եա-
 րատըլմը զաթլարըն ա՛ղլ գուվվէթլէրի թէքթիլ տէ-
 յիլէր տիր , վէ հէփ կէչմիշ վուգուա՛թլէրի պիրտէն
 թէքթիլէն նազար էտէմէղլէր . պունուն իչիւն օնլար՝ կէչ-
 միշ մատտէլէր վէ վուգուա՛թլէր վէ սէյրանլար իւզէրինէ
 ազար ազար տիւշիւնէճէքլէր , օնլարը խաղըլարընա կէթի-
 րէճէքլէր , օնլարըն իւզէրինէ միւլհազա վէ թէֆէքքիւր
 էտէճէքլէր , վէ պիրի պիրի իլէ հէր պիր իլհագըզլարըն-
 տա՛ հէմ քէնտինին կէրէք ա՛լէա վէ կէրէք էտնա տէ-
 րէճէտէն օլան հէփ ա՛ղլ ու իտրպէ մալիք օլան մախ-
 լուգաթլարընա էպէտէն անկլաշըլմաղ գալաճագ օ-
 լան Վ.լլահ իլէ հէփ միւնասիպէթլէրինտէ՛ օնլարը թէք-
 միլէն անկլայըպ՝ քիւլլիլէն օնլարա վուգու.Ֆ օլմաղա ասլա
 գատիր օլամայաճագլար : Իշպու միւլհազալար վէ թէ-
 ֆէքքիւրլէր զայէթ կէնիշ՝ վէ սէմալի սաս՛տէթ փուն-
 կարլարը օլաճագլար : Ալէօրիւնէն շէյլէր զէմանի տիր՝
 լաքին կէօրիւնմէյէն շէյլէր էպէտի տիր : Ի՛օլիւմտէն
 սօնկրա օլան հէփ ա՛ղիմ վէ ճէլիլ կէրէք շէյլէր իլէ
 հէփ սահիճ տինտարլարըն իլհագըզլարը վար , վէ աղ
 վագթըն իչինտէ օնլարը կէօրէճէքլէր : Իմտի զայէթ

միւնաստիպ տիր քի, շիմտի օնլար ա'գլ ու Ֆիքիրլէրինի օլ տագիրգետէն տագիրգէյէ եագլաշմագտա՝ վէ օնուն իչին հագրըրգ վէ թէտարիք կէօրմէքտէ օլտուգլարը տինեայէ կէօչիւրսինլէր, վէ օնլարա՝ եալան սէօյլէմէսի միւմքիւնսիւզ օլան ՄլաՏ (ժասա'լէանըն վա'տ էյլէտիյի էպէտի էօ'միւրին շագլըրգ իլէ տօլըւ իւմիտինտէ եաշասընլար :

Իշպու թագտիմ էյլէտիյիմիզ միւհազալարտան՝ բուհանի ֆայտամըզ իչին աշաղատա զիքր օլունաճագ նէթիճէլէրէ կէլիւրիլ :

1. Աէօշմիշ բուհլար խուսուսունտա սէօյլէնիլէն շէյլէրտէն կէօրիւնիւր քի, ինսան ճինսինտէն Մեետարանա մուլք օլմայանլարըն ճիւմլէսի՝ պիր փէք ֆէնա վէ իւմիտսիզ հալ իչինտէ պուլունուրլար : (Նլար էօլէճէք օլտուգլարընը պիլիւրլէր . լաքին էօլիւմիւն օնլարըն իւղէրինէ կէթիւրէճէք շէյլէրտէն խապէրլէրի եօգ տուր : Ի՛օմիւրիւ վէ էօլիւմնիւզիւյիւ տինեայէ աշիքեար էտէն՝ վէ կէօրիւնմէզ տինեանըն կէօրիւնմէզ օլան շէյլէրինի պէյան էտիպ՝ սատրգլարըն սասա'տէթինի վէ եարամազլարըն ա'զապընը պէյան էտէն Մեետարան տըր : Հիմտի պուկիւնքիւ կիւնտէ՝ ինսան ճինսինին չօղու էօլիւմ խուսուսունտա պու գօրգուլու ճէհալէթ վէ շիւպհէլի հալտէ պուլունուր : (Նլար թէնին տիրիլէճէյինտէն խապէրլէրի եօգ տուր . վէ թէն էօլտիւքտէն սօնկրա ճան սաղ գալըրմը գալմագմը սահիՏ պիլմէզլէր : Պու տինեատան սօնկրա գարանլըգտան մա'տա շէյ կէօրէմէզլէր : (Նլար պու տինեատէ ՄլաՏսըզ՝ Վրիտոոսուզ վէ իւմիտսիզ տիրլէր : Պու՝ միւհազա վէ իւմիտ էթմէյէ իօթի'տաալը օլան ա'գլ ու իտրաք սահիպի զաթլարը փէք պիչարէ էթմէլն տիր : Ա է էյէր պիզ միւպարէք ՄլաՏըն Մեետարանընտան մահրում գալսա խտիք, պու պիչարէ հալին իչինտէ պուլունաճաղըտըք : Խմտի իշպու ա'զիմ քէրէմ ու ինայէթ իչին նէ գատար միւթէշէքքիւր օլմալըյըզ : Ա է էյէր օնու իհմալ ու թահգիր էտէրսէք, հալիմիլ նէ գատար գօրգուլու օլաճագ տըր :

2. Ինսան ճանլարընըն թէն էօլտիւքտէն սօնկրա սաղ
 գալըպ՝ անիտէ էպէտի սաա՛տէթէ եա էպէտի ա՛ղապէ կէչ-
 տիքլէրի՝ Ը՛ղիղ Վ՛իթապլարտան վէ ա՛ղ ու իտրաքտան
 աշիքեար օլտուգտան սօնկրա , օնու ինանմամագ վէ ին-
 քեար էթմէք՝ վէ ճան պիր ույուշուգլուգ վէ տույղուսուղ-
 լուգտա գալըր ինանմագ՝ քիւչիւք պիր եանղըրըգ տէյիլ
 տիր : Ղ՛ան՝ թէնի պրագտըգտան սօնկրա ճէննէթ սաա՛-
 տէթիինին սէֆաա՛ թընը սիրէ պիլմէյէ վէ խըղմէթլէրինի
 իծրա էտէ պիլմէյէ՝ ույուգույա հաճէթի եօգ տուր : () րա-
 տա կէճէ եօգ՝ վէ պունտան պէօյլէ ույուգու տախի եօգ տուր :
 Իմտի պու պէօյլէ օլտուղու թագտիրտէ՝ էօլիւմտէն գըլա-
 մէթ կիւնիւնէ գատար ճանըն ույումասը՝ կէրէք Ը՛լահա
 վէ կէրէք ինսանա պիր պէօյիւք զարար օլաճաղը աշիքեար
 տըր . քի պու հէր հալտէ պիլինէճէք , վէ օնուն իչիւն գա-
 սավէթ չէքիլէճէք : Ը՛լահա՝ ա՛ղիղլէրին ույուշուգ գալ-
 տըգլարը օլ ուզուն վագըթ միւտտէթիստէ օնա էտա էտէ-
 պիլէճէք օլտուգլարը ճիւմլէ խըղմէթի ղայպ էթտիյինի պի-
 լէճէք . վէ օնլար տախի ույանտըգտան սօնկրա՝ կէրէք պու
 տիննեատէ վէ կէրէք կէօքտէ՝ օնլարըն պու տիննեատան չըգ-
 տըգլարը վագըթտան գըյամէթ կիւնիւնէ գատար օլան օլ
 ուզուն զէման միւտտէթիստէ նէ՛ աղիմ՝ վէ ճէլիլ վուգու-
 ա՛թլէր վուգու՝ պուլտուղունու՝ վէ օնլարըն ճիւմլէսինի ղայպ
 էթմիշ օլտուգլարընը՝ վէ արթըգ էլէ կէթիրմէսի միւքիւն-
 սիւղ օլտուղունու պիլէճէքլէր : Ե՛քին պու ույուգու թա՛-
 լիմաթը՝ կէրէք ա՛ղիղլէրէ վէ կէրէք կիւնահքեարլարա գա-
 րարը տըր : Ը՛ղիղլէրէ էօլիւմիւ տահա գարա կէօսթէրիր :
 () նլար՝ էյերչի դապիա՛թտէն օլան ույգու րահաթընը
 հազգ էտէրէք կէօղէտիրլէր իսէ տէ , թէքրար ըշըղա վէ
 է՛օմիւրէ ույանընճայա գատար պինլէրճէ սէնէլէր գարան-
 լըգ մէզարտա եաթմագ միւլհազասը իլէ ույգու օնլարա ա՛-
 ղիմ՝ գօրգուլար փատիշահը կէօրիւնմէլի տիր : () պիր դա-
 րաֆտան պու թա՛լիմաթ՝ կիւնահքեարլարա ղայլէթ թէհ-
 լէքէլի օլմալը տըր : Պու՝ դապիաթտէն օլան օնլարըն

էօլիւմ վէ էպէտօլիք գօրգուլարընը ալալտըր , վէ պէլ-
քի պիւթիւն պիւթիւնէ տէֆ' էտէր : ()նլար' էյէր էօ-
լիւմիւն պիր էպէտօլ' եա հիչ տէյիլ իսէ պիր ուզուն
զէման աղըր ույուգուսու օլտուղունու ինանա պիրսէլէր ,
էօլմէյէ րազի օլուրլար : Իչպու թա'լիմաթըն Վրանսըղ
միլէթիւնին իւզէրինէ' պունտան էլի սէնէ մուգատտէմ
մէղարիսթանլարընըն իւզէրինէ' «Վօլիւմ' էպէտօլ ույուգու-
տուր'» եաղտըզլարը վէման' փէք գօրգուլու պիր թէսիրի
օլտու : Ելքին էյէրչի էօլիւմէ էպէտօլ ույուգու տէնմէսէ
տէ , Օ պիր գաչ պին սէնէլէր ույուգուսու տէնիլտիյի
թագափրաէ , օնուն էպէտօլ ույուգու օլմասընը արղուլա-
յանլար' օնա էպէտօլ ույուգու նաղարը իլէ պագաճագլար :
Պու' իթթիգատ' էպէտօլիլին հիյպէթլու վուգուա'թլա-
ընը պու գատար պիր ուզուն վագըթա կերի աթար քի ,
տիգաթսըղ վէ սէրսէմ քիմնէլէրին աղընտան օնուն
հէփ գօրգուսունու էյէր պիւթիւն պիւթիւնէ տէֆ' էթ-
մէսէ , հիչ տէյիլ իսէ օնուն գուվլէթիւնի քէսէր . վէ
օնլարը' հէլաքին կէնիշ եօլունտա եիւրիւմէյէ ճէսարէթ-
լէնտիրիր :

3 . Իչէր միւմինլէրին ճանլարը' էօլիւմտէն սօնկրա ա'-
լէա տէրէճէ պիր սաա'տէթ իչինտէ եաշարլար իսէ , ճիւմլէ
սահիհ ա'զիզլէրին' Լ'լաճ օնլարը տա'վէթ էյլէտիյի վա-
գըթ' պու տիւննայը թէրք էթմէյի իսթէմէյէ սէպէպլէ-
րի վար : Թէնլէրի էօլտիւքտէն սօնկրա ճանլարը սաղ
գալըպ անիտէ էպէտօլ րահաթա էրէճէքլէրինին' Լ'լաճ
օնլարա սահիհ խապէրինի վէրմիշ տիր : Իօլիւմիւն սան-
ճըսընը վէ մէղարըն հիյպէթիւնի օնլարըն ա'ղընտան տէֆ
էթմէյէ' Լ'լաճըն վա'տլէրինէ պիր սաղամ իման փէք
միւնասիպ տիր : Պունուն իչիւն Լ'զիլ Վ'իթապլարտա
պուլուրուզ քի , ա'զիզլէրտէն պիր չօղու էօլիւմիւ գօր-
գուսուզ գարշըլատըլար , վէ պու տիւննայը րահաթա եիւ-
րէյիլէ թէրք էթտիրիլ : Իչքի նահապետլէրին ճիւմլէսէ

իման վէ իւմիտ իլէ էօլտիւլէր : Յոլք՝ պու տիւննատա էօլիւմ իւմիտի իլէ եաշատը : () “Սալմաշմամըն ճիւմլէ կիւնէրիստէ՛ թա նէվպէթիմ կէլինճէյէտէք պէքլէյէճէյիմ” (Յոլք . ԺԴ . 14) տէր : Պաւիթ՝ սէվինճ իլէ էօլիւմիւ պէքլէյէրէք՝ էօմիւր սիւրսիւ : () տէր քի , “Մապալը տայիմա էօնիւմէ գօտում . օ՛ սաղըմտա օլմաղըլա գըմըլըտանմայաճաղըմ : () նուն իշիւն գալպիմ շատ օլուպ՝ ճիլէրիմ մէսրուր օլաու . թէնիմ պիլէ էմնիլէթ իւզըէ սաքին օլաճագ : Օ՛իրա ճանըմը մէղարտա պըրազմայաճագսըն . մուգատտէսինի չիւրիւքլիւք կէօրմէյէ գօյվէրմէյէճէքսին :]՝ օմրիւմիւն եօլունու պանա պիլտիրէճէքսին . սէնին տիտարըն իլէ շաղըրգ թօգլուղու վար . սէնին սաղընտա՝ տայիմա լէգաֆէթլէր վար” , Սաղ . ԺԴ . 8—11 :]սքի Վրիստոննալար՝ պու ֆանի տիւննատան էպէտիլիլէ կէչմէք իւմիտի իլէ՝ պու տիւննատա չէքտիլէրի էգիյէթ ու իսքէնճէյէրի՝ էօլիւմտէն սօնկրա նայիլ օլմաղա կէօգէթտիլէրի ի՛ղգէթ ու սաա՝տէթէ ըուպար էտէրէք՝ Նիչ սայարլարըտը : Պետրոս Լուպրեալ քէնտի Վրիստոննայ գարընտաշարընա տէտի քի , “Մապալըմըգ Յիսուս Վրիստոսուն Պապասը միւպարէք օլսուն . օլ քիմ պիղն չօգ մէրհամէթիննէ կէօրէ Յիսուս Վրիստոսուն էօլիւլէրտէն տիրիլմէսի վասիգասի իլէ եաշայան իւմիտէ թէքրար տօղուրտու , չիւրիւմէղ վէ նափաքլանմաղ վէ սօլմաղ՝ սիղին իշիւն կէօքլէրտէ սագընմըշ միրաս իշիւն . սիղն քի՛ իմանըն վասիգասը իլէ ախըր զէմանտէ աշիքեար օլմաղա հաղըր օլան խէլաս իշիւն՝ Լուսհըն գուլվէթի իլէ հըֆղ օլունուրսոնուգ” : Թ Պ . 3—5 : () Լ շաղըրգ իլէ տօղու օլան Վրիստոննալար ինանմաղլարըտը քի , էօլիւմ վագթընտան թա գըլամէթ կիւնիւնէտէք մէղարտա ույգույա տալըշ գալաճագլար . լաքին օնլար՝ Պօղոս կիպի կէօգէթտիլէրի պու իտի քի , թէնտէն այըլտըրգլարը կիպի՛ անիտէ Մապա վարաճագլար : Ստեփաննոսու՝ “Լա՛ Մապա Յիսուս՝ ըու-

հումու գապուլ էյլէ” (Վարձ . Է . 59) տէյերէք՝ զաֆէր պուլարադ ճան թէսլիմ էթմէյէ գատիր էտէն , ա՛ղիղէր էօլտիւքլէրի կիպի անիտէ սաս՛տէթէ կէչմէլէրի թա՛լիմաթը իտի : Ա՛ է օնտան պէրու պու թա՛լիմաթ՝ էօլիւմ սաս՛թընտա պիր չօգ ա՛ղիղէրէ հէման պու թէսէլլիի վէրմէտէ տիր , վէ օնլարը՝ “Ա՛էն էօլիւմ քէօլկէսինին տէրէսինտէ կէզսէմ պիլէ , շէրտէն գօրգմամ . զիրա սէն պէնիմ իլէ սին . սէնին ա՛սան՝ հէմ սէնին տէյնէյին՝ պանա օնլար թէսէլլի վէրիր” (Սաղ . իբ . 3) տէմէյէ գատիր էթմէտէ տիր : Չօգ տէֆա՛ կերէք իսթիարըն վէ կերէք կէնճին եիրէք րահաթըղը վէ շազըզ իլէ՛ վէ էօլտիւքլէրի կիպի անիտէ սաս՛տէթէ կէչէճէքլէրինէ գալի իւմիտ իլէ էլտիւքլէրինի կէօրտիւյիւմիւղ վար : (Նլարըն՝ “Ա՛ն էօլիւմ սէնին թիքէնին՝ եա՛մէզար սէնին եէնմէքլիյին հա՛նի” (ա՛ Վարձ . ԺԵ . 55) տէմէյէ էյի սէպէպլէրի վար : Ա՛քրին պա՛զը փէք ա՛ղիղ քիմնէլէրի՛ պա՛զը տէֆա՛ կէօրիւրիւղ քի , էօլիւմ վաղթընտա գօրգու վէ գարանըզ իչինտէ պուլունուրլար : Ա՛լահ պա՛զը էյի սէպէպլէր իչին միւնասիպ կէօրիւր քի , օնլարտան քէնտի եիւզինին նուրունու վէ խէլասըն շազըղընը էօրթսին : Ա՛քրին փէք արզուլանաճագ պիր շէյ տիր քի , Վապպ Տիսուս Վրիստոսու խիւլիւսանէ հէփ սէվէնլէր՝ մախսուսէն եիրէք րահաթըղը իլէ էօլմէյէ հազըրլանմըշ եաշասընլար : (Նլար պունու էթտիքլէրի հալտէ , տինէ իթթիպար կէթիլիլէր , կիւնահքեարլարը իսքեաթ էտերլէր , քէնտիլէրին եաս չէքէն տօթլարընա ա՛ղիմ թէսէլլի վէրիրլէր , վէ պու ֆանի տիւնեատէն՝ օլ սաս՛տէթ տիւննասընա շազըղըլա՛ կէչէրլէր : Ա՛ է օնլար պունու էթմէյէ գատիր օլմագ իչին՝ ա՛զըլարընը պու տիւնեալի շէյլէր իւզէրինէ տէյիլ՝ իլլա սէմալի շէյլէր իւզէրինէ տիքմէլի տիրլէր : (Նլար խազինէլէրինի վէ կէչինմէլէրինի կէօքտէ սագլամալըտըրլար , վէ կէօրիւնմէզ օլանը կէօրիւր կիպի եաշամալը տըրլար :

4. Այլեր ա՛ղիղէրին ճանլարը էօլիւմ իլէ գլյամէթին պէյնինտէ օլան ղէմանտէ թէքիլէն ա՛ղիղ վէ սաս՛տէթլու օլուրլար իսէ , էօլմիւշ խըսըմ՝ վէ ագրապալարը օլուպ՝ օնլարըն կէօքտէ օլտուգլարընը ինանանլարըն ա՛ղիմ թէսէլլի ալաճագ եէրլէրի վար : ()նլար՝ թէն էօլաիւքտէն սօնկրա՛ ճանըն սաղ գալըպ պիր սաս՛տէթլու էօմիւր սիւրէ պիլտիլինի ինանմոյանլար կիպի եաս չէգէմէղէր : Փուժփէրէսթլէր՝ իմանսըզլար վէ էօլիւմ կիւնիւնտէն գլյամէթէ գատար ճանըն պիր ույուշուգ հալտէ գալտըղընը ինանանլար՝ քէնտի խըսըմ ու ագրապալարընըն էօլտիլիւնէ գասալէթլէնիպ՝ հիչ իւմիտլէրի օլմայարաղ եաս չէքէրլէր : ()նլարը Ֆիքրլէրինտէ՛ թէնլէրինի դօփրագտա չիւրիւմէք իչիւն գօմուշ խալքլէրի մէզարտան էօթէ կէօրէմէղէր : Ա է պու՛ ինսանըն գալպիւնէ հագիղաթ աճը տույուշլար վէ գարանըգ իլէ տօլու միւհազալար վէ էֆքիարլէր հասիլ էտէր : Ապին՝ խըսըմ՝ վէ ագրապալարը մէզարտա թէնտէն ղայրի պիր շէյ պրադմայըպ՝ բուհլարը Ալլահա վարմըշ ճէննէթին սէֆասընը սիւրէյօրլար տէյիւ ինանանլար՝ ա՛ղլ ու Ֆիքրլէրի իլէ օնլարը սաս՛տէթտէ կէօրէ պիլիլլէր , վէ օնլարը եանլարընտան ղայպ էթտիքլէրի իչիւն պուլունտուգլարը գասալէթլէրի իչիւնտէ՛ եիւրէքլէրի շաղըգ իլէ տօլա պիլիր : Վրիստոնեալար՝ խըսըմ ու ագրապալարընըն վէֆաթինտէն թահսիլ էտէ պիլէճէք մաստուս մէնֆաս՛թլէրին պիրի պու սուր քի , պու վուգուա՛թլէր օնլարըն Ֆիքրինի՛ կէօրիւնէն վէ ղէմանի օլան շէյլէրտէն չէվիլիպ՝ օնլարըն եիւրէքլէրինի տահա էյի էթմէյէ ույղուն օլան կէօրիւնմէղ վէ էպէտի ա՛ղիղ շէյլէրէ եափըշարմաղա մայիլլէր տիր : Վրիստոնեայ օլան խըսըմ՝ վէ ագրապալարընըն վէֆաթընտան հէման պունուն կիպի պիր մէնֆոտա՛թ թահսիլ էտէ պիլիլլէր : Ա է ա՛լէլ խուսուս օնլարըն տիգգաթը՝ էօլիւմ վէ շէրաս՛թ վէ էպէտիլէք իւզէրինէ

Ճէլպ օլունմաղա չօգ միւհթաճ տրրլար : Տիւնեալի ա-
 թալար՝ տինտար էվլատլարն էօլիւմիւնտէն ֆայիտէ թահ-
 սիլ էտէ պիլիլիլէր . եարամաղ էվլատլար՝ տինտար աթա-
 լարննն վէֆաթընտան ֆայիտէ թահսիլ էտէ պիլիլիլէր .
 քէօթիւ գարընտաղար՝ տինտար գարընտաղարննն վէ-
 ֆաթընտան ֆայիտէ թահսիլ էտէ պիլիլիլէր . Վրիստո-
 նեայ օլմայան գօճալար եա գարըլար՝ բարեպաշա օլան գա-
 րըլարննն եա գօճալարննն վէֆաթընտան ֆայիտէ թահ-
 սիլ էտէ պիլիլիլէր : Ա՛ղիզերին էօլիւմիւ՝ ա՛ղիզերէ տէ
 եարամաղերէ տէ մէնֆասա՛թ վէսիլէսի օլա պիլիլիլ : Ղ՛ա-
 նը ճէսէթինտէն չըղըպ կէօքտէքի միրասընը զապղ էթ-
 միշ ա՛ղիզին վէֆաթընը սէյր էթմէսի՝ հալընըղ եաս չէ-
 քէնլէրէ տէյիլ՝ իլա սայիրլէրինէ տալի չօգ ֆայտալը
 տրը : Պիր ա՛ղիզին եիւրէք բահաթըղը իլէ էօլաիլիւ-
 նիւ կէօրմէսի՝ պիր կիննահքեարըն ա՛ղապ իչինտէ էօլմէ-
 սինի կէօրմէքտէն չօգ ֆայտալը վէ հիսսէ ալընաճագ սէյ-
 րան տրը : Ա՛է ա՛ղիզին բուհունու կէօքտէ միւհթաղա
 էթմէսի՝ եարամաղըն բուհունու ճէհէննէմտէ միւհթաղա
 էթմէքտէն տահա զիյատէ ֆայտալը վէ հիսսէ ալընաճագ
 թէֆէքքիւր տիւր : Հէր պիր տինտար վէ հէր պիր եա-
 րամաղ ատէմ՝ պունուն պէօյլէ սահիհ օլտուղունու թէճ-
 րիւպէ իլէ պիլիլիլ օլմալը տրը :

5. Այէր էօլիւմ՝ ճանը անիտէ պիր էպէտի սաս՝ տէթէ
 եա էպէտի ա՛ղապէ կէչիլիլօր իսէ , պէլի տիր քի էօլիւմ՝
 կերէք էօլէնէ վէ կերէք սաղ գալանլարա փէք ա՛ղիմ վէ
 աղըր՝ վէ տիգգաթէ շայէսթէ պիր շէյ օլմալը : Իշպու
 էօլիւմ տինեասընտա՝ ինսանլարըն հէր պիր սին ու ախ-
 լէագ վէ մէսնէթ ու մերթէպէ արասընտա էօյլէ պիր հէր
 զէման վուգու պուլուր պիր վուգուաթ տրը քի , օնու
 տիգգաթ իլէ տիւշինիւպ եիւրէքլէրինէ գօյանլար փէք աղ
 պուլունուր : Ինսանլար ալէսսէվի՝ էօլիւմէ պէօյլէ պիր
 կէօղ իլէ նաղար էտերլէր քի , կէօյա օ՛ ինսանը հալընըղ
 մէզարա գատար կէօթիւրիւր , վէ օնու օրատա պրաղըր ,

վէ օնուն էօլիւմսիւղ ճանլարը էպէտի սաս'տէթէ եւ ա' -
 զապէ տախի կէօջիւրտիւյինիւ սսլա խապէրլէրի եօգ կի-
 պի կէօրիւնիւրլէր : ()նլար պիր պէօյիւք առէմին՝ եւ
 պիր էյի առէմին եւ պիր Փայտալը առէմին էօլտիւյինէ
 դասավէթ չէքէրլէր . չինքի օնլար պիր Փամիլէայէ՝ եւ
 պիր դադրմ խըսըմ ու ազրապայէ վէ տօսթլարա եւ օւ-
 միմի խալգա օլան զարարը կէօրիւրլէր . լաքին օնլար էօ-
 լիւմին աղըր վէ տիգդաթէ լայրգ օլան նէթիճէսի՝ ճա-
 նը էպէտիլիյէ կէչիրմէսինի ունուտուրլար : Ալէսսէվի՝
 պիր առէմին էօլմէսի՝ տիւնեատա եաշայանլարա՝ փէք ազ
 վաղիֆէ էտէճէք պիր մատտէ կէօրիւնիւր . վէ պիրի պի-
 րինին մէզարա տիւշտիւյինիւ կէօրմէք՝ օնլարըն եիւրէ-
 յինէ փէք ազ թէսիր էտէր : Ալաքին էյեր օնլար պու-
 նու միւլհաղա էթսէլէր քի , էօլիւմ՝ թէնտէն այրըմըշ
 ճանը տայիմա օլաճագ մէքեանընա կէօթիւրիւպ՝ օնուն
 էպէտէն օլաճագ եւ սաս'տէթ վէ րահաթ՝ եախօտ միւ-
 սիպէթ ու ա' զապ հալինէ թէպտիլ օլունմաղ պիր դա-
 րար վէրիր , օլ դէման հէր պիր ճէնազէ՝ եաշայանլարըն
 ա' գլը իւզէրինէ ա' զիմ պիր թէսիր էտէճէքտիր : ()դէման
 էօլիւմ՝ հէր պիրինէ քէնտի ճանընըն գըյմէթի վէ քէն-
 տինին ախրէթտէ օլաճագ էպէտի հալինին ա' զիմ վէ
 մուհիմ մատտէսի խուսուսունտա պիր եէնի տէրս վէրէ-
 ճէք : Պիր առէմ՝ ճանը չըգմըշ պիր ճէսէտէ հէր պիր
 նաղար էյէտիլի դէման , քէնտինի պիր էօլիւմիւ մախլուգ
 կէօրիւր կիպի նաղար էտիպ՝ պունու էօյրէնէ պիրի քի ,
 քէնտինին թէնի ազ վազթըն իչինտէ դօփրաղա տիւշէ-
 ճէք , վէ ճանը քէնտինին ա' զիմ վէ սօնկ Հաքիմինին
 հուզըրունա վարաճագ , քի օրատա քէնտի իւզէրինէ եա'
 էպէտի էօմիւր եւ էպէտի էօլիւմ՝ հիւքիմ օլունմաղ տըր :
 Պիրիմ ճիւմէմիգ՝ պիր էօլիւմիւ տիւնեանըն իչինտէ եւ-
 շայան էօլիւմիւ մօխլուզարըղ . վէ պիրէ հէր կիւն՝ էօ-
 լէնլէրին վէ էօլմիւշլէրին ի' պրէթի իլէ՝ էօլիւմիւմիւզիւն
 սաս' թը եազլաշմատա օլուուղու խապէր վէրիլիօր : Ճիւմ

լէմիզին իւզէրինէ հօլիւմ հիւքիւ թագրիր օլունմուշ տուր, վէ սալա պիլմէզիլ նէ գատար զէման իչինտէ հէր պիրիմիզ՝ կէրէք իսթիար վէ կէրէք օրթա չաղտա վէ կէրէք կէնճ օլանլարտան՝ իշպու տիւնեայր թէրք էտիպ՝ օպիրինէ վարմաղա տա՛վէթ օլունաճաղղ :

Իմտի քէնտիմիզէ կէլիպ՝ պու գատար ա՛ղիմ վէ մուհիմ թէպտիլիք իչին պիզէ իհսան օլունան հաղըրըգ վագթընը պօշունա զայ էթմէյէլիմ : Պու է՛օմիր՝ իմ թիհան վէ հաղըրըգ վագթը տըր, էյէր օնու լայըղընճա կէչիրմէզսէք, ա՛գիպէթ նատիմ օլաճաղղ, վէ սալա պիզէ պիր Ֆայտէ օլմայաճագ տըր : ‘Ահ՛ գատար քիմնէլէր վար քի, աղըր խասթալըդտա եա ճան թէսլիմ էթմէքտէ պուլունուրլար, քի օնլար՝ էլէրինտէն կէլսէ՛ պիւթիւն տիւնեայր վէրիրլէր իտի, քի Մետարանըն թէսէլլիլէրինի էլէ կէթիրսինլէր : ‘Քրիստոսուն Մետարանը իլէ թէտարիգ օլմուշ՝ վէ կիւնահքեարլարա սունուլմուշ օլան ա՛ղիմ խէլասը գապուլ էթմէյէ իհմալ էտէն պիր քիմնէ՛ սէլամէթ իլէ վէ եիրէք բահաթըղը իլէ էօլմէյէ նիճէ ումա պիլիր : ‘Քրիստոս՝ հէր պիր կիւնահքեարա տէր քի, “Պանա ինանան՝ էօլսէ տալի եաշայաճագ տըր” : Պու՛ էօլէն ա՛ղիզէրէ պիր միւպարէք վա՛տ տըր, վէ էօլէն իմանսըղարա՛ էպէտի հէլաքլէրինէ պիր աչըգ թէհտիտ տիր : ‘Քրիստոս հէր հալտէ կէրէք ա՛ղիզէրէ վա՛տիսի՛ վէ կէրէք իմանսըղէրէ թէհտիտիսի իճրա էտէճէք տիր : Իմտի հօլիւմ վէ էպէտիլիք միւհաղասը իլէ իմանսըղար գօրգսուն, վէ ա՛ղիզէր շաղ օլուն : Ղիւմլէմիզին թէնլէրի աղ վագթըն իչինտէ մէզարա գօնաճագ, վէ չըփլագ բուհլարըմըղ եա՛ կէօքտէ եա ճէհէննէմտէ գալիմ մէքեան դութաճագլար : “Ղիլէ մագպուլ զէման շիմտի տիր, իլթէ խէլաս կիւնիւ շիմտի տիր” : ք՛ Սրբնի . 7 . 2 : “Ղիլէր ա՛լիմ իսէն, քէնտիսէն ա՛լիմսին . ամմա էյէր զէվթլէնիրսէն, օնու սէն եալընըղ չէքճէքսին” : Մատի . 12 . Միին :

